30 DE ANI DE LA EROICELE LUPTE ALE CEFERIŞTILOR ŞI PETROLIŞTILOR

Griviţa zilelor noastre

(Urmare din pag. 1)

ţinele întreprinderii ce avea să devină şi să rămînă pe veci „Griviţa roşie". „Podul de pămînt", uliţa lungă şi plină de praf care pornea din centrul oraşului lui Bucur şi se pierdea undeva în cîmpia din nordul Bucureştilor a devenit nucleul unui întreg cartier, locuit de oameni muncitori de la ateliere, de la depouri, de la gară.

Cum arăta „mahalaua dracului", poreclă dată cu năduf de localnici, ne-o descrie o statistică a vremii: 65 la sută din locuinţe erau din paiantă iar 25 la sută din materiale din dărîmături. Aproape trei sferturi din populaţia cartierului era bolnavă de plămîni. Ieşind de la lucru din atelierele scunde, pline de fum, cu trupul îngheţat şi plămînii sfîrtecaţi, oamenii o porneau pe străzile nepietruite, printre maghernite şi dughene unde se vindea gaz, covrigi şi rachiu botezat, spre locuinţele unde îi aşteptau copii desculţi, neveste necăjite.

Da, multă obidă, multe necazuri a cunoscut Calea Griviţei. Dar a cunoscut şi înflăcărarea luptelor pentru dreptate, pentru o viaţă mai bună. A fost martora mîniei drepte a celor mulţi care, avînd în frunte Partidul Comuniştilor, au înscris aici una din cele mai frumoase pagini din bătălia proletariatului nostru împotriva asupritorilor. Aici, la numărul 261, în fostul local al sindicatului C.F.R., a avut loc în decembrie 1932, sub conducerea tovarăşului Gh. Gheorghiu-Dej, şedinţa Comitetului Central de acţiune a muncitorilor ceferişti, care a pregătit planul de luptă pentru acţiunile clasei muncitoare din primele luni ale anului 1933. Aici, în istoricul 16 Februarie, aşa cum scrie pe piatra comemorativă de la intrarea atelierelor devenite astăzi uzine, „muncitorii ceferişti, sub conducerea Partidului Comunist din Romînia, s-au ridicat cu eroism la lupta împotriva sîngeroasei exploatări capitaliste". Calea Griviţei a cunoscut atunci tumultul uneia din cele mai mari bătălii de clasă a proletariatului romîn împotriva regimului burghezo-moşieresc, care a dovedit forţa clasei muncitoare, înaltul ei nivel de organizare, patriotismul înflăcărat şi spiritul de sacrificiu. A cunoscut mînia neînfricată a muncitorilor din numeroase întreprinderi bucureştene care, solidari cu eroicii ceferişti, s-au ridicat împotriva impilatorilor.

În zadar şuierul gloanţelor comandate de domnii înspăimîntaţi de mînia poporului, în zadar represiunile sălbatice ale guvernanţilor. Ecoul sirenei Griviţei s-a răspîndit în întreaga ţară şi peste hotarele ei vestind că în Romînia clasa muncitoare ţine sus steagul luptei pentru dreptate, omenie şi adevăr.

★

Uimitor de mult se împleteşte soarta unei străzi cu cea a oamenilor care trăiesc şi muncesc aici.

Într-un număr al ziarului de uzină „Griviţa Roşie" din preajma aniversării a 30 de ani de la luptele ceferiştilor şi petroliştilor din februarie 1933, am întîlnit un reportaj intitulat „La noi, pe Calea Griviţei" din care spicuim următoarele: „De o parte a Căii Griviţei noi făceam vagoane şi produse pentru industria chimică şi petrolieră, ţeseam cu îndemînare cordoane de sudură şi zig-zaguri cu nituri, de cealaltă parte constructorii ridicau etaj peste etaj, clădeau bloc după bloc. Cînd noi perfecţionam şi aplicam procedeul sudurii automate, iluminatul fluorescent în vagoane, bravii constructori înlocuiau cărămida cu prefabricatele, oţelul cu masele plastice".

Ideea reportajului citat, paralelismul între creşterea uzinei şi a cartierului, apare evidentă oricăruia care cunoaşte cît de cît evoluţia din ultimii ani a Căii Griviţei. Războiul a lovit crunt şi atelierele şi strada „Covorul" de bombe ale avioanelor ucigaşe a îngropat sub ruinele fumegînde ale unor hale 400 de muncitori; familiile lor şi ale altora — atîtea cîte au supravieţuit măcelului — au rămas atunci şi fără acoperişul mizer al cocioabelor din lut şi paie. Cînd, în frunte cu comuniştii, muncitorii au pornit — după eliberarea patriei — refacerea atelierelor, a început şi acţiunea de înlăturare a grelelor răni pe care războiul le-a lăsat cartierului ceferiştilor. Apoi, pe măsura drumului nostru înainte spre socialism, uzina şi cartierul, oamenii, în dubla lor calitate de muncitori şi cetăţeni, au cunoscut şi cunosc marile prefaceri ale vremurilor noi. În 1949 în întreprindere s-a ridicat secţia de fierărie, iar alături clubul. În 1952 a fost inaugurată turnătoria de oţel. În 1958 noua sculărie, dintre cele mai moderne. În 1961 secţia de vopsitorie. Începînd din anul 1960 în uzină s-a început schimbarea profilului, fabricarea de utilaje pentru industria chimică şi petrolieră, acţiune care a continuat şi s-a dezvoltat în anii următori.

În acelaş ritm susţinut s-a transformat şi cartierul. Calea Griviţei devine — cu fiecare lună ce trece — una dintre cele mai frumoase artere ale Bucureştilor. De la gară la Bucureştii noi blocuri policrome de 8-12 etaje au transformat strada mohorîtă de pe vremuri într-o magistrală elegantă, plină de lumină. Birtul economic şi dugheana cu mărunţişuri aparţin şi ele trecutului. Noile magazine sînt la proporţiile cartierului. Şi ca dimensiune şi ca nivel de deservire. Vizitînd magazinul „Aşchiuţă", care oferă copiilor griviţeni tot ce le doreşte inima, tot ce constituia pentru părinţii lor doar un vis, am socotit că aici ar fi spaţiu suficient pentru un meci de handbal sau un concurs de triciclete pentru copii. Şi doar nu e vorba de cel mai mare magazin din cartier. Profilul magazinelor e şi el altul. Unul dintre cele mai importante, situat chiar peste drum de uzine, are o firmă cu litere luminoase aproape cît un stat de om: **frigidere, televizoare**. Cumpărători sînt destui: numai în ultimele două luni 150 muncitori ai „Griviţei" şi-au luat mobilă, televizoare, maşini de spălat rufe. Iată încă un magazin bine asortat. În el ar încăpea, cred, zece dughene griviţene din trecut. Şi totuşi e o simplă floărie. Da, astăzi locuitorii Griviţei, cei care se întîlneau cu florile doar cînd îşi îngropau morţii la „Sfînta Vineri", s-au învăţat să-şi împodobească locuinţele cu petale parfumate, au cu ce şi de ce să se bucure şi de gingăşia florilor.

Urcînd la diferitele etaje ale blocurilor ai să găseşti mai pretutindeni plăcuţe cu nume bine cunoscute în uzină, doar în ultimele cîteva luni vreo 400. Iată, Păun Truţescu, Emil Deca, Aurel Georgescu, toţi muncitori la „Griviţa" s-au mutat de curînd în blocul P. Montatorul Petre Duban, soţii Radu, ambii muncitori în uzină, cunosc şi ei acum bucuria de a locui într-un apartament civilizat.

★

Curtea, dominată de busturile lui Ilie Pintilie şi Vasile Roaită, nu este o simplă curte de uzină. E un adevărat muzeu în aer liber, vizitat cu veneraţie de numeroşi oameni.

Abia au intrat pe poartă cîteva autobuze. De data aceasta vizitatorii sînt şcolari. Micuţii de-o şchioapă, care pînă acum au împînzit curtea cu vorbe şi rîsete, tac cuminţi, ascultînd explicaţiile maiştrilor Ion Stăncu şi Ristea Stavrache. Vorbesc despre ce-a fost ieri şi despre ce e astăzi.

Cu emoţie adîncă ascultă elevii evocarea zguduitoare a condiţiilor neomeneşti de muncă şi de viaţă impuse clasei muncitoare de către exploatatori, despre „curbele de sacrificiu" care aruncaseră pe umerii muncitorilor tot greul crizei economice capitaliste. Ochii micilor oaspeţi se aprind cînd povestitorii relatează crîmpeie din eroicele lupte din februarie 1933 conduse de Partidul Comunist din Romînia. Apoi, gazdele le vorbesc despre uriaşele transformări petrecute în anii noştri. Cifre, fapte grăitoare vin să dovedească preţuirea omului, grija pentru condiţiile sale de muncă şi de viaţă. Din 1949 şi pînă în prezent colectivul uzinei a primit, în domeniul asigurărilor sociale, peste 40 milioane lei. În trecut cei 7.000 salariaţi de pe atunci erau „îngrijiţi" doar de trei medici care erau prezenţi în întreprindere cîte 2-3 ore pe zi. Astăzi moderna policlinică a uzinei dispune de 18 cabinete deservite de 55 medici şi de un staţionar cu 80 de paturi. Peste 14.000 griviţeni au plecat în anii regimului democrat-popular să-şi petreacă concediul în staţiunile balneo-climaterice de la munte sau mare.

Contrastele sînt izbitoare în oricare domeniu ai privi. „Curbele de sacrificiu" reduseseră în 1932 salariile — şi acelea mizere — ale muncitorilor cu 52 la sută. În perioada 1948-1962 salariile au crescut în uzină în medie cu 61 la sută.

În trecut ceferiştii — ca şi celelalte categorii de oameni ai muncii — erau trataţi cu dispreţ, lipsiţi de cele mai elementare drepturi. Astăzi aproape 400 de salariaţi ai „Griviţei Roşii" sînt decoraţi cu ordine şi medalii. Mulţi dintre ei au fost aleşi deputaţi în Marea Adunare Naţională şi în sfaturile populare.

Hrana muncitorilor de la Griviţa era, adesea, în vremurile negre ale orînduirii burghezilor şi moşierilor, doar o bucată de pîine adusă de acasă şi mîncată pe un colţ de maşină. În zilele noastre, cantina-restaurant a uzinei, elegantă şi spaţioasă, oferă în condiţii civilizate o masă substanţială şi gustoasă.

Lumina culturii reprezenta cîndva pentru griviţeni un vis scump dar intangibil. Biblioteca uzinei le oferă astăzi peste 60.000 volume. Oamenii au prins gustul cărţii şi îşi formează însă şi numeroase biblioteci personale. În ultimele două luni la standurile din uzină 400 muncitori şi-au cumpărat cărţi în valoare de peste 20.000 lei. Clubul adăposteşte şi el o vastă activitate culturală. Aici au avut loc în 1962 peste 700 conferinţe, au dat spectacole corul uzinei (120 persoane), echipa de dansuri, formaţia de teatru, taraful, aici îşi au sediul cercul de artă plastică, universitatea populară.

Despre acestea şi despre multe altele au vorbit în fapt de seară unor tineri ascultători, în curtea intrată în istorie a uzinelor „Griviţa Roşie", maiştrii Stancu şi Stavrache.

Pe stradă s-au aprins becurile albe, strălucitoare, ale lămpilor fluorescente. Peste drum le dă replica neonul multicolor al magazinelor. Rînd pe rînd se aprind lumini vesele şi la ferestrele blocurilor. Strălucitoare, noua Cale a Griviţei adresează parcă un salut cald şi cotidian uzinei şi oamenilor ei.

Ion Marin SADOVEANU

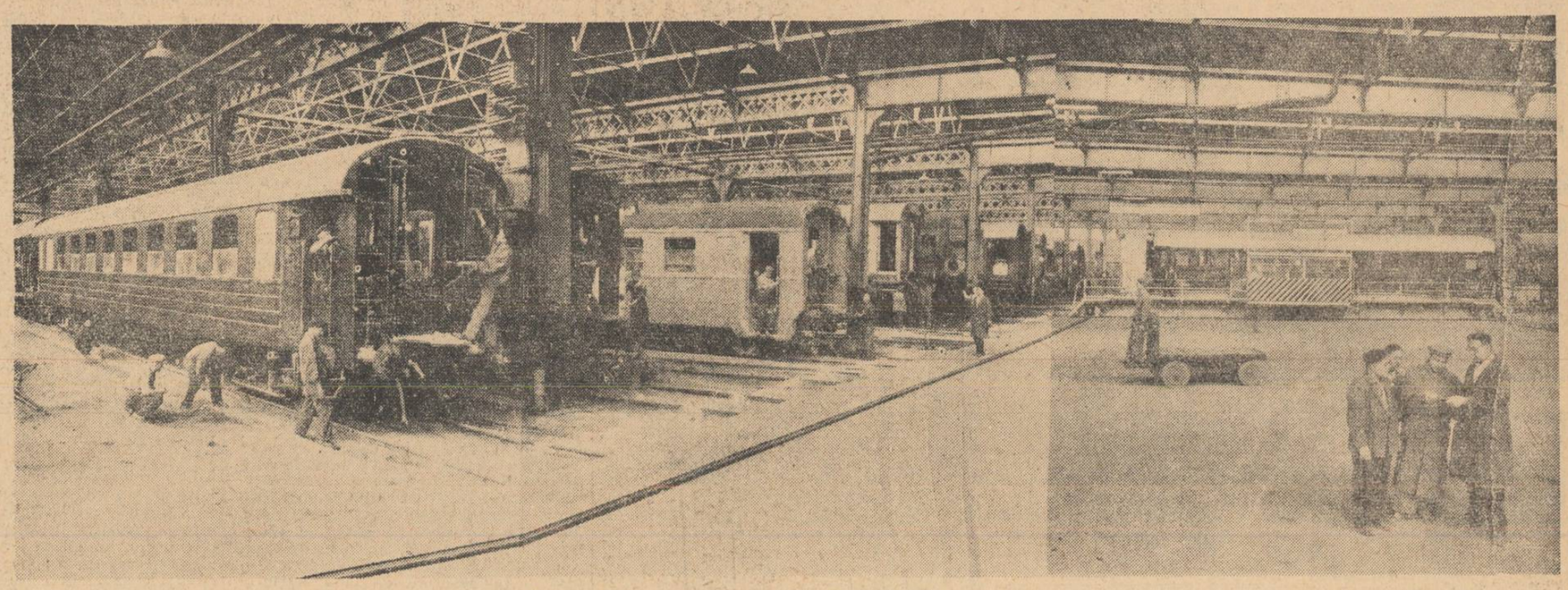

În secţia vagoane a Uzinelor „Griviţa Roşie" din capitală.

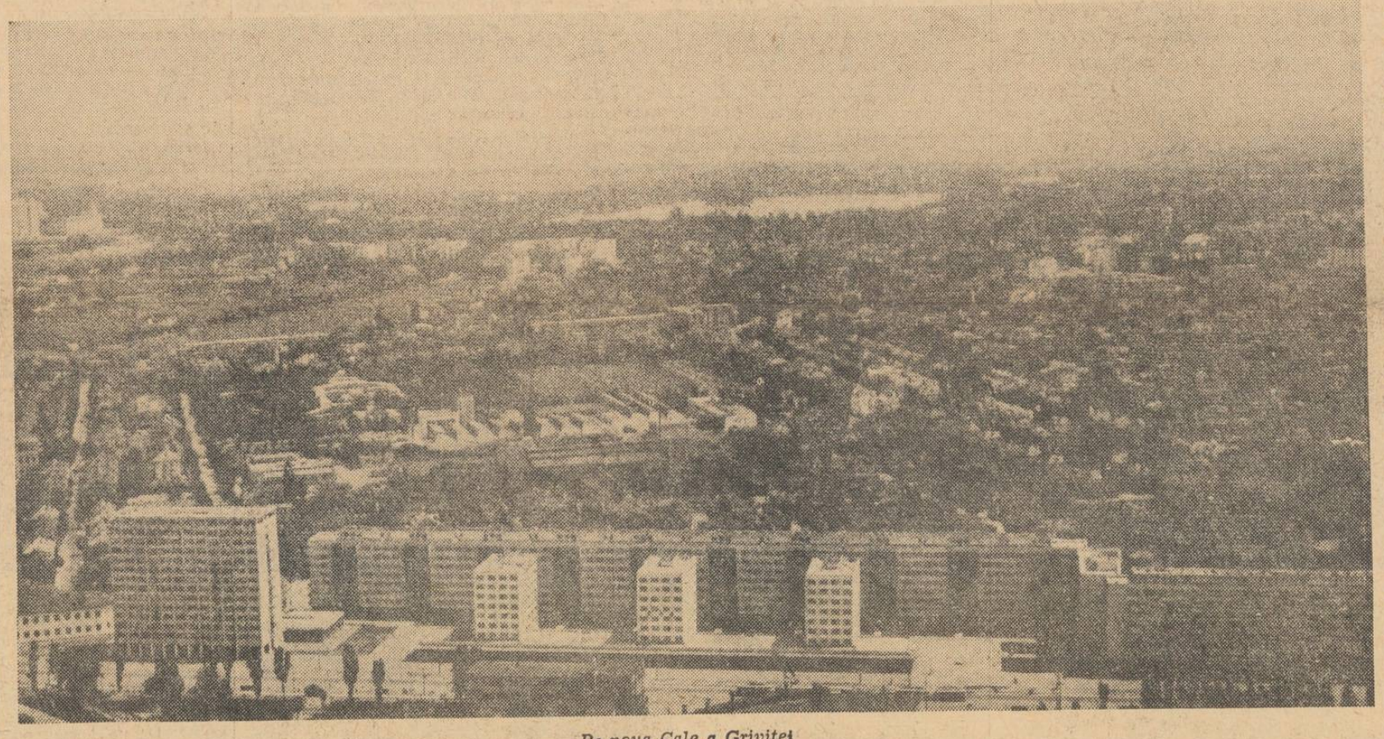

Pe noua Cale a Griviţei

ÎNVĂŢĂTORUL DIN VULCAN

(Urmare din pag. 1)

În viaţa lui Gheorghe Braşoveanu intervenise schimbări adînci. Avea griji mai multe, se simţea răspunzător pentru tot ce se petrecea în comună dar căpătase o lumină nouă în priviri. Nu mai era dascălul umil de altădată. Munca lui avea un alt sens, mai adînc, mai cutezător. Viaţa lui se schimba odată cu viaţa oamenilor cu care se identificase.

Dar erau atîtea de făcut! În comună luase fiinţă gospodăria colectivă. Un început modest, fără îndoială, dar oamenii munceau cu tragere de inimă. Cînd a strîns date pentru monografia pe care voia s-o întocmească şi a comparat cifrele de atunci cu cele de azi, şi-a amintit de începuturile acestea modeste...

Parcă nici nu-i venea să creadă. Dar cifrele stau mărturie. De la un fond de bază de 200.000 lei s-a ajuns la peste 6 milioane. De la 5 vaci, la 365 iar sectorul zootehnic are azi şi 317 porci şi 577 oi şi aproape 1 000 păsări! Veniturile au crescut potrivit acestei dezvoltări. Iată, în tabelul statistic întocmit, stau faţă în faţă două cifre: 1950 — 170 000 lei; 1962 — 2 930 000 lei.

Dascălul care avea la şcoală din ce în ce mai mulţi elevi, care se interesa cu dragoste de toate cîte trebuiau făcute în sat, a primit un semn de încredere, de preţuire a muncii. A fost ales deputat în sfatul popular. Şi de atunci, încrederea aceasta, i s-a acordat mereu. Răspunsese cu atîta entuziasm, fusese atît de inimos în tot ce ţinea de gospodărirea comunei, încît oamenii îl propuseseră mereu şi-l votaseră cu bucurie.

Comuna unde era de acum o gospodărie colectivă, unde se înălţase o casă de naştere şi trei medici se îngrijeau de sănătatea oamenilor de care nimeni nu avea grijă înainte, trebuia gospodărită cu pricepere. Deputaţii erau chemaţi să-şi dea sprijinul, să înfăptuiască propunerile alegătorilor.

Deputatul Gheorghe Braşoveanu a luat parte împreună cu alegătorii din circumscripţia lui, la multe din treburile gospodăreşti care au dat o faţă nouă comunei. Bunăoară, au ajutat la lucrarea prin care s-a extins conducta de apă potabilă, la noua sală de spectacole a căminului cultural, ce are 800 locuri, la construirea a patru săli noi de clasă.

Dar activitatea lui nu se opreşte aici. E acum directorul şcolii din comună. E propus din nou candidat în alegerile de la 3 martie.

Aici, în comuna de la poalele masivului Piatra Craiului, a încărunţit învăţătorul Gheorghe Braşoveanu. Părul îi e acum ca neaua, amintirile s-au strîns multe ca filele unui caiet voluminos şi toate-s legate de viaţa vulcănenilor, de care nu doreşte să se despartă niciodată. Căci vor veni alte înoiri în comună şi parcă nu poate concepe ca, atît cît va trăi, să nu ia parte la ele. Ar vrea să-i vadă pe aceia pe care-i învaţă azi, devenind oameni maturi, să-i întîlnească aşa cum îl întîlneşte şi azi pe Nicolae Vasi, preşedintele gospodăriei colective, sau pe alţii ca el care i-au fost elevi şi ai căror copii învaţă la aceiaşi şcoală, care-l salută respectuos şi-l întreabă de sănătate, de muncă, cerîndu-i o părere, rugîndu-l să le dea un sfat...

Lucia MANOLESCU

Sala de aşteptare a policlinicii Uzinelor „Griviţa roşie"

„Lupeni 29"

(Urmare din pagina I)

partid şi de stat, rămăşiţele vechilor locuinţe ale minerilor au trebuit să fie chiar „protejate" cîtăva vreme de... buldozere. Tristelor aşezări de odinioară, le-a revenit, dintr-un colţ de periferie, rolul de a spune o parte din marele adevăr despre exploatarea inumană a clasei muncitoare, sub cîrmuirea guvernelor burghezo-moşiereşti. Acestea au fost de fapt şi primele documente vii ale filmului ce se pregătea.

Personajele au existat în epocă!

...Instalată într-un bloc nou-nouţ, echipa de filmare şi-a început lucrul la faţa locului. Era, de altfel, platoul cel mai nimerit: nu numai locurile dar şi oamenii intrau, treptat, în raza reflectoarelor. Ana Golcea, o văduvă de miner al cărei prim soţ a murit în 1922 într-un accident în mină iar cel de-al doilea în masacrul din 1929, a furnizat scenariştilor prin biografia ei însuşi cadrul relatării cinematografice. Chipul ei brăzdat de suferinţe apare pe ecran la începutul şi sfîrşitul filmului. Evocarea propriuzisă care împleteşte documentul unei existenţe reale cu fantezia întrutotul veridică a creatorilor filmului, desfăşoară amplu tabloul unor evenimente eroice în care, ca şi în alte dăţi, comuniştii au avut rolul diriguitor al maselor. Interpreta Anei Golcea tînără este artista Lica Gheorghiu. Ea întruchipează în film viaţa acestei fete din popor care, acum peste patru decenii, a venit de la ţară, plină de speranţe la Lupeni, unde lucra primul ei soţ. Dar contingenţele eroilor de pe ecran cu cei din viaţă nu se opresc aici. Dăneţ, tînărul miner interpretat pe ecran de Ilarion Ciobanu a existat şi el pe-atunci. În toiul luptelor cu patronii minelor şi cu jandarmii, Vitoş, pe adevăratul său nume, el a ridicat flamura roşie, muncitorească pe vîrful coşului minei. Cînd minerii care ocupaseră uzina electrică au fost ameninţaţi cu baionetele, el a luat primul cuvîntul şi în pieptul său a descărcat prefectul judeţului cele dintîi gloanţe ale masacrului, asmuţindu-i asupra minerilor pe jandarmii îmbătaţi o noapte întreagă.

Nici personajele negative nu sînt simple plăsmuiri ale fanteziei scenariştilor, deşi aportul inspiraţiei lor este esenţial în prelucrarea adevărului vieţii. Astfel trădătorul Mateianu, recrutat agent al siguranţei, care, constituise un sindicat asazis „independent", în soldа partidului ţărănist aflat la guvern şi care urmărea să slăbească combativitatea minerilor, încercînd să-i cîştige cu bocanci şi slănină la preţ redus, a existat, la rîndul lui, pe numele Munteanu. Tot aşa şi căpitanul de jandarmi Petcu, procurorul Condeescu etc., tipuri de slugoi odioşi. Purtările lor, istorisite de martori oculari şi participanţi la grevă — au slujit caracterizării necruţătoare a acestor asasini cu ranguri şi epoleţi.

Este de la sine înţeles — a precizat regizorul Mircea Drăgan — că, în avîntul de luptă al minerilor ca şi în comportarea criminală a guvernanţilor burghezi din această înfruntare inegală, s-au reflectat în film elemente comune şi altor bătălii de clasă ale muncitorimii române cum au fost la Griviţa în 1933, la Iaşi, Paşcani, în Valea Prahovei. Prin aceasta, filmul şi-a sporit forţa de generalizare, a devenit o oglindă atotcuprinzătoare, caracteristică drumului istoric ascendent străbătut cu grele jertfe şi sacrificii de clasa noastră muncitoare către ziua de astăzi.

Eroi ai vieţii — pe ecran

Este întrutotul explicabil faptul că minerii au primit cu simpatie şi entuziasm vestea despre un film dedicat vieţii de altă dată a minerilor şi şi-au dat din plin contribuţia la rezolvarea unor dificile probleme de creaţie. Operatorul Aurel Samson, căruia i-a revenit răspunderea unor filmări deloc uşoare — întrucît filmul cuprinde ample scene de masă — îşi aminteşte cu emoţie modul în care a izbutit să-şi îndeplinească cu bine sarcinile, pînă la capăt. Totul era, desigur, prevăzut dar pentru a dobîndi intensitate dramatică pe ecran era necesar ca masa minerilor să apară compactă, sugerînd unitatea ei de nedesfăcut. Cadrele fiind în prealabil schiţate pe hîrtie nu puteau totuşi prinde viaţă fără concursul activ al unei figuraţii pe cît de numeroase pe atît de disciplinate şi active, în acelaşi timp. Drumul spre cimitir — pateticul episod final — a fost filmat într-o singură dimineaţă, de duminică. Devreme, locuitorii din Lupeni precum şi mineri sosiţi din alte localităţi ale Văii Jiului — în total vreo 12.000 de oameni — avînd în rîndurile lor pe veteranii anului 1929, au luat parte la cea mai grea filmare. Aparatele şi reflectoarele instalate pe camioane, se deplasau astfel încît să poată acoperi pe îndelungatul parcurs al convoiului şase locuri diferite de filmare. Trebuia păstrată unitatea de lumină şi aranjament a convoiului şi tocmai de aceea se cerea rezolvată într-o singură zi, întreaga secvenţă. Totul a mers bine, strădania a fost încununată de un deplin succes pentru că niciunul dintre figuranţi nu şi-a precupeţit interesul şi răbdarea cerută de repetarea unei mişcări sau a unor filmări. Alte momente — adaugă Aurel Samson — prin natura detaliilor cerute au durat însă mai mult. Aşa de pildă, episodul cu împuşcăturile s-a filmat în decurs de două săptămîni. Pentru efectul de autenticitate, detaliile masacrului au fost filmate, cu aparatul în mină. În sfîrşit, cu excepţia coborîrilor în mină, toate celelalte cadre din adînc s-au filmat pe platou, unde a fost reconstituit interiorul minei, din motive lesne de înţeles: introducerea în mină a aparatajului electric necesar filmărilor crea pericol de explozie iar jocul actorilor ar fi avut de suferit din cauza lipsei de acomodare cu acest loc de muncă deosebit. Dată fiind însă identitatea perfectă a decorului cu aspectul de epocă al minelor putem considera ca un succes tehnic, şi deopotrivă, artistic al cinematografiei noastre — reuşita acestor filmări.

Un epilog şi un prolog în acelaş timp

Din noianul amintirilor pe care le păstrează participanţii la greva din 1929 nu se pot şterge nici represiunile crunte care au urmat masacrului. Ele depăşesc, e adevărat, cadrul acestui film, dar fără îndoială că vor inspira alte creaţii omagiind eroismul clasei noastre muncitoare. Numărul oficial al morţilor — 22 — a fost în realitate cu mult întrecut. În total peste o sută de mineri au murit în urma acestui masacru. Numeroşi dintre ei grav răniţi au fost ascunşi de către tovarăşii de muncă pentru a nu cădea în mîinile călăilor. În împrejurările acelor timpuri ameninţătoare, moartea lor a trebuit să fie declarată „din alte cauze" pentru a nu atrage răzbunarea duşmanului de clasă asupra familiei. Cu toate acestea, prigoana rudelor, a celor bănuiţi, a urmaşilor — nu a lipsit. Cu un cinism revoltător văduvele celor căzuţi pentru libertate au fost duse pe jos, din post în post, anchetate şi intimidate, pînă la Deva, vreme de două săptămîni. Aici, la capătul unui drum istovitor li s-a adus la cunoştinţă că au fost chemate „din greşeală" şi trimise peste munţi, acasă. Dar flacăra nestinsă a luptei clasei muncitoare condusă de P.C.R. a continuat să ardă în inimi. Ea a cuprins muncitorimea întregii ţări şi au ridicat-o la conştiinţa marilor ei îndatoriri istorice de a pune capăt pentru totdeauna exploatării şi asupririi burgheze. Pe calea largă a bătăliilor de clasă încununate de măreaţa victorie finală s-au înscris, la puţină vreme, luptele ceferiştilor şi petroliştilor din 1933. În plină şi necontenită luptă o viaţă a trecut, astfel, uşor la alta — iar minerii de astăzi nu uită gloria nepieritoare a generaţiilor înaintaşe. Cultivarea tradiţiilor de înaltă conştiinţă muncitorească şi solidaritate ale minerilor sînt coleşitoare pentru interpreţii profesionişti ai rolurilor lor. „Rolul meu — ne-a spus Ştefan Ciubotăraşu, interpretul comunistului Varga — s-a născut dintr-un subtext pe care l-am înţeles personal, acolo în mijlocul minerilor. Acum ca şi atunci, ei muncesc în comun şi petrec în comun întreaga lor viaţă. Este impresionant să cunoşti acest peisaj uman unitar. Am fost fericit să leg prietenii cu asemenea oameni şi, recent, cu prilejul unui turneu mi-am dat seama cît de trainice rămîn ele".

★

...În momentul cînd aceste rînduri apar, cineaştii au trecut examenul la public cu noua lor creaţie. Pe firul impresiilor prilejuite de evocarea unui moment istoric de seamă, se înscriu şi cele culese în Valea Jiului, la Lupeni, unde filmul a fost prezentat minerilor la începutul acestei săptămîni. Acolo unde sala şi ecranul s-au contopit sub semnul marilor idealuri, astăzi împlinite, s-a scris, firesc, o altă filă din istoricul acestui film în oglinda căruia apar cei mai bun fii ai poporului nostru muncitor: comuniştii.

Sorin ROIBU

Pe micul ecran

Săptămîna la Televiziune

17 FEBRUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu ; 9.00 **Emisiune pentru copii și tineretul școlar** ● Eroi din filme ● **Telejurnalul pionierilor** ● **„Căpitanul Val-Virtej își instruește echipajul"** (reluare) ● **Poșta copiilor** ; 10.30 **REȚETA GOSPODINEI** ; 11.00 **EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins : ● **Telejurnalul satelor.** ● **De vorbă cu fruntașii în cultura cartofilor.** ● **De la un meridian la altul.** ● **Dicționar tehnic** ; Fotogrametria. ● **Pentru o recoltă sporită de porumb** : Hibrizi dubli de porumb semitimpurii de ing. **Dezideriu Torje**, președintele Comisiei de Stat pentru încercarea și omologarea solurilor. ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formație condusă de **Radu Voinescu.** Soliști : **Ștefania Ivan, Olga Stănescu, Stanciu Constantin și Nicolae Bob-Stănescu.** 18.00 **VARIETĂȚI.** Transmisiune de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Își dau concursul : **Teodora Lucaciu, Garbis Zobian, Nicu Stănescu,** artiști emeriți, **Dem Rădulescu, Ștefan Ruha, Emil Gavriș, Margareta Pîslaru, Constantin Drăghici, Trio DO-RE-MI** (de la Teatrul de estradă din Constanța), **Clara Volini, Elena Dacian, Doina Andronache, Nicolae Deneș, Cornel Patrichi, Constantin Stănescu și alții.** Conducerea muzicală : **Gelu Solomonescu.** Coregrafia : **Gabriel Popescu,** artist emerit. 19.00 **Jurnalul televiziunii** : 19.15 Partea a II-a a emisiunii de varietăți ; 20.30 Filmul artistic : **„PRIETENUL NOSTRU COMUN"** — o producție a studiourilor sovietice „Mosfilm". Scenariul : V. N. Loghinov, I. A. Piriev. Regia : Ivan Piriev. Imaginea : Valentin Paviov. Muzica : I. Levitin. Textul cîntecelor : M. Matusovski. În încheiere : **Buletin de știri.**

18 FEBRUARIE

19.00 **Jurnalul televiziunii** ; 19.15 Pentru pionieri și școlari : **„Întîmplări în familia sodiului"** ; 19.30 **Recital vocal-instrumental** cu soprana **Agatha Druzescu,** mezzosoprana **Dorothea Palade-Melinte,** tenorul **Ion Fălculete** și un cvintet de suflători . 20.10 Filmul artistic : **„COCOȘUL SPERIE MOARTEA"** — o producție a studiourilor cehoslovace. Scenariul : Jiri Mucha, Vladimir Cech, Ludek Stanek. Regia : Vladimir Cech. Imaginea : Jaroslav Tuzar. Muzica : Stepan Lucky. Interpreți principali : Karel Häger, Iulius Pantik, Iosef Bek, Jan Triska. 21.45 **TELESPORT.** În încheiere : **Buletin de știri.**

19 FEBRUARIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE **„PROCEDEE MODERNE DE FORMARE-TURNARE".** 19.00 **Jurnalul televiziunii** ; 19.15 Pentru cei mici : **„Cu hîrtie și creion și puțin pelicanol"** ; 19.30 **Transmisiune de la Teatrul Național „I. L. Caragiale" : „BOLNAVUL ÎNCHIPUIT"** de MOLIÈRE. Traducere de **Sică Alexandrescu.** Distribuția : **Argan (Al. Giugaru,** artist al poporului) ; Béline **(Silvia Dumitrescu-Timică,** artistă emerită) ; Toinette **(Carmen Stănescu)** ; Angélique **(Valeria Gagialov)** ; Bonnefoi **(Matei Alexandru)** ; Cléante **(Gh. Popovici-Poenaru)** ; Béraldе **(Marcel Enescu)** ; Purgon **(Dem. Rădulescu)** ; Florent **(Constantin Stănescu)** ; prezidentul **(Ion Iliescu)** ; Luison **(Anca Penciu)** ; Diafoirus, tatăl **(Ovid Teodorescu)** ; Diafoirus, fiul **(Mihai Fotino).** Direcția de scenă : **Sică Alexandrescu,** artist al poporului. Decorurile : **Al. Brătășanu,** maestru emerit al artei. În pauze : Emisiunea de știință și tehnică : **Almanah științific. ȘAH.** În încheiere : **Buletin de știri.**

20 FEBRUARIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI. Din cuprins : ● **Telejurnalul săptămînii.** ● **Calitatea — obiectiv principal al întrecerii.** ● **În vizită cu aparatul de filmat la Fabrica de plăci aglomerate—Brăila.** ● **Inovații și inovatori.** ● **Noi construcții în orașul Constanța.** ● Din activitatea cineclubului Uzinelor **„Tractorul"-BRAȘOV.** ● Prin bibliotecă : Biblioteca Centrală de Stat. ● **Muzică ușoară.** Cîntă o formație instrumentală condusă de **Gerhardi Römer.** 19.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. Din cuprins : ● **Pregătiri pentru cultura legumelor timpurii.** ● **Tribuna mecanizatorilor** : Metode folosite la recondiționarea pieselor de schimb — de Marin Popescu, inginer-șef la S.M.T.—Titu. ● **Cărți noi în librării.** ● **Agendă electorală.** ● **De vorbă cu fruntași în cultura sfeclei de zahăr.** ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formație condusă de **Nelu Stan.** Soliști : **Elisabeta Moldoveanu-Nestor și Constantin Cocriș.** În încheiere : Sfaturi pentru telespectatori. **Buletin de știri.**

21 FEBRUARIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE **„STABILIREA STRUCTURII MOLECULELOR PRIN MIJLOACE MODERNE".** – de ing. **Iuliu Pogany** de la Institutul politehnic București ; 19.00 **Jurnalul televiziunii** ; 19.15 Emisiunea sportivă : **Tineri gimnaști** ; 19.45 Filmul pentru copii : **„PUIȘORUL CURAJOS"** ; 19.55 Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. **CONCERTUL ORCHESTREI SIMFONICE A RADIOTELEVIZIUNII.** Dirijor : **BORIS HAIKIN** (U.R.S.S.) Solistă : **Nicoletta Mastero**—harpă. În program : **Richard Wagner** : Uvertura la opera „Maeștri cîntăreți din Nürnberg" ; **Haendel-Grandjany** — concert în Si bemol major pentru harpă și orchestră ; **I. Peliko** : Suita moldovenească ; **Richard Strauss** : Poemul simfonic „Till Buhoglindă". În pauză : **Carnet plastic.** În încheiere : **Buletin de știri.**

22 FEBRUARIE

19.00 **Jurnalul televiziunii** ; 19.15 Film pentru copii : **„ȘCOALA PISOILOR"** ; 19.30 **CONCERTUL ORCHESTRELOR DE ESTRADĂ ȘI DE MUZICĂ POPULARĂ ALE RADIOTELEVIZIUNII.** (Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii) Dirijor : **Nicolae Băluță,** artist emerit și **Jean Ionescu.** Soliști : **Angela Moldovan,** artistă emerită, **Roxana Matei, Cleopatra Melidoneanu, Maria Peter, Constantin Drăghici, Luigi Ionescu, Dumitru Constantin, Marcel Budală, Grigore Kiazim** și **Ion Milu.** În pauză : **În fața hărții.** În jurul orei 21.45 **ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ.** În încheiere : **Buletin de știri.**

NOTE DE TELESPECTATOR

A existat o evidentă preocupare a redacției studioului de televiziune de a asigura, în această săptămînă, un program armonios, echilibrat : pe micul ecran s-au succedat emisiuni de teatru, operă, coregrafie, cinema, muzică ușoară, sport și altele — dintre care unele au depășit nivelul obișnuit. Ne referim — și asupra lor vom insista în cele ce urmează — la cea de a treia emisiune din ciclul istoria teatrului, la retransmisia spectacolului de balet „Romeo și Julieta", la concertul de muzică ușoară de sîmbăta trecută, la prezentarea filmului „Hamlet" și la retransmisia din Moscova, prin sistemul „Interviziunii", a meciului de hochei pe gheață U.R.S.S. — S.U.A.

În ciclul „Teatrul — artă realistă", Ion Marin Sadoveanu a prezentat luni seara comedia latină și teatrul medieval. Cu fiecare nouă emisiune, acest ciclu devine mai interesant și mai bine pus la punct. Cele două momente scenice reprezentate, „Soldatul fanfaron" de Plaut și „Farsa jupînului Pathelin" s-au bucurat de o regie atentă (Lidia Ionescu) și de o interpretare plină de autenticitate.

Unul din marile succese ale primei noastre scene muzicale, spectacolul de balet „Romeo și Julieta", a fost retransmis marți seara din sala Teatrului de Operă și balet al R.P.R. Alexa Dumitrache Mezincescu (Julieta), Gheorghe Cotovelea (Romeo), Eugen Mărcui (Mercuție), Stere Popescu (Tybald) și ceilalți balerini au dat cu multă sensibilitate viață eroilor shakespearieni — iar muzica tulburătoare a lui Prokofiev a emoționat ca întotdeauna.

Reluarea filmului cu valoare antologică, „Hamlet", regizat și interpretat de Laurence Olivier, a prilejuit telespectatorilor un alt contact cu geniul și creația lui Shakespeare.

O emisiune interesantă a fost și aceea de sîmbăta trecută, cînd a fost prezentată opera lui Gioachino Rossini, „Scara de mătase", înregistrată pe peliculă.

Reușit a fost concertul de muzică ușoară dat de o formație instrumentală dirijată de Sile Dinicu, cu concursul soliștilor din R.D. Germană, Bärbel Wachholz și Arnim Kämpf. Latura cea mai valoroasă a acestui concert a constituit-o minuțioasa pregătire a programului, acuratețea sunetului și succesiunea firească a numerelor. S-a simțit evident contribuția pozitivă a regiei de studio și folosirea cu dibăcie a mijloacelor tehnice caracteristice televiziunii. Din păcate, o seară mai tîrziu concertul dat de formația condusă de Edmond Deda nu s-a mai bucurat nici de aceeași pregătire, nici de calitățile emisiunii anterioare. Orchestra a sunat nesatisfăcător, iar interpreții nu s-au ridicat nici ei deasupra acestui nivel.

Este desigur prematur să se aprecieze transmisia sportivă de vinerea trecută, cînd micul ecran ne-a redat în direct de la Moscova fazele meciului de hochei pe gheață între reprezentativele U.R.S.S. și S.U.A. ; caracterul celor două retransmisii de pînă acum prin sistemul „Interviziunii" este încă într-o fază experimentală. Cu toate acestea, emisiunea de vinerea trecută a prilejuit iubitorilor sportului clipe de mare satisfacție. Telereportajul, vădind experiența operatorilor studioului moscovit, s-a relevat printr-o abilă alternare a planurilor generale cu prim planurile. În tot timpul meciului telespectatorul a avut în față imaginea cîmpului, a direcției de atac și a locului de ansamblu. De menționat, de asemenea, modul interesant cum camerele de luat vederi acoperă micul ecran în pauzele jocului.

Șt. RADU

Ion Popescu-Gopo

„Mașina de scris" — cadru din filmul „Istoria mijloacelor de comunicație (realizat pentru U.N.E.S.C.O.)

CRONICĂ RIMATĂ

În fiece seară, la 7 și 10...

I.

În gara Cătunul cu firmă albastră
Și două ulcele cu flori la fereastră.
Doi ochi de opaițe pîlpîie rece
În fiece seară la 7 și 10...

E ora cînd trece rapidul „Simplon"
Și-n larma ce sperie micul peron,
Spre gara trezită din somn și mister
I-aruncă din goană dispretul de fier.

La 7 și 10, în fiece seară,
Cu șapca de păcură șeful de gară
Salută sfidarea din șase vagoane
Cu burți și valize, cu domni și cucoane.

Sînt oameni urcați de-un destin jucăuș
În trenul cu locuri și viață de pluș :
Sînt oameni cu blănuri și vise-n bagaj
Spre gări de iluzii plecați în voiaj.

Ei cîntă, discută și rîd în cabine,
Fumează havane și gustă tartine,
Șoptesc unei doamne o glumă vulgară
Și... nimeni nu-l vede pe omul din gară.

Cel mult pe la geamuri apar cîte-odată
Un domn cu monoclu și-un cap blond de fată,

Zvîrlind o privire distrată și rece
Spre ceasul din gară... E 7 și 10 !..

E ora cînd „șeful", trudind pentru toți,
Dă liberă zborului calea pe roți ;
Cînd viața-i citește-un amar paragraf
C-o lume-n fotolii și alta în praf.

O clipă revolta i-oprește plămînul.
Dar inima-i spune că el e stăpînul,
Că trenul cu vise, cu domni și dudui,
Atîrnă de semnul din mîinile lui.

El flutură gestul... și trenul gonește
Spre gări de iluzii. — și nu se oprește
În stația mică cu firmă albastră
Și două ulcele cu flori la fereastră.

...Un om și-un ceasornic, în gara din drum,
Privesc printre norii de colb și de fum,
Cum trece rapidul și viața cum trece
În fiece seară, la 7 și 10...

. . . . . .

II.

În gara Cătunul cu firmă senină,
Cu brazde de flori și cu stupi în grădină,
Lumina scălpește pe stîlpii de-afară
La 7 și 10, în fiece seară.

E ora cînd vine un tren de persoane
Cu tone de rîvnă și sîrg în vagoane ;
E trenul-navetă și-i ora cînd vin
Echipe de noapte din tîrgul vecin.

La 7 și 10, în fiece seară,
Cu șapca de purpură șeful de gară
Salută cu semne de largi bucurii
Alaiul de brațe, de zor și mistrii.

Sînt oameni aduși de-un elan necurmat
Să-nalțe căminul și gara din sat ;
Tovarășii cu scule și vise de fier
Din vechiul Cătun fac un nou șantier.

Zărești zidăria cum poartă pe schele
În braț, cărămida și-n păr, viorele ?
Peretele crește cu cîntecul ei :
E mîna, aripă și-s ochii, scîntei.

„Mai sus, măi tovarăși !"...
și de-o săptămînă
Își trec cărămida din mînă în mînă ;
Și parcă, cu stivele, șeful de gară
Își simte și dorul cum urcă pe scară

De-atunci el privește, cînd trenul se-arată,
Mai rar către ceilalți, mai des către fată.
C-o floare de zîmbet pe buze ea trece
Privind spre ceasornic... E 7 și 10 !

E ora cînd șeful, cu alte semnale,
Dă liberă linia inimii sale ;
E ora cînd cresc din mistrie și mreajă
Și zidul de piatră, și clipa de vrajă.

„Mai sus, zidăriță !" — „Mai sus, măi tovarăși !"
Răsună îndemnuri și cîntece iarăși ;
Și-alături de fata cu ochii de pară,
Din toți cel mai harnic e șeful de gară.

Și seară de seară, îi vezi sus pe schele
Urcînd împreună spre grinzi și spre stele ;
Și piatră pe piatră clădind-o cu spor,
Clădesc și temeiul poemului lor.

A doua zi iarăși naveta din tîrg
Descinde cu tone de rîvnă și sîrg
În gara Cătunul cu firmă senină,
Cu brazde de flori și cu stupi în grădină

Un om și-un ceasornic, ca doi vechi prietini,
Pe noul peron cu lumini și cu cetini,
Așteaptă voioși viitorul în gară
La 7 și 10, în fiece seară...

I. BERG

„CUM I-AM CUNOSCUT"

Amintiri despre Vasile Pîrvan

de I. PELTZ

În redacția ziarului „Izbînda" de pe vremuri, Tonitza ne vorbea în chip entuziast de opera profesorului Vasile Pîrvan. Și cine l-a cunoscut pe marele pictor și grafician știe cît de înflăcărat putea să fie, cît de convins în prețuirea sau în disprețuirea cuiva.

Pe savantul Vasile Pîrvan îl considera o personalitate în deplinul înțeles al cuvîntului și lucrările sale îi erau familiare.

— Ar trebui să-l cunoașteți, ne spunea el, și veți întîlni și un om fermecător.

Țin minte că Ion Minulescu l-a apostrofat, cu felul său direct de exprimare :

— De unde l-ai scos, mă, fermecător ? E, dimpotrivă, închis, „cu nasul de ceară !".

Tonitza s-a supărat. L-a privit, ușor încruntat, și a părăsit redacția.

Peste puțin timp, grație ziaristului A. Nora, am avut prilejul să-l cunosc pe Vasile Pîrvan.

Trebuie să mărturisesc că poetul „Romanțelor de mai tîrziu" — Ion Minulescu — n-a avut dreptate.

Vasile Pîrvan, figură delicată de savant, în ochii căruia s-au adunat atîtea imagini,m-a primit cu multă bunăvoință și — aș adăuga — cu multă căldură. Ți propusesem să colaboreze la „Cuvîntul liber" (seria a doua) și, discutînd despre cuprinsul revistei, am fost surprins constatînd cît de bine informat era.

Acest învățat, care își consacrase întreaga viață cercetărilor arheologice și istorice se plimba, ca la el acasă, pe latifundiile literaturii noastre, ca, de altminteri, pe întinsa, pe uriașa arie a creațiilor beletristice universale.

— Ceea ce ne trebuie — îmi spunea — e încorporarea valorilor literare de pretutindeni în cultura noastră. Tălmăciri bune, artistice, constituie acte de cultură. Ceea ce s-a făcut pînă acum (convorbirea avea loc cam prin 1920—1921) e și nesatisfăcător și sub orice nivel artistic — cu mici, cu foarte mici excepții. S-a tradus pe apucate, incomplet și neîngrijit.

Am cutezat să-l întrerup. Dar n-am apucat să articulez un cuvînt-două, că Pîrvan a precizat.

— Știu ce vrei să spui : Coșbuc ! Într-adevăr. Dante a găsit în „badea George" un îndrăgostit al *Divinei comedii* și un iscusit meșter : traducerea sa e vie și vie va fi în veac.

— Cunoașteți versiunea românească a Cîntării Cîntărilor ?

— Da, e într-adevăr izbutită. Dar nu la cîteva realizări mă refer. Afirm că mai toate traducerile sînt slabe și făcute în spirit meschin — negustoresc.

Avea dreptate. Vasile Pîrvan inițiase o vastă întreprindere editorială care să ofere maselor de cititori români operele reprezentative ale tuturor literaturilor. Balzac și Tolstoi, Shakespeare și Byron, Goethe și Ibsen, Dante și Twain urmau să fie tălmăciți de către scriitori profesioniști. În programul său figurau și clasicii greci și latini — clasicii, dar și scriitorii moderni și scriitorii contemporani.

Proiectul său l-a realizat de-abia regimul nostru și cînd Academia Republicii Populare Române a cinstit memoria lui Vasile Pîrvan — cu prilejul scurgerii a șaptezeci și cinci de ani de la nașterea savantului — bucuria și emoția celor care l-au cunoscut au fost cu adevărat nemărginite : se vedea, încă odată, cît de mult prețuiește poporul pe cei care și-au consacrat viața științei și progresului.

Fără nici o îndoială, Vasile Pîrvan a fost un progresist, legat de popor și, în pofida sănătății sale șubrede, mereu activ, — admirabil exemplu de muncitor intelectual.

— Nu sînt un om rece, — mi-a mărturisit într-o zi, cînd l-am vizitat acasă, nu sînt un distant.

Era întins pe o canapea, bolnav, și obrazul său palid se lumina din cînd în cînd ochii săi își trimiteau în spațiu privirile.

— Nu, nu sînt un distant, cum cred unii. Mă îngrozesc, însă, văzînd atîtia neghiobi — iartă-mi expresia — atîtea false „valori", atîta goană după situații nemeritate, încît mă îngrop din ce în ce mai mult între cărți și-mi găsesc astfel liniștea și îndemnul de a continua munca.

Da, așa s-a rostit : „mă îngrop între cărți...".

Unii l-au învinuit de „pedanterie". Nu agreau modul în care se exprima : prea grandios, prea teatral.

Într-adevăr, cînd evada din bibliotecă sau din muzeul de antichități și ocupa catedra, își ornamenta prelegerile cu tot felul de... bijuterii. Parcă era alt Vasile Pîrvan, un creator de invenții verbale, citeodată stranii. Dar la lectură, „umpluturile" dispar și rămîne aurul curat al conținutului.

Cel care a dat științei românești Getica a fost și ca savant și ca om — un poet. A iubit valorile spirituale ale poporului, i-a prețuit înțelepciunea și iscusința și a dat totdeauna sprijin tinerilor învățăcei.

O asemenea figură stîrnea invidii în lumea veche a burgheziei, pe cît de opulentă, pe atît de străină de înalte preocupări culturale. Și Pîrvan a fost dușmănit de mărunții paraziți universitari, cocoțați în scaun prin complicate cabale și intervenții subterane. Solemnele nulități, pseudosavanții fabricați în cabinetele potentaților vechii societăți, căutau să-l ironizeze, să-l minimalizeze. Un fel de arheolog, om de casă al miniștrilor de pe vremuri, mărturisea altul favorit al politicienilor :

— Pîrvan citește poezii, — închipuiți-vă ! Dar nu le citește numai : le și declamă ! Mie mi-a recitat Miorița ! Auziți : Miorița !

Merita, într-adevăr, să fie îndepărtat din sleahta universitarilor cu orizont mărginit, a unor sărmani gîngavi care își repetau la infinit „lecțiile"-șablon, miopi în fața pasului istoriei ; incapabili să perceapă, să vadă, să simtă. Nimic din ce se zbătea în jurul lor. Și Vasile Pîrvan, pe măsură ce se îndepărta de nonvalorile pretențioase pe cît de retrograde — se apropia, cu mintea lui a-multe-cuprinzătoare și cu inima sa fierbinte, de tezaurul înțelepciunii vădite și artei zămislite de popor. Și-a însușit comorile spirituale ale maselor și, la rîndul său, a dat civilizației și culturii naționale o operă fără nici o îndoială, valoroasă.

În imensitatea Bărăganului ? Nu, pe marea înghețată, în ziua de 20 ianuarie, 1963, la 3—400 m. în largul Mamaiei

Fotografia : Sfere HAȘOTTI

PE TEME COTIDIENE (4)

Ah, punctualitatea !...

Dintre zicalele pe care le cunosc, una din cele mai înțelepte mi se pare : „Mai bine mai tîrziu decît niciodată". Apreciez în deosebi prima ei jumătate. „Mai bine mai tîrziu" spun eu zîmbind cu un aer care sper că e detașat ori de cîte ori intru în redacție și șeful meu de secție se uită semnificativ la ceas.

Căci ironia destinului face ca el (șeful, nu destinul) să fie un campion al punctualității. Campionii sînt oameni foarte agreabili, atîta vreme cît nu-ți pretind să obții aceleași rezultate ca ei. Ioli Balaș, de pildă, nu-și obligă prietenele să sară 1,87 metri. Șeful meu însă ține morțiș să mă determine și pe mine să realizez performanțe egale cu ale lui.

Și cum în materie de punctualitate destinul meu e să fiu un sportiv de categorie inferioară, ironia lui (a șefului, nu a destinului) se exercită din plin asupra mea. Una din formulele uzuale cu care mă întîmpină e : „Salut prezența în mijlocul nostru a tovarășului Costică". Sau, adresîndu-se colegilor mei, le spune arătînd spre mine : „Ei, băieți, vedeți că a venit totuși și Costică ? Și voi care spuneați că nu mai e nici o speranță...". Uneori îmi cere scuze perfide : „Iartă-mă că-ți dau bună-dimineața de-abia acum, dar eu sînt miop și nu te-am văzut la 8, cînd am venit". Alteori povestește cu glas tare răsuflata anecdotă cu locuitorii din Koenigsberg care își potriveau ceasurile după orele de plimbare ale lui Kant [1]).

Și totuși cerul mi-e martor că fac tot ce pot ca să nu întîrziu ! Ce vină am că nu pot prea multe ? Am ajuns la convingerea — neștiințifică, mărturisesc — că obiectele cu care am de a face sînt într-un permanent complot împotriva mea, ori de cîte ori mă grăbesc (adică în fiecare dimineață). Uneori mi se rupe un nasture de la cămașă, și anume nu al treilea de jos, care atîrna trist și bleg într-o singură ață, ci cel de la guler, care arăta ca un nit fixat prin sudare și se bucura deci de toată încrederea mea. Alteori îmi dau de furcă șireturile de la pantofi. Dovada vicleniei (era să spun șireteniei) șireturilor e următoarea : dacă mă ocup de ele de cu seară, atunci cînd la nevoie le-aș putea consacra și o jumătate de oră, se lasă desfăcute cu cea mai mare ușurință, de o singură mînă. E de ajuns însă să-mi uit numai un pantof cu șireturile nedezlegate, pentru ca în dimineața următoare să-l găsesc pecetluit de o copie liliputană a nodului gordian. Pe cel original, Alexandru Macedon l-a rezolvat cu sabia, dar în cazul meu metoda e mai greu de aplicat, întîi pentru că nu am sabie și al doilea pentru că vreau să am pantofi.

Recordul de rea-voință îl dețin însă cheile : niciodată nu le găsesc acolo unde le-am lăsat (sau unde cred că le-am lăsat). Poate că le-am jignit cîndva și de atunci nu mă mai iartă. Poate că, dimpotrivă, le sînt simpatic și se joacă cu mine — dar de ce numai de-a v-ați ascunselea ? Din cînd în cînd, li se asociază și stiloul — care la vîrsta lui înaintată ar putea să aibă preocupări mai serioase —, ochelarii — a căror regăsire mi-e semnalată de obicei de zgomotul caracteristic al sticlei care se sparge — sau una din mănuși (e curios, dar foarte rar le rătăcesc pe amîndouă).

Dacă aș aduna pe ultimii zece ani minutele cheltuite în fiecare zi cu diferite căutări, cred că aș totaliza cel puțin trei luni. Vînătoarea după sălbăticitele obiecte domestice este însă nu numai cronofagă ci și nervodistrugătoare. Pe măsură ce pierd timpul în progresie aritmetică, pierd și răbdarea în progresie geometrică. Coordonatele mele sînt emisiunile de radio. Cînd se transmite „Sfatul medicului" (7,30) sînt relativ calm, ba chiar ascult interesantele sale povețe, ca de exemplu că nu e recomandabil să răcești sau că e bine să consulți un doctor atunci cînd ești bolnav. Cînd încep „Anunțurile și muzica" (7,35), încep și eu să bodogănesc ceva ce nu e nici anunț și cu atît mai puțin muzică. La ultimul cha-cha (7,42) devin frenetic și capăt mișcările dezarticulate ale comicilor din primele filme mute.

Cînd în sfîrșit ies pe ușă, tensiunea mea nervoasă transformată în energie electrică ar fi suficientă pentru iluminarea unui bloc cu zece etaje. Și voltajul va mai crește încă pe drumul spre redacție. Dar asta, vorba lui Kipling, este o altă poveste.

Nicolae MINEI

[1]) După cum remarcați, de dragul de a mă face să rîsesc, șeful meu nu ezită să recurgă la ajutorul filozofilor idealiști.

Cel mai, cea mai...

* Cel mai vechi muzeu din lume se află în orașul japonez Nara, și a fost întemeiat în anul 756. Se află aici exponate de pictură, sculptură și artă aplicată, ce se referăla aproximativ 12 secole.

* Cea mai veche măsură de lungime este cotul.

* Cel mai neobișnuit far se află în Salvador. Este vulcanul Itsalco. La fiecare 10 minute, din craterul său se ridică o coloană gigantică de fum și în mare se scurge lavă incandescentă. De pe urma contactului ei cu apa, se formează aburi care pot fi văzuți de la distanța de cîteva zeci de mile. Astfel vulcanul constituie un excelent mijloc natural de orientare pentru navele ce trec prin apropiere.

* Cea mai neobișnuită miere se obține în America de sud. Albinele producătoare culeg nectarul de pe florile arborelui de cafea ceea ce dă mierei acest aspect neobișnuit.

* Cel mai original joc de șah se fabrică în Germania occidentală. Capetele figurilor și pătrățelele tablei sînt acoperite cu substanțe „fluorescente de diferite culori. Astfel se poate juca șah și pe întuneric.

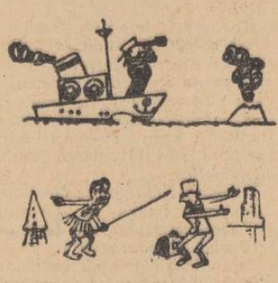

* Cea mai rară disciplină se predă în școlile agricole din Olanda. Este vorba de „lalelelogia". Timp de 3 ani viitori horticultori „lalelelogi" învață teoretic și practic să crească flori frumoase.

* Cea mai puțin populată așezare este localitatea Escalanion din Alpii francezi. Așezarea numără 7 locuitori. O locuitoare bătrînă îndeplinește funcțiile de primar, învățătoare și factor poștal.

UN „INTELECTUAL"

FILE DE INSECTAR

Theodor (cu Th) Popescu se socotește un om agreabil. Dar nu agreabil așa, oricum, ci unul deosebit de agreabil și distins. Ce mai, un intelectual subțire. Drept care nu se recomandă decît Theo (cu Th evident) și nu se sfiește să năvălească în casele prietenilor și cunoscuților săi, invitat sau nu, anunțat sau nu, la orice oră din zi și din noapte.

— „Cum dragă, voiați să vă culcați ? Dar ce, asta-i oră de culcare pentru un intelectual ?" Soseste deci, se trîntește într-un fotoliu, cere o caiea și o țigară — intelectual agreabil și distins, nu fumează decît țigări străine — și începe conversația, care, se înțelege, din acest moment va deveni una „intelectuală" și „rafinată".

— „Cum dragă, voi fumați „Carpați" ? Dar nu știți să trăiți. „Carpați" e o țigară ordinară... Ar trebui să fumați barem „Snagov" dacă nu „Papastratos" sau chiar „Chester"... Și își aprinde cu gestul scîrbit al unui duce scăpătat o „Carpați".

— Vai, caiea turcească se bea la voi ? De ce nu luați Nes ? Ei, desigur, brazilian, zice el sorbind cu zgomot din turcească, că altul nu se găsește. Totuși e altceva....

Cafeaua odată băută, Theo, trece la alte subiecte : — „Hm, ăsta-i costumul tău cel nou, spune el pipăind cu aer de cunoscător stofa pantalonilor gazdei. Nu știi să trăiești dragă, asta e. Eu nu-mi fac costumele decît din stofă englezească. Dai un ban, dar tace. Cu cinci costume de stofă englezească o duci toată viața." Odată, un amic a avut curiozitatea și indiscreția să-i umble prin dulap. Costumele lui în număr de două, purtau marca Fabricii de confecții și tricotaje București.

— „Hm, vă pretindeți intelectuali, continuă Theo, revenind în fotoliu, dar nu știți să vă aranjați o casă. Ce-s dragă toalele astea ?" și piciorul lui, încălțat în pantofi de comandă, — „eu nu port decît de comandă" — mototolește cu dispreț colțul unui superb covor oltenesc.

Desen de Gh. CHIRIAC

Neîntrecut e însă Theo cînd trece la probleme de literatură. Ce zic eu neîntrecut — imbatabil.

— „Poezia, sentenționează el, e depășită, învechită. Acum de altceva e nevoie"...

— „De ce anume ?" întreabă cineva.

O privire în care se amestecă mila cu dispretul îl măsoară de sus pînă jos pe „ignorantul" în stare să pună asemenea întrebare. — „Ce să mai vorbim ?" — și cu un gest a lehamite, Theo trece la altă temă.

— „Am citit dragă, tot Hemingway"...

— Tot ? se miră gazda, știind că Theo n-are habar de vreo limbă străină...

— „Tot, întărește Theo cu un ton care nu admite replică „Adio arme" și „A avea sau a nu avea" Ce, ăsta-i scriitor ? Monoton dragă, bate pasul pe loc. Nici n-am avut răbdare să citesc tot". O imensă plictiseală i se citește pe față... — Ei dar ăsta, cum îi zice, a da Thomas Mann sau așa ceva, ăsta da. Mai mișcă nițel. Dacă perseverează poate să iasă ceva din el

— Dar Thomas Mann, intervine gazda, a murit acum vreo zece ani.

— A murit, zici ? continuă neturburat Theo. Păcat. Era un începător de talent...

Mariana PÎRVULESCU

HOCHEI PE STICLĂ

Magia undelor ne-a adus săptămina trecută pe ecranele televizoarelor marea sală a Palatului Sporturilor din Moscova.

Majoritatea spectatorilor noştri au admirat pentru prima oară grandioasa construcţie, teatrul atitor evenimente remarcabile ale patinoarului modern. Coincidenţă fericită, această premieră ne-a prilejuit întîiul contact „de visu" cu reprezentativa de hochei pe gheaţă a Uniunii Sovietice, una dintre principalele candidate la titlul olimpic.

Faima aşilor croşei, cu secera şi ciocanul pe treningurile purpurii, s-a răspîndit fulgerător pe toate meridianele şi paralelele, odată cu debutul lor pe arena internaţională, acum opt ani, la Cortina D'Ampezzo. Întrecînd categoric pe imbatabilii canadieni (7—2 în meciul decisiv) cîştigătorii campionatului mondial şi ai turneului olimpic au produs atunci cea mai mare surpriză din istoria hochelului.

Victoria trecută, evoluţia succesorilor lui Pucikov, Bobrov şi a celorlalţi maeştri din „echipa de aur", ne-a convins cu prisosinţă că actuala reprezentativă păşeşte hotărît pe urmele gloriosilor înaintaşi. Deşi formaţia Statelor Unite — cu excepţia portarului Dryscoll şi a fundaşului Worker — n-a constituit un obstacol serios, sportivii sovietici au reuşit să ofere o demonstraţie edificatoare a vastelor posibilităţi de care dispun şi care fac din ei, aşa cum spuneam, favoriţii nr. 1 ai apropiatului campionat mondial din Suedia.

Tehnica patinajului, frizînd perfecţiunea, precizia matematică a paselor, combinaţiile de o inepuizabilă fantezie, ritmul şi varietatea atacurilor, au depăşit cu mult tot ce văzusem vreodată la alte formaţii de specialitate. Fraţii Maiorov, Starşinov, Paramoşkin, Volkov sînt jucători de calibru maxim, şi nu-i deloc de mirare că toate echipele adverse întîlnite în cadrul recentului turneu prin Canada, au fost nevoite să încline steagul în faţa unor asemenea valori ieşite din comun.

Excelentă ideea telereporterilor gazde, de a prezenta în pauză, prin intermediul desenelor însoţite de comentarii, pe cîţiva dintre componenţii de frunte ai ambelor loturi. Am urmărit, de asemenea, cu atenţie, declaraţiile unuia dintre gazetarii sportivi din capitala Uniunii Sovietice — făcute crainicului nostru, în finalul emisiunii. Competenţa evidentă, judiciozitatea şi ponderea în aprecieri, au conferit acestui monolog — rareori întrerupt — un caracter aparte, deosebit de plăcut şi de instructiv, pare-mi-se...

Dan DEŞLIU

Campioană a Europei

Numele olandezei Sjoukije Dijkstra, atît de dificil la rostire, este pe buzele tuturor amatorilor de sport. Pentru a patra oară consecutiv această fată a cîştigat titlul de campioană a Europei uimind pe toată lumea cu repertoriul său de exerciţii în care graţia se întrece cu calităţile acrobatice (după cum se vede şi în poza de mai sus).

Mozaic

● *FEDERAŢIA australiană de tenis a luat o măsură surprinzătoare. Renunţînd la primele „rachete" (Emerson, Hewitt, Stolee) a a hotărît ca Australia să fie reprezentată în viitoarele competiţii internaţionale de o echipă foarte tînără compusă din Ken Fletcher (22 ani), Owen Davidson (19 ani), John Newcombe (18 ani) şi Tony Roche (17 ani).*

● *VASILI KUZNEŢOV, unul dintre cei mai buni decatlonişti din lume, a renunţat la activitatea competiţională. În vîrstă de 31 de ani, Kuznetov se va ocupa pe viitor (este profesor la Institutul de cultură fizică din Moscova) de creşterea unor elemente tinere.*

● *UN CAZ puţin obişnuit s-a întîmplat la Roma. Meciul de box între brazilianul Moraes şi americanul Freddie Mack a fost oprit în repriza a 6-a întrucît, prin atitudinea lor (bombardament cu legume, hîrtii etc.) spectatorii nu lăsau ca întîlnirea să continue. Comportarea spectatorilor a fost determinată de lipsa de combativitate a celor doi boxeri care s-au menajat reciproc.*

● *ÎN URMA unei scrisori pe care a primit o din partea federaţiei de tenis din Anglia în care i se reproşau rezultatele slabe obţinute de el în calitate de director tehnic, Fred Perry, unul dintre jucătorii de tenis cei mai cunoscuţi acum 20-30 de ani, şi-a prezentat demisia din acest post.*

Rugbiştii de la „Grivița Roşie"

Am fost la Grivița Roşie în ajunul marii aniversări de astăzi. Am întîlnit ostaşi în curtea Atelierelor. Ostaşi fără arme şi cu ochii limpezi. Ca nişte elevi. Îi conducea un muncitor bătrîn. Veniseră să asculte din gura unui martor ocular povestea zilelor eroice şi să privească zidurile...

Mă duc la sectorul Constructor şef la maestrul emerit Viorel Moraru. Mi se pare firesc ca în acest ajun de 16 Februarie să revăd cel mai închegat colectiv sportiv al Griviței Roşii.

Intru. Linişte încordată. Toţi cei ce văd sînt cîteva picioare încordate sub paravanele planşetelor. Încerc să recunosc pe cineva. Mă aplec peste un braţ de bec. „Nu e Moraru" (O faţă umplă cu tuşe cerculeţele unei rozete). După alte două tentative de „essai", iată şi spatele lui Moraru. Şade a plecat asupra riglei de calcul, cu un moţ.

Mă simte, întoarce capul şi se ridică. Inginerul Moraru a redevenit conducătorul „faimoasei linii de ingineri a Griviței Roşii" — cum spunea Robert Barran la 3—0 pe 23 August.

— Ce lucrezi ?

— Schimbătoare de căldură.

— Ce fac băieţii ?

— Foarte bine. Uite... Stoenescu e în colţul celălalt... Dane ! Salută-te un pic.

Dan se supune. A vorbit căpitanul echipei. Se apropie. Ne salutăm. E masiv. Mă simt ca o căscioară griviţeană antebelică între două blocuri-turn. Dan se scuză. N-are timp. Lucrează la nişte coloane de rectificare şi proiectul trebuie predat mîine.

— Ce-ţi face copilul, Viorele ?

— Rugbi. Talonează totul prin casă. Are parametri de linia I-a 100 la sută. Se face cît Răgălie.

Moraru îşi potriveşte manşeta. Dar scopul gestului nu-mi scapă. (Nu-şi vedea decît minutarul...). Puteam să-mi dau seama. Plec. Mă simt obligat să păşesc în vîrfuri. Peste planşeta de lîngă uşă zăresc capul lui Mladin. Al treilea rugbist al încăperii. Tăcuse chitic. Mă lămureşte Moraru, în şoaptă : „Pradă astăzi".

Mladin, Stoenescu şi Moraru sînt trei din cei 11 ingineri ai echipei de rugbi Grivița Roşie. Mircea Rusu şi Radu Demian sînt ingineri mecanici la „întreţinere", Şerban e adjunctul sectorului constructor-şef, Costel, jumătatea la grămadă, e inginerul şef al secţiei de constatări şi lansări regie. Tibuleac e inginer mecanic la tehnologie şi aşa mai departe.

...Două vorbe despre „Tranda din Olanda". „Tranda" e Trandafirescu, unul din puţinii rugbişti griviţeni care nu intră zilnic pe poarta uzinei, pentru că lucrează la Electrofar. Inginer de valoare, ca şi toţi ceilalţi cocchipieri ai săi, Trandafirescu a fost în Olanda, timp de peste o lună. Şi cum rominul se naşte poet, „Tranda din Olanda" are ritm şi rimă.

...Încă o vorbă. Teodorescu, al 11-lea inginer, şi-a trecut examenul de stat acum cîteva zile.

E greu de jucat contra matematicienilor de la Grivița...

★

Duminica trecută urma să se nască pe Constructorul. Dar meciurile s-au amînat. Din cauza terenului. Griviţenii au stat ce au stat, au aşteptat o revocare a hotărîrii şi pînă la urmă au venit în Parcul Copilului. S-a jucat în familie, un joc în toată regula, spectaculos şi aprig. Explicaţia ? Inginerii - rugbişti şi-au respectat graficul sportiv zi de zi, au perfecţionat metoda „la rece" şi au învins viscolul.

★

Stăm la sediul asociaţiei sportive. Discutăm de toate cele. Cineva aminteşte că echipa de rugbi a împlinit 30 de ani. „Cîte nu povesteşte Cocor şi Milea ! Erau un pumn de oameni care nu-şi cruţau puterile pentru un ceas de „jug liber" în pachetul de înaintaşi". Un altul gîndeşte cu glas tare : „Ştii de ce-mi place rugbiul ? Pentru că nu mă satur privindu-l pe inginerul Şerban cum îl îmbrăţişează pe ajustorul Iatan la carul grămezii" Intervine secretarul asociaţiei : „Acum 20 de ani inginerii cu guler tare rideau de grămezile muncitorilor. Astăzi, muncitorii din Parcul Copilului strigă cît îi ţine gura pentru ca pachetul la care împinge cazangiul Moldoveanu, inginerul Moraru-strungarul Stanciu şi adjunctul Şerban să aibă şi forţa muncitorescului „hei rup" şi elasticitatea calculelor inginereşti".

...A crescut echipa. Şi creşte mereu. Wusek şi Stanciu termină şcoala de maiştri. Posmoşanu e student în anul III la construcţii fără frecvenţă. matriţerul Dan Stoian a şi ajuns în anul V la mecanică („trece timpul"), iar Oblemenco numără zilele pînă la examenul de admitere la politehnică.

Echipa creşte odată cu uzina.

— Ce faci, Tudore ?

— Mă străduiesc să ridic rugbişti tineri.

Tudor Georgescu e antrenorul juniorilor. Acum 13 ani, tot el i-a crescut pe Wusek, Tibuleac, Irimescu, Gherasim şi alţii ! Tudor Georgescu e una şi aceeaşi persoană cu poetul Tudor George, autorul „Legendei Cerbului" şi a „Bobului auriu"

— Ai ceva tineri în seră ?

— Ce seră, că au jucat duminică împotriva Griviței mari. Notează ! Constantin Dinu, 17 ani, elev la „Electromagnetica". 93 de kile. E cît Baroga. Linia întîia. Şi mai notează-l pe Grozav — într-a 11-a la Vlaicu, şi mai ales pe Tibuleac II, Costică, fratele internaţionalului. Aripă sau centru.

— Îţi freci ?

— Nu-i nevoie. Nu prea cunosc rugbişti care să se menajeze. Ceea ce mă interesează mai mult e tehnica. Şi mai ales tehnica trisferturilor. Cu înaintaşii e parcă mai simplu. Pe aripi şi în centru, însă, o treabă de migală. Triluri de vioară. În schimb pe înaintare se vede ECHIPA. Aici nimic nu rămîne fără urmări. Vreau ca Dinu să înţeleagă că orice mişcare a lui dă formă întregii înaintări sau chiar întregii echipe, ca într-un panopticum, iar Ţibuleac cel mic trebuie să priceapă — şi pricepe — că slalomul special pe gazon e mai greu ca pe zăpadă, pentru că pe iarbă „porţile" se mişcă.

— Altfel, ce mai faci ? Mai scrii ?

— Am predat editurii 4000 de versuri. Traducere din Glosne Carducci, marele poet italian.

★

Plec. Mă urc în „24". Mi-e capul calendar. În faţa unui magazin de „tehnice" e coadă mare. Un elev, probabil de la Vlaicu, rosteşte ca pentru sine :

Coadă la Tram...

Coadă la Fram, pe Calea Griviței, lîngă Ateliere. Ce lucru simplu i se pare flăcăului...

Ioan CHIRILA

GONG!

Fotografia : TH. ROIBU

Cunoscutul arbitru de fotbal Mircea Crutescu are şi o a doua pasiune. Ştiţi care e ? Boxul ! De multe ori, de-altfel, spectatorii l-au „descoperit" lîngă ring îndeplinind cu conştiinciozitate rolul de cronometror.

Fotografia noastră l-a surprins în... exerciţiul funcţiunii, bătînd gongul şi anunţînd astfel începerea unui meci. Ceea ce nu este greu, dar cere multă atenţie.

Firește, pasiunea cea mare a lui Mircea Crutescu rămîne fotbalul. Dar e bucuros că măcar pînă la primăvară — şi zilele trec foarte repede — nu are de-aface cu ofsaiduri, lovituri de la 11 m. şi alte probleme de acest gen, care tulbură somnul arbitrilor de fotbal.

CINE A CÎŞTIGAT ?

La europenele de patinaj artistic de la Budapesta, fraţii Eva şi Pavel Roman din Praga au cîştigat medalia de argint în proba de dansuri.

Se pare însă că pentru măiestria cu care cei doi patinatori cehoslovaci au transpus în arabescuri pe gheaţă muzica lui Strauss, ei ar fi binemeritat medalia de aur. De altfel corespondentul agenţiei France Presse era atît de sigur de acest lucru, încît fără să mai aştepte rezultatele oficiale a transmis victoria în proba de dans a fraţilor Eva şi Pavel Roman.

Din păcate, atît pentru cei doi sportivi cît şi pentru grăbitul reporter, juriul a fost de altă părere şi a acordat titlul european perechei Linda Shearman şi Michael Phillips din Anglia.

Adversarul nostru din preliminariile olimpice

SĂ FACEM CUNOŞTINŢĂ CU FOTBALUL DANEZ

Aşadar, în cadrul preliminariilor turneului olimpic de fotbal echipa noastră reprezentativă va avea ca prim adversar selecţionata Danemarcei, cu care se va întîlni, într-o dublă partidă (tur-retur), în iunie la Copenhaga şi în octombrie sau noiembrie, la Bucureşti. De altfel, datele de disputare sînt în curs de stabilire de către cele două federaţii de specialitate.

F.I.F.A. a stabilit, în şedinţa recent ţinută la Cairo, toate detaliile cu privire la sistemul de disputare a preliminariilor (la care iau parte 61 de ţări, exceptînd Iugoslavia şi Japonia, calificate din oficiu pentru turneul final, prima ca deţinătoare a titlului olimpic, a doua ca ţară organizatoare). Reamintim cititorilor noştri că în cazul cînd echipa noastră naţională va trece cu succes examenul cu Danemarca — şi acest lucru este foarte posibil, atunci fotbaliştii noştri vor mai susţine un meci preliminar (în perioada martie—iunie 1964) cu echipa învingătoare din meciul Luxemburg—Bulgaria sau Albania. Pentru că trebuie să arătăm că ţara noastră face parte dintr-o grupă care cuprinde Bulgaria, Albania, Luxemburg şi Danemarca (primele două vor susţine şi ele, ca şi noi, un joc preliminar pînă la 31 martie 1964).

Dar să ne reîntoarcem la meciurile noastre cu Danemarca, primul obiectiv olimpic al reprezentativei noastre, şi să oferim cititorilor noştri cîteva date în legătură cu fotbalul danez.

Ţara fotbalului amator

Vom începe prin a arăta că în Danemarca, fotbalul a început să fie practicat cu mult înainte de 1900. De altfel, acest lucru se poate deduce foarte uşor din faptul că federaţia daneză — cu titulatura ei oficială de **„Dansk Boldspil Union"** — a fost înfiinţată în anul 1889 şi afiliată la F.I.F.A. în anul 1904. Aşadar, este una din cele mai vechi federaţii din Europa.

O trăsătură caracteristică, ce trebuie subliniată din capul locului, o constituie faptul că fotbalul danez este amator sută la sută, oricît de curios ar părea pentru o ţară capitalistă, care ar fi putut fi influenţată de regimul profesionist din fotbalul din ţările vecine.

O dată în C. M., de 6 ori la J. O.

Această situaţie, să-i spunem specială, îi permite federaţiei să prezinte aceeaşi reprezentativă şi în competiţiile rezervate numai amatorilor şi în cele la care participă jucători profesionişti. Aşa se explică de ce întîlnim aceleaşi nume de fotbalişti danezi şi la Olimpiadă şi în campionatul mondial. Şi pentru că vorbim de aceste două mari întreceri sportive să subliniem un fapt interesant. Danemarca a participat numai o singură dată la campionatul mondial de fotbal, în cele 7 ediţii desfăşurate pînă acum, şi anume în ediţia 1958, organizată în Suedia. Atunci, Danemarca a făcut parte din grupa I, cu Anglia şi Irlanda, şi s-a clasat ultima (2—5 şi 1—4 cu Anglia, 1—2 şi 0—2 cu Irlanda). Astfel că a ratat calificarea.

În schimb din cele 10 ediţii ale turneului olimpic de fotbal Danemarca a luat parte la 6 din ele. În trei ediţii a fost finalistă : în 1908 (0—2 cu Anglia), în 1912 (2—4 cu

Internaţionalul danez EGON JENSEN, fundaş în vîrstă de 25 de ani, cu 195 de meciuri disputate în echipa clubului Ejsberg.

Anglia) şi 1960 (1—3 cu Iugoslavia); o dată a fost semifinalistă : în 1948 (2—4 cu Suedia) ; o dată a ajuns pînă în sferturi de finală, în 1952 (3—5 cu Iugoslavia) şi a şasea oară a pierdut în primul tur (0—1 cu Spania).

Apreciată la Roma, în 1960

Cea mai bună impresie a lăsat-o în 1960 cînd echipa Danemarcei a trecut succesiv peste adversari care erau consideraţi ca favoriţi ai turneului desfăşurat în Italia : 3—2 cu Argentina 2—1 cu Polonia şi 2—0 cu Ungaria, după un joc plin de peripeţii (ungurii au ratat un 11 m. cu care ar fi putut egala, şi imediat danezii au înscris al doilea gol al victoriei). În finală, însă, danezii au cedat impetuoasei formaţii a Iugoslaviei (cu 3—1). Pentru amatorii de statistică redăm formaţia Danemarcei folosită în finala turneului olimpic 1960 : **From — Andersen, Jensen — B. Hansen, C. Nielsen, — F. Nielsen — Pedersen, Troelsen, H. Nielsen, Enoksen, Soerensen (Danielsen).** Iar pentru comparaţie, iată şi formaţia întrebuinţată într-un meci amical cu Suedia, jucat imediat după turneul olimpic : **From—Andersen, Jensen — P. Hansen, G. Nielsen, F. Nielsen — Pedersen, Troelsen, H. Nielsen, Enoksen, Soerensen.** Aşadar, aceeaşi...

Reţinem, ca o apreciere orientativă, rîndurile scrise de revista franceză de specialitate „France-Football", după turneul olimpic din Italia : **„La danezi am reţinut calmul şi constanţa, calitatea atletică a jocului lor, circulaţia balonului şi orientarea pe teren, mai ales în situaţiile dificile, din care se descurcă destul de uşor, statura impozantă a apărătorilor şi rapiditatea extremelor..."**

173.000 de jucători legitimaţi !

Dar să ne reîntoarcem la organizarea fotbalului danez.

O statistică recentă arată că federaţia daneză are 173.000 de jucători legitimaţi, dintre care 90.000 sub 16 ani. Primul campionat naţional a fost organizat în anul 1913, iar prima ediţie a Cupei în 1955.

Campionatul este organizat după sistemul „diviziei". În prima participă 12 echipe, din care la sfîrşitul campionatului retrogradează ultimele două şi în locul lor promovează două din divizia B (tot cu 12 echipe). Campionatul începe în martie şi se termină în noiembrie, datorită climei specifice ţărilor nordice. A doua competiţie a fotbalului danez este Cupa, care are faze iniţiale pe provincii. Programul jocurilor oficiale este strict respectat. Orice joc internaţional intercluburi are loc numai în cursul săptămînii (cu aprobarea federaţiei, în cazuri excepţionale, şi duminica). În campionat participă numai jucători cetăţeni danezi. Fotbaliştii străini sînt admişi numai după ce primesc cetăţenia. Or, pentru aceasta este necesar un stagiu de 10 pînă la 15 ani în Danemarca...

Primul contact cu fotbalul danez

Actualul campion al Danemarcei este Ejsberg, cunoscut la noi din partidele susţinute **(primul contact cu fotbalul danez, de altfel)** anul trecut la Constanţa (4—2 pentru Farul), Ploieşti (4—3 pentru Petrolul) şi Galaţi (3—0 pentru Ejsberg). Ejsberg a reprezentat Danemarca în Cupa campionilor europeni — 1962-63 : a eliminat pe Linfield (Irlanda de Nord) cu 2—1 şi 0—0, dar a fost eliminată la rîndul ei de Dukla Praga cu 0—0 şi 5—0. De altfel fotbalul danez a ţinut să fie prezent la toate ediţiile acestei mari competiţii. Din sezonul 1962—63. Danemarca este reprezentată şi în „Cupa cupelor" : de Odense Boldklubben 1909 : 7—1 şi 1—1 cu Alliance Luxemburg şi 5—3 şi 1—1 cu Grazer A. K., fiind calificată pentru sferturi de finală, în care va întîlni pe 1 F.C. Nürnberg. Acelaşi club Odense participă şi în „Cupa oraşelor-tîrguri", fiind eliminat însă de Drumcondra Dublin cu 4—1 şi 2—4.

Danemarca 1962

Pe plan internaţional, fotbalul danez se bucură de aprecieri frumoase. Mulţi jucători au fost remarcaţi pentru clasa lor şi au făcut obiectul unor oferte tentante, cărora însă nu i-a rezistat decît unul singur, recent : atacantul H. Nielsen, achiziţionat de clubul italian Bologna şi în prezent golgeter al campionatului Italiei.

În ierarhia europeană, Danemarca ocupă un loc de mijloc, pe care se menţine cu multă constanţă.

În 1962 a susţinut opt partide dintre care două în cadrul „Cupei Europei" : 6—1 şi 3—1 cu Malta, calificîndu-se pentru turul următor. Celelalte au fost amicale :

Leipzig : cu R.D.G. 1—4
La Copenhaga : cu Norvegia 6—1
La Helsinki : cu Finlanda 6—1
La Malmö : cu Suedia 2—4
La Istanbul : cu Turcia 1—1
La Odense : cu Curacao 3—1.

Deci, un bilanţ care arată astfel: 8—5 — 1—2—28 : 14.

Valoarea adversarilor întîlniţi — şi în meciurile cîştigate şi în cele pierdute — constituie indicii preţioase, care deschid perspective de calificare echipei noastre în jocurile cu Danemarca. Constatarea aceasta însă, rezultată din comparaţii, nu-i suficientă. Fotbaliştii noştri selecţionabili trebuie să se pregătească cu ambiţie, să folosească returul campionatului pentru ridicarea măiestriei lor. Numai prin antrenament asiduu îşi pot netezi drumul la Tokio.

POŞTA CONCURSULUI NOSTRU SPORTIV

Concursul sportiv cu premii, organizat de revista „Magazin" în preajma reluării campionatului categoriei A de fotbal, se bucură şi anul acesta de o deosebită atenţie. Încă de pe acum un mare număr de cititori s-au grăbit să-şi trimită răspunsurile lor la cele trei întrebări ale concursului, cu toate că pînă la începerea returului mai sînt trei săptămini.

Răsfoind scrisorile primite am constatat că nu toţi cititorii revistei noastre au înţeles exact care sînt condiţiile de participare la concurs. De aceea, în rîndurile de faţă, vom căuta să lămurim o seamă de probleme desprinse din lectura scrisorilor primite.

În primul rînd se impune subliniată din nou obligativitatea ca toate răspunsurile trimise să fie însoţite de bonul de participare publicat de revista noastră în fiecare număr. Facem din nou această precizare deoarece multe din răspunsurile primite nu sînt însoţite şi de bonul de participare, cum sînt de pildă cele trimise de tov. : Andrei Apostol (Ploieşti), Viorel Vişan (Cluj), Gh Anghel (Ploieşti) Ovidiu Petram (Roman), Duscă Vasile (Bucureşti), Cristea Nicolae (Argeş) etc. Toate aceste răspunsuri, ca şi altele care nu vor fi însoţite de bonul de participare, vor fi anulate.

Un alt cititor, Ion Domuţa din Dej dă următorul răspuns la prima întrebare a concursului nostru (Cine va fi campion al ţării ?) : C.S.M. Sibiu, Crişul Oradea şi C.S.O. Galaţi. Răspunsul nu este valabil deoarece el se referă la a treia întrebare a concursului nostru şi nu la prima. Deci el va fi anulat.

Rodica, Cristian, Maria şi Felix Topescu din Bucureşti ne întreabă dacă într-un singur plic pot fi trimise mai multe răspunsuri. Le răspundem afirmativ. Cu condiţia ca fiecare răspuns să fie însoţit de respectivul bon de participare. De asemenea precizăm că un participant poate trimite un număr nelimitat de răspunsuri, dacă sînt însoţite de bonurile de participare corespunzătoare.

Mai mulţi cititori, printre care Tudor Podoleanu din Piteşti, Ioan Todiriţă din Bacău şi alţii ne întreabă dacă este obligatoriu ca pentru fiecare întrebare a concursului nostru să se trimită un bon de participare. Tuturor le răspundem că este obligatoriu un singur bon de participare pentru toate cele trei întrebări ale concursului.

Am făcut aceste precizări pentru a veni în ajutorul participanţilor la concursul nostru sportiv. Cei care nu au respectat, în răspunsurile trimise pînă acum, regulamentul concursului pot trimite alte răspunsuri pînă la data de 16 martie 1963 (data poştei). Cititorii revistei noastre care doresc să participe la concurs şi mai au o serie de nelămuriri se pot adresa în scris redacţiei. Tuturor le vom răspunde cu plăcere.

„MAGAZIN" — CONCURSUL SPORTIV

BON DE PARTICIPARE

magazin

revistă săptămînală editată de ziarul

ROMINIA LIBERA

★

Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel 17 60.10

★

Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii

★

PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

MONUMENTE CELEBRE ŞI ISTORIA LOR

„Călăreţul de aramă"

Primele greutăţi

Din nenorocire pentru Falconet, omul care era dator să-l ajute făcea totul ca să-l împiedice. Preşedintele Academiei de arte frumoase, generalul-locotenent Beţki fusese foarte nemulţumit încă de cînd Falconet refuzase categoric să execute programul de execuţie a monumentului, elaborat de el. Dar Beţki literalmente l-a scos din minţi pe sculptor cu observaţiile şi cicălelile lui inutile, i-a pus tot felul de piedici în muncă. Beţki îi pretindea lui Falconet ca Petru să privească cu un ochi spre Amiralitate, iar cu celălalt spre clădirea celor douăsprezece colegii (actuala Universitate). A încercat să-l mute pe Falconet din atelierul atribuit lui sub motivul că localul e necesar teatrului. Beţki, ştiind prea bine ce mare însemnătate avea în concepţia lui Falconet stînca — soclu, declară că nu se poate găsi nicăieri o astfel de piatră.

Iar cînd piatra a fost adusă în Piaţa senatului, la Petersburg, în cinstea acestui eveniment, s-a bătut o medalie specială cu inscripţia „Pentru cutezanţă, 1770".

Sculptorul, în căutare de sprijin trebui să se adreseze împărătesei. La început ea îl asculta cu bunăvoinţă, adesea chiar îi răspundea la scrisori, se interesa de mersul lucrărilor. Dar cu timpul tot mai adesea nu dădea atenţie plîngerilor sale şi pe urmă a încetat cu totul să-i mai răspundă meşterului.

Şi astfel timpul trecea şi nu se făcea nici o pregătire pentru turnarea statuii, acum gata. A turna o statuie şi încă neobişnuită, cum fusese gîndit monumentul lui Petru, era un lucru extraordinar de complicat. În toată Europa, doar cîţiva oameni aveau suficiente cunoştinţe şi experienţă pentru aceasta. Turnarea unei statui este o mare artă. Nu-i greu să ne închipuim mînia şi dezamăgirea lui Falconet, grija şi alarma lui cînd, în vara anului 1774, se lămuri că meşterul invitat Neboit Ersman, cu care Falconet şi arhitectul Felten lucraseră aproape doi ani, pregătind statuia pentru turnare, se declară, după multe socoteli, incapabil s-o scoată la capăt cu lucrarea. Ersman era, fără îndoială, un meşter turnător experimentat, dar îl zăpăciseră cei 7,5 milimetri grosime, la partea din faţă a corpului calului, care, după calculele lui Falconet, se dovediseră necesari pentru ca monumentul să-şi păstreze echilibrul.

Ersman refuză să execute o astfel de piesă.

De Ersman a trebuit să se despartă. A mai făcut încercarea să mai invite un meşter, turnătorul Hoor din Copenhaga. Acesta a pretins, referindu-se la extraordinara complexitate a lucrărilor, nici mai mult, nici mai puţin decît 400.000 de livre, de două ori mai mult decît onorariul lui Falconet.

Şi Falconet a hotărît să se apuce singur de turnarea statuii. Altă ieşire n-avea. Falconet nu poate să nu-şi ducă pînă la capăt lucrul. Prea mult s-a legat de acest monument şi e dator să-l isprăvească.

Desigur el nu-i turnător. Şi la cincizeci şi opt de ani Falconet începe să înveţe. Om de-o energie nestăvilită, studiază amănunţit descrierea procedeelor la turnarea statuii ecvestre a lui Ludovic al XV-lea şi-şi alege personal ajutoare dintre meşterii ruşi.

Călăreţul de aramă

Mai trec vreo cîţiva ani. Energia şi hotărîrea cu care lucrează Falconet în toţi aceşti ani, sînt pur şi simplu uimitoare. Parcă simte că săvîrşeşte cea mai de seamă operă a vieţii lui.

Falconet pierde aproape un an cu aşezarea ţiparelor, cu pregătirea formei, cu construirea cuptoarelor şi a celorlalte lucrări ajutătoare. Cu mînecile suflecate trudea bătrînul meşter împreună cu ajutorul său credincios, Teodor Gordeev, un sculptor rus.

Prima turnare n-a reuşit pe deplin, în timpul lucrului s-a produs o avarie, o flacără prea puternică a prefăcut în cenuşă partea superioară a ţiparului, precum şi ţeava prin care curgea metalul topit.

Topitorul rus Kailov a salvat situaţia. A rămas cu abnegaţie la postul său, silind bronzul să curgă din cuptor în ţipar pînă la ultima picătură. Şi totuşi partea superioară a statuii n-a reuşit. A mai trebuit să mai aştepte încă doi ani, pînă cînd a fost turnată.

În sfîrşit a sosit şi ziua cînd sculptorul a putut să-şi considere opera terminată. „Călăreţul de aramă", cum îl va numi mai tîrziu Puşkin, „întinzîndu-şi mîna spre înălţimi", îşi strunteşte brusc fugarul înfierbîntat. Pe umerii călăreţului stă aruncată o mantie, căzînd în falduri libere. O cunună de laur îi încoronează capul înălţat cu mîndrie în sus. Faţa iluminată e calmă şi hotărîtă. O voinţă de neînduplecat şi-o forţă plină de bărbăţie radiază din toată figura lui ; simplu şi expresiv este şi gestul mîinii drepte. Şi e atîta expresie în acest monument, cu atîta avînt şi îndrăzneală şi-a îndeplinit sculptorul sarcina sa, încît şi pînă azi nu-i om care să rămînă indiferent în faţa acestei geniale creaţii.

Mai rămînea încă doar să se fixeze monumentul pe soclul dinainte pregătit, pe chiar acea „Piatră — tunet", care cu opt ani mai înainte fusese adusă în mod solemn în Piaţa senatului.

Dar Falconet n-a mai aşteptat ceasul acesta. Relaţiile lui cu Beţki erau tot mai reci, Ecaterina se răcise cu totul de marele meşter. A mai rămîne în Petersburg, unde îşi petrecuse doisprezece ani din viaţă, i-ar fi fost peste puteri, cu atît mai mult, cu cît aşezarea monumentului trebuia să se facă numai după terminarea lucrărilor de nivelare a Pieţii senatului.

Acum nu-i mai rămînea decît să-şi adune cărţile şi schiţele. De-aici încolo îşi va consacra în întregime timpul numai prelucrării şi editării unor tratate despre artă. Şi, în sfîrşit, îşi va realiza visul, se va duce în Italia.

În scrisoarea de rămas bun către Ecaterina a II-a, meşterul raporta despre terminarea tuturor lucrărilor şi o prevenea să renunţe la încercările de a turna din nou lucrarea.

Curînd după asta Falconet a părăsit Rusia.

★

La 7 august 1782, în faţa unei uriaşe afluenţe de oameni, în bubuitul salvelor de tun, în tunetul orchestrelor s-a desfăşurat dezvelirea oficială a monumentului mult aşteptat.

Iar o jumătate de an după aceasta, în mai 1783, Etienne Maurice Falconet, care deci nu şi-a văzut niciodată creaţia în Piaţa din faţa senatului, a fost lovit de paralizie.

A murit în anul 1791.

B. BRODSKI şi A. VARŞAVSKI

(Va urma)

Un tînăr erou

Numele lui Baik Joong Ki, în vîrstă de 17 ani, student la Şcoala de agricultură din Keumhak, provincia Wanghaiul de sud, este larg răspîndit în R.P.D. Coreeană. Recent el a săvîrşit o faptă eroică, pentru care a primit înaltul titlu de Erou al R.P.D. Coreene. Întîmplarea s-a petrecut pe un lac unde copiii se dădeau cu sănioara. Trei dintre ei, aflaţi pe o sanie, au căzut — datorită faptului că gheaţa în acel loc era subţire — în lac şi erau pe punctul de a se îneca. Baik Joong Ki, auzind strigătele lor, le-a sărit în ajutor şi i-a salvat de la moarte.

În clişeu : Baik Joong Ki şi patru copii din comuna Jangbangeri, dintre care trei au fost salvaţi de la moarte de tînărul erou.

Un marş al păcii

Doi tineri indieni, luptători pentru pace, Edatil Probhakara Menon şi Satiş Kumar, au pornit din Delhi pentru a întreprinde un marş al păcii prin cîteva capitale ale unor ţări din Asia şi Europa. După 7 luni de la plecarea lor din Delhi, ei au reuşit să parcurgă peste 4.300 km. iar în prezent se află în Uniunea Sovietică.

La graniţa cu R.S.S. Armeană, cei doi tineri indieni au fost întîmpinaţi de reprezentanţi ai Comitetului pentru apărarea păcii din Armenia.

În clişeu : Edatil Probhakara Menon şi Satiş Kumar la sosirea lor la Erevan, sînt întîmpinaţi de poetul armean Ghevork Emin.

MEDICUL vă sfătuieşte

Inovaţii în folosul îngrijirii bolnavilor

Legături telemetrice între bolnav şi personalul sanitar

În prezent, în U.R.S.S. se acordă o atenţie deosebită introducerii în spitale şi clinici a unor mijloace moderne de legătură, semnalizare şi telemetrie între bolnav şi personalul medical care-l îngrijeşte.

Pentru o legătură operativă între bolnav şi soră, soră şi medic, medici şi serviciile auxiliare, între diferite secţii etc. se trece de la legătura telefonică manuală la cea automată.

Semnalizatoarele luminoase şi acustice, prin care bolnavul poate chema la nevoie sora, sînt înlocuite prin legături telefonice, completate cu un emiţător cu ultrascurte.

Sora poartă în buzunarul halatului un aparat la care ajunge apelul de la bolnav, prin centrala spitalului, oriunde s-ar afla sora. Sisteme şi mai specializate permit nu numai sesizarea că este căutată, ci şi o informaţie verbală, prin folosirea unui emiţător cu mai multe lungimi de undă, pe ultrascurte.

Reţetele se dictează automat

În 1961, Institutul unional de cercetări ştiinţifice pentru acustică şi înregistrarea sunetului a predat pentru fabricaţia în serie un dispozitiv ultramodern, centralizat pe spital, pentru dictările medicilor, înregistrate cu dictofoni şi transmise automat serviciilor de dactilografie. În acest fel se economiseşte foarte mult din timpul medicului, care nu e obligat să scrie buletine, reţete, să completeze fişe şi foi de observaţie, fiind suficient să le dicteze.

Centrale telemetrice de diagnostic

O şi mai interesantă şi utilă inovaţie apărută în practică este centrala telemetrică de diagnostic, cu citirea automată a datelor telemetrice. Această inovaţie a apărut ca urmare a necesităţii urmăririi permanente şi complexe a stării unor bolnavi gravi, internaţi în spital. Aceşti bolnavi grav trebuie observaţi continuu şi, pentru surprinderea apariţiei unor complicaţii neprevăzute în evoluţia bolii lor, este necesară urmărirea continuă a unor indici ai stării bolnavului (pulsul, tensiunea, febra, bătăile cordului şi alţi parametri fiziologici). Pentru a asigura cunoaşterea lor continuă, chiar şi fără ca personalul medical să le înregistreze tot timpul, în U.R.S.S. a fost introdus un sistem automat de înregistrare şi control a stării bolnavului, cu transmiterea telemetrică a datelor la postul sorei de serviciu, cu un serviciu bloc automat pentru analiza stării bolnavului, capabil să emită semnale de alarmă cînd parametrii fiziologici ai bolnavului se îndepărtează de la normal. Aparatul pentru controlul stării bolnavului se compune din emiţători instalaţi direct pe corpul bolnavului, un bloc de control centralizat şi un dispozitiv pentru înregistrarea indicaţiilor. Astfel de staţii complexe de control telemetric s-au dovedit a fi foarte utile în secţiile postoperatorii, în secţiile de naştere şi în spitalele de urgenţă. Introducerea inovaţiei asigură controlul concomitent şi permanent al mai multor bolnavi, în condiţii cu totul superioare.

Transmiterea la distanţă a datelor fiziologice culese de la bolnav

Foloasele telemetriei nu se opresc însă aici. De un real folos se arată a fi adaptarea sistemului de control tehnologic centralizat folosit în industrie în munca de spital. Astfel, se introduce în prezent sistemul înregistrării şi trimiterii la distanţă, la cabinete medicale speciale, a unor date fiziologice culese concomitent de la cel puţin 10 bolnavi, descifrarea lor fiind făcută automat şi rapid. Experienţele efectuate cu electrocardiogramele înregistrate şi transmise telemetric şi apoi citite automat au fost dintre cele mai bune.

Promiţătoare sînt şi rezultatele înregistrării transmiterii şi

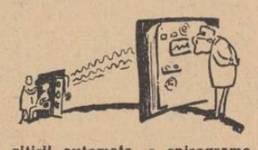

citirii automate a spirogramelor. Este important faptul că distanţa de funcţionare a sistemelor telemetrice este practic suficient de mare pentru a permite conexarea serviciilor telemetrice ale unor spitale rurale, raionale şi orăşeneşti cu centralele unor spitale şi institute mari, de specialitate, ceea ce asigură atît în mediul orăşenesc cît şi în centrele mai îndepărtate, stabilirea cu mijloace superioare a diagnosticului şi a tratamentului corespunzător.

Extinderea maşinilor electronice de diagnostic şi automatizarea interpretării unor analize şi probe, deschid perspective mari îmbunătăţirii asistenţei medicale. Aceste mijloace uşurează munca medicilor sovietici care astfel pot adînci latura interpretării clinice a datelor, obţinute cu ajutorul maşinilor perfecţionate, alocînd mai mult timp fiecărui bolnav în parte. Idealul medicului de a se ocupa de fiecare bolnav şi nu doar de boală, capătă perspective concrete de realizare în ţara constructorilor comunismului.

Dr. V. IVANOV

Sub privirea atîtor ochi...

Ninge, viscoleşte şi e un ger de crapă pietrele. Trecătorii — puţini — umblă grăbiţi, cu nasurile vîrîte în gulerele paltoanelor.

Pe Agricultori, în staţia troleibuzului 84, aşteaptă cîţiva oameni. Sînt albi de sus pînă jos. Dacă n-ai şti că sînt vii, i-ai crede de zăpadă. În sfîrşit, troleibuzul se arată şi opreşte în staţie. E aproape gol. Oamenii de zăpadă se înviorează brusc şi într-o clipită sînt în maşină. Dar maşina nu porneşte.

— Gata ! strigă taxatoarea. Şoferul pare că n-o aude.

— Hai, tovarăşe, dă-i drumul, că e frig, îl îndeamnă şi un călător.

În clipa aceea vedem şi motivul întîrzierii. Ceva enorm, ca un fel de balot, se rostogoleşte spre maşină făcînd semne disperate. Călătorii, uitînd de frig, privesc amuzaţi ciudata siluetă, care peste puţin, sufland, gemînd şi icnind, se caţără sus şi în faţa noastră apare un domn gras, cu o înfăţişare ţîfnoasă, care ar vrea să fie impozantă. Are înscrise pe faţă toate semnele qrelelor încercări prin care abia a trecut, dar, ciudat, acestea nu-i stirbesc cu nimic înfăţişarea. Ba, am putea spune că felul nu prea elegant cum s-a urcat în maşină, i-a adăugat un plus de ţîfnă, căci trece pe lîngă amabilul şofer ca şi cum acesta n-ar exista, se uită urît la un elev care ocupă locul din faţă, aşteaptă să i-l ofere şi cum acesta nu face nici un gest, se prăbuşeşte scîrbit pe un loc mai puţin comod, scoate din buzunar cîţiva bani şi-i întinde, fără o vorbă, călătorului din spate. Pantomima aceasta i-a distrat se vede pe ceilalţi, căci se aud şoapte şi risete înfundate. Dar domnul cel gras priveşte olimpian — aşa crede el — într-un punct nevăzut.

Între timp, am ajuns la şcoala Ianculu. Pasagerii se urcă grăbiţi, şoferul e gata să închidă uşile, cînd o rafală de vînt ne aduce la urechi sunetul unei voci care vine parcă de undeva de foarte departe :

— Treceţi pe la Moşilor ?

— Trecem, răspunde şoferul şi sărind de la locul lui ajută pe cineva să se suie în maşină. E o bătrînă.

— Îţi mulţumesc, ţi spune ea, eliberîndu-şi faţa din broboadă. Atunci vedem că este foarte bătrînă.

Elevul îi oferă locul lui şi o ajută să se aşeze. Bătrîna murmură ceva şi-l mîngîie pe umăr, apoi, adresîndu-se şoferului, îl roagă s-o vestească cînd ajungem la Moşilor.

— Nu cunosc drumul, adăugă ea în chip de scuză.

— Staţi dv. liniştită, că am eu grijă, spune acesta. Tot atunci auzim un mîrîit ciudat, răutăcios şi grosolan şi deslusim cuvintele : „moartea o caută acasă şi ea umblă pe drumuri". Cine a rostit vorbele acestea oribile ? Nu cumva domnul cel gras ? Cei care le-au auzit se uită spre el. Se uită şi elevul, deodată roşu ca focul de ruşine. De ruşinea celuilalt. Dar acesta stă nemişcat ca o statuie şi are un aer care vrea să fie şi mai olimpian.

Şi iată-ne ajunşi şi la Moşilor.

— Aici vă daţi jos, spune şoferul bătrînei şi făcînd cîteva manevre dibace trage maşina chiar lîngă trotuar.

Bătrîna îi mulţumeşte şi se pregăteşte să coboare.

— Te rog, ajut-o d-ta...

Dar elevul, căruia îi fusese adresată rugămintea, era deja lîngă bătrînă şi aceasta ajunge cu bine jos.

— Hm... auzim din nou acelaşi mîrîit grosolan — maşină la scară pentru... Păi cu politeţuri de astea nu ajungem nici mîine la destinaţie !

Aceeaşi voce de adineauri, acum o reperăm bine şi e a domnului cel gras. Dar ca un făcut, chiar la staţia următoare, şoferul îşi îngăduie o nouă... politeţă. De data aceasta aşteaptă o tînără care aleargă spre maşină ca la un marathon. Totul durează o fracţiune de minut şi fata sare în maşină dintr-un salt care trezeşte admiraţia sportivă a unora dintre pasageri şi chiar a şoferului, care primeşte în schimb un zîmbet suav. Dar şi zîmbetul fetei şi buna dispoziţie pe care a provocat-o performanţa ei, sînt spulberate brusc de zbierătele domnului cel gras.

— Dar ce este asta, şofer ? tipă el. D-ta faci pe cavalerul galant şi ţii maşina în staţii mai mult decît trebuie, ca să culegi tot felul de...

— Oameni, i-o tăie şoferul cu dispreţ. Dar uneori mi se întîmplă să culeg şi altceva, ca adineauri în staţia Agricultori.

— Pe deasupra mai eşti şi obraznic, ţipă mai tare domnul cel gras. Dar las-că te aranjez eu... îţi trintesc o reclamaţie !

— Trînteşte ce vrei, dar te rog să încetezi. În maşină sînt femei şi copii şi nu-ţi permit să faci scandal în prezenţa lor. Ai înţeles ? Nu-ţi permit.

Domnul cel gras, lovit parcă în moalele capului, se uită la ceilalţi şi expresia feţii lui care arată în acelaşi timp uimire, batjocură şi cerere de ajutor, parcă ar spune : „Aţi mai auzit asemenea baloane ?". Dar ochii pe care îi întîlneşte sînt plini de un dispreţ atît de biciuitor, încît rămîne descumpănit. Şi, fiindcă sub privirea atîtor ochi care îl ţintuiesc necruţător, se simte ca pus sub lupă şi nu-şi mai poate recompune masca, la prima staţie se dă jos.

— Ce fenomen ! exclamă cineva.

— Eu aş zice că este mai de grabă un exemplar întîrziat dintr-o specie pe cale de dispariţie în ţara noastră, spune altcineva.

Pen ROZOPOL

CURIERUL NOSTRU

IONEL — *Huşi*. Sfatul cel mai bun care se putea da în această problemă l-aţi primit din partea mamei dv. Nu mai staţi nici o clipă la îndoială şi treceţi la aplicarea în viaţă a celor ce vi s-au spus. Va fi mult mai bine aşa. Puteţi fi ferm convins fără a mai aştepta şi alte fapte. Cu cît mai repede cu atît mai bine.

A. B. — *Suceava*. Într-adevăr, cel mai uşor este să procedaţi aşa cum ne scrieţi dv. Dacă vă gîndiţi însă mai bine, lăsînd la o parte unele prejudecăţi ce nu-şi au rostul, puteţi ajunge la concluzia că faptele nu sînt chiar aşa de grave. Sînt desigur incidente neplăcute, dar care se pot aplana şi evita definitiv cînd există înţelegere şi bunăvoinţă.

ANETA — *Galaţi*. Totul a fost atît de frumos încît ar fi păcat să nu mai aveţi puţină răbdare. În fapt, nu aveţi nici un motiv să vă neliniştiţi. Pentru moment mai sînt unele greutăţi dar care se pot rezolva cu timpul. Noi sîntem de părere să aşteptaţi pînă se vor crea condiţii favorabile pentru a fi împreună. Şi afirmaţiile lui şi cele ale părinţilor sînt de natură să fie luate în considerare.

OLGA M. — *Mediaş*. Subiectul povestirii dv. este interesant. De fapt nu este vorba de o povestire în adevăratul înţeles al cuvîntului ci de redarea unui caz — desigur — autentic. Din această cauză nu se poate vorbi despre publicarea povestirii în forma actuală. Vom reţine însă tema.

ANA-MARIA — *Bistriţa*. Ne cereţi un lucru imposibil, cu toate că ne-aţi trimis spre documentare şi o fotografie. Ce-i drept, fotografia ne-a lăsat o impresie plăcută. Dar de aici şi pînă la sfaturi de genul celor pe care ni le solicitaţi, este un drum foarte lung.

SFATURI COSMETICE

Punctele negre pot fi stoarse la 2—3 săptămîni şi veţi proceda în felul următor : vă curăţaţi bine obrazul cu emulsia „Doina", ungeţi porţiunea din jurul ochilor cu o cremă grasă apoi vă expuneţi obrazul timp de cinci minute la abur după care cu ajutorul unui tifon steril veţi stoarce punctele. După terminarea operaţiei veţi dezinfecta obrazul cu o soluţie alcoolică, astringentă. În restul zilelor ar fi de dorit să vă ungeţi cu crema împotriva punctelor negre „Sanda". Oricui de a stoarce zilnic punctele negre fără a lua o serie de măsuri de precauţie cauzează infectarea obrazului şi provoacă sporirea numărului punctelor negre. Renunţaţi de a pune mîna pe faţă deoarece nu vă poate cauza decît neplăceri. (ORTANSA — Bucureşti)

Mierea de albine este într-adevăr utilizată cu succes şi în cosmetică. Efecte mai bune puteţi obţine însă folosind lăptişorul de matcă încorporat în creme sau în loţiuni în proporţie de 2 la sută.

Mierea o puteţi încorpora ca atare în special în măştile de faţă ; drojdie de bere 25 g, miere de albine o linguriţă, zeamă de lămîie o linguriţă. Menţineţi masca pe faţă timp de 15 minute după care vă spălaţi cu apă călduţă, apoi cu apă rece. Unghiile mai se întăresc dacă vor fi ţinute zilnic timp de 5 minute în ulei de floarea soarelui călduţ sau într-o soluţie de alaun 2 la sută. (CLEOPATRA — Sibiu).

În cazul dv se recomandă ca înainte cu 2 — 3 ore de spălarea părului să frictionaţi rădăcina cu ulei de ricin 20 g amestecat cu 10 g. rom şi un vîrf de cuţit de sare de bucătărie. Veţi înfăşura capul într-un prosop înmuiat în apă fierbinte apoi veţi purcede la spălarea lui folosind în acest scop şamponul Favorit. Ar fi bine să renunţaţi la săpun deoarece vă degresează prea puternic părul. Se recomandă de asemenea să-l ungeţi cu briantină „Femina" şi să-l periaţi zilnic timp de 5 minute, de preferinţă cu o perie de păr de porc. Pentru menţinerea ondulaţiilor îl puteţi uda cu bere înainte de a pune bigudiurile. (OLTEA — Tg. Jiu).

Emulsia de migdale o preparaţi din 30 g. migdale dulci, 90 g. apă, 5 g. alcool şi 0, 20 g. benzoat de sodiu sau 0,10 g. acid salicilic. Introduceţi migdalele necojite în apă clocotită, le scoateţi apoi coaja, le spălaţi cu apă rece, apoi le pisaţi într-o piuliţă. Dizolvaţi în apă benzoatul de sodiu, amestecaţi soluţia cu alcool apoi o adăugaţi în porţiuni mici peste migdalele zdrobite. Filtraţi printr-un tifon şi mai adăugaţi apă în cazul în care nu aţi obţinut 100 g. Pentru ca să nu aveţi surpriza ca emulsia să vi se taie, veţi adăuga întotdeauna alcoolul amestecat cu apă. Emulsia astfel obţinută o veţi folosi în fiecare seară înmuind un tampon de vată şi ştergînd bine obrazul (TANŢA — Craiova).

Anca BOGDAN

ROCHII DIN STOFĂ

1. — Din stofă ecosez o rochie „chemisier" care este foarte mult apreciată la ora actuală. De remarcat nasturii ovali.

2. — Pentru după amiază sau diferite spectacole, o rochie pe corp, din stofă de culoare închisă. În partea stîngă o cută dublă care se termină printr-un nod.

3. — Deux pièce tineresc cu tighele pronunţate. Pe fustă şi corsaj cîte doi nasturi.

4. — Un alt model de rochie pe corp „princesse", închisă în faţă cu nasturi. La cla pele buzunarelor franjuri.

5. — Deux pièce combinat din stofă uni cu stofă pepit sau ecosez.

Desene de Raia SOLOMONICĂ

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Budincă de clătite cu legume (conserve) ; musaca de macaroane — murături, meici cu nuci.

— Parizer pane ; roşii umplute cu orez ; compot de gutui.

— Ciorbă de perişoare ; mîncare de praz cu măsline ; gogoşi pripite.

— Mămăliguţă cu ochiuri ; şniţel — gogoşari ; mere coapte.

— Iofca ; marinată de peşte ; budincă de orez cu sos de ciocolată.

— Ciorbă de fasole boabe ; sărmăluţe în foi de viţă — sminţină ; compot de prune.

— Alivancă ; ruladă umplută ; salată de fructe — frişcă.

ALIVANCĂ

Cantităţi : 400 g. brînză de vaci, 4 ouă, 4 linguri de mălai, 2 linguri de făină, 2 linguri de smîntînă, 1 lingură de unt. Într-un vas amestecăm brînza cu mălaiul, făina, smîntîna, untul, puţină sare şi cele 4 ouă întregi. Cînd compoziţia a devenit ca o cremă o turnăm într-o tavă unsă cu grăsime. Se ţine la cuptor aproximativ 20—30 minute. Se serveşte caldă cu puţină smîntînă deasupra.

RULADĂ UMPLUTĂ CU FICAT

Dintr-un kilogram de carne moale tăiem felii cu o suprafaţă cît mai mare de grosimea unui centimetru. Batem bine aceste bucăţi de carne cu ciocanul de lemn, le dăm sare şi le punem deoparte. Separat facem o tocătură din 250 g. ficat dat prin maşină împreună cu 1—2 cepe potrivite, 1—2 felii de pîine albă muiate în lapte cald şi stoarse, 100 g. slănină, sare, piper şi un ou. Amestecăm totul foarte bine. Această umplutură o aşezăm pe feliile de carne (una sau două, cîte avem) rulăm carnea şi o legăm cu aţă. Rulourile le aşezăm apoi într-o tavă. Separat facem un sos dintr-o ceapă puţin rumenită într-o lingură de grăsime peste care turnăm un pahar de vin alb şi unul de zeamă de carne sau apă. Punem acest sos peste rulade care le lăsăm la cuptor să fiarbă, la un foc moale 1—2 ore. Avem grije să le întoarcem din cînd în cînd. Cînd sînt gata tăiem friptura felii subţiri, iar sosul scăzut îl dăm prin sită. Cine doreşte poate să-l amestece şi cu puţină smîntînă.

SALATĂ DE FRUCTE

Cantităţi pentru 6 persoane : 2 portocale mari, 2 lămîi, 250 g. mere, 200 g. pere, 100 g. stafide, un borcan mare de compot de vişine sau caise, 100 g. rom, 150—250 g. zahăr (după gust), 250 g. frişcă. Se curăţă fructele, se taie felii subţiri sau cuburi şi se pun într-un vas, la fundul căruia am turnat jumătate din cantitatea de zahăr. După ce am aşezat fructele punem deasupra zahărul care ne-a mai rămas şi romul. Acoperim vasul şi-l lăsăm la rece cel puţin 2 ore înainte de a-l servi. Cînd se aduce la masă se aşează deasupra friscа.

DUROFLEX

Duroflexul este astăzi apreciat de sute de mii de oameni care poartă încălţăminte cu talpă specială de cauciuc. În trecut tălpile de cauciuc erau greoaie, puţin flexibile, cu un aspect mohorît, neatrăgător. Tehnicienii din industria cauciucului nu s-au putut împăca însă cu gîndul că cei din industria de încălţăminte îşi manifestau preferinţa faţă de talpa din piele. Ei s-au străduit să realizeze din cauciuc o talpă cu proprietăţi similare tălpii de bovine (o bună rezistenţă la uzură, flexibilitate şi aspect atrăgător). Şi astfel a luat naştere duroflexul, înlocuitorul de talpă din cauciuc care nu mai la culoare îţi mai aminteşte de talpa de cauciuc. În rest, ca greutate, rezistenţă, flexibilitate şi comoditate s-a apropiat mult de talpa de bovine.

Din tehnica statului la masă

Menţinerea şi consolidarea sănătăţii pretinde unele precauţiuni care la prima vedere ar putea să ne pară mărunte şi neglijabile. Chiar le şi neglijăm deseori.

În rîndul acestora se situează şi binecunoscuta recomandare „mestecaţi bine", nelipsită din seria sfaturilor igienice legate de domeniul atît de important al alimentaţiei. Să ne oprim pentru cîteva clipe asupra acestei recomandări, pentru a încerca să desprindem în ce măsură ne putem îngădui de a o neglija.

De la primul lor contact cu organismul, adică din clipa în care au ajuns în gură, alimentele sînt luate în primire de cei dinţi dintre mecanismele care le asigură multiple prelucrări fizice şi chimice din cursul digestiei. Incisivii le taie, caninii le sfîşie, măselele le macină. Dacă această primă operaţiune — masticaţia — se desfăşoară în mod satisfăcător, rezultă pentru organism următoarele trei avantaje :

1) Alimentele sînt divizate în particele din ce în ce mai mici, ceea ce favorizează nebănuit de mult întreaga digestie. Într-adevăr, sucurile digestive atacă alimentele exclusiv la suprafaţa lor. Cu cît un aliment va ajunge mai bine fărîmiţat în stomac, cu atît el va prezenta o suprafaţă mai mare pentru contactul cu sucul gastric şi — ulterior — cu ceilalţi fermenţi ai digestiei.

2) Mestecatul eliberează părţile din interior ale unor alimente de partea de la suprafaţă care se digeră mai greu. Acest efect este valabil îndeosebi pentru alimentele de origină vegetală, care au un învelis de celuloză insensibil la acţiunea sucurilor digestive. Spre exemplu, chiar şi plăpîndul bob de mazăre, înghiţit pe nemestecate, poate să străbată neatins tot tubul digestiv, pînă la capătul lui. Nu mai vorbim de alte vegetale mai rezistente, cum sînt boabele de fasole sau de porumb fiert. Dacă le consumăm prea repede, înseamnă că riscăm să nu folosim decît o parte din valoarea lor nutritivă — asta pe lîngă alte neajunsuri ce pot rezulta din iritarea intestinului. Şi carnea se digeră mai uşor dacă este mestecată bine. Fibra muşchiulară este înconjurată de o teacă de ţesut conjunctiv pe care sucurile digestive o atacă mai greu. Rupînd această teacă, dinţii înlesnesc contactul direct dintre sucul gastric şi fibra de carne.

3) Zăbovind în gură în cursul masticaţiei, alimentele sînt mai adînc impregnate de salivă, ceea ce este important nu numai pentru că se înmoaie mai bine, ci în primul rînd pentru că se realizează mai strîns contactul cu fermenţii aflaţi în salivă cu ajutorul cărora începe digestia substanţelor hidrocarbonate din alimente. Deci, digestia începe în gură şi nu în stomac, iar noi avem tot interesul de a-i da răgazul să înceapă cum trebuie.

Iată, aşadar, că mestecatul are un rol important în menajarea tubului digestiv al oricărui om şi de două ori important în menajarea tubului digestiv al omului care suferă de vreo afecţiune interesînd organele digestiei. O masticaţie insuficientă face să se prelungească digestia, impune stomacului eforturi suplimentare, ceea ce cu timpul poate duce la instalarea unei dispepsii. Intestinul, la rîndul lui, se resimte de pe urma mestecării incomplete. Multe persoane suferă de gastro-enterite sau de alte afecţiuni digestive pentru simplul motiv că nu mestecă bine. De ce nu mestecă bine ?

— Pentru că obişnuiesc să iau masa în grabă. E o deprindere rea care trebuie grabnic corectată.

— Pentru că şi-au neglijat atît de grav gura încît s-au dus, unul cîte unul toţi dinţii. Adică a rămas clădirea mort, dar au dispărut pietrele (sau, mă rog, valturile). O singură soluţie : fuga la serviciul de stomatologie.

— Pentru că proteza dentară nu se potriveşte bine, sau s-a deteriorat, jeneză, joacă s.a.m.d. Un renumit clinician francez a mers pînă acolo încît a scris : „nimic nu seamănă mai mult a cancer la stomac ca o lucrare dentară care nu stă bine prinsă".

Ei, ce credeţi ? Face sau nu face să ne ocupăm mai îndeaproape de felul cum mestecăm, cînd stăm la masă ?

Dr. Al. GHEORGHIU

„Zgomotele albe" în combaterea... durerilor de dinţi

Cine nu ştie că sensibilitatea dureroasă este uneori mult diminuată atunci cînd atenţia celui care suferă este abătută, deviată, în altă direcţie de o preocupare oarecare mai importantă ?

Aceasta se explică prin crearea — la nivelul scoarţei creierului — a unui focar nou de excitaţie care ajunge să predomine conştiinţa celui în cauză, inhibînd (frînînd) în felul acesta vechiul

focar de excitaţie dureroasă.

Pornindu-se de la această idee s-a căutat combaterea sau diminuarea durerilor de dinţi cu ajutorul aşa numite. lor „zgomote albe". Acestea nu sînt altceva decît un soi de semnale zgomotoase dezordonate emise de către un generator cu tranzistori într-o gamă largă de frecvenţe.

Rezultatele experienţelor s-au dovedit a fi mai mult decît satisfăcătoare mai ales pentru unii pacienţi care au avut realmente... satisfacţia de a li se face anestezia dentară cu o foarte suportabilă... „mixtură" muzicală compusă din piese preferate în asociaţie cu „zgomote albe".

Pe această cale s-au obţinut în multe cazuri veritabile „anestezii locale", foarte apreciate în practica stomatologică.

STIATI CĂ...

...în afara unei cosmetice decorative există o cosmetică medicală, care însumează procedurile igienice şi curative în vederea îngrijirii pielii, prevenirii şi îndepărtării diferitelor defecte ale pielii, părului, unghiilor şi cavităţii bucale ?

...încă de acum 3—4.000 de ani, cochetele timpului foloseau fardul roşu şi alb pentru faţă, cunoşteau arta îngrijirii genelor şi sprîncenelor, îşi vopseau buzele, îşi lustruiau unghiile şi îşi ungeau părul cu uleiuri parfumate !? Cînd, în 1922, s-a descoperit în mormîntul unui faraon trusa de toaletă a vechilor egipteni şi borcănaşele cu cosmetice şi s-a dat publicităţii lista lor completă, s-a înviorat peste noapte şi industria cosmetică.

...una din axiomele celebre privind îngrijirea frumuseţii: formosa facies muta commendatio est — faţa frumoasă este o recomandaţie tăcută, a fost scrisă de un bărbat, poetul latin Publius Syrus ? Unele din cele mai frumoase versuri ale lui Ovidiu cîntă frumuseţea femeilor şi procedeele de înfrumuseţare din timpul său.

...pensetele folosite azi pentru zmulgerea sprîncenelor au fost cunoscute încă de pe vremea Greciei antice ?

...pentru a scrie tratatul său de dermatologie estetică, medicului împăratului Traian, Criton, i-au trebuit patru volume groase ?... Şi asta, acum 1.000 de ani ! Cîte volume ar fi necesare oare astăzi, cînd cosmetica a ajuns o ştiinţă ?! Probabil de aceea nu posedăm încă o lucrare completată de cosmetologie ! ?

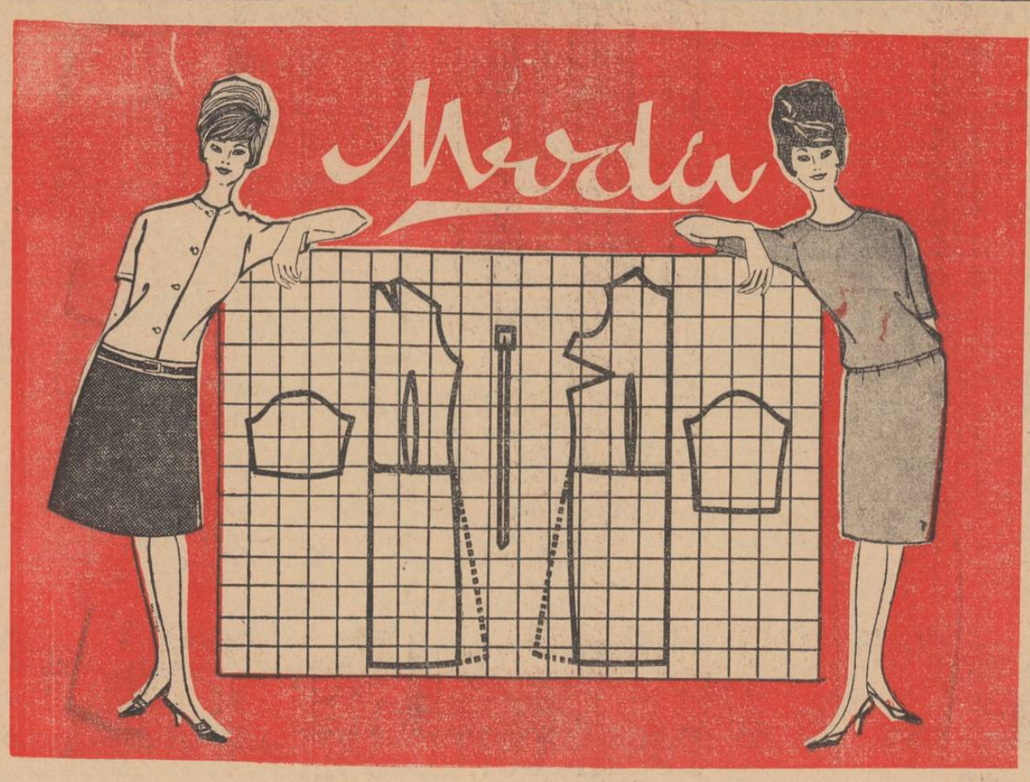

MODA

Nu numai stofele subţiri sau mai pline sînt adecvate modelelor pe care vi le prezentăm, ci, în primul rînd, ţesăturile din jerse.

Acelaşi tipar poate fi folosit la confecţionarea oricărui model. Bineînţeles, aplicăm micile modificări cerute de modelul respectiv (o talie mai lungă sau mai scurtă, fustă strîmtă sau uşor evazată, mînecă lungă, trei-sferturi sau scurtă etc.).

Tiparul are latura de 10 cm. şi se potriveşte unei talii mijlocii (deci îl putem mări sau micşora după măsura noastră).

Desene de Tanţi PFENNINGS

Schimb de locuință...

Desene de MATTY

— Nu, nu... repet, e o greșeală. Nu dau hall și trei camere contra o cameră cu acces, ci invers!...

— Să mă lași pe mine să vorbesc: că dacă-ți place, tu ești în stare să le-o spui...

— Apartamentul, în general, merge: mic, cochet, curat!...

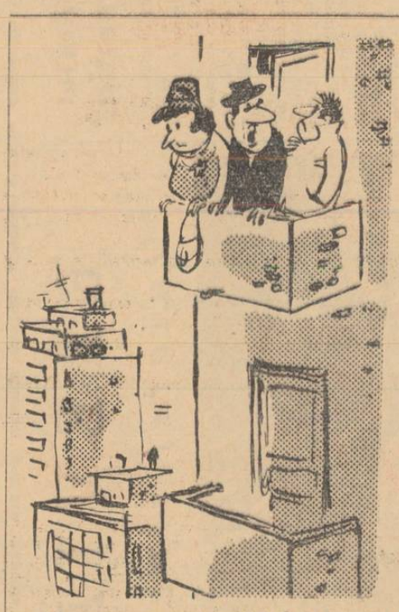

— Alt balcon nu mai aveți? Asta îmi pare tare micuț și mi-e teamă că nu încape mama...

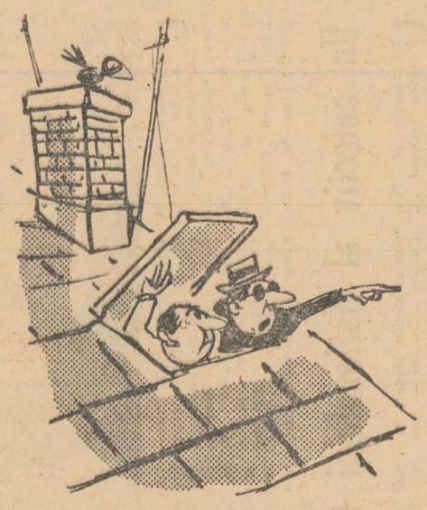

— Dar cînd ies copiii de la școala aia, nu se aude gălăgie?...

— Aveți cuvîntul meu! De cînd stăm aici e prima oară cînd se înțepenește.

— Allo?... Familia Popescu?... Tot eu sînt... Stînd la bar cu niște amici mi-a mai venit în cap o soluție: mă mut eu în dosul Cișmigiului, inginerul în Floreasca, ăia doi care se despart în garsonierele ălora de se căsătoresc, ăia în hollul + două din Popa Rusu, baba cu psicute la astenicul din Filantropia...

— Oricum, îmi pare bine, că ne-am cunoscut. Haideți, copii!

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Opera a rămas neterminată

Schiță de M. ABRECHT (R.F.G.)

Herr Tones se află la o masă a berăriei „Ancora" din Duesseldorf și tocmai compunea un cîntec. Era unul dintre acei mari amatori de carnaval care, în fiecare an la această sărbătoare, se cherchelesc și se produc cu noi cîntece.

Reușise deja să scrie următorul refren pentru cîntecul său de carnaval:

Astăzi veseli vom fi,
Pentru că oameni veseli sîntem...

Și Herr Tones își lăsă friu liber închipuirii, imaginîndu-și cum acești oameni veseli vor dansa în această sală, iar la sfîrșit îl vor aplauda cu frenezie pe autorul cîntecului.

Din camera din spate a „Ancorei" se făcură însă auzite sunetele unui alt cîntec: „Se cutremură coastele sfărîmate"[1]). Herr Tones ridică o privire întrebătoare spre patronul berăriei.

— Ce vreți? spuse acesta, trăim doar într-o țară democratică...

— Desigur, așa așa este... — replică Herr Tones. Libertatea persoanei este inviolabilă.

— Și libertatea cuvîntului așișderea... — adăugă patronul.

Acestea au fost ultimele cuvinte pe care le-a fost dat să le schimbe cei doi interlocutori în decursul următoarelor douăzeci de minute, căci în camera din spate se încinsese o bătaie în toată regula care, din pricina spațiului prea mic, nu se putea desfășura cu amploarea cuvenită.

De aceea bătăușii, de comun acord, hotărîră că pentru rezolvarea conflictului nu e rău să folosească și berăria. Herr Tones putu face astfel cunoștință cu această ocazie cu totul neașteptat cu o trăsătură deosebită a modului democratic de a comunica: se trezi cu o halbă de bere în creștet și, întrucît acest argument era evident insuficient, mai primi și o sticlă de vin în ceafă. Din cauza conștiinței sale cetățenești prea puțin dezvoltate, Herr Tones se lăsă cît era de lung sub masă, iar stăpînul berăriei telefonă la cel mai apropiat post de poliție. Herr Tones reușise doar să îngîne refrenul iubit. „Da, astăzi oameni veseli vom fi" — apoi spiritul său sburătăcit temporar în depărtări insesizabile...

— El e! spuse polițistul unui domn în civil și arătă spre Herr Tones, care tocmai în acea clipă se simțea din nou printre cei vii.

— Herr Tones! începu omul în civil. — Iar te ții de năzdrăvănii? Te-ai luat din nou la bătaie pentru că nu-ți plac părerile altora?

— Eu? se miră Herr Tones. — Dar nu am participat cîtuși de puțin la bătaie. N-am scos nici o vorbă.

— Așa! îl privi încîudat omul în civil. — Dv. nu ați vorbit nimic! Această recunoaștere vă demască cu atît mai mult. Pentru că noi trăim în condițiile democrației și aveți dreptul să vorbiți despre orice. Aș putea să merg chiar mai departe: sînteți obligat să-mi spuneți totul. Întrucît eu sînt reprezentantul direcției pentru apărarea constituției.

— Ce? — se minună Herr Tones. Avem și constituție?

— Desigur! îi spuse, cu un ton pedagogic, omul în civil. Și chiar destul de cuprinzătoare. 32 de pagini de tipar. Sîntem un stat constituțional.

— Da, adăugă polițistul și nu un stat oarecare — ci unul dintre cele mai constituționale. Mă întreb cum de v-a trecut prin cap să loviți niște oameni cinstiți, care stăteau de vorbă în mod pașnic la o halbă cu bere? Toți cei 32 de oameni din camera din spate, pe care i-am reținut temporar, au răspuns într-un glas că dv. ați pătruns ca un vifor în camera lor cu o halbă de bere în mînă și i-ați bătut îngrozitor.

— Cum asta? se bîlbîi Herr Tones. Nimic din toate acestea nu s-a întîmplat! Ei cîntau „Se cutremură coastele sfărîmate". Un cîntec nazist...

— Așa! — exclamă omul în civil. Și nu v-a plăcut cîntecul?...

— Nu!... Cum să spun... Adică, da!... Sau, nu tocmai... Doar trăim într-o democrație! — spuse nehotărît Herr Tones.

— Chiar așa! observă domnul în civil. Chiar așa! Dar în democrație nu sînt bătuți, pînă să-și piardă cunoștința, 32 de oameni, pentru simplul fapt că au cîntat un cîntec vesel, care cuiva nu i-a plăcut.

— Dar eu n-am bătut pe nimeni! se bîlbîi Herr Tones.

— Ha, ha! rise răutăcios reprezentantul poliției. Nu a vorbit nimic, nu a bătut pe nimeni! Atunci CU CE vă ocupați în general? Înseamnă că dv. nu faceți nimic pentru apărarea democrației noastre? îl întrebă tăios omul în civil. Iată, să spunem că acolo stau 32 de comuniști. Acest lucru dv. vă poate fi indiferent?

— Da!... Nu!... Totuși... Desigur, nu tocmai... Dar cum să vă spun? Oamenii aceia nu erau comuniști! — declară în cele din urmă Herr Tones.

— De unde știți? întrebă polițistul.

— Cum așa? spuse Herr Tones. Dacă ar fi din ăia, n-ar cînta niciodată cîntece naziste!

— Acum totul e clar! își încheie interogatoriul omul de la direcția de apărare a constituției. Dv. v-ați dat bine seama că acei 32 de oameni nu erau comuniști. Și cu toate acestea, v-ați îndreptat spre ei și i-ați snopit în bătaie. Nemaiauzit, o încălcare evidentă a celor mai elementare baze a relațiilor democratice! Sînteți arestat.

Traducere de I. SAFIR

[1]) Cîntec nazist.

REBUS

Porumb și porumbei

ORIZONTAL: 1) Făină de porumb — Porumb (reg.) 2) „Cucuruz cu frunza-n sus" de G. Dima (pl.) — Preparat din făină de porumb 3) Cultivă grîu și porumb în colectivă — Porumb trecut pe la moară 4) Caii Dobrogei de aur — Simbolizată de perechea de porumbei — Grăunte din noianul vremii 5) Capriciu, toană (reg.) — Lugojana — Zinc 6) La porumbel și fluturele porumbac, de pildă — Indeminatic 7) Metaforă pentru bogăția și culoarea porumbului — Adăpost pentru vite

VERTICAL: 1) Textilă din porumb — Frămîntă mămăliguța 2) Pămînt gata de însămînțare — Piesa de mare răspîndire a lui C. Porumbescu (pl.) 3) Plini de visare și duioșie — „La... de cucuruz" de I. Vidu 4) Ca la 12 oriz. — Tot atît de utilă porumbului ca soarele — Dușman vesel al porumbelului de codru — Bețe! 5) Ba — Sancțiune sportivă — Jupiter, care a fost hrănit de porumbei 6) În țarină! — Solicitați 7) Întinderea lui cuprinde peste 500 specii de porumbei — Prețioși

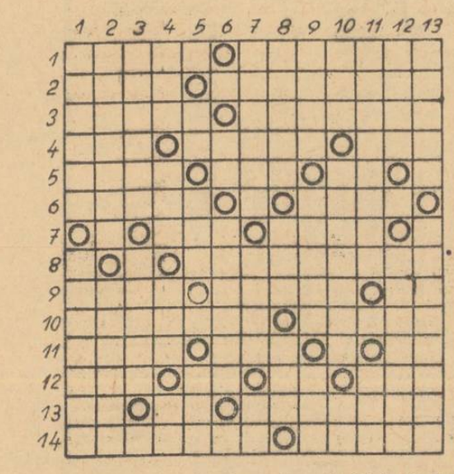

(reg.) 8) Soi de porumbei 9) Aromitor se-nalță din mămăliga-n clocot—Ciugulește porumb în tovărășia porumbelului domestic — În porumb! 10) Alt soi de porumb — Verbul dăunătoarelor recoltei 11) Deosebit de ceilalți — Uite, vezi! — ...Porumbița lui Ovidiu 13) Editură — La porumbel! — Porumbel cu podoabă de pene colorate în jurul gîtului 14) Acoperă plinea și mălaiul pe vatra înfierbîntată (pl.) — Joacă la mamifere rolul pe care îl au penele la păsări.

— La mămăligi! 8) Soarta turturelei cîntată de I. Văcărescu — Prefix pentru ureche — Apă 9) Visul omenirii simbolizat de porumbel — Dejun ales pentru veverită — Culoare de porumbel 10) Alt dușman al porumbelului — „...porumbei", cîntec de Dunaevski — Pronume 11) Porumb și păpușoi — Papagal sudamerican 12) Cîine de vînătoare — Autorul picturii „La împărțitul porumbului" 13) Altădată odaie de culcare — Tarina pe care va încolți bobul de grîu și porumb.

Bucura ION

POȘTA REBUS

MIRCEA STIRBU — Regiunea București: Avem pregătit un joc pe o temă asemănătoare. Mai trimiteți.

FLORENTIN MUNTEANU — București: V-am ruga să treceți într-o sîmbătă dimineață pe la redacție.

IOAN ROMAN — Sibiu: Se reține. Va apare în limita spațiului disponibil.

LIVIU NOVAC — reg. Banat: În jocul dv. „Film" v-am ruga să modificați primul cuvînt de la 8 vertical.

ROMAN COSTEL — Fălticeni: Vă recomandăm ca deocamdată să vă ocupați de dezlegarea jocurilor de cuvinte încrucișate. Mai tîrziu, cine știe!

POȘTA REDACȚIEI

H. BILESCU — Rm. Vîlcea: Nu avem pretenția că prin sfaturile date fotoamatorilor și iubitorilor de pescuit i-am calificat și că nu mai avem nimic să le spunem. Vom mai reveni, la intervale mai rare, pentru că mai sînt încă destule lucruri care ne îndeamnă să scriem și despre ele.

Privitor la recunoașterea dreptului de traducător adresați-vă secretariatului Academiei R.P.R.

ADRIAN PERDEICU — Ghelar: **Ne vine greu să publicăm lucrări de tehnică poetică. Aceste lucrări se învață mai bine prin studiul direct al poeților consacrați. În ceea ce privește noțiunile elementare ale versificației (ritm, rimă etc.), acestea se pot cunoaște din manualele școlare. Bineînțeles că ne vom mai gîndi și la alte concursuri care să antreneze pe cititori.**

G. KETT — Deva: **Din cele patru desene, unul era reușit — acel privitor la combaterea superstițiilor. Și aceasta mai mult prin dialogul însoțit. Desenul este școlăresc însă. Sfaturi? Consultați pe cineva cu experiență (profesor de desen, pictor sau chiar un pictor amator cu o veche experiență). „Linia" în asemenea desene contează foarte mult. În tot cazul, acum la început, la prima încercare vă putem spune: „Promiteți". Cu condiția să vă țineți de promisiuni...**

LIVIU DRAGOȘ — București și AFRĂSINEI M. — Fălticeni: **Soluția ce v-o propunem este să le scrieți artiștilor sovietici pe adresa studioului „Mosfilm". Asemenea celui de-al doilea cititor, îi dăm sfatul de a se adresa studioului de filme artistice de la Praga.**

T. D. — Iași: **Ne întrebați ce să faceți: să studiați mai departe matematica la facultatea unde sînteți înscris sau să vă ocupați numai de poezii. Părerea noastră este să vă ocupați și de una și de alta. Nicăieri nu scrie și nimeni nu spune că matematicienii nu trebuie și nu pot scrie versuri foarte bune. Să nu mai vorbim de faptul că și matematica are poezia ei...**

VASILE ȘTEFAN — Ploiești: Numai dicționarul de limba franceză nu vă va ajuta să învățați singur această limbă. Iată și adresa librăriei „Cartea prin poștă": București, strada Biserica Ene nr. 16, raionul 30 Decembrie.

A. SOIA — Sighișoara: **Ne interesează reportaje care să relateze fapte din viață și, pe cît posibil, să fie însoțite de ilustrații corespunzătoare.**

FLORENTINA — Hunedoara: Soțul este obligat să plătească pensie alimentară copilului de la prima soție pînă la vîrsta de 18 ani, iar dacă copilul urmează în învățămîntul superior pînă îl termină, chiar dacă mai are un copil cu dv.

GH. TEMEHEVICI — Roman: În București sînt întradevăr multe unități ale cooperației meșteșugărești, dar nici una nu confecționează atașe de motocicletă, ci doar le repară.

VASILE PEREȘ — Grupul școlar miner Baia-Mare: Pentru a urma învățămîntul superior este necesar să aveți cel puțin 3 ani vechime în producție. Nu puteți urma decît o facultate care are strînsă legătură cu profesia pe care o aveți.

GEORGE CHIȚULESCU — comuna Rîul Alb, raionul Tîrgoviște, regiunea Ploiești: FLORIN OANCEA, strada Salcîmilor nr. 24, raionul 1 Mai București; RODICA HANU — Gara de Est, Bloc D.1., scara 3, ap. 54, raionul 23 August București; GELU ANGELESCU, Căsuța poștală nr. 16 Vulcan, regiunea Hunedoara; GIGI ANGELESCU, comuna Pietroasa, raionul Slatina, regiunea Argeș; MARIA PUȘCAȘ — Căsuța poștală nr. 38 Sighișoara, regiunea Brașov — vor să facă schimb de vederi cu frumusețile patriei.

VICTOR RUSU — Tr. Severin: **Dintre toate poeziile trimise de cercul literar „Al. Vlahuță", am ales-o pe cea scrisă de dv. Cu acest prilej ținem să subliniem hărnicia membrilor acestui cerc, a cărei activitate poetică ne este destul de bine cunoscută. Le dorim tuturor roade bogate literare.**

Publicăm mai jos poezia „Floare și lujer" (Unui artist amator).

Ce flacără în piept îi arde
De tese-atîtea vrăji pe pătru coarde?
Ce har ascuns sub tîmpla lui tresare
De-i strălucesc pe ea năgăritare?
Pe-aripi de vis arcușul se coboară
Ca să sărute struna de vioară
Și struna-nfiorată de linul ei arcuș
Face vioara floare și lujer din arcuș.

ȘTIRI FILATELICE

● CONTINUÎND mențiunea emisiunilor de mărci poștale dedicate copiilor sau în legătură cu copiii, despre care am scris într-un număr trecut din „Magazin", amintim de originala emisiune din R.P. Polonă apărută recent, la aniversarea a 20 ani de la moartea dr. Ianusz Korczak (Henrik Goldszmit), ilustru pedagog, educator și scriitor pentru copii, ucis de hitleriști în lagărul de la Treblinka. Seria de mărci multicolore apărute în cinstea marelui prieten al copiilor cuprinde 6 valori. Prima marcă, de 60 gr., reprezintă portretul lui I. Korczak. Celelalte (60 și 90 gr., 1, 2,50 și 5,60 zl.), reprezintă desene sugestive din cărțile sale pentru copii: „Regele Macius I" și „Regele Macius pe o insulită părăsită".

Tot pentru comemorarea dr. I. Korczak a apărut și în Israel o marcă, de 0,30 Li, reprezentînd portretul și două scene din activitatea sa.

● O ALTĂ EMISIUNE din tematica „Copii", apărută tot în R.P. Polonă, este cea dedicată cunoscutei povestitoare Maria Konopicka, la aniversarea a 120 ani de la naștere. Emisiunea, formată din 6 valori, reprezintă o suită de imagini după povestirea ei „Piticii și orfana Maria".

● LA ÎNCEPUTUL anului a fost pusă în circulație, în Japonia, tradiționala marcă poștală destinată felicitărilor de Anul Nou. Ca întotdeauna, marca reprezintă o jucărie din folclorul japonez. Avînd în vedere că anul este pus sub „zodia iepurelui", noua marcă poștală reproduce un iepurașminge, jucărie originală din districtul Nogouri.

Cu prilejul Sărbătorii copiilor, Japonia a emis o marcă de 10 y. reprezentînd copii cu jucării.

● ZIUA COPILULUI, sărbătorită în India, a prilejuit și emiterea unei mărci poștale cu un desen deosebit de sugestiv: o mînă de adult predă unei mîini de copil, drapelul național. Aceasta simbolizează transmiterea îndatoririlor de a lupta pentru dezvoltarea patriei, de la generația care a cucerit independența la cea care va trebui s-o ducă la înflorire.

● PENTRU A SUBLINIA activitatea modestă dar vastă și atît de utilă a oficiilor poștale, Republica Volta a emis o marcă de 100 fr., pentru poșta aeriană, pe care este reprodusă imaginea oficiului poștal din Ugadugu.

ȘAH ȘAH

Partida circuit

1. e2-e4 (Nicolau), e7-e5 (Seimeanu)
2. Cg1-f3 (Troianescu), Cb8-c6 (Reicher)
3. Nf1-b5 (Urseanu), Nf8-c5 (Drimer)
4. c2-c2 (Braunstein), Cg8-f6 (Ghițescu)
5. 0—0 (Rotaru), 0—0 (Rădulescu)
6. d2-d4 (Nacht), Nc5-b6 (Partoș)
7. d4 : e5 (Radovici), Cf6 : e4 (Suos)
8. Dd1-d5 (Günsberger), Ce4-c5 (Nicolau)
9. Nc1-g5 (Reicher), Dd8-e8 (Troianescu)
10. Cb1-a3 (Urseanu).

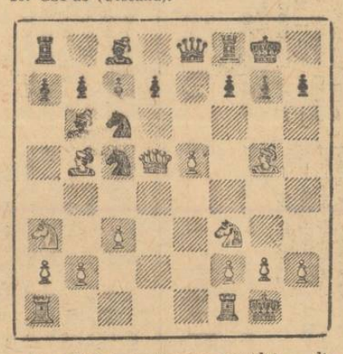

Am solicitat continuarea partidei — din poziția de mai sus — condidatului de maestru GH. ROTARU. El a jucat

10... ...a7-a6

și a comentat astfel mutarea sa:

„Poziția dominantă a pieselor albe în centru crează greutăți în dezvoltarea negrului care are de rezolvat probleme dificile legate de scoaterea în joc a nebunului din c8. În această situație, mutarea a7—a6 are următoarele obiective: creiază un cîmp de refugiu nebunului din b6, una din piesele active ale negrului, pregătește eventuala înaintare b7—b5; îndepărtează nebunul alb de pe diagonala a4—e8 de unde, datorită legăturii damei din d8, stînjenește dezvoltarea negrului. De notat că mutarea 10...Ce6 nu ajută negrului deoarece albul, în loc să retragă nebunul din g5, joacă De4 și obține un puternic atac la rege".

Echipa noastră în semifinalele celei de-a 5-a Olimpiade prin corespondență

După cum s-a mai anunțat, o reprezentativă a țării noastre participă la cea de-a cincea Olimpiadă șahistă prin corespondență, pe echipe. În aceeași grupă cu echipa R.P. Romîne mai joacă formațiile Franței, R.P. Polone, Canadei, Statelor Unite, R.F. Germane și Danemarcei, multe din acestea fiind cunoscute ca foarte puternice.

În legătură cu participarea echipei noastre la această competiție a avut loc zilele trecute la Federația română de șah o ședință de analiză convocată de Comisia de șah prin corespondență, cu participarea celor șase jucători care fac parte din echipă. Studierea partidelor jucate a arătat că reprezentanții noștri au jucat cu multă dîrzenie, avînd posibilitatea de a obține un punctaj care să asigure calificarea în finală. Astfel, din cele șase partide pe care le joacă, vor obține, în mod normal, cîte 4 puncte Eugen Rusenescu (masa a 3-a), Vladimir Sălceanu (masa a 6-a) și P. Diaconescu (masa a 5-a). Em. Reicher (masa 1), A. Braunștein (masa a 2-a) și Gh. Rotaru (masa a 4-a) pot obține cel puțin 3,5 puncte. Un joc deosebit de atent, tenace va putea aduce, poate, un punctaj și mai ridicat echipei noastre.

★

Majoritatea partidelor au ajuns în jocul de mijloc, unele în final. Cîteva partide s-au și terminat. Maestrul sportului Em. Reicher a încheiat partida sa cu francezul dr. Bergraser, participant la finala celui de-al 4-lea campionat mondial individual prin corespondență, cu rezultatul la remiză. A mai terminat două partide echipa americană care a cîștigat cîte un punct la Danemarca și Franța.

Rezultate din „Cupa Satelor"

Finala primei ediții a competiției populare „Cupa Satelor" la șah prin corespondență a ajuns în ultima sa fază. Multe partide au și luat sfîrșit, pe primul loc în clasament situîndu-se echipa A.S. Cadarca din comuna Recaș, raionul Timișoara, care a cîștigat cu 2,5—0,5 la A.S. Podgoria din comuna Ghioroc, raionul Lipova, și conduce cu 2—0 în meciurile cu reprezentativa comunei Putineiu, raionul Giurgiu, A.S. Recolta din comuna Ziduri, raionul Rm. Sărat, și A.S. Avîntul din comuna Valea Ierii, raionul Turda.

Finala va lua sfîrșit la 1 mai 1963, partidele neterminate urmînd a fi trimise la această dată spre adjudecare arbitrului. În prima jumătate a acestui an va începe și ediția a doua a „Cupei Satelor".

Alb: **SZABO ELISABETA (Cluj)**
Negru: **MAKAI SUZANA (Oradea)**

Jucată în finala primului campionat republican feminin de șah prin corespondență — 1962—1963:

1. c4, c5		12. Rf2, 0—0	
2. Cf3, Cf6		13. Ne2. f6	
3. d4, c:d4		14. Nf3, Da5	
4. C:d4, d5		15. a3, Ne7	
5. c:d5, D:d5		16. b4, Dd8	
6. Cc3, Dd8		17. Db3, Rh8	
7. f4, a6		18. Thd1, De8	
8. e4, e6		19. C:e6, N:e6	
9. e5, Cd5		20. D:e6, Cc6	
10. C:d5, D:d5		21. Td7 și negrul	
11. Ne3, Nb4+		cedează	

2 vînători contra 4 urși

Locuitorii Kunarei, mică localitate din Ural pierdută în desișul pădurilor, sînt vînători din tată-n fiu. Dar ei nu-și amintesc de o vînătoare asemănătoare cu cea întreprinsă nu de mult, de Ivan Vorșilov și fiul său, în vîrstă de 14 ani, Evgheni.

...Ciinii au descoperit o ursoaică mare, vînătorul a tras dar a rănit-o numai. Înebunită de durere și de mînie, ursoaica a încercat să-i atace pe vînători, neținînd seama de ciinii care o înconjurau. Cu o a doua lovitură, vînătorul a răpus-o însă.

În timp ce tatăl și fiul fugeau spre prada lor, pentru a o vedea mai de aproape, crengile trosniră, ciinii începură să latre cu furie și la cîțiva pași distanță de Ivan Vorșilov, apărură alți trei urși. Nepierzîndu-și prezența de spirit, vînătorii răpuseră doi dintre ei dar al treilea le scăpă.

A doua zi, mergînd pe aceleași urme, ciinii descoperiră repede ursul care fugise și care peste puțin timp zăcea și el mort, la pămînt.

Patru urși la o singură vînătoare, constituie un succes — chiar și pentru renumiții vînători din Ural.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

În primă audiție oratoriul „Grivița" de Gheorghe Dumitrescu pe versuri de Cicerone Theodorescu, Dirijor: Mircea Basarab

Concertele simfonice ale Filarmonicii de Stat „G. Enescu" din 16 și 17 februarie, dirijate de Mircea Basarab, artist emerit al R. P. R. cuprind în programul lor o primă audiție, oratoriul „Grivița" compus de Gheorghe Dumitrescu, maestru emerit al artei și Laureat al Premiului de Stat, pe versurile poetului Cicerone Theodorescu, pentru care lumea celebrităților și a cartierului C.F.R. Grivița a constituit în mai multe din volumele și poemele sale o sursă bogată de inspirație. La tămăduirea acestei lucrări vocal-simfonice vor colabora orchestra simfonică și corul Filarmonicii (instruit de V. Pintea), corul de copii al Palatului Pionierilor (pregătit de St. Olaru), soprana Teodora Lucaciu, baritonii David Ohanesian și Ioan Hvorov de la Teatrul de Operă și Balet, soprana Emilia Petrescu și artistul dramatic Fory Etterle. Oratoriul „Grivița" se execută în primă audiție exact la data de 16 februarie, cînd se împlinesc trei decenii de la eroicele lupte ale muncitorilor feroviști, conduse de partidul comunist în una din cele mai mari bătălii de clasă din istoria patriei noastre.

Înzestrat cu temperament de dramaturg și cu forța de a construi mari forme vocal-simfonice, Gh. Dumitrescu, autorul oratoriului eroic „Tudor Vladimirescu" și al operelor „Ioan Vodă cel cumplit", „Răscoala" și „Fata cu garoafe" a transpus muzical, în oratoriul „Grivița", conținutul unui amplu poem epico-dramatic al poetului Cicerone Theodorescu. Compozitorul și poetul au conceput oratoriul ca o succesiune de scene și momente dramatice, legate între ele prin prezența continuă, în desfășurarea acțiunii, a personajului denumit Poveștitorul. În oratoriul preclasic acelaș personaj era denumit „il testo" sau „martorul". Lui îi revine sarcina de a nara evenimentele). Rolul povestitorului, care susține o recitație dramatică liberă profilată cînd pe un fundal orchestral, cînd pe unul vocal-simfonic, va fi susținut de Fory Etterle. Oratoriul mai are următoarele personaje: Luptătorul de atunci, (David Ohanesian), Mama (Teodora Lucaciu), o muncitoare tînără (Emilia Petrescu), colonelul (I. Hvorov), doi ucenici (Ion și Vasile), ce vor fi interpretați de soliști ai corului de copii al Palatului pionierilor și alte cîteva personaje cu rol episodic. Masa corală este alcătuită din corul mixt, divizat succesiv și citeodată simultan în corul muncitorilor, corul jandarmilor, corul de femei întruchipînd femeile ceferiștilor. Corul de copii reprezintă în structura oratoriului corul ucenicilor de la Atelierele C.F.R. Grivița. Întreaga masă corală susținută de orchestra simfonică mare, cu o percuție numeroasă, se reunește în momentele de culminație dramatică.

Acțiunea oratoriului se desfășoară pe Calea Griviței de astăzi și din zilele sumbre ale luptelor din 1933. Cele două planuri istorice ale acțiunii au determinat divizarea oratoriului în 3 secțiuni: Prolog, Greva din 1933 și Epilog. Prologul și epilogul se petrec în zilele noastre. Înlănțuirea celor 3 secțiuni, ce se cîntă fără întrerupere, intervin dese schimbări de mișcare și atmosferă. Ca și în celelalte lucrări ale sale, compozitorul utilizează procedeul wagnerian al motivelor conducătoare (leit-motive). Oratoriul este deci construit prin dezvoltări simfonice și vocal-simfonice ale motivelor conducătoare ce apar în paginile Prologului. Autorul și-a denumit astfel motivele principale: motivul speranței, motivul suferinței, motivul asupririi poporului și motivul Griviței. Acesta din urmă anunțește în intonațiile cunoscutului cîntec muncitoresc „Alarmă, alarmă, alarmă la C.F.R." Pe temeiul lui este făurit corul „La luptă, Griviță, la luptă!" ce străbate întregul oratoriu, revenind de-a lungul lui sub diferite forme. Limbajul melodic folosit de autor se bazează pe elemente ritmice și intonaționale ale cîntecului revoluționar și sfera de intonații a romonței. Culminația lucrării o constituie episodul alegro feroce, care zugrăvește muzical momentul zguduitor al represiunii criminale, ce a pus capăt vieții eroilor și sute de muncitori, a căror jertfă reprezintă un moment glorios de înalt patriotism și avînt revoluționar din istoria luptelor muncitorești conduse de Partidul Comunist. La acumulările sonore ale masei corale și orchestrei se adaugă în acest episod timbrul sirenei de alarmă, peste care se suprapune o puternică recitație corală. Epilogul ne readuce în atmosfera de pasnic efort constructiv din zilele noastre. Oratoriul se încheie cu un puternic cor final, în caracterul unui cîntec de masă cu refren și cuplet. El este intonat de corul mixt și corul ucenicilor la care se adaugă vocea Muncitoarei tinere, a Mamei, a Luptătorului de atunci susținute de un fond orchestral sărbătoresc.

★

Restul programului ne va prilejui audierea unor capodopere beethoveniene. Vom asculta vecsic tînărul și plin de sevă concert de vioară în Re major, de astă dată în interpretarea violonistului Ștefan Ruha. Uvertura „Egmont" de Beethoven, va încheia programul.

V. CRISTIAN

„Lanterna cu amintiri"

O echipă de cineaști a studioului „Al. Sahia", condusă de regizorul Jean Georgescu, a reanimat o serie de filme din cinematografia românească, filme create între anii 1912—1948.

„Lanterna cu amintiri" trece în revistă, ca într-un album, cele mai interesante secvențe turnate în acele timpuri. Iată o revedere (pentru mulți spectatori e o primă cunoștință) cu Toni Bulandra. Joacă în „Trenul fantomă". Alături de el joacă „îngerii" G. Storin, Dida Solomon, Marcel Enescu. Cine n-a auzit de Maria Ciucurescu și de Romald Bulinski, dar cîți din noi i-au văzut „la lucru"? De data aceasta dețin rolurile principale în „Manasse", film care pe vremuri a făcut „serie", adică s-a jucat neîntrerupt... 10 zile, într-un cinematograf cu 250 de locuri. Artiștii poporului de astăzi George Vraca și Ion Finteșteanu dețin rolurile principale în filmul „Datorie și sacrificiu". Apoi din nou George Vraca — de astă dată în compania lui Costescu — Duca în filmul „Liță". „Visul unei nopți de iarnă" ne prilejuiește alte întîlniri plăcute: Maria Filotti, Mișu Fotino, Radu Beligan, Ana Colda. Din filele de album nu lipsește nici opera lui Caragiale reprezentată prin: „O noapte furtunoasă" cu Al. Giugaru, N. Iordănescu-Bruno, G. Demetriu, Radu Beligan, Florica Demion, Maria Maximilian. Și nici filmul muzical. Iată o încercare de operetă „Mătorul Mura" cu G. Timică, Elvira Godeanu și Victor Antonescu. Și o comedie muzicală: Bing-Bang. Ea ne dă prilejul să revedem cupla Stroe-Vasilache, și alți actori ce ni se par cunoscuți. Îi recunoaștem. Sînt... Gr. Vasiliu Birlic, Siti Vasiliu și N. Gărdescu. Din albumul cinematografic nu putea să lipsească fila cu C. Tănase. Îi însoțim într-o seară de revigerii plini de haz, prilejuite de un vis... „Visul lui Tănase".

Desigur ființa amintirilor cinematografice nu se oprește aici. Ea continuă cu alte și alte secvențe care dau putința spectatorilor să retrăiască momente alături de unii dintre cei mai talentați actori ai vremii, entuziasți pionieri ai filmului românesc.

BREVIAR

Quintet muzical

Colaborarea a început încă de pe băncile conservatorului „Ciprian Porumbescu". A colo s-a alcătuit qintetul format din Cornelia Bronzeti (vioară), Mădălina Ionescu (violoncel) și Rodica Giroveanu-Eugen (pian). Tinerele muziciene studiază de mult cu pasiune, pregătind programe tot mai valoroase. Sub egida OSTA quintetul va întreprinde, între 13—19 februarie, un turneu în mai multe orașe ale țării, între care Craiova, Petroșani, Sighișoara, Cugir. Programul cuprinde piese de Philip Emanuel, Bach, Beethoven, Cesar Frank.

Un colectiv al Naționalului în turneu

Un colectiv al Teatrului Național „I. L. Caragiale" din București — format din Victor Moldovan, Matei Gheorghiu, Constantin Rauțki, Damian Crișmaru, Elisabeta Preda, Eliza Pleopeanu, Marian Hudac, Al. Hazaș și alții — face un turneu, începînd din 14 februarie și pînă la 25 ale lunii, prezentînd în regiunea Mureș Autonomă Maghiară, spectacolul cu piesa „Vicleniile lui Scapin" de Molière, în regia lui Marcel Anghelescu. Turneul se va desfășura la Tg. Mureș, Fintinele, Singeorgiu de Pădure, Gănești, Luduș, Babnea, Jidvei etc.

Portativ

● ORCHESTRA simfonică din Dresda a fost îndelung aplaudată la primele concerte date cu prilejul turneului pe care l-a întreprins în U.R.S.S. De la Moscova, muzicienii germani au plecat spre Leningrad. Ei vor da concerte și la Riga, Vilnius și Minsk.

● LA MOSCOVA există un teatru universitar internațional, care numără 900 de actori proveniți din 34 de țări. Teatrul posedă mai multe studiouri (pantomimă, circ și dans) și are un repertoriu bogat și variat. Originală e orchestra sa — simfo-jaz — unde alături de cele mai moderne instrumente electrice, se întîlnesc multe instrumente vechi.

● *ODATĂ cu noul an, o serie de renumiți artiști sovietici apar în programele muzicale pariziene. Celebra soprană Galina Vișnevskaia a susținut un recital acompaniată la pian de soțul ei, violoncelistul Mstislav Rostropovici. Iar orchestra de cameră din Moscova, condusă de Rudolf Barșai un concert în sala Pleyel, avînd în program lucrări de Vivaldi, Mozart, Bela Bartok.*

● *LA PARIS a fost acordat premiul internațional pentru cele mai bune discuri. Pe anul 1962 premiul care poartă denumirea de Charles Crose, a fost obținut de o serie de trei discuri care se numesc „Revoluția franceză". Ele cuprind cîntece și muzică din timpul revoluției de la 1789.*

● *ÎN ORAȘUL Gorki a început festivalul teatrelor de estradă din U.R.S.S. La festival participă în afară de colectivele artistice locale, cele mai bune formații de estradă din Moscova, Leningrad, Kiev, Tbilisi, precum și din alte orașe ale Uniunii Sovietice.*

Cîntec dedicat tineretului sovietic

Cu prilejul recentei vizite în Uniunea Sovietică, compozitorul Aurel Giroveanu, a fost invitat la una din casele tineretului din Moscova — „Aelita". Aici s-a întîlnit cu numeroși tineri discutînd despre probleme artistice și muzicale și participînd la un interesant program de dansuri populare și moderne. În cinstea tineretului sovietic, compozitorul Aurel Giroveanu a scris chiar în Uniunea Sovietică, un cîntec vesel intitulat „Tinerețe".

În cinstea salariaților

Nu de mult un grup de compozitori a poposit la Uzinele „Semănătoarea". Acum muncitorii și funcționarii uzinei urmează să întoarcă vizita compozitorilor. La sediul Uniunii Compozitorilor din R. P. Română va avea loc o audiție cu noi lucrări ale compozitorilor noștri, organizată în cinstea salariaților de la „Semănătoarea".

Ne vizitează

La începutul lunii viitoare va sosi în capitală pentru a prezenta o serie de concerte interpreta de muzică ușoară Jaqueline Françoise, una din cele mai cunoscute șansoneti ste franceze. O statistică a discotecii o plasează pe locul întîi. Primul disc al cîntăreței, „E primăvară", apărut în anul 1948 a fost distins cu „Marele premiu al discului". La expoziția internațională a discului de la Bruxelles din 1958, Jacqueline François a obținut din nou premiul întîi. Cîntăreața a întreprins turnee în Canada, Statele Unite ale Americii, Italia, Spania, Belgia, și de curînd a fost în Uniunea Sovietică. Repertoriul ei cuprinde, între altele, piesele „Domnișoara din Paris", „Boleroul", „Habanera", „Sărută-mă", „Nici eu nici tu". La București, ea va veni însoțită de pianistul francez Pierre Chaub.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„STRADA MEZINULUI"

O întîmplare reală stă la baza filmului lui P. GOLUB, ecranizare a romanului scriitorilor Lew Kassil și Max Polianovski: în timpul ocupației de către trupele fasciste a orașului Kerci, pionierul Volodea Dubinin, ajută un detașament de partizani, ascuns în grotele unei vechi și părăsite cariere de piatră, să restabilească legăturile cu luptătorii ilegali din oraș. În ziua eliberării orașului de către trupele sovietice, micul partizan călăuzind un grup de geniști spre intrările carierei minate de hitleriști, este ucis de explozia unei mine. Azi, una din străzile Kerciului poartă numele de vrednică amintire numele de „Strada mezinului".

Filmul lui L. Golub transcrie în impresionante imagini cinematografice biografia micului erou. Cu o dinamică a mișcării, mai lentă la început, ritmul montajului devine mai alert odată cu precipitarea evenimentelor, imaginea capătă o semnificație metaforică, regizorul găsind cîteva ingenioase rezolvări cinematografice pentru unele episoade. Cu deosebire rămîn întipărite scenele bombardării școlii, ale înmormîntării în cariera a comandantului detașamentului de partizani dar, mai ales, cea a morții lui Volodea: micul erou a plecat cu încrederea în scurt timp două orchestre: una a Filarmonicii „Banatul", cealaltă a Operei. Orchestra Filarmonicii s-a putut astfel concentra exclusiv asupra problemelor complexe și dificile legate de îmbogățirea continuă a repertoriului, de selectarea prin mijlocirea concursurilor a membrilor ei și astfel prin ridicarea nivelului artistic s-a produs creșterea continuă a interesului public. Ultimul simfonic universal, care l-au pregătit pentru întelegerea progresivă a fenomenelor muzicale ale contemporaneității.

În 1957, la 10 ani de la înființare, Filarmonica „Banatul" prezintă un bilanț impresionant: repertoriul parcurs însuma 480 de lucrări simfonice, dintre care o bună parte creații valoroase ale compozitorilor romîni, sovietici din celelalte țări socialiste și exponenți de seamă ai muzicii contemporane din restul lumii. Prin crearea unui cor mixt Filarmonica o timișoreană a reușit să inscrie pentru prima oară în anul 1953, într-un program dirijat de Mircea Popa, „Simfonia IX-a" de Beethoven, reluată în toamna aceluiași an sub bagheta artistului poporului G. Georgescu. În ultimii ani, sub directia prof. Ion Romînu, care este și primul-dirijor al corului ei permanent, Filarmonica de stat „Banatul" se prezintă ca un complex artistic, capabil să desfășoare o activitate estetic-educativă multilaterală. Ea organizează două concerte simfonice pe săptămînă, concerte corale, cicluri de concerte-lecții, asigură funcționarea unor „cabinete muzicale" pe lîngă Institutul Medico-Farmaceutic și în cadrul Politehnicii. Săptămînal se difuzează în școli și facultăți explicarea continutului programelor simfonice, de cameră și corale. Dar activitatea educativă nu se rezumă numai la raza orașului, care în ultimii ani pulsează de o puternică viață culturală. Se organizează anual peste 40 de deplasări dintre care aproape jumătate în mediu rural.

În decursul anilor la pupitrul Filarmonicii de stat „Banatul" s-au perindat mulți maeștri ai bagheti, oaspeți ai țării noastre. Amintim numele lui Alexandr Gauk, artist al poporului din U.R.S.S., Odisei Demetriadi, Roberto Benzi, Carlo Zecchi, Vaclav Smetacek și alții.

UN PUTERNIC FOCAR DE CULTURĂ MUZICALĂ

Filarmonica de stat „BANATUL" din Timișoara

Orchestra condusă de dirijorii ei a colaborat cu soliști de prestigiu internațional ca Daniel Safran, Iacov Zak, Iacov Flier, Valerii Klimov, Monique de la Bruchollerie și Monique Haas (Franța), Alexander Jänner (Austria) și mulți alții. Toți și-au exprimat satisfactia față de nivelul artistic al realizărilor orchestrei. Cunoscutul dirijor sovietic A. Gauk aprecia astfel orchestra timișoreană: „Mi s-a spus că este o orchestră bună. Cînd am venit aici am găsit un colectiv tînăr care nu ne-a înșelat așteptările. Muzicienii timișoreni lucrează cu mult entuziasm și dragoste de artă". Prin munca colectivului și a celor doi șefi de orchestră repertoriul a fost considerabil sporit în ultimii ani cu lucrări clasice și contemporane de înaltă exigență. Un merit deosebit al Filarmonicii „Banatul" este acela de a fi promovat cu consecvență creația romînească, începînd cu lucrările enesciene și ale maeștrilor consacrați și pînă la lucrările unor tineri și valoroși compozitori ca A. Vieru, T. Olah, D. Popovici, A. Rațiu și mulți alții.

A. HARALAMB

5 MINUTE CU MIHAI CIUCĂ

Am jucat în spectacolul echipei de amatori de la fabrica Kirov — ne-a spus Mihai Ciucă și lucrul aceasta mi-a făcut o deosebită bucurie. Mi-a amintit de zilele primilor mei pași pe scenă.

— Ați fost, așadar, artist amator.

— Da. Am început ca dansator în Ansamblul U.T.M. în cadrul căruia am făcut un turneu la Varșovia. Apoi am intrat „ca profesionist" în baletul Teatrului Satiric Muzical „C. Tănase". Doream însă să devin actor de estradă și priveam cu toată seriozitatea marea răspundere pe care o are acest gen zis „ușor" de teatru, în realitate foarte „greu" de interpretat. Pentru a putea corespunde m-am înscris la Institutul de Teatru „I. L. Caragiale", la clasa artistei Beate Fredanov. După terminarea Institutului nu mi-am uitat prima mea dragoste și m-am întors la Estradă, unde am debutat în „Revista 62". Artistul de estradă are nevoie de multe însușiri și tocmai de aceea îmi continui cu perseverență pregătirea mea artistică.

— În ce fel?

— Studiez cu regularitate baletul și iau lecții de interpretare a muzicii ușoare. În același timp fac exerciții serioase de jonglerie și acrobație. Și încă ceva: învăț să cînt la un instrument muzical. Mi-am ales saxofonul. În oreile

de răgaz citesc. În primul rînd mult teatru. Dar oricît de multilaterale ar fi calitățile unui actor de estradă, ele nu pot fi de folos dacă n-are putința să le aplice practic pe scenă. Cred că avem nevoie de texte mai bune, pline de conținut, care să pună probleme de fond.

Sandu MARIAN

„MARIA CANDELARIA"

Un film emoționant. În ciuda puternicelor sale accente melodramatice. O poveste de dragoste pe fundalul vieții aspre a înșirărilor sărace, al exploatării, al intoleranței rasiale, religioase și de moravuri. Filmul este turnat în timpul războiului și vechimea lui se lace simțită și în maniera de interpretare a actorilor, puțin depășită, ușor rigidă. Totuși, talentul cunoscutei actrite Dolores del Rio, impresionează după cum impune și sinceritatea jocului lui Pedro Armendariz.

Regăsim în „Maria Candelaria" preocupările de plastică ale operatorului Figueroa, care i-au adus celebritatea. Vizionînd filmul, trebuie să ne gîndim la anul cînd a fost făcut și la electele pe care le producea atunci imaginea permanent variată prin jocul de nuanțe între alb și negru, oferite de variațiile de lumină, de proiectarea personajelor pe ecranul cerului alit de interesant pictat de nori. Nu mai puțin jonglează regizorul Fernandez cu toate posibilitățile ce le oferă cadrul local, obiectivele, datinele. Supleți pitorești ale unor scene pot încărca de flori, ca niște grădini plutitoare, precisiunea cu animalele gătite cu tunduițe și dantele, tumultoasele în alaiuri cu făcliile — iată doar cîteva imagini pline de pitoresc și de forță, pline de prospețime (pe vremea cînd au fost făcute), care dau farmec filmului.

B. DUMITRESCU

„BARONUL DE MÜNCHHAUSEN"

Într-un sistem îndelung studiat și bine închegat de procedee tehnice — incluzînd jocul actoricesc, macheta, desenul și chiar păpușî — Karel Zeman a creat un limbaj cinematografic pe cît de original, pe atît de expresiv. Maniera sa se pretează deopotrivă la realizarea unor filme de anticipație științifico-fantastică precum și la evocarea unui trecut îndepărtat. Pînă acum, în cele două filme artistice ale sale — „Invenție diabolică" și „Baronul de Münchhausen" — cineastul ceh și-a manifestat preferința către amîndouă posibilitățile amintite, cultivate simultan într-un subiect capabil să arunce o punte de legătură directă între trecut și viitor. Ceea ce, firește, nu înlătură actualitatea ideilor expuse căci dialogul le urmărește și le sublimează insistent dar subtil în aventurile hazlii ale baronului fanfaron. Zeman rămîne fidel unui mesaj de pace și progres, ridiculizînd războiul și punînd spectatorul pe aripile fanteziei în nemărginirea cosmosului. Filiația îndepărtată a acestor idei, a aspirației profund umane către cucerirea pașnică a naturii și pătrunderea tainelor ei este urmărită cu un umor rezultînd din acea îngăduință optimistă cu care omul matur își amintește deobicei proiectele naive dar realizabile ale copilăriei.

Distribuția avînd în frunte pe apreciata Jana Brejchova, imaginea în culori de o cromatică tonală încântătoare și, nu mai puțin, pista sonoră de un comic suculent, oferă spectatorului dacă nu întreaga savoare a celebrelor povestiri, în orice caz un spectacol cinematografic de înaltă artă.

Eugen ATANASIU

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA

„Foștii copii" de Nina Ivanter

la Teatrul pentru tineret și copii

Opera scriitoarei sovietice Nina Ivanter este în același timp literatură pentru copii, pentru tineret, și literatură, pentru tot ceea ce nu mai e, pe scara nu prea întinsă, dar atît de nuanțată a vîrstelor, nici copil, nici tînăr. Tine de literatura pentru copii, deoarece ne prezintă eroi de vîrstă infantilă și ne vorbește despre viața lor în societatea socialistă. Tine de literatura pentru tineret, deoarece ne prezintă tineri și ne vorbește despre dragoste. Tine, în sfîrșit, de literatura pentru ceilalți, deoarece ea vorbește despre problema datoriei față de om, a ființei față de ființe și a tuturor față de toți. Așa fiind, „Foștii copii" se prezintă ca o operă simplificată în mult mai ample decît ar părea să încapă în perimetrul său strict dramatic, în care faptele, ca și oamenii, sînt și puține și modeste. Dar deloc neînsemnate, căci ne introduc într-un cadru care, fără să ne fie cu desăvîrșire necunoscut, nu ne este de loc familiar, cel puțin prin dramaturgie: cadrul „caselor de copii", instituții de înaltă civilizație și morală, așezămintele în care societatea sovietică, are grija tuturor copiilor, lipsiți, prin vitregia soartei, de îngrijirile unei familii. Aci se împlinește o mare operă socială și umană, a cărui sursă nu se află în sinistra filantropie burgheză, ci în însăși esența dragostei față de om și a frăției tuturor oamenilor sovietici care caracterizează morala și civilizația socialistă. De aici și caracterul luminos, atmosfera de familie care domnește în aceste așezăminte destinate celor fără de familie. Vadim Nikolaevici, directorul așezămîntului în care se petrece drama, seamănă mai mult cu un tată, dacă nu chiar cu un bunic, decît cu un funcționar administrativ, și aceasta fără ca, în portretizarea pedagogului sovietic să se fi introdus nici cea mai mică picătură de trandafiriu idilist și de dulcegărie factice.

Peste întreaga operă, pluteșe, de departe cu atît de aproape, spiritul sublim al lui Macarenko și al Poemului pedagogic și aceasta rezultă nu atît dintr-o influență și filiație literară, cît dintr-o realistă imagine a asistenței copilului fără familie, în societatea sovietică. Piesa comunică spectatorului certitudinea că idealul lui Macarenko de acum peste patru decenii, a devenit, în zilele noastre o realitate. Și argumentul cel mai convingător, fi constituie, la modul concret și individual, acești Macarenko de 20 de ani, pe care îi încarnează tînărul Volodea Maximov, cel ce e gata să-și jertfească prima dragoste a tinereței pentru a-și îneplini datoria morală față de un copil.

E o piesă cu autentică noblețe morală, cu mult și dens conținut exemplificator și moralizator, fără ostentații și ariditate, o piesă scrisă cu incontestabilă vibrație și sensibilitate, — o piesă, într-un cuvînt, care merită a fi jucată și ar merita multă atenție din partea spectatorilor.

Spectacolul este plăcut, prin toate aceste calități ale textului, pe care regizorul, actorul Constantin Codrescu, a știut să nu le înăbușe, ba chiar, deseori, să le facă deosebit de strălucitoare. Ceea ce nu a înțeles Codrescu este că susenuntatele calități ale operei stau sub semnul general al discreției, al fineței, al unei frămîntări potolite, de fapt curent, ale cărei proporții nu și le exagerează nici unul dintre eroi. Regizorul a procedat la o inutilă complicare și diatare a punerii în scenă: o punte aruncată peste sală, de la rampă pînă la ultimele rînduri de fotolii, astfel ca interpreții să intre și să iasă prin ușile laterale cele mai de fund ale sălii, pășind peste capetele spectatorilor, — și astfel ca scena să capete o a patra neașteptată dimensiune, și o și capătă, într-adevăr, cu efectul că, de nenumărate ori, spectatorii trebuie să urmărească spectacolul în spate, cu gîtul răsucit. Această supradimensiune oblopkovistă nu are nici un rost la piesa noastră, care este apropae o piesă de cameră, și al cărei sunet lin devine strident. În plus, decorurile piesei seamănă uneori o confuzie cu totul nedorită atunci cînd devin originale, sugerate, simbolice, — așa cum se întîmplă cu cele două panouri din dreapta și stînga scenei, pe care actorii le învîrtesc, din cînd în cînd, pe un ax invizibil, fără ca nimeni să poate pricepe de ce. În schimb, omogenitatea și armonia interpretării actoricești se păstrează de-a lungul întregului spectacol și o parte din măiestria acestei realizări trebuie trecută asupra actorului Codrescu, pe care îl îndemnăm să persevereze pe drumul regiei.

Actorii constituie, o echipă, un ansamblu omogen, și aceasta o foarte meritoriu, chiar în ceea ce privește jocul individual. Pe linia acestuia, urmînd numai aproximativ, importanța rolurilor respective, vom începe cu Ion Manta, care, în rolul directorului casei de copii, a fost un adevărat Makarenko, plin de duioșie, de haz reținut, de entuziasm pudic, de convingeri neclintite, pe care le-a transmis și realului său omînaș. După vechiul director, îl vom cita pe ultimul elev, pe Sarnia Turikov, jucat de Mariana Oprescu; această cea mai bună interpretă pe care o avem pentru travestiurile infantile și care depune mari străduanți pentru îmbogățirea neîncetată a unei categorii de roluri, în definitiv, foarte asemănătoare, a făcut un nou efort de adîncire și individualizare a personajului — tip, pentru care trebuie felicitată. În rolul lui Volodia Maximov, am apreciat cu deosebire căldura, gravitatea și sobrietatea cu care a interpretat tînărul actor Mihai Dogaru, dar nu și atunci cînd, destul de ades, aceste calități încremeneau pe fondul sufletesc al momentului respectiv.

Tatiana Popa, în rolul unei tinere liceiste, adevărată poetă a sentimentelor, dacă nu al ritmului și rimei, ar fi meritat numai laude, dacă s-ar fi străduit să nu facă în așa fel ca multe din replicile sale să rămînă neauzite, dar interpreta promite. În rolul îngrijitoarei Dusia, Eugenia Eftimie, a pus, ca întotdeauna, cele mai convingătoare accente ale ei, noniei, simple și profunde. În singurul rol rău și antipatic al dramei, rolul mătușii lui Sania, Luiza Matinescu a făcut o aspră și touită compoziție. Emilia Manta și Karin Rex au schițat foarte onorabile portrete, în roluri, de altfel, cu totul episodice. Sînt vreo 2—3 copii autentici în distribuție, și sînt buni, dar este și un copil neautentic, jucat de Alexandrina Halic, care nu prea a fost la înălțime. Ion Gheorghe Arcudeanu, Constantin Cristescu și Magda Popoviei au completat ansamblul în roluri mici, dar nu cu mijloace mici.

Radu POPESCU

SPECTACOL CU MAI MULTE PREMIERE

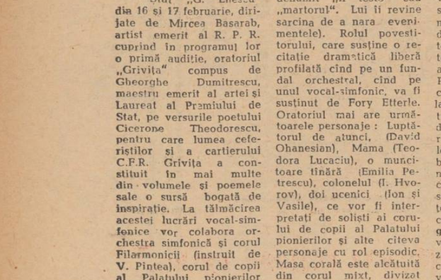

Marieta Anca (Lady Macbeth) și Constantin Bărbulescu (Macbeth)

Publicul bucureștean a remarcat în ultima vreme un fenomen interesant: unele teatre prezintă acelaș spectacol cu mai multe distribuții. E vorba de posibilitatea unei întreceri creatoare care se oferă din plin artiștilor noștri. Iată, de pildă, la Teatrul Național „I. L. Caragiale", a intrat în rolul titular din „Macbeth" care a fost deținut de artistul emerit Emil Botta, actorul Constantin Bărbulescu iar în Lady Macbeth, în care iuca artista emerită Tanți Cocea apare acum Marietta Anca. În „Febre" de Horia Lovinescu rolul lui Nelly deținut de artista emerită Marcella Rusu e susținut acum de Mițura Arghezi, iar rolul Ancăi din aceeași piesă în care a apărut Raluca Zamfirescu e deținut de Catița Ispas. Tot aci, în „Orfeu în infern" de Tennessee Williams, în rolul lui Carol Cutreree publicul bucureștean are prilejul s-o vadă și pe Silvia Popovici și pe Eva Pătrășcanu.

La Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești, în comedia „Măria sa Bărbatul" de Clara Feher, rolul Mariei Zolyom interpretat de Eugenia Bădulescu a fost încredințat actriței Grațiela Albini.

S. N.

ECOURI

● REGIZORUL cehoslovac V. Dosedel, termină acum filmul în culori „Întîlnire în sud" despre viața unei tinere internaționale de tineri de pe Coasta de Azur.

● *VIITOAREA apariție pe ecran a lui Jean Gabin va fi într-un film al regizorului Gilles Grangier, adaptare a unui roman de Georges Simenon. Filmările vor începe la primăvară.*

● PE ALBERTO SORDI, unul dintre cei mai talentați actori ai ecranului italian, îl vom vedea interpretînd rolul unui învățător, în filmul extras din romanul lui Lucio Renardi „Profesorul din Vigevano".

● *MICHELE MORGAN va fi protagonista filmului „Cercul vicios" pe care se pregătește să-l turneze regizorul Gerard Qury.*

● PHILLIPPE DE BROCA, regizorul filmului „Cartouche", pregătește acum nou său film, „Omul din Rio". Interpreți principali: Jean Paul Belmondo, Françoise Dorleac și un actor brazilian care n-a fost găsit încă.

● *DUPĂ ce a realizat în Argentina filmul „Inocenții", regizorul spaniol J. A. Bardem („Strada Mare" și „Moartea unui ciclist" l-au făcut cunoscut în lumea întreagă) urmează să turneze în Franța un film despre femeile spaniole angajate ca servitoare în „familiile bune" din Franța.*

● ÎN U.R.S.S. se fac pregătiri pentru turnarea unui film despre autorul romanului „Bravul soldat Svejk", Iaroslav Hașek. Scenariul filmului e scris de Gheorghi Mdivani.

● *ÎN FILMUL „Destulă șampanie!" pe care proiectează să-l realizeze cineastul francez Louis Malle, interpreții principali vor fi Jeanne Morreau și Alain Delon.*

● „LA RIMPATRIATA" este titlul unui nou film italian la care lucrează acum, la Milano, regizorul Damiano Damiani. Principalii interpreți ai filmului sînt un italian (Walter Chiari), un francez (Paul Guers) și un spaniol (Francisco Rabal). Toată acțiunea se desfășoară în decursul unei singure nopți.

● *„LUMINA ZILEI" se intitulează filmul pe care urmează să-l realizeze în Grecia și Turcia regizorul Jules Dassin. În rolurile principale: cunoscuta actriță greacă Melina Mercuri și actorul Peter Sellers.*

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

IN PREGĂTIRE UN NOU ROMAN ILUSTRAT

„BUG JARGAL" — Adaptare după VICTOR HUGO

Magazin

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ANUL VII — Nr. 281 • Sîmbătă 23 februarie 1963 • 8 pagini — 1,50 lei

Portretul făcut de V. A. Serov, în 1905, lui Feodor Șaliapin

Trei mari glorii ale artei interpretative vocale: Titta Ruffo, Enrico Carusso și Feodor Șaliapin

A FOST OASPETELE NOSTRU...

ȘALIAPIN

De-a lungul anilor, o seamă de personalități celebre, ale căror nume au intrat definitiv în istoria culturii universale, au fost oaspeți ai țării noastre. Scriitorii Rabindranath Tagore și Henri Barbusse, compozitorii Liszt și Mascagni, cîntăreții Amelitta Gallicurci și Feodor Șaliapin.

Începînd cu numărul de față vom publica relatări asupra oamenilor de seamă care ne-au vizitat țara.

(Reportajul în pag. 3-a)

Feodor Șaliapin în 1936

Adevărată cronică a anilor de avînt revoluționar 1929—1933 — expoziția „30 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști", deschisă de cîteva zile în sala Dalles, continuă să atragă atenția și interesul viu al oamenilor muncii.

Vastă operă documentară, cuprinzînd documente originale, facsimile, fotografii, spicuiri din presa vremii, expoziția oglindește dramatica încleștare de clasă care a crescut an de an în vremea aceea, ajungînd să culmineze cu luptele eroice ale petroliștilor și ceferiștilor din februarie 1933. Cercetînd expoziția, examinînd numeroasele documente ce i se înfățișează, vizitatorul reține mai presus de orice rolul conducător al Partidului Comunist din Romînia în organizarea luptei oamenilor muncii pentru apărarea propriilor lor interese vitale.

IN CLIȘEU: un grup de vizitatori într-una din sălile expoziției.

PRIN ORAȘELE PATRIEI

INNOIRI

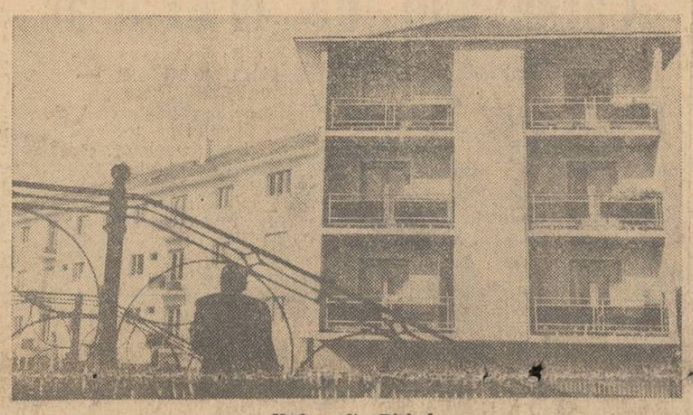

Vedere din Bîrlad.

Cînd treci prin Pașcani, Vaslui ori Bîrlad, îți vin în minte cuvintele unuia din eroii lui Mihail Sadoveanu: „Ce este un asemenea tîrg moldovenesc e necesar neapărat să se știe, căci mîini nu va mai fi ce este astăzi". Este adevărat că autorul avea în vedere tîrgurile moldovenești de pe la 1900. După aceea, însă, au mai trecut vreo patru decenii fără ca viața și aspectul acestor tîrguri să se fi schimbat prea mult. Aceleași „neînsemnate și cenușii aglomerații urbane... fără stil, fără plan și fără caracter", ca la începutul sec. XX, unde, în timpul ploilor „se frămîntau gloduri imense", aceeași viață monotonă, plată, în care circiuma ține loc de teatru, concert și bibliotecă.

Abia în anii puterii populare orașele noastre au cunoscut schimbări mari, înnoitoare.

Anatol LUPȘA

• *(Continuare în pag. 3-a)*

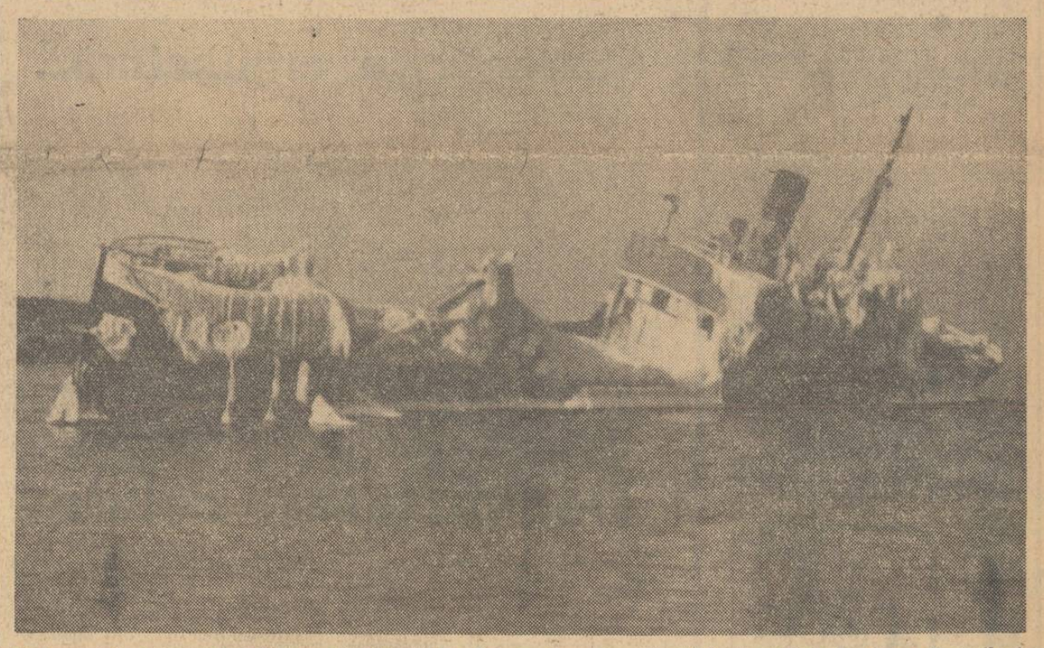

O banchiză plutitoare din Oceanul de Nord? Nu. În apropierea noastră stă înclinată la babord pe stînci silueta navei italiene „Nanny", cu catargul din prova sfărîmat de furtună. Marinarii acestui echipaj au fost salvați la timp.

CURAJ MARINĂRESC

O întîmplare în portul Constanța

Ori de cîte ori stațiile de radio din port captează din eter semnale S.O.S. anunțînd că, în încleștarea cu furtunile și uraganele de pe mări și oceane, vreo navă e aruncată pe stînci, cei care ies în larg să ia pieptiș valurile, să dea o mînă de ajutor supraviețuitorilor, sînt „salvatorii". Acești marinari nu navighează pe ape liniștite și nu admiră la orizont fermecătoarele peisaje ale răsăritului și apusului de soare. Se avîntă în larg cînd furtuna ajunge la apogeu, cînd marea își dezlănțuie furia, pe ploaie, pe ceață, pe ger sau în nopțile ca smoala. Ei acționează în numele unui țel nobil — salvarea vieților aflate în primejdie pe ape.

I-am cunoscut pe acești oameni curajoși mai deunăzi în portul Constanța. Se înapoiau tocmai de pe mare după o misiune grea. Mi-au povestit despre cele patru zile și patru nopți pe care le-au petrecut, în apropierea litoralului nostru. Au stat de veghe pe șalupă ca niște sentinele în post în jurul celor două nave aruncate pe stînci. La vreme de furtună valurile și hula de lîngă țărm sînt mult mai primejdioase decît în larg. Ele se joacă cu mica ambarcațiune de salvare, ca și cu o coajă de nucă. De acest lucru m-am convins de altfel cîteva ore mai tîrziu, cînd am ieșit în larg cu echipajul șalupei de salvare, o ambarcațiune mică, prevăzută cu aer de-a lungul bordurilor, cu vele în caz de avarie a motorului, instalații complexe de salvare, capabile să reziste oricărei furtuni, cu un cuvînt o șalupă gata să se redreseze în cel mai scurt timp. Aveam ca destinație un punct situat la travers de Agigea, acolo unde cu cîteva zile în urmă vasele comerciale „Nanny" sub pavilion italian și cargoul libanez „Derna" au fost aruncate pe stînci.

În voia valurilor

În noaptea de 13 ianuarie asupra Constanței s-a abătut o furtună puțin obișnuită. Vîntul bătea în rafale dinspre nord-est. Avea forța 9. Cargoul „Derna" de 1500 tone, ancorat în radă, aștepta ca a doua zi să intre în port, deoarece aici nu mai erau locuri libere de acostare. Dar n-a putut să reziste vîntului și valurilor. Furtuna i-a rupt lanțurile ancorelor și l-a avariat grav cîrma. Neputincioasă în fața valurilor uriașe, nava era împinsă spre țărm. Distanța pînă la stîncile din apropierea Agigei se micșora văzînd cu ochii. Toată încercarea echipajului de a schimba direcția a fost zadarnică. Viața oamenilor era în primejdie. La miezul nopții stația radio coastă a captat semnale S.O.S. de pe „Derna". Și salvatorii au ieșit îndată în larg. Era un ger de minus 19 grade. Apele vuiau și valurile năvăleau pînă peste digurile de beton. Rupeau chiar și parîmele navelor acostate la cheiuri. Aproape o oră au navigat sal-

Viorel LUPU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Ne-am oprit cu șalupa de salvare într-o zonă periculoasă de lîngă țărm. În fața noastră, cargoul „Derna", cu palele elicei ieșite la suprafață, părea o navă ridicată pe un doc plutitor. Furtuna îi zmulsese cîrma și o aruncase pe o stîncă submarină.

Șalupa de salvare a ieșit în larg, îndată după naufragiu. Iată-l pe comandantul ei, Stoica Tache, manevrînd cîrma

PE URMELE ATLANȚILOR

De peste două milenii, Atlantida, insula legendară descrisă de Platon în dialogurile sale, a plutit între mit și istorie.

A existat oare acea insulă uriașă, mai întinsă decît Libia și Asia Mică la un loc, situată în Oceanul Atlantic, în fața acelei strîmtori pe care grecii o numeau Coloanele lui Heracles?

Ca răspuns la această întrebare s-au formulat teorii și ipoteze, pro și contra, în urma cărora Atlantida a încetat de a mai fi un pretext de senzație și fantastic. „Enigma" a devenit o problemă științifică, susținută de cercetări arheologice și etnografice și îmbogățită de datele furnizate de geotectonică, paleontologie, oceanografie, biologie etc.

Despre Atlantida au vorbit mituri și legende din antichitate, transmise și transformate oral de generații întregi de povestitori.

Dar baza discuțiilor de mai tîrziu o constituie totuși relatarea lui Platon, prima și cea mai amplă informație despre Atlantida.

Lucrarea „PE URMELE ATLANȚILOR" de A. Dîmboiu (Editura Științifică) ce va apărea curînd în librării, folosind ca bază de discuție dialogurile platoniciene, îi va purta pe cititori pe urmele acestei civilizații străvechi.

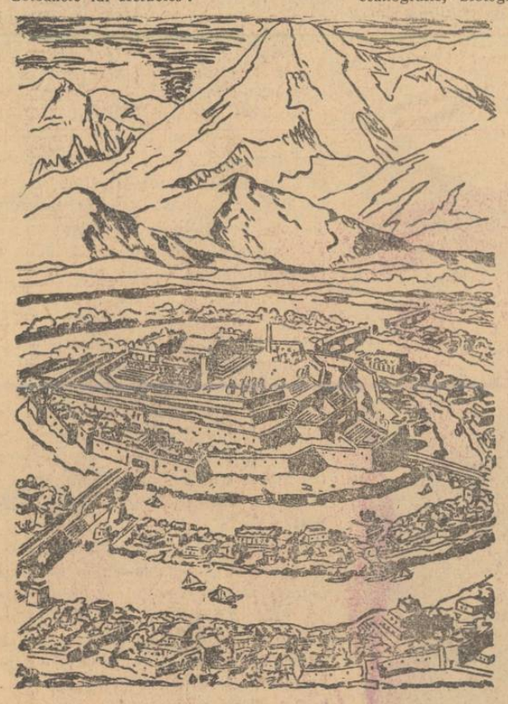

Reconstituirea capitalei atlante, după descrierea lui Platon

Atlantis

Cu nouă mii de ani în urmă, povestea Platon în dialogurile sale, izbucnise războiul dintre popoarele de dincolo de Coloanele lui Heracles — conduse de regii insulei Atlantis — și cele de dincoa-

• *(Continuare în pag. 4-a)*

Acasă la...

UN CUPLU DE ARTIȘTI:

Sanda Toma și Valentin Teodorian

REPORTAJUL ÎN PAGINA 3-a

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

LOCUITORII din Castelluccio Di Norcia, o mică comună din Alpii italieni înzăpezită în urma intemperiilor, au avut surpriza să vadă un helicopter apărînd deasupra comunei. Surpriza lor a fost și mai mare atunci cînd acesta a lăsat să cadă un pachet cu ...formulare de impuneri fiscale.

●

JOHN WEINMANN, paznic la rezervația șerpilor din Bulawayo, în Rhodezia de sud, a stabilit un record neobișnuit, petrecînd, sub privirile a mii de martori, 48 de ore în mijlocul cobrelor. Ele sînt atrase de căldură", a declarat el după terminarea experienței sale, „și la fiecare cinci sau zece minute au încercat să urce lîngă mine în pat".

●

CINCISPREZECE MII de cactuși alcătuiesc colecția pe care medicul veterinar dr. Jossef Kiss, din Szombathely, a strîns-o de-a lungul anilor la el acasă. Multe exemplare au o vechime de 50—100 de ani. Cele mai prețioase provin din Chile și Peru.

●

PE CONTINENTUL African funcționează 309 posturi de radio. La o mie de africani revin 18 aparate de radioreceptie.

●

PROPRIETARUL unei tranzelării din orașul Santa Monica, în S.U.A., s-a apărat cu atîta îndîrjire în fața unui răufăcător care i-a călcat prăvălia, încît i-a mușcat, rupîndu-i de tot, degetul arătător. Răufăcătorul s-a făcut nevăzut, iar tranzelarul a dus ca un trofeu degetul la poliție. Cu acest „corp delict" poliția a putut stabili amprentele digitale.

●

BOXERUL Germinal Ballarin (Franța) relatează un caz al cărui martor a fost. După un meci de box, luînd un interviu învingătorului, un ziarist s-a apropiat cu microfonul și de boxerul învins prin K.O. care, cu ajutorul medicului și al antrenorului, abia își revenea din leșin. Ziaristul i-a întins microfonul, rugîndu-l să spună cîteva cuvinte despre întîlnire. „În sfîrșit, mi s-a pus telefon De cînd aștept. Mulțumesc municipalității".

●

CONTROLÎND vederea a doi cai care participau la un concurs hipic, un medic oculist din Chicago a ajuns la concluzia că acești cai au nevoie de

ochelari. Majoritatea cailor de cursă, este el de părere, sînt prezbiți. Ochelarii vor feri caii de lumina orbitoare a reflectoarelor în timpul întrecerilor hipice în nocturnă. A și fost pusă la punct în mod experimental o variantă de... ochelari de cal.

●

ERA în cursul campaniei electorale într-un orășel brazilian. Primarul orășelului vorbea cu înflăcărare în fața concetățenilor, luîndu-și angajamente, făcînd promisiuni. Vorbea de la tribuna ecent ridicată în centru. „Dușmanii mei susțin că aș fi furat banii municipalității. Martor mi-e dumnezeu că e o minciună sfruntată. Iar dacă nu-i așa, fie ca tribuna să se prăbușească chiar în această clipă" Cum s-a făcut, cum nu s-a făcut, odată cu ultimele cuvinte ale primarului tribuna s-a prăbușit.

●

ÎNTR-O PEȘTERĂ din Iordania au fost găsite aproximativ 300 de schelete. Se crede că acestea ar aparține samarinenilor uciși în secolul al IV-lea înaintea erei noastre de trupele lui Alexandru cel Mare. În sprijinul acestei afirmații oamenii de specialitate au adus documente oficiale care vorbesc despre cucerirea orașului Samaria de către Alexandru cel Mare în anul 331 î.e.n.

Fapte mici din lumea largă

Pictură explozivă!

Abstracționismul în pictură suferă înfrîngeri tot mai serioase. Publicul s-a săturat pînă în gît de zmîngălelile prezentate de către adepții acestui curent care are extrem de puține contingențe cu arta adevărată.

Privind fotografia din stînga ne putem da seama, încăodată, la ce expediente recurg abstracționiștii pentru a stîrni interesul în jurul activității lor. Privind-o ne putem da seama, încăodată, că pictura abstracționistă este la îndemîna oricărui pensionar al ospiciilor; ea nu cere, după cum se observă, nici un fel de studii speciale sau aplicație către artă.

Ultima metodă întrebuințată pentru atragerea naivilor aparține unui „pictor" danez pe nume Eric Munster. Acesta depune pe un carton alb cutiuțe de plastic umplute cu diferite substanțe colorate: acestora li se dă foc cu ajutorul unor substanțe explozive care ajută și la împrăștierea culorilor pe panou.

Tabloul este gata în urma aruncării unei căldări cu apă peste incendiul care cuprinsese cartonul...

Niki de Saint Phale pictează... cu pușca. Ea își intitulează „opera" comisă „Gambrinus" !

„VACA 1"

Nu de mult, pe o străduță a unui orășel englezesc a apărut o vacă ciudat mascată. De coadă, proprietarul i-a atîrnat o tăbliță, care se găsește de obicei la automobile, pe care scria — după cum se poate vedea în fotografia de mai jos — „COW 1" („Vaca 1"). Tăblița era înzestrată și cu un „ochi de pisică". Între coarne sărmanei vaci i se pusese o obișnuită lanternă, iar pe cornul drept i se instalase o oglindă retrovizoare; folosită, de asemenea, de către automobiliști sau motocicliști.

Plimbîndu-și vaca astfel împopoțonată pe străduțele localității Surrey, un agricultor englez a vrut să protesteze în acest fel împotriva unei noi reglementări a circulației vitelor.

Totul a pornit de la uciderea unor animale de către un automobilist. Plîngerea păgubașului a fost însă respinsă de către judecători; aceștia au susținut că automobilistul trebuie să fie absolvit de orice responsabilitate întrucît uciderea animalelor a fost facilitată de întunericul care domnea pe stradă. Pentru a se preveni accidentele, judecătorul a stabilit că pe viitor vacile, ca și vehiculele, să fie prevăzute cu lumini care să permită stabilirea pozițiilor lor.

Spiritualul fermier s-a conformat ciudatei decizii a judecătorilor !

Studenții în arhitectură...

...din Milano s-au baricadat în clădirea facultății. Ziarele italiene relatează că într-o dimineață aceștia au pus stăpînire pe una din clădirile facultății și s-au pregătit pentru a susține lupta pînă la satisfacerea revendicărilor lor.

Ei au sigilat ușile tuturor încăperilor în care se aflau materiale didactice de valoare mai deosebită. Apoi au pregătit placarde și manifeste pe care au înscris revendicările lor; în incinta facultății au ridicat totodată baricade pentru a face față oricărui eventual atac.

Acțiunea studenților din Milano face parte din campania mai largă care se desfășoară în țară pentru o mai bună organizare a vieții studenților. După cum atrăgea atenția ziarul „Corriere della Sera" „acest episod local apare ca un simptom, unul dintre atîtea altele, al crizei generale a Universității noastre". Potrivit aceluiași ziar, studenții milanezi cer să ducă tratative cu autoritățile în privința participării studenților la administrarea Universității, la viața institutelor. În afară de aceasta, studenții cer, în esență, alcătuirea unui plan de învățămînt care să țină seama de necesitățile vieții contemporane precum și democratizarea în general a vieții în facultate.

De vînzare... celule

Într-una din multiplele rubrici de publicitate ale ziarului „Washington Post" a apărut, sub indicativul J.U.7-7300, un anunț... cel puțin curios. Agenția comercială pentru vînzări-cumpărări auto „Covington Buick Inc." din orășelul Silver Spring oferea spre vînzare... șase celule de închisoare cu gratii.

Nu, celulele n-au fost în folosința personală a agenției. Au ajuns în proprietatea ei odată cu închisoarea din această localitate, mai precis cu terenul pe eare se află închisoarea, cumpărat de această firmă pentru a-și extinde businessul. (Terenul, respectiv închisoarea, au fost scoase la vînzare de poliția locală care de asemenea și-a... extins businessul, mutîndu-se într-o clădire mai încăpătoare).

Și, cum unor negustori nu le șade bine să rămînă în pierdere, domnii de la „Covington Buick Inc." s-au hotărît ca, odată cu demolarea clădirii vechii închisori, să-i valorifice... utilajul.

Acesta e „istoricul" apariției curiosului anunț. Acum iată și textul anunțului în care se oferă spre vînzare celulele:

„Datorită programului nostru curent de extindere, am achiziționat vechea închisoare cu șase celule din Silver Spring. Completă, cu acaretu-rile obișnuite, ele pot rezolva (celulele — n.n.) *problema camerei separate într-o gospodărie.*

Neveste, țineți-vă soții noaptea acasă. Excelent pentru oaspeți nedoriți. Cameră separată pentru soacră sau poate un colț nostalgic pentru foști pușcăriași.

Mii de întrebuințări într-un cămin, cu mulți ani garantați în aceste frumuseți cenușii de oțel".

Ingenios anunț, nu? Și unde mai pui că dă sugestii... practice pentru rezolvarea lipsei de spațiu în gospodăria cetățeanului american.

Fie că acest anunț li s-a părut neobișnuit chiar și celor de la „Washington Post", fie că agențiile de automobile a vrut să-și asigure un plus de publicitate, ziarul s-a ocupat de curioasa ofertă a firmei „Covington Buick Inc." și în spațiul său redacțional. (Ba a publicat și o fotografie înfățișînd o parte din celule și alături de ele pe directorul general al agenției care le vinde!). La relatarea faptelor „Washington Post" adaugă și declarațiile acestui director general, Aubrey Shaw care, pe lîngă alte amănunte, precizează că firma sa va fixa prețuri speciale în caz că cumpărătorii vor fi „asociații civice, frățești, sociale sau politice"...!

A. STANCIU

Carnavalul de la Patras

— Corespondență din Atena —

Pe străzile orașului Patras din Grecia întîlnești zilele acestea figuri dintre cele mai bizare, unele grotești. Sînt oameni costumați cu prilejul tradiționalului carnaval care a început în prima decadă a lunii februarie. Această festivitate anuală ține de obicei trei săptămîni, fiind o sărbătoare cu caracter popular, plină de veselie și se sărbătorește atît la orașe cît și la sate. Cele mai mari manifestări au loc la Patras. Se spune că Patras a fost ales ca centru al carnavalului, întrucît este și centrul celei mai mari regiuni viticole din țară. Participanții la carnaval nu neglijează deloc licoarea lui Bacchus.

Cu prilejul deschiderii carnavalului, la Patras a avut loc o mare paradă costumată pe străzi, în sunet de fanfară. Noaptea mai ales, varietatea de costume colorate la lumina becurilor creează o adevărată feerie.

Festivitățile propriu zise iau sfîrșit la 24 februarie, cînd are loc cea mai mare procesiune pe străzi. Pînă atunci, au loc zilnic defilări de măști și de care pe străzi, cît și multe baluri cu... surprize.

La 14 februarie și-a făcut apariția la Patras majestatea sa „carnavalul", urmat de numeroșii săi aghiotanți și maeștri de ceremonie, fireste toți costumați.

Carnavalul își are originea încă din antichitate. Atît grecii cît și romanii, sărbătoreau Saturnalele, cît și Bachanalele aproape asemănător cu carnavalul de azi. Oamenii purtau și pe atunci măști. Cel mai celebru autor de comedii din vechea Atenă, Aristofan, ne-a lăsat unele amănunte interesante despre aceste festivități.

Deși se afirmă că patria carnavalului ar fi Italia, el are loc azi și la Rio de Janeiro, Trinidad, regiunea Caraibelor, la New-Orleans (S.U.A.), în Franța și Grecia.

De curînd, am văzut defilînd pe străzile Atenei un cortegiu vesel, pe „ambasadorii" Patrasului, îmbrăcați în costumele cele mai bizare, de diferite culori, spre amuzamentul marelui număr de locuitori care-i priveau de la balcoane sau de pe trotuare, îndeosebi copii. Tineri travestiți în urși și broaște, pe motociclete, fakiri în pas legănat, purtînd coșuri imense cu cobre de carton, sclavi ducînd în lectică pe regele carnavalului, apoi un călăreț în armură medievală pe un cal de carton, ciuperci imense în mișcare, tot acest cortegiu vesel și multicolor, era însoțit de fanfare, de tineri în costume de epocă al căror capelmaestru bătea ritmul dintr-o mătură cu pene, parcurgeau bulevardele Atenei, avînd în frunte mai mulți arlechini, dintre care unul uriaș de cîțiva metri (pe picioroange), împrăștia afișe invitînd pe atenieni să vină în număr cît mai mare la carnavalul de la Patras.

Zilele acestea „regele" și „regina" carnavalului conduc pe străzile Patrasului o paradă spectaculoasă care durează nu mai puțin de patru ore, cu un cortegiu de care alegorice pe o distanță de 2 km. În seara zilei de 24 februarie, ziua închiderii carnavalului, sute de jocuri de artificii vor fi lansate din tot orașul, iar înainte de primul cîntat al cocoșilor (înainte de miezul nopții) regele carnavalului va fi dat pradă flăcărilor!

Carnavalul se sărbătorește și la Atena și în alte orașe, dar nu are o asemenea amploare și fast ca la Patras.

La chioșcurile din Atena, denumite „periptera", cît și la diferite magazine au apărut măști și costume pentru carnaval, iar copii în costume circulă pe străzi spre amuzamentul trecătorilor.

Cei săraci nu pot sărbători carnavalul decît în ultima sa duminică.

La țară o distracție a copiilor o oferă așa-numita „trecere a cămilei", care nu-i o cămilă adevărată, ci mai mulți săteni ascunși sub o „piele" de cămilă din hîrtie, cu zorzoane, cutreieră satul în sunetul muzicii, chemînd copiii să joace cu ei.

Carnavalul de la Patras este un spectacol care atrage în fiecare an mulți turiști străini, cît și excursioniști, iar în restul țării e un prilej de uitare pentru moment a grijilor și problemelor care nu sînt deloc puține în Grecia.

Dana GHEORGHIU

Atena, 20 februarie 1963.

Meridiane

Pe un butoi cu pulbere

După o vizită făcută în Republica Haiti, ziaristul american Dan Kurzman a publicat în „The Washington Post" articole deosebit de interesante cu privire la situația din această țară. Fiind ziarist, el a vrut să-și adune date și să facă fotografii pentru articole pe care să le publice în presă. Însă, aici, în Haiti, poți să faci orice „poți să faci fotografii" — i-a spus șoferul, cînd treceau pe niște străzi de la periferia capitalei. Dar să nu te dai jos din mașină. Ei ne pot vedea, și...".

Șoferul a pronunțat cuvîntul „EI" în mod deosebit. La Port au Prince, ca și în întreaga țară, prin „ei" se înțelege Ton Ton Macoute, care, tradus din limba creolă, înseamnă — polițiști. „Ei" formează poliția civilă specială a dictatorului Duvalier, iar misiunea lor este de a crea aparența, dacă este necesar chiar cu ajutorul gloanțelor că poporul este fericit sub conducerea șefului lor. Iar acei care locuiesc în slumsuri și se lasă fotografiați de străini pentru a vedea cît de „fericiți" sînt, să-i ferească sfîntul dacă sînt prinși și ajung pe mîna unui polițist!

Republica Haiti are o populație de patru milioane de locuitori. În întreaga istorie a acestei țări, tiranii, dictatorii, au exploatat fără milă populația autohtonă. Dar nici unul dintre ei nu a dus abuzul de putere atît de departe, cum a făcut-o Duvalier. Poliția sa secretă numără peste 10.000 de persoane. Cercurile guvernamentale și, în special, dictatorul Duvalier, pretind că poliția este o „organizație nesalariată", bazată pe voluntari. Însă practica arată cu totul altceva. Membrii acestei organizații „voluntare" și „nesalariate" primesc salarii fabuloase și sînt educați în spiritul urii față de popor. „Noi am fost aleși special de către președinte să păstrăm ordinea și să-l protejăm!" — a declarat un polițist.

Pentru a se afla în afara oricărei eventualități și a face față unor lucruri neplăcute și neprevăzute pentru ei, Duvalier a luat și alte măsuri. El și-a fortificat pur și simplu tradiționalul Palace Guard, cartierul său general. La parterul palatului sînt încartiruiți sute și mii de polițiști și soldați care nu au altă misiune decît să-și păzească „führer-ul" — cum îl denumește ziaristul american amintit mai sus. „Metodele" acestor Ton Ton Macoute au ajuns atît de departe încît sînt bătuți zdravăn chiar și aceia care participă la aceeași adunare cu Duvalier însă nu îl laudă pe dictator în gura mare, așa cum dorește el.

De mîna poliției speciale nu au scăpat nici chiar străinii. Recent un reprezentant al unei agenții a O.N.U. a fost... internat în spital de pe urma unor răni primite de la un polițist.

Cu toate că și-a creat poliția specială, și-a fortificat palatul, Duvalier stă literalmente pe un butoi supraîncărcat cu praf de pușcă: marea majoritate a armamentului din Haiti este stocată în pivnița palatului. Acesta, și numai acesta este singurul motiv care-l face să fie într-o oarecare măsură liniștit și în același timp atît de grijuliu cu trierea acelora care stau și se perindă pe la Palatul „Guard".

Dar adevăratul butoi cu pulbere care va exploda în Haiti este mișcarea de eliberare care a luat o mare amploare. Aproape zilnic au loc numeroase demonstrații, mitinguri de protest iar mulți observatori consideră, și nu greșesc cu nimic, că zilele lui Duvalier sînt numărate.

V. OLTEAN

În cunoscuta sală de concerte „Albert Hall" din Londra a avut loc concertul „Marea uvertură pentru trei aspiratoare de praf, un aparat de lustruit parchetul, trei carabine și o sirenă de vapor", opera compozitorului modernist, Malcolm Arnold.

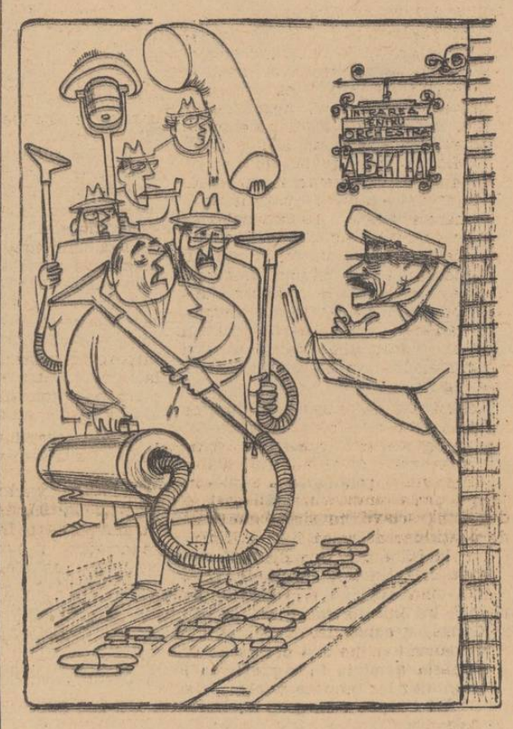

— Imposibil! Pe aici intră numai orchestra!
— Păi... noi sîntem orchestra!

Desen de Cik DAMADIAN

DIN TRAGEDIILE ȘOMAJULUI

Zilele trecute, în noaptea de 14 spre 15 februarie, dintr-o veche casă de pe Barnby-street Euston, se auzeau parcă gemete slabe. Intrigat, un trecător a anunțat poliția. Cînd autoritățile intrară în clădire, descoperiră, într-o cămăruță dărăpănată, un bărbat zăcînd pe jos, extraordinar de slăbit, în comă. Sosi, curînd, și o ambulanță. Omul fu dus la spital și internat de urgență. A fost salvat. Întrebat de ce s-a dus în vechea clădire el a răspuns scurt:

— Ca să mor...

Astfel s-a aflat povestea tragică a tînărului Ronald Thorton, în vîrstă de 22 de ani. În urmă cu trei săptămîni, flămînd, slăbit, disperat, Ronald, venit de la Lanarkshire, Scoția, a intrat în vechea casă părăsită „pentru a muri". S-a așezat pe jos și a așteptat să moară... A răbdat fără mîncare, fără apă. A vrut, la un moment dat, să iasă. Nu a mai putut. Nu a mai reușit să deschidă ușa care se blocase. Nu a mai avut putere nici să spargă ramele unei ferestre. A leșinat în mai multe rînduri. Cînd s-a trezit din leșin, a mai strigat de cîteva ori după ajutor. Nu era în stare nici să se mai ridice. Nu l-a auzit nimeni. Abia în noaptea de joi spre vineri i-au fost auzite gemetele.

Ziarul britanic „Daily Mirror", din care am aflat tragedia lui Ronald, a publicat relatările reporterului său pe pagina 1, dînd numeroase amănunte privind stările de slăbiciune prin care a trecut Thorton, declarațiile celor care l-au examinat etc. Asupra unui singur lucru nu insistă reporterul: ce l-a determinat pe Ronald să caute moartea. Explică doar, în două rînduri, că el a intrat în casa de pe Barnby-street deoarece „era deceptionat de șomaj"...

★

Iată acum și al doilea fapt. Ni-l relatează, presărat undeva între cele cîteva zeci de pagini, ziarul american „Washington Post". Ni-l relatează în 10 rînduri și o fotografie, pe care o reproducem alăturat. Omul din stînga este Victor Palomino, muncitor dulgher. El s-a urcat pe schele, la ultimul etaj al unei clădiri în construcție la Los Angeles, și refuză să mai coboare. Motivul? A fost concediat, asemeni altor muncitori. Are familie. Cu ce o va mai întreține? La aceste întrebări sfredelitoare nu a găsit răspuns. Disperat, s-a suit pe schelele înalte și a declarat că se va arunca de pe traverse dacă nu i se va da înapoi munca. Numai după ce i s-a promis aceasta el a coborît.

Ce s-a întîmplat mai departe cu Victor Palomino? „Washington Post" ne informează laconic: „... apoi, el a fost dus într-un spital, pentru a fi pus spre observație"... sugerînd astfel că Palomino nu-i considerat sănătos. De fapt, sistemul social care condamnă pe oameni la neputință de a muncii este nesănătos, dezechilibrat.

Propaganda occidentală denumește adeseori țările capitaliste ca fiind „lumea liberă". Ronald Thorton, Victor Palomino și alte milioane și milioane de șomeri simt pe propria lor piele că această „libertate" este „libertatea" de a-ți vinde munca, „libertatea" de a muri de foame...

U. VĂLUREANU

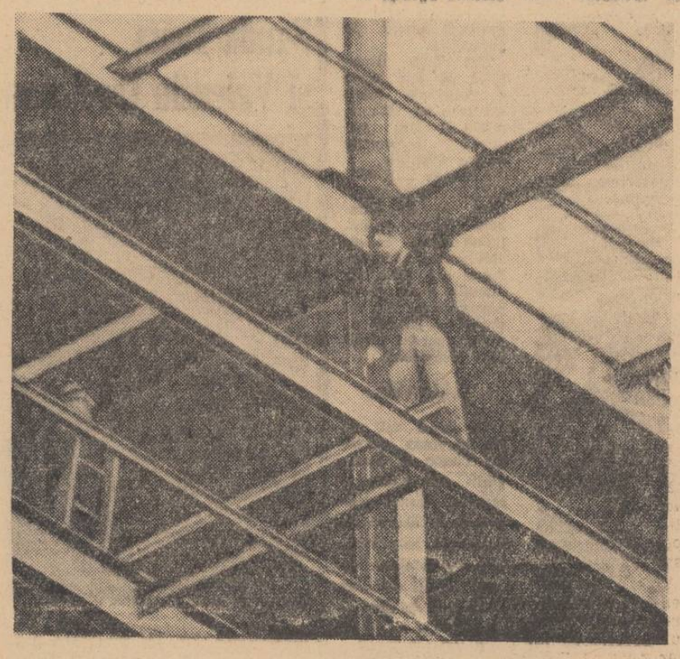

Prietena mea CARTEA

ARNOLT BRONNEN: „ESOP"

Din noaptea în care băiețașul oacheș, fiul sclavei Ma, a fugit de pe moșia bogatului Dimas pentru a-și căuta tatăl — și pînă în acea după amiază tîrzie de vară, cînd avea să fie împins în mare de pe înălțimile Hiampeiei, au trecut aproape 50 de ani. 50 de ani, în care vreme Esop a cutreierat pămînturile Frigiei și Eladei, arhipelagul ionic și Egiptul, cunoscînd mereu alți oameni și alte stări de lucruri, schimbîndu-și mereu stăpînii și aruncînd semenilor săi, de fiecare dată, cîte o nouă povestioară în care era vorba de niște biete dobitoace. Povestioarele acestea, aparent netendențioase, aveau să-i piardă pînă la urmă. Pare-se că asta o știa și el foarte bine. Dar nici de tăcut nu putea tace. Trebuia să-și cucerească libertatea și (după ce și-a cucerit-o) să lupte pentru eliberarea celor mulți pe care societatea sclavagistă îi adusese în acea stare, care-l face pe Esop să remarce într-o zi: **„E mai bine să fi berbecul unui atenian, decît fiul lui".** Avea în vedere faptul că berbecii aveau pe ei blană cu lînă, în timp ce copiii sclavilor umblau goi.

Sînt șapte inși cei care vorbesc cititorului despre întîmplările acelea, care s-au desfășurat în anii celui de-al 6-lea și al 5-lea veac înaintea erei noastre: un negustor de sclavi, un negustor de uleiuri și catihet în același timp al unei școli filozofice, o prostituată, un sclav, un patrician secretar al tiranului Policrat din Samos, Esop și, în sfîrșit, marele preot arhiereu colegiului de preoți de pe lîngă Oracolul din Delfi. Fiecare vorbește în felul lui, fiecare are o anume concepție despre lume, fiecare prezintă faptele prin prizma acestor concepții. Toți laolaltă ne înfățișează însă un tablou excepțional de veridic și multilateral al moravurilor lumii sclavagiste.

Negustorul de sclavi Ofelion ne mărturisește de altfel deschis: **Nu sînt prea sensibil, dar sînt negustor de sclavi. Pot să afirm că de la un om viu cîștigi mai mult decît de pe urma unui mort. Firește,** adăugă el, **sclavii nu sînt oameni adevărați, dar de ce să fie sacrificați,** (În Asia Mică ca și în Elada sacrificarea sclavilor era o practică curentă) **cînd pot fi valorificați pe piață? În plus,** încearcă el să ne convingă, **negoțul de sclavi răspîndește omenia și pe deasupra mărește bunăstarea țării. Cine poate clădi temple mari ca cele egiptene, fără sclavi? Dar stăvilare solide și late ca cele din Tir și Sidon, cum să le ridici fără sclavi? Dar arme cu care să ne apărăm libertatea cine să ni le făurească dacă nu tot sclavii? Și apoi ce s-o mai întindem, nu e plătită oare dintotdeauna libertatea unuia prin robirea altuia? Pe scurt, negoțul meu este o necesitate economică și eu nu fac decît oficiul de a cumpăra și vinde...**

Și Ofelion ne introduce în lumea sclavagistă ca un povestitor neutru și dezinteresat. Vom afla, cu acest prilej, și cum devin oamenii liberi — sclavi. Vom afla începuturile tragicei, dar înălțătoarei povești despre viața lui Esop și a frumoasei Rodope....

Xantos este reprezentant comercial în Samos. E negustor, nu de sclavi, deși n-are nimic împotriva acestei instituții. Pe deasupra filozofează. Are un grup de elevi, pe care-i învață, la rîndul său, să filozofeze. Bineînțeles filozofia lui nu e îndreptată, ferească sfîntul, împotriva așezărilor acestei lumi, cît pentru a promova interesele clasei din care face parte. Va scrie epistole focoase prietenilor săi de afaceri și de filozofie, Tales și Anaximandru din Milet, în care va repeta discursurile din Agora (piața publică), va tuna și fulgera împotriva nobilimii, generalilor și preoților, va idealiza, într-un cuvînt, lumea antică, lăudîndu-se cu umanismul său și al prietenilor săi, umanismul negustorilor de sclavi, de fapt. De la el vom afla multe palavre din Agora, dar mai ales multe din dedesubturile protipendadei grecești din acea vreme. Vom face cunoștință cu cei trei fii ai viteazului și patriotului Aiax, fiecare plătit de către o altă putere ca să-și vîndă țara. Și cum banii sînt un lucru plăcut pînă și zeilor, Policrat va trăda Samosul în fața aurului lidian, Siloson în favoarea celui egiptean și Pantagnotos în fața celui persan. Vom afla apoi cum învață Esop carte și cum își cucerește el libertatea în fața celor 20.000 de samieni pe care-i vrăjește cu înțelepciunea sa.

Sosos, pe vremuri meșteșugar liber, va ajunge sclav în urma matrapazlîcurilor unor întreprinzători asasini. Va ajunge deci în mărunțaiele muntelui Sunion, cel cu 2.000 de găuri, fiecare din ele reprezentînd un puț de mină. Aici, în iadul care produce argint, îl va întîlni pe Esop. Va fi martorul curajului acestuia, curaj care va electriza miile de condamnați la moarte. Și va nota Sosos:

„Minele vărsau mii de oameni, mereu se aveau zeci și sute din mă-runtaiele muntelui. Stăteam sub soarele cald, mulți nu-i văzuserăm de ani de zile. Asta era altfel de căldură decît cea apăsătoare și grea din fundul minei. Asta era ușoară, dulce, jucăușă. În pofida lanțurilor mi-a venit să cînt și să joc. Ortacii din schimbul nostru se îmbrățișau. Cei mai bătrîni plîngeau, cei mai tineri rîdeau.

M-am apropiat de Esop să-l îmbrățișez și pe ei. El ghicise clipa potrivită, lui îi datoram fericirea noastră. Dar Esop se trăgea înapoi. Nu voia nici mulțumiri, nici îmbrățișări. Tot arăta spre miază-zi. Acolo se contura, cu umbrele ei negre, cetatea Sumion. Acolo, sus, pindeau hopliții și poliții sciți".

A fost înăbușită în sînge răscoala și Sosos va avea prilejul să-și continue notațiile la neomeneasca construcție a tunelului pentru apeductul dintre Samos și Hipsipolis. Scena în care Esop preferă să rămînă alături de sclavi, deși i se oferă libertatea, este dintre cele mai frumoase.

Însemnările marelui preot Cobon vor reține, fără îndoială, cel mai mult atenția cititorilor. Delfi, acest Vatican al lumii antice, concentra în mîinile sale puterea supremă, căreia i se închinau regi și împărați și care manevra pe greci împotriva perșilor și pe perși împotriva grecilor, pentru a chema astfel la ordine un regat sau altul care încerca să ducă o politică mai independentă. Model de fariseism, intrigant și perfid, cinic pînă la ultima expresie, marele preot Cobon ne va povesti, în limbajul său filistin, cum a descoperit el cauza care făcea ca un număr de dioceze să realizeze venituri mai scăzute. Și odată cauza descoperită — fabulele lui Esop care-i ridică pe oameni la luptă — întreaga mașinărie pe care o pune la lucru pentru a țese în jurul lui plasa de minciuni și provocări care aveau să-l piardă pe Esop.

N-am pomenit de însemnările lui Esop ca și de cele ale Rodopei, care se numără printre cele mai reușite din carte. Existența lor dramatică, ca și de altfel dramaticul lor sfîrșit, nu putea fi însă evitat. Stăpînii de sclavi nu puteau să-l accepte pe Esop și fabulele sale, care reprezentau de fapt concepția despre lume a clasei sale progresiste. Înțelepciunea populară însă, cea care l-a emanat pe Esop și fabulele sale, nu putea fi nimicită și istoria avea să-și spună cuvîntul.

Să notăm însă că pe cititorul contemporan anumite pagini, întîmplări din carte, îl vor izbi prin asemănarea uneori aproape repetarea unor situații și practici din societatea burgheză actuală. Astfel că trecînd peste tendința pe alocuri manifestată de autor, de alunecare spre erotism și în general spre naturalism, vom conchide prin a recomanda călduros volumul ca fiind și interesant și actual.

Minzu RADIAN

ÎNNOIRI

(Urmare din pag. 1)

Bîrladul, care avea în trecut ca unități „industriale" doar trei mori, două tăbăcării rudimentare, o mică fabrică de confecții, două darace și cîteva mici ateliere pentru fabricat lumînări și săpun, a devenit astăzi un puternic centru industrial. Mîndria bîrlădenilor este fabrica de rulmenți ale cărei produse sînt cunoscute nu numai în țară ci și peste hotare. La capătul opus al orașului, fabrica de confecții și-a mărit capacitatea de cîteva ori față de 1948. A luat ființă o întreprindere de industrie locală și o întreprindere de construcții. S-au construit două cinematografe, un sanatoriu, un teatru, un complex școlar cu peste 800 încăperi în care învață aproape două mii de elevi. În numai cîțiva ani s-au înălțat zeci de blocuri noi cu aproape 1.000 apartamente. În acest an se vor construi alte 200 de apartamente. Au început să dispară vechile locuințe, care fuseseră construite „în pripă, din lemn și giod".

Pe vremuri, mica uzină a tîrgului, cu motoare străvechi, abia reușea să ilumineze instituțiile și cîteva străzi. Astăzi, orașul este racordat la sistemul energetic național, iar neonul a devenit un lucru obișnuit.

Dezvoltarea necontenită a orașului a pus în fața comitetului executiv orășenesc și alte probleme noi: organizarea rețelei comerciale, a transportului în comun, a asistenței sanitare, îmbunătățirea aprovizionării cu apă.

— Rezolvarea acestor probleme, spunea recent tovarășul V. Stănescu, președintele comitetului executiv orășenesc, n-a fost deloc ușoară. Dar am reușit, fiindcă activitatea noastră sprijinită larg de masele de cetățeni, a fost condusă și orientată de către comitetul orășenesc de partid...

Au dispărut vechile dughene, cu mărfuri puține și proaste. Astăzi, cetățenii din Bîrlad au la îndemînă o rețea de magazine de stat care numără nu mai puțin de 133 de unități bine aprovizionate cu produse alimentare și industriale și care au vîndut în 1962 de două ori și jumătate mai multe produse decît în 1954. Pentru transportul în comun sînt folosite 18 autobuze și 8 taximetre.

— Sînt cam puține — **spune președintele comitetului executiv.** Urmează să mai primim vreo 6 autobuze. În trecut, cînd în orașul nostru, ca și în alte orașe din Moldova, nu se întîmpla nimic, erau deajuns cele cîteva birje cu cai costelivi și birjari somnoroși. Azi, ritmul trepidant al vieții orașului cere și mijloace de transport corespunzătoare. Cîte birje ne-ar trebui acum ca să putem face față cerințelor? Și-apoi, cine ar avea răbdare să meargă cu ele?

Într-un document aflat în arhivele orașului, datat 1943, stă scris, că la 1 ianuarie 1942, în fostul județ Tutova erau 13.127 cazuri de malarie, 2.804 cazuri de pelagră... „Desigur, numărul este mult mai mare" zice autorul, arătînd că statistica oficială este aproximativă, întrucît numai o parte din bolnavi au putut fi depistați. Și încheie cu candoare :... „vina o poartă în cea mai mare parte bolnavul care nu ascultă de medic..." Slugă boierească, medicul care a întocmit documentul n-a arătat că adevărații și singurii vinovați erau stăpînii de atunci, moșierii și industriașii, care furau munca muncitorilor și țăranilor.

Despre starea de mizerie în care trăiau muncitorii și țăranii vorbesc și alte cifre din același document. În anul 1942 s-au născut în fostul județ Tutova 4.419 copii. Din aceștia, aproape o treime n-au ajuns să împlinească vîrsta de un an. Subalimentația cronică, bolile și mizeria își spuneau nimicitoare cuvîntul.

În anii regimului burghezo-moșieresc, în Bîrladul cenușiu și mohorît erau opt partide, mai mult sau mai puțin „țărănești", care-și disputau întîietatea în lupta pentru „fericirea" poporului. Cu timpul, aproape toate s-au rînduit la cîrma urbei și a județului, numai starea de lucruri, viața muncitorilor și țăranilor nu s-a schimbat. Documentul amintit mai sus citează vreo doisprezece din cei mai vajnici conducători pe județ ai celor opt partide „mai importante" (de unde se vede că mai erau și altele!). Cine erau aceștia, cu ce se ocupau? Patru din ei erau de profesie... proprietari, iar ceilalți aveau cîte două meserii: erau în același timp proprietari și avocați. E ușor de înțeles de ce creștea mizeria maselor.

Un ziar al vremii, consemna, ca un fapt divers, următoarele: cînd agenții percepției din Bîrlad s-au prezentat la cetățeanul N. Dimitriu să încaseze dările, acesta i-a lăsat în casă, a ieșit afară și a aruncat pe geam, în camera unde se aflau agenții, o lampă de petrol aprinsă. Să ardă și casa, dar și slugile stăpînirii spoliatoare!

Toate acestea sînt acum doar triste aduceri aminte.

Grija Partidului Muncitoresc Român și a Guvernului țării pentru sănătatea oamenilor muncii este mereu prezentă la Bîrlad, ca peste tot în țară. Nu mai există nici malarie, nici cazuri de pelagră. Mortalitatea infantilă a fost redusă de aproape 6 ori față de 1944. Dispensare și case de nașteri înființate în comune asigură asistența medicală a populației sătești. A crescut de două ori numărul paturilor din spitalul orășenesc. Recent, comitetul executiv orășenesc a stabilit amplasamentul și pregătește documentația pentru construcția unui nou spital, cu 300 paturi, și a unei noi policlinici. Pentru îmbunătățirea stării de igienă a orașului s-au început lucrările de canalizare. Pînă acum s-au construit canalul colector principal, stația de epurație și o serie de canale secundare. De asemenea, s-au executat importante lucrări pentru amenajarea pîrîului Valea Seacă, pîrîu care trece prin oraș și care în trecut inunda adesea cartiere întregi.

Numeroase alte probleme gospodărești preocupă comitetul executiv al orașului. Multe din ele sînt rezolvate cu sprijinul maselor de cetățeni. Mii de cetățeni au participat la amenajarea lacului și a parcului „Prodana", care se întinde pe o suprafață de 27 ha., la amenajarea unui parc pentru copii, la plantarea pomilor pe marginea străzilor etc. Deputații Sava Caracaș, Mândița Ichim, Petre Racoviteanu, președinții comitetelor de stradă Ioan Zapis, Gh. Balmuș, Ion Plescărici și mulți alții au pus mult suflet pentru realizarea obiectivelor propuse. Valoarea lucrărilor executate în 1962 prin muncă patriotică se ridică la peste 2.000.000 lei.

Schimbări asemănătoare s-au petrecut și în celelalte orașe mici din regiune. La Pașcani, de exemplu, în locul cocioabelor și dughenelor de pe „Ulița mare" s-au înălțat blocuri noi, s-a construit o școală mare, o foarte frumoasă casă de cultură, un magazin modern, s-a început construcția unei policlinici. Înainte vreme nu se pomeneau la Pașcani străzi pavate și canalizare. Astăzi, există peste 42.000 m² străzi și trotuoare, peste 10 km. canalizare, iar rețeaua electrică — racordată la sistemul energetic național — măsoară mai bine de 32 km.

Toate acestea sînt rodul muncii harnice și avîntate a maselor de cetățeni, a gospodarilor pe care și i-au ales să conducă treburile orașelor.

Abia acum, în anii aceștia luminoși, cînd, sub conducerea înțeleaptă a partidului înscriem zi de zi pe răbojul vremii succese tot mai mari în construcția vieții noastre noi, socialiste, se adeveresc cuvintele eroului lui Sadoveanu. Într-adevăr, trezite la viață de iureșul construcției socialiste, fostele tîrguri nu mai sînt ce-au fost. Acum au devenit orașe în plină dezvoltare, în care pulsează o vie activitate economică și social-culturală.

★

Eram la Pașcani, în una din zilele cînd întregul popor evoca glorioasele lupte revoluționare ale clasei muncitoare. Un muncitor bătrîn, care a participat la luptele din ianuarie-februarie 1933, a ținut să facă o precizare în legătură cu ceea ce se spunea despre Pașcani, cum că înainte vreme acolo nu se întîmpla nimic.

— Ba se mai întîmpla cîte ceva, spuse bătrînul ceferist. În 1907, aici, la Pașcani, au fost eliberați din vagoane țăranii răsculați. Și tot aici, mai tîrziu, au avut loc greve și demonstrații muncitorești care, chiar dacă n-au reușit atunci să schimbe mersul vremii, au pregătit drumul pe care am apucat după 23 August 1944 și pe care mergem acum, cu steagul larg desfășurat al partidului...

Anatol LUPȘA

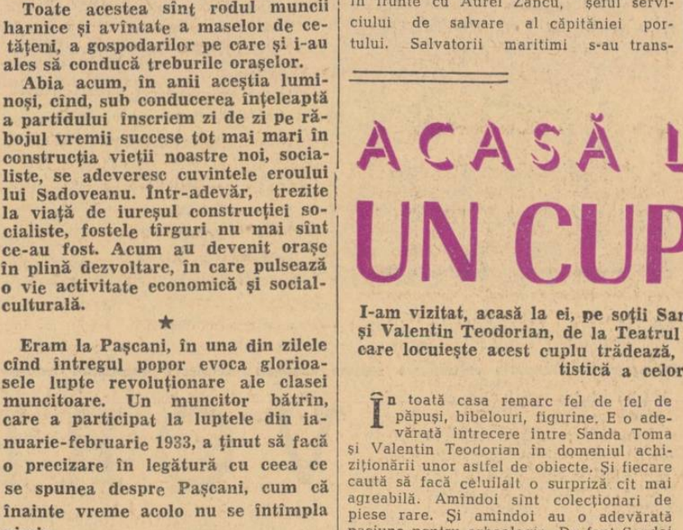

Curaj marinăresc

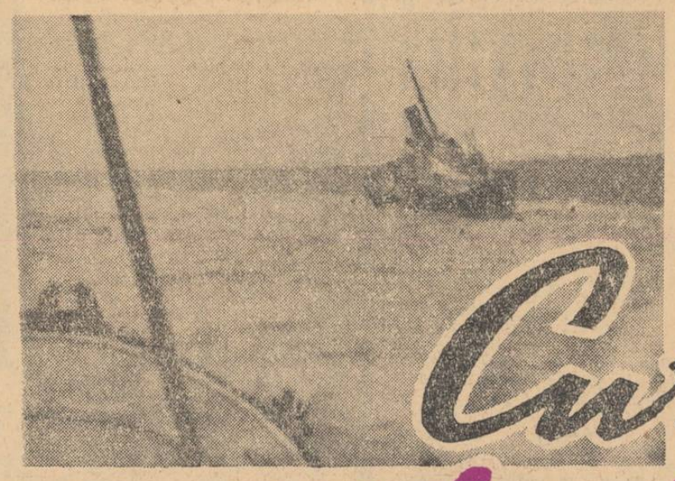

(Urmare din pagina 1)

vatorii până în apropierea vasului naufragiat. Pe „Derna", prin spărtura făcută de stîncile ascuțite la babord sub linia de plutire, apa năvălea în interior împinsă parcă de o pompă uriașă. Oamenii de pe nava libaneză sperau totuși că-și vor salva nava și se împotriveau cu dîrzenie furtunii.

Cu riscuri mari, periclitîndu-și în fiecare moment viața, echipajul șalupei de salvare a reușit să aprovizioneze cu alimente nava libaneză în două rînduri. Pachetele de apă se năpusteau într-una peste bordul micii ambarcațiuni. Îmbrăcămintea groasă, strînsă cu centurile de salvare a comandantului Stoica Tache, a marinarului Gheorghe Iacob, a motoristului Constantin Bondar și a celorlalți patru membri din echipaj se transformase din cauza gerului într-o adevărată armură de gheață. Degetele li se lipeau de balustradele de fier, de care se înclestaseră pentru a nu fi aruncați peste bord. Și nu s-au dat bătuți.

Toate încercările celor de pe „Derna" de a se salva cu forțe proprii au rămas zadarnice. Apa și combustibilul erau pe terminate. Gerul cumplit și valurile care se spărgeau de bordaj, amenințau pe oameni cu înghețul. A intrat în acțiune grupul de salvare al D.R.N.C. Au fost transportate la locul cu pricina trei motopompe pentru evacuarea apei din cale. S-au întins cabluri de 600 metri lungime și remorcherele au încercat fără succes să tragă spre larg nava așezată pe stînci.

Norii cenușii care se uneau parcă la orizont cu marea goneau pe boltă. Vizibilitatea era redusă. Furtuna s-a întețit din nou adăugîndu-se de astădată gerul cumplit. Termometrul indica 20 grade sub 0. Pînă la aproape o milă depărtare de țărm, marea a început să fie acoperită de o crustă de gheață. Se transformase într-o întindere albă, lăsîndu-ți impresia că te afli pe coasta unui fiord din nord și nicidecum pe Marea Neagră. De mult nu se înregistrase un asemenea îngheț pe litoralul nostru. Lucrările de salvare pe mare au fost întrerupte. La bordul navei libaneze proviziile erau pe terminate. Marinarii naufragiați trebuiau însă aprovizionați cu orice preț. Exista vreo posibilitate? Siagura soluție de restabilire a legăturii era acționarea de pe țărm.

Navigatori prin... zăpadă

Cine credeți că a acționat în zilele viitoare în misiunea de salvare pe țărmul înzăpezit din dreptul Agigei? Tot cei șapte marinari din echipajul șalupei în frunte cu Aurel Zancu, șeful serviciului de salvare al căpităniei portului. Salvatorii maritimi s-au transformat atunci din navigatori îndrăzneți, în salvatori pedestri. Sfidînd viscolul ei s-au îmbarcat într-o mașină dotată cu toate utilajele de salvare necesare. În fruntea camionului înaintau două tractoare deschizătoare de drumuri prin zăpadă. Convoiul s-a oprit undeva lîngă Agigea. De aici nu se mai putea înainta cu mașina. Salvatorii aveau de străbătut pe jos un drum de aproape o jumătate de kilometru. Și viscolul era în toi. Au intrat atunci în funcțiune lopețile și cazmalele. Trebuiau să deschidă drum prin zăpada ce atingea pe alocuri un metru înălțime. Frigul musca cu dinți ascuțiți, iar vîntul le biciuia fețele. Dar nu s-au oprit din lucru. Cînd au fost înștiințați prin radio că pe nava „Derna" se terminase combustibilul, iar căldările au încetat să mai dea căldură, oamenii fiind amenințați cu înghețul, salvatorii și-au încordat toate puterile. O pocnitură urmată de o lumină orbitoare și pistolul a declanșat bandula, care a ajuns la bordul navei aflate în primejdie. După stabilirea legăturii între mal și navă cu o parîmă de siguranță, oamenii din micul detașament au încercat tăria gheții. Comuniștii Gheorghe Iacob și Aurel Zancu au pășit primii pe sticla mată a mării, l-au urmat apoi și ceilalți membri ai echipajului. Șase ore și mai bine au durat operațiile de deszăpezire și salvare. Pentru a preveni pericolul spargerii gheții, pe cărarea ce ducea către navă au fost montați dulapi de scînduri. Pe acest pod improvizat pe mare au fost aduși rînd pe rînd la țărm, cei 16 membri ai echipajului. Mulți dintre ei au fost purtați de marinarii noștri pe panta abruptă de 70 grade pe brațe. Aveau puterile sleite, mîinile și picioarele degerate. Cînd a pornit motorul primului tractor din fruntea convoiului un marinar libanez l-a îmbrățișat cu căldură pe marinarul romîn care dirijase acțiunea de salvare. Avea ochii înundați de lacrimi.

Tractoarele s-au pus în mișcare. În urma lor convoiul de mașini înainta spre Constanța cu farurile aprinse. Au ajuns pe întuneric la spitalul din port, unde marinarii libanezi au primit îngrijirile necesare, viața lor fiind în afara oricărui pericol.

Viorel LUPU

Începuturile tînărului Flaubert

Opera lui Gustave Flaubert, una din cele mai originale și mai temeinice ale veacului trecut, se bucură, atît în Franța cît și peste hotarele ei, de preținerea nedezmințită a numeroșilor cititori. În chip surprinzător însă, specialiștii din mediul universitar francez, care au consacrat de-a lungul anilor remarcabile lucrări lui Balzac, s-au dezinteresat aproape complet de Flaubert. De la începutul secolului nostru și pînă de curînd nu au mai fost elaborate lucrări ample, cu caracter de sinteză. Au fost abordate doar unele aspecte parțiale, și acestea foarte puține la număr, cum ar fi bunăoară „bruioanele Doamnei Bovary", sau „proiectele inedite" ale scriitorului.

Iată însă, că, în chip la fel de surprinzător, în decurs de numai cîteva luni au fost susținute în incinta Sorbonei două teze de doctorat care cercetează începuturile literare ale romancierului. Coincidența în alegerea subiectului se dovedește fericită, deoarece autorii, personalități cît se poate de deosebite, unul fiind literat egiptean, iar celălalt fiu al filologului Charles Bruneau, fac investigații din unghiuri de vedere diferite, iar rezultatul cercetărilor lor se completează reciproc. A. Naaman analizează cu riguroasă minuțiozitate tehnica descrierii în arta lui Flaubert, complexul și adesea durerosul proces de creație care pornește de la o însemnare fugară pe un carnet de drum, trece prin metamorfoze succesive și se încheie sub forma unei desăvîrșite pagini de literatură. Jean Bruneau, la rîndul lui, descifrează cu răbdare și perseverență scrierile școlarului, încercările șovăitoare de la vîrsta de 14 ani, inspirate din romanele la modă și însfîrșit vrimele lucrări literare, inclusiv întîia formă a „Educației sentimentale" care, în întregime rescrisă peste un sfert de veac, va deveni capodopera binecunoscută. Autorul tezei demonstrează convingător, cu ajutorul întregului material adunat, din care o bună parte este inedit, importanța covîrșitoare a elementelor autobiografice în scrierile lui Flaubert și rolul hotărîtor al experienței de viață acumulată de autor de la 15 la 25 de ani pentru crearea marilor sale opere de maturitate.

Dincolo de importanța aspectelor și elementelor noi din opera și viața lui Flaubert pe care aceste teze le pun în lumină, autorii lor aduc și o contribuție de mare interes documentar. Astfel Jean Bruneau prezintă textul pînă acum inedit, al unui proiect de roman intitulat „Cei șapte fii ai dervișului oriental", lucrare la care Flaubert a chibzuit în perioada 1846-1853, dar pe care n-a scris-o niciodată. Republicarea într-o ediție critică a scrisorilor lui Gustave Flaubert din Egipt, de către A. Naaman, echivalează, de fapt cu o adevărată restabilire, deoarece textele acestea bogate în aprecieri și impresii felurite au fost, în decursul vremii, alterate prin modificări repetate.

Amplele studii închinate tînărului Flaubert reprezintă noi mărturii despre veșnica tinerețe a marelui scriitor realist francez.

Ion GHIMEȘAN

A fost oaspetele nostru...

ȘALIAPIN

Anul 1963 marchează două aniversări legate de memoria marelui cîntăreț rus Feodor Ivanovici Șaliapin: 90 de ani de la naștere (la 13 februarie) și 25 de ani de la moarte (la 12 aprilie).

Provenit dintr-o familie modestă de țărani, Șaliapin și-a început activitatea artistică la Tiflis, trecînd apoi la teatrele de operă din Moscova și Petersburg. Creator a peste cincizeci de roluri de operă, Șaliapin poseda o rară capacitate de întruchipare scenică, o frazare desăvîrșită, o voce cu totul excepțională.

Personajele cărora marele cîntăreț le-a dat viață pe scenă, atît de diferite prin caracterul lor, de la Ivan Susanin la Boris Godunov, de la „Demonul" lui Rubinstein la Don Basilio din opera lui Rossini, au devenit modele de interpretare pentru viitoarele generații de artiști. F. I. Șaliapin interpreta cu aceeași măiestrie muzică de cameră și cîntece populare ruse, a căror faimă a purtat-o pe toate meridianele pămîntului.

Șaliapin a vizitat Romînia în trei rînduri: în 1928, în 1930 și în 1937, cu puțin timp înaintea morții.

Marele cîntăreț a apărut pe scena operei din București în rolurile sale preferate, Boris Godunov și Mefisto din opera „Faust" a lui Gounod.

Cu participarea lui Șaliapin, fiecare repetiție, fiecare spectacol se transforma în adevărate lecții de măiestrie interpretativă.

În timpul repetițiilor, mai cu seamă, el obișnuia să facă observații judicioase, cu atît mai prețioase atunci cînd era vorba de o operă cu specific rusesc atît de pregnant cum este „Boris Godunov".

Relatînd desfășurarea unei asemenea repetiții, care a avut loc în preajma spectacolului cu „Boris Godunov" de la 25 ianuarie 1930, un ziar nota că Șaliapin nu se mulțumea să-și interpreteze doar rolul său, ci cînta și juca alături de ceilalți soliști și de cor, însuflețind realizarea dramatică a spectacolului. Fața lui exprima cînd groază, cînd atenție încordată, constituind, după cuvintele reporterului, **„o grandioasă lecție de mimică".** Chiar și în clipa cînd îi venea rîndul pentru a interpreta rolul țarului Boris, Șaliapin nu-și uita partenerii, indicîndu-le, din cînd în cînd cu mîna, ritmul, șoptindu-le indicații asupra jocului lor.

Simplu, cît mai simplu, repeta mereu Șaliapin.

Despre spectacolele propriu zise, bună-oară, despre același „Boris Godunov", din 25 ianuarie 1930, în care Șaliapin a cîntat sub bagheta dirijorului Alfred Alessandrescu, avînd ca parteneri, printre alții, pe Gh. Folescu (Pimen) și George Niculescu-Basu (Varlaam) ziarele scriau: **„izbînda a fost definitivă, iar entuziasmul delirant", „unul din cele mai frumoase triumfuri pe care le-a înregistrat vreodată opera".**

În declarațiile făcute presei, Șaliapin și-a exprimat de multe ori satisfacția de a cînta în Romînia.

Aceste declarații ținea să le completeze cu aprecieri elogioase la adresa artei românești. Iată ce spunea în 1930:

„Găsesc și acum, ca și cu prilejul primei mele șederi la București, în sufletul poporului romîn, nenumărate caracteristici care-mi amintesc de poporul rus. De altfel această înrudire o găsim și în muzica populară românească, pe care nu mă mai satur ascultîndu-o, oriunde am prilejul... Știu că poporul romînesc e un popor muzical și maestrul Enescu, pe care am avut prilejul să-l cunosc în străinătate este o pildă vie a acestui geniu muzical al poporului romîn". (Rampa" 3 II — 1930).

Boris BUZILĂ

ACASĂ LA...
UN CUPLU DE ARTIȘTI

I-am vizitat, acasă la ei, pe soții Sanda Toma, de la Teatrul de Comedie și Valentin Teodorian, de la Teatrul de Operă și Balet. Apartamentul în care locuiește acest cuplu trădează, de la prima ochire, profesiunea artistică a celor doi locatari.

În toată casa remarc fel de fel de păpuși, bibelouri, figurine. E o adevărată întrecere între Sanda Toma și Valentin Teodorian în domeniul achiziționării unor astfel de obiecte. Și fiecare caută să facă celuilalt o surpriză cît mai agreabilă. Amîndoi sînt colecționari de piese rare. Și amîndoi au o adevărată pasiune pentru arheologie. De fapt Sandei Toma nici prin gînd nu-i trecea să devină actriță. Dorea să ajungă geolog. A și dat de altfel examen de admitere la Facultatea de geologie, unde a reușit, dar, vai, o colegă care vedea în ea o viitoare artistă, a convins-o să încerce la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale".

— Am încercat, într-adevăr, îmi mărturisește Sanda Toma, **dar în primul an am fost foarte timidă, foarte speriată de profesiunea pe care mi-o alesesem, iar profesorii mei mă socoteau total lipsită de calități artistice. A fost cît p-aci să fiu scoasă din institut. Mai tîrziu însă...**

— Așadar, la tine nu s-a potrivit proverbul că „ziua bună se cunoaște de dimineață", — i se adresează zîmbind Valentin Teodorian.

— Exact!... În schimb, în ceea ce te privește, proverbul e mai mult decît valabil, îi răspunde Sanda Toma.

Și avea perfectă dreptate căci, după cum aflăm, artistul emerit de astăzi a dat încă de la vîrsta de 5 ani semne de viitor muzician. Tatăl său, baritonul Constantin Teodorian, membru fondator și prim solist al Operei Romîne, îl aducea cu el în mod regulat la operă și astfel micuțul Valentin învățase și reproducea arii din „Rigoleto" și „Cio-Cio-San". Apoi a început „să bată măsura" și să imite pe dirijori. Ba mai mult, la o manifestare prilejuită de comemorarea profesorului și compozitorului D. Gh. Chiriac, fondator și dirijor al societății corale „Carmen", a condus corul și a interpretat cîteva arii. În sală se găseau atunci, între alții, George Georgescu și Ioan D. Chirescu. Cînd avea 7 ani, în 1935, Valentin Teodorian a primit botezul rampei, fiind distribuit în rolul Fritzchen din opereta „Frederika" de Lehar.

— Acesta a fost un rol vorbit, de care m-am achitat destul de bine. Cu glasul însă era o problemă complicată, îmi spune Teodorian. **Eu nu aveam ca alți copii vocea în schimbare. Cîntam deopotrivă și sopran și tenor. Mi se prevedea, în această situație, un sfîrșit grabnic...**

— Și cum de nu s-a întîmplat așa?

— M-au ajutat foarte mult studiile de tehnică a cîntecului, pe care le-am făcut, încă de pe atunci, cu tatăl meu.

Valentin Teodorian își amintește că mai tîrziu, cînd era în clasa VI-a de liceu, a participat ca solist, alături de Nicolae Secăreanu, Nela Dumitriu și orchestra simfonică a Filarmonicii, sub bagheta lui George Georgescu, la prezentarea în primă audiție a unui oratoriu de Paul Constantinescu. Studiile au constituit și constituie marea pasiune a tenorului. Și una din preocupările sale e compoziția (a scris lieduri și coruri și a orchestrat mici piese muzicale). A urmat la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" teoria cu Ioan D. Chirescu, armonia cu Paul Constantinescu și Istoria muzicii cu Zeno Vancea.

— Cînd ați fost angajat la Operă?

— În anul 1949, prin concurs.

— Și în ce ați debutat?

— În rolul Arlequin din „Paiațe" de Leoncavallo. În decursul anilor mi-am îmbogățit mereu repertoriul, abordînd în creație diferite genuri și stiluri.

Sanda Toma povestește despre piese și roluri, despre examenul de producție de la Institut, cu „Bărbierul din Sevilla" de Beaumarchais, despre cei doi ani extrem de folositori petrecuți la Teatrul de Stat din Craiova (în piesa „Ani de pribegie" de Arbuzov, pe care a jucat-o aci, a obținut premiul II pentru interpretare la concursul tinerilor artiști din teatrele dramatice), relatează despre spectacolele în care a apărut la Naționalul bucureștean sau la Teatrul de Comedie, subliniind și atracția ce o are deopotrivă pentru film (a turnat în „Darclée", „Bădăranii" și „Celebrul 702").

O clipă de tăcere. Apoi Sanda Toma reia, dar i se adresează lui Valentin Teodorian:

— Observ că... taci. Mă lași pe mine să povestesc, cînd tu ar trebui să spui mai multe pentru că ești și profesor.

Într-adevăr, Valentin Teodorian este de două luni profesor la Conservatorul de muzică „Ciprian Porumbescu" și privește noua sa misiune cu toată seriozitatea și răspunderea. E fericit, afirmă el, că i s-a încredințat această muncă, pe care o îndrăgește nespus și dorește să aducă o contribuție cît mai însemnată la formarea viitoarelor cadre de operă.

Încerc o... indiscreție.

— Îmi puteți spune cum v-ați cunoscut?

Răspunde Sanda Toma:

— În Studioul de televiziune. Prezentam programul de cantonete al lui Valentin Teodorian. Apoi am filmat împreună în „Darclée".

— Și cînd v-ați căsătorit?

Răspunde Valentin Teodorian:

— În 1961, după mai multe peripeții, căci nu izbuteam să ne mai întîlnim. Ba era ea, ba eram eu în turneu.

...M-am bucurat că nu erau și acum în turneu și că i-am găsit pe amîndoi acasă. Înainte de a ne despărți am primit invitația de a asista la viitoarele spectacole în **care vor apărea cei doi artiști:** Sanda Toma în piesa lui Evghenie Svart, „Umbra", iar Valentin Teodorian în opera lui Serghei Prokofiev, „Logodna la mănăstire".

Sandu NAUMESCU

Pe micul ecran

Săptămîna la Televiziune

24 FEBRUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar:** ● **„LANȚUL MINCIUNILOR"**, scenetă de **Luiza Vlădescu**, în interpretarea micilor păpușari de la Palatul pionierilor ● **Telejurnalul pionierilor** ● **ÎNOT IARNA...** transmisiune de la bazinul acoperit Floreasca ● Filmul pentru copii: **„RECREAȚIA". 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 Emisiunea pentru sate.** Din cuprins: ● Jurnalul agricol **„Noutăți din agricultură"**, realizat de Studioul cinematografic „Al Sahia". ● Reportajul filmat **„Candidatul nostru".** ● **Pentru o recoltă sporită de porumb:** Hibrizii dubli de porumb tardivi. Vorbește ing. **Dezideriu Torje**, președintele Comisiei de Stat pentru încercarea și omologarea soiurilor. ● **De vorbă cu fruntașii în cultura sfeclei de zahăr:** Interviu cu ing. **I. Bora** de la Centrul experimental de încercarea soiurilor Dohangia, regiunea Banat și ing. **Gh. Ologu**, de la G.A.C. Balda, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. ● De la un meridian la altul. ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de **Moise Belmustață.** Soliști: **Artemiza Bejan, Ion Bogza și Nicolae Băluță**, artist emerit. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Seară de romanțe.** Cîntă o formație condusă de **Victor Predescu**, artist emerit. Soliști: **Mia Barbu, Maria Moraru și Ștefan Lăzărescu. 19.45** Filmul documentar: **„DIN JURNALUL PĂMÎNTULUI". 20.10** Filmul artistic: **„CÎND COPACII ERAU MARI"** — o producție a Studioului „Maxim Gorki" din Moscova. Scenariul: Nikolai Figurovski; Regia: Lev Kulidjanov; Imaginea: Valerii Ghinzburg; Muzica: L. Afanasiev. Interpreți principali: Iuri Nikulin, Iuna Gulaia, Leonid Kuravlev. **21.45 NOUTĂȚI IN MUZICA UȘOARĂ.** Prezentarea: **Alexandru Culescu.** Coregrafia: **Stere Popescu.** În încheiere: **Buletin de știri.**

25 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru pionieri și școlari: **Cine știe să răspundă?! 19.35 „FILE DIN OPERE".** Cîntă soprana **Elena Dima-Toroiman**, baritonul **Dan Iordăchescu** și basul **Constantin Gabor. 20.05** Filmul artistic **„CAVALERII TEUTONI"** — o producție a studiourilor din Republica Populară Polonă — **seria I.** Scenariul: Zerzy Stawinski, Alexandru Ford, după romanul lui Henryk Sienkiewicz. Regia: Alexandru Ford; Imaginea: Mieczyslaw Jahoda; Muzica: Kazimierz Seroki. Interpreți principali: Mieczyslaw Kalenik, Andrzej Szalawski, Grazana Staniszwska, Urszula Modrzynska, Emil Karewicz, Alexander Fogiel. **21.35 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri.**

26 FEBRUARIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. „PROCEDEE MODERNE DE ELABORARE A OȚELULUI", de **Gh. Rădulescu** — inginer-șef al oțelăriilor de la Combinatul siderurgic Hunedoara. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Știți să desenați? **„Povestea cu iepurele și cu alții".** Desenează **Iurie Darie. 19.30** Filmul pentru copii **„TELEVIZORUL NU-I DE VINĂ" 19.40** Emisiunea de știință și tehnică: ciclul **„Genetica, știința ereditățiî" — „CE ESTE EREDITATEA"** de conf. univ. **Petre Raicu**, Jurnal de știință și tehnică. **20.00** Filmul artistic **„CAVALERII TEUTONI"** — o producție a studiourilor din Republica Populară Polonă — **seria a II-a. 21.25 Muzică ușoară instrumentală.** Cîntă o formație condusă de **Sile Vișan.** În încheiere: **Buletin de știri.**

27 FEBRUARIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI. Din cuprins: ● **Telejurnalul săptămînii.** ● **Creșterea productivității muncii în atenția colectivului Uzinei de mașini electrice București.** ● **Oameni obișnuiți.** ● **Procedee noi în metalurgie.** ● **Cîntece pentru patria socialistă.** ● Program susținut de Școala militară de muzică și echipa de dansuri a Fabricii de tricotaje „Bela Breiner". **19.00 Emisiunea pentru sate.** Din cuprins: ● **Tribuna fruntașilor.** Gata pentru lucrările agricole de primăvară. ● **În preajma alegerilor... ● Pentru apicultori...** ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formație condusă de **Tudor Pană.** Soliști: **Ana Balaci și Radu Ion.** Sfaturi pentru telespectatori. În încheiere: **Buletin de știri.**

28 FEBRUARIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. „FABRICAREA COLORANȚILOR", de conf. univ. **Hipolit Sanielevici**, șef de secție la ICECHIM. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Pentru copii: **„CĂPITANUL VAL-VÎRTEJ PRIMEȘTE UN SEMNAL S.O.S.". 19.40** Emisiune de teatru: **„UNCHIUL VANIA"** de **A. P. Cehov.** Interpretează colectivul Teatrului Național din Cluj. Distribuția: Serebreakov **(Ion Tilvan)**; Elena Andreevna **(Rodica Daminescu)**; Voinițkaia **(Magda Tilvan)**; Voinițki — unchiul Vania **(Miluță Lapteș-Dorna)**; Astrov **(Eugen Nagy)**; Sonia **(Maia Tipan-Kaufman)**; Teleghin **(Gheorghe Radu)**; Marina **(Maria Blănaru-Rusu)**; argatul **(Ion Sarca).** Scenografia: **Mircea Matcaboji.** Regia artistică: **Radu Stanca.** În pauză filmul documentar: **„BUNĂ ZIUA, OCEAN".** În încheiere: **Buletin de știri.**

1 MARTIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii: **ALBASTRĂ CA CERNEALA"** — scenetă muzical-satirică de **Octav Pancu-Iași** și **Titi Acs. 19.45.** Actori de cinema: **NIKOLAI CERKASOV. 20.55 ÎN FAȚA HĂRȚII. 21.05 Realizări ale poporului nostru oglindite în creația artiștilor plastici. 21.15 PAGINI DIN UMORUL UNIVERSAL.** Fragmente din opera lui **Anton Cehov, Ferenc Molnar, Gh. Brăescu** și **Mark Twain.** Interpretează: **Radu Beligan,** artist al poporului, **Victoria Mierlescu,** artistă emerită, **Eugenia Bădulescu, Elena Ioachim, Adela Mărculescu, Liliana Tomescu, Ștefan Tapalagă, George Oprina, Dem. Rădulescu** și alții. **22.00 Muzică ușoară** interpretată de orchestra **„Electrecord".** Dirijor: **Alexandru Imre**; Soliști: **Roxana Matei, Margareta Pîslaru, Luigi Ionescu.** În încheiere: **Buletin de știri.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Programul de „Varietăți" difuzat duminica trecută a fost unul din cele mai reușite din ultima vreme. Calitatea lui principală a izvorît din strădania redacției de a lărgi și împrospăta cadrul obișnuit de colaboratori și, în acest sens, a căutat și a găsit interpreți interesanți și pe scenele din regiunile țării. Pe de altă parte, o bine chibzuită alternare a genurilor artistice și primenirea în bună măsură a repertoriului cîntăreților au contribuit deopotrivă la succesul emisiunii.

Coregrafia, girată de artistul emerit Gabriel Popescu, a fost ilustrată prin dansurile impecabil susținute de Clara Volini și de cuplurile Elena Dacian — Nicolae Deneș și Doina Andronache — Cornel Patrichi.

De o valoroasă ținută artistică au fost recitalurile date de artistul emerit Garbiș Zobian și de violonistul Ștefan Ruha, foarte călduros primite de publicul din sala de concerte a Radioteleviziunii. Un recital de un gen deosebit a fost acela al harpistei Ileana Pitică, care și-a demonstrat virtuțiile personale și ale instrumentului la care cîntă, în intonarea ritmică a unor piese de muzică ușoară.

Două scheciuri au prilejuit actorilor Dem. Rădulescu (într-un amuzant travesti pentru „Coana Manda") și Constantin Stănescu (într-un motociclist dornic de performanțe neobișnuite) — apariții pline de pitoresc și de haz.

Valeria Rădulescu, cu indiscutabile posibilități vocale, a făcut prezentă opereta, iar o formație dirijată de artistul emerit Nicu Stănescu, muzica populară.

Copios, de astădată, programul de muzică ușoară — care s-a bucurat de o excelentă interpretare în ce-l privește, în primul rînd, pe Constantin Drăghici, în progres de la o apariție la alta, și apoi pe Margareta Pîslaru și agreabilul trio Do-Re-Mi de la Teatrul de estradă din Constanța.

...O adevărată desfătare pentru telespectatori a însemnat transmisia celebrei comedii a lui Molière „Bolnavul închipuit", în interpretarea unui colectiv al Teatrului Național „I.L. Caragiale". Regizorul, artistul poporului Sică Alexandrescu, reconstituind cu autenticitate cadrul și ambianța teatrului marelui dramaturg clasic francez și manevrînd cu antren excelenta echipă de comedieni ai primei noastre scene, a realizat un spectacol plin de vioiciune, în care creațiile artistului poporului Al.Giugaru, artistei emerite Silvia Dumitrescu-Timică și actorilor Carmen Stănescu, Valeria Gagialov, Marcel Stănescu, Matei Alexandru, Ovid Teodorescu, Mișu Fotino, Gh. Popovici-Poenaru, Dem. Rădulescu etc. au atins un nivel demn de orice scenă europeană. Regia de transmisie în general satisfăcătoare, cu rezerva că aparatele de luat vederi, dornice să redea prin prim-planuri jocul principalilor protagoniști, au folosit canoanele montajului cinematografic și au neglijat pe alocuri atmosfera de ansamblu a unor scene cu mai multi interpreți. Dispunerea microfoanelor a influențat de asemenea asupra intensității sunetului, încît în cîteva scene replicile scurte și vii n-au fost receptate cu suficientă claritate.

...Într-o pauză a spectacolului „Bolnavul închipuit" a fost transmisă periodica emisiune de „Știință și tehnică", de astădată mai variată datorită rubricii „Știați că?". Folosind tot timpul secvența filmată, rubrica „Știați că?" va fi fără îndoială urmărită cu interes de toate categoriile de telespectatori.

...Joi, micul ecran ne-a plasat în sala de concerte, de unde am putut urmări și asculta concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, aflată sub bagheta expertă a reputatului dirijor sovietic Boris Haikin. Pentru amatorii de muzică simfonică, tot mai numeroși în capitală ca și în regiunile țării, — audiția uverturii lui Richard Wagner la opera „Maestrii cîntăreți din Nürnberg", a concertului în re major pentru vioară și orchestră de Ceaicovski (solist: Ion Voicu), a suitei moldovenești de N. Peico și a poemului simfonic „Thil Buhoglindă" de Richard Strauss, a însemnat un adevărat eveniment.

...Cinefilii au putut viziona excelentul film artistic „Prietenul nostru comun", în regia lui Piriev și în interpretarea gratioasei Fateeva, dar au fost mai puțin încîntați de proiectarea filmului „Cocoșul sperie moartea". Amatorii de filme vor fi însă recompensați în zilele următoare, cînd micul ecran și-a propus proiectarea filmului sovietic „Cînd cocoșii erau mari" și filmul în două serii „Cavalerii Teutoni", realizare a regizorului polonez Alexandru Ford.

Șt. RADU

(Urmare din pag. 1)

ce de ele, în fruntea cărora se afla cetatea Atena.

În acea insulă numită Atlantis se ridicase un imperiu mare și puternic, ai cărui regi stăpîneau și celelalte insule învecinate, ca și o bună parte din continent.

Într-o zi, regii insulei Atlantis hotărîră să pornească război împotriva popoarelor așezate dincoace de strimtoare. Dar neînfricații ostași atenieni se împotriviră cu vitejie, înălțînd trofeul victoriei și subjugîndu-i pe acei ce nu știuseră niciodată ce e sclavia.

Nu trecu însă multă vreme și pămîntul insulei Atlantis începu să fie zguduit de cutremure puternice și înecat de ploi revărsate în torente.

Într-o zi și o noapte de groază, pămîntul se despică și insula Atlantis se scufundă în străfundurile oceanului. Ce mare blestem se abătu asupra acestui popor?

★

„V-am spus că zeii au obținut, prin tragere la sorți, o regiune mai mică sau mai mare, pe care au condus-o și în care au instituit, pentru propria lor cinstire, rituale, culte și sacrificii. În același fel și Poseidon primind, prin împărțire, insula Atlantis și-a instalat, într-un loc anume, copiii pe care i-a avut cu o femeie muritoare. În mijlocul insulei, nu departe de mare, era o cîmpie care, desigur, era cea mai frumoasă și cea mai fertilă dintre toate. Tot spre mijlocul insulei, la o distanță de vreo cincizeci de stadii de această cîmpie era un munte nu prea înalt. Pe acest munte locuia unul din acei oameni care, de la primele începuturi, a trăit pe aceste meleaguri. El se numea Evenor și trăia laolaltă cu Leucippe, femeia lui. Ei au avut o singură fiică, numită Clito. Tînăra fată era la vîrsta de măritiș cînd i-au murit amîndoi părinții. Poseidon s-a îndrăgostit de ea și a luat-o de nevastă, iar în jurul locului unde locuia ea a ridicat întăriturl puternice, prin care a izolat-o de restul lumii. Pentru ca locul să fie cît mai inaccesibil, a ridicat de jur împrejur două ziduri de pămînt despărțite între ele prin șanțuri umplute cu apa mării. În total erau deci două ziduri și trei șanțuri circulare care înconjurau, de jur împrejur, colina lui Clito. Datorită acestui fapt, nimeni nu putea ajunge în mijloc, deoarece în vremea aceea nu se cunoșteau nici corăbiile, nici arta de a le conduce. Fiind zeu, Poseidon a reușit cu multă ușurință să împodobească și să înfrumusețeze insula nouă pe care a făcut-o în mijlocul insulei „Atlantis"; din adîncurile pămîntului a făcut să țîșnească două izvoare bogate, unul cu apă rece, celălalt cu apă fierbinte, și a sădit o mulțime de plante hrănitoare de toate felurile. Clito a dat naștere aici, pe rînd, la 5 perechi de gemeni, pe care i-a crescut. Poseidon a împărțit apoi întreaga insulă Atlantis în zece regiuni. Primului născut, din prima pereche de gemeni, i-a dat casa pe care a locuit-o Clito, cu întregul pămînt din jurul ei, care era cel mai întins și cel mai bogat — numindu-l totodată rege peste toți ceilalți frați ai lui. Pe ceilalți copii i-a numit conducători, dîndu-le în stăpînire un număr mare de oameni, împreună cu o regiune din cele zece, în care a împărțit insula. Apoi a dat cîte un nume fiecărui copil. Celui mai mare, care a devenit primul rege al insulei i-a dat numele de Atlas (Atlant) și de la el întreaga insulă poartă numele de Atlantis, iar oceanului din jurul ei i s-a zis Atlantic.*

Fratele său geamăn a primit partea de insulă numită Gadirica, situată înspre Coloanele lui Heracles; acest frate se numea în limba greacă Eumelos, iar în limba lor îi ziceau Gadîr. Copiii din a doua pereche de gemeni s-au numit Ampheres și Euemon (Evaimon); cei din a treia: Mnesea și Autochton; cei din a patra: Elassip și Mestor; primul născut din a cincea pereche s-a numit Azaes (Atzaes), iar al doilea Diaprepes.

Acești fii ai lui Poseidon și urmașii lor au locuit în această țară timp de mai multe generații; în acest timp ei au cucerit și supus un număr mare de insule și și-au întins stăpînirea, așa cum am mai spus-o, dincoace de Coloanele lui Heracles, pînă în Egipt și Tirrhenia. Urmașii direcți ai lui Atlas au rămas tot timpul în mare cinste; cel mai în vîrstă era rege și, la rîndul lui, transmitea puterea primului său fiu născut. În felul acesta familia lui a păstrat regalitatea timp de nenumărați ani. Ei au ajuns să posede atîtea bogății încît, fără îndoială, nici o altă casă regală n-a avut și nu va avea vreodată o avere atît de mare.

Bogățiile insulei

Pe lîngă faptul că datorită puterii lor multe lucruri le primeau din alte țări, însuși insula lor producea cele mai multe din lucrurile necesare traiului. În primul rînd toate metalele, fie dure, fie moi, precum și acel metal căruia astăzi noi nu-i mai cunoaștem decît numele de orichalc, dar pe care ei îl extrăgeau din mine, și care după aur, este cel mai prețios. Insula furniza, din pădurile ei, tot materialul lemnos de care aveau nevoie dulgherii și artiștii, precum și hrana pentru un număr mare de animale domestice și sălbatice. Elefanții de asemenea erau foarte numeroși. Toate animalele, atît cele care viețuiau în mlaștini, lacuri sau fluvii, ca și cele care trăiau în munți sau pe cîmpie, ca și elefanții recunoscuți ca cei mai mîncăcioși, găseau din belșug hrana necesară creșterii și înmulțirii lor. Pe lîngă acestea se găseau pe insulă toate rădăcinile, ierburile, plantele și florile din care se puteau extrage cele mai fine parfumuri. În plus, pe insula însorită se produceau toate acele fructe tari sau moi pe care le folosim ca hrană; toate fructele cărora le mai zicem și legume din care ne pregătim mîncarea; fructele lemnoase din care scoatem în același timp băuturi, alimente și parfumuri (probabil nuca de cocos); acel fruct cu solzi, care se conservă foarte greu și cu care obișnuiesc copiii să se joace (probabil ananasul) sau pe acela pe care îl oferim musafirilor după-masă pentru ca să-și odihnească stomacul obosit (probabil lămîia sau portocala), precum și multe altele, care de care mai minunate, al căror număr era deosebit de mare.

Folosind toate bogățiile insulei, locuitorii Atlantidei au putut să construiască temple, palate pentru regi, porturi, bazine de adăpostire a corăbiilor, precum și să-și înfrumusețeze întregul ținut, așa cum vă voi arăta.

Pornind de la țărmul mării, ei au săpat apoi un canal lung de cincizeci de stadii, lat de trei plethre și adînc de o sută de picioare, care făcea legătura între mare și ultimul șanț circular; ei l-au construit astfel încît corăbiile care veneau de pe mare puteau intra în el ca într-un port, iar la capătul lui dinspre mare au amenajat o radă în care cele mai mari vase puteau să manevreze sau să acosteze cu cea mai mare ușurință; în malurile de pămînt care separau între ele șanțurile cu apă, în dreptul podurilor, au săpat treceri suficient de largi pentru ca o triremă să poată să treacă cu ușurință dintr-o parte în alta, iar peste ele au ridicat un acoperiș, încît din corabie aveai impresia că treci printr-un adevărat tunel; acest lucru însemna că valurile de pămînt aveau o înălțime considerabilă. Șanțurile și centurile de pămînt aveau următoarele dimensiuni. Socotind dinspre mare, primul șanț cu apă avea o lățime de 3 stadii; urma centura de pămînt care avea aceeași lățime; al doilea inel de apă avea, ca și centura de pămînt care îl urma, o lățime de două stadii, în timp ce ultimul inel de apă avea o lățime de o stadie. Diametrul insulei interioare pe care se ridica palatul regal avea o mărime de cinci stadii. Atît malurile acestei insule, ca și cele ale centurilor de pămînt sau ale portului, au fost îmbrăcate cu blocuri mari de piatră cioplită; la capetele podurilor și la intrarea în tunele s-au construit turnuri și porți uriașe care, atunci cînd erau deschise, lăsau să treacă corăbiile. Pietrele albe, negre și roșii din care au zidit toate aceste opere le-au scos din carierele subterane ale insulei centrale și din cele trei șanțuri pe care le-au săpat în jurul cetății. Ca urmare a scoaterii pietrei, în insula centrală s-au creat două peșteri enorme, pe care le-au folosit apoi în chip de arsenal și adăposturi pentru corăbiile de război. Dacă unele construcții de-ale lor erau destul de simple, altele în schimb aveau un aspect foarte plăcut, datorită în special jocului de culori realizat din combinarea artistică a pietrelor albe, roșii și negre. Zidul de piatră care îmbrăca prima centură de pămînt era acoperit pe toată suprafața lui cu aramă; cel care înconjura a doua centură era acoperit cu cositor, în timp ce zidul cetății regale era poleit cu acel orichalc ale cărui sclipiri se întreceau cu sclipirile focului.

Cetatea regală

Vă voi descrie acum construcțiile care se găsesc în interiorul cetății regale.

În mijlocul ei se înălța templul consacrat lui Clito și lui Poseidon, înconjurat de jur împrejur de un zid poleit cu aur. Pe acest loc, în care puțini muritori aveau voie să intre, se ridica pe vremuri casa în care s-au născut conducătorii celor zece dinastii regale.

Vreau să încerc acum să vă povestesc cîte ceva din felul în care era organizat restul țării.

În primul rînd se spune că întreg teritoriul insulei era foarte ridicat deasupra nivelului mării și că toate țărmurile ei erau foarte abrupte; de asemenea că de jur împrejurul orașului se întindea o cîmpie mare, mărginită la rîndul ei de munții ale căror povîrnișuri se terminau în mare. Această cîmpie era netedă și avea o formă alungită, măsurînd în lungime, de-a lungul țărmului, trei mii de stadii, iar în lățime — de la mare spre centru — peste două mii. Toată cîmpia era orientată cu fața spre sud, în timp ce munții din spatele ei o puneau la adăpost de vînturile reci ce băteau dinspre nord. Munții care înconjurau cîmpia erau renumiți prin măreția și frumusețea lor, pe platurile lor s-au ridicat o mulțime de orășele, și de sate, cu locuitori numeroși, iar fluviile, lacurile și pășunile lor puteau hrăni un număr mare de animale domestice și sălbatice, în timp ce pădurile furnizau din belșug lemnul necesar tuturor lucrărilor de construcții.

Din latura dinspre munți a șanțului porneau canale drepte, late de aproape o sută de picioare, care, după ce brăzdau cîmpia întreagă, își vărsau apele în cele două brațe mari ce veneau spre oraș, de-a lungul țărmurilor mării. Canalele erau așezate la o distanță de o sută de stadii între ele. Din loc în loc, erau întretăiate de canale transversale, în scopul de a ușura aducerea în oraș, cu corăbii și cu bărci, a lemnului din munți și a produselor de cîmpie. Ceea ce e de reținut este faptul că locuitorii obțineau în fiecare an două recolte, deoarece în timpul iernii ogoarele erau udate de ploile lui Zeus, iar în timpul verii secetoase, de apele din canale...

Legile lui Poseidon

În ceea ce privește guvernarea și ierarhia de stat, iată care a fost orînduirea ce s-a instaurat încă din primele începuturi. Fiecare din cei zece regi avea puteri depline asupra oamenilor și a legilor, atît în cetatea sa de reședință, cît și în întreaga provincie pe care o guverna. În schimb, conducerea supremă a imperiului și relațiile regilor între ei au fost hotărîte, o dată pentru totdeauna, prin legile întocmite de Poseidon. Aceste legi, transmise din tată în fiu, au fost gravate încă de pe timpul primilor regi pe o coloană de orichalc care s-a ridicat în mijlocul cetății, în templul lui Poseidon. În acest templu se adunau cei zece regi, la cinci sau șase ani, alternativ, pentru a dezbate împreună problemele comune ale imperiului și pentru a-i judeca pe aceia dintre ei care a călcat legislația lui Poseidon. Atunci cînd urma să fie judecat vreunul dintre ei, cu toții depuneau un jurămînt după ritualul pe care vi-l voi descrie.

După ce se introduceau cîțiva tauri în templu, cei zece regi, rămași absolut singuri, înălțau o rugă lui Poseidon ca acesta să le arate la care taur ține el mai mult; o dată identificat, regii urmăreau taurul, înarmați numai cu funii și cu sulițe de lemn. După ce prindeau taurul, îl urcau pe coloana legilor, unde îl sacrificau, conform ritualului prescris. Pe această coloană, în afară de legi, era gravat și un blestem grozav care prevedea pedepsele cele mai îngrozitoare pentru cei care vor călca vreodată acele legi. După săvîrșirea sacrificiului și după jertfirea membrelor taurului, regii turnau într-un vas, picătură cu picătură, sîngele taurului, aruncau restul pe foc și apoi spălau și purificau coloana. După aceea, scoteau sîngele din vas cu niște cupe de aur și, în timp ce stropeau cu el rugul aprins, depuneau jurămîntul că vor judeca drept, în conformitate cu legile înscrise pe coloană, că vor pedepsi pe oricine le va călca, că nici pe viitor nu vor călca, cu bună știință, nici o lege și că vor guverna tot timpul în conformitate cu preceptele stabilite de Poseidon. După rugăciunile și jurămîntul depus, atît în numele lor cît și al urmașilor lor, beau tot sîngele rămas în cupe, așezau cupele la loc în altar și se pregăteau pentru masă și pentru celelalte ceremonii care mai urmau. O dată cu căderea nopții, în timp ce focul rugului de sacrificiu se stingea, ei se îmbrăcau în costume bogate de culoare azurie și se așezau pe cenușa rămasă de la ceremonia jurămîntului. Acolo, în întuneric, după ce stingeau toate luminile din sanctuar, începeau să-l judece pe acela care era acuzat că ar fi călcat legea supremă, într-un fel oarecare. După terminarea judecății, sentința era gravată, a doua zi, pe o tablă de aur pe care o atîrnau pe peretele templului, în semn de aducere aminte și de avertisment pentru viitor. Mai erau încă o sumedenie de legi, care stabileau atribuțiile și competențele fiecărui rege în parte. Cele mai importante dintre ele prevedeau ca nici unul să nu ridice vreodată armele contra celuilalt, ci să sară cu toții în ajutorul aceluia care ar fi atacat; să discute împreună, în comun, problemele importante de stat, așa cum făceau și strămoșii lor, iar în caz de război, să accepte ca urmașii lui Atlas să aibă comandamentul suprem."

ATLANTIS

Călătorie spre țara Aralłu (Aaru) — Basorelief sumero-caldeean

ION POPESCU-GOPO

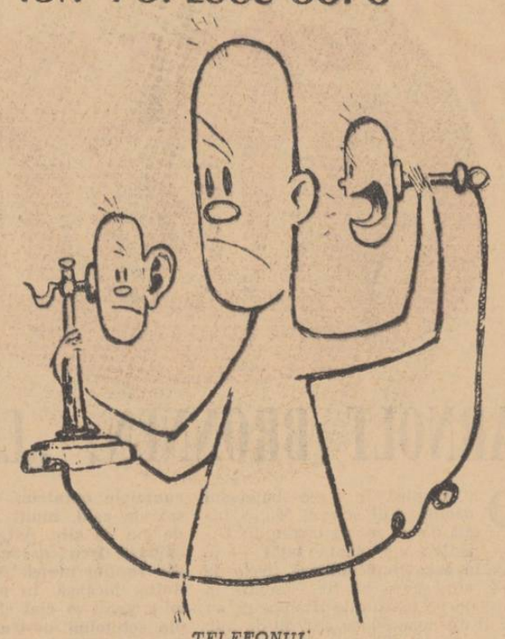

TELEFONUL
(Cadru din filmul „Istoria mijloacelor de comunicație", realizat pentru U.N.E.S.C.O.)

PE TEME COTIDIENE (5)

ÎN STAȚIE

De la mine la redacție sînt cinci stații de troleibuz. Ba nu, sînt șase. Era s-o uit tocmai pe cea mai importantă dintre ele — cea la care aștept.

De ani de zile, de cînd folosesc troleibuzul, am ajuns să cunosc îndeaproape mentalitatea celor care călătoresc cu el. În acest domeniu aș putea scrie cu ușurință o lucrare doctă, intitulată modest: „Introducere la un tratat de troleibuzologie" (860 de pagini, cu planșe în culori). În cele de mai jos, mă limitez să prezint cîteva extrase.

Cei care circulă cu acest modern mijloc de transport în comun (care, în termeni agrobiologi, ar putea fi definit drept un hibrid, rezultat din încrucișarea rasei tramvai cu rasa autobuz), nu alcătuiesc decît în aparență o masă omogenă. În realitate, printre pasageri se poate întîlni un număr foarte mare de varietăți și fiecare din ele prezintă trăsături distinctive și caracteristice. Să începem cu cei care așteaptă și pe care i-am putea numi aspiranți la călătorie. De la prima vedere, iese în evidență Nervosul. Pe un circuit închis, având ca centru stîlpul pe care scrie „Oprire", el parcurge un du-te-vino rapid și cu cît trece vremea, cu atît pașii lui devin mai grăbiți, ca și cum viteza lor ar putea s-o influențeze pe cea a troleibuzului așteptat. Din cînd în cînd, Nervosul se oprește locului și privește în zare, cu palma înfiptă în frunte, ca un nou căpitan Ahab, în urmărirea legendarei balene Moby Dick. Și dacă balena cu troleu nu se vede, Nervosul emite la adresa ei cutremurătoare imprecații, în cadrul cărora focul este invitat s-o ardă, dumnezeu s-o trăznească și diverse maladii să dea în ea.

Cînd întîrziatul vehicul își face în cele din urmă apariția, Nervosul abandonează blestemele rostite printre dinți și trece la vociferări vivă voce. Replica lui favorită este formulată în chip de patetică interogație:

— De ce nu le desființați mai bine, domnule?

O altă varietate, fundamental deosebită de prima, este Superstițiosul. Acesta stă liniștit, evitînd să privească în direcția de unde vine troleibuzul, deoarece e convins că cu cît va avea un aer mai indiferent, cu atît așteptarea va fi mai scurtă. Prin toată atitudinea sa Superstițiosul caută să creeze destinului impresia că se află în stație în mod întîmplător și că nu contează deloc pe venirea troleibuzului.

Trebuie să mărturisesc că în această varietate mă integrez oarecum și eu. Dar nu din superstiție, ci dintr-o temeinică cunoaștere a psihologiei troleibuzului. Am constatat că ori de cîte ori nu am nevoie de serviciile lui, vine foarte repede și viceversa. Mai ales viceversa. În creierul lui electric, dar rudimentar, zace o unică obsesie — aceea de a-mi face în ciudă. Ca dovadă că e destul să-mi aprind o țigară în stație, pentru ca troleibuzul să sosească în mare grabă, silindu-mă să o arunc. Cu sacrificiul unui „Carpați" reușesc de cele mai multe ori să-l ademenesc și fiecare dintre noi rămîne cu convingerea că l-a păcălit pe celălalt.

Varietatea numărul 3 e reprezentată de Ambițios. El ține morțiș să se urce primul, chiar — sau mai ales — dacă a venit ultimul în stație. Acesta pare să-i fie unicul țel în viață și îi consacră o energie de rugbist refulat, pe care nu o pot aprecia în toată splendoarea ei decît cei împinși, călcați, loviți, brutalizați, îmbrînciți, bușiți și înghiontiți de dînsul. Pe vapoarele care se scufundă, salvarea se face după principiul „întîi femeile și copiii". Ce ar spune Ambițiosul dacă și îmbarcarea pe vasele cu roți care navighează pe străzile noastre s-ar face după același principiu?

Poate că vreunul dintre cititori mă va întreba:

— Ce faci pe moralistul, tovarășe? Dumneata nu te înghesui niciodată la urcarea în troleibuz?

— Nu, îi voi răspunde eu cu siguranța pe care ți-o dă o conștiință curată. Nu mă înghesui niciodată. Eu mă sui prin ușa din față.

Nicolae MINEI

„VORBA DULCE"

de acad. VICTOR EFTIMIU

„Vorba dulce mult aduce". Putem adăuga:

— Vorba scurtă departe duce. Și mai repede!

Acum patru sute de ani, marele poet francez Pierre de Ronsard, în preocupările-i lingvistice, în activitatea lui de ctitor nou al unei limbi care înregistrase pînă atunci alte patru veacuri de literatură, găsea, pe drept cuvînt, că nu e potrivit să se scrie un „rîu curgător": prin destinul său, rîul este o apă care curge, după cum lacul, marea, oceanul sînt stătătoare. Se poate spune „apă curgătoare" și nu girlă, cascadă, șipot, șuvoi sau fluviu curgător, după cum se poate spune „apă stătătoare", dar nu „baltă stătătoare". Aceste repetiri sînt inutile și tot ce este inutil împovărează limba, o fac greoaie, îi creează opreliști în calea exprimării directe, care te duce mai repede, mai leal, la țința urmărită.

Economia verbului este un imperativ de care trebuie să țină seama orice artizan al condeiului și al viului grai.

— Am oare neapărată nevoie de acest cuvînt? Dacă n-am, mă descotorosesc de el ca de un polip. Excrescențele n-au ce căuta în organismul unei limbi!

Să evităm cuvîntul care nu întărește ideea. Pleonasmul încurcă, stilul trebuie să tindă spre concizie, precizie, dinamism, suplețe, și acestea nu se pot cuceri decît prin limpezimea ideii și prin exprimarea ei cît mai simplă, mai armonioasă.

Nu cere nimeni procedeuri telegrafice, deși, dacă un literatorul ar fi dublat de un matematician, s-ar gîndi, la fiecare cuvînt pe care-l așterne pe hîrtie, cît ar costa acel cuvînt expediat pe sîrmă și, în consecință, ar fi mai puțin risipitor cu vorbele.

★

Reflecțiile acestea sugerate de lectura unui bard prodigios de acum patru secole, nu-mi par inoportune. Dimpotrivă. Le cred cît se poate de actuale în această fază de prefacere, de reînnoire a graiului românesc.

Trăim o permanentă revoluție a limbii și numai revoluția poate îndrăzni reforme salutare.

Remarc, în scrisul contemporan, mai ales în scrisul unor anumiți critici, o supărătoare tendință spre fraza lungă, întortocheată, pretențioasă, gongorică, încărcată de savantlîcuri confuze, de neologisme nelalocul lor, o literatură menită să uluiască pe cititor, să-i ia „piuitul", cum se spune familiar. Te desparți oarecum neliniștit, amețit și chiar umilit, de sublimul, de supremul estet. Va fi știind el multe, estetul acesta, suprem și sublim, dar nu are darul economiei cuvîntului, al gîndirii limpezi, onest formulată și ușor accesibilă mulțimii.

★

Limba românească nu și-a atins, încă, apogeul. În secolul prezent ea a cucerit anumite tipare favorabile, pe care sîntem datori să le perfecționăm.

S-a dezbărat de greșelile gramaticale, de expresiile echivoce, s-a scuturat de zgura arhaismelor, a adoptat și a adaptat neologismul, folosindu-l ca pe un element de evoluție, de îmbogățire, de subtilizare, de modernizare, de ascensiune a limbii în sferele intelectualității, pas la pas cu mersul științei, al tehnicii, al psihologiei, al urbanismului, al tuturor elementelor de progres, de circulație universală, care ne înconjoară și ne împing mai departe.

Înălțîndu-se în zone pînă astăzi neatinse, gîndul românesc pretinde și are dreptul la o expresie adecvată, la aerul pur și sever al înălțimilor, la jocul nuanțelor. Am ieșit din faza patriarhală. Semănătorismul a apus de mult.

★

Această prea lungă introducere ne-a luat spațiul unor exemplificări concludente.

Să ne mulțumim, deocamdată, cu unele mici observații, care pot contribui, întrucîtva, la simplificarea limbii.

Simplificarea e începutul tuturor devenirilor. Linia dreaptă e cel mai sigur drum al gîndului.

Aflîndu-ne la capitolul pleonasmelor, ne vom îngădui să atragem atenția asupra unor scăpări din vedere comise chiar de oameni specializați, scriitori cu renume, care n-au răgazul să drămuiască fiecare cuvînt venit sub condei și-i dau drumul fără să-și dea seama că acest cuvînt ar putea fi un parazit.

Un distins coleg scrie „strîngîndu-l în brațele sale". De ce „sale"? „Strîngîndu-l în brațe" ajunge.

Într-un singur articol emi„Primiți cele mai bune urări de sănătate și noroc".

De ce „urările cele mai bune"?

Urările de sănătate și noroc nu pot fi rele. „Cele mai bune" sînt trei cuvinte care, la telegraf costă bani, în vorbirea de toate zilele costă timp, iar la tipar, cerneală și hîrtie.

Eu însumi mă simt vinovat de unele adaosuri inutile.

Am scris, bunăoară, de curînd:

„Am publicat, pîn-acum, aproape o sută de volume."

„Pîn-acum" e de prisos.

E de prisos și acest „antic", din fraza următoare:

„În tragediile mele eline, am înlocuit corul antic cu două personaje: Than și Li".

De ce „antic"? Corul, ajunge. Din moment ce tragediile sînt eline, corul nu poate fi modern.

Găsesc inutil și cuvîntul „întreaga", pe care l-am scris în fraza: „Putem traduce tot ce vrem din întreaga literatură universală".

★

Sînt unele asociații de litere de care ne putem, în cele mai multe cazuri, dispensa.

Cum ar fi, bunăoară: *fiindcă, pentrucă, întrucît, deoarece.*

Le putem înlocui, nu odată, cu două puncte. „Nu mă mai duc la conferințele cutăruia: sînt plicticoase".

Cele două puncte din fraza de mai sus înlocuiesc, socotim, cu destul succes pe „fiindcă".

„Evit cît pot pe tipul ăsta: e un mare pisălog". „Nu mă mai duc la hotelul cutare: e lipsit de confort".

Desigur, e greu, la început, să ne eliberăm de anumite vechi deprinderi. Aceste eliminări ne dau impresia stranie a unei amputări. Cu vremea, însă, ne vom da seama că e mai ușor și mai elegant să punem în slujba gîndului un cuvînt mai puțin tărăgănat, mai scurt, o expresie înaripată.

„Deși", „cu toate că", cer pe „totuși".

„Deși trecerea pe linii e interzisă, eu *totuși* am trecut".

De ce n-am renunța la deși sau la *totuși*?

Fraza s-ar putea simplifica în două fe

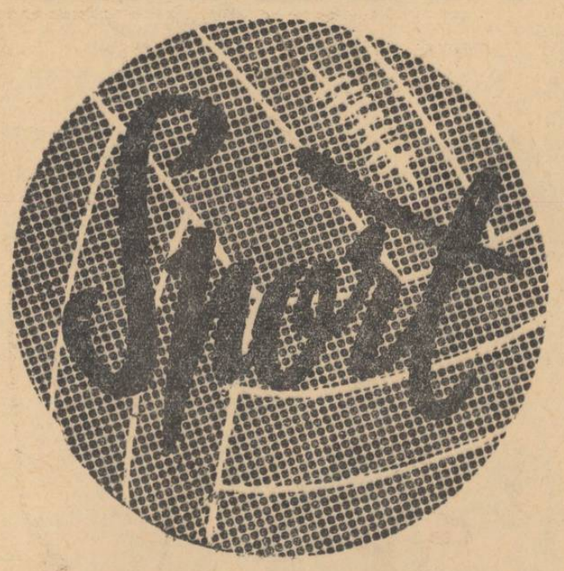

Azi, la Poiana Brașov

Iarna zurbagie, care ne-a scos atîția peri albi, își trăiește ultimele zile. S-au dus cotidianele slalomuri printre nemeți, patinajul involuntar pe trotuare pardosite cu sticlă, ascensiunile temerare spre scara tramvaiului sau troleibuzului ! Am început să ne antrenăm de pe acum pentru sezonul nautic, regretînd că galoșii nu sînt prevăzuți cu cămăși pneumatice, ca să-și merite pe deplin supranumele de șalupe...

Toate astea, însă, aici, la cîmpie.

Un kilometru mai sus, între spinările argintate ale Postăvarului și Pietrei Craiului, baba Dochia continuă să prezideze cu succes fantezia tălpilor de doi metri. Pîrtiile și trambulina sînt asaltate, literalmente, de iubitorii schiului, sportivi de performanță sau de ocazie, din toate colțurile țării, ba chiar aș zice, ale continentului.

Într-adevăr, în timp ce bucureștenii încep să-și pregătească garderoba de primăvară, la Poiana Brașov se deschide simbăta aceasta ediția a V-a a concursului internațional de schi al R. P. Romîne.

Tradiționala competiție se bucură și în 1963 de o participare selectă ; evident, nu-i chiar ca la Mégève sau Chamonix, totuși la startul probelor vor fi prezenți sportivi din zece țări cu solide tradiții în atletica zăpezilor. În rîndurile oaspeților distingem nume de largă rezonanță pe pîrtiile internaționale, în frunte cu Christl Haas și Marcello Del Dorigo, învingători în recentele concursuri preolimpice de la Innsbruck și Seefeld.

Speranțele noastre se îndreaptă, în primul rînd, spre specialiștii probelor de fond, a căror comportare peste așteptări în actualul sezon, ne îndreptățește să aspirăm la eventuale victorii în cele două zile de întrecere.

Misiunea lotului de slalom și coborîre este, neîndoielnic, mai ingrată, avînd în vedere valoarea adversarilor. Cu toate acestea, schiori ca Tăbăraș, Cristoloveanu, Bălan, Gohn sau Ilona Micloș nu pot fi considerați drept victime sigure într-o companie oricît de redutabilă, și cu atît mai puțin atunci cînd beneficiază de „avantajul terenului".

Să sperăm că pîrtia Lupului și Sulinarul, martorele atîtor succese ale sportivilor gazde, vor inspira și de astă dată, sub soarele generos al ultimelor zile de iarnă, pe purtătorii culorilor noastre.

Dan DEȘLIU

PENTRU ȘI CONTRA...

Polemica în jurul „prăjinii din fibre de sticlă" continuă. Specialiștii, antrenorii, atleții sînt împărțiți în două tabere. Fostul campion al Franței, Victor Sillon, consideră că în noile condiții săritura cu prăjina este un exercițiu de circ, pentru că aportul atletului este mai mic decît al materialului folosit. La rîndul său, ziaristul francez Marcel Hansenne scrie : „Mărturisesc că nu pot să stabilesc cît valorează 5,10 m cu prăjina de sticlă în raport cu 4,77 m realizați de Warmerdam cu prăjina din bambus. Mi-e greu să calculez francii noi în raport cu francii vechi, iar acum cînd trebuie să convertesc centimetri „fiberglas" în centimetri „bambus", mă simt complet pierdut. Prăjina a încetat să fie un mijloc, devenind un aliat al atletului".

Surprinzător însă este că Warmerdam, cel care a stabilit cu o prăjină de bambus, în 1942, recordul de 4,77 m aprobă prăjina lui Nikula, declarînd : „Consider că un echipament mai bun este un bine pentru sport. Aceasta permite să se atingă rezultate care altfel n-ar fi fost posibile".

De aceeași părere este și antrenorul Jacques Duda : „Prăjina de plastic a fost admisă. Trebuie să ne adaptăm. Ea face parte din evoluția sportului. Progresul spectaculos la care asistăm nu este decît o etapă. Cînd se va obține totul din nou material, atunci calitatea atletică pură va avea ultimul cuvînt"

Federația internațională de atletism se află evident într-o situație destul de delicată.

Din lumea fotbalului

● **LA 1 FEBRUARIE, cînd a împlinit 45 de ani, fotbalistul englez Stanley Mathews a declarat că echipa Stoke City poate să conteze pe el cel puțin pînă în 1965. În aceeași zi el s-a antrenat ca de obicei, alergînd două mile pe plaja de la Blackpool. Fiu al unui boxer, care i-a dat pasiunea pentru cultura fizică, Mathews a disputat prima partidă de campionat în 1932. De atunci a participat la 823 de meciuri oficiale, dintre care 55 în reprezentativa Angliei. El a jucat totdeauna extremă dreaptă, post în care s-a consacrat ca unul din cei mai celebri dribleuri din istoria fotbalului.**

● *SENZAȚIE la Belgrad. La un liceu, elevilor le-a fost dat ca temă de compoziție un subiect din lumea fotbalului :* „Descrieți după radio, televiziune și ziare ultimul meci de fotbal dintre Iugoslavia și Ungaria (1—0)". *Elevii au fost entuziasmați, dar se pare că unii părinți au fost mai puțin...*

● **ECHIPA campioană de fotbal a Mexicului se numește Oro (Aur), iar președintele său Plata (Argint).**

● *ANTRENORII de fotbal american s-au declarat foarte mulțumiți că anul 1962 s-a încheiat „numai" cu 26 de jucători morți de pe urma accidentelor suferite în timpul meciurilor. Mai cu seamă că în raport cu anul 1961 procentul de accidentați mortali s-a redus cu 30 la sută..*

● **CU TOATE străduințile, Garrincha nu reușește să aibă un urmaș fotbalist. Soția sa i-a născut de curînd al 8-lea copil, dar și acesta tot de sex feminin. În orice caz, există toate șansele ca fotbalistul brazilian să aibă în curînd o echipă feminină completă.**

● *DE PE ACUM se ivesc candidaturi pentru organizarea campionatului de fotbal, ediția 1970. După Mexic, și-a anunțat candidatura și Argentina care se bucură de sprijinul a numeroase alte țări sud-americane.*

● **FOTBALUL a ajuns și la Polul Sud. Primul meci de fotbal în Antarctica s-a disputat, nu de mult, între echipa vaporului Seabee și cea a expediției polare engleze. Marinarii au cîștigat cu 6—0. Meciul s-a jucat la o altitudine de 3000 m. pe o temperatură de —30°.**

● **DUPĂ revista engleză World Sports, cele mai bune echipe de fotbal din lume ar fi următoarele : 1. Santos, 2. Botafogo, 3. Benfica Lisabona, 4. Totenham, 5. Dukla Praga, 6. Real-Madrid, 7. Internazionale, 8. Spartak Moscova, 9. River Plata, 10. Anderlecht.**

● *ARBITRUL de fotbal Tim O'Flaherty din Irlanda a primit în ultima perioadă de timp numeroase scrisori anonime prin care era amenințat că va suferi grave consecințe în cazul cînd nu va renunța să mai arbitreze. Sesizată, poliția a făcut cercetări descoperind că autorul lor era un coleg de serviciu al lui O'Flaherty, care prelua serviciile acestuia cînd el arbitra sau se ducea la ședințe, antrenamente...*

● **PELE a refuzat să joace într-un film în care trebuia să interpreteze rolul unui profesor de fotbal și să facă demonstrații. Celebrul jucător brazilian s-a scuzat, declarînd că el nu știe să demonstreze, ci doar să joace fotbal.**

● **FORMAȚIA sovietică Spartak Moscova, de 8 ori campioană a U.R.S.S., are și un excelent palmares internațional. Din 115 meciuri, Spartak a cîștigat 90, a terminat 15 la egalitate și a pierdut doar 10. Anul acesta Spartak va participa la Cupa campionilor europeni.**

● **FILARMONICA din Viena are o echipă de fotbal în care postul de centru atacant este deținut de însuși dirijorul orchestrei, prof. Willi Boskowski.**

„Rapidul" în cursă

Garnitura „Rapidului", condusă de conductorul-șef Ana Boțan, e gata de drum. Stația-terminus : Copenhaga. Joi seara, unul din orașele care revendică paternitatea handbalului de sală, va găzdui semifinala Friedriksberg-Rapid. Punct de atracție pentru spectatorii danezi prezența în echipa romînă a „trio"-ului emerit Ana Boțan — Maria Constantinescu — Irina Hector, triplu campion mondial. (Ultima oară, anul trecut, la București, în urma finalei cu „națională"... Danemarcei)

★

Cupa campionilor europeni la handbal fete e la a treia ediție. În prima, Știința a adus la București o imensă cupă de cristal, la sfîrșitul săptămînii de glorie în care băieții biruiseră la Dortmund „toată floarea cea vestită"... În anul următor, derbiul romînesc Știința—Rapid s-a reeditat — prin jocul sorților — în C.C.E., chiar la început, determinînd o uzură reciprocă, căreia nu i-a rezistat nici cuplul Real-Barcelona. În sfîrșit, anul acesta, Rapidul a „scăpat" de Știința, principalul său rival european, și a pornit catapultat, operînd cu o medie de 10 goluri pe meci în cele patru întîlniri cu Spartacus-Budapesta și Lokomotiv-Zagreb. Cam așa, pe scurt, despre istoria Cupei campionilor.

★

Am fost zilele trecute în sala Floreasca. Rapidul era în plin rodaj, dar nu renunțase la revizia de atelier. Dați-mi voie să dezvolt cîteva din momentele cifrate în carnetul de însemnări.

...Au apărut saltelele. Mesadă de protecție pe arcul semicercului. Intră în lucru pivoții, adică fetele care prestează „munca neagră" a handbalului între furcile caudine ale apărătoarelor. Rînd pe rînd, Antoaneta Oțelea, Hedeșiu și Roth încearcă să lărgească fisurile din apărare și cad ca secerate pe saltelele moi. Repriza se încheie prin abandonul succesiv al celor trei pivoți...

...Urmează proba de rezistență. 15 mingi așteaptă pe semicerc, ca niște mere căzute din crengi sub efectul gravitației. Rînd pe rînd Ana Boțan, Constanța Dumitrescu, Andone și toate celelalte iau startul și sutează „în tempo", fără oprire, toate mingile. Exercițiul solicită la maximum. La capătul seriei, „șuterul" se zbate ca un fluture prizonier în globul unui bec.

...Începe jocul-lecție, fără adversar. Paradoxal, acesta este cel mai greu moment al antrenamentului. Echipa întreagă, plasată pe semicercul propriu, mimează toată gama mișcărilor defensive, deplasîndu-se violent în fața unui adversar imaginar. Deodată, pe neașteptate, fluierul strident al antrenorului Gabriel Zugrăvescu dă semnalul de atac. Sextetul rapidist țîșnește spre poarta adversă, ca într-un final de cursă de galop. Apoi pursîngii revin în „paddock", și după un nou dans călușeresc pe semicerc, reiau sprinturile spre poartă, tropotind asurzitor.

...Pauză. Irina Hector, mult mai odihnită decît alergătoarele, caută să-și valorifice surplusul de energie și începe o demonstrație de jonglerie fotbalistică. Irina joacă mingea pe ambele picioare, minute în șir, cu ușurința unui as al fotbalului („Să renunțăm la comparații"). Apoi aleargă cu balonul pe cap. Mingea posedată cu o siguranță deplină pare umplută cu helium. „Brazilianul" echipei stîrnește admirația sălii. Cineva aplaudă. Mă întorc : e Zahan, internaționalul de polo.

★

Ultima jumătate de oră a serii a fost și cea mai frumoasă. Pe teren a apărut echipa Științei, prima cîștigătoare a Cupei de cristal, în frunte cu Iosefina Ștefănescu, Carolina Cîrligeanu și Aurora Leonte. Maestrele emerite ale Științei s-au oferit voluntar să fie „sparring-partener"-ul Rapidului. N-am mai urmărit jocul, deși spagaturile Irinei și șuturile Anei Boțan sînt adevărate mostre ale execuției perfecte. M-am gîndit la eternul derbi Rapid—Știința, la marea lor rivalitate, și la sensul profund al acestui joc de antrenament.

Ioan CHIRILĂ

Maria Constantinescu „acceleratorul" Rapidului

Fotografia : P. ROMOȘAN

După 140 de ani !

După cum se știe, jocul de rugbi „s-a născut" în orașul Rugby din Anglia, în anul 1823, în timpul unui meci... de fotbal. Autorul inspiratei încercări de a traversa tot terenul cu mingea în brațe se numea William Webb Ellis și era elev al unei școli din oraș.

Pentru a cinsti ziua în care a apărut jocul de rugbi, școala respectivă a decis ca în cadrul acestei instituții, dintre toate sporturile să se practice numai... rugbiul.

Tradiția aceasta s-a respectat timp de 140 de ani, mai precis pînă în luna februarie a acestui an, cînd conducerea institutului a hotărît să permită elevilor să joace și... fotbal !

SPORTUL ÎN CHIMONO

Se spune că în urmă cu 2.000 de ani, într-o iarnă, un bătrîn înțelept japonez, plimbîndu-se printr-un parc, a observat că în timp ce crengile groase, rigide, ale copacilor, se rup sub greutatea zăpezii, cele subțiri, mlădioase, se îndoaie numai, sub povara stratului de nea.

Observația în aparență banală a bătrînului înțelept a constituit „baza teoretică" a unui nou sistem de luptă în care, cu forță puțină, dar cu iscusință și rapiditate, pot fi învinși adversari mult mai puternici. Acesta era jiu-jitsul.

Conceput în vremuri îndepărtate, jiu-jitsul a devenit „sportul" favorit al samurailor, clasa dominantă în vechea societate japoneză, care a păstrat cu strictețe secretul lui timp de sute de ani, așa cum feudalii europeni păstrau și transmiteau numai din tată în fiu diverse lovituri și manevre în duel.

În zilele noastre se practică tot mai mult un sport de luptă asemănător jiu-jitsului : judo. Cum a apărut acesta ?

Către sfîrșitul secolului trecut, mai precis în jurul anului 1880, profesorul japonez Jigoro Kano, excelent cunoscător al jiu-jitsului, s-a gîndit să facă din el un sport în adevăratul înțeles al cuvîntului. El i-a eliminat toate mișcările periculoase, creînd astfel noul sport, judo. Pentru răspîndirea lui, profesorul Jigoro Kano a înființat la Tokio un institut numit Kado Kwan, căruia i s-a adăugat mai tîrziu și o școală controlată de stat, unde se predau lecții de judo. În aceste școli au fost formați profesori care s-au răspîndit apoi în diferite țări ale lumii, ducînd cu ei și gustul pentru noul sport. Acesta a plăcut și s-a răspîndit cu rapiditate. Ca o încununare a popularității de care se bucură acum, el se va număra printre sporturile olimpice la Jocurile de la Tokio.

În judo, partea cea mai spectaculoasă a luptei o reprezintă căderile. În ciuda faptului că acestea se petrec cu o rapiditate neobișnuită, accidentele sînt extrem de rare. Aceasta datorită tehnicii luptătorilor. Lovirea puternică a solului cu mîna în momentul căderii, are ca rezultat transformarea undelor de șoc în vibrații sonore. Aruncarea energică în aer a unui brat sau a unui picior, amortizează căderea. Totuși, cel mai important rol în acest sens îl joacă „tatami". Tatami este un covor gros, elastic, care acoperă ca o saltea protectoare locul pe care se desfășoară întrecerea, făcînd căderile nepericuloase.

Valoarea sportivului care practică judo este indicată de culoarea centurii pe care o poartă peste costumul clasic de luptă, un chimono croit dintr-o țesătură foarte rezistentă. Începătorii au centuri albe. Apoi, pe măsură ce acumulează cunoștințe tehnice, ei primesc pe rînd centuri de culoare galbenă, portocalie, verde, albastră și maro. Centura maro reprezintă treapta cea mai înaltă pe care poate ajunge un elev. Nu este deloc ușor s-o obții. Pentru aceasta sînt necesari 2—3 ani de antrenamente continue. Numai după cucerirea centurii maro sportivul capătă dreptul de a reprezenta asociația sau clubul sportiv în întreceri.

Profesorii au centuri de culoare neagră. Candidații la această centură trebuie să treacă un examen extrem de greu. Una dintre condițiile obținerii ei este aceea de a învinge în mai puțin de cinci minute, fără repaos, cinci adversari. La rîndul ei, centura neagră are alte opt grade.

Principiul luptei judo se bazează pe utilizarea forței și elanului adversarului pornit la atac. O eschivă agilă dublată de o acțiune fulgerătoare de ultim moment, în care rapiditatea și nu forța joacă rolul principal, face ca adversarul să se trezească pe neașteptate la pămînt.

Sport de luptă deosebit de spectaculos, judo și-a cîștigat o mare popularitate și în țările europene. De altfel, campion mondial absolut este în prezent un... olandez, Anton Geesink. Nu ar fi deci de mirare dacă la J.O. de la Tokio, printre medaliații cu aur la judo vor fi și alți sportivi în afară de cei japonezi care sînt, pe bună dreptate, marii favoriți ai acestei probe.

H. PETRUȘ

„MAGAZIN" — CONCURSUL SPORTIV

BON DE PARTICIPARE

MONUMENTE CELEBRE ȘI ISTORIA LOR

„MARSILIEZA"

Elefantul alb

În fiecare vară milioane de turiști din toate țările lumii, asudînd și gîfîind, se cațără pe scara în spirală a Arcului de triumf, înalt de cincizeci de metri. De sus se vede panorama Parisului cu panglica leneșei Sene, cu podurile parcă spînzurate în aer, cu verdeața castanilor din numeroasele parcuri.

Și nimănui nu-i trece prin cap că dacă Napoleon în zilele lui de glorie ar fi fost ceva mai dur și i-ar fi dat afară pe consilieri, turistul curios nu s-ar fi aflat acum poate pe Arcul de triumf, ci pe spinarea „Albului elefant regal".

Da, tocmai „albul elefant regal", evident îi lipsea regelui francez Ludovic al XV-lea, în zilele lui bune, ca să fie pe deplin fericit. Prins în relații frivole, nefăcînd nici o deosebire între caseta sa și tezaurul statului, acest conducător, mai mult decît uşuratec, s-a gîndit să-și construiască un palat. Dar nu unul obișnuit, ci unul în așa fel, încît toată lumea să rămînă cu gura căscată de uimire.

Regele însuși alesese locul pentru viitorul palat pe locul actualei „Place de l'Etoile", care pe atunci era un simplu cîmp în mijlocul unui parc în afară de oraș. Pe urmă i-a venit în ajutor și un proiect. I l-a prezentat în anul 1753 arhitectul Robert de Chamour. Era în adevăr un proiect foarte original : un palat în forma unui imens elefant alb, înalt de circa 120 de metri.

După cum se știe, în Orient elefantul alb este socotit animal divin și Ludovic al XV-lea a rămas foarte încîntat de născocirea arhitectului său. Elefantul trebuia să stea pe un imens piedestal, iar pe elefant, arhitectul se gîndea să așeze statuia lui Ludovic al XV-lea, în veston de paradă și cu toate însemnele regale. Sub trompa elefantului, din care trebuia să țîșnească un izvor „al gloriei eterne", se făcu propunerea de a se construi o intrare de marmură. Mai departe era proiectată o scară, care ducea în nenumăratele odăi ale palatului. Erau de toate aici : cabinete secrete și obișnuite, dormitoare, două săli mari, sala consiliului de stat, în mod prevăzător fiind așezată chiar în capul elefantului. Se propunea să fie construită și o grădină de iarnă și o sufragerie, prevăzută cu aducerea „automată" a mîncărurilor de la etajul întîi.

Palatul totuși n-a fost construit. Caseta regelui ruinat era îngrozitor de goală. Și, deși regele Ludovic al XV-lea profesa principiul „după mine potopul", totuși a trebuit să renunțe la ideea nebunească cu elefantul alb.

Arcul de triumf

Anul 1806. Napoleon e în culmea puterii sale. A răsărit deja soarele de la Austerlitz, se sfîrșiseră victorios bătăliile de la podul din Arcoli și de lîngă Marengo. Împăratul începe să se gîndească tot mai mult la monumentele gloriei sale. Și nevrînd să aștepte să i le facă posteritatea, cu energia și fermitatea caracteristice lui pășește personal în înveșnicirea în piatră și bronz a faptelor sale.

Cineva îi prezintă lui Napoleon planul „Elefantului alb". Împăratului îi place ideea.

S-a făcut propunerea ca în loc de palat să se construiască un imens Arc de triumf. Proiectul Arcului a fost elaborat de arhitectul Chalgrin.

Construcția aceasta a fost sortită să dureze multă vreme. S-au schimbat planurile inițiale, s-au schimbat arhitecții și mai ales s-a schimbat situația politică. Garda lui Napoleon, în orice caz nu și-a putut face intrarea triumfală pe sub bolțile ei.

Nu de arc și-a mai amintit Napoleon atunci cînd fugind din insula Elba, a aruncat din nou Franța în prăpastia unor războaie nebunești. A urmat apoi Waterloo și tronul a fost ocupat din nou de Burboni.

Întreruptă în anul 1814 de greva muncitorilor, construcția Arcului de triumf a încetat. În 1814, cînd armatele unite ale aliaților — ruși, prusieni și austrieci, au intrat în capitala Franței — pilonii arcului fuseseră înălțați în total de vreo douăzeci de metri.

Noul guvern al lui Ludovic al XVIII-lea nu știa cum să procedeze. Să continue construcția începută din ordinul lui Napoleon și mai ales, pentru glorificarea lui, firește, n-ar fi vrut, dar să și distrugă ceea ce se construise era o nebunie. Și-n plus, asta ar fi și costat mulți bani.

Monumentul soldatului necunoscut

Mai trecură șapte ani. În 1830 Parisul s-a umplut de baricade. Succesorul lui Ludovic al XVIII-lea, Carol al X-lea a fost obligat să părăsească în grabă orașul. Poporul și-a izgonit regele peste hotare. Dar la putere n-au venit muncitorii. Pe tron a fost urcat favoritul celor cu punga groasă „regele burghez", Louis Philipe, ducele de Orleans.

Proiectele Arcului de triumf au fost reexaminate din ordinul noului rege. De data aceasta el trebuia dedicat epocii napoleoniene și victoriilor din timpul Republicii. Era o concesie făcută opiniei publice.

Aspectul general al Arcului de triumf trebuia să rămînă cam același, cum fusese conceput de Chalgrin, același colosal dreptunghi cu trecerea, în formă de arc, la centru. Dar sculpturile trebuiau înlocuite. Cu totul noi trebuiau să fie și altoreliefurile-grup. Crearea lor a fost comandată citorva sculptori.

Unul din ei, ridicat din sînul poporului, care-și croise drum în artă prin forța propriului său talent, Francois Rude, împlinea atunci 37 ani.

Francois Rude

Orice artist autentic trăiește mai curînd sau mai tîrziu un moment de supremă afirmare a talentului său. Momentul acesta a fost pentru François Rude în anul 1830.

Nu mai era la această dată un novice ; lucrase mult. Între lucrările lui erau și unele reușite. Dar între sculpturile lui nici una nu mărturisea că fuseseră angajate toate puterile spirituale ale sculptorului, că în acest domeniu atinsese o culme. Grupul sculptural „Marsilieza" a fost această culme.

E greu să găsești în secolul al XIX-lea o operă egală în vigoare cu această sculptură, în care să fi răsunat atît de inspirat, atît de adînc, tema revoluției, tema răscoalei poporului. Energia și fermitatea revoluționară, pe care în mările ceasuri ale omenirii maselle oprimate le aruncă în balanța istoriei, sînt întrupate în „Marsilieza" lui Rude.

Altorelieful

În altorelieful lui Rude sînt șase figuri de bărbați, un soldat cu barbă, un bătrîn cu scut și încă alți trei cu arma în mînă. Un grup revoluționar pornind la luptă. Iar deasupra lor, într-un avînt frenetic, cu spada în mînă, pe un fond de steaguri și de suliți, o imensă Libertate înaripată, de șase metri. Victoria înaripată. Ea cheamă înainte, ea conduce. Hotărîre și bărbăție, îndrăzneală și devotament, dragoste fără margini față de patrie și față de libertate, cruntă ură față de dușmani și încredere calmă în forțele lor exprimă eroii îmbrăcați în armuri antice. Dar ei nu sînt osteni antici, ei sînt poporul francez răsculat, iar figura înaripată este însăși Mariana — Franța care de pe vîrfurile Arcului de triumf adresează o înflăcărată chemare tuturor acelora care se socotesc cetățeni francezi.

Rude n-a urmărit să redea o scenă istorică, n-a vrut să fixeze un anumit moment istoric al revoluției ; el și-a propus să redea însuși spiritul revoluției în viguroasele chipuri eroice. Și lucrul acesta i-a reușit. Parizienii au numit grupul acesta al lui Rude „Marsilieza".

În 1834 Rude și-a isprăvit lucrarea. În același an a fost dezvelit Arcul de triumf. Pe lîngă reliefurile lui Rude el este împodobit cu încă trei grupuri sculpturale ale lui Cortot, care simbolizează Rezistența, Triumful, Pacea. Dar nici unul din acestea nu se poate compara cu „Marsilieza".

B. BRODSKI și A. VARȘAVSKI

• MOZAIC • MOZAIC • MOZAIC •

● *BOXERUL AMERICAN de categorie grea Eddie Manchen n-o ducea prea bine. Dovadă că la un moment dat a încercat să se sinucidă. Dar, în loc să ajungă în „lumea celor drepți", s-a trezit pe patul secției de psihiatrie a unui spital. Nu s-a restabilit încă, dar medicii i-au îngăduit (respectînd un vechi obicei) să primească un grup de ziariști, cărora le-a făcut protocolare declarații. Printre altele Machen a spus :* „Mă simt foarte bine și sînt gata să-mi reiau antrenamentele ; însă îmi trebuie un alt manager decît Sid Flaherty. Din cauza lui am ajuns aici..."

Parcă cu altul nimerea mai bine...

● *TÎNĂRUL boxer de culoare Cassius Clay (21 de ani), care a repurtat în ultima vreme victorii de mare prestigiu (se anunță drept un viitor adversar pentru campionul mondial Sonny Liston) a pronosticat exact de 14 ori în ultimele sale 15 meciuri în ce repriză își va învinge prin K.O. adversarii !...*

● *DUPĂ un recent concurs, cunoscuta atletă de culoare Wilma Rudolph a declarat că va abandona activitatea competițională chiar în cursul acestui an.*

CARNET FOTBALISTIC

Campionatul în Europa

● Cînd s-a disputat prima ediție, care este formula, cîți jucători legitimați sînt... ● Modificări în sistemul competițional la noi

Încă trei săptămîni și va începe returul categoriei A, iar o dată cu el și pasionanta bătălie pentru titlu și — mai ales — pentru evitarea retrogradării. Rămasă în 14 echipe — prin retragerea echipei Viitorul, categoria A se va despărți la finele acestei ediții de trei echipe : ultimele trei clasate, care — potrivit unei hotăriri a Biroului F R F — vor retrograda în categoria B. În asemenea condițiuni e lesne de întrevăzut ce amploare va lua lupta pentru evitarea locurilor 12, 13 și 14. E greu pentru orice echipă să renunțe cu una-cu două la un loc în prima categorie, la care a aspirat poate ani de zile...

O nouă formulă

Din sezonul viitor, însă, condițiunile de retrogradare vor fi altele, cel puțin ca număr de echipe. Într-adevăr, în virtutea aceleași hotăriri a federației, o dată cu campionatul pe anul 1963-64 va intra în vigoare un alt sistem competițional, îmbunătățit, menit să contribuie la ridicarea calitativă a fotbalului. Noul sistem prevede printre altele :

a) 14 echipe în categoria A, cu retrogradarea ultimelor două ;

b) 2 serii a 14 echipe în categoria B (promovează cîștigătoarele de serii — retrogradează ultimele 2 din fiecare serie) ;

c) reînființarea categoriei C, cu 4 serii a 12 echipe (4 promovează, 8 retrogradează — cîte 2 din fiecare serie) ;

d) desființarea campionatului de tineret încă din acest sezon.

În felul acesta, printr-o restrîngere a numărului echipelor participante în categoriile A și B, ceea ce înseamnă și o concentrare mai accentuată a valorilor, se poate aduce o contribuție însemnată la atingerea obiectivului principal — calitatea.

A 8-a modificare...

În legătură cu acest sistem competițional este interesant să arătăm că de cînd a fost reluat campionatul național, după război, formula de disputare a mai suferit 7 modificări în categoria A și 5 la B. Campionatul primei categorii a început în 1946-47 cu 14 echipe, apoi a trecut succesiv la 16, din nou la 14, la 12, 13 și anul trecut la 15 echipe. Un bilanț arată că de 7 ori s-a jucat cu 12 echipe, de 5 ori cu 14, de două ori cu 13 și cîte o dată cu 15 și 16 echipe.

Categoria B a dovedit și ea instabilitate din acest punct de vedere : de la formula cu 4 serii (în 1947-48) a „mers" cînd pe 2 serii (a 12 sau 14 echipe), cînd pe 3 serii (de cîte 13 sau 14 echipe).

Din formulele adoptate pînă acum cele mai potrivite fotbalului nostru, condițiilor lui, s-au arătat a fi o serie de 12 sau 14 echipe la A și 2 serii de 14 la B.

Cert este că stabilitatea formulei duce la întărirea echipelor, la consolidarea campionatului categoriei respective.

Tendințe... europene

De altfel, aceasta este la ora actuală și tendința în multe țări de pe continentul nostru. O recentă anchetă printre federațiile de fotbal din o serie de țări duce printre alte concluzii și la aceea că unele dintre ele studiază posibilitatea reducerii numărului echipelor din prima categorie, divizie sau ligă. Motivul ? Același ca la noi : obținerea unui fotbal de mai bună calitate. La o asemenea concluzie au ajuns chiar țări de pe insula britanică, recunoscute pentru conservatorismul lor. În Anglia și Scoția, de pildă, se proiectează reducerea numărului de 22 și respectiv 18 echipe participante în prima ligă. Asemenea intenții există și în Franța, Italia, R. F. G. (unde se va trece la sistemul campionatului pe ligi) și chiar în țări în care campionatul este disputat în prezent de un număr mai mic de echipe, cum sînt Austria (14), Elveția (14) sau Belgia (16).

Campionatul în alte țări

Iată, de altfel, cum se desfășoară campionatul primei categorii în alte țări (în paranteze vom indica și anul în care s-a disputat primul campionat). Din capul locului trebuie să precizăm că exceptînd R. F. G. (unde în prezent se joacă pe grupe geografice, dar de la anul se va trece la campionat pe ligi), în toate celelalte țări prima categorie se dispută pe o singură serie :

Belgia (1898) : 16 echipe ; Danemarca (1913) — 12 echipe ; Anglia (1888) — 22 ; Franța (1893) — 20 ; Olanda (1889) — 16 ; Iugoslavia (1922) — 14 ; Italia (1898) — 18 ; Austria (1911) — 14 ; Scoția (1873) — 18 ; Suedia (1896) — 12 ; Elveția (1897) — 14 ; Spania (1912) — 16 ; Cehoslovacia (1912) — 14 ; Ungaria (1901) — 14.

Două din aceste țări își dispută campionatul primăvara și toamna : „nordicele" Suedia și Danemarca, din cauza condițiilor speciale de climă. În rest, în toate se joacă toamna-primăvara. Recent însă, în Ungaria a fost adoptat sistemul primăvara-toamna, pentru a evita pe de o parte eventualitatea unei lungi întreruperi în timpul iernii, iar pe de altă parte o dublă perioadă pregătitoare (înaintea turului și a returului).

Cei mai mulți jucători...

În încheierea acestor note statistice, iată și un bilanț al numărului de jucători înregistrat recent în cîteva țări din Europa. Desigur că în fruntea lor se găsește U. R. S. S. cu 2 milioane. Celelalte au :

Danemarca 173 000 ; Franța 400 000 (în 8950 cluburi), dintre care 650 profesioniști ; Belgia 174 000 ; R.F.G. 1 100 000 ; Anglia 750 000 amatori, 7 500 profesioniști ; Olanda 524 973 ; Iugoslavia 69 086 ; Italia 131 910 (3 223 profesioniști, 8 261 semiprofesioniști, 80 922 amatori, 39 504 tineri) ; Austria 165 000 ; Scoția 25 000 (3 848 profesioniști) ; Suedia 360 000 ; Elveția 74 000 (din care 25 000 juniori) ; Cehoslovacia 221 721 ; Ungaria 110 000 ; Polonia 170 000 ; Spania 47 621 (3 089 profesioniști).

În Franța, Italia, Austria, Cehoslovacia, Ungaria, Grecia, Turcia se apelează și în campionat la arbitri străini.

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17 60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60 10 interior 14.00

MEDICUL vă sfătuieşte

REUMATISMUL ACUT

Este foarte greşită părerea unora că numai adulţii se îmbolnăvesc de reumatism.

Un procent destul de impresionant al bolnavilor de inimă au suferit în copilărie de o formă de reumatism acut, destul de gravă, care a lăsat cea mai neplăcută invaliditate şi suferinţă.

Reumatismul acut, care mai poartă denumirea de boala Bouillaut Sokolski, după numele celor ce s-au ocupat şi au descris pentru prima oară această afecţiune, este boala copilăriei, a adolescentului şi mai puţin a adultului. Ea are predilecţie mai mult pentru fetiţe decît pentru băieţi.

Este o boală generală, de natură infecţioasă, întreţinută de atacuri acute cu tendinţe la recidive, care prinde aparatul locomotor şi lezează inima.

Statisticile străine, în special cele americane şi engleze, dau cifre mari de mortalitate datorită reumatismului cardiac, explicate în parte de condiţiile sociale economice grele.

În plus efortul fizic exagerat, surmenajul şi traumatismele joacă un rol important în apariţia şi evoluţia bolii.

În ţările cu climă tropicală şi polară nu se observă această boală, fiind foarte des întîlnită în zonele temperate, ploioase şi reci; ca anotimp, iarna (luna decembrie) are incidenţa cea mai mare.

Factorul determinant în apariţia bolii, recunoscut azi, este cel infecţios. Reumatismul este precedat de o angină de obicei streptococică.

După un interval de 2—30 zile de la angină, apar manifestările tipice reumatismului acut.

Caracteristic acestei etape este faptul că după angină manifestările sînt mai puţin sgomotoase şi apar insidios, constituind perioada incipientă sau de latenţă. Apar dureri vagi în articulaţii (artralgii), scădere în greutate, o indispoziţie generală, subfebrilitate, o creştere a vitezei de sedimentare a hematiilor, care mai pot fi asociate cu uşoare dureri precordiale, palpitaţii şi respiraţie deasă la efort.

Aceasta este perioadă înşelătoare — deseori trecătoare — care trecută cu vederea lasă amprenta pe cord. În această perioadă este important diagnosticul precoce şi aplicarea tratamentului complex şi corespunzător. În perioada plină a bolii, semnele caracteristice sînt: febra 38°—39°, paloarea pielei, transpiraţii abundente, articulaţiile inflamate şi dureroase-fugace, care se mută de la o încheietură la alta, cu pielea netedă, congestionată şi caldă.

Atingerile şi mişcările accentuează durerile — bolnavul fiind ţintuit la pat. Articulaţiile ce sînt prinse mai des sînt genunchii, gleznele, pumnii, coatele. În perioada acută mai apar nişte nodozităţi sub piele, pe lîngă articulaţiile atinse. Mai pot apare, afară de leziunile inimii, o serie de complicaţii nervoase (coreea), pulmonare, digestive, renale etc.

După stingerea puseului de reumatism acut nu rămîn sequele în articulaţii.

În ţara noastră formele bolii sînt mai uşoare datorită profilaxiei, cît şi acordării asistenţei medicale de calitate şi gratuită, putînd afirma că multe din cazuri sînt depistate din timp şi vindecate.

70 la sută din adulţii care au suferit în copilărie de reumatism acut, bolnavi de cord, sînt compensaţi şi pot duce o activitate normală în condiţiile social economice de azi.

Tratamentul complex şi la timp îl pot face serviciile de specialitate spitaliceşti — policlinici, cabinetele şcolare care utilizînd o gamă de medicaţie de la salicilat, aspirină, piramidon, reumazol, butazolidină, irgapirină, ACTH, cortizon, penicilină, heparină etc. de la caz la caz, pot învinge boala.

În reumatism, cel mai important lucru este profilaxia şi prevenirea recidivelor. Boala fiind a copilăriei, deci a virstei şcolare şi preşcolare, copiii vor fi supravegheaţi în mediul familiar şi cel şcolar pentru a fi depistaţi din timp. Se va ţine seama de condiţiile de mediu: locuinţă, alimentaţie, îmbrăcăminte. Se vor folosi agenţi fizici naturali — viaţa în aer liber, apa, soarele, exerciţii fizice. Se vor combate bolile care au legătură cu reumatismul, afecţiunile căilor respiratorii, de asemenea angina streptococică, scarlatina, cu urmărirea ei în timp mai îndelungat. Amigdalele vor fi scoase numai dacă medicul specialist le consideră un focar de infecţie. Tratamentul profilactic al cariilor dentare nu trebuie neglijat. Se mai recomandă cu rezultate mulţumitoare cura balneară şi heliomarină care joacă rolul de întărire al rezistenţei nespecifice a organismului şi sterilizării florei microbiene.

Această descriere rezumativă a reumatismului acut este pe departe a fi completă dar am făcut-o cu intenţia de a atrage atenţia celor interesaţi pentru a lua măsuri din timp pentru prevenirea consecinţelor ei şi a întări convingerea că boala poate fi depistată şi vindecată datorită investigaţiilor moderne clinice de laborator şi tratament.

Dr. Ioan Gh. MATACHE

Hipotensiunea arterială

Cititorii noştri au avut în dese rînduri ocazia să afle noţiuni folositoare asupra preveniri şi combaterii bolilor hipertensive. Despre hipotensiunea arterială — afecţiune diametral opusă hipertensiunii — s-a scris însă mai puţin.

Cauzele care produc hipotensiunea sînt multiple. De aci şi varietatea manifestărilor de boală şi a consecinţelor ca şi varietatea tratamentului.

Există o aşa zisă hipotensiune esenţială, care se caracterizează prin aceea că presiunea sîngelui se menţine constant sub limitele minimale normale. În astfel de cazuri, starea hipotensivă se produce din cauza unui dezechilibru al sistemului neurovegetativ, fără să aibă la bază vreo boală cardio-vasculară. Dezechilibrul creat se datoreşte în bună măsură deficienţei secretorii a glandelor suprarenale şi tiroidei. Unii din cei care prezintă stări de hipotensiune esenţială nu observă nici o tulburare a sănătăţii şi iau cunoştinţă de tensiunea lor arterială în mod ocazional. Alţii se plîng însă de dureri de cap, ameţeli, palpitaţii, senzaţie de leşin. Aceşti suferinzi sînt de obicei palizi, au mîinile şi picioarele reci, uneori sînt prea nervoşi, alteori nepăsători. Injecţiile cu strihnină 0,003—0,005 gr. administrate după prescripţia medicală, ca şi diverse alte medicamente chimice şi hormonale, masajele şi duşurile reci obişnuite, băile de acid carbonic sau cu bule de aer, duşurile scoţiene, exerciţiile fizice, viaţa igienică şi alimentaţia raţională, în care se pot introduce zilnic cantităţi moderate de cafea şi ciocolată, sînt de natură să aducă ameliorări în starea celor suferinzi şi chiar vindecări.

Hipotensiunea secundară este o formă mai severă a hipotensiunii arteriale. Scăderea cifrelor tensionale maxime şi minime sînt consecinţa unor diverse afecţiuni acute sau cronice, care influenţează mai intens sistemul neuro-vascular şi hormonal. Astfel de stări se produc în infarctul miocardic, stările de şoc şi comatoare, în stările infecţioase, anemii mari, diabet, ciroză hepatică, icter, maladia lui Addison etc. Simptomele sînt asemănătoare celor prezentate de suferinzii de hipotensiune esenţială, dar cu manifestări mai accentuate şi supraadăugate simptomelor bolii cauzale. Vindecarea acestei forme de hipotensiune este în funcţie de boala care a produs-o.

Dar hipotensiunea arterială se mai poate prezenta şi sub formă de hipotensiune ortostatică, afecţiune care se caracterizează prin scăderea bruscă a presiunii sîngelui numai în momentul în care persoana respectivă trece de la poziţia culcată (declivă) la statul în picioare (poziţia ortostatică). Cît timp un astfel de suferind şade culcat, tensiunea arterială este normală, imediat însă ce se ridică, şi cît rămîne în această poziţie, tensiunea arterială se menţine scăzută, apărînd şi tulburările caracteristice: ameţeli, senzaţia de pierderea echilibrului, uneori chiar mici stări de leşin. Hipotensiunea ortostatică e datorită unor tulburări în mecanismul nervos din interiorul inimii şi unei deficienţe funcţionale în inervarea vaselor splanhnice. Această formă de boală beneficiază de tratament cu tonice vasculare periferice sub supraveghere medicală, masaje, băi reci, exerciţii fizice, purtarea unei centuri abdominale, electroterapie.

În afară de formele amintite există şi stările de hipotensiune arterială ale celor surmenaţi, care la îndepărtarea cauzei încetează.

Călirea corpului la copii, viaţa ordonată, practicarea sporturilor şi exerciţiile fizice, plimbările prelungite în aer liber, alimentaţia raţională, vaccinările la timp şi celelalte mijloace profilactice pentru păstrarea sănătăţii şi combaterea bolilor contribuie la prevenirea stărilor de hipotensiune arterială.

Dr. I. LEONESCU

„De ce numai ospătarul?“

*Cu aceste cuvinte începe o corespondenţă sosită la redacţie, pe marginea celor ridicate în „scrisoarea deschisă“ adresată unui ospătar şi publicată la această rubrică, într-unul din numerele trecute ale „Magazin“-ului *).*

Scrisoarea deschisă cuprindea cîteva reproşuri pe tema nerespectării celei dintîi dintre toate regulile de igienă legate de profesiunea de ospătar: curăţenia mîinilor. Bănuim că adresîndu-ne direct şi exclusiv „tovarăşului ospătar“, am lăsat destul de transparent să se înţeleagă că ar îi şi de datoria altora, de la tovarăşul responsabil în sus, să îmbunătăţească într-un mod mai hotărît şi mai operativ funcţionarea igienică a unor localuri de alimentaţie publică.

Însă autorul corespondenţei — tov. Tiberiu Stern, din Oradea — nu face parte din branşă, ci îşi declară calitatea de consumator. De ce, ne întrebăm dînsul, ne-am referit numai la ospătar? Şi, în esenţă, ne propune să aducem în discuţie necesitatea asigurării măsurilor corespunzătoare ca şi consumatorii să-şi spele mîinile înainte de a se aşeza la masă. Deocamdată, afirmă tov. Stern — care prin natura ocupaţiilor sale se deplasează des şi are deci o vastă experienţă a „terenului“ — în majoritatea localurilor aceste condiţii lipsesc.

„Sper că sînteţi de acord cu mine — scrie corespondentul nostru — că toate pericolele amintite în scrisoarea deschisă persistă pentru consumator în lipsa posibilităţii spălării mîinilor, fără să mai fie necesară contribuţia ospătarului, care la fel nu are condiţiile create“.

Sigur că sîntem de acord, după cum împărtăşim în totul părerea că această problemă ar merita o preocupare mai serioasă din partea organelor competente, astăzi, cînd se pune un asemenea accent pe prevenirea îmbolnăvirilor“.

În fond, tov. Stern nu cere „organelor competente“ — adică celor ce administrează diferitele tipuri de unităţi în care se dau în consumaţie produse alimentare — decît un lucru atît de elementar, încît ni se pare aproape jenant să mai vorbim despre el: să respecte legea. Într-adevăr, iată ce spune actul normativ de bază prin care se reglementează funcţionarea din punct de vedere igienic a unităţilor de alimentaţie publică (restaurante, bufete, cantine etc.):

„Sala de mese va fi prevăzută cu încăperi anexe (vestiar, W.C.) precum şi cu chiuvete de spălat pe mîini pentru consumatori“ (art. 626).

Cu săpunul şi prosopul cum rămîne? Nici o grijă, avem şi pentru ele articolul 641, în care se prevede că atît chiuvetele personalului cît şi cele ale sălilor de mese „vor fi în permanenţă înzestrate cu săpun (de preferinţă săpun lichid) şi cu ştergar curat“.

Deci baza legală există. Şi totuşi... Nu cumva lipsesc condiţiile?

Credem că aici trebuie răspuns cu un NU hotărît, în pofida argumentelor prin care se încearcă o justificare, fie în faţa organelor de control sanitar, fie în faţa consumatorilor — aşa cum ne relatează şi corespondentul nostru. Dovada cea mai convingătoare a inconsistenţei celebrelor „greutăţi obiective“ o constituie acele unităţi fără cusur în ce priveşte igiena (există şi asemenea localuri, nu-i aşa, tovarăşe Stern?). Cum ne explicăm că se poate şi ca lucrurile să stea bine? Exclusiv prin faptul că aceste unităţi sînt mai judicios gospodărite, la nivelul local şi la nivelul întreprinderii tutelare de alimentaţie publică, deci multumită unui factor sută la sută subiectiv. Zău aşa, azi, cînd solul pămîntenilor plecat în călătorie spre Marte ne trimite prin radio de la zeci de milioane de kilometri, vesti despre cum e pe acolo, mai poate cineva vorbi de „greutăţi obiective“ care să împiedice oamenii să se spele pe mîini cînd servesc de mîncare sau aşează la masă? E de-a dreptul ridicol.

Desigur, organele competente sînt primele care au cuvîntul. Dar noi am ţine ca cele cîteva rînduri ce ne-au rămas să le adresăm cititorului care a avut răbdarea să ajungă pînă aci cu lectura.

Vedeţi dv., probabil că problema nu e totuşi chiar atît de simplă, din moment ce se rezolvă atît de greu. Înseamnă că ar trebui atacată pe cît mai multe fronturi. Înseamnă, prin urmare, că ar fi util să existe în acest sens mai multă exigenţă nu numai din partea organelor de control sanitar şi obştesc, dar şi din partea publicului consumator, deci şi din partea dv.

Se ştie că cel care conduc unităţile de alimentaţie publică urmăresc cerinţele şi gusturile consumatorilor şi se orientează în consecinţă. Ce-ar fi să-i ajutăm să simtă, mai mult decît pînă acum, că printre cerinţele şi gusturile consumatorilor se numără şi pretenţia firească de a găsi instalaţiile sanitare corect întreţinute, dotate cu tot ce le trebuie şi în cea mai perfectă stare de funcţionare? Doar avem la dispoziţie destule căi de la consemnarea în caietul de sugestii pînă la sesizarea organelor de control, a presei locale sau centrale, aşa cum a procedat şi corespondentul nostru din Oradea. Noi considerăm că situaţia dezbătută aci este de pe acum profund anacronică şi sîntem ferm convinşi că nu are nici un fel de şanse de a dăinui prea multă vreme. Dar haideţi să punem umărul pentru a înmormînta mai grabnic faimoasele „greutăţi“ care ne împiedică să întîlnim, chiar şi în restaurantul luxos, scăldat în sute de lumini şi plin de bunătăţi, o bucăţică de săpun la chiuvetă.

Dr. Al. GHEORGHIU

*) Nr. 270 din 8 decembrie 1962.

SFATURI COSMETICE

Lipsa fructelor şi a legumelor proaspete poate fi înlocuită în această perioadă cu produse lactate care au însuşiri deosebite în îngrijirea tenului.

Dintre produsele lactate cele mai indicate sînt laptele, iaurtul, smîntîna, laptele acidofil, caimacul. Aplicate pe piele ele măresc aciditatea pielii, catifelează, descongestionează şi curăţă obrazul.

Laptele se foloseşte fie ca atare, în cazul unui ten uscat şi cu porii deschişi, fie amestecat cu zeamă de lămîie (în părţi egale) în cazul unui ten gras. De asemenea poate fi întrebuinţat la spălarea zilnică a unui obraz congestionat şi iritat. În acest caz este bine ca după ce se usucă laptele, să spălăm obrazul cu apă în care am adăugat puţin bicarbonat, apoi să aplicăm o compresă de ceai de muşeţel pe care o menţinem pe obraz timp de 5 minute. În acelaş scop, se poate folosi iaurtul, smîntîna sau caimacul.

În cazul tenurilor care se descuamează vom recurge de asemenea la folosirea laptelui crud sau a smîntînei care fiind o emulsie de grăsime în apă înmoaie şi răcoreşte pielea. De asemenea pielea acneică va fi unsă, înainte de spălare cu apă şi săpun, cu iaurt sau lapte acidofil care mărind aciditatea pielii împiedică înmulţirea microbilor.

Cea mai eficace metodă este însă folosirea lor sub formă de măşti care menţinute pe obraz timp de 20 de minute curăţă şi albesc obrazul. Indicăm mai jos cîteva formule conţinînd produse lactate care pot fi folosite cu succes în cazul tuturor tipurilor de tenuri. O linguriţă de făină de grîu, o linguriţă de miere de albine şi lapte atît pînă se obţine o pastă care se menţine pe obraz 20 de minute. Făina o putem înlocui cu tărîţe de grîu. Masca conţinînd o linguriţă de caimac amestecat cu 1 linguriţă de morcovi raşi datorită conţinutului în vitamina A, dă rezultate satisfăcătoare.

Pentru tenurile grase putem prepara o mască din o lingură brînză de vacă proaspătă, o linguriţă smîntînă şi 1/4 linguriţă de sare fină.

Anca BOGDAN

PĂRINŢI ŞI COPII

Moment matern

Sînt mic dar sînt al naibii! — aşa zice mama. Ce pătimeşte ea cu mine... şi morţilor o să povestească — tot mama zice.

Dimineaţa, cum deschid ochii încep să scîrţii. Experienţa m-a învăţat că aşa trebuie să fac dacă vreau să se ocupe toţi de mine. Mama cum mă aude mă ia în braţe. Şi ce bine e...

— S-a sculat băiatul... Puiul mamii cel frumos... Ochii lui mămica, viaţa lui mămica, toc! toc! şi mă pupă din creştet pînă-n tălpi. Dacă simt că vrea să mă aşeze în pătuţ, încep să ţip. Nu-mi convine. În braţe e cald, e bine, e sigur... Mama mă pupă iar, şi iar rosteşte tot felul de cuvinte caraghioase: Cocoşelule, sufleţelule, năsturaşule, şi cîte şi mai cîte. Eu tac, zîmbesc şi mă răsfăţ... Dar tocmai cînd mi-e mai bine, mama se opreşte brusc şi-i spune bunichii:

— Mai plimbă-l şi matale niţel, că pe mine m-a deşălat.

Şi mă mut în braţele bunichii. Toc! toc! Mă pupă şi bunica şi începe să cînte: Nani, nani, puiul mamii. Asta mă enervează. De somn îmi arde mie acum? Abia m-am trezit! Mă încrunt, dar bunica nimic... Nani şi nani, atîta ştie. Cum să nu răcneşti din toţi bojocii?

— Ce-o fi avînd băiatul? — sare mama. Îl ţii prost. Nu-l plimbi bine. Sau poate i-o fi foame.

Foame nu mi-e, dar oricum e altceva decît nani. Şi iat-o pe mama. Aduce un castronel plin ochi, cu griş şi lapte. Asemenea porţie îl satură şi pe Grivei — a zis odată tata. Mamei însă i se pare că e tocmai „cît trebuie“.

O linguriţă, două... Grişul e bun, călduţ, dulce. De plăcere plescăi tare. Mama rîde fericită.

— Dragul mamii purceluş!

„Purceluşul“ a înghiţit zece, douăzeci de linguriţe... S-a săturat! N-ar mai vrea! Dar mama ştie una şi bună: Tot pînă la ultima linguriţă.

— Nu e mult, dragă? — întreabă bunica.

— Ei, aşi! Ce ştii tu! Nu se mai cresc copiii ca pe vremea dumitale — şi-mi mai dă o linguriţă.

Nu mai pot! Mă revolt şi scuip a douăzeci şi doua linguriţă.

— Hait! a-nceput figura — zice mama şi se repede la ceas.

Zrrr! Na! Cu ochii la sunătoare am mai înghiţit o linguriţă. Dar nu mă mai păcăliţi voi, lasă...

— Bunico — zice mama — ajută-mă...

Miauuu! Miauuu! O pisică? Aici în casă? Ce fericire! Aşi! Bunica face ca pisica. Eu însă am mai înghiţit o linguriţă. Ei las-că n-o să le mai meargă nici cu asta.

Cucu! o aud pe mama şi nu ştiu cum am mai înghiţit o linguriţă. Degeaba însă, asta nu trece, s-a aşezat nu ştiu cum, de-a latul. Mă simt aşa într-un fel neobişnuit, şi nici nu pot să mă mai uit la griş. Îmi vine să tuşesc. Odată, încă odată, tare de tot, gata... Am scăpat. E mai bine acum, dar îmi vine să pling.

— Bunicooo! — strigă mama. I-a venit rău băiatului. Ce-o fi avînd, doamne? — se vaită ea.

Eu n-am nimic. Aş vrea să dorm, dar mama nu-mi dă pace. Îmi deschide guriţa, îmi bagă coada de la lingură şi se uită. „În git n-are nimic“ — zice şi-mi scoate flaneluţa. Îmi scoate şi pantalonaşii şi iar se uită. Mi-e frig. Pling iar. Mama se vaită: „Of doamne, de ce m-ai blestemat cu aşa copil? Taci odată, n-auzi? Taci că te cîrpesc de vezi stele verzi“.

Mă sperii şi încep să răcnesc. O arsură, şi încă una, cad pe pătuţ, ţip, mama dă, bunica o prinde de mîini şi zice: Nu da! Nu-i bine să-ţi descarci nervii pe copil. Dar mama ţipă de crezi c-a luat casa foc: E dat naibii. S-a născut ca să mă chinuiască. Mă omoară, nu alta.

Of doamne, cîtă gălăgie face mama şi cît de urîtă e la faţă cînd ţipă. Şi caraghioasă, aşa de caraghioasă că deodată îmi vine să rîd cu poftă...

Alice MIHALCEA

PIEPTĂNĂTURI

Moda evoluează, se schimbă şi — foarte des — revine. În toate domeniile! Şi coafura urmează aceste reguli nescrise. Iată, în ramele bunicelor noastre, modele de tunsoare foarte actuale dar care ne amintesc de cele de demult. Părul — relativ scurt — însă lăsat foarte liber şi amplu nu se mai face cu creţuri şi nu se mai folosesc decît bigudiuri mari pentru a face nişte „colţi uriaşi“ sau cîte un falduri bine conturat care să completeze perfect bogăţia de deasupra creştetului.

CURIERUL NOSTRU

ANI — *Arad*. Incercarea dv. s-a dovedit a fi cu totul nereuşită. Dacă vă gîndeaţi mai bine înainte v-aţi fi dat seama că nu putea ieşi nimic bun din această combinaţie. Este de neînţeles însă de ce după cele întîmplate între timp, vă mai complicaţi în mod inutil existenţa. Lucrurile sînt acum foarte clare; nu nu este bine să vă mai reîntoarceţi la ceea ce a fost. Sînteţi încă tînără şi aveţi timp să vă faceţi un rost mai bun.

S. N. — *Brăila*. S-ar putea ca părerile exprimate să corespundă în totul realităţii. De aceea va trebui să învăţaţi în continuare unde sînteţi. Numai cînd veţi termina şcoala medie, veţi putea merge mai departe. Fiecare lucru la timpul său. Nu strică însă să luaţi legătură şi cu Teatrul de Stat din localitatea dv.

AUREL N. — Ar mai exista totuşi o soluţie care ar putea aduce satisfacţie tuturor celor interesaţi în această problemă. Să amînaţi traducerea în fapt a intenţiilor dv. pînă în vară cînd ea îşi va termina studiile. Această soluţie are multe avantaje practice şi rezolvă în parte unele din greutăţile de care vă loviţi în prezent. Aceasta este părerea noastră; rămîne ca şi dv. să fiţi de acord cu ea.

MICA — *Brad*. Elementele pe care ni le puneţi la dispoziţie nu ne dau o imagine completă asupra acestui caz. Se pare că mai sînt o serie de lucruri asupra cărora nu v-aţi clarificat nici dv. Totuşi, din cele ce am reţinut noi, nu credem că este cazul să vă faceţi atît de multe probleme. A fost un incident banal, deseori întîlnit în astfel de împrejurări, căruia dv. i-aţi dat o importanţă exagerată.

OR. D. — *elev*. Vi se pare într-adevăr foarte greu pentru dv. Aţi uitat că sînteţi la vîrsta cînd trebuie să învăţaţi. De fapt, ceea ce face obiectul scrisorii dv. nu sînt probleme în adevăratul înţeles al cuvîntului. Acestea sînt nişte copilării, cărora le-aţi acordat prea multă importanţă. Este bine să nu mai procedaţi astfel.

Tricotaje pentru bărbaţi

1. — Un frumos pulover „gen cămaşă“ dintr-o combinaţie de negru cu alb.

2. — O jachetă chimono încheiată în faţă cu fermoar. Este tricotată din trei nuanţe de lînă. Spre exemplu: alb, gri şi gri-bleu sau alb, olive şi negru. Platca şi manşetele sînt tricotate în frang.

3. — Pulover raglan din lînă melanjată. Manşetele, gulerul şi bentiţa de la gît din elastic şi din culoarea mai închisă la fel şi dunga de pe piept şi mîneci.

4. — Tot din lînă melanjată o frumoasă vestă cu garniturile din elastic.

5. — Un pulover negru chimono cu mîneca strînsă în manşetă.

6. — Din tricotaj simplu combinat cu o platcă în frang, este acest pulover în culori semi-închise.

Desene de Vali GHIUŢĂ

PENTRU CEI MICI

1. Două piese din material uni deschis combinat la tivurile bluzei şi fustei cu material de culoare închisă, pentru fetiţă de 7—8 ani.

2. Pentru fetiţă de 9—10 ani puteţi face acest model, care are corsajul din material uni, cu o bantă de carouri, ca şi fusta.

3. Costum pentru băiat de 8—10 ani, avînd platca şi mînecile jachetei de culoare deschisă, iar restul din stofă de culoare contrastantă.

4. Combinaţiile din trei culori cum ar fi de exemplu: alb (gri) la bluză, mîneci şi buzunare, albastru (roşu) la guler, manşete şi partea inferioară a bluzei, iar la pantaloni negru (bleumarin) pentru băieţel de 5-6 ani.

5. Rochiţă din stofă, închisă în faţă cu butoni ascunşi, are o bantă lată spre tiv de o culoare mai deschisă, pe care se aplică inimioare din aceeaşi stofă ca rochia.

6. Pentru o fetiţă de 3—4 ani, puteţi face aceeaşi rochiţă cu platca şi mînecile din stofă albă, iar restul din stofă fantezi. Funda ce mărgineşte platca este uni în ton cu fusta.

7. Bluză încreţită pe cordon cu guler şi buzunar în partea stîngă, din material uni, la un pantalon în carouri cu manşete din material uni. La gît o cravată din carouri. Costum pentru băieţel de 5—6 ani.

Desene de Melania POPESCU

Ghidul gospodinei

SCRUMBII LA GRĂTAR CU SOS A LA GREC

Cantităţi pentru 6 persoane: 6 scrumbii, 1 dl. untdelemn, 3 lămîi, 10 g. sare. Se curăţă scrumbiile de solzi, se golesc, se spală bine, se pun în hîrtie unsă cu untdelemn şi se aşează pe grătarul bine încins. Cînd s-au fript pe o parte şi pe cealaltă se scot din hîrtie, se stropesc cu sosul a la grec care se prepară în felul următor: frecăm zeama de lămîie cu sare, piper, untdelemn, puţin usturoi tocat mărunt.

BUDINCĂ DE CARNE DE IEPURE

Cantităţi pentru 6 persoane: Spinarea şi pulpele dindărăt ale iepurelui, 1 dl. untdelemn, un morcov, o ceapă, un pătrunjel, o ţelină, un castravete acru, 1 pahar pesmet, 150 g. parmezan, 200 g. slănină, 2—3 ouă, sare, piper. Se prăjeşte carnea de iepure în grăsime împreună cu morcovul, ţelina, pătrunjelul, castravetele. Apoi carnea se toacă cu satîrul mărunt de tot. În această tocătură se pune zarzavatul prăjit şi trecut prin sită, pesmetul, sarea, piperul, parmezanul şi ouăle întregi. Turnăm această compoziţie într-o formă tapetată cu felii subţiri de slănină şi se fierbe în aburi, la bain-marie 2 ore. Se răstoarnă cînd este călduţă. Se serveşte împreună cu salată de andive sau oricare altă salată.

TORT DE CIOCOLATĂ

Se freacă 3 gălbenuşuri cu 100 g. zahăr şi o jumătate de baton de vanilie timp de 20-30 minute, pînă se face ca o cremă. După aceea adaugăm 50 g. unt, care şi el a fost frecat separat. Se adaugă apoi 100 g. ciocolată, dizolvată într-o lingură de apă, 50 g. făină, iar la urmă cele 3 albuşuri bătute spumă. Turnăm această compoziţie într-o formă foarte bine unsă şi presărată cu făină sau pesmet. Se coace aproximativ 25—35 minute, la un foc moale. După ce s-a răcit se răstoarnă pe un platou rotund şi se glasează cu o glazură de ciocolată iar dacă dorim punem şi frişcă deasupra.

Meniul săptămînii

— Salată de ţelină crudă cu mere; papricaş cu găluşte; Tăiţei cu lapte.

— Supă din sue de roşii; ficat la tigae — murături; compot de pere.

— Crochete de griş cu sote de morcovi; mîncare de vinete; colţunaşi cu magiun.

— Ciorbă acră de cartofi; polonez prăjit cu murături; fructe.

— Ochiuri româneşti cu mămăliguţă; perişoare cu smîntînă; kek.

— Ciorbă de fasole; tocană de legume; plăcintă cu mere.

— Scrumbii la grătar cu sos a la grec, budincă de carne de iepure; salată de andive; tort de ciocolată.

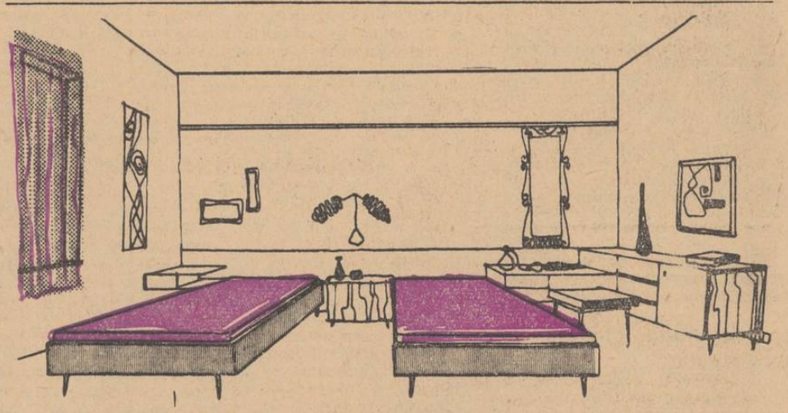

RASPUNDEM CITITOARELOR

Dăm în numărul de faţă două aranjamente de interior într-o cameră mare unde trebuie plasate două paturi (respectiv studiouri). Mobilierul complimentar (noptiere, taburete, fotolii, măsuţe) va fi astfel plasat încît să nu împiedice circulaţia prin odaie. Schiţele, de altfel sînt mai sugestive şi mai clare, decît multe explicaţii.

DESPRE TOATE - PENTRU TOȚI!

Redacția noastră primește numeroase scrisori din partea cititorilor, solicitînd lămurirea unor probleme care prezintă un interes cultural general.

Satisfăcînd aceste cereri, publicăm o rubrică de răspunsuri la întrebări din cele mai variate domenii (știință — tehnică — istorie — geografie — literatură — arte — sport etc.).

Cititorii revistei noastre ni se pot adresa, în scris, pentru obținerea unor date necesare edificării lor asupra diferitelor probleme care îi interesează.

Pe plic se va menționa: pentru rubrica „DESPRE TOATE — PENTRU TOȚI".

SĂNDULESCU GH. RADU, elev cl. XI-a, București, ne întreabă: „Ce este concursul de orientare turistică?"

Concursul de orientare turistică este o întrecere, al cărei scop este rezolvarea corectă a unor probleme legate de drumeție, cu ajutorul cunoștințelor teoretice și practice, folosind instrumente de orientare potrivite. Este vorba de atingerea unor puncte date pe un

traseu dinainte stabilit sau la libera alegere și de învingerea dificultăților și obstacolelor de teren etc. Dacă vă interesează regulamentul de desfășurare a concursurilor de orientare turistică, vi-l putem trimite prin poștă.

SEBASTIAN MILCU, lucrător sanitar, Pitești, ne scrie: „Aș vrea să aflu cît mai multe despre acupunctură."

Acupunctura apare, pentru întîia oară, în străvechiul tratat de medicină populară chineză „Hanandi-nei-tsin", scris înainte de era noastră. Este vorba despre o metodă de tratare a nenumărate maladii, constînd în introducerea sistematică a unor ace metalice în anumite puncte convenționale, dispuse pe întreaga suprafață a corpului omenesc. În antichitate, acele se confecționau din fier sau piatră, iar în vremurile noastre ele se fabrică din aliaje de argint, aur și platină. În ultima vreme se folosesc ace din oțel inoxidabil. Începînd cu secolul al XI-lea, chinezii turnau manechine-om din aramă, prevăzute cu 664 de orificii, care reprezentau „harta" regiunilor apte pentru acupunctură. Aceste manechine serveau la instruirea medicilor. Deși mecanismul intim al acțiunii acupuncturii a rămas pînă astăzi necunoscut, cei avizați compară rolul ei cu acel al excitantelor. Se pare că acupunctura dă rezultate satisfăcătoare în nevralgia sciatică și în alte afecțiuni înrudite. În China contemporană tratamentul cu ace cunoaște o largă răspîndire. În ceeace privește aducerea în Europa a acestei metode, părerile sînt împărțite: unii îl proclamă pe un oarecare călător Kaempfer (sfîrșitul sec. XVII) drept „importator", iar surse mai noi îl indică pe medicul indian Ten Rhyne (1679) ca atare. În Franța se organizează congrese anuale de acupunctură umană și veterinară, iar comunicările făcute sînt publicate într-o revistă de specialitate care apare de cca 15 ani.

DUMITRU GLIGORȚ Cîmpina, ne întreabă: „Este șovîrful o plantă medicinală? Aș dori cîteva amănunte".

Șovîrful sau solovîrcul, este o plantă medicinală care crește în țara noastră, prin livezi, tufișuri, fînețe și la marginea pădurilor, înflorind în lunile iunie, iulie și august. Are miros plăcut și gust amar. De la această plantă se recoltează iarba în floare (fără tulpină), care se pune la uscat într-un loc aerisit, dar ferit de lumină, pentru a împiedica decolorarea florilor. Infuzia de șovîrf se folosește la combaterea astmei, sclerozei și dizenteriei.

MARIA STAMATE, desenatoare tehnică, București, ne întreabă: „Cum aș putea să-mi prepar singură, apă de colonie cu miros de levănțică și lămîiță?"

Vă dăm următoarea rețetă pentru prepararea unei cantități de 500 cmc apă de Colonia: Ulei de lavandă 5 cm; ulei de lămîie 5 cm; alcool comestibil 375 cmc; apă distilată 115 cm; plus colorant (pulbere) 0,5 g. Se prepară la rece. Se amestecă bine uleiurile, combinîndu-se apoi cu alcoolul în care s-a dizolvat, în prealabil, colorantul dorit. Se adaugă apa distilată — în jet subțire — sub amestecare continuă. În lipsă de hîrtie specială de filtru, lichidul obținut se toarnă într-o sticlă, prin intermediul unei pînze. (Hîrtia de filtru poate fi înlocuită cu o pînză fină și deasă). În vederea realizării unei calități satisfăcătoare, conținutul sticlei (bine astupată) se lasă la macerat timp de 1—3 luni, scuturîndu-se energic — din două în două zile — timp de un minut.

ROMEO ILIESCU, student, București, ne întreabă: „Mă interesează dacă s-au programat, în 1963, expoziții filatelice în lagărul socialist sau în alte țări."

Organizația filateliștilor maghiari inaugurează la Budapesta, între 9—20 mai 1963, sub patronajul Administrației Poștelor din R.P.U., o expoziție internațională filatelică intitulată „SOCPHILEX 1963". Termenul de înscriere pentru participarea filateliștilor individuali este 28. II. 1963, iar cel de predare a exponatelor — 20. IV. 63. Congresele F.I.P. de la Varșovia și Budapesta au hotărît organizarea a două expoziții filatelice în cursul anului 1963: prima la Luxemburg, cu prilejul festivităților în legătură cu milenarul orașului Luxemburg, intitulată „MELUSINA 1963" și care va avea loc între 13—21 aprilie a.c., iar a doua, la Istanbul, cu titlul „ISTANBUL 1963" care va avea loc între 7—15 septembrie a.c. Asociația Filatelică Română a primit invitații (din ambele țări) pentru participarea — cu exponate — la aceste expoziții. Dacă vă interesează, vă putem trimite, prin poștă, regulamentele respective de participare.

REBUS

OAMENI

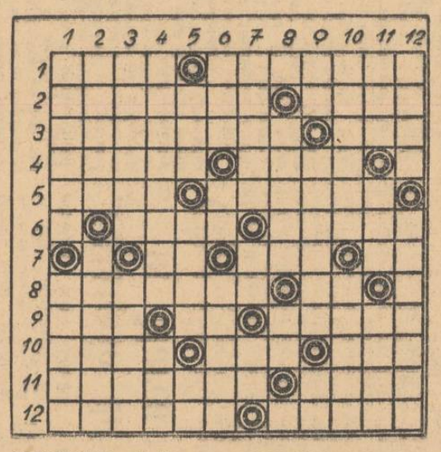

ORIZONTAL: 1) Nu va trece mult și va primi vizita oamenilor — Autorul volumului de stihuri intitulat „Cîntare omului" 2) Oameni de o schioapă — Om de încredere 3) Odăiță — Poezie lirică 4) Înțelegere între oameni — Material pentru un om de zăpadă 5) Tact — Poet sovietic, autorul poemului „Omul negru" 6) Tipul omului ipocrit și intrigant — Om voinic 7) Două din patru! — Renumit cîntăreț sovietic — Pronume 8) Facultatea oamenilor de a gîndi logic — Tudor Florescu 9) Prefix pentru ureche — Prepoziție — Un om slab de inimă 10) Oameni binevoitori — Oameni dezbrăcați — Loc de muncă în limbajul minerilor 11) Oameni buni de gură — Mijloc de comunicare între oameni 12) Despoți — Un om supărat.

VERTICAL: 1) „Oameni și...", titlul unor impresii de călătorie de Mihail Sadoveanu — Om automat 2) Cu dragoste de oameni — Oameni cu experiență 3) Oameni citați mai înainte — Om în floarea vîrstei 4) Oameni intrați în panică — La războiul de țesut 5) Perioade mari de timp — Oameni în colectiv — Oraș lîngă Memphis 6) O carte bună — Două vocale — Oameni din Africa 7) Om categoric — Diftong — Animale domestice 8) Inflorescență — Notă muzicală 9) Interjecție — Oameni plicticoși — Grigore 10) Un om sensibil — Interviu în relațiile dintre oameni la diverse ocazii 11) Element de construcție — Om prost — Așezare de oameni 12) Omul-pasăre din mitologie — Om integru.

Adrian TOPALĂ

VORBE

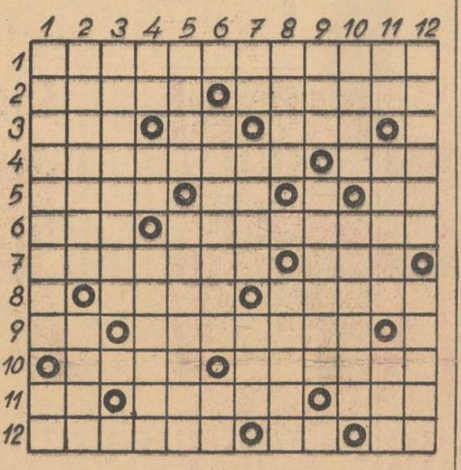

ORIZONTAL: 1) Fără vorbe! 2) Vorbe bune — Tine de vorbire (fem.) 3) Dus cu vorba — Din discurs! — În înalturi și... în gură 4) A despica firul în patru — Precum s-a spus 5) Locuitor la munte — În conferință! — În fonetică! 6) Influențează sensul cuvîntului — Palavre 7) Vorbește de sus! — A brăzda 8) Trimiși să vorbească — A însufleți a discuție 9) Încep să ezit! — Pălării mici și ovale 10) Colindător (înv.) — Și vorbește, vorbește... 11) În vocabular! A opri — Aici 12) Rîs (dar nu după o glumă) — La sfîrșit de conferință! — Acut!

VERTICAL: 1) O stîrnesc vorbele hazlii — Vorbă cu necaz 2) Îi place să vorbească — A vorbi 3) Înțeapă mereu cu vorba 4) Idem — În cuvînt — Vorbe goale 5) Păstrează banii, — Înșiră vorbe ghidușe (înv.) 6) Cuvînt cu același înțeles — Casa 7) Într-un cuvînt! — Vorbesc pe note — Gură... zoologică 8) A vorbi mult și fără rost — Aerisit 9) Vorbe cu „aviz" — Vorbă cheie 10) Drug — Vorbe peiorativ 11) Pronume — Cuvînt... ce despică munții! — Măsură de greutate (nu pentru „vorbe grele") 12) Soluția pentru gurile... sparte — Vorbește fără entuziasm.

Lucian IONESCU

GH. CHIRIAC

SCRIITORUL: — Prea multe floricele...
EA: — Vai, dar e în stilul prozei tale...

V. TIMOC

— Bine-ai venit, Aschiuță! Nu te-am văzut de o lună...
— De ce?
— Întreabă cooperativa care ne-a reparat televizorul!

RIK AUERBACH

— Să vă fie de bine cumpărăturile, dar la întreținerea blocului v-ați gîndit?
— Cum să nu! Ne-am șters bine picioarele!...

E. ARNO

— După dumneata, mamă soacră!

I. PALL

Pesimistul

PAUL NEAGU

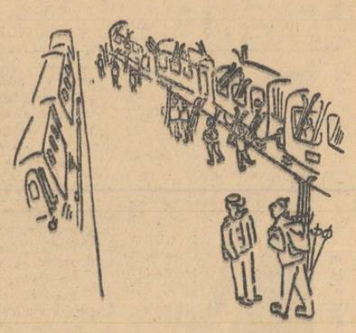

— Vă rog, care-i trenul de Sinaia?...

RED GHENADESCU

— Ce de fulgi! Bietele ființe!...

Ultimul Cherochez

Povestire de F. C. WEISKOPF

La marginea micului parc de pe Union Square, acolo unde gospodine istovite se odihnesc o clipă după tîrguielile făcute în magazinele cele mari destinate celor mărunți; acolo unde băieți nevîrstnici, italieni și irlandezi, din Prima și a Doua Avenue, se întîlnesc cu prietenele lor înainte de a intra împreună într-unul din cinematografele ieftine, cu program alcătuit exclusiv din filme cu cow-boy; acolo unde șomeri mai vîrstnici și cerșetori umili hoinăresc cît e ziulica de lungă; acolo unde tineri din Armata Mîntuirii caută să plaseze broșurele cuvioase și unde membri ai bravului sindicat al blănarilor împart manifeste despre felul în care au încălcat contractul patronii lor, sprijiniți de marea presă, de poliție și de bunul dumnezeu (în persoana împuternicitului său la New York, cardinalul Francis Spellman, tare într-ale bibliei și într-ale bursei)... la marginea acestui parc răsare, ca din pămînt, izbitor prin înfățișarea-i liniștită și neizbitoare, un bărbat înalt de stat, cu o față arămie, brăzdată adînc și cu părul des, de un negru albăstrui — un evident fiu al preeriei. În pofida costumului de gata și a pantofilor cu talpă de cauciuc.

Nu durează mult și indianul e înconjurat de un cerc de curioși cărora, la început, nu le acordă nici o atenție. Demn și tacticos scoate din buzunar o lulea împodobită cu pene, corali, lănțișoare și diverse zorzoane din os — un veritabil calumet - o umple și începe să pufăie.

— Din ce film ai șters-o, he-he-he... — strigă unul dintre băieți, dar rîsul i se curmă la mijloc. Și zbieretele colorilalți se sting, amuțesc toți sub privirea indianului, o privire de o sumbră tristețe și, în aceleași timp, sălbatecă.

Indianul întîmpină retragerea strengarului cu o furioasă clătinare a capului și rostește, în sunete guturale dar cu un pronunțat accent brooklinez: „Extractul meu de șarpe nu e pentru de-alde tine. Prostia n-o vindecă. Dar vouă, colorilalți, vă poate folosi grozav. Fiți atenți!" Cu mîna stîngă liberă — cea dreaptă continuă să țină cu demnitate calumetul — el execută o mișcare de hocus-pocus și, dintr-o dată, ține între degete patru sticluțe mici, pline cu un lichid turbure, opalin.

„Extract pur din vipere virgine, preparat după străvechea și tainica rețetă a vrăcilor din tribul indienilor Cherochee! Vindecă reumatismul, tusea măgărească, furunculele, anemia, vielea necurată, hemoragii pulmonare, dureri melancolice de inimă, sterilitatea la bărbați și femei și, în afară de asta, îi înzestrează, pe cei care-l iau, cu forte simpatetice..."

— Ajută și în cazul unui portofel gol? — întreabă un lustragiu chel, ce-și ține lădița sub braț.

Din nou ajunge o privire pentru a-l băga în sperieți pe zeflemisitor. Și, din nou, indianul întîmpină retragerea adversarului clătinînd furios din cap.

— „Ajută și în asemenea cazuri — zice el, fără să-ți pot da seama dacă răsplătește batjocura cu batjocură sau dacă vorbește serios — ajută, pentrucă-l face mai destept pe cel care-l consumă cu bună credință. Cum? Da, cum știau să se descurce bătrînii noștri vraci, în multe cazuri în care doctorii voștri, ai oamenilor albi, habar n-au pe unde să scoată cămașa? De pildă: cine a mai văzut un indian cu o asemenea chelie de lustragiu? Nimeni. Nu există piei roșii cu chelie. Și asta nu e întîmplător. Extractul de șarpe al cherochezilor..."

N-apucă să-și termine fraza și, cu dexteritate de scamator, face să dispară sticluțele, dispărînd, din cîțiva pași mari, în întrarea din apropiere a metroului B.M.T. Printre copacii prăfuiți ai parcului se înveste chipul albastru al unui Cop, al unui polițist.

Pe pămînt, în fața mea, zace un lănțișor cu podoabe de os, pe care indianul trebuie să-l fi pierdut în graba plecării. Ridic lănțișorul și-l urmez. Un tren tocmai a oprit. Domnește învălmășala haotică obișnuită. Cum să găsești aici pe cineva? Totuși, în clipa următoare îl descopăr pe cel căutat. Stă departe de toți ceilalți, la capătul peronului unde opresc trenurile de călători cu direcția Brooklin.

Fața lui, contractată de bănuială, se destinde cînd îi întind, în tăcere, lănțișorul. Ceremonios, își atinge pieptul cu mîna dreaptă, se înclină și-și spune numele: „Blue Thundercloud — Nor albastru de furtună".

Și eu mă prezint, drept care ne strîngem mîinile (Ah, dulci amintiri despre cărți ferfenițate, cu ilustrații țipătoare, despre „Ciorapul de piele" și despre „Ultimul mohican", citite, după orele de școală, în „Wigwam-ul" nostru de sub bătrînii castani ai unui tainic colțișor praghez! Ce n-aș da să mă pot vedea în clipa de față cu ochii mei de atunci, așa cum stau, mînă în mînă cu un autentic urmaș al temerarilor vînători de bivoli și al cititorilor de urme din pădurile virgine, aici în Chesapeake Bay!)

Îl întreb dacă aș putea cumpăra o sticluță cu extract de șarpe.

Blue Thundercloud clatină din cap, cu un surîs melancolic și înțelept.

— Cumpărați mai bine asta!.

Îmi întinde o broșură, arătînd aproape la fel ca vechile cărți ale copilăriei. Pe copertă, un indian stacojiu își călărește mustangul negru peste litere de culoarea ierbii: „Despre trădarea cea mare. Soarta cumplită a poporului cherochez. Scrisă de unul dintre ultimii săi supraviețuitori. Prețul: 15 cenți".

Plătesc cu o jumătate de dolar și las să se înțeleagă că renunț la rest. Dar Blue Thundercloud nici nu vrea să audă de așa ceva.

— Simpatia dv. pentru o piele roșie prețuiește mult mai mult decît cele cîteva monezi în plus pe care le-aș cîștiga... Dacă... Se oprește, murmură un cuvînt de despărțire, și sare într-un vagon care, în clipa următoare, se pune în mișcare. Stau și urmăresc ultima privire a lui Blue Thundercloud. Un chipiu de polițist se leagănă peste capetele multimii de oameni ce, îmbrîncindu-se, înghesuindu-se, se revarsă năvalnic pe peron, prin gura de tunel a culoarului de acces.

Urc spre Union Square, mă așez pe una din băncile parcului și răsfoiesc broșura. Prezintă istoria indienilor din tribul Cherochee care, sub călăuzirea înțeleaptă, prielnică propășirii a căpeteniei lor Sequoia, au renunțat la viața nomadă, s-au apucat să lucreze pămîntul, au înființat școli au purces la crearea unei limbi literare, pentru a ajunge în rîndul statelor moderne. Din nefericire, au dat crezare inscrisellor întocmite cu coloniștii albi care, într-o deloc bună zi, au tăbărît asupra „copiilor lui Sequoia" lăsîndu-i „fără glie, avut, sănătate, viață".

Ultima pagină cuprinde numele a șase sate cherocheze, decimate în timpul celei mai depline păci, pînă la un om — șase „Lidice" indiene, în însăși țărișoara lui dumnezeu și a omului alb.

Dedesubtul acestor nume scrie, cu litere stîngace, copilărești, așternute, se vede, de mîna lui Blue Thundercloud:

„Nu numai că ne-au furat țara, că ne-au ars colibele, că ne-au stîrpit cirezile de bivoli, dar rîvnesc și la ultima noastră agoniseală. Midwestern Chemical and Drug Company produce, pe cale industrială, un elixir inferior, pe care-l pune în vînzare ca „Autentic extract de șarpe - Cherochee". Dar ziua cea mare, zi de dreptate și răsplată, va veni și pentru pielle roșii".

„Howgh" spun eu, fără voie, în amintirea cărților cu indieni din anii de școală. „Howgh!". Asta însă vrea să însemne: „Da, va veni ziua: ventru voi, ca și pentru toate popoarele asuprite pentru toți împilații și nedreptățiții, și poate că nu e deloc departe ziua aceea..."

În romînește de Emanuel MIHAI

POȘTA REDACȚIEI

CITITOR — Sinaia: Dorind să cunoașteți mai multe lucruri despre munca sufleurilor din teatre, vă recomandăm să urmăriți colecția publicației „Săptămîna culturală a capitalei", unde sînt inserate amintirile sufleurului Petre Popescu-Popișor.

NICOLAE TURTĂ — Botoșani: **Articolul satiric „Tablagii" caută să surprindă un anumit aspect criticabil. Năravul pe care-l vreți extirpat nu ni se pare că are proporțiile la care vă referiți dv. De aceea credem că publicînd așa ceva am face din nimic, o problemă. Și-apoi, vocabularul folosit ni se pare nepotrivit pentru a fi dat tiparului.**

Nici în ceea ce privește forța caustică, materialul nu excelează. În mare parte articolul descrie o hartă la table, o relatare cam monotonă, fără a-i ustura pe cei vizați. Mai încercați pe aceste teme, însă cu mai multă atenție la abordarea problemei și la solicitarea interesului cititorilor.

RITA IONESCU — Iași: **Carlos Diaz este unul din cei mai cunoscuți cîntăreți de muzică ușoară din Cuba și locuiește la Havana. Discul ce se găsește în magazinele muzicale cuprinde o selecțiune interesantă a creațiilor sale.**

OCTAVIAN CIOCAN — Sărmaș (Topliță): **Cărțile ce nu le găsiți în localitatea dv. cereți-le, în scris, librăriei „Cartea prin poștă" din București, strada Biserica Enei nr. 16. Cărțile cerute vor fi trimise la adresa indicată de dv.**

GH. HARNAGEA — Galați: **Probabil că necazurile de care ați dat fiind în deplasare le-ați arătat celor în drept. Dacă nu, atunci este bine să o faceți. Ar fi un ajutor în munca tovarășilor de la fabrica de ciment din Bicaz.**

M. HUMINIUC — Iași: Apariția revistei „Cinema" înseamnă un sprijin dat iubitorilor de cinematograf, între care vă numărați și dv. Problemele ridicate le puteți comunica acestei reviste.

NICOLAE MITARCĂ — Brașov: **Ne propuneți să înființăm un „colț al acvarofilului" care să trateze probleme în legătură cu creșterea peștilor exotici. Ne propuneți de asemenea și cîteva titluri de articole. Ce să vă spunem decît că dorim să vedem ce ne scrieți și ce soluții propuneți? Așadar, scrieți-ne.**

N. BELU — M. Ciuc: La spiritualele versuri ce ni le-ați făcut cunoscute vă răspundem că la rubrica de modă ne ocupăm din cînd în cînd și de bărbați. Socotiți poate că este prea puțin? Așteptăm să vă auzim părerea.

VANDA CIURESCU — București: **La București nu există o „facultate feroviară", după cum ne scrieți dv. Nici o școală medie de genul celei ce vă interesează.**

MIHAI NICOLAE — București: Încercările făcute în caricatură sînt promițătoare. Trebuie să acordați însă mai multă atenție reliefării laturii satirice a desenului cît și a textului.

Privind caricaturile, constați o oarecare naivitate. Umorul nu este concentrat, nu țîșnește cu tărie, ci doar licărește. Cum spuneam, aveți posibilități. Trebuie însă să perseverați.

ȘAH Șah ȘAH

Partida circuit

1. e2-e4 (Nicolau), e7-e5 (Seimeanu)
2. Cg1-f3 (Troianescu), Cb8-c6 (Reicher)
3. Nf1-b5 (Urseanu), Nf8-c5 (Drimer)
4. c2-c2 (Braunstein), Cg8-f6 (Ghițescu)
5. 0—0 (Rotaru), 0—0 (Rădulescu)
6. d2-d4 (Nacht), Nc5-b6 (Partoș)
7. d4 : c5 (Radovici), Cf6 : e4 (Soos)
8. Dd1-d5 (Günsberger), Ce4-c5 (Nicolau)
9. Nc1-g5 (Reicher), Dd8-e8 (Troianescu)
10. Cb1-a3 (Urseanu), a7-a6 (Rotaru)

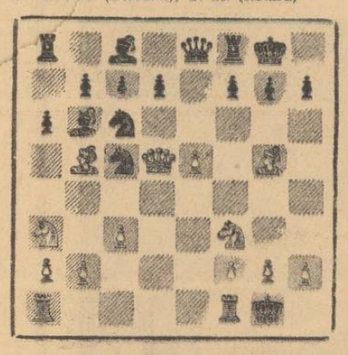

Din poziția de mai sus am solicitat continuarea maestrului sportului Carol Partoș din Ploiești. El a jucat

11. Nb5 — c4

și a însoțit mutarea sa cu următoarele observații:

„Această mutare menține în continuare presiunea pe diagonală a2—g8, păstrînd, de asemenea, și diverse posibilități de manevră ca, de exemplu, depiasarea nebunului de pe c4 pe d3. Analizînd situația de pe tablă constatăm că toate figurile albului (exceptînd turele) ocupă poziții excelente. Negrul continuă să întîmpine mari greutăți în dezvoltarea nebunului de cîmpuri albe din c8. Această dezvoltare reclamă urgență, deoarece albul ar putea juca b2-b4, îndepărta calul din c5, iar apoi, prin aducerea calului din a3 pe c4 (după retragerea prealabilă Nc4-d3), ar controla și mai energic înaintarea pionului d7.

De luat aminte, la un moment dat, și la sacrificiul Ng5-f6!, urmat de aducerea damei pe flancul regelui cu amenințări de mat".

Florin Gheorghiu: 2—0 în meciul cu Al. Gunsberger

Prima parte a meciului de baraj pentru titlul de campioni de șah al R.P.R. i-a adus lui Florin Gheorghiu un punctaj la care, probabil, nici el nu spera atunci cînd a plecat la Timișoara, la Gunsberger „acasă". Din cele două partide de jucate, el a obținut maximum: 2 puncte, astfel că acum îi mai este necesar doar o jumătate de punct în celelalte două partide ale meciului de baraj. O remiză deci, pe care, fără doar și poate, o va putea obține recîștigînd, astfel, titlul de campion al țării pe care l-a mai deținut acum doi ani.

În legătură cu desfășurarea primei părți a meciului de baraj am cerut unele amănunte secretarului general al Federației romîne de șah, Francisc Hartman, care ne-a declarat:

„Prima partidă a meciului nu a fost spectaculoasă. Gheorghiu a cîștigat în deschidere un pion și, după întrerupere, a reușit să valorifice acest avantaj, obținînd victoria. Partida a doua a fost mai interesantă, mai tăioasă. Gunsberger a reușit să cîștige o calitate și avantajul avut se părea că îi va aduce cîștigul — sau în cel mai rău caz remiză. Dar după întrerupere el nu a ales cel mai just plan strategic, a vrut să cîștige printr-o manevră bruscă și, pînă la urmă, a pierdut".

★

A doua parte a meciului de baraj continuă astăzi și mîine la București, în aula Bibliotecii centrale universitare, începînd de la orele 16,30. În aceeași sală și la aceeași oră vor continua și ultimele două partide ale meciului Alexandra Nicolau — Margareta Teodorescu, contînd pentru locul II în finala campionatului republican feminin. După primele două partide rezultatul este 1—1.

Simultan de șah... în doi!

De curînd, la Ploiești a avut loc un simultan „dublu-alternativ" de șah. Menționăm că printr-un simultan de șah se înțeleg partidele pe care un jucător, evident mai puternic, le susține, în același timp, cu un număr oarecare de jucători, mutînd pe rînd la fiecare tablă. De data aceasta, la simultanul de care amintim, au fost doi „simultaniști": maestra internațională Maria Pogorevici *și maestrul sportului* Carol Partoș. *În fiecare din cele 24 partide pe care le-au jucat ei au efectuat, pe rînd, cîte o mutare, astfel că, pe lîngă necesitatea de a înțelege planurile adversarilor, a fost nevoie și de „ghicirea" ideilor strategice ale celuilalt simultanist.*

După mai multe ore de joc, cei doi maeștri au cîștigat 20 de partide, au pierdut două (la Alexe Traian, mecanic, și I. Leonida, planificator) și au remizat două (cu C. Ionescu, și Cristel Săvăreanu, ambii mecanici).

Fără cuvinte
Desen de Adrian ANDRONIC

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„FECIOARA" „Baia"

În „Fecioara" film realizat în Mexic, locul de emigrație al reputatului cineast spaniol, arta regizorală a lui Bunuel n-are nimic spectaculos, de natură a entuziasma sufletele avide de „senzații tari" vikinglene. Conflictul dens, izvorît din tragica realitate a practicilor rasiale manifestate în forme atît de violente în S.U.A., conflict susceptibil — prin implicațiile sale erotice — de a fi tratat printr-o optică care să frizeze bunul gust și decența, e povestit de Bunuel cu gravitatea și ponderea proprii unui mare artist. Nimic nu este idealizat, nimic exagerat. Intimplările se înlănțuie într-o reconstituire vlină de autentic a vieții de toate zilele, dramele se consumă lucid și liniștit, fără holoturi, și convulsionări fals sentimentale. Filmul e o dezbatere — între patru personaje — a unor acute probleme de etică, proiectată pe fundalul unei realități dezgustătoare în semnificațiile-i umane, care invită la meditație pe spectatorul sensibil și atent la mașile adevăruri exprimate pe ecran într-o perfectă formă artistică.

I. DELEANU

„Stolul captiv"

Un film care continuă seria producțiilor din R. P. Bulgaria despre lupta ilegală a comuniștilor, împotriva regimului burghezo-moșieresc, un film din seria remarcabilelor creații ale lui Anton Ivanov, „Voci în insulă" etc. Subiectul este deosebit de simplu: un grup de luptători ilegali este arestat; deținuților li se face o instrucție sumară, o parodie de judecată și apoi sînt condamnați la moarte și executați. Scenaristul Emil Manov și regizorul Ducio Mindrov n-au pus însă accentul pe fabulație ci pe descrierea pasionantului univers sufletesc al comuniștilor, pe relevarea înaltelor lor calități umane.

Iată încheierea menită să fie un simbol și un bastion al morții și pe care prezența luptătorilor o umple de viață, contrazicînd astfel insuși principiul pe care se bazează statul asupritor: terorizarea celor ce ar îndrăzni să lupte pentru un trai mai bun. O încercare a fasciștilor de a semăna suspiciunea și instrăinarea între ilegaliști se soldează cu aceiași ese rusinoase tentativa de a demobiliza prin spaimă. Cît de mari sînt eroii comuniști dacă pînă și în fața morții sa înarmeze de curățenia lor sufletească!

Umanismul eroilor filmului și frumusețea sacrificiului lor sînt minunat valorificate de focul sobru al unor actori ca Stefan Iliev, Kiril Kovaciev. Aksen Simonov precum și de imaginile pline de infiorare și emoție oferite privirii spectatorului de o manevrare îndrăzneață, dornică de efecte originale a aparatului de filmat. O operă de artă autentică, mișcătoare, educativă.

B. DUMITRESCU

„Inelele gloriei"

Amatorii de sport — și cu deosebire iubitorii gimnasticii — au de ce să fie satisfăcuți. „Inelele gloriei" le oferă prilejul unei întîlniri pe ecran cu unul din marii gimnaști ai vremii noastre, renumitul campion sovietic Albert Azarian. Într-adevăr, este o încîntare să-l urmărești pe acest desăvîrșit maestru evoluînd cu uimitoare precizie la paralele sau la bară, legînîndu-se suplu și realizînd complicate figuri la inele. Exercițiile sale denotă o deplină siguranță a mișcărilor, o perfectă stăpînire a fiecărui mușchi și ating acea treaptă unde eleganța sportivă se învecinează cu arta.

Dar scenariștii filmului (I. Kociarian, A. Filimonov și G. Saghinian) s-au temut ca nu cumva prezentarea ascensiunii sportive a eroului să pară pictisitoare. De aceea, au imaginat o poveste sentimentală, destul de duloeagă și banală, care constituie firul principal al intrigii.

În rolul tînărului fierar, din satul armean de munte, pe care nimeni nu-l învinge la lupte și care ajunge student la Institutul de educație fizică și se consacră apoi în mari concursuri internaționale de gimnastică — Albert Azarian vădește însușiri actoricești incontestabile. Regizorul Iuri Erzinkian a imprimat un ritm viu unor episoade din film, în special părții finale a cărei tensiune dramatică — fără a surprinde prin originalitatea situațiilor — e bine dirijată regizoral. Există însă un balast de convenționalism, o lipsă de fantezie în dezvoltarea subiectului, care pleacă de la scenariu și se repercutează asupra filmului.

Ar fi fost loc pentru mai multă vervă, prospețime și inventivitate — tema însăși îndemna la aceasta. Chiar și așa însă, farmecul demonstrațiilor sportive, atmosfera febrilă a marilor concursuri se păstrează intacte pe ecran și justifică interesul pentru film.

Mihail LUPU

Premieră la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra"

„Cezar și Cleopatra"

Bernard Shaw este un oaspete adesea prezent pe scenele noastre. În poliția deceniilor care au trecut, opera sa își păstrează neștirbit tăișul satiric la adresa „lumii bune" britanice. Denunțarea tarelor capitalismului întreprins pe un front larg de Shaw, cu pătrunzătoare capacități de observație și spirit critic vehement, continuă să fie și azi actuală și semnificativă.

Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", în al cărui repertoriu au figurat și în trecutele stagiuni lucrări din dramaturgia lui Shaw, o ales acum „Cezar și Cleopatra", una din „piesele pentru puritani" ale lecunduluj scriitor. Ca și „Discipolul diavolului" piesa nu este pur și simplu o dramă istorică. Reconstituirea epocii antichității, evocarea campaniei militare a lui Cezar în Egipt constituie pentru autor un prilej de a abborda aspecte politice și etice la ordinea zilei în vremea sa. Descrierea cuceririi de către romani a imperiului de pe țărmurile Nilului cuprinde aluzii foarte străvezii la adresa expansiunii colonialiste engleze în Africa către sfîrșitul secolului trecut.

Pe de altă parte, portretizarea conducătorului legiunilor romane, Shaw își exprimă limpede poziția față de rolul marilor personalități, atrăgînd atenția și asupra slăbiciunilor umane ale lui Cezar, care nu apare ca un erou „ideal", intangibil, ci în primul rînd ca un om viu. Această deseroizare întreprinsă de dramaturg are un ascuțit polemic îndreptat evident împotriva teoriei idealiste reacționare, la modă atunci în occident, conform căreia istoria ar făuri-o „geniile", capabile să pătrundă „mecanismul" lumii.

Spectacolul pe care Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" îl prezintă în premieră e pus în scenă de regizorul Lucian Pintilie, care a urmărit tocmai să lumineze sensurile actuale ale textului, fără să apeleze însă la „actualizarea" forțată a acțiunii. După cum ne-a mărturisit regizorul, preocuparea sa de căpătenie a fost „polemica cu prejudecata romantic-mistică a istoriei, cu mitul personalității istorice sacrosancte, pulverizarea acestui mit". În realizarea acestor intenții, direcția de scenă se bizuie pe o cuprinzătoare distribuție, în frunte cu Fory Etterle (Cezar), Ileana Predescu (Cleopatra), Nelly Stefan (Fotinia), Gheorghe Aurelian (Pothinus), Septimiu Sever (Apolodorus), Petrică Gheorghiu (Rufio), Gheorghe Ghilulescu (Britannus), George Mărutză (Zeul Ra) și alții. Decorurile sînt realizate de Paul Bortnovschi, costumele de Valentina Bardu, iar muzica pentru spectacol a fost compusă de Radu Căplescu.

Mircea ANDREI

Violonistul sovietic Igor Bezrodnii

SCENA ȘI ECRANUL

Ne vizitează

Luna martie va fi bogată în manifestări muzicale avînd concursul unor artiști de peste hotare. La începutul lunii va sosi în țara noastră apreciatul violonist sovietic Igor Bezrodnii, care va cînta cu orchestra Radioteleviziunii din București, cu Filarmonica din Iași, urmînd să prezinte și un recital în capitală.

Oaspete al țării noastre va fi și pianistul polonez Tadeus Zmuddzinski. El este laureat al celui de-al IV-lea Concurs internațional Frederic Chopin de la Varșovia (1949), Laureat al Festivalului de Muzică Poloneză Contemporană (1952), Laureat al Premiului Artistic (1958).

Toț în cursul lunii martie ne vor mai vizita violoncelistul mexican Adolfo Otnoposoli, dirijorul finlandez Paavo Berglund, pianistul maghiar Istvan Anlal.

ECOURI

● *REGIZORUL francez "Claude Chabrol pregătește două realizări: un film consacrat celebrei afaceri Dreyfus și un altul „Imi fac tinereța". În care protagonist va fi actorul și cîntărețul Charles Aznavour.*

● *CINEAȘTII din R.S.S Estonă au realizat recent filmul „Dezghețul", dramatică evocare a unui episod al rezistenței antifasciste. Regizorul Kalju Kürk a încredințat rolurile principale artiștilor poporului Karel Kram și Hugo Laur, precum și tinerei eleve a studioului de artă dramatică din Tallin, Sirie Arbi.*

● *LUNA ACEASTA, regizorul american Otto Preminger (realizatorul filmului „Furtuna la Washington", dezvăluind critic moravurile politice americane) urmează să înceapă lucrul la un nou film „Cardinalul". Printre interpreți: Tom Truon, Romy Schneider, Burgess Meredith și alții.*

● *GINA LOLLOBRIGIDA, Marcello Mastroianni și Claudia Cardinale figurează în distribuția viitorului film pe care va începe să-l realizeze în martie cunoscutul cineast italian Vittorio de Sica. Filmul se va intitula „Romanță în Ceylon" și în vederea filmărilor echipa se va deplasa în acest scop la Colombo.*

● *CU OCAZIA „Săptămînii filmului francez" desfășurată la Praga — capitala R.S. Cehoslovace a fost vizitată de un grup de cineaști francezi, printre care regizorul Eduard Molinaro și actorii Francoise Arnoul, Corrine Marchand, Jean Pierre Cassel etc.*

● *PRODUCATORII cinematografici americani preconizează transpunerea pe ecran a cunoscutei piese „Nebuna din Chaillot" a scriitorului francez Jean Giraudoux, jucată și la noi de regretata actriță Lucia Sturdza Bulandra.*

● *VERA MARETKAIA, Sofia Pavlova și micuta Irina Mitsik sînt principalele interprete ale unui film terminat de regizorul Evgheni Bonncinghin la studioul „A. Dovjenko" din Kiev. Subiectul se tese în jurul unei fetițe care rămîsese singură pe lume în zilele războiului și care — crescută de o colhoznică — își regăsește după zece ani mama adevărată.*

● FRED ZINNEMANN, care a terminat recent filmul „Hawai" va începe în luna aprilie, în regiunea Pau, un film care va înfățișa un episod al războiului civil spaniol, intitulat „Ucigînd un șobolan duminica" (după un roman al lui Emeric Pressburger), filmul va avea ca principal interpret pe cunoscutul actor Anthony Quinn.

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

Concertele din 23 și 24 februarie ale Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijate de Mircea Basarab, ne vor prilejui reluarea contactului cu arta tinerei și înzestratei violoniste sovietice Nina Beilina, cunoscută publicului nominesc din manifestările prilejuite de cel de-al doilea Festival și Concurs internațional „George Enescu", disputat în anul 1961. Cîștigătoare a titlului de laureată a concursului internațional de vioară, distinsă cu premiul I, Nina Beilina a apărut ca solistă a concertului festiv al laureaților ce s-a desfășurat în marea sală a Palatului R.P.R. Ea ne-a lăsat atunci impresia unui veritabil talent violonistic, matur și serios, la care o muzicalitate cu adîncă vibratie interioară se îmbina cu o stăpînire fermă a mijloacelor tehnice de expresie, împletire fericită de talent și știință, ce constituie o caracteristică a școlii sovietice de vioară, considerată de juriile internaționale drept prima din lume. Ascultînd pe Nina Beilina în Concertul de Ceaikovski și într-un recital, am cîpătat cu toții certitudinea că juriul n-a greșit, atribuindu-i premiul I.

Ca solistă a Filarmonicii noastre, Nina Beilina va interpreta Concertul pentru vioară și orchestră de Dmitri Șostakovici, lucrare ce se situează, prin proportiile ei, puternicul ei mesaj umanist și vitalitatea ei debordantă artistică, printre cele mai izbutite piese concertante ale muzicii secolului nostru, alături de concertele lui Prokofiev, Bartok și de unicul concert al lui Alban Berg. Pătruns de bogăția de idei și sentimente ale omului înaintat al zilelor noastre, generat de problematica epocii noastre, Concertul pentru vioară a fost compus în anul 1956 și dedicat neîntrecutului violonist sovietic David Oistrah, care l-a impus în întreaga lume, cîntîndu-l după primele audiții istorice de la Moscova și Leningrad, la Paris, Londra și New York. Înflăcărat propagator al acestei inspirate compoziții, David Oistrah nu s-a sfiit să schimbe arcușul cu stiloul și să publice în revista „Sovestkaia muzîka" (nr. 7, 1956) un amplu articol analitic despre Concertul de vioară al lui Șostakovici, pe care-l considera „intruchiparea unei idei măreț". Concertul pentru vioară de Șostakovici este alcătuit din 4 părți. Asupra conținutului original al lucrării ne dau bogate sugestii însești titlurile și structura părților alcătuitoare. Astfel denumirea lor : Nocturnă, Scherzo, Passacaglia și Burlesca.

Compozitorul Doru Popovici

În contrast cu proporțiile monumentale ale Concertului de Șostakovici vom asculta, toț în interpretarea Ninei Beilina, o capodoperă a clasicismului universal : Concertul nr. 7 în Re major de Mozart. Descoperit și tipărit abia în anul 1906, acest concert s-a impus în repertoriul universal datorită pasiunii cu care a fost popularizat de marii violoniști ai secolului nostru, printre care amintim numele lui Enescu, care de altfel a scris și cadențe pentru partea I-a și ultima a lucrării.

În aceleași concerte vom asculta în primă audiție Simfonia I-a de Doru Popovici, un exponent remarcabil al tinerelor generații de artiști formați în anii puterii noastre. Încă de pe băncile conservatorului Doru Popovici s-a afirmat ca un spirit creator isoditor, ce-și căuta o cale personală pe terenul larg al concepțiilor estetice ale realismului socialist. Pornind de la miniaturi vocale pe texte poetice de Arghezi, Bacovia, Topîrceanu, el a evoluat spre formele muzicii de cameră, scriind fantezia „Orfeu" pentru trio de coarde, „3 cîntece de suplici" pentru pian, apoi un Poem simfonic și Concertino pentru orchestră de coarde. În ultimii ani, creația lui D. Popovici s-a îmbogățit cu lucrări inspirate de tematica vieții contemporane, cum sînt cantata „Porumbeii morții" inspirată de tema nobilă a luptei pentru pace, poemele simfonice „Patria mea" și „Noapte de mai" și opera „Prometeu" după piesa cu același titlu a lui Victor Eftimiu. În același timp compozitorul n-a neglijat genurile cele mai accesibile, piesele corale, cîntecele de masă. Scrisă în 1961—1962, Simfonia I-a a fost dedicată celei de a 40-a aniversări de la întemeierea U.T.C. Simfonia are cîte un titlu sugestiv pentru fiecare din cele 4 părți ale sale : Dofana, În luptă cu inerția, Epitaf și Dialog cu timpul. În contrast cu prima parte, care evocă momente de suferință și revoltă din trecutul de luptă al clasei muncitoare, partea II-a, În luptă cu inerția, redă muzical conținutul ideo-emoțional al poemului cu același titlu al regretatului poet N. Labiș. Partea III-a, Epitaf, evocă un trecut de beznă și crimă, având ca motto versul „strigăt răpus de josnicia armelor".

Finalul, Dialog cu timpul, sugerează străduința și lupta continuă a omului contemporan pentru a clădi lumea luminoasă a viitorului.

V. CRISTIAN

BREVIAR • BREVIAR

Viitoare premiere

Lumea pe care dramaturgul elvețian Friedrich Dürenmatt o aduce pe scenă este una ciudată, dar „foarte reală, în ciuda aparențelor ei nereale", cum el însuși o spune încercînd să caracterizeze și altfel decît dramatic personajele sale. Și într-adevăr, lumea care populează orășelul Güllen în care are loc „Vizita bătrînei doamne", este una monstruoasă, hidă, criminală chiar, dar cu atît mai adevărată și de aceea mai de condamnat și condamnată. Nu știm dacă istoria propriu-zisă pe care o povestește aci Dürenmatt, s-a întîmplat vreodată cu adevărat, dar în lumea capitalistă, această istorie sinistră s-ar fi putut întîmpla, ea este verosimilă, mai mult chiar, ea este un simbol. Pentru că ceea ce importă în comedia tragică, așa cum l-a adus tînărului dramaturg elvețian (născut în 1921, a avea treizeci și ceva de ani cînd a scris-o) gloria, nu este întîmplarea propriu-zisă, ci sistemul economic, relațiile dintre oameni. În lumea în care cu bani se poate cumpăra totul, în care banii sînt unica putere de măsură și unica putere care determină relațiile dintre oameni, cu bani se pot cumpăra nu numai fabrici, pămînt și case, ci și oameni, iar banii au ca în vremuri străvechi stăpînii de sclavi — putere de viață și moarte asupra oamenilor. Realitatea aceasta este tragedia pe care Dürenmatt o aduce în scenă, dar nu o aduce ca pe un destin implacabil, ci ca pe o stare de fapte pe care oamenii dacă ar voi-o ar putea-o schimba. Dar aci începe comedia, și ea tot atît de reală, de adevărată ca și tragedia — mărunții burghezi din Güllen, primarul ca și preotul, medicul ca și negustorul de mărunțișuri, nu vor, nu pot organiza să se opună puterii banului din lumea lor, din simplul motiv că educați și crescuți în această lume, ei înșiși nu cunosc o altă putere decît aceea a banului, închinîndu-se acestuia ca unui idol. Și ei, ca și „bătrîna doamnă", ba mai mult decît ea, sînt lipsiți de sentimente, de ființă umană, recunoscînd și nerecunoscînd nici o altă valoare decît aceea a banului. Pusă la alegă între viața unui om, concetățean și prieten și propria lor bunăstare, propria lor îndestulare, ei o vor alege neapărat pe a doua sacrificînd banului, omul.

Pusă în scenă la Teatrul Național „I. L. Caragiale" de maestrul emerit al artei Mony Gheler-ter, „Vizita bătrînei doamne" va constitui probabil un eveniment al stagiunii teatrale, fiind cel de-al Teatrul Național face cunoscut în felul acesta una din cele mai interesante lucrări ale dramaturgiei occidentale contemporane, cît și pentru că această va aduce prilejul s-o revedem după multă vreme, într-un rol pe măsura ei, pe artista poporului Aura Buzescu.

Dana MUȘAT

ÎN PREGĂTIRE: TREI SPECTACOLE

Pe scena Teatrului de estradă al regiunii București se sărbătorește o nuntă. O adevărată nuntă românească, așa cum e ea : cu pitorești obiceiuri, cu tradiționalele urări, cu minunate dansuri și muzică. Doi tineri colectiviști din sate vecine își unesc inimile.

— Deși este începutul de viață al acestor tineri, ei nu pun regizorul spectacolului și directorul ansamblului, Hari Negrin. În viitorul spectacol „Am trăit să văd și asta" — așa cum e firesc pentru specificul teatrului nostru, majoritatea scenelor înregistrează — bineînțeles în cintec și dans — evenimentele actuale ale satelor regiunii noastre colectivizate : frumusețea neîntrecută a lanurilor Bărăganului, munca entuziastă, plină de spor, viața luminoasă și fericită a colectiviștilor. Muzica compozitorilor Nicolae Kircu-lescu, Vasile Veselowski, Marcel Ionescu — are la bază motive folclorice din regiunea noastră. De asemenea baletele — aranjate de Adriana Dumitrescu, ca și scenografia lui N. Lebas redau din viața de azi a satelor.

Din ansamblul de 60 de persoane fac parte : Nicu Stoenescu, Mircea Preotescu, Petre Gusti, Al. Bojenescu, Rodica Paliu, Puica Igirosanu, Anabela Kelner, Madelen Bazac, Isabela Stănescu, Mihai Popescu, Ch. Papanicola, Mimi Munteanu, Maria Moraru, Coca Gheorghiu. Soliștii baletului sînt Marietta Ionescu, Theo Covali, Emilia Paul. Conducerea muzicală a spectacolului o deține compozitorul Marcel Ionescu.

— Alte proiecte ?

— În repetiții avansate se află de asemenea un concert-spectacol de Angel Grigoriu, Romeo Iorgulescu, Cornel Constantinescu, intitulat „Sera melodiilor". Muzica e de George Grigoriu, Temistocle Popa, Mișu Iancu.

Al treilea spectacol e o comedie muzicală : „Mișelese bucluceș" de Ștefan Haralamb și Stela Neagu. Premiera comediei a avut loc la Teatrul Național din Craiova, iar la noi ea a fost transformată în comedie muzicală. Muzica a fost compusă de Marcel Ionescu. Regia este semnată de Constantin Sincu. După cum se vede încercăm să creăm — cu actorii noștri — și o echipă de comedie muzicală.

Sandu MARIAN

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ

Teatrul de amatori al orașului București

Sindicatul Ministerului Metalurgiei și Construcțiilor de mașini

Masiva mișcare teatrală de amatori, canalizată și organizată ca unul din șuvoaiele cele mai puternice ale revoluției culturale de masă, reprezintă un bogat rezervor de valori artistice, de care va avea de profitat, în primul rînd, teatrul nostru profesionist.

Am văzut echipa de teatru a sindicatului Ministerului Metalurgiei și Construcțiilor de Mașini, care a interpretat, în prima zi a acestei săptămîni, drama „Un strugure în soare" a scriitoarei americane de culoare Lorraine Hansberry. Piesa a fost reprezentată, pe la începutul stagiunii trecute, de către Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", încît s-ar putea spune că e cunoscută publicului bucureștean. Drama „Un strugure în soare" se dovedește, în ciuda unor intenții din cele mai bune, confuză, o piesă care nu spune prea mult spectatorului român, cunoscător al soartei tragice a populației de culoare din S.U.A.

Dificultățile de spectacol ale dramei „Un strugure în soare" sînt dintre cele mai mari, în primul rînd sub raportul sarcinilor actoricești, — și e într-adevăr de admirat hotărîrea și calmul cu care membrii echipei amatoare le-au înfruntat și, în cea mai mare parte, le-au biruit.

Se poate afirma că toți interpreții au intrat în tipologia de culoare cu destulă naturalețe, pentru a constitui un ansamblu omogen și a crea o atmosferă autentică. Dacă s-ar fi realizat în mai mare măsură și nuanța de atmosferă proprie acestei familii, caracterizată prin contradicția dintre autoritatea morală a bătrînei mame și tendința de emancipare a copiilor (ei înșiși oameni maturi), contradicție puternică, dar înăbușită în dragostea profundă care-i leagă pe toți prin mii de fire, — dacă s-ar fi realizat, zic, aceasta, atunci rezultatul ar fi fost mai convingător, atît în drama în'ernă, familială, cît și în drama care opune întreaga familie, persecutilor abiecte ale burgheziei albe. Evident, cu aceasta am intra în analiza regiei, de care sînt responsabili doi actori profesionișți, bine cunoscuți publicului, Ion Manta și Jean Reder.

Prezența foarte frecventă a actorilor în activitatea echipelor de amatori, ca inițiatori ai acestora pe căile spinoase ale artei teatrale, constituie unul din cele mai plăcute și mai folositoare aspecte ale acestei activități. Este o verigă a legăturii strînse care unește cele două forme de teatru — profesionist și amator, între care trebuie să existe o comunicare permanentă, întrucît nu există nici o diferență esențială. În această colaborare, nu au de cîștigat numai actorii amatori, ci și profesioniștii, care au astfel ocazia să facă o foarte utilă școală de regie și să se pregătească pentru o activitate care va trebui să devină una cu activitatea actoricească. Acum însă, pe noi ne interesează amatorii. Nu vom spune despre regizori decît că au muncit bine cu actorii, și că rodul muncii lor se vede. Este evident că fiecare interpret a înțeles bine rolul său, urmărind o relief are cît mai adîncă a substratului social, prin psihologia individuală respectivă. Mai toți interpreții, deși au lăsat să se vadă o perfectă stăpînire a resorturilor intelectuale și morale ale rolurilor respective, au lăsat uneori distanțe sensibile între clipa înțelegerii abstracte și a traducerii în viață.

Dar se poate afirma că toți interpreții sînt oameni dotați, nu numai stăpîniți de focul sacru dar și stăpîni pe talente care nu așteaptă decît să înflorească, să se maturizeze. Astfel, vom spune că Natalia Poiană a interpretat frumosul rol al mamei cu o autoritate și, în același timp, cu o simplitate care, de-a lungul a mai mult de două acte, au constituit centrul de gravitate al scenei : singura eroare a interpretei este aceia de a nu fi încercat, la final, o adîncire și o creștere indispensabilă, oricare ar fi fost nivelul anterior. Ion Preduț, care a interpretat rolul nelinistitului Walter, cu sterilele sale iluzii, e, de asemenea, un talent remarcabil, cu o impresionantă forță de viață, dar nu îndeajuns de preocupat de variație în tonul grav al rolului său, ceea ce a avut drept efect, din fericire rareori, un involuntar și neașteptat accent de comedie. Florica Stroe, în rolul soției lui Walter, a fost foarte convingătoare în iubire, duioșie, simplitate omenească, și merită o menționare aparte. Nu astfel s-a prezentat Elena Cristescu, interpreta tinerei cu aspirații de cultură și vagi idealuri de libertate, totuși ea o răceală uneori netinerească, pe care va trebui s-o înfrîngă în viitor, pentru a ajunge la exteriorizări mai nuanțate. Elena Langeanu a avut a face față, în rolul băiețelului lui Walter, sarcinii foldeauna dificile a unei travestiri, pe care a dus-o la capăt cu multă candoare și prospețime. Mihail Ungureanu și Aurel Bărbătescu au interpretat foarte corect rolurile a doi tineri negri foarte diferiți ca situație socială și mentalitate, ultimul punînd la maximum problema comună, în diferite grade, întregului ansamblu a distinsă.

Vladimir Ignat, Gheorghe Buzea, Nicolae Jinga, Gh. Mureșanu, C. Trușcanu și Dumitru Zamfir au adus cea mai onorabilă contribuție în rolurile episodice ale dramei.

Concluzia finală este categorie pozitivă. Nu încape vorbă că teatrul de amatori a intrat într-o fază de maturitate și că opera pe care e chemat s-o îndeplinească se va realiza tot mai mult, spre binele culturii noastre.

Radu POPESCU

Gh. Chamel, Elena Zamora, Roland de Iassy, Tantzi Cutava-Barozzi și I. Brună în opereta „Fritz" (1929)

EVOCĂRI

Cu cîteva zile în urmă, la Casa ziariștilor din București, a fost evocată figura cîntărețului N. Leonard de la a cărui moarte s-au împlinit 34 de ani. S-au întîlnit cu această ocazie în jurul aceleași mese, trei dintre artiștii care au jucat alături de Leonard în ultimul său spectacol din anul 1928, cu opereta „Fritz" de Robert Stolz, adaptare de N. Kiriițescu și N. Vlădoianu, spectacol pus în scenă de regizorul Sică Alexandrescu. Artista emerită Elena Zamora, care a fost partenera lui Leonard în rolul Lizi, Tantzi Cutava-Barozzi și Cotty Hociung au relatat amănunte despre regretatul tenor. Premiera operetei „Fritz" a avut un mare succes. Dar, într-o seară, Leonard a venit la teatru abia ținîndu-se pe picioare. A intrat în cabină fără să spună nimănui cît îi era de rău, jucînd spectacolul cu eforturi supraomenești.

— Fiind alături de el, povestea Elena Zamora, am simțit cît era de bolnav. Avusese chiar în scenă o hemoptizie violentă. Eu dansam și am voit să-l scot afară din scenă, ușor, prin pași de dans, dar el mi-a șoptit la ureche : „Nu, trebuie să ducem spectacolul pînă la capăt". După ieșirea noastră a căzut în culise... Un doctor aflat în sală i-a dat primele îngrijiri. După jumătate de oră a continuat spectacolul. N-am putut să-l împiedicăm. Publicul aflase între timp ce se întîmplase și cînd l-a văzut reapărînd în scenă, l-a aplaudat frenetic. Leonard privea fericit...

Acesta a fost ultimul spectacol în care a apărut Leonard. Nu după mult a încetat din viață.

Foștii colegi ai lui Leonard au arătat că spectacolul cu opereta „Fritz" a fost reluat mai tîrziu iar în rolul lui Leonard a intrat Ion Niculescu-Brună, astăzi artist emerit, de la Teatrul de Stat din Bacău. Evocarea lui Leonard a fost emoționantă. Tantzi Cutava Barozzi, care interpretează astăzi rolul titular din „Mamouret" la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", a subliniat calitățile de om și de cetățean ale lui N. Leonard, iar Cotty Hociung a dezvăluit cum a fost sprijinit de regretatul artist în începuturile lui artistice. Așa după cum au spus foștii lui colegi, amintirea lui Leonard este scumpă iubitorilor teatrului și muzicii.

S. N.

Tineri cîntăreți de muzică ușoară

Pe tînăra cîntăreață de muzică ușoară, Ruxandra Ștefănescu, cunoscută atît spectatorilor cît și telespectatorilor, am întîlnit-o, în pauza unei repetiții la ansamblul „Ciocîrlia".

— De cînd activați în cadrul acestui ansamblu ?

— Pot spune că cei opt ani de cînd particip la activitatea ansamblului „Ciocîrlia" constituie o adevărată școală muzicală, pe care am urmat-o... repetind, studiind, cîntînd. Am intrat coristă și, tot aici, am devenit solistă.

— Vă preocupă un repertoriu mai larg ?

— Firește. Personal, consider că un cîntăreț — fie chiar în principal de muzică ușoară — dacă nu exersează un repertoriu cuprinzător nu numai că nu-și poate cultiva pe deplin calitățile vocale și interpretative, dar nici măcar nu-și poate pune problema afirmării originalității sale.

— Ați cîntat recent în Polonia și R.D.G. Ne puteți împărtăși cîteva impresii ?

— Publicul acestor țări prietene primește cu mult interes melodiile compozitorilor din țara noastră.

— Despre preferințele auditorilor noștri de muzică ușoară ce ne puteți spune ?

— Chiar zilele acestea m-am întors dintr-un turneu în cadrul căruia am cîntat în centre muncitorești ca și pe scena cămin elor culturale din cîteva comune.

M-am convins încă odată că publicul nostru are o înțelegere deosebită pentru muzica ușoară românească pe care o iubește și o susține atunci cînd ritmul și melodia se îmbină armonios.

Sandu MARIAN

75
1964

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

NOUL NOSTRU ROMAN ILUSTRAT

O adaptare după VICTOR HUGO

„BUG-JARGAL"

ÎNCEPÎND DE AZI

ÎN PAGINA 5-A

Magazin

ANUL VII—Nr. 282

Sîmbătă 2 martie 1963

8 pagini — 1,50 lei

Tabloul pictorului francez Montchablon (1889) intitulat „La căpătîiul bolnavului", în care se remarcă, de la stînga la dreapta: studentul G. Marinescu, profesorii doctori V. Babeș, G. Asachi, N. Kalinderu, C. Buicliu, Șuțu, soția lui N. Kalinderu etc.

Profesorul GH. MARINESCU

Vocea profesorului răsună monoton. Prin camera întunecoasă se strecoară cîteva raze firave de soare. Ochii vii ai elevului privesc cu jind un colț de cer care se întrezărește prin ochiurile unei ferestre strîmte. Dincolo e aer proaspăt, copacii au înfrunzit, vîntul adie. Aici... Involuntar își descheie ultimii nasturi ai tunicii de seminarist și trage adînc aerul în piept ca și cum ar încerca să evadeze din atmosfera stătută a clasei. În urechi îi răsună din nou cuvintele părintelui Ene: „elev Marinescu, crede și nu cerceta...". Fața oacheșă a adolescentului se crispează exprimînd o hotărîre pe care nimeni și nimic nu o va putea zdruncina: nu va îmbrăca niciodată sutana preoțească!

Gh. Marinescu la vîrsta de 70 de ani

Știe că drumul va fi greu. Este însă convins că mama sa, femeie nevoiașă, pentru care el însemnează totul, îl va înțelege pînă la urmă. Va fi nevoit însă să mai aștepte. Căci libertatea — libertatea de a gîndi, de a studia comorile științei după care rîvnește din tot sufletul, de a deveni om adevărat — trebuie să și-o răscumpere. Pentru a renunța la cariera preoțească trebuie să-și plătească taxele pe opt ani. Altfel — va deveni un „caz" penal. Cu banii strînși din meditații, Marinescu își cîștigă dreptul de a alege calea științei.

Primul pas: înscrierea la Facultatea de medicină din București. Drumul către știință se dovedește a fi greu, însă plin de satisfacție. Tînărul student studiază pînă noaptea tîrziu. Nu se mărginește la litera cursurilor, la volumul de cunoștințe „pe măsură" studenților. Citește revistele medicale de specialitate, cercetează lucrările nou apărute, caută în practica clinică verificarea adevărurilor teoretice.

I. ADRIAN

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Din sumar:

AMINTIRI GAZETĂREȘTI
de acad. Victor EFTIMIU

„IUBIRE, MOARTE ȘI AȘA MAI DEPARTE"
Nuvelă de William SAROYAN
la Mica bibliotecă „Magazin"

DESPRE TOATE — PENTRU TOȚI

VĂ POVESTIM FILMUL
„CÎINELE SĂLBATIC DINGO"

A JUN DE ALEGERI

într-un raion ca atîtea altele

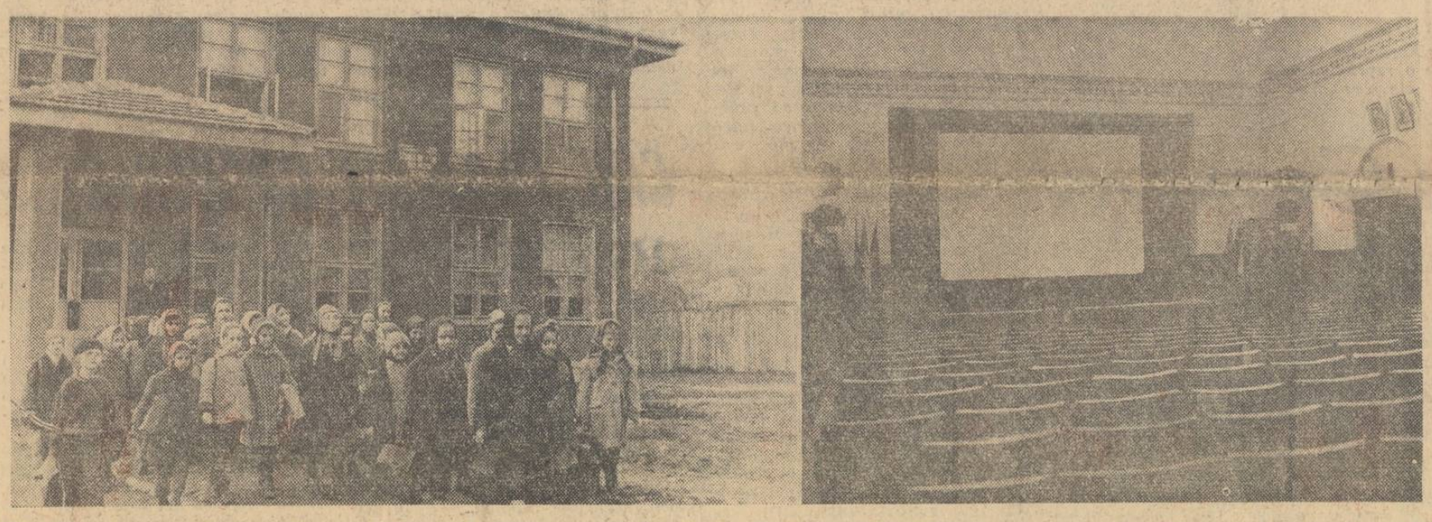

Ne aflăm în comuna Șotînga din raionul Tîrgoviște. Iată-i pe copiii locuitorilor din Șotînga (stînga) după terminarea orelor de curs, în localul noii școli de 8 clase din comună; iată și sala de spectacole a clubului minier din Șotînga

Nu există localitate din țară, mare sau mică, unde, ca rod al politicii partidului, să nu se fi realizat lucrări de seamă puse în slujba înfloririi patriei, a fericirii poporului.

În comuna Doicești, candidatul Dumitru Brojboiu, secretar al sfatului popular comunal, se sfătuiește cu cîțiva alegători asupra posibilităților de înfăptuire a unor propuneri făcute de cetățenii comunei

Pe poarta maternității din Pucioasa, recent construită, două tinere mame conduc în primul lor drum pe proaspeții locuitori ai orașului, micele Carmen și Florica

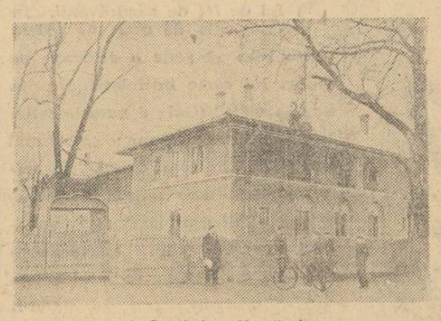

Clubul minier din Șotînga

Mîine întregul nostru popor va trăi un eveniment important: alegerile de deputați în sfaturile populare comunale și în cele ale orașelor de subordonare raională. În această duminică sărbătorească, în satele și orașele țării, încă din primele ore ale dimineții, cetățenii se vor prezenta în fața urnelor pentru a-și da votul candidaților lor, candidaților F.D.P., gospodari încercați în acțiunea de dezvoltare economică și social-culturală a comunelor și orașelor.

Pe ulițele și străzile gătite în straie de sărbătoare, mergînd spre secțiile de votare, oamenii muncii de la oraș și de la sate vor vedea peste tot semnele înnoitoare ale progresului și bunei stări. Căci nu există localitate din țară, mare sau mică, unde, ca rod al politicii partidului, să nu se fi realizat an după an, lună după lună, înfăptuiri de seamă puse în slujba înfloririi patriei, a fericirii poporului.

Am vizitat în aceste zile din preajma evenimentului de la 3 martie unul din raioanele țării, raionul Tîrgoviște. Aci, ca în oricare alt raion din Republica noastră Populară, în anii regimului democrat popular s-au înregistrat mari pași înainte în toate domeniile vieții. Cîteva dintre prefacerile întîlnite pe aceste meleaguri formează obiectul reportajului pe care-l publicăm în pagina a 3-a.

Lampa de mină este un ustensil indispensabil și speologilor

DIN ÎNSEMNĂRILE UNUI REGIZOR DE FILME

Înaintam pe cursul unui rîu subteran...

Costumele de cauciuc pe care le purtam, ne permiteau să traversăm dorne adînci, să urcăm praguri înspumate, cu cascade zgomotoase, să ne strecurăm printre bolovani umeziți...

Era un rîu fără nume, necunoscut de nimeni pînă la izvoarele lui, ca Nilul și Nigerul de altădată. Curgea sub o boltă de calcar, înaltă pe alocuri de peste optzeci de metri, adăpostind colonii uriașe de lilieci.

Ce ne-a adus aici, în peștera Șura Mare din părțile Hațegului?

Lucram împreună cu speologi la un film de știință popularizată consacrat marilor probleme ale biologiei peșterilor.

Secole de-a-rîndul lumea din beznă — lumea peșterilor — părea stăpînită numai de lilieci, superstiții și legende. Savantul romîn Emil Racoviță a întemeiat biospeologia. Lucrările lui Racoviță au pus bazele studiului sistematic al faunei subpămîntene.

Obiectivul aparatului de filmat trebuia să pătrundă în această lume ascunsă, să arate vietățile care trăiesc acolo.

Jules Verne nu s-a înșelat...

Imaginația lui Jules Verne a populat adîncurile pămîntului cu reptile uriașe din alte vremuri geologice, cu șopîrle de mult dispărute care stăpîneau pămîntul, apa și aerul.

Eroii romanului „O călătorie spre centrul pămîn-

Ion BOSTAN

• *(Continuare în pag. 4-a)*

Operatorul Ilie Cornea pătrunde cu aparatul de filmat în locuri grele

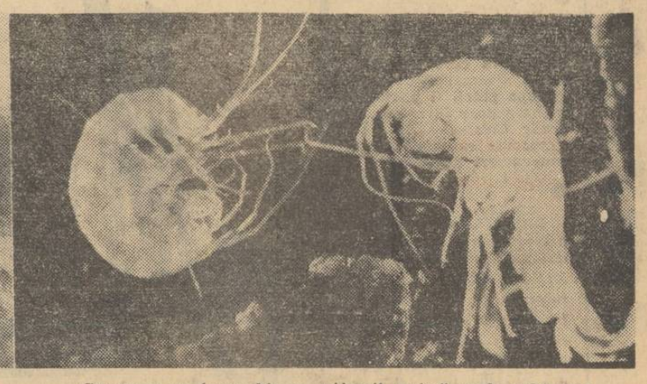

Crustacee cu forme bizare, nifargii, animă apele subterane.

DOI BĂTRÎNI

— N-a venit nici o scrisoare?
— Nu...

Parcă el nu știa — dar întreba așa, într-o doară. Îl durea fiecare zi care trecea fără mult așteptatul plic. Ar fi vrut să vorbească despre asta, și totuși n-ar fi vrut... Bătrîna îl simțea și ar fi deschis bucuroasă vorba — despre copiii ei, nu? — dar știa că ar fi deschis și răni vechi. Se mulțumi să-și lase ochii pe cîrpitura pe care o începuse.

— Umeri te mai dor?

— Zi reumatism și pace! Așa-i bătrînețea...

— Of, bătrînețe! Va să zică Janeta n-a scris nimic... Mă duc să văd capra! și Vasile Boureanu își înfundă căciula peste părul alb, tuns scurt și ieși.

Strada era pustie ca toate celelalte din acest cartier îndepărtat al Bucureștiului: gerul sticlos trimisese și ciinii zgribuliți în cuștile lor, gonise pînă și ciorile de pe cîmp.

— E zi, dar parcă ar fi noapte — nici țipenie de om! — mormăi bătrînul aruncînd o privire de-a lungul uliței încremenite în gheață. Gerul e de vină; cu el nu-i de șagă! Capra aia o fi înțepenit de frig — își zise strîngîndu-se mai tare în scurta de stofă țărănească. Și porni spre fundul curții. Deschise ușa unei magazii scunde și începu să curețe cu mătura și fărașul, să primenească paiele, să le bătătorească cu palma ca să țină cald.

— A fost frig astă noapte, ai? Iarnă, ce să-i faci! Îți pătrunde gerul la oase. Las-că acum te încălzești tu; ți-am pregătit culcuș proaspăt. Că doar ești și tu un suflet și trebuie să aibă careva grijă de tine...

Se mai învîrti prin ogradă și intră iar în casă. Bătrîna era în același

Pia RĂDULESCU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

BANCA locală dintr-un mic orășel din statul Minnesota (S.U.A.) a fost călcată de răufăcători. Aceștia au strins toți banii aflați în seifuri. Bandiții tocmai se pregăteau să o ia la sănătoasa, cînd casierul legat fedeleș îi rugă: Gentlemeni, aveți bunătatea și luați cu voi și registrele contabile. Am o lipsă de 500 de dolari".

●

POTRIVIT unor date din sursă engleză, în prezent sînt înregistrate aproximativ 2000 de nuanțe diferite de coloranți, dintre care 200 galbene, 80 roșii, 430 albastre, 270 gri, 160 roz, 630 maro, 60 portocaliu.

●

PE UN kilometru patrat de uscat, trăiesc mai multe insecte decît trăiesc oameni pe întregul glob pămîntesc.

●

IN CAZUL cînd calendarul nostru, nu ar primi corectări, în anul 10.565 al erei noastre, ziua de 1 ianuarie ar cădea la 21 martie.

●

ÎNTR-O serie de caverne în Uralul de nord, geologi și arheologi sovietici au găsit numeroase oseminte de animale și obiecte din silex produse de omul paleolitic. Este pentru prima oară cînd au fost descoperite într-o regiune atît de nordică, dincolo de 62 grade latitudine nordică, vestigii ale omului preistoric. S-au descoperit aci și oseminte de animale, cum ar fi de: mamut, bizon și, în special, de antilopă „Saigak", aceasta ne mai existînd în zilele noastre decît în țări situate mult mai la sud.

●

PRINTRE legile engleze în vigoare există una foarte veche, potrivit căreia militarul înregistrat candidat pentru alegerile parlamentare este imediat lăsat la vatră, indiferent dacă el va fi ales. Ce-i drept, în Anglia ale-

gerile au loc foarte rar. Însă se întîmplă de multe ori că devin vacante locuri în parlament și pentru aceste vacanțe se organizează alegeri parțiale. Recent, pentru alegerile într-o singură circumscripție electorală au fost înregistrați mai bine de 150 de candidați. Majoritatea dintre ei erau militari.

●

IURII JDANOV, solist al Teatrului Mare din Moscova este cunoscut nu numai ca neîntrecut balerin ci și ca pasionat pictor. După fiecare turneu întreprins de ansamblul de balet al Teatrului Mare — fie în S.U.A. sau Canada, fie în Franța, sau Anglia — el se întoarce cu o bogată recoltă de schițe și picturi. Nu de mult, la Casa scriitorilor din Moscova a avut loc o expoziție a lucrărilor sale.

●

ÎN SECOLUL XVII, la Paris moda prevedea ca pipele să fie umplute nu cu tutun ci cu... ceai.

●

LA PARIS pe strada Volta se află cea mai veche casă de locuit din oraș. Ea a fost construită cu mai bine de 700 de ani în urmă. În pofida acestei vîrste, scheletul clădirii făcut din stejar este atît de trainic încît în el nu se poate bate un cui.

●

FIECARE din triburile indiene vorbește în limba sa proprie pe care nu o înțeleg indienii din alt trib. Și cu toate acestea indienii din diferite triburi se pot înțelege între ei cu ajutorul „limbii gesturilor". Diferite mișcări cu una sau ambele mîini corespund unei scurte propoziții sau exprimă o anumită idee. Limbajul gesturilor este plin de expresii. Cu ajutorul lui se pot nu numai comunica anumite fapte ci și exprima sentimente: tristețe, bucurie, admirație, etc.

●

ÎN ȚARA VICTORIA (Antarctica) s-a descoperit un lac în care apa este de 11 ori mai sărată decît apa mării și poate să înghețe doar la minus 50 grade Celsius. Nu sînt cunoscute cauzele acestei concentrări de sare.

●

PRIMUL îndreptar în ce privește creșterea cailor datează din secolul al XIV-lea î.e.n. și a fost întocmit în Mesopotamia. În această carte au fost expuse principiile pe care crescătorii de cai din Anglia le folosesc pînă în ziua de astăzi.

AFACEREA „FEDERCONSORZI" (I)

În urmă cu cîteva săptămîni, într-o joi seară, înainte de a lua avionul de la Roma spre Torino, Mario Dosi a expediat o telegramă care a produs vîlvă. Iată textul acestei depeșe adresată de Dosi, ca președinte, membrilor comisiei parlamentare pentru legislația împotriva trusturilor: „Întrunirea comisiei de anchetă fixată pentru miercuri 20 februarie la orele 16 nu va mai avea loc, în urma dizolvării parlamentului...". În același timp, în urma unor dispoziții cu caracter urgent, funcționari ai parlamentului sigilau cu grabă birourile și materialele aparținînd comisiei de anchetă care, după cum se exprimase ironic unul din membrii ei, fusese pur și simplu „concediată".

...Cînd a aflat de măsura luată de Mario Dosi, domnul Bonomi, președintele organizației mișcărești „Federconsorzi", a răsuflat ușurat. Scăpase, cel puțin pentru moment, de un mare pericol. Accesul unor priviri indiscrete la o serie de documente aflate la dispoziția comisiei de anchetă fusese închis. Căpătase un răgaz de manevră, de pregătire a unor contraatacuri...

Parmezan și escrocherie

Pentru a afla de ce au răsuflat ușurați domnul Bonomi și alte persoane de la „Federconsorzi" să pomenim întîi doar de una din afacerile legate de existența acestei instituții: afacerea „grana".

Știți ce este „grana"? Un parmezan specific italian, produs mai ales în regiunea Reggio Emilia, o delicatesă mult apreciată și căutată. Pentru a putea face grana, țăranii producători — mulți din ei asociați în cooperative — recurg la împrumuturi de la stat. Dar primirea acestui împrumut, conform legii 837 din iulie 1961 și a unui decret ministerial ulterior, îi obligă să intre în legătură cu Federația consorțiilor agricole, adică cu „Federconsorzi" condusă de domnul Bonomi, organism care se ocupă de achiziționarea întregii cantități de parmezan grana produsă în țară. De aici a început și escrocheria. Și iată cum. La predarea mărfii, micii producători primesc un aconto de 70 la sută din valoarea granei, socotită la prețul pieții. Plătind acest aconto, „Federconsorzi" devine stăpîn absolut al delicatesei. După vînzare, diferența dintre prețul de achiziționare și prețul de vînzare nu este restituită imediat și integral producătorilor, ci cu întîrziere de aproape o lună, după ce banii aduc federației o dobîndă de aproape 50.000.000 lire, la care se adaugă și cele 150.000.000 lire — diferite taxe exagerate percepute de la producători.

Unde dispar acești bani ajunși în seifurile federației lui Bonomi? Un răspuns oficial nu există. Substraturile acestei afaceri, cu multe amănunte, au fost scoase la iveală cu prilejul cercetărilor întreprinse de comisia parlamentară de anchetă „concediată" prin telegrama profesorului Dosi...

Unde au dispărut 1000 miliarde lire

„Federconsorzi" a desfășurat o amplă activitate nu numai în domeniul brînzeturilor fine. Creație a partidului democrat-creștin de guvernămînt, „Federconsorzi" a devenit cel mai mare monopol comercial al țării, a concentrat puteri imense, s-a transformat în agentul direct al marilor grupuri monopoliste în domeniul rural. Activitatea speculativă a federației a determinat în mare măsură creșterea prețurilor produselor alimentare, după cum și faptul că partidul de guvernămînt democrat-creștin nu a vrut să se atingă de „Federconsorzi" și a făcut ineficace măsurile luate în vederea combaterii scumpetei.

Un cunoscut economist italian, profesorul Manlio Rossi Doria, care a întreprins studii privind organizarea pieții, a făcut mai de mult senzație arătînd că, în cursul a 15 ani de achiziționare a cerealelor, „Federconsorzi" a realizat beneficii de 1000 de miliarde, o sumă astronomică pe care federația nu a justificat-o. Banii, cu alte cuvinte au „dispărut". Unde? Nu se știe, oficial, firește, pentru că, după unele surse, banii au fost folosiți în campaniile electorale ale partidului democrat-creștin.

Dezvăluirile profesorului Rossi Doria nu au putut fi infirmate. Interpelat, ministrul agriculturii, de care ține federația, a negat lipsa a o mie de miliarde de lire; el a recunoscut faptul că nu au fost prezentate conturi „doar" pentru 800 miliarde lire. O negație care valorează cît o recunoaștere...

Lupul trimis să păzească oile...

Sub presiunea forțelor democratice, o comisie parlamentară de anchetă a început să cerceteze activitatea federației. Aceasta a început însă acum doi ani. Cite obstrucții nu au fost făcute membrilor comisiei — mai bine zis membrilor cinstiți ai comisiei, care munceau pentru ca să stabilească adevărul cu privire la activitatea monopolistă a federației! Forțele interesate în protejarea „Federconsorzi"-ului au impus în primul rînd la conducerea comisiei de anchetă pe Mario Dosi, de care am mai amintit la început. Ca și cum lupul e trimis la păzitul oilor... Cine este domnul Dosi? Un personaj cunoscut în lumea industriașilor din Milano, membru marcant în Asociația industriașilor din Lombardia, om cu legături influente în presa marii industrii. Și încă un amănunt semnificativ: Dosi se află în conducerea unuia din complexele cele mai importante din cadrul producției de in și cînepă, care, așa cum au arătat unele ziare italiene, a avut raporturi directe de colaborare cu „Federconsorzi".

Dosi și alți membri ai comisiei au încercat să imprime anchetei un caracter pur academic, cu discuții care să nu se soldeze cu studii serioase, profunde, capabile să dezvăluie căile pe care au dispărut cele 1000 de miliarde de lire, inclusiv banii luați producătorilor de grana. La un moment dat, a „dispărut" chiar și documentul demascator prezentat de profesorul Rossi Doria!

Dar, în ciuda tuturor obstrucțiilor, membrii cinstiți ai comisiei au reușit să întreprindă o serie de anchete din care au ieșit la iveală amănunte demascatoare privind activitatea federației consorțiilor agricole...

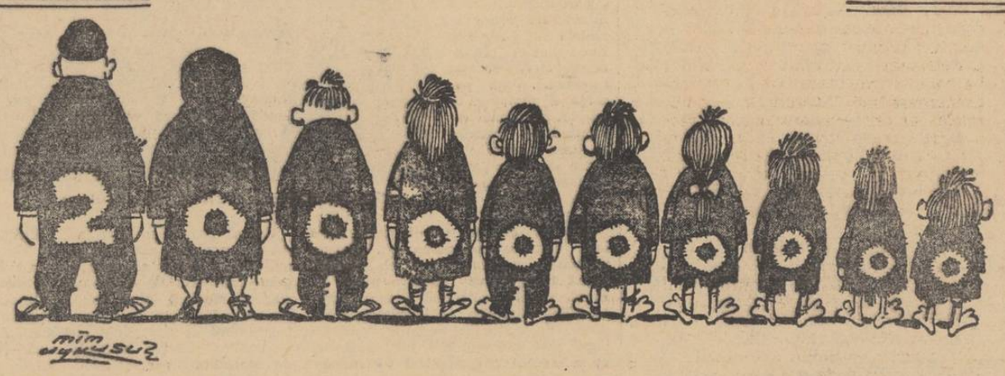

În Turcia urmează să fie introduse noi impozite în valoare de 2 miliarde de lire. Comentînd acest lucru revista satirică „Akbaba" din Turcia a publicat caricatura pe care o reproducem și care este însoțită de următoarea legendă: „Hainele turcilor sînt și așa găurite. Acum ele vor avea și mai multe găuri"

Vrăjitoarele din Geneva

În 1652, a avut loc ultima execuție a unui vrăjitor pe teritoriul Elveției. 300 ani după aceea, ziarele elvețiene continuă să vorbească însă despre marele număr de vrăjitori care „profesează" în această țară. Ziarul „La Tribune de Genève" a publicat recent o suită de articole pe această temă în care atrage atenția asupra numărului mare de escroci care continuă să înșele încă pe foarte mulți naivi.

Ziarul relatează o serie de cazuri în care lipsa de cultură, naivitatea multora este speculată fără întîrziere de către tot felul de „vraci" și „vrăjitori".

...Un băcan constată că afacerile au început să-i meargă tot mai prost; clienții îi ocoleau mereu magazinul. Într-o bună zi un amic i-a spus că a auzit de existența unui „vrăjitor" care se pricepe să rezolve astfel de probleme. Băcanul a ezitat la început să apeleze la serviciile mult lăudărosului vrăjitor. Un obstacol serios îl constituia „onorariul" pentru consultație — 120 de franci — la care urma să se adauge costul „descîntecului".

Pînă la sfîrșit, escrocul a fost chemat. El a declarat ritos că cineva a blestemat magazinul și că din această cauză nimeni nu-i mai trece pragul.

Ce să-i faci, soarta rea se leagă atît de repede de om! A fost deajuns ca cineva să spună, la ieșirea din magazin, „Să dea faliment această magherniță murdară" și gata, blestemul a fost rostit. Cuvintele pătrund în materie. Este deosebit de greu să le scoți. Dar eu știu ce trebuie făcut pentru ca să se aranjeze totul...

Pentru „descîntarea" magherniței a cerut suma de 300 franci... A scos apoi dintr-o valiză un pachet diform, legat în fel și chip și sigilat cu ceară roșie. A dat foc pachetului în pragul ușii; un fum greu și gros s-a împrăștiat prin încăperi. Peste tot mirosea a sulf. A rostit cîteva cuvinte, cîteva încîlcite „formule magice", a încasat frumușelul onorariu pentru „consultație" și „operație" și și-a luat tălpășița.

Zece minute după aceea tot cartierul a început să năvălească, din curiozitate, în prăvălia falimentarului negustor. Din curiozitate nu se nasc însă bani și nici urmările crizei nu pot fi îndepărtate. Așa că, după primul val de curioși, nu a urmat și valul de cumpărători!

Ziarul elvețian mai dă și alte numeroase exemple cînd credulitatea unor persoane a fost folosită de „vrăjitori" pentru a stoarce sume frumușele de la victimele unui sistem care le-a lăsat să trăiască în obscuritate.

Într-o familie oarecare, povestește reporterul ziarului amintit, o fetiță de trei ani s-a dat cu capul de un perete, fără nici un fel de motiv evident. Un doctor a prescris numai o doză de calmante, întrucît fetița nu-și provocase nici o vătămătură. Tratamentul părînd insuficient, familia a apelat la serviciile unui „vrăjitor". Acesta a „anchetat" cazul și a descoperit cauzele: cu cîtva timp în urmă o mătușă care a vizitat casa a certat copila pentru năzdrăvăniile ei spunîndu-i: „Tu spargi capul tuturor oamenilor". Această frază a fost interpretată ca un groaznic blestem de care nu se poate scăpa decît printr-o doză puternică de descîntece în valoare de 180 de franci!

Reporterul ziarului a stat de vorbă și cu cîțiva „vrăjitori". Unul dintre aceștia i-a povestit destul de amuzat felul în care a scăpat de năpastă pe un zarzavagiu căruia începuse să i se ofilească salata.

Un grădinar s-a apucat să sădească 3.000 de cuiburi de salată. Într-o bună zi, un vecin cu care era de altfel foarte bun prieten, i-a spus pe un ton șugubăț:

— La ce bun să te canonești atîta; salatele tale o să se ofilească...

Înfuriat, grădinarul a intrat repede în casă și a început să se gîndească cît îi ziua de lungă la cuvintele „veninoase" ale vecinului. Peste o zi — două „blestemul" se realizase: salatele se ofileau văzînd cu ochii. Grădinarul nu a stat atunci pe gînduri. A pus mîna pe telefon și l-a rugat pe vrăjitorul Frederic T. să-l viziteze cît mai repede.

După ce a sosit, acesta a parcurs cît se poate de grav grădina celui „blestemat" de către vecinul său. El a cerut apoi să i se umple șase vase mari cu apă. Le-a descîntat copios și apoi a răspîndit toată apa pe brazdele îngălbenite. Împrăștierea apei a fost întovărășită de pronunțarea din belșug a tot felul de formule „magice". El a recomandat apoi grădinarului ca a doua zi, dimineața, înaintea răsăritului soarelui, să stropească abundent salatele.

Grădinarul s-a conformat. A stropit salatele o zi-două. Acestea s-au retrezit la viață.

„Vrăjitorul" nu a spus reporterului ce sumă a primit pentru... alungarea blestemului. Onorariul a fost însă copios.

Grădinarul a plătit „gras" faptul că după ce a stat de vorbă cu vecinul care i-a spus vorbele mai sus-amintite, înfuriat la culme, a uitat a doua zi dimineață să mai stropească salatele...

LATINA S-A MODERNIZAT ȘI EA...

Deși latina este considerată în general ca o limbă moartă, (avînd însă o incontestabilă valoare lingvistico-filologică), cu care se mai luptă azi din greu doar elevii și studenții, nici ea, după cît se pare, n-a scăpat de febra modernizării.

Un cardinal inventiv, Antonio Bacci, care a fost „latinistul șef" a trei papi, pentru a ajuta se vede doar pe clericii de la Vatican, care vorbesc încă această limbă în tipare vechi, a alcătuit un dicționar modern italo-latin ce cuprinde nu mai puțin de 12.000 de cuvinte moderne, inclusiv cei mai noi termeni ai timpurilor noastre, expresii la care nici cei mai fervenți latiniști nu s-ar fi gîndit vreodată.

Iată și cîteva mostre. Cuvîntul jazz, de pildă, e tradus prin mai multe expresii ca: „absurda symphonia" (simfonia absurdă), „absurdus cantus" (cîntec absurd), și „absurdi coni" (sunete absurde), iar dansul shimmy, care e menționat aparte de vals, e denumit „barbara saltatio" (salt barbar) ceea ce în unele cazuri nu e de loc departe de realitate.

Flashul fotografului este „photograficus fulgur", chewing gum, adică guma de mestecat se traduce prin „gummis salivaria", calorifer prin „cleductus", fermoar prin „vericulus", iar nudism prin „immodica et inverecunda nudandi corporis ratio, quae hodie involuit" (felul lipsit de modestie și nerușinat de a-și dezgoli trupul, care predomină astăzi). Noi i-am fi sugerat autorului să folosească acest ultim termen și pentru strip-tease, care predomină azi chiar și în țara lui.

Sînt și unele cuvinte nu tocmai ușor de pronunțat ca, de pildă, „hamaxostichos" (orar de tren). Din această constelație lexicală nu lipsește firește nici porumbul: „Zeae granum tostum", care a fost astfel denumit cu toate că nu cei din Latium l-au mîncat vreodată ci populațiile din America, de la care a ajuns și pe la noi.

Termenii tehnicii moderne au fost și ei „rezolvați" de ingeniosul cardinal în cea de a patra ediție a memorabilului său dicționar, pentru care bineînțeles a trebuit să recurgă la parafraze în fața cărora pînă și cei mai autorizați autori latini și-ar declina competența. Astfel, automătizare echivalează cu „hominis opera machinis demandat" iar radar cu „radio electricum instrumentum exploratorum ac praemonensis" și televiziune cu „imaginum transmissio per electricas undas". Autorul arată că se tolerează și „televisio" dar că „nu se recomandă".

Nici sectorul gastronomic nu a fost dat uitării. Un sandvici simplu pe care romanii, de bună seamă, nu-l cunoșteau deoarece obișnuiau să mănînce copios, e denumit „patillum obsonio farsum", iar găluștile cu sos de roșii și brînză ar echivala chipurile cu „convoluti pastilli lycopersico suco ac pulverato caseo conditi"...

Iar după o mîncare cu asemenea nume se recomandă o țigară căreia autorul îi spune „tabaci baccillum" (textual un băț de tutun). Dacă ai mîncat prea mult și ți-e greu să mergi pe scări, te sui cu „anabathrum" (lift), termen pe care autorul mărturisește că l-a împrumutat de la vechii greci.

După cît se vede, acest dicționar cu totul original, care reprezintă o muncă plină de imaginație, are drept scop să „pună pe picioare" latina care a părăsit de mult familia limbilor vii. Este îndoielnic că destinatarii acestui dicționar vor face uz de toate cuvintele pe care le cuprinde. Fapt sigur este însă că laicii nu le vor folosi decît ocazional, poate din simplu amuzament, preferînd cuvintele mult mai scurte și mai accesibile ale limbilor vorbite din epoca noastră.

D. GH.

EXPEDIȚIA CALYPSO A PLECAT LA DRUM

Recent, în largul Mării Mediterane, între Nisa și insula Corsica, a apărut o „insulă plutitoare". Pe un pilon scufundat în mare încă în decembrie anul trecut, a fost fixată o cabină care se ridică la circa șapte metri deasupra mării. Cabina are două etaje în care există mașini, laboratoare, camere de locuit, bucătărie și o „cămară". Pe „acoperișul" insulei vor putea ateriza elicoptere.

Această „insulă plutitoare" a fost pregătită la Monte Carlo de către cunoscutul oceanograf francez Jacques Yves Cousteau care, împreună cu un grup de specialiști intenționează să facă noi experiențe asupra florei și faunei marine.

Zilele trecute, Jacques Yves Cousteau, împreună cu un grup de 50 de cercetători și tehnicieni și cu un echipaj format din 25 de oameni s-au îmbarcat pe vasul „Calypso" și au părăsit portul Monte Carlo, în vederea unei noi campanii oceanografice pe care o va desfășura în Marea Roșie.

Înaintea plecării, comandantul Cousteau a ținut o conferință de presă în cadrul căreia a expus scopurile expediției care va dura aproximativ patru luni de zile. El a spus că, în primul rînd, se vor efectua cercetări științifice, mai ales în domeniile geologiei și zoologiei submarine. Nava a fost dotată cu utilaje moderne în vederea definirii naturii adevărate a „piedestalului", care sprijină recifele de corali care nu există decît în Marea Roșie. Cercetătorii vor explora o regiune cu un perimetru de 70 km. pe 100, încă complet necunoscută și invadată de recife separate de ape adînci pînă la 600-800 de metri.

Explorările se vor face de către scafandri autonomi pentru adîncimile de la zero la 40 de metri, iar pînă la 300 de metri cu ajutorul „farfuriilor submersibile", care continuă să fie cele mai bune instrumente existente la ora actuală pentru a explora și a lua probe de la o astfel de adîncime.

Expediția a mai stabilit, pe de altă parte, și un program de cercetare care va permite să se meargă mai departe în cunoașterea speciilor de pește.

Un alt scop al acestei campanii este de a fixa în Marea Roșie stația „precontinent nr. 2". Două „case" special construite vor fi scufundate, una la 11 metri iar cealaltă la 25 de metri, unde 8 și respectiv 2 oameni vor lua loc și vor face cercetări timp de mai multe săptămîni.

Expediția va fi cea mai importantă dintre cele realizate pînă acum de comandantul Cousteau, atît în ceea ce privește numărul participanților cît și mijloacele moderne puse la dispoziție. Oceanograful francez va avea la îndemîna sa scafandri, „farfurii submersibile", scutere submarine și case submarine comparabile cu un apartament de talie medie.

Înainte de a părăsi portul, căpitanul Cousteau a ținut să sublinieze că țelul expediției nu constă în baterea recordurilor ci în studierea aprofundată a vieții marine.

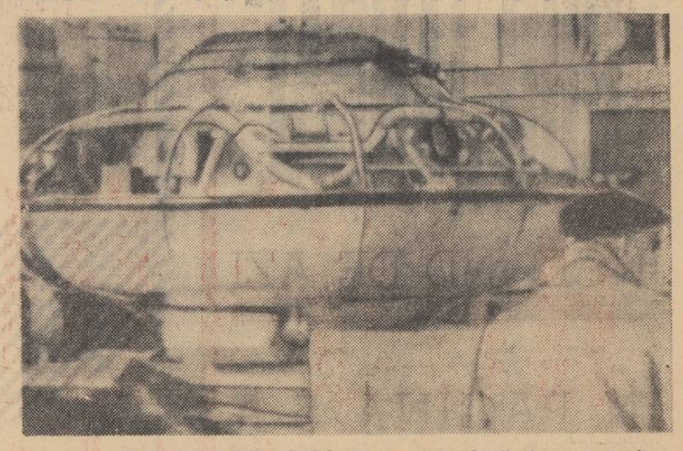

O unitate din complexul de instalații cu ajutorul cărora se vor face cercetările submarine

CINE PLĂTEȘTE ORCHESTRA...

Priviți această sală de banchete din fotografia de mai jos. Ea se află în restaurantul „International Inn" din Washington. Mesele dichisite sărbătorește, cu flori, cristaluri, porțelanuri scumpe și farfurii de aur sînt aproape gata să-i primească pe oaspeți.

Oaspeți? Oarecum, dacă ținem seama că pentru a lua parte la dineul organizat recent de Partidul democrat din S.U.A. în acest restaurant elegant era nevoie de o invitație specială. Totuși, participanții — contrar legilor ospeției — și-au plătit ei înșiși tacimul și anume, cu cîte 1000 de dolari, fiecare!

Dar ce s-a servit la acest preț exorbitant? — veți întreba, desigur, și nu fără o justificată uimire. O masă bună, firește, dar foarte departe de această valoare. De altfel, mia de dolari nici nu reprezintă costul meniului servit ci cu totul altceva: o subvenție deghizată pentru fondul electoral al Partidului democrat — de guvernămînt — din S.U.A., o subvenție cît se poate de... substanțială, dacă ținem seama că numărul participanților la dineu s-a ridicat la 500 de persoane. Cît privește dineul, el n-a fost decît cadrul pentru crearea unor aparențe — mai mult sau mai puțin onorabile și decente — pentru intrarea, dintr-un condei, în casa partidului a unor donații în sumă de jumătate de milion dolari.

Partidul democrat — ca de altfel și cel republican — recurge, în vremea din urmă, la o asemenea stratagemă pentru camuflarea surselor sale de venituri sau, s-o spunem pe șleau, pentru a ascunde de ochii lumii faptul că este subvenționat de marile monopoluri. Dar stratagema e cel puțin, transparentă. Nu e nici măcar nevoie să cercetezi lista participanților la asemenea ospățuri pentru a-ți da seama cine sînt cei ce pot plăti — și plătesc — 1000 de dolari pentru o masă, ori cît ar fi ea de simandicoasă.

Și, cum spune cunoscuta zicală: „Cine plătește orchestra, comandă și muzica", subvențiile acordate de monopoliști — inclusiv pe calea banchetelor — celor două partide (după conjunctură: unuia mai mult, altuia mai puțin), creează donatorilor posibilități multiple, începînd cu cea de a-și impune punctul de vedere în problemele politice și sfîrșind cu obținerea „cuvenitelor" avantaje materiale.

Iată de pildă o ilustrare grăitoare a celor de mai sus, așa cum o relatează „Washington Post" într-o scurtă știre pe care o reproducem întocmai:

„Deși nu se afla pe lista oficială a vizitatorilor Casei Albe, John Murchinson, milionarul petrolist din Texas, a avut săptămîna trecută o convorbire particulară de 90 de minute cu președintele Kennedy.

John Murchinson este fiul faimosului Clint Murchinson care a pus la dispoziție, aproximativ jumătate, din cei 250.000 de dolari pentru finanțarea campaniei de candidatură (la președinția S.U.A. — n. n.) a generalului Eisenhower, în 1952, Murchinsonii au dus o bătălie prelungită și hotărîtoare spre a obține controlul asupra corporației Allegheny dar au renunțat acum la control. Murchinson era interesat să stea de vorbă cu dl. Kennedy, deoarece el și alți producători de petrol din Texas sînt neliniștiți din cauza compensației de 27,5 la sută pentru epuizarea zăcămintelor petrolifere și nu mai au acum pe nimeni care să le apere interesele de cînd senatorul Bob Kerr din Oklahoma a decedat.

Asociatul lui Murchinson, Bedford Wynne a fost cel ce a organizat dineul extravagant de 1000 dolari tacîmul, care a adus Partidului democrat jumătate de milion de dolari, așa încît nu i-a fost greu să aranjeze ca Murchinson să-l poată vedea pe președinte. John Kennedy urmează regula lui Eisenhower: cu cît dai mai mult cu atît poți sta mai mult de vorbă în particular la Casa Albă".

Mai e nevoie de vreun alt comentar?

A. STANCIU

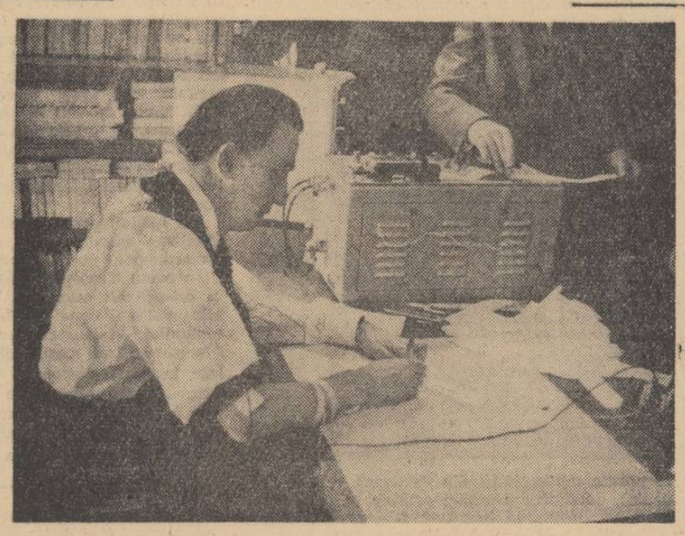

Salvador Dali continuă să facă fel de fel de năzdrăvănii. În fotografia de mai sus putem vedea cum el scrie o dedicație pe ultima lui carte intitulată „De la Dali la Gala" (Gala e numele soției sale). Dedicația spune: „Amicului meu Tizio, din toată inima". În momentul cînd scrie această dedicație, brațul mîinii este conectat la un aparat medical care efectuează o electrocardiogramă. În felul acesta el vrea să demonstreze, cu ajutorul graficului, că el urează „din toată inima", la propriu și la figurat.

Meridiane

Frumoasa clădire a clubului petroliștilor din Tîrgoviște

AJUN DE ALEGERI

ÎNTR-UN RAION CA ATÎTEA ALTELE

— Fumul termocentralei indică timp frumos...

Îl privesc cu atenție. Nu, tovarășul Ioan Mălăieru nu pare să glumească.

— Cum adică timp frumos? îl întreb.

Secretarul comitetului executiv al sfatului popular raional Tîrgoviște zîmbește:

— Vedeți, procesul de industrializare a raionului nostru a determinat pînă și schimbarea semnelor empirice după care se făceau pronosticuri meteorologice. Pe vremuri ne uitam dacă porcii umblă cu paie în gură sau băgam de seamă dacă reumatismul dă semne de ploaie. De cînd s-a construit termocentrala Doicești, toți locuitorii comunelor din jur se uită la coșurile uzinei. Se văd de-o poștă că-s tare înalte. Au învățat oamenii să judece după direcția sau forma fumului dacă va fi ploaie sau soare, vînt sau timp frumos. Și, o să credeți sau nu, previziunile sînt adesea mai precise decît ale Institutului Meteorologic...

De data aceasta, sigur, tovarășul Mălăieru glumește. Se vede bine după chipul zîmbitor, după ochii care rîd, plini de veselie. Plecasem în zori cu o mașină a sfatului ca să vedem „pe viu" cîteva din înfăptuirile unuia din cele mai mari raioane din țară. Într-adevăr, cu cele 48 comune și un oraș (Pucioasa) ale sale, raionul Tîrgoviște este, ca mărime printre primele din țară. Și, aș adăuga, unul dintre cele mai dezvoltate economicește. Aproape nu există ramură industrială sau agricolă care să nu fie prezentă în această microțară. Bogate schele petroliere (la cele vechi, Gura Ocniței și Ochiuri, s-au adăugat în anii noștri schelele Tîrgoviște și Șuța), mine de cărbuni (Șotînga); centrale electrice (Doicești, Gîlma, Dobrești), fabrici de ciment (Fieni), întreprinderi metalurgice (Tîrgoviște), textile (Pucioasa) și multe altele, mai mari sau mai mici, imprimă raionului caracterul său industrial. Pe de altă parte, în cîmpia din sudul raionului agricultura se dezvoltă necontenit în timp ce pe dealurile subcarpatice pomicultura și viticultura sînt „în largul lor" iar în Bucegi, munți care acoperă tot nordul raionului, creșterea animalelor constituie preocuparea de seamă a localnicilor.

Povestea minerului Mălăieru

Toate acestea și multe altele le aflasem din convorbirea avută cu tov. Ioan Mălăieru. Ne primise — pe subsemnatul și pe reporterul nostru fotografic — ca pe niște vechi prieteni și, în ciuda treburilor multe și urgente (ne aflam doar în preajma alegerilor în sfaturile populare), își deschisese cu drag inima în fața noastră. Povestea vieții sale se aseamănă cu cea a multor oameni cărora regimul democrat-popular le-a deschis căi noi în viață, le-a dat posibilitatea să-și folosească din plin aptitudinile de gospodari, priceperea și inițiativa.

Tatăl său a fost miner la Șotînga. De copil a cunoscut și el munca istovitoare din mină. Amintiri negre ca și cărbunele poartă în minte despre condițiile neomenești în care erau siliți să muncească minerii în abataje. Patronul minei, Bendic, al cărui conac trona în centrul comunei, avea nespusă grijă — ca orice capitalist de seama sa — ca profiturile să fie cît mai mari, iar cheltuielile cît mai mici. De aceea s-a ferit de orice cheltuială „inutilă", cum ar fi protecția muncii sau îmbunătățirea cît de cît a condițiilor de lucru. La Șotînga se extrăgea lignitul în același mod rudimentar ca în evul mediu. Nu e de mirare că numeroși mineri și-au pierdut viața în abataje iar cei „norocoși", care supraviețuiau, mureau de tineri cu plămînii sfîrtecați.

Mălăieru-fiul avea să apuce însă alte vremuri, care au schimbat din rădăcini și viața minerilor. La eliberarea țării de sub jugul fascist era încă un adolescent. A fost printre primii care au folosit la Șotînga haveza. S-a calificat într-o meserie care în trecut era inexistentă: mecanic de mină. A apucat să vadă cu ochii săi cum se transformă condițiile de muncă și de viață ale minerilor, cum încep ortacii să ducă o viață omenească, demnă. La toate acestea comunistul Ioan Mălăieru și-a adus și el contribuția. Și iată că odată, cu ani în urmă, la gura minei l-a întîmpinat un tovarăș care l-a invitat la raion. Acolo i s-a propus să treacă într-o altă muncă: aceea de activist de sfat popular.

Minerul a stat pe gînduri. Se legase strîns de meseria sa, de tovarășii de muncă. Îi era și teamă de necunoscut. Nu știa dacă o să corespundă în munca ce i s-a încredințat.

— Mai era ceva de care acum mi-e cam rușine să amintesc, ne mărturisește tov. Mălăieru. Pe acele vremuri nu reușisem încă să-mi dau seama bine în ce constă munca sfaturilor populare. Cît despre vechile primării, le uram din suflet din copilărie. Să vedeți mai cu seamă de ce. După ce am terminat școala primară, m-am dus la primărie pentru nu știu ce adeverință. Eram tare speriat cînd am intrat pe ușă. Ce să vezi? Erau adunați la o vorbă primarul din Șotînga cu șeful postului de jandarmi. Eu întrasem cu căciula în cap și de zăpăceală uitasem s-o scot. Nici n-am apucat să deschid gura. O ploaie de pumni m-a aruncat pe podea. Am fugit plin tot de sînge, cu cîțiva dinți lipsă, urmărit de înjurăturile grosolane ale jandarmului. De atunci nutream o ură puternică față de primării, prefecturi și tot soiul de alte administrații de pe acele vremi.

Ei, de atunci am avut tot timpul să-mi dau seama cît de profund, de structural se deosebește munca vechilor primării de cea a sfaturilor populare.

Ca secretar al sfatului popular al comunei Petroșița, sat de munte de la poalele Bucegilor, și-a început tehnicianul minier munca de activist.

Ioan Mălăieru a trecut apoi în alte munci, la alte sfaturi populare: la raionul Pucioasa, iar actualmente la raionul Tîrgoviște. M-am convins în drumul pe care l-am făcut împreună că nu există om în raion — vîrstnic sau tînăr — să nu-l cunoască și să nu-l aprecieze. De unde se vede că el a reușit să răspundă cum se cuvine încrederii ce i s-a acordat: aceea de a fi unul din gospodarii de frunte ai raionului.

Pe locul unui fost conac

În fața clubului muncitoresc minier din Șotînga s-au adunat cîțiva oameni. Unii urmăresc afișele anunțînd conferințele care se vor ține în cursul săptămînii, alții fotografiile filmelor care vor rula.

— Cînd vine filmul „Lupeni"? întreabă cineva.

— Probabil săptămîna viitoare.

— Abia aștept să-l văd. E doar vorba de viața noastră a minerilor...

Împreună cu tov. Ioan Mălăieru, gazdă primitoare, vizităm eleganta sală de festivități cu 300 locuri, biblioteca, sălile de repetiții, șah, tenis de masă. Clubul, ca și noua școală cu 8 clase din imediata apropiere, s-au ridicat chiar pe locul unde se afla cîndva conacul lui Bendic, fostul patron al minelor. Prin locurile unde cîndva benchetuiau „stăpînul" Șotîngii cu cei de-o seamă cu el, învață în săli de clasă luminoase fiii minerilor, pe acele locuri muncitorii adîncurilor se bucură de lumina culturii. Profundă semnificație în această coincidență de locuri!

În prezent în raionul Tîrgoviște funcționează 68 de școli de 8 ani, 51 de școli de 4 ani, ai căror absolvenți, în marea lor majoritate, își continuă studiile la școlile medii din Pucioasa, Băleni și Tîrgoviște, sau la școlile tehnice și profesionale din raion și regiune.

Același salt uriaș s-a făcut și în alte domenii ale culturii. 76 cămine culturale cu bibliotecile lor, 8 cluburi muncitorești, 2 case de cultură și 543 puncte de convorbiri își aduc contribuția la culturalizarea maselor de oameni ai muncii din raion. Aceeași misiune nobilă o îndeplinesc numeroase formații artistice. Ca să pomenim doar cîteva, brigăzile artistice de agitație sau formațiile de teatru din comunele Brănești, Izvoare, Runcu, Buciumeni, Mărcești și Dobra și-au cîștigat o apreciere bine meritată din partea spectatorilor. Și cînd te gîndești că o viață de om locuitorii satelor nu au apucat în trecut să vadă un spectacol teatral iar filmul era și el o raritate pentru localnici! Într-adevăr, în 1944 existau în raion doar două cinematografe. Astăzi numărul lor a ajuns la 33 și crește necontenit. Totodată stațiile de radioficare din Pietroșița, Nucet, Bucșani, Bezdead, Șotînga, Dragomirești, Pucioasa etc. contribuie la informarea curentă a oamenilor asupra evenimentelor interne și internaționale și la răspîndirea culturii și artei. Ca să nu mai vorbim de faptul că antenele de televiziune au intrat în peisajul natural al satelor tîrgoviștene, vorbind grăitor despre pătrunderea în mase a altui mijloc important de culturalizare a oamenilor.

Școala medie mixtă din Pucioasa.

Cei mai tineri cetățeni din Pucioasa

Două tinere mame purtîndu-și cu grijă odraslele în primul lor drum făcut sub cerul liber, tocmai au ieșit de pe poarta maternității din Pucioasa, recent construită. Moașa șefă, Victoria Florescu, le-a însoțit pînă la ușă cu ultimele sfaturi.

Micile Carmen și Florica, fiicele textilistelor Micșunica Sutu și Maria Marinescu au mărit de foarte curînd numărul locuitorilor Pucioasei. S-au născut în încăperi luminoase, sub o atentă îngrijire medicală.

Dar mamele, dar bunicele lor? Cîte femei nu au născut pe cîmp sau, în cel mai bun caz, sub supravegherea unei babe din sat în vremurile cînd medicii erau „rara avis" în satele țării noastre. Încă în 1948 un medic deservea 4-5 comune din raion. Astăzi în raionul Tîrgoviște există 142 medici, iar numărul caselor de naștere a ajuns la 26. Cît despre cele trei spitale care funcționează actualmente ele și-au sporit necontenit capacitatea ajungînd la aproape 1500 paturi. Ce să mai vorbim despre faptul că numai în anul 1962 un număr de peste 4000 de oameni ai muncii din raion au plecat pentru tratament și odihnă în stațiuni balneo-climaterice!

Transformări

Da, nenumărate sînt transformările petrecute în viața oamenilor. Ele sînt rod al politicii înțelepte a partidului de ridicare necontenită a nivelului de trai al celor ce muncesc, de dezvoltare continuă a industriei și agriculturii.

În raionul Tîrgoviște, ca pe întregul cuprins al patriei, se fac în mod deosebit remarcate eforturile pentru dezvoltarea puternică și complexă a economiei și în primul rînd a industriei. În trecut, numeroasele bogății ale subsolului tîrgoviștean, vîndute rînd pe rînd monopolurilor străine, n-au slujit cu nimic interesele poporului. Astăzi toate aceste avuții sînt puse în slujba celor ce muncesc. Au fost create numeroase noi întreprinderi industriale, iar cele existente au fost modernizate și mărite. În aceste condiții, oamenii muncii din întreprinderile raionului — petroliști, mineri, metalurgiști, textiliști, energeticieni — au avut și au posibilitatea de a obține mereu noi și importante succese în producție. În 1962 producția industrială globală a raionului a fost cu 24,9 la sută mai mare decît cea din 1959. În extracția de cărbuni s-a înregistrat un spor de 239,2 la sută față de 1950, la energie electrică de 129,3 la sută, la ciment de 179,6 la sută, la țesături de 113,7 la sută.

Față de 1938, anul de vîrf al producției industriale capitaliste, în 1961 s-a extras în raion de 10 ori mai mult cărbune, de 30 de ori mai multă energie electrică, s-a produs de 6 ori mai mult ciment, de 4 ori mai multe fire și țesături de bumbac.

În locul unor ateliere particulare, rudimentar utilate, au apărut și s-au dezvoltat două importante întreprinderi de industrie locală, subordonate sfaturilor populare. Întreprinderea „Victoria", bunăoară, este bine cunoscută prin produsele sale în întreaga țară. Valorificînd rezidurile petroliere ea livrează o gamă largă de produse: lacuri, uleiuri, vopsele, furfurol, cremă de ghete, albastru de rufe, creolină etc. Tot aici se fabrică produse de sticlărie, ceramică, teracotă, cărămizi. Cît despre întreprinderea „Valea Ialomiței" din Pucioasa, ea s-a profilat către producerea de materiale de construcții, mobilă, binale.

Schimbări structurale s-au produs și în agricultura regiunii. Veacuri de-a rîndul țărănimea muncitoare a purtat jugul greu al dominației moșierilor și chiaburilor. În Dragomirești, pînă în 1945 moșierul Funieru deținea singur suprafața de 800 de hectare în timp ce 96 la sută din locuitorii comunei stăpîneau doar 214 hectare. La Runcu, moșierul Ștefan Cezianu exploata 1.500 ha., iar 100 de familii erau cu totul lipsite de pămînt. La Văcărești, proprietăreasa Zoe Caribol, urmașa boierilor Văcărești, stăpînea și ea peste 1.500 hectare teren arabil și păduri. Este lesne de înțeles în atari condiții cît de grea, de amară, era pe atunci viața țărănimii.

Puterea populară a deschis și în satele actualului raion Tîrgoviște drumul spre o viață liberă, luminoasă. Pe moșiile lui Vasiliu Bolnavu, care se întindeau de la Tîrgoviște pînă în creasta Carpaților, pe cele ale altor impilatori ai poporului, înființează astăzi gospodăriile de stat și colective. Gospodăriile colective din Gheboaia, Doicești, Gura Ocniței, Mănești, Ungureni, Bălenii-Romîni și altele sînt fruntașe pe raion obținînd bune rezultate în creșterea producției vegetale și animale. Pe teritoriul raionului activează cu succes două stațiuni experimentale de cercetări științifice în domeniul agriculturii: cea hortiviticolă de la Voinești și cea zootehnică de la Runcu-Fieni. Tot aici ființează stațiunea experimentală piscicolă de la Nucet, creșcătoriile de păsări de interes republican de la Doicești și Cormișani etc.

Această scurtă prezentare a raionului este departe de a avea pretenția măcar a unei schițe de monografie. Prea multe sînt faptele, prea numeroase înfăptuirile din raion, pentru a putea fi cuprinse, fie chiar sumar, într-un articol de revistă. Dar chiar cele cîteva fapte și cifre aflate în drumul nostru de la Tîrgoviște la Pucioasa sînt, cred, grăitoare pentru a ilustra uriașii pași înainte pe care îi face necontenit poporul nostru sub conducerea partidului.

Pentru toate aceste înfăptuiri, pentru cele ce vor urma, își vor da mîine votul candidaților F.D.P., alături de oamenii muncii din întreaga țară, cetățenii din satele raionului Tîrgoviște.

Paul MARIAN
Fotografii: Nicu VASILE

Profesorul Gh. Marinescu

(Urmare din pag. 1)

Curînd este remarcat de profesorul de histologie Petrini-Galați. Devine preparator la catedra condusă de acesta. În același timp însă, nu pierde nici o clipă legătura cu practica clinică: este intern la spitalul Brîncovenesc și aici își au izvorul primele sale preocupări din domeniul neurologiei, primul său articol științific publicat în revista „Progresul medical românesc".

Anii de muncă încordată ai studiilor universitare trec repede. La catedra de anatomie patologică experimentală și bacteriologie, spre sfîrșitul lui noiembrie 1887, își ține primul curs ilustrul savant Victor Babeș. În prima bancă a amfiteatrului, un tînăr cu părul negru, smead, cu fața prelungă, îi urmărește cu atenție cuvintele, scrie neobosit. Puternica personalitate a lui Babeș, lecțiile sale predate la un înalt nivel științific, ajung să exercite o influență hotărîtoare asupra tînărului student. Atunci cînd Babeș, apreciindu-l ca pe un element valoros, îi propune să vină să muncească alături de dînsul, Marinescu nu pregetă. Părăsind laboratorul lui Petrini și clinica doctorului Buicliu, el devine colaboratorul apropiat al lui Babeș, învățînd de la acesta tehnica microscopică, anatomo-patologică și cea experimentală. Curînd, în „Analele Institutului de Patologie și Bacteriologie" încep să apară studii avînd drept autori pe V. Babeș și Gh. Marinescu.

...Aplecat deasupra microscopului, Marinescu studiază o secțiune din măduva spinării. Îl pasionează studiul bolilor sistemului nervos, boli considerate de unii „fără cauză". Este mai veche această pasiune. Însă astăzi, cînd drumurile studenției sale se apropie de sfîrșit, cînd trebuie să aleagă cu discernămînt calea pe care va păși întreaga sa viață — simte că este timpul să ia o hotărîre. Va vorbi cu maestrul său, cu Babeș. Știe că această discuție nu va fi ușoară, că Babeș ar dori ca dînsul să se dedice microbiologiei. Marele savant se dovedește însă a fi și un adînc psiholog. Frămîntările elevului său apropiat nu-l surprind. „În clinica mea nu ai condițiile pentru a studia neurologia. Aceasta nu este specialitatea mea...". Și apoi, adaugă: „Știu că ai dori să lucrezi cu Charcot. Voi cere să ți se acorde o bursă pentru ca să-ți poți îndeplini acest vis..."

Toamna anului 1890. Clinica de la Salpêtrière. După terminarea lecției, maestrul Charcot anunță că Gheorghe Marinescu, „asistent benevol" al clinicii, va prezenta partea demonstrativă a expunerii. Întreaga sală este surprinsă. Este întîiul caz de acest fel în istoria clinicii: pentru prima oară un străin ia cuvîntul, întregind lecția lui Charcot. Un tînăr modest se prezintă în fața auditoriului proiectînd secțiuni histologice, întovărășindu-le cu explicații. „...Un pasionat cercetător, un muncitor dezinteresat, dublat de un virtuos al microscopului" — astfel descrie dr. Anghel Daniel, martor al acestui eveniment, impresia lăsată de personalitatea lui Gh. Marinescu.

Un an mai tîrziu: Frankfurt. Aici lucrează profesorul Weigert. La laboratorul acestuia se prezintă tînărul cercetător român pentru a-și perfecționa metodele de lucru în privința preparării și colorării țesutului nervos.

Congresul internațional de medicină de la Berlin: în numele său și al dr. Pierre Marie, Gh. Marinescu prezintă o comunicare asupra anatomiei patologice a acromegaliei. În rîndul participanților la Congres, care aplaudă comunicarea, se găsește și Victor Babeș.

Apoi, din nou Parisul. Curînd, poposește iarăși pentru studii la Würzburg, apoi la Berlin. La revenirea sa la Paris, urmașul lui Charcot, profesorul Raymond, avea să-i caracterizeze astfel călătoriile: „...Marinescu apare și dispare din clinică cînd nici nu te aștepți, atras de orice este nou în știință, în marile orașe ale bătrînului nostru continent". Deținător al premiului I acordat de Academia de Medicină din Bruxelles pentru o monografie scrisă împreună cu dr. Paul Sérieux, Marinescu călătorește veșnic însetat de noi cunoștințe, lucrează alături de cele mai strălucite figuri ale științei medicale mondiale, își creează treptat reputația de eminent savant.

Timpul revenirii în patrie se apropie. Omul de știință al cărui nume este pronunțat pretutindeni cu respect știe însă că în țară îl așteaptă atitudinea ostilă a oficialităților, condiții de muncă grele. Nu se îndoiește o clipă de faptul că cei care, încă din anii de studenție, încercaseră să-i răpească bursa de studii, vor continua intrigile, șicanele, acțiunile arbitrare. I s-a adus la cunoștință știrea că autoritățile burghezo-moșierești au refuzat categoric să înființeze o catedră de neurologie. Totuși este hotărît să revină. Nici un fel de greutăți nu-l pot opri. Se va reîntoarce la ai săi, își va pune toată puterea de muncă în slujba medicinii românești.

Se întoarce la București, după aproape opt ani de absență. Celui de al cărui nume avea să fie legată nașterea neurologiei românești, i se „oferă" conducerea spitalului de la Pantelimon — azil al bolnavilor incurabili, situat la 12 km. depărtare de capitală. În toamna anului 1897, Marinescu ține lecția de deschidere a cursului de neurologie în amfiteatrul spitalului Colțea. Este începutul unei activități clinice, didactice și de cercetare științifică care avea să consacre numelui lui Gh. Marinescu, cinstea de a fi creatorul primei școli românești de neurologie, de a se număra printre cei mai de seamă neurologi din lume.

Dimineața zilei de 10 martie 1906. În aula Academiei are loc o ședință neobișnuită. Are loc primirea în Academie a lui Gh. Marinescu și cuvîntarea sa răsună altfel decît cere „uzanța" în astfel de împrejurări. Savantul Marinescu vorbește despre pelagră, alcoolism, mortalitate infantilă. Analizează rădăcinile sociale ale acestor boli și cuvîntul său se transformă într-un rechizitoriu necruțător împotriva regimului burghezo-moșieresc care condamnase poporul la ignoranță și mizerie. Cînd încheie, cuvintele sale au semnificația unei anticipări: „Fără a fi vizionar, nici utopist, sînt cu desăvîrșire convins că va sosi odată timpul cînd moartea nu va mai secera fără milă miile și miile de copii, victime ale ignoranței noastre și ale organizației actuale sociale...".

Cercurilor conducătoare ale burgheziei și moșierimii asemenea aprecieri nu le puteau fi pe placul. În fața autorităților omul de știință cu renume mondial, autor a peste 1.000 de lucrări, creator al unor metode de cercetare originale, reprezenta un exemplu primejdios. Materialist convins, partizan al evoluționismului darwinist, adept al lui Pavlov — Gh. Marinescu făcea notă discordantă cu idealismul și obscurantismul răspîndit pe toate căile de oficialități.

În 1931 apărea prima lucrare a lui Gh. Marinescu și a elevilor săi despre reflexele condiționate și însăși referirea la Pavlov, la realizările științei sovietice, însemna în acea vreme o încercare de a străpunge cortina de fier pe care exploatatorii încercau s-o ridice în jurul Uniunii Sovietice.

Aplicarea cu consecvență a metodei reflexelor condiționate, lupta sa pentru o psihologie științifică, legată indisolubil de substratul ei material — sistemul nervos, de neurologie, exprimarea deschisă a admirației față de știința medicală sovietică, toate acestea au provocat ridicarea a nenumărate greutăți și obstacole în activitatea sa științifică, din partea aparatului de stat. Este semnificativ faptul că de abia spre sfîrșitul vieții sale, după amînări și tergiversări de peste două decenii, a fost terminată clădirea clinicii neurologice de la spitalul Colentina — pînă la urmă incomplet și defectuos înzestrată.

Și totuși, în sărăcăciosul său laborator, cu mijloace rudimentare, Gh. Marinescu creează opera sa științifică care va străbate nemuritoare deceniile. În cadrul congreselor de neurologie, în revistele de specialitate, în conferințe, lecții sau demonstrații ținute la facultăți, clinici sau laboratoare din marile centre științifice ale lumii, Gh. Marinescu este un purtător de cuvînt al adevăratei culturi românești. Membru a numeroase academii de știință, strălucitul savant român a dus departe peste hotare renumele științific al țării sale.

Cu cinci ani înaintea morții sale, în ziua de 14 iunie 1933, în clădirea care adăpostește astăzi Biblioteca centrală universitară, avea loc o festivitate emoționantă. Inițiatorii deosebitei sărbătoriri, elevi și prieteni apropiați, înmînau marelui savant, în semn de adîncă prețuire, respect și dragoste, un volum omagial. Comentînd acest eveniment, un ziar din acele vremuri scria: „Profesorul Marinescu va mai fi sărbătorit odată: cînd vom avea o societate care-și va găsi mulțumirea sufletească în contemplarea adevăraților oameni mari ai țării, care au servit prin geniul lor știința și prin caracterul lor adevărul...".

„Va veni vremea..." — acestea erau cuvintele pe care le rostea adesea Gh. Marinescu, exprimîndu-și încrederea fermă într-un viitor mai bun. Și vremea a sosit!

Sărbătorim astăzi centenarul nașterii marelui om de știință care a fost Gh. Marinescu. Poporul nostru trăiește din plin zilele luminoase spre care au năzuit și pentru care au luptat cei mai buni fii ai săi. La 100 de ani de la nașterea savantului, elevii săi îi continuă opera în condiții la care în trecut oamenii de știință nici n-au putut visa. Îndrumați și sprijiniți de partid, prețuiți de întregul nostru popor căruia i-au dedicat întreaga putere de muncă, oamenii de știință și-au găsit adevăratul loc în socialism.

I. ADRIAN

DOI BĂTRÎNI

(Urmare din pagina I)

loc și împungea cu acul, absentă. Se uită la ea, vru să zică ceva, dar se răzgîndi. Își agăță căciula în cui, cu mișcări greoaie și se așeză pe un scaun fără spătar. Cu capul în jos, aplecat parcă de povara anilor, cu umerii aduși, cu mîinile înroșite de ger, atîrnînd între genunchi — părea o stană de piatră. Nevastă-sa se uită la el pe furiș și, văzînd că n-o vede, lăsă lucrul în poală cu un gest obosit și bătrînesc. Se uitau amîndoi în podea, de parcă de la ea ar fi așteptat un răspuns... Dar nu se auzea nimic, decît fișiitul slab și monoton al vetrei.

— Noroc că sîntem sănătoși — conchise Vasile discuția mută dintre ei doi.

De atîția ani se obișnuiseră să vorbească pe tăcute, să se înțeleagă fără vorbe, în acel limbaj secret al oamenilor îmbătrîniți împreună.

— Vezi bine, asta spune și Janeta săraca — sări Olga cu voce sprintenă. Mai ții minte ce zicea în scrisoare: „Să vă îngrijiți de sănătate și, din ce aveți, mîncați și vă căutați de sănătate..." Săraca cu grijă pentru noi...

— Mda, și mai departe scria: „Vreau să vă spun să nu mai faceți nici un fel de investiție că n-o să le luați pe lumea cealaltă. Și apoi știi, cînd e vreo moștenire stai cu grijă și pînă la urmă iese și cu bătaie..." Investiție înseamnă la ea cotețul pentru două găini pe care l-am făcut singur. Și l-am făcut, nu atît pentru găini, cît ca să-mi fac și eu de lucru, că nu pot sta cu mîinile-n sîn. Dar pentru ea, coteț înseamnă moștenire!

— Ei, și tu! Fata scrie cu gînd curat: „Noi vă sărutăm cu drag și încă o dată vă rog să credeți că nu v-am uitat". Draga de ea...

— Suflet de cîrpă, ăsta-i sufletul de mamă! Crede tot ce i se spune. Nu ne uită — de bună seamă, își aduce aminte de noi într-o scrisoare. Dar altfel.. Puteam să murim de trei ori și habar n-avea ea!

Bătrîna tăcu. Își apăra mereu copiii, că-i iubea ca pe ochii din cap, dar cînd bărbatu-su avea dreptate, nu știa să facă din alb negru. Și el avea dreptate. Vechea rană scotea mereu la iveală dureri netămăduite.

— Ei, nevastă, parcă eu nu-i iubesc? Dar mă uit și la ceilalți și atunci nu pot să tac. Uite, Ileana s-a gîndit de Anul nou că sîntem singuri, ca doi huhurezi bătrîni. N-a putut să bată calea de la Rîmnicu Vîlcea pînă la București — are și ea copil și bărbat — dar s-a gîndit să pună o sticlă de țuică și doi cozonaci într-un pachet. Puteam să trăim și fără ăști doi cozonaci, dar ei au fost urarea de an bun de la copilul nostru. Și parcă mi-a întinerit sufletul. Aș fi vrut să-i țin în țiplă și să mă uit mereu la ei...

— Erau și tare frumoși — constată femeia cu mîndrie de gospodină.

— Sau Aurel... Are doi copii, nevastă-sa e casnică, nu vine decît un salariu în casă. Nu poate să arunce paralele în dreapta și-n stînga, dar banii pentru noi... e lucru sfînt! Ba cînd are ne dă și în plus, ai văzut și tu. El nu-i ocupat, nu-i obosit? Numai drumul pînă la Dudești, la Întreprinderea unde lucrează... Și apoi, ca muncitor, crezi că stă toată ziulica? Dar cumnecum, își face drum aproape în fiecare duminică pe la noi, să vadă ce facem. Și aproape niciodată nu vine cu mîna goală: ba o franzelă, ba un mezel. Și pentru mine, duminica e sărbătoare, fiindcă vine el...

— Ar trebui să doarmă mai mult — gîndi bătrîna tare, cu raționament de mamă care niciodată nu poate sesiza un amănunt: că copiii au crescut.

— Dacă nu era Aurel... Mai ții minte, el a fost cu ideea: „De ce să te rogi de fiecare și să bați mereu pe la ușile copiilor? Mai bine facem acte prin tribunal și-ți vine acasă pensia alimentară de la fiecare". Avea dreptate băietul: de la el îmi vin mereu bani...

— De la Costache la fel!

— Da, nimic de zis. Dar aș fi vrut să-l mai văd și la față, că stă colea după colț, la doi pași de noi. Dar el n-are timp, e contabil-șef și probabil că la Întreprinderea 3-izolații e prea mult de lucru. Deunăzi, i-am dat telefon și mi-a vorbit cu „da — nu, — da, — nu". Îi adusesem aminte de banii pe care i i-am împrumutat și mi-a răspuns „da, da"... Ocupat, ce să-i faci!

— O fi...

— Îmi pare bine că s-a aranjat. Și-a făcut casă pe credit. El are peste 2.000 de lei pe lună, soția lui e și ea contabilă: cîștigă bine amîndoi... Spune, nevastă, poate păcătuiesc că le fac eu socotelile lor. Bătrînii sînt curioși, au ciudățenii, dar nu trebuie să se gîndească și la ei, că doar li-s părinți și i-au crescut... Era mai bine dacă nu mă luam după el și rămîneam la Popricani. Acolo ne aveam și noi rostul nostru. Dar Costache a zis că-i mai bine să venim la București, să fim aproape de copii, ca să poată avea grijă de noi. Și așa am plecat din satul nostru printre străini. Iar de grijă...

Îi răspunde un oftat ușor, ca o răsuflare de porumbel.

— Și nu știu cum se face că ăia care au mai mult dau mai puțin. Aurel are greutăți mai mari în familie, dar tocmai el nu ne uită niciodată. Pe cînd Costache și Janeta...

— Lasă, nu te mai gîndi. Să-ți fac un ceai? — încercă ea stîngaci să-i alunge amărăciunea.

Bătrînul rîse încet și se uită înduioșat la nevastă-sa: avea aproape 70 de ani, dar numai înfățișarea i se schimbase. Tăcu, urmărind-o cum trebăluiește cu mișcări domoale. În camera asta mică cît un degetar, ea se descurca de minune, dar el trebuia mereu să șadă ca să nu ocupe tot locul.

— Cît e casa asta de mică, tot e loc pentru cei patru copii ai noștri. Și parcă-mi rîde viața cînd îi văd aici. Dar nu-i prea văd... — continuă bătrînul ca pentru el. Astă-vară n-a fost Janeta cu bărbatu-su în concediu la București? Au petrecut, s-au distrat, și-au venit o dată și pe la noi. Mi-a spus: „Tătuță, eu nu ți-am trimis nici un ban din februarie, de cînd hotărîse tribunalul, că n-am avut. Dar din octombrie o să-ți trimit regulat suta de lei și tu să nu mai ai alte pretenții..." Și n-am avut nici pretenții și nici bani... N-a venit o dată măcar să-ți aducă o pereche de ciorapi.

— N-am nevoie de ciorapi, am eu destui! — minți bătrîna cu ochii în pămînt.

— N-au putut să trimeată o sută de lei pe lună cînd ea cîștigă destul bine, iar Valerică, bărbatu-su, e director de spital la Tîrgu-Frumos?

— Și-au cumpărat mobilă: or fi fost strîmtorați...

— Da, casa nouă cere mobilă nouă...

— Valerică ține la noi. Ai văzut ce scrie — că de-abia așteaptă să facă o tablă cu tătuța.

— Mulțumesc frumos de atenție, dar...

Nu îndrăzni să spună mai departe. Poate că bătrînul se întreba ce omenie poate avea doctorul Valeriu Sălăgeanu față de bolnavi — oameni străini — cînd el nu are omenie față de propria familie...

Și cum poate contabilul spitalului să nesocotească legea, nefăcînd poprirea legală de pensie alimentară pe salariul Janetei Sălăgeanu, timp de aproape un an de zile? Poate din frică față de director? „Asta nu vă privește pe dumneavoastră!" — răspunde Janeta, senin și detașat atunci cînd e întrebată.

— Și-a pierdut respectul față de om — spune bătrînul ca pentru el.

— Lasă, nu te mai măcina atîta!

— Parcă tu...

— Ei, au... Mai bine du-te și schimbă apa la capra aia, că i-o fi sete. Și aruncă-i o zdreanță pe spate!

Bătrîna știa că apa-i proaspătă, dar îi dădea lui Vasile de lucru, ca să-i împrăștie gîndurile. Și bătrînul știa. Dar trebuia să-și găsească de lucru...

— M-a trimis să-ți dau apă... Ți-o fi sete? Ți-o fi frig? Că doar ești și tu un suflet și trebuie să aibă careva grijă de tine, nu?

Capra se uită la el, cu ochi blînzi și ficși — privire care nu înțelege. Dar răsuflarea ei se împletea cu cea a bătrînului. Îi așeză o cîrpă pe spate. Și mîngîie spinarea animalului cu mîna mare și noduroasă, așa cum mîngîi capul unui copil.

— Așa, acum o să-ți fie mai bine...

Pia RĂDULESCU

Pe micul ecran

NOTE DE TELESPECTATOR

Cititorul acestei rubrici a putut reține, de mai multe ori, insistența cu care am solicitat studioul de televiziune pentru punerea în unde a emisiunilor sale prin folosirea unor modalități specifice, a unor modalități care se află la intersecția mai multor genuri de exprimare artistică. Iată o emisiune care s-a apropiat, parcă mai mult decît altele, de modalitatea specifică: programul intitulat „Noutăți în muzica ușoară", difuzat duminică seara.

Emisiunea aceasta poate că nu a depășit, în privința repertoriului sau a interpreților vocali, alte emisiuni de muzică ușoară pe care ni le-a oferit micul ecran. Ea a fost totuși deosebită — a fost caracteristică pentru posibilitățile specifice televiziunii, a fost într-un cuvînt, telegenică. Exceptînd, probabil, prezentarea făcută de Alexandru Culescu, același în toate aparițiile și minuind un text nu întotdeauna inspirat, am reținut două elemente, care au dat programului o clară notă de noutate și multă vivacitate.

Este vorba, în primul rînd, de putința folosirii muzicii înregistrate, ceea ce oferă studioului posibilitatea de a aborda un repertoriu mai larg decît cel de care dispun diferitele orchestre și formații instrumentale ce apar îndeobște pe micul ecran. Iar în al doilea rînd, de găsirea acelor mijloace ilustrative pe care să se sprijine piesele muzicale prezentate. Regizorul emisiunii (Ion Barna) are meritul de a fi îmbinat în mod spectaculos și închegat muzica și dansul. Din păcate — dar lipsa aceasta este cel mai lesne remediabilă — doar o parte dintre melodiile prezentate ca „noutăți" au fost cu adevărat noi. Posibilitatea înregistrării pe bandă a muzicii difuzate a dat regizorului și calea pentru obținerea unor efecte mai bune în dirijarea mișcării scenice a interpretului vocal, ceea ce constituie de asemenea, un pas înainte în montarea programelor de muzică ușoară.

Emisiunea de duminica trecută — indiscutabil gîndită și mai temeinic pregătită decît altele de același gen — a arătat cît de largi sînt posibilitățile studioului de televiziune de a realiza programe cît mai variate.

...Luni seara, camerele de luat vederi ale televiziunii s-au instalat din nou în sala Palatului R.P.R. pentru a pune sutele de mii de telespectatori în contact, de astă dată, cu evoluția ansamblului de balet și dansuri spaniole condus de Salvador Vargas. Dacă baletul spaniol, dacă „Amorul vrăjitor" sau „Tricornul" lui Manuel de Falla sînt piese destul de cunoscute marelui public de la noi, ele fiind aflate în repertoriul teatrelor noastre de operă și balet, dansurile populare au stîrnit în mod deosebit interesul privitorilor. În manieră caracteristică a interpretat cîntărețul Nino de los Reyes, cu acompaniamentul chitaristului Vicente Verjel și al pianistului Ramon Tragan, cîteva cîntece populare spaniole.

Spre deosebire de alte seri în care sînt transmise spectacole din sală, studioul a fost mult mai preocupat, de data aceasta, de asigurarea programului din pauze, transmițînd un fragment din „Simfonia praghează" de Mozart și filmul antologic al lui Ion Popescu-Gopo, „Scurtă istorie".

Șt. RADU

Săptămîna la televiziune

8 MARTIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar** ● Filmul pentru copii: **„CINCI și UNU"** ● **Coruri din opere.** Cîntă ansamblul de elevi al Clubului sindicatelor din Învățămînt ● **TELEJURNALUL PIONIERILOR** ● **„Căpitanul Val-Vîrtej primește un semnal S.O.S."** (reluare). **10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE DEDICATĂ ALEGERILOR DE DEPUTAȚI ÎN SFATURILE POPULARE.** Din cuprins: ● **Știri și reportaje filmate.** ● **Muzică populară românească.** Interpretează o formație instrumentală condusă de **Radu Voinescu.** Soliști: **Ștefania Rareș, Eugenia Frunză, Ana Piuaru, Constantin Cocriș și Alexandru Grozuță,** artist emerit. ● **Buletinul lucrărilor agricole. 18.00 VARIETĂȚI.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Își dau concursul: **Magda Iancu-lescu, Irinel Liciu, Ion Dacian, Gabriel Popescu,** artiști emeriți, **Magdalena Popa, Marina Voica, Amato Checiulescu, Florin Dorian, Mircea Crișan, Ioana Butnariu, Constantin Duțu, Maria Pietraru, Nicușor Predescu** și alții. Conducerea muzicală: **Sile Dinicu:** Coregrafia: **Gabriel Popescu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Partea a doua a emisiunii de varietăți. **20.30** Filmul documentar: **„UN ORAȘ NEOBIȘNUIT". 20.45** Filmul artistic: **„OMUL DE LÎNGĂ TINE"** — o producție a Studioului cinematografic „București". În încheiere: **Buletin de știri.**

4 MARTIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Album-ghicitoare pentru pionieri și școlari: Capitale de țări. **19.40** Filmul-balet: **„FRUMOASA DIN PĂDUREA ADORMITĂ"** — o producție a studiourilor din R.D. Germană. **20.30 „File din opere".** Cîntă soprana **Elena Dima-Toroiman,** baritonul **Dan Iordăchescu** și basul **Constantin Gabor. 21.10** Premieră **„DE LA NEW YORK LA IASNAIA POLIANA"** — emisiune primită din partea Televiziunii Sovietice. **21.50 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri.**

5 MARTIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. „PROCEDEE ȘI UTILAJE MODERNE DE FORJARE ÎN CONSTRUCȚIA DE MAȘINI" de ing. **Mircea Codreanu,** tehnolog principal la Uzinele „Steagul Roșu"-Brașov și ing. **Virgil Baraș,** șeful secției forjă a Uzinelor „Tractorul"-Brașov. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Pentru copii: **Mîini îndemînatice.** Surprize pentru 8 Martie. **„Cum cred că va arăta orașul sau satul meu cînd voi fi mare".** Iurie Darie răspunde copiilor care au trimis desene. **19.45 ȘAH. 20.00** Transmisiune de la Teatrul Tineretului, **„DE N-AR FI IUBIRILE"** de **DOREL DORIAN.** Distribuția: Petre Teiu **(Marcel Anghelescu, artist emerit);** Radu Andone **(Constantin Codrescu);** Maria Andone **(Eugenia Eftimie);** Jana Mincu **(Leopoldina Bălănuță);** Natalia Goran **(Maria Comșa);** Ene Cristea **(Ion Cosma);** Pandele Manu **(Nicolae Pomoje);** Valentin Horia **(Tudorel Popa);** Floricel **(Tatiana Popa);** un tînăr **(Mihai Dogaru);** o fată **(Natalia Lefescu);** alt tînăr **(Virgil Marsellos);** un student **(Vasile Gheorghiu);** alt student **(Marin Moraru);** un maistru bătrîn **(Ion Popescu);** un tînăr cu ochelari **(Ion Gheorghe);** un vecin de apartament **(C. Cristescu);** o studentă **(Ileana Cîrstea).** Muzica: **Dumitru Capoianu.** Decoruri și costume: **Adriana Leonescu.** Direcția de scenă: **Radu Penciulescu.** În pauză: Emisiune de știință și tehnică: Ciclul **„Metode nucleare de măsurare a timpului (I) — Măsurarea nanosecundelor și ceasurilor atomice",** de **Teodor Roșescu,** fizician atomist la Institutul de Fizică Atomică al Academiei R. P. Române. În încheiere: **Buletin de știri.**

6 MARTIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI. Din cuprins: ● **6 Martie 1945.** ● **Telejurnalul săptămînii.** ● **Din activitatea comisiilor inginerilor și tehnicienilor.** ● **Inovații și inovatori.** ● **În vizită cu aparatul de filmat la laboratorul central al Ministerului Industriei Ușoare.** ● **Muzică ușoară.** Interpretează o formație condusă de **Petre Munteanu.** Soliști: **Aida Moga, Ion Jula** și **Alexandru Miron. 19,00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: ● **Tribuna brigadierului:** programul lucrărilor de primăvară al brigăzii noastre de cîmp. ● Reportajul filmat: **Printre creșcătorii de păsări.** ● **Dicționar tehnic:** mugur vegetativ, mugur florifer. ● **Întîlnire cu brigada științifică:** apa, aerul, și lumina, în viața plantelor; La ce folosește explorarea Cosmosului. ● **Muzică populară românească.** Interpretează o formație instrumentală condusă de **Constantin Busuioc.** Soliști: **Rodica Căldăraru** și **Dumitru Bălășoiu.**

7 MARTIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. „FABRICAREA MASELOR PLASTICE" de ing. **Dan Cornilescu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 „De ziua ta, mămico!" 19.30.** Transmisiune de la Teatrul de Operă și Balet. „TRANDAFIRII DOFTANEI" de **NORBERT PETRI.** Libretul: **Daniel Drăgan.** Interpretează ansamblul Teatrului muzical **„Gheorghe Dima"** din Brașov. Își dau concursul Corul Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. Distribuția: Zbor **(Vasile Pop);** Bogdan **(Jean Penciu);** mama **(Eugenia Voinescu);** Maria **(Maria Brînzea);** fiul lui Bogdan — copilul **(Marina Panek);** fiul lui Bogdan — omul de azi **(Vasile Artenie);** Priboi **(Mircea Giurgiuman);** Voicu **(Emil Bărbulescu);** Pîrvu **(Eugen Todea);** moș Costin **(Victor Nicolaescu);** Mihai **(Anton Alexandru);** o doamnă nostimă **(Elena Șerban Szigetty);** colonelul von Kluge **(Constantin Săndulescu);** directorul închisorii **(Honorius Zaharescu);** administratorul **(Ovidiu Cepănaru);** primul gardian **(Liviu Butnariu).** Conducerea muzicală: **Dinu Niculescu,** artist emerit. Scenografia: **Ion Ipser.** Maeștri de cor: **Sava Vlad** și **Gheorghe Kulibin.** Coregrafia: **Mercedes Pavelici.** Regia artistică: **Hero Lupescu.** În pauză: filmul documentar: **„ZILE DE SĂRBĂTOARE"** — o producție a Studioului „Al. Sahia". În încheiere: **Buletin de știri.**

9 MARTIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru tineretul școlar: **Despre arta baletului de E. Magyar Gonda** — emisiune realizată cu concursul Școlii de coregrafie din București. **19.35 În fața hărții. 19.45 Program de cîntece și dansuri populare românești.** Dirijor **Victor Predescu,** artist emerit. Soliști: **Aurelia Fătu-Răduțu, Maria Butaciu, Irina Loghin, Benone Sinulescu, Ilie Udilă, Iosif Milu** și alții. **20.45 Sonete. 21.05** Mozaic de scurt metraje. **21.55 Muzică ușoară.** Cîntă o formație condusă de **Paul Ghenței.** Soliști: **Dorina Drăghici,** artistă emerită, **Anca Agemolu, Norocel Dimitriu** și **Luigi Ionescu.** În încheiere: **Buletin de știri.**

Lumini în beznă.

Cu aparatul de filmat în adîncimile subpămîntene.

În peștera de la Cloșani.

(Urmare din pag. 1)

tului" au avut de înfruntat valurile unei mări necunoscute.

Dar, ca și reptilele din era mezozoică, mările lui Jules Verne, care de fapt își purtase valurile pe suprafața pămîntului, a dispărut cu milioane de ani în urmă. Si numai fosilele marine stau mărturie că această mare a existat. Cele mai multe peșteri au fost săpate de ape în straturile de calcar ce s-au format cîndva pe fundul mării jurasice.

...Sîntem la intrare în peștera Gura Dobrogei.

În malul înalt se disting urme de atoli (formații circulare de corali).

Atoli în Dobrogea! Ca în plin Pacific...

— S-au format cu milioane de ani în urmă, în apele calde ale mării jurasice, ne explică profesorul Traian Orghidan, consultantul științific al filmului...

După ce intrăm în peșteră, găsim în pereții ei tot felul de fosile marine: crini de mare, bureți de mare, scoici...

Un pas greșit mă face să alunec. Ca să nu cad, mă sprijin de o stîncă și-mi rănesc mîna cu radiola unui arici de mare. Arma de apărare a echinodermului jurasic și-a îndeplinit misiunea după 150.000.000 de ani!

Pentru Jules Verne adîncurile subpămîntene ascundeau tot felul de fosile vii. Oare în realitate peșterile ascund numai fosile pietrificate?

Nu, în principiu Jules Verne nu s-a înșelat! În peșteri trăiesc cu adevărat vietăți străvechi — insecte, viermi, crustacee și chiar pești — care sînt descendenți direcți ai unor specii de mult dispărute de pe suprafața pămîntului.

Viața biruitoare

Cînd batiscaful conceput de profesorul August Piccard — o sferă cu pereți de oțel atașată la un rezervor de aluminiu umplut cu benzină — a atins marile adîncimi ale Mediteranei, iar apoi ale oceanelor Atlantic și Pacific, existența faunei abisale a căpătat o nouă confirmare. Oamenii de știință au putut să vadă, la adîncimi de mai multe mii de metri, vietăți adaptate la întunericul veșnic și presiuni enorme.

La sute de metri sub pămînt s-a găsit de asemenea viața. Și studiul faunei cavernicole a devenit tot atît de pasionant ca și studiul faunei marine de la marile adîncimi.

Viețuitoarele cavernicole se hrănesc cu resturi organice, pe care le aduc în peșteri apele ce se infiltrează de afară, cu bacterii. Sursa principală de hrană o constituie însă guano de lilieci...

Prof. Traian Orghidan cercetînd o piatră sculptată dintr-o peșteră de lîngă Mangalia

Liliecii

Vorbind despre lilieci într-una din lucrările sale, cunoscutul speolog francez N. Casteret spune următoarele: **„Precizia zborului la lilieci întrece cu mult precizia zborului la păsări. Nu încetezi să te miri de proprietatea lor de a zbura fără să atingă vre-un obstacol. Mi s-a întîmplat să sperii lilieci în galerii înguste, în care abia te poți strecura și, cu toată spaima care-i cuprindea, ei treceau în zbor între perete și fața mea aproape fără să mă atingă. Lumina lămpii nu-i orbea..."**

Cercetările recente au arătat că liliecii se orientează datorită ultrasunetelor pe care le emit și le recepționează aproape simultan.

Fără îndoială, liliecii sînt zburători perfecți. Totuși obiectivitatea cere să redau un scurt dialog care a avut loc între mine și colegii mei, într-o peșteră din Dobrogea:

— I-am stîrnit...
— Zboară în toate direcțiile...
— M-a atins...
— Și pe mine!
— Ptiu!... M-a lovit peste obraz și peste gură... Cu aripa...

În Franța există vreo 25 de specii de lilieci. Cam tot atîtea sînt și în țara noastră. În cea mai mare parte, speciile sînt aceleași. Atunci, cum se explică dezorientarea liliecilor din peștera dobrogeană?

Prin dezorientarea noastră, a cineaștilor...

Speologii care erau cu noi în peșteră — și își vedeau liniștiți de treabă — n-au fost atinși de nici un liliac. Noi însă „ne feream" din calea liliecilor și tocmai acest lucru îi deruta pe micii zburători cu aripi catifelate. Cînd ne-am mai obișnuit și noi cu prezența liliecilor, ciocnirile s-au redus simțitor.

Liliecii sînt mici mamifere zburătoare cu totul inofensive, ba chiar folositoare. Ziua stau în peșteri sau alte locuri ferite de lumina soarelui, iar noaptea vînează insecte.

În peșteri, sub locurile în care stau agățați liliecii, se adună grămezi de guano.

Ospățul

Ospățul se desfășoară într-o sală impodobită cu stalactite — candelabre fantastice! —, flori de piatră, dantelă de calcită incremenită.

Liniștea deplină este turburată numai de clinchetul monoton al picăturilor de apă ce se desprind din tavan.

Se aprind reflectoarele. Lămpile speologilor pălesc în fața revărsării de lumină electrică. Mai întîi reflectoarele sînt îndreptate spre tavan. Acolo, agățați printre stalactite, stau liliecii. Apoi lumina coboară spre planșeul peșterii, unde se înalță grămezi de guano. Aici, pe guano își duce traiul o întreagă faună guanofilă: coleoptere, acarieni, muște, tot felul de larve, păianjeni. Multe viețuitoare guanofile pe guano se nasc, pe guano trăiesc, pe guano mor.

În cîmpul aparatului de filmat apar larvele unui fluture. Ca să-și apere corpul alb și moale, larvele își confecționează un fel de cămăși de zale din guano uscat.

Un păianjen grăbit străbate spațiul observat de noi. Este un oaspete venit de afară, de la gura peșterii, după pradă ușoară.

Galeriile și sălile cu guano au jucat un rol de capcană pentru multe specii de insecte ce au trăit altădată la suprafața pămîntului, bucurîndu-se de lumina soarelui. Găsind sub pămînt cantități uriașe de hrană, speciile cu pricina rămîneau tot mai mult în peșteri și pînă la urmă se adaptau cu totul la traiul subteran.

Prin foc și apă

Momente de încordare supremă...

Mă scufund într-un lac subteran acoperit la margini cu o pojghiță de gheață. În apă termometrul arată + 4°. Puțin, foarte puțin! O răceală ușoară mă pătrunde prin costumul de cauciuc și toate puloverele. În deosebi îmi îngheață mîinile. Cele două perechi de mănuși impermiabile pe care le port sînt insuficiente.

Una din labele de cauciuc, pe care le am la picioare, mă strînge. Ar trebui să mai desfac bareta, dar mă grăbesc să termin filmarea.

Am ajuns la o adîncime de patru metri. Reflectorul montat pe carcasa aparatului pentru filmări subacvatice luminează fundul lacului, căptușit cu splendide cristale de calcită. Într-o adîncitură se disting cîteva obiecte care par a fi făcute de mîna omului — cioburi de vase, unelte de piatră. Mă apropii și le luminez mai bine.

Dezamăgire! Nu sînt decît fragmente dintr-o stalactită ruptă.

Laba de cauciuc continuă să mă strîngă și deodată simt o durere acută: piciorul stîng este prins de circel. Orice mișcare este foarte dureroasă. Las aparatul pe fundul lacului și mă grăbesc să ajung la suprafața apei. Aici, agățat de o stîncă, îmi anunț prietenii:

— Circel!...
— Nu risca... Ieși din apă...
— Aparatul...
— Îl scoți pe urmă!

Încerc să-mi masez piciorul prin pantalonul de cauciuc care îl cuprinde strîns. Inutil! Nu reușesc decît să-mi sporesc durerea. Prin apa limpede, cristalină se vede aparatul rămas pe fund, reflectorul continuă să ardă. Trebuie să-l ridic la suprafață cu orice preț.

Între timp, prietenii înaintează prin apă spre mine, cît le permit cizmele de cauciuc. Concentrîndu-și toată atenția asupra situației mele jalnice, C. Constantinescu își apropie prea mult lampa cu carbid de carimbul cizmei, și... cizma ia foc! O flacără gălbuie, șovăitoare îi amenință și hanoracul. Cu o mișcare instinctivă, colegul stinge focul cu mîna. Cauciucul încins, topit, i se lipește de palmă.

E prea mult! Circel, foc, arsură, aparat rămas pe fundul lacului — și toate acestea în beznă și la temperatură de ghețar.

Ne privim cîteva clipe consternați, apoi... izbucnim în rîs — simțul umorului nu ne-a părăsit nici de data asta!

Încordarea nervoasă dispare ca prin minune. Îmi îndrept laba de cauciuc, uit de circel și mă scufund din nou la patru metri adîncime.

Filmarea continuă...

Comori

Stiloul cu care scriu aceste însemnări a zăcut mai multe zile pe fundul rîului subteran din Șura Mare. A zăcut la marginea unei Dorne adînci, în care, se zice, s-ar afla ascunsă comoara lui Decebal.

Dar cîte peșteri, atîtea comori! Așa vrea legenda.

Stiloul pe care îl pierdusem cu prilejul prospecției, l-am regăsit. În apele Dornei însă, ca și în alte ape subterane pe care le-am cercetat, n-am aflat decît comori create de natură.

Și totuși...

Profesorul Traian Orghidan de la Institutul de Speologie „Emil Racoviță", a descoperit acum cîțiva ani în peștera Cioclovina cu apă (munții Sebeșului) o comoară veche de aproape 3 000 de ani: podoabe de bronz, mărgele de chihlimbar și sticlă colorată — în total, vre-o 12.000 de piese risipite adînc sub pămînt, la marginea unei prăpastii.

Comorile din peșteri pot fi de tot felul. Adevărate comori există și pentru naturaliști. Așa bunăoară încă Emil Racoviță, studiind izopodele terestre și acvatice în diferite peșteri de pe glob, a stabilit că răspîndirea acestor crustacee poate ajuta la determinarea configurației mărilor și uscatului din alte timpuri geologice.

Și nu constituie oare o adevărată comoară pentru știință mărele depozit de oase și unelte descoperit în peștera Adam din Dobrogea?

În această peșteră și-au făcut adăpost oamenii din epoca paleolitică. Generație după generație, oamenii aceia vînau tot felul de animale — mamuți, reni, urși, rinoceri — și le mîncau la gura peșterii, la cîțiva pași de vatră.

Treceau secole după secole și umplutura peșterii se ridica tot mai mult, iar straturile de pămînt ce s-au depus unele peste altele, au păstrat precum filele unei cronici mărturii prețioase asupra unor timpuri de mult apuse. Printre oase de animale s-au găsit multe unelte de silex.

Tot în peștera Adam speologii au descoperit și un templu mitriac datînd din epoca stăpînirii romane. Pietre frumos sculptate ocupă astăzi un loc de cinste la Muzeul de arheologie din Constanța.

Ion BOSTAN
regizor la Studioul cinematografic „Alexandru Sahia"

FILE DE INSECTAR

Farmec...

Un om fermecător. Înalt, subțire, puțin adus de spate, cu tîmplele argintate, cu fața osoasă și uscată, are în toată alura lui ceva de aristocrat englez, tip rămas celebru în literatură. Are o voce adîncă, caldă, cu modulații grave și insinuante și niște ochi mari, puțin bulbucați, bazedovieni. Nu e frumos, dar are un farmec al lui, pe cît de personal, pe atît de înviluitor. A citit mult, vorbește frumos, despre tot felul de lucruri abstracte, citează autori mari cu care e sau nu de acord, nume răsunătoare și în genere necunoscute majorității celor de față. Cînd își face apariția undeva, e rumoare. Apoi toată lumea îl ascultă vorbind despre filosofie, literatură, teatru. Știe tot și vorbește despre tot. Părerile lui sînt stranii, disprețul pentru ceilalți, evident, minimalizarea altor păreri autorizate sau a unor oameni de specialitate în domeniul respectiv, flagrantă. Vorbește încet, rar, punctat. Nu ridică vocea niciodată. Spune versuri cu siguranță și farmec, cum de altfel farmec are în tot ce spune. Epatează pe toată lumea, dar mai ales pe cei tineri.

— „Grozav tip e", — spun ei după ce l-au văzut și ascultat o dată.

— „Formidabil, ce om interesant", spun a doua oară. — „E fermecător" spun fetele și uită că atunci cînd l-au văzut prima oară, înainte de a-l asculta, li s-a părut bătrîn și urît. El le tratează cu indiferență sau în cazul cel mai bun cu condescendență. Această aristocratică ținută îi conferă însă un farmec și mai mare, și toate fetele tinere care-l cunosc, fără excepție, sînt îndrăgostite de el.

Dar cei ce-l cunosc mai bine, știu că cu acest farmec al lui, cu vocea-i puțin voalată, cu vastele-i cunoștințe și ținuta-i aristocratică de lord englez, omul acesta nu împrăștie în jurul său decît venin, o concepție inumană și uscată ca și el, asupra vieții, o urî morbidă, patologică aproape împotriva a tot ce e frumos, înălțător, nobil.

Nimic nu poate trece pe lîngă el, sau prin el fără a fi mînjit de noroiul răutății sale, al invidiei, al neputinței, al imensului gol sufletesc ce sălășluiește în el. Căci omul acesta fermecător ascunde îndărătul ținutei sale aristocratice, a vocii sale calde cu modulații grave, a cunoștințelor sale, un imens gol sufletesc, un egoism sălbatec. În spatele faimoasei sale înclinații spre poezia abstractă se ascunde relația strînsă între golul din el și golul pe care-l ascund vorbele multe, înlănțuite ciudat și haotic, în spatele „originalelor" și șocanților sale păreri despre Shakespeare, care e un „pigmeu", despre Beethoven care e un „refulat" se ascunde invidia nepuntcioasă pentru tot ce e frumos, pentru tot ce e creație adevărată. Căci omul acesta plin de farmec, absolvent a două facultăți, enciclopedie ambulantă, n-a creat niciodată nimic, nu și-a depășit niciodată propria micime. Căci ce e cu adevărat mare în el, e, paradoxal, meschinăria și mediocritatea.

Mariana PÎRVULESCU

PE TEME COTIDIENE (6)

Cu troleibuzul

În fiecare dimineață întîlnești în troleibuz, la exact aceeași oră, exact aceeași oameni. Pentru mine care, după cum știți, am rupt de mult relațiile cu punctualitatea, ei constituie un fel de ceasornice vii, care marchează cu prezența lor fizică dimensiunile întîrzierilor mele. Numele și prenumele lor au în mintea mea o semnificație eminamente temporală. Există astfel o persoană pe care am botezat-o Aproape opt, *o altă căreia îi spun* Opt Fix, *o a treia* — Opt Trecute *și așa mai departe. Simpatia mea față de ele e invers proporțională cu ora pe care o arată.*

Dar m-am luat cu vorba și m-am îndepărtat de subiect.

În troleibuzul de dimineață miroase a săpun, a colonie, a pastă de dinți, a tot ceea ce — într-un trecut extrem de apropiat — a servit pentru toaleta matinală a pasagerilor. Figurile multora dintre ei sînt învăluite încă în aburul cald al somnului. Cu bărbia proptită în piept, cu capul pendulînd înainte și înapoi, în funcție de opririle și pornirile mașinii, fiecare din ei pare un Buddha meditativ. Numai că în această versiune modernă, celebrul și tainicul monolog interior al divinității orientale este punctat de frecvente și dureroase căscături.

Există însă și călători agitați. Printre ei se remarcă mai ales cei nemulțumiți de iuțeala cu care merge troleibuzul. Aceștia par a trăi în nestrămutata convingere că este de datoria vehiculului să recupereze toate prețioasele minute pe care ei le-au pierdut dormind prea mult sau îmbrăcîndu-se prea încet. După cîte îmi dau seama viteza minimă cu care s-ar declara satisfăcuți ar fi cea a navelor cosmice. Cum însă troleibuzului îi lipsește orice veleitate de a rivaliza cu „Vostok 4", el este nevoit să suporte o avalanșă de comentarii dezagreabile și de metafore jignitoare, în care imaginea melcului revine ca un leit-motiv obsedant.

Troleibuzul îndură cu destul stoicism aceste vituperări, dovadă că nu l-am auzit protestînd niciodată. În schimb, unii șoferi sînt susceptibili și ripostează cu vehemența cornacilor, ai căror elefanți au fost insultați. Ia naștere astfel o dezbatere generală, la care ajunge să participe cu pasiune pînă și cel mai somnolent dintre Buddha. Singurul membru al mișcătorului colectiv care nu izbutește să se ridice deasupra meschinelor sale preocupări financiare, este taxatoarea. Nepăsătoare la argumentele unora în favoarea vitezei și la contra-argumentele celorlalți în favoarea prudenței, ea intonează, neobosită, micul său refren publicitar, destinat să facă să salte deverul biletelor.

Apropo de bilete. În „Amintiri din casa morților", Dostoievski vorbește de ocnașii care făceau contrabandă în temniță, nu atît de dragul cîștigului, cît de amorul artei, din dorința de a-și arăta măiestria cu orice risc. Aceeași mentalitate o au probabil și acei pasageri care călătoresc fără să plătească. În marea majoritate a cazurilor sînt ceea ce se cheamă „oameni bine", care cheltuiesc cu ușurință la un aperitiv echivalentul a douăzeci de bilete. Dar pentru a frusta I.T.B.-ul de 40 de bani, ei fac minuni de ingeniozitate, rezistînd cu tărie solicitărilor taxatoarei și fentînd controlorul cu abilitatea unor baschetbaliști din lotul național. Abeceul acestui joc e plasarea la pupa troleibuzului și precipitarea afară, prin ușa din spate, atunci cînd la probă se ivește pericolul controlului. E un sport violent și periculos, mai ales pentru cei aflați în calea biletofobului.

Experiența m-a învățat să mă țin departe și de cei care vor să citească ziarul în troleibuz cu orice preț. Prețul îl plătesc de obicei vecinii. Lectura paginilor I și a IV-a se face relativ ușor. Cînd însă pătimașul cititor trece la paginile a II-a și a III-a, lucrurile se complică, căci operația cere un mare spațiu de manevră pentru coatele lui, care se înfig necruțătoare în pieptul, gîtul sau pălăria celor din imediata sa apropiere...

...Soția mea, care-mi citește peste umăr însemnările, mă întrerupe:

— Cu troleibuzul circulă mii de oameni civilizați, care nu se înghesuie, sînt politicoși, nu deranjează pe nimeni. De ce nu scrii și despre ei?

— Cum să scriu despre ei? surîd eu cu milă condescendentă. Ce haz ar avea?

Nicolae MINEI

AMINTIRI GAZETĂREȘTI

de acad. VICTOR EFTIMIU

Am deschis ochii în lumea gazetărească pe la vreo șaisprezece ani, debutînd ca ajutor de corector de noapte la „Adevărul".

Aveam șef pe A. Nora și eram plătit cu dreptul de a dormi pe masa din biroul de corectură, în zorii zilei, de la orele patru, cînd se încheia „Dimineața" și pînă la orele șapte, cînd începeau lucrările „Adevărului", care apărea pe înserat.

Prezența mea nu fusese încă semnalată directorului Const. Mille, acest luptător pentru triumful ideilor sociale înaintate și cald sprijinitor al tinerilor săi colaboratori.

Const. Mille a auzit de mine și m-a luat sub părinteasca lui ocrotire, după ce am publicat în „Dimineața".

În publicistică am parcurs multe etape: ajutor de corector de noapte, reporter de fapte diverse, cronicar dramatic, literar, plastic, polemist, foiletonist, autor de cronici rimate — sute de cronici rimate, începînd cu cele semnate E. Victor — în „Viața literară și artistică" (1907-1908), și, ani întregi, Nae Cucuvea, în pagina veselă a „Dimineții" etc.

Activitatea de ziarist a mers paralel cu preocupările mele literare și teatrale. Dar nu despre acestea e vorba în articolul de față...

Primul angajament l-am avut, prin 1906, la „Cronica" lui Toma Bazilescu. Redacția era în fundul unei curți, pe strada Bateriilor. Aveam simbrie șaizeci de lei pe lună. Cînd am încasat indemnizația primei săptămîni — 15 lei — nu mi-a venit să cred.

Plecînd de la „Cronica" (nu știu de ce am plecat, după cum nu știu cum am ajuns acolo), am intrat corector de noapte la „Epoca". Cinci lei pe zi. Sumă colosală care, din nefericire, nu s-a repetat de prea multe ori. Revizuiam, toată noaptea, spalturile lungi și umede, care miroseau proaspăt a cerneală, iar dimineața, la patru, pe viscole și ger, mă duceam la poștă să ridic telegramele externe. Muncă prea grea pentru un biet adolescent. M-am îmbolnăvit de gălbenare și, bineînțeles, am fost concediat.

Am intrat, apoi, la ziarul „Prezentul" al lui H. Streitman. Aveam salariu doi lei pe zi, plătiți în trei rate. Dar nu primeam decît maximum două rate din trei.

Începînd „Prezentul" să mai apară, am intrat redactor la o revistă umoristică, apoi la alta. Furnizam bucureștenilor, pentru Anul Nou, coli mari tipărite cu bilete de plăcintă. Multă vreme mi-a fost rușine să amintesc acest lucru. Dar cînd am citit că doi tineri funcționari ai bibliotecii Senatului francez au scos, în colaborare, o carte de bucate, nu mi-a mai fost rușine de biletele mele de plăcintă, cei doi meșteri culinari numindu-se Lecomte de Lisle și Anatole France.

M-am mai îndeletnicit și cu reclame în versuri, pentru mărțișoare. Cinci parale catrenul. Odată am luat cinci lei pentru o sută și am avut satisfacția primei apariții în vitrină: strofele mele, prinse cu acul de miniatura unui elefant, a unui coșar, a turnului Eifel de la Paris, legate de un fir de mărgăritărel, o potcoavă, un măgăruș, un cărăbuș, o cruciuliță, un negru, o cheie, o floare de myosotis, o gînganie numită boul lui Dumnezeu, un lăcăt, o turturică, un August-Prostul, o lăcustă, un peștișor, o scăricică, un iepuraș și atîtea alte motive de inspirație, — strofele mele erau citite cu glas tare, de trecătorii de pe Calea Victoriei, în cele dintîi adieri primăvăratice.

Mă întreb dacă astăzi m-aș mai putea înjuga la asemenea plug. Cred că mai curînd aș scrie o tragedie în cinci acte în versuri, decît o altă sută de catrene, în slava mărțișorului!

*****

Nu știu dacă aceste impresii ale începuturilor mele le redau într-o strictă ordine cronologică. Toate s-au petrecut foarte repede.

Am lucrat prin diverse redacții și diverse tipografii friguroase, instalate în maghernițe de scîndură, cu vîntul și zăpada care se strecurau pe sub uși, printre zăbrelele aburitelor ferestre. Simt și azi, pe cerul gurii, gustul cărbunilor stinși, din sobele de tuci. În fundul nărilor îmi stăruie încă fumul petrolului din lămpile de tinichea și al luminărilor de seu, lipite de pupitrul zețarului...

Ah, bunii mei prieteni, zețarii! Bieții tipografi de odinioară!

Praf de cositor, care le minca dinții pînă la rădăcina înverzită, pe urmă le fărîmița plăminii și le otrăvea sîngele.

Foame și frig. Degete înghețate. Decoruri sinistre. Ganguri sordide, unde mirosea a gunoi mucegăit, a varză murată putredă și a guzgani morți...

Pe urmă, iată putregaiul moral în care ne terfeleam cu toții, vinovați sau nevinovați, complici sau victime ale acelei lumi de politicianism abject, de șantaj, de prostituție..

Cuprinsul gazetelor de atunci: crime senzaționale. Incendii. Spînzurați. Înecați. Furturi. Deplasările cutărui șef de organizație. Tehnica zvonului: cine va face viitorul guvern? Campanii violente încetate brusc. Se cunoștea a doua zi și prelul tăcerii. Scandaluri, intimități date în vileag. Tocmeli ca să nu înceapă o anumită campanie, tocmeli să înceteze. Samsari care regizau aceste tranzacții și trăiau în marginea publicisticei, dîndu-și titluri pompoase. Redactori care, pentru un plus de cîteva zeci de lei pe lună, treceau de la o gazetă a unui partid, la oficiosul partidului rival, ducînd noului stăpîn și secretele foștilor patroni.

Croncanii de la direcție și primii lor redactori, își ridicau palate, în vreme ce acei care le umpleau coloanele trăgeau pe dracul de coadă.

*****

Te scuturi de scîrbă, amintindu-ți toate acele vremi!

Ți-e milă de biata-ți tinerețe irosită în atmosfera pestilențială a iarmaroacelor de odinioară!

Lucrurile acestea merită să fie destăinuite generației noi, cititorului de azi al unei prese cinstite, unde fiecare rînd e cumpănit, fiecare expresie e decentă, iar materialul e publicat spre informarea onestă a lectorului, spre instruirea lui, spre ridicarea nivelului cultural și spre formarea spiritului său cetățenesc.

Presa de ieri și presa de azi! Ce salt! În trei sute de pagini de carte aș putea spune multe. Pîn-atunci, vom mai sta de vorbă.

Specie de liliac cu un cap ca de cîine.

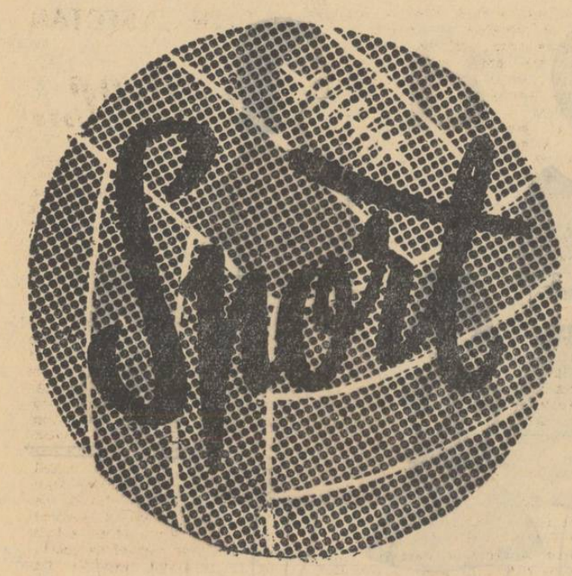

MOZAIC

● *UN VECHI suporter al echipei de fotbal „Tigres Vendéens" a decedat în urma unei crize de inimă survenită în clipa cînd arbitrul a refuzat să acorde golul care aducea egalitatea în meciul pe care-l juca echipa lui favorită.*

● *COMISIA federală mexicană a suspendat pentru 10 luni pe boxerul mexican Edmundo Esparza, pentru folosirea în timpul întîlnirilor sportive a unor droguri „stimulative". Dopingul a fost folosit de către Esparza în meciul pe care l-a susținut cu José Medel la „Mexico-Arena". Comportarea lui Esparza, care a boxat într-o manieră cu totul neobișnuită, ca și K.O. survenit în cea de a treia repriză au reținut atenția juriului și arbitrului. După cum au anunțat doctorii, administrarea drogurilor a dat naștere unei puternice reacții care a pus în pericol viața lui Esparza.*

● *FORREST SMITHSON, campion olimpic la 110 metri garduri în anul 1908, la Londra, a încetat din viață în orașul San Pablo (California) în vîrstă de 78 de ani. El a fost recordman mondial la această probă cu timpul de 15".*

● *DUPĂ cum anunță ziarul „L'Equipe", primarul orașului Vichy, Pierre Coulon, a cerut federației franceze de rugbi ca întîlnirea dintre echipele Franței și R. P. Romîne să se desfășoare pe stadionul municipal din această localitate. În principiu s-a stabilit ca meciul să aibă loc la 11 noiembrie.*

VARIETĂȚI

Schiori profesioniști

Foarte mulți dintre foștii campioni de schi fac acum parte din diferite echipe profesioniste care — după modelul celor de tenis — colindă lumea și organizează diferite concursuri.

În cadrul acestor concursuri, un loc aparte îl dețin săriturile cu schiurile. În dorința de a atrage un număr cît mai mare de spectatori, săritorii nu se dau în lături de a prezenta un program cît mai atractiv, incluzînd diferite sărituri complicate printre care și dublul salt. Evident că, în asemenea împrejurări, nu mai poate fi vorba de probe sportive, ci pur și simplu de niște exibiții periculoase care n-au nimic comun cu noțiunea de întrecere sportivă.

De multe ori aceste încercări temerare se soldează cu accidente grave de pe urma cărora ei se găsesc în imposibilitate de a mai apare lung timp sau definitiv în asemenea manifestări.

Clișeul nostru vă înfățișează pe cunoscutul schior elvețian Roger Staub, executînd un dublu salt.

DIN LUMEA FOTBALULUI

CEL de-al 28-lea campionat de fotbal al Americii de Sud urmează să se desfășoare în capitala Boliviei, Paz, situată la o altitudine de peste 3000 m. La o asemenea înălțime unde e greu să respiri e desigur și mai greu să joci fotbal. De aceia probabil Brazilia a renunțat să trimită prima echipă și va fi reprezentată de o formație de tineret. Pînă acum campionatul sudamerican a fost cîștigat de: Argentina (12 ori), Uruguay (10 ori), Brazilia (3), Paraguay și Peru cîte o dată.

SUB TITLUL „picioarele africanilor" revista „World Sports" publică un reportaj în care se arată că în cluburile profesioniste portugheze activează 26 de jucători negri aduși din Mozambic și Angola. Clasa de joc a unor fotbaliști de culoare ca: Eusebio, Coluna, Santana, Ianca, Vicente, Hilario, este cu mult superioară decît cea a jucătorilor portughezi, subliniază revista engleză.

CONCURSUL de pronosticuri (Totocalcio) din Italia a înregistrat recent un rezultat extraordinar. Din cauza numeroaselor surprize înregistrate cu prilejul concursului nr. 19, un singur participant, Salvatore Mancino, a indicat toți 13 cîștigători cîștigînd suma de 184 milioane lire italiene.

CUNOSCUTA cîntăreață de muzică ușoară Catherina Valente este o pasionată a jocului de fotbal. Ea a înființat la Lugano (Elveția), unde locuiește, o echipă de juniori care se va numi „F. C. Catherina". În sezonul viitor această echipă va activa în campionatul Elveției.

MANIA schimbărilor de antrenori a cuprins, după Franța și Spania, și Anglia Carter a părăsit clubul Mansfield pentru a se angaja la Middlesbrough, care s-a despărțit de Dennison. Jimmy Hagan, concediat de Peterborough, sau Johnston „divorțat" de Reading, va ocupa postul rămas vacant la Mansfield, iar Roy Bentley pe cel de la Reading. Și... hora va continua, desigur.

LA COMMEDIA NON E FINITA

Acum o lună de zile — mai exact, în ultima duminică din ianuarie — fotbalul italian înregistra una dintre cele mai răsunătoare surprize ale campionatului în curs, prin victoria modestei formații napolitane asupra vedetelor de la A.C. Milan. Rezultatul a stîrnit senzație, cu atît mai mult cu cît el însemna primul succes în deplasare al oaspeților în actualul sezon. Or, după cum se știe, pe stadionul „San Siro" înclină steagul , aproape fără excepție, cei mai puternici vizitatori. Deși departe de forma care i-a conferit cîndva supremația soccerului peninsular, unsprezecele roș-albastru, denumit de adversari „il diavolo", continuă să figureze printre candidații la primele locuri. Cele două puncte pierdute pe teren propriu în fața napolitanilor, i-au răpit însă, iremediabil, orice veleități la titlu.

Bucuria învingătorilor a fost umbrită, din păcate, de două evenimente — complet diferite, în aparență — care s-au succedat la scurtă vreme după fluierul final. Într-adevăr, puțini ar fi putut întui vreo legătură între cuvintele onorabilului Monzeglio, membru în conducerea clubului Napoli („Ascundem un șarpe la sîn" a strigat el, într-o violentă dispută verbală, la vestiare) și apariția reprezentanților federației medico-sportive.

Aici este locul să amintim că în cursul trecutului campionat, s-au constatat numeroase cazuri de folosire a dopingurilor de către componenții echipelor italiene din liga națională. Douăzeci și patru de jucători, printre care Sivori, Hitchens, Sormani, Guarnieri și alte celebrități au fost acuzați de procedee ilicite, dăunătoare organismului și de natură să vicieze rezultatul întrecerii sportive. În consecință, forul de resort a luat înțeleapta decizie de a efectua, oricînd va considera necesar, inspecții medicale inopinate asupra fotbaliștilor, după epuizarea celor nouăzeci de minute. Un astfel de control a avut loc, așa cum arătam, la sfîrșitul meciului Milan — Napoli. Examenul cromatografic a indicat absența oricăror urme de dopaj în rîndurile formației-gazdă, în timp ce șapte jucători napolitani prezentau simptome de folosire a unor substanțe prohibite, din familia Amfetaminei.

Iată, în cîteva cuvinte, explicația uimitoarei performanțe a echipei de la poalele Vezuviului.

Firește, atunci cînd rezultatele controlului au fost date publicității, în a doua jumătate a lui februarie, conducerea clubului Napoli a încercat să se scuture de răspundere, afirmînd că cei șapte ar fi recurs la droguri din proprie inițiativă însă, după cum subliniază recentele comentarii din „l'Unita", opinia publică sportivă întrevede o relație directă între exclamația lui Monzeglio și rezultatele expertizei medicale. Devine tot mai limpede că sensul profund al practicilor condamnabile, dezvăluite de această analiză, nu poate fi înțeles decît prin raportarea la interesele meschine ale unui grup de afaceriști și politicieni veroși, în frunte cu senatorul Lauro patronul clubului napolitan. Renumit pentru viclenia și lipsa de scrupule cu care-și aranjează matrapazlîcurile, Lauro, a găsit și de astă dată o ripostă abilă : el pretinde că totul nu este decît o înscenare pusă la cale de adversarii politici, care vor să-l compromită în ochii alegătorilor, în toiul campaniei electorale.

Din nefericire pentru dl. senator, concetățenii săi s-au convins demult că el a transformat echipa într-un instrument al mașinațiilor sale. Pe de altă parte, este greu de crezut că jucătorii incriminați (Pontel, Tacchi, Rivellino, Fraschini, Rosa, Molino și Tomeazzi) vor accepta ca răspunderea să cadă exclusiv pe umerii lor.

După cît se pare, comisia de judecată a ligii naționale italiene va aplica sancțiunile cele mai drastice, mergînd pînă la excluderea vinovaților din activitatea competițională.

Indiferent de epilogul acestei afaceri, iubitorii sportului privesc cu mîhnire avatarurile fotbalului italian — odinioară cel mai bun din lume, iar astăzi, un fel de teatru de marionete în mîinile sforarilor de teapa lui Lauro et. comp.

Dan DEȘLIU

5 zile pînă la începerea campionatului mondial de hochei pe gheață

Momentul culminant al sezonului sportiv de iarnă este desigur campionatul mondial de hochei pe gheață, care va începe peste 5 zile la Stockholm, acolo unde săptămîna trecută s-a încheiat un alt campionat de hochei, cel cu mingea, fratele mai bătrîn al hocheiului cu puc.

Dar pentru a înlătura eventuale nedumeriri și confuzii, în rîndurile de mai jos vom încerca să facem o scurtă prezentare a celor două sporturi de iarnă, asemănătoare la nume și totuși destul de deosebite în ce privește regulamentul și modalitatea de joc.

Amîndouă sînt derivate probabil din jocul de crosă care se practica în Franța încă din Evul Mediu iar după unii specialiști era cunoscut cu mult timp înainte în India.

Hocheiul cu mingea pe gheață — bandy — cum i se mai spune, era cunoscut în Olanda încă din secolul XVII. În varianta sa modernă el se practică pe un teren de 91 m. pe 55 m. între două echipe formate din cîte 11 jucători, așezați ca la fotbal. Durata meciului este de 60 minute (în două reprize). Poarta în lățime de 3,64 m. este înaltă de 2,12 m. iar mingea, o sferă de piele cu o circumferință de 36 cm. Acest sport este răspîndit mai ales în Suedia, Finlanda, Norvegia, U.R.S.S.

Primul campionat mondial desfășurat în 1957 a fost cîștigat de U.R.S.S., victorioasă și la următoarele două ediții.

Se spune că hocheiul cu puc a fost inventat în anul 1888 de canadianul R. Smith. Asistînd la un meci de bandy disputat între două echipe de marinari, acesta a imaginat un nou joc în care pucul (o bucată plată și rotundă de cauciuc presat) trebuia să înlocuiască mingea. În loc de 11 jucători, Smith a socotit că o echipă are nevoie de numai 6 iar terenul să fie mai mic (ideal 60/30 m.) și înconjurat cu un gărduleț numit mantinelă. Regulile jocului s-au mai schimbat bineînțeles de-a lungul anilor. O partidă este împărțită în trei reprize a cîte 20 de minute de joc efectiv.

Sport bărbătesc și dinamic prin excelență, hocheiul cu puc solicită practicanților săi calități fizice deosebite, dar mai ales o desăvîrșită cunoaștere a patinajului. Viteza jucătorilor în diferitele acțiuni care sînt de o infinită varietate, trece deseori de 50 km. pe oră. Toate acestea precum și ambianța în care se dispută fac din hochei unul din cele mai spectaculoase sporturi.

Liga internațională de hochei pe gheață cu pucul a fost înființată în anul 1908, iar primul campionat european s-a disputat în 1910 și a fost cîștigat de Anglia. Campionatele mondiale au fost inaugurate în 1930 la Chamonix, victorioasă fiind echipa Canadei care de atunci a mai cîștigat încă de 17 ori titlul suprem. Suedia a fost de trei ori campioană mondială, U.R.S.S., Cehoslovacia și S.U.A. de cîte două ori și Anglia odată.

Ne aflăm așadar în ajunul celui de al 29-lea campionat mondial de hochei cu puc. Spre deosebire de alte campionate mondiale, în acest sport echipele sînt împărțite după valoare în trei grupe și numai cele din prima grupă luptă direct pentru titlul mondial și european. Celelalte își dispută șansa de a promova eventual într-o grupă superioară.

În grupa A joacă anul acesta : U.R.S.S., Canada, Cehoslovacia, Suedia, S.U.A., R.D. Germană, R.F. Germană și Finlanda. Cine va învinge aici ?

Dacă ar fi să apreciem după rezultate, șanse are echipa Cehoslovaciei, singura nelnvinsă în actualul sezon. Hocheiștii cehoslovaci n-au mai cîștigat titlul mondiai de 14 ani de aceea s-au pregătit bine anul acesta sperînd că de data aceasta nu vor mai rata ocazia.

Și totuși va fi greu. Cu toate că a pierdut la Praga cu 3—2 și 3—1, Canada rămîne un pretendent serios la titlu. „Trail Smoke Eaters", formația care reprezintă patria hocheiului la campionatul din Suedia este în realitate o redutabilă reprezentativă cuprinzînd și pe cei mai buni jucători de la „Saskatoon Quakers" și „Rosslend Warriors", după cum însuși antrenorul Bobby Krom a recunoscut.

Suedia, deținătoarea titlului, cu celebrul Tumba Johansson, jucînd în fața publicului său va încerca oricum să repete surpriza de la Colorado Springs.

Acestui trio de favoriți i se opune un al patrulea : selecționata U.R.S.S., cu nimic mai prejos ca valoare și clasă de joc, capabilă oricînd să decidă soarta unui turneu în care se înfruntă „patru giganți ai crosei" cu stiluri atît de diferite.

Elveția, Norvegia, Anglia, R. P. Polonă, R. P. Romînă, Franța, și Iugoslavia alcătuiesc cea de a doua grupă. Cîteva din aceste echipe au jucat în trecut în grupa A. Avînd o mare experiență a campionatelor, nu s-ar putea spune că sînt inferioare multora din grupa I-a. Elveția de pildă a învins pe R.F. Germană cu 4—1 și pe S.U.A. cu 4—2, Norvegia are o victorie foarte recentă asupra Suediei, Polonia a cîștigat și ea la R. D. Germană și S.U.A., iar Anglia este o echipă solidă formată la școala canadiană. În aceste condiții rolul de autsider revine echipei noastre care participă pentru prima oară la grupa B urmînd să dea replica unor adversari cu care nu s-au mai întîlnit pînă acum, în afară de Franța și Iugoslavia.

I. GOGA

ȘTIAȚI CĂ...

...în Anglia, mai precis în orașul Murrayfield, există un teren de fotbal care niciodată nu îngheață, fiindcă are sub pămînt o instalație electrică, care-l încălzește în mod constant la temperatura dorită ?

...australianul Kevin Berry, care recent a stabilit un nou record mondial la 110 yards fluture, cu 59" și două noi recorduri mondiale la 220 yards și 200 m. fluture cu 2'08"4 este ca și John Konrads elevul celebrului antrenor Don Talbot și are numai 17 ani ?

...ultima noutate în privința întîlnirilor de catch-as-catch — este lupta între... două perechi de luptători ? Echipele formate din cîte doi luptători acționează simultan, putîndu-și schimba în timpul meciului adversarii ?

...norvegianul Begnhard Kloeften în vîrstă de 83 de ani, posedă o motocicletă cumpărată în 1916 care funcționează perfect ? Această piesă de muzeu și proprietarul ei se găsesc în regiunea Baerum, în apropierea orașului Oslo.

...s-a pus la punct un nou aparat de fotografiat special pentru sosiri în diferite competiții sportive ? Aparatul execută zeci de imagini într-un interval de cîteva secunde odată cu trecerea sportivilor a liniei de sosire iar în 10—20 de secunde prezintă și fotografiile respective. În acest fel, (mai ales în cursele de ciclism) se poate identifica ordinea precisă a sosirii concurenților.

Cum se antrenează Jazy

Francezul Michel Jazy, campionul Europei la 1500 m. plat și recordman mondial la 3 000 m. plat a fost unul dintre cei mai buni atleți ai anului trecut și socotit de pe acum ca mare favorit pentru Jocurile Olimpice de la Tokio.

Jazy are aproape 27 de ani, dar progresele sale au fost remarcate mai ales în ultimii trei ani, cînd el a urmat un regim de viață și un antrenament intens întîlnit poate numai la Zatopek și Kuț. De altfel, Jazy recunoaște că exemplul celor doi mari atleți a fost pentru el un puternic imbold.

Jazy își împarte anul în trei perioade de antrenament. După părerea lui cea mai importantă este perioada de iarnă. Din noiembrie pînă în martie, Jazy se antrenează fără încetare și participă săptămînal la concursuri de cros. Recent a obținut cea de a 65-a victorie la astfel de întreceri. Aprilie este perioada șlefuirii formei sportive, după care urmează activitatea competițională propriu-zisă.

Deobicei Jazy se antrenează în tot cursul săptămînii, de trei ori pe zi, parcurgînd în medie 30—35 km. Antrenamentul de dimineață reprezintă o alergare de 20 km. prin pădure. După amiază o ședință de lucru cu halterele și gimnastică în sală iar seara din nou alergare (10—15 km.), pe gazonul unui teren de fotbal. El se antrenează pe pistă începînd din luna aprilie și numai atunci cînd se află în preajma unor mari competiții.

Întrebat ce proiecte are pentru Olimpiadă, Jazy a răspuns că încă nu știe ce probă să-și aleagă : 1500 m., 5000 m sau 10.000 m. Cred, a adăugat el, că voi lua startul la 5000 m. și în una din celelalte două.

Rik Van Looy renunță...

Ziarele sportive au publicat traseul Turului ciclist al Franței, care între 23 iunie și 14 iulie își va celebra cea de a 50-a ediție. Va fi un tur simbolic, dar în primul rînd va fi o cursă dură și demnă de un mare învingător, a declarat Jacques Godet, directorul ziarului „l'Equipe", organizatorul acestei competiții. Se pare însă că nu toată lumea este de acord cu domnul Jacques Godet, pentru motivul că iarăși au fost introduse în traseu trei etape contracronometru. Intenția organizatorilor de a ușura o nouă victorie lui Jacques Anquetil e cam străvezie. Iată păreri în această privință :

Rik Van Looy — „Cred că voi rămîne acasă. Am cerut organizatorilor să includă o etapă contracronometru în primele 5 zile ale cursei. Ei au hotărît altfel, făcînd jocul lui Anquetil".

Fiorenzo Magni — „Cînd un tur al Franței prezintă trei etape contracronometru, nu poate avea pretenția de a fi echilibrat. De ce organizatorii n-au renunțat măcar anul acesta la etapele contracronometru ? Desigur că nu puteau face aceasta tocmai la ediția jubiliară cînd Jacques Anquetil ar putea cîștiga pentru a patra oară „il giro di Francia".

Replicînd acestor acuzații, organizatorii arată că Turul nu este făcut pentru Anquetil dacă se ține seama că etapele de munte sînt mult mai grele și că în cea de-a 13-a Grenoble—Val d'Isere, se va escalada virful Iseran, înalt de 2.770 m.(!)

Concursul nostru sportiv cu premii

Zilnic, pe adresa redacției noastre sosesc numeroase răspunsuri la tradiționalul concurs cu premii organizat de „Magazin", în preajma reluării campionatelor categoriilor A și B de fotbal. Răsfoind plicurile primite se constată că unii dintre cititorii revistei noastre mai au încă nelămuriri privind condițiile de participare la concurs. Întrebările pe care ni le pun au mai fost ridicate și de alți participanți, cărora noi le-am răspuns pe larg în numărul de simbătă 16 februarie al revistei. Le recomandăm, deci, să citească, pentru deplina lor edificare, „Poșta concursului nostru sportiv" apărută în numărul amintit.

Deoarece returul categoriei A de fotbal începe la 17 martie și nu la 10 martie, cum inițial se anunțase, și data de închidere a concursului nostru a fost prelungită cu încă o săptămînă. Se primesc răspunsuri pînă în ziua de 16 martie (data poștei).

Cu mult interes sînt așteptate de iubitorii fotbalului cele două partide restante din turul campionatului categoriei A : Steaua — Petrolul și Știința Timișoara — Dinamo București. Ambele întîlniri au o însemnătate deosebită pentru configurația clasamentului, partida de la Timișoara, de pildă, fiind în măsură să aducă echipa studențească pe primul loc al clasamentului în eventualitatea unei victorii. Pentru participanții la concursul nostru sportiv, rezultatele acestor două partide restante au o semnificație aparte, deoarece ele permit o mai bună orientare la indicarea echipei care va intra în posesia titlului de campioană. De aceea este de așteptat ca după 13 martie, dată la care se vor desfășura cele două partide restante, numărul răspunsurilor la concursul nostru să sporească și mai mult.

„MAGAZIN" — CONCURSUL SPORTIV

BON DE PARTICIPARE

magazin

revistă săptămînală editată de ziarul

ROMINIA LIBERA

Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10

Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții

PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

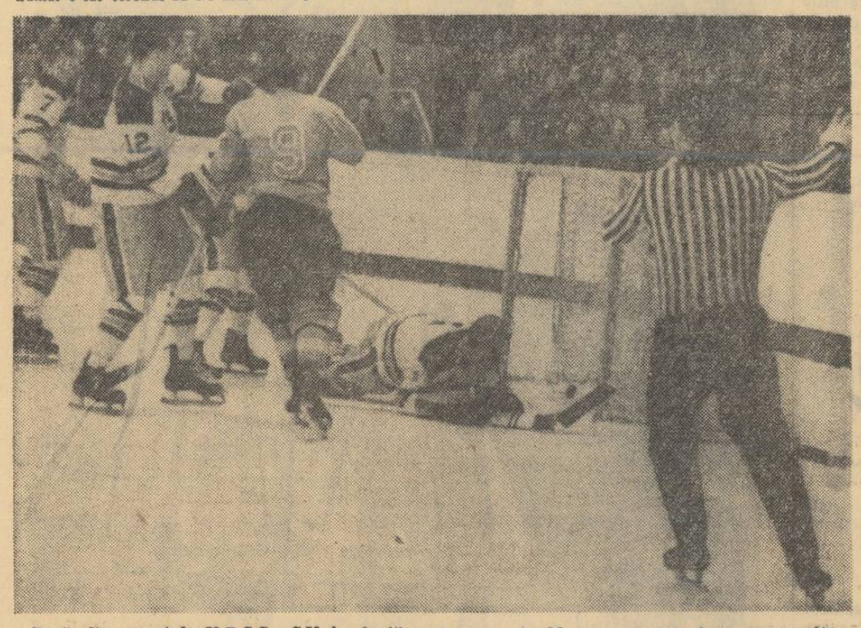

Față din meciul U.R.S.S.—S.U.A. desfășurat recent la Moscova și terminat cu rezultatul de 12—0 pentru reprezentativa sovietică

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

„BUG-JARGAL"

Adaptare după Victor Hugo

Ilustrații : Beca RIND

Publicăm, începînd de azi, în versiune ilustrată, una din lucrările de debut ale marelui scriitor francez Victor Hugo, autorul „Mizerabililor", al lui „Notre-Dame de Paris" și al atîtor romane, poezii și piese care reprezintă un adevărat tezaur al literaturii realiste. Romanul „Bug-Jargal" a fost scris de Victor Hugo cînd împlinise abia vîrsta de 16 ani. Autorul l-a revăzut și i-a dat formă definitivă zece ani mai tîrziu și această versiune definitivă stă la baza adaptării noastre.

„Bug-Jargal" povestește un dramatic episod din revolta sclavilor negri din San Domingo, în 1791. Cînd a scris acest roman, Hugo, deși avea doar 16 ani, se afirmase deja pe firmamentul literaturii. Publicase versuri, ode, povestiri, o tragedie. Chateaubriand îl numea „copilul sublim". În Bug-Jargal se manifestă încă poziția romantică pe care autorul o avea la începuturile sale literare. Dar ideile înnoitoare și progresiste ale revoluției din 1789 pătrund cu tărie și în această a sa operă literară de debut. În „Bug-Jargal", fantasticul și exoticul sînt adumbrite de sufiul umanitar, de înțelegerea și compasiunea pentru cei asupriți, — simțiri care se vor manifesta cu atîta forță în lucrările de maturitate ale scriitorului.

Povestea lui Bug-Jargal a trebuit să fie doar un fragment dintr-o lucrare mai amplă, în care mai mulți ofițeri francezi din armata colonizatoare să relateze pe rînd, în fiecare noapte, la lumina focului de bivuac, cea mai interesantă întîmplare trăită de ei. Bug-Jargal este prima din aceste „Povești sub cort".

Cînd îi veni rîndul, căpitanul Leopold d'Auverney trebui să mărturisească, oarecum jenat, că nu-și amintea de nici o întîmplare din viața lui care ar fi putut reține atenția.

— Nu se poate, căpitane, spuse locotenentul Henry, ați călătorit atît de mult... Ați fost în Antile, în Africa, în Italia, în Spania...

D'Auverney n-avu timpul să replice, căci în clipa aceea veni alergînd spre el un cîine enorm, care schiopăta vizibil. Animalul se apropie de căpitan, îi sări la piept, îi linse obrazul, se gudura și schelălăia cu mulțumire, agitîndu-și cu neastîmpăr coada. Cu greu reuși căpitanul să-l liniștească, mîngîindu-l cu dragoste.

— Ai revenit, Rask, dragul meu ? Ai revenit ?... Și pe unde mi-ai umblat ? Cine te-a adus înapoi ?...

Dar iată că la ușa cortului apăru sergentul Thadeu. La întrebarea căpitanului, Thadeu dădu toate lămuririle. El adusese cîinele, care fusese departe, în cîmpul inamic, printre englezi.

— Și cum l-ai găsit ?

— Nu l-am găsit, domnule căpitan, ci m-am dus după el... L-am căutat. Și, iată, l-am adus !

Căpitanul îi întinse emoționat mîna, dar sergentul și-o păstră pe a sa în despicătura redingotei.

— Nu pot să vă întind și eu mîna, domnule căpitan. Dv. aveați doar un cîine schiop, dar mi-e teamă că de-acum înainte veți avea și un sergent ciung !...

Apoi, la stăruințele lui D'Auverney, sergentul Thadeu își povesti aventura.

— Văzusem cît de necăjit erați după ce acești blestemați de englezi l-au răpit pe Rask, dogul lui Bug. Și atunci m-am hotărît Fie ce-o fi, trebuie să mă duc să-l caut. Am pătruns în liniile inamice și am ajuns într-o pădurice, atras de zgomotele unei mulțimi de soldați bivuacați acolo. Apropiindu-mă tiptil, l-am zărit pe Rask legat de un copac, în timp ce doi milorzi, goi pînă la brîu, se duelau în felul lor, cărîndu-și pumni în cap : învingătorul urma să primească ca răsplată dogul dv. Profitînd că toți cei de față urmăreau cu încordare lupta celor doi, m-am apropiat de copac, am tăiat legătura cîinelui și m-am avîntat, cu Rask după mine, spre desișul pădurii. Doi soldați englezi au reușit însă să ne ajungă. Pe unul l-a doborît sabia mea, celălalt a reușit să-și descarce însă pistolul în brațul meu drept, doar cu o clipă înainte ca Rask să-i sară de gît și să-l doboare aproape fără suflare. Pe urmă am luat-o la fugă. Și iată-ne aici.

Povestirea sergentului trezi la maximum atenția grupului de ofițeri. Cu toții purtau o stimă deosebită căpitanului Leopold d'Auverney — un bărbat care dacă nu prezenta nimic izbitor la prima vedere, se făcea apoi remarcat prin manierele sale, prin figura lui înegrită de soarele tropicelor, prin vorba

lui măsurată, dar nu lipsită de grație. Camarazii îl treceau cu vederea obiceiurile și comportarea rece, distantă, taciturnă, dar erau repede cuceriți de bravura și corectitudinea lui. D'Auverney era tînăr : se puteau da 30 de ani — în realitate avea însă mai puțini. Nu se cunoșteau prea multe despre trecutul lui. Singurele ființe față de care avea o purtare mai caldă și cărora le arăta un evident atașament erau sergentul Thadeu și cîinele Rask.

— Aș pune rămășag că d'Auverney n-ar da laba zdrobită a cîinelui său pe toate cele zece coșuri cu vin de Madera pe care le-am zărit ieri în furgonul generalului, — spuse, cu animație, locotenentul Henry.

Cei de față izbucniră în rîs.

— Nu mi se pare nimic de luat în rîs în toate acestea, observă cu gravitate tînărul ofițer de husari Alfred. Cîinele acesta și sergentul acesta, pe care îi vedem totdeauna alături de căpitan, mi se par demni de tot interesul... Cred că ei sînt martorii și părtașii unor întîmplări însemnate din viața căpitanului nostru și tocmai aceste întîmplări l-aș ruga pe d'Auverney să ni le evoce.

După ce rămase cîteva clipe pe gînduri, d'Auverney ceda :

— Dar să nu vă așteptați la cine știe ce lucruri extraordinare...

Apoi, după cîteva momente de tăcere, în care căpitanul retrăia parcă întîmplări ce lăsaseră urme adînci în amintirea lui, d'Auverney își începu povestirea, cu vocea aproape stinsă și cu multe pauze între fraze :

(Va urma)

MEDICUL vă sfătuieşte

Actualităţi medicale

● ÎNLOCUIREA PORŢIUNILOR DE PLĂMÎN. Porţiunile de plămîn care sînt înlăturate prin intervenţii chirurgicale, pot fi înlocuite prin produse sintetice şi sînt foarte bine suportate de organism. Profesorul BOGUŞ din Moscova utilizează, în acest scop, un nou produs sintetic — POROLON — care este fabricat din răşini de poliuretan.

● MAGNETISMUL ÎN TERAPEUTICĂ. La Institutul de balneo-fizioterapie din Bucureşti se aplică, în ultimul timp, o nouă metodă terapeutică, care dă rezultate excelente în spondilite, nevroze, diabet şi diverse tulburări de origină neuro-glandulară. Noua metodă de tratament se bazează pe acţiunea cîmpurilor electromagnetice, care sînt produse de un nou aparat conceput şi fabricat în ţară, numit MAGNETODIAFLUX.

● TRATAMENT PRIN EXTENSIE VERTEBRALĂ. În clinica balneologică din Iaşi, un colectiv de ingineri, împreună cu conferenţiarul dr. P. Balmuş, a proiectat, executat şi pus recent în funcţiune un nou tip de masă pentru extensie vertebrală, îmbogăţind în acest fel posibilităţile locale de tratament în diverse boli ale articulaţiilor.

● DIAGNOSTIC PRIN RADIOSEMNALIZARE. În Uniunea Sovietică s-au realizat nişte pilule mici de cîţiva milimetri, care prin înghiţire au proprietatea, atunci cînd ajung în stomac, să transmită semnale radio, prin care informează medicul asupra diverselor funcţiuni ale tubului digestiv. Captarea unor asemenea informaţii contribuie la precizarea rapidă a diagnosticului în diferite boli de stomac.

● MOFETE ARTIFICIALE. În secţia de balneofizioterapie de la policlinica Ianculuí din Bucureşti s-a construit recent o mofetă artificială (baie de acid carbonic uscat) care permite tratarea unor forme de reumatism şi a diverselor tulburări ale circulaţiei periferice în condiţii asemănătoare cu cele existente în staţiunile care posedă surse naturale de acid carbonic (Covasna, Borsec, Buziaş etc).

● NOI TRATAMENTE FIZIOTERAPICE. La Institutul de balneofizioterapie şi la secţia de electroterapie de la policlinica Iancului din capitală se obţin rezultate satisfăcătoare prin aplicarea curenţilor aperiodici antiinflamatori, în tratamentul flebitelor şi a ultrasunetelor sub apă în tratamentul panariţiilor.

Dr. I. LEGIC

OAMENI DE STICLĂ

Situaţia, uneori de foarte lungă durată, a celui care suferă de o boală cronică deschide un capitol important în domeniul preocupărilor personale. În mod firesc bolnavul cronic se îngrijeşte să-şi procure medicamentele şi să-şi organizeze regimul de viaţă şi alimentaţia potrivit cu afecţiunea de care suferă.

Pentru aceasta, el are o singură cale de urmat: să respecte prescripţia medicală.

Faptul că se întîmplă ca bolnavul să neglijeze indicaţiile medicului este destul de des întîlnit. Dar îl vom lăsa la o parte aci, pentru a ne ocupa de unele atitudini situate la polul opus şi care merită să reţină atenţia. Este vorba de ceea ce s-ar putea numi respectarea „în exces" a prescripţiei.

Unii bolnavi porneşc de la concepţia potrivit căreia afecţiunea lor cronică ar fi determinat o fragilitate extremă a organismului. Terorizaţi de teama de a nu-şi face rău, ei împing prudenţa cu mult peste limita necesară. În definitiv — s-ar putea obiecta — ce-i rău în asta? Un plus de prudenţă nu strică niciodată. E cit se poate de adevărat, dacă ar fi să ne referim la motociclistul setos de viteză sau la înotătorul temerar dornic să braveze de unul singur talazurile, pînă departe în larg. Însă în bolile cronice lucrurile se schimbă întrucîtva.

Să ne oprim, de pildă, la grupa mare a bolilor cronice digestive. Pentru bolnavul de stomac sau de ficat, regimul alimentar joacă un rol pe care e inutil să-l mai subliniem. În linii generale, bolnavul ştie ce are voie şi ce nu are voie să mănînce. Dar dacă îşi impune diverse restricţii peste cele dictate de medic şi nu mai iese din aceleaşi supe de legume, pireuri de zarzavat şi macaroane „bine fierte", zicîndu-şi că se va vindeca mai repede dacă va ţine un regim mai sever, el riscă să-şi vadă înşelate aşteptările. Regimul îngust, searbăd şi monoton îl plictiseşte repede. Să-l schimbe nu îndrăzneşte, aşa că începe să lase tot mai mult în farfurie. Rezultatul este subalimentaţia, în sens cantitativ dar şi calitativ, în special prin aceea că organismul rămîne lipsit de proteinele atît de valoroase furnizate de carne, ouă şi brînzeturi. Iar lipsa de proteine este un factor debilitant, care frînează evoluţia favorabilă a bolii, întîrzie restabilirea.

Un alt grup numeros este reprezentat de bolnavii de inimă şi de hipertensivi. Ei ştiu că n-au voie să facă eforturi fizice mari. Dar unii bolnavi confundă efortul fizic exagerat cu mişcarea şi chiar se scandalizează cînd aud din gura medicului că li se recomandă plimbarea sau anumite exerciţii de gimnastică. În felul acesta ei se autocondamnă la un sedentarism care nu e de loc bun, dacă ar fi numai să amintim că îngraşă şi constipă. Dimpotrivă, mişcarea în aer curat — în cazurile în care este indicată — are un efect calmant şi uneori direct hipotensor pe cale reflexă. Organismul oricărui om are nevoie de mişcare, aşa cum are nevoie de hrană sau de odihnă. E păcat să i se refuze acest auxiliar preţios al sănătăţii.

În ansamblu, impunerea unui regim exagerat de restricţii, dincolo de contraindicaţiile de ordin medical, aduce după sine două dezavantaje:

— privează organismul de unele elemente preţioase, în dauna evoluţiei afecţiunii cronice respective;

— contribuie la întreţinerea unei stări psihice dăunătoare, caracterizată printr-o preocupare neîntreruptă, apăsătoare şi pătrunsă de un nejustificat pesimism în evaluarea propriilor perspective de viitor.

De la ce provine o astfel de atitudine? Nu ne găsim cumva în faţa unor forme de ipohondrie?

Categoric nu. Ipohondria este cu totul altceva. Bolnavii la care ne-am referit suferă efectiv de o afecţiune organică şi au datoria de a se îngriji atent. Dacă ajung să exagereze, cauza principală este aceeaşi ca la ceilalţi bolnavi care greşesc în sens contrar, neglijîndu-se. Şi această cauză rezidă în lipsa unei informări reale, temeinice, din izvor competent (şi nu din auzite) asupra naturii bolii şi asupra mijloacelor ce alcătuiesc tratamentul ştiinţific organizat.

Dr. Al. GHEORGHIU

POŞTA MEDICULUI

GIGI C.: Vom publica un material mai larg despre această boală. Poate totuşi ar fi util să mai insistaţi cu tratamentul ce vi s-a recomandat, cu raze ultraviolete şi cu Paraminol.

E. TAI — Oradea: Deşi se pare că este vorba doar de o uşoară întîrziere, ar fi util ca copilul să fie consultat de un medic endocrinolog.

MARIA Z. — Bucureşti: Se poate să fie vorba de o simplă infecţie cu Trichomonas. Este bine ca să se facă un examen la microscop. Iar medicul ginecolog din policlinica teritorială de care aparţineţi, vă va indica tratamentul.

BĂBUNCA — Bucureşti: Este drept că uneori e foarte dificil de stabilit cauza unei tuse şi de a indica tratamentul corespunzător. Există o singură soluţie de a persevera în căutarea cauzei şi de a urma sfaturile medicului care vă tratează.

LĂCRĂMIOARA: Deşi nu este vorba de o slăbire accentuată, totuşi propunerea de a face o cură de lapte în sensul că peste alimentaţia normală să beţi, seara, înainte de culcare un pahar cu lapte ar fi de ajuns dacă veţi face aceasta zi de zi. Este util să vă odihniţi 1—2 ceasuri după masă.

GUTA

Pare curios că guta este descrisă şi încadrată între bolile reumatismale, ea fiind în fond o boală determinată de tulburări ale metabolismului acidului uric. Datorită însă manifestărilor sale articulare variate, asemănătoare reumatismului acut sau cronic, guta este deseori confundată cu artroza şi a fost denumită de mulţi autori şi reumatism gutos.

Guta astăzi este mai puţin întîlnită datorită cunoaşterii mai precise a celorlalte forme reumatismale, frecvente la bărbatul adult între 30—50 ani.

Guta este boala mîncăcioşilor şi băutorilor, a unor profesii ca cofetari, ospătari, mezelari, măcelari etc. ce consumă excesiv mezeluri, măruntaie, grăsimi şi abuzează de băuturi alcoolice. Femeia, deşi mai puţin atinsă de această boală, o poate face în preajma menopauzei şi o poate transmite urmaşilor. Toate acestea asociindu-se cu o viaţă sedentară fără consum energetic, oboseala psihică şi intelectuală şi uneori intoxicaţiile cu plumb pot determina apariţia unei crizei gutoase.

Unele boli de sînge, medicamente ca săruri de aur, insulina, decol, sulfatiazol, A.C.T.H., chiar şi frigul influenţează echilibrul humoral şi vasomotor al fragilităţii terenului gutos.

Criza gutoasă nu apare totdeauna brusc ci deseori este însoţită de o serie de simptome premergătoare, deobicei digestive şi nervoase: greţuri, lipsa poftei de mîncare, constipaţie, colici intestinale, dureri de cap, oboseală, melancolie, palpitaţii şi urticarii. Criza propriu zisă se constituie în cîteva ore printr-un proces inflamator al unei articulaţii tipic, caracteristic articulaţiei maetatarso-falangiană, a degetului mare de la picior. Atipic apare şi la alte articulaţii: tibio tarsiană (gleznă), pumn, genunchi, mînă. Inflamaţia încheieturii se cunoaşte după pielea lucie şi roşie, caldă, vene dilatate şi foarte dureroasă la cea mai mică atingere, declanşîndu-se în timpul nopţii. Sunt şi alte forme de manifestări ale gutei acute, abarticulare, ca bursite, tendinite, periartrită gutoasă, forme artralgice şi mialgice, forme flebitice, guta astenică cu dureri uşoare (la genunchi şi tibiotarsiene) cu hidrartroze şi recidive. Există forma poliarticulară avînd ca semn general febra — alteori succesiuni de monoartrite (de la o încheietură la alta), fiecare reprezentînd un acces gutos. Criza trece în 3—4 zile, febra după a treia zi scade, iar în 4—10 zile dispare complet; semnul cel mai important la sfîrşit este eliminarea unei mari cantităţi de urină. Guta cronică este aşa zisa gută tofacee adică după cîţiva ani de boală apar nişte noduli sub piele duri, de mărimea unui bob de mazăre, pînă la un sîmbure de migdală şi uneori mai voluminoşi — locul de elecţie este în special pavilionul urechii, în cartilagiu, în regiunea coatelor, la degete, mai rar la călcîie (achilian), rotulă etc. Se pot ivi şi tofi profunzi ososi, în guta cronică, simulînd poliartrita cronică evolutivă. Examenul de laborator al sîngelui cerut de medic este important şi arată o creştere a acidului uric deseori asociată cu o creştere a colesterinei.

Tratamentul gutei se adresează formei acute (accesului gutos), modificării terenului hiperuricemic (acid uric) şi formei de gută cronică.

Bolnavului i se recomandă repaos complet la pat, regim alimentar lacto-vegetarian, iar dacă accesul e sever, medicii prescriu de la caz la caz: aspirina, reumazolul, irgapirina, A.C.T.H., cortizonul. În forma de gută cronică cu tofi voluminoşi şi modificări artrozice medicii injectează intraarticular hidrocortizon.

Important este de a trata fondul bolii gutoase. Se luptă în general de a scădea aportul de acid uric prin alimentaţie şi creşterea eliminării lui prin celelalte mijloace. Aceşti bolnavi vor elimina mesele bogate şi băuturile evitînd în special mezelurile, măruntaiele, peştele, carnea de vită şi porc, mazărea şi fasolea uscată.

Regimul va fi lacto-vegetarian, carnea de miel şi viţel, moderat, fiind permisă.

De regulă se dau medicamente urocolitice pentru eliminarea acidului uric ca: litinal, solvuric, piperazină, alcaline şi medicaţie adjuvantă: laxative, drenante biliare şi renale, sulfat de sodiu şi magneziu.

De la caz la caz se mai tratează stările alergice.

În sfîrşit cu efect binefăcător se recomandă şi cura termală.

Dr. Ioan Gh. MATACHE

moda

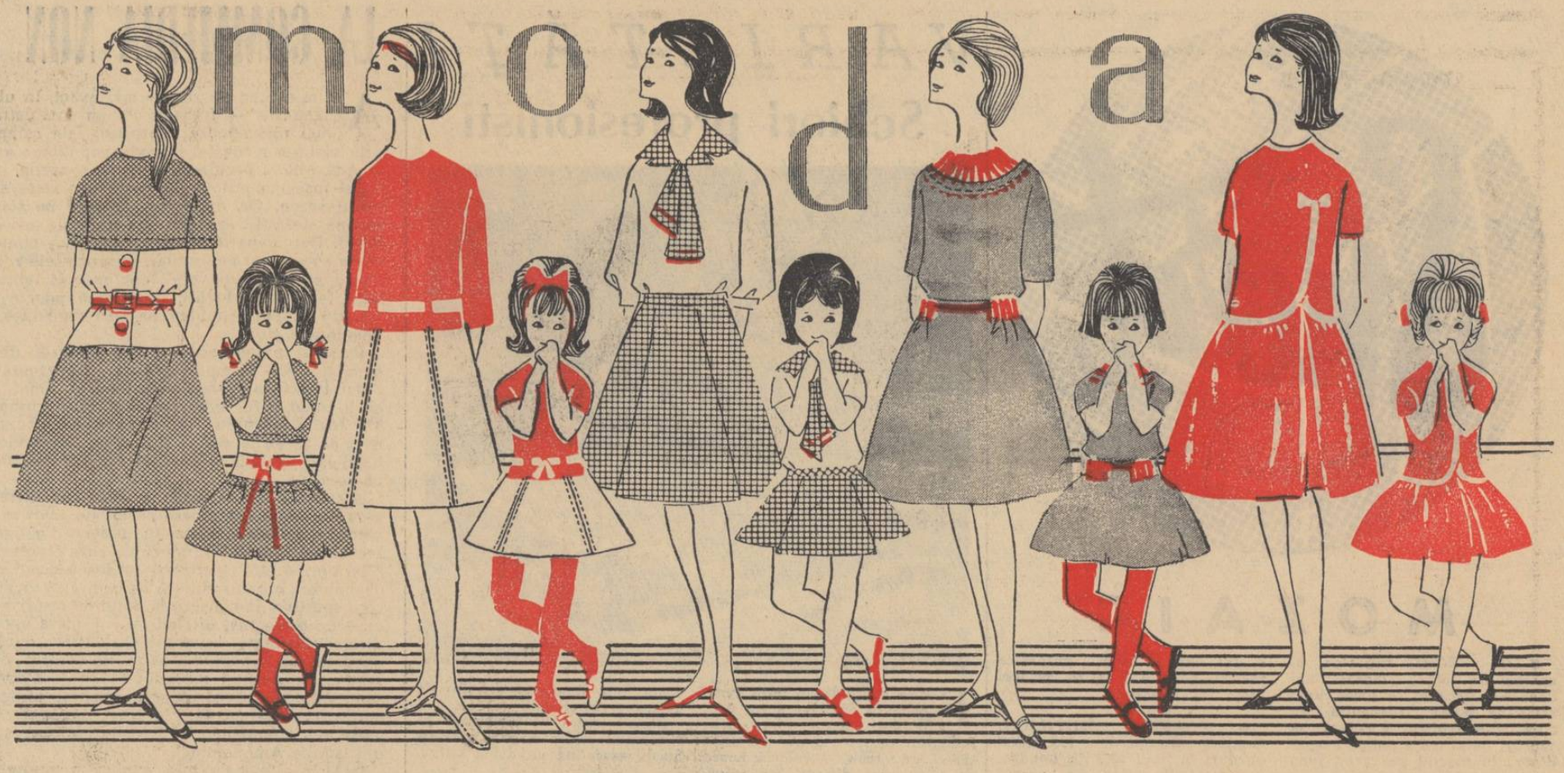

Acelaş colţ, alte aranjamente

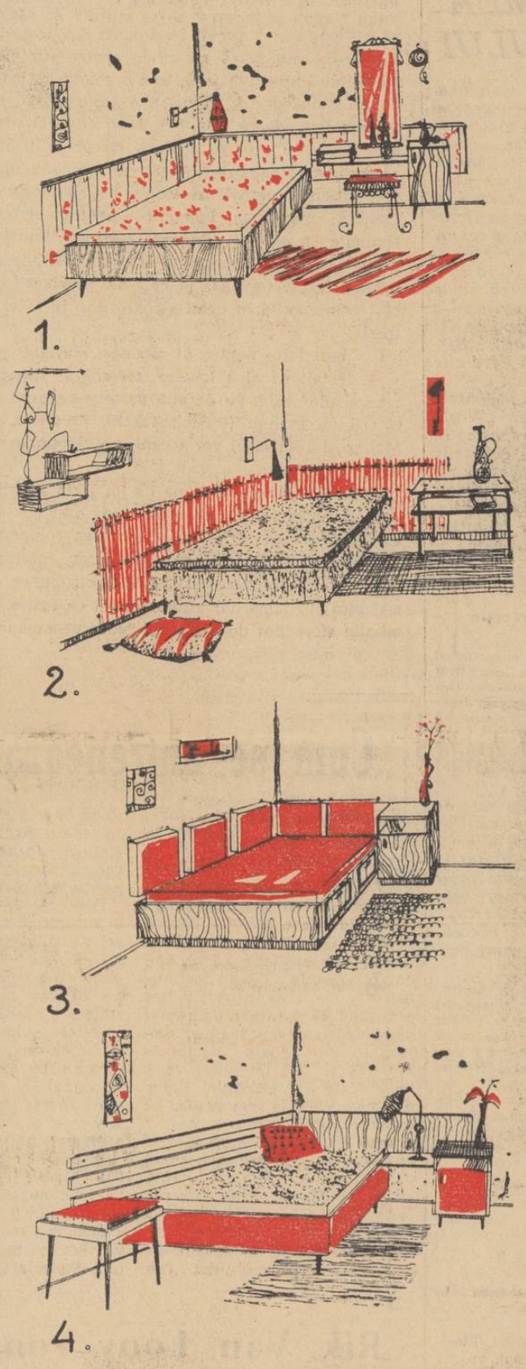

1. Cretonul de pe studio şi de pe zid (cu o mică vergeluţă de lemn) lampa din colţ şi toaleta cu oglindă mare dau camerei un aer feminin, plăcut.

2. Tapetarea cu rafie în jurul canapelei şi simplitatea măsuţei, etajerei etc. dau un aspect tineresc.

3. Aranjament tipic masculin, sobru, cu lădiţe în studio, nişe în perete şi capitonaj de perne împrejur.

4. Pentru copii — chiar şi mari — stinghiile de lemn lustruit completează tăblia de la căpătîi şi restul mobilierului făcut pe linia practicului şi simplului.

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Mazăre cu frigănele; mîncare de dovlecei cu carne; clătite cu dulceaţă.

— Brînză cu smîntînă; ardei umpluţi cu carne; mere.

— Supă de zarzavat; antricoate la grătar — cartofi piure; minciuni.

— Budincă de pîine; mîncare de castraveţi cu carne; compot.

— Ciorbă rusească cu smîntînă; ciulama de rinichi; biscuiţi cu rahat.

— Chiftele de praz; macaroane cu sos de roşii; plăcintă de mere.

— Cartofi umpluţi cu brînză; brezeu de carne de vacă-murături; gogoşi de vin.

CARTOFI UMPLUŢI CU BRÎNZĂ

Se curăţă 6 cartofi frumoşi, pentru 6 persoane, se taie în lat şi se scobesc înăuntru. Avem grijă ca peretele să rămînă gros de 1 cm. Tăiem puţin din fundul cartofului ca să poată sta în tavă. Separat facem o umplutură din brînză de vaci amestecată cu brînză telemea, sare şi o jumătate lingură de făină. Se umple cartofii cu această compoziţie, se aşează într-o cratiţă cu unt fierbinte şi se lasă puţin să se rumenească pe fund. Se toarnă deasupra puţină apă sau zeamă de carne, se lasă să fiarbă înăbuşit pînă se moaie. Înainte de a se servi se bagă puţin la cuptor adăugînd deasupra cîteva linguri de smîntînă.

BREZEU DE CARNE DE VACĂ

Cantităţi: 1 kg. de carne de vacă (pulpă), 100 g. slănină, 100 g. grăsime, o jumătate morcov, 2 cepe, 2—3 foi de dafin, sare, piper boabe, cimbru, 2 dl. vin, 1 dl Madera, apă sau zeamă de carne. **Prepararea:** se curăţă carnea de pieliţi, se împănează, se leagă şi se prăjeşte în grăsime înfierbîntată, se aşează într-o cratiţă adîncă peste legumele care au fost mărunţite şi bine prăjite. Se stropeşte bucata de carne cu vinul, se lasă să se evaporeze fiind acoperită şi după aceia se umple cratiţa cu zeamă de oase sau apă. Se lasă acoperită să fiarbă 3—4 ore, apoi se scoate din cratiţă, i se scoate sfoara, se taie bucăţi şi se serveşte astfel însoţită de sosul care a fost strecurat fără a se trece legumele în care a fost fiert. Se leagă acest sos cu puţină făină, se lasă să dea un clocot şi se toarnă peste bucăţi. Cine doreşte poate să adauge şi smîntînă în sos, pe care-l lasă să butoneze înainte de a-l servi. Se toarnă sosul în cantitate mare pe deasupra şi se serveşte cu garnitura dorită. Dacă dorim putem pune la sfîrşit şi puţin bulion, înaintea smîntînei.

CURIERUL NOSTRU

ILEANA — Cluj. În primul rînd aţi greşit dv. că aţi făcut o problemă dintr-un lucru atît de neînsemnat. Se pot întîmpla uneori şi astfel de lucruri. Cînd există însă înţelegere şi încredere reciprocă, trebuie să se discute prietenește şi să se rezolve imediat totul. Fiindcă dv. aţi greşit, sîntem de părere să faceţi primul pas spre discutarea şi lămurirea celor ce s-au întîmplat. Nu vă va fi prea greu să rezolvaţi cu bine această problemă.

MARCELA — Rădăuţi. Nu este cazul să vă puneţi asemenea întrebări. Lucrurile sînt atît de vagi încît nu veţi putea găsi nici un răspuns. Noi credem că puteţi continua relaţiile de prietenie. Cu timpul vă veţi cunoaşte mai bine şi veţi putea găsi răspuns la toate întrebările care vă frămîntă acum.

ANICA — Oltenţu. Am primit articolul dv. Tema acestui articol ni se pare interesantă. Astfel de probleme merită să fie tratate în revista noastră. Ca realizare articolul nu corespunde. De fapt este înşiruirea oarecare a unor întîmplări. Ideea principală nu este urmărită pe tot parcursul şi nu este comentată. Articolul nu are o concluzie. Vă mulţumim pentru faptul că ni l-aţi trimis şi vă rugăm să mai încercaţi.

NOUTĂŢI

Astăzi, vă prezentăm cîteva din ultimele noutăţi ale industriei noastre uşoare, chemată să satisfacă din ce în ce mai bine cerinţele cumpărătorilor cu produse variate, atrăgătoare, de calitate superioară.

SETUL „GOSPODINA"

Gospodinele manifestă un interes crescînd faţă de vasele emailate, realizate în culori moderne, într-o diversitate de tipuri. De obicei, cei care îşi întemeiază un cămin, sau cei care se mută într-o casă nouă, caută vase de dimensiuni diferite. Pentru a satisface cerinţele cumpărătorilor pentru vase emailate de dimensiuni şi utilizări diferite, industria uşoară a realizat un set de vase denumit „Gospodina". Setul „Gospodina" cuprinde 35 vase emailate (oale, cratiţe, polonice) de dimensiuni diferite, ambalate într-o cutie specială de carton. Apărut în magazine, setul „Gospodina", realizat în culori pastel, a fost mult apreciat de cumpărători, ca făcînd parte din categoria obiectelor utile şi practice.

SERVICII DIN STICLĂ COLORATĂ

Ne-am obişnuit cu serviciile de sticlă transparente, fără culoare. Gustul oamenilor este însă în permanentă schimbare, iar industria caută să ţină pas cu aceasta. La contractările pentru primul semestru al anului, de pildă, au fost prezentate servicii de apă din 6 culori (violet, fumé, verde, azur etc.) care au fost mult apreciate. De asemenea, au fost contractate servicii speciale de frişcă (compuse dintr-o cană mare şi 6 căniţe) în culorile albastru şi roşu.

A. MIHAELA

Şi cele mici şi cele mai mari

De cîte ori nu s-au angajat discuţii aprige între mamă şi fetiţă (care a crescut) că nu mai „merge" croiala şi linia de cînd era „mică"?

Cu modelele de faţă demonstrăm că diferenţa se obţine uşor, cu mici artificii care se văd perfect pe desenele noastre. Desigur, rochia (respectiv fusta) e mai lungă iar gulerul, cordonul, nasturii şi coafura, sînt mai sobre, încolo, aproape totul e la fel...

Şi ce bine le vine unor surori de vîrste diferite să fie îmbrăcate la fel!

Desene de Tanţi PFENNINGS

Pentru tineri

1. — Haină confecţionată dintr-o frumoasă combinaţie din tricot cu lînă melanjată şi diftină. Vesta ce completează costumul este din acelaşi tricotaj.

2. — Din material de balonseide un raglan simplu fără cordon.

3. — Originalitatea acestui model este gulerul cu o croială aparte şi toate cusăturile tighelite. Se strînge în talie cu un cordon.

4. — O haină comodă confecţionată din diftină de culoare maron, gris, albastru etc. cu o notă aparte ce i-o dau cusăturile din faţă, terminate cu şliţuri. Din cusături se formează două buzunare ascunse, marcate prin tighele.

5. — O haină sport de culoare deschisă cu carouri închise avînd ca garnituri bentiţe şi bordaj din culoare închisă, ca aceea a carourilor.

Desene de Vali GHIUŢĂ

COAFURI...

...pentru tinerele care au prilejul de a merge la cîte o aniversare, un spectacol artistic, o vizită în familie şi alte ocazii de această natură. Nu sînt potrivite pentru şcoală, sport, excursie.

FRED GHENADESCU

— M-am repezit un pic ca să beau o țuică.
— Țuică, țuică, dar ai făcut-o fiartă: te-a căutat șeful.

MELOMANII

— Ți-am luat bilete la simfonia a 3-a.
— A treia?!? Află că cu rochia mea nouă de lamé nu merg decît la întîia...

RIK AUERBACH

— Dacă sînteți bun, faceți-mi și mie un semn cînd e pe sfîrșite, să nu pierd garderoba...

E. ARNO

— ...Și cînd sînt și eu odată bolnav, nimeni nu m-ajută...

— Cum ți-a plăcut „bolero"-ul lui Ravel?
— Bolero?!? Cine mai poartă!...

— Rugați-o pe soția dv. să mai tacă puțin!
— Ehei! Dac-ați ști de cîți ani o rog!

— Beethoven?
— Aș!... „Electronica".

DESPRE TOATE - PENTRU TOȚI!

VICTORIA TEODORU, decoratoare, București, ne scrie: „Sînt îndrăgostită de muzică în general, și de cea a lui Enescu în special. V-aș

ruga să-mi răspundeți (dacă nu este prea mult) la următoarele 3 întrebări:

1. Cînd a scris Enescu prima sa compoziție?
2. Care este ultima compoziție a lui?
3. Este adevărat că Dinu Lipatti a fost de mai multe ori Laureat al premiului național de compoziție „George Enescu"?

1. Prima sa compoziție, VALS ÎN MI BEMOL MAJOR pentru pian, a creat-o Enescu în jurul vîrstei de șase ani (1887).
2. Ultima compoziție a lui Enescu a fost scrisă în anul 1954 și se intitulează SIMFONIA DE CAMERĂ pentru 12 instrumente solo.
3. Dinu Lipatti a fost de trei ori premiat cu prilejul concursurilor despre care vorbiți: în 1932 el a obținut mențiunea I-a, în 1933 — premiul II pentru SONATINA, iar în 1934 — premiul I onorific pentru suita ȘĂTRARII.

DUMITRU BUTNARIU, învățător, Lehliu, ne scrie: „Se spune că Platon a lăsat o avere uriașă în urma lui. Aș fi dornic să aflu amănunte".

Iată un extras din testamentul său: „Terenul și-luat la Ifaestiades, care nu va putea fi înstrăinat nici prin vînzare, nici prin schimb, dar va rămîne — pe cît este posibil — în proprietatea fiului meu Adimante". „Deasemeni, terenul pe care l-am cumpărat de la Calimah", „Las sclavii ale căror nume urmează: Tyhon, Bicta, Apolonide, Dionis". „Sclavului Artemo îi redau libertatea". „Las mobilele desemnate într-un inscris, a cărui copie se află la Demetrius". „Un vas de argint, cîntărind 165 drahme (cca. 660 g); o cupă, cîntărind 45 drahme; un inel de aur și un cercel de aur, cîntărind împreună 4 drahme și trei oboli" (un obol = moneda cea mai mică la greci); 3 mine de argint" (monedă care echivala cu 100 drahme) „Euclide, șlefuitorul de diamante, îmi datorează 3 mine". „Nu datorez nimic, nimănui". După cum se vede, moștenirea compusă din bunuri mobile și imobile nu poate fi calificată drept „uriașă", decît dacă punem la socoteală cele patru vieți omenești — sclavii...

TUDOR BRĂDEȚE, Drăgășani, ne scrie: „Sînt mare amator de arhitectură veche și vă rog să-mi indicați cîteva dintre primele clădiri arhitectonice din țară, descoperite de arheologi"

Primele clădiri regăsite pe teritoriul țării noastre, datează din timpul statului geto-dac și al dominației romanilor în Dacia. Acestea sînt: așezările geto-dacice de la Piatra-Roșie și Grădiștea — Muncelului; vestigiile construcțiilor arhitectonice de la Sarmisegetuza, zidurile din apropierea satului Adam Clissi în Dobrogea; ruinele fortificațiilor romane etc. Recent au fost descoperite vestigiile unor vechi așezări, care demonstrează coexistența slavilor cu populația autohtonă, pe teritoriul actual al R.P.R., în timpul unei lungi perioade. Amintite așezări — cea de la Morești, spre exemplu — situată în Regiunea Mureș Autonomă Maghiară, datează din secolul al IX-lea. Originea așezărilor de la Gîrvan (regiunea Galați) se situează între sec. X și XII.

NORBERT BER, sportiv, Brașov, ne scrie: „Am o frumoasă colecție de flori în ghivece. Cu toată grija pe care le-o port, această iarnă grea le-a amorțit cu totul. Pot fi ele readuse la viață?!!

Da, florile dv. pot fi regenerate. Preparați o soluție de: 50 cmᵌ glicerină de 30° Bé plus 50 cmᵌ apă distilată (în care ați dizolvat, în prealabil, 50 g zahăr). Atît glicerina, cît și apa, vor fi încălzite pînă sub

punctul de fierbere, amestecîndu-se bine. Soluția obținută va fi lăsată să se răcească (la temperatura camerei) și va fi injectată în tulpina florilor, cu un ac pentru injecții intramusculare. O doză nu trebuie să depășească 2—5 cmᵌ — în funcție de mărimea plantei respective. În cazurile de insucces, „tratamentul" descris va fi repetat o dată sau de două ori în decurs de o săptămînă, fără a se renunța la îngrijirea obișnuită a florilor.

TED VASILOPOL, București, ne scrie: „Am strîns multe reproduceri după gravurile lui Frans Masereel, dar nu știu cum arată artistul. V-aș fi recunoscător dacă i-ați putea publica portretul în revistă".

Iată-l pe MASEREEL, schițat după o fotografie din anul 1949.

Florin Gheorghiu — campion republican

Cîștigînd cea de-a doua „repriză" a meciului de baraj cu Al. Gunsberger, Florin Gheorghiu a totalizat 3,1/2 puncte față de jumătatea de punct a adversarului său și a reușit să cîștige pentru a doua oară titlul de campion al țării.

Tînărul nostru campion, a cărui fotografie o publicăm mai sus, este student în anul al II-lea al Facultății de filologie din București. Stilul său de joc se remarcă prin îndrăzneală, inventivitate, prin multă putere de luptă, trăsături ce se pot remarca și din rejucarea, de pildă, a partidei a treia din meci. Lui Gheorghiu îi era necesară numai o jumătate de punct pentru a deveni campion. El nu a jucat însă la remiză, ci a căutat lupta, a creat poziții ascuțite în care se simte în elementul său, și-a asumat conștient riscuri, dovedind, din nou, nu numai maturitatea stilului său dar și calitățile reale de luptător.

Despre victoria lui Gheorghiu am cerut și părerea antrenorului său, maestrul Veniamin Urseanu, care ne-a declarat următoarele:

„Consider victoria lui Florin Gheorghiu ca un rezultat firesc al formei sale sportive excelente în perioada meciului. Pentru a o dobîndi el a ținut seama de importanța tuturor factorilor de instruire și antrenament specifici șahului și a respectat toate condițiile pentru ca aceștia să acționeze din plin. În afară de pregătirea teoretică generală și antrenament practic el a acordat o atenție deosebită regimului său de viață, alternînd judicios eforturile de muncă cu odihna și exercițiile de educație fizică. Un rol important l-a avut concediul de odihnă petrecut la Sinaia, în mijlocul colectivului de studenți șahiști, participanți la finala campionatelor universitare de șah pe 1963.

Mi se pare că adversarul său, Al. Gunsberger, deosebit de înzestrat, nu a ținut seama în egală măsură de toți factorii hotărîtori de antrenament în șah și, în ciuda foartei bune pregătiri teoretice, a jucat timorat, fără elan. Pierzînd primele două partide, el a fost, practic, scos din luptă.

Evoluția rezultatelor lui Florin Gheorghiu apreciez că va fi mereu ascendentă dacă va da dovadă de aceeași seriozitate în munca de pregătire generală și în munca specifică de pregătire în șah".

ȘTIRI

R.P.R. — R.S. CEHOSLOVACĂ 1½—½

În meciul de șah prin corespondență R. P. Română — R. S. Cehoslovacă s-au terminat încă două partide. Eugen Szabo (Timișoara) a încheiat remiză ambele sale partide cu cehul Walter Philipp. În felul acesta, după consumarea primelor trei partide, echipa română conduce cu 1½—½.

CONCURS SINTETIC DE COMPOZIȚIE

Ultimul număr (2/1963) al „Revistei de șah" anunță organizarea trimestrială a unui instructiv concurs sintetic de compoziție șahistă, destinat problemiștilor începători. Pe baza variantelor indicate, participanții urmează să reconstituie o problemă în care albul dă mat în două mutări.

Iată variantele primului exercițiu. Soluția: 1. Tc5 amenință 2. T:g5 mat. Variantele: 1... Ne5, 2. Ne6 mat; 1... Te5 2. Cf6 mat; 1... Nd5 2. Dd1 mat; 1... Td5 2. D:e4 mat.

Problema reconstituită trebuie să întrunească toate condițiile ce se cer unei probleme în ceea ce privește corectitudinea, economia de material etc. Termenul de trimitere este 1 aprilie 1963 pe adresa revistei: București, Căsuța poștală 21.

DIN CAMPIONATUL REPUBLICAN PRIN CORESPONDENȚĂ

Noi rezultate din finala campionatului republican de șah masculin ediția I, 1960—1963: Romeo Iliescu (București) — Vlad Constantin (Constanța) remiză și Ștefaniu Constantin (București) — Vlad remiză (din comunicarea făcută de arbitrul turneului Liviu Ghionea).

INTRECEREA ECHIPELOR PLOIEȘTENE

Campionatul pe echipe al orașului Ploiești: 1) C.S.O. Petrolul 34 puncte (din 36 posibile); 2) Progresul 29 puncte; 3) Petrolul-Brazi 20 puncte.

Din rezultatele individuale ale componenților echipei C.S.O. Petrolul: C. Radovici 11½ puncte, C. Partos 11 puncte, C. Butnaru 10 puncte, I. Mihai 8 puncte, V. Sălceanu 7½ puncte, dr. Pogorevici 7 puncte etc.

POȘTA REDACȚIEI

I. DORA — Sibiu: Examenele de admitere la facultate se dau o singură dată pe an, datele însă diferă de la o facultate la alta.

GH. MEDREA — Reșița: La vîrsta dv. de 23 de ani puteți fi admis să terminați școala medie și apoi să urmați mai departe. Adresați-vă din timp unei școli medii din localitate, pentru a vă putea pregăti în vederea examenului de admitere.

MARIA DRAGOMIR — Sighet: În prezent nu puteți urma școala medie, deoarece nu sînteți în cîmpul muncii. Numai după ce veți avea trei ani de servici vă veți putea pune această problemă.

M. ILIESCU — Timișoara: Absolvenții institutelor de învățămînt superior din seriile 1959—1960 și anterior, care n-au promovat examenul de stat, se pot prezenta, pentru ultima oară, la una din sesiunile din anul 1963. Pentru susținerea examenului se vor prezenta studenți care au absolvit toate examenele, colocviile și proiectele anilor de studii.

I. DINESCU — Brașov: Absolvenții școlilor medii tehnice cu diplomă se pot înscrie în învățămîntul superior la orice facultate, dacă au efectuat în producție un stagiu de cel puțin 3 ani.

AUREL FĂRĂIANU — Iași: Este greu să vă dăm un sfat, deoarece nu știm ce ați făcut înainte de încorporare. Sînteți tînăr și ar trebui să depuneți mai multe eforturi pentru a învinge nehotărîrea de care vă lăsați antrenat și atunci nu vă va fi greu să învățați orice.

A. CONSTANTIN TEODOR — Hunedoara: În legătură cu timbrele care vă interesează este bine să vă adresați Oficiului P.T.T.R. din oraș sau de la Deva.

ION COLȚAN — comuna Hărman: Nu puteți urma școala de maiștri numai pe baza certificatului de calificare la locul de muncă, fără să fi absolvit și o școală profesională. După cîte sîntem informați, nici derogări nu se dau pentru aceasta.

I.O.I.L. „ELECTROMETAL" — Arad: Ne cereți amănunte tehnice despre „cuptorul minune". Deocamdată nu dispunem de aceste date, revista noastră mărginindu-se să publice doar lucruri generale despre acest dispozitiv.

Dacă vom fi posesorii datelor ce vă interesează, vă vom sta la dispoziție.

I. BISTRICEANU — Vatra Dornei: Cele cîteva desene ne-au convins și nu ne-au convins că aveți și talent și „linie" în desen. Nu ne-au convins însă subiectele prezentate. Sîntem siguri că dacă ați aborda teme mai originale, mai la ordinea zilei, ați reuși foarte curînd să publicați la rubrica noastră de caricaturi și desene. Grăbiți-vă, deci! Vă așteptăm!

REBUS MESERII

ORIZONTAL: 1) Marele nostru prozator, autorul volumului de „Povestiri pentru vînători și pescari" — Cobalt 2) Autorul binecunoscutei poezii „Pajul Cupidon" — Marginea pălăriei 3) Din volumul său de versuri „Dunăre, Dunăre" fac parte poeziile „Barcagiul Barbălată", „Dinu Grădinaru" și „Haralamb Pescaru" (George) — Bucată de pămînt — Vătămătoare 4) Varietate de agat — Conducătorii podurilor umblătoare 5) Îl conduce cărăușul — „Cei trei mușchetari" de Alex. Dumas și „Alarmă în strada Fierarilor" de V. Rizac 6) Cupru — Grec 7) Comparativ — Conducător de oști (od.) — Personaj din piesa „Trei surori" de A. Cehov 8) „Țar și teslar" de Lortzing — Zeița pădurii 9) Autorul tablourilor „Vînzătorul de covoare" și „Muncitoare de la salubritate" — Pantaloni strîmți purtați de țăranii de la munte 10) Iese din mîna filatoarelor — 60 minute — Macagiu 11) Soare antic — Se pricepe la discursuri — Pronume personal 12) Negustor de in de altădată — A compus „Cîntecul dochelor francezi".

VERTICAL: 1) Compozitor sovietic, autorul „Marșului aviatorilor sovietici" — Curăță hornurile (pl.) 2) Clasic al picturii românești, autorul tablourilor „Lăptăgiu", „Ursarul" și „Lăutari" — Grad în armată 3) Lăutar vestit care a compus „Ciocîrlia" — Perioadă mare de timp 4) Trunchi de conl — Ora! — A lucra pămîntul — În corner! 5) Pus înaintea spătarului, paharnicului arată că e mai mare decît aceștia — Broșează cărțile 6) Autorul fabulelor „Astrologul" și „Tăietorii de lemne și stejarul" — Notă muzicală — Comună urbană 7) Ștefan Ciubotărașu (pl.) — Culoare la cărți 8) Negație — A dat la iveală fabulele „Moralul" și „Poetul și bogatul" — Ulcică 9) Ramura văzută de poeți — Fac roți 10) Odinioară, umpleau cănile cu bere — Unealta croitorului 11) A scris basmul „Fierarul năzdrăvan" — Povestită 12) Perioade de timp — Personaj din opera „Maeștrii cîntăreți din Nürnberg" de Wagner — Stat în Asia.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

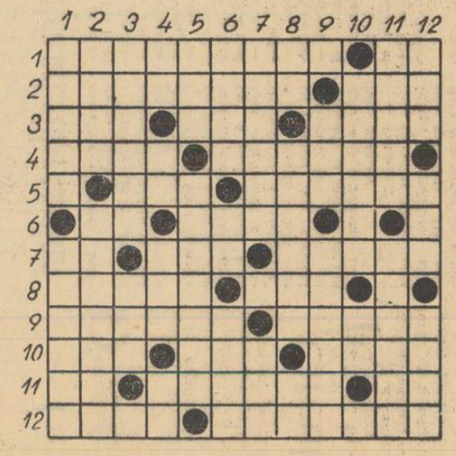

Florica BARBU

Cu acest prilej magazinele vă pun la dispoziție un bogat sortiment de produse, elegante, moderne, ieftine și de bună calitate.

Iubire, moarte — și așa mai departe...

În film, pe ecran, Tom Garner este un bărbat masiv, lat în spate, un întemeietor de căi ferate. Deși este președintele companiei Chicago et comp. Sud Vest Railways, în clipa asta se împleticește în prim-plan, nu poate umbla, intră în biroul lui și închide cu greu ușa.

Tu, spectator, știi că el se va sinucide. Știi asta precis, fiindcă nu se împleticește el degeaba, și — fiind vorba de un film — a trecut mult de la început, așa că, în curînd, trebuie să se întîmple ceva, ceva zguduitor, uriaș cum se spune la Hollywood: o sinucidere sau o sărutare.

Stai în sală, așteptînd cu sufletul la gură ceea ce știi bine că se va întîmpla. Sărmanul Tom, tocmai a aflat că odrasla masculină a celei de-a doua soții este, de fapt, produsul fiului primei sale soții. Soția numărul 1 a lui Tom s-a sinucis cînd a aflat că Tom s-a îndrăgostit de fata care, pînă la urmă, a devenit a doua lui soție. Această fată este, nici mai mult, nici mai puțin, decît fiica președintelui companiei de căi ferate Santa Clara. I-a sucit capul lui Tom, pentru ca tatăl ei să rămînă președinte e acelei companii, pe care Tom a cumpărat-o cu 9 milioane de dolari. Prima soție a lui Tom s-a aruncat sub roțile unei mașini, cînd a aflat de pasiunea bărbatului ei. A recitat acest episod printr-un joc expresiv, prin mimica feței, cu tresăriri imperceptibile ale ochilor și buzelor, prin mersul ei. Nu-i nevoie să vezi ceva supărător — ai zărit doar chipul îngrozit al șoferului cînd încerca să frîneze mașina. Ai auzit lumea țipînd, roțile de oțel care au ucis-o au scrîșnit. Lumea țipa așa cum țipă cînd se petrece ceva tare, violent— și ai priceput tot. Nenorocirea s-a produs. Sally, soția lui Tom, s-a întors la Creatorul ei.

Sally l-a întîlnit pe Tom cînd acesta era doar un biet cantonier, iar ea o mică învățătoare de țară. Tom îi mărturisise odată că nu știe să citească, nici să scrie sau să facă socoteli. Sally l-a învățat să citească, să scrie, să adune, să înmulțească foarte iute, și să împărțească —

Nuvelă de WILLIAM SAROYAN

mai rar. Într-o seară, după ce se căsătoriseră, ea l-a întrebat dacă ține să rămînă toată viața cantonier, iar el i-a spus că da. Sally l-a întrebat dacă nu are măcar o fărîmă de ambiție, la care Tom i-a replicat că este mulțumit, munca e ușoară, au micul lor cămin și-i rămîne timp berechet pentru pescuit. Asta a jignit-o pe Sally, așa că a început să acționeze. Tom și-a dat seama că ar prețui mai mult în ochii ei dacă ar deveni ambițios. Și, în timp ce își mesteca mai departe cina, îi spuse că va deveni. O licărire ciudată se ivi în ochii săi, fața lui vădi o mare tărie de caracter. Aproape că-l și vedeai croindu-și drumul în viață.

Sally îl trimise pe Tom la școală, la Chicago, și muncea în locul lui, ca să aibe bani pentru studiile bărbatului. Hotărît, era un suflet mare, o soție eroică. O vedeai, într-o noapte de iarnă, mergînd de-a lungul șinelor, împachetînd unelte și bidoane de ulei, înconjurată numai de zăpadă și pustietate. Era o priveliște tristă. Făcea totul pentru Tom, pentru ca el să poată ajunge un om mare. În ziua în care Tom o înștiință că fusese numit contramaistru al construcției podului Missouri, Sally îi contrainștiință că era însărcinată și Tom o asigură că, din clipa aceea, nimeni nu-l va mai putea opri din cale. Inspirat de Sally și de copil, Tom era sortit să ajungă pe culmi.

Sally născu un fiu și, în timp ce Tom se apropia încet de patul ei, auzeai muzica simfonică și știai că asta însemna o clipă măreață în viața lui. Îl vedeai pe Tom intrînd în odaia slab luminată, îngenunchind alături de soția și pruncul său, și-l auzeai rugîndu-se. Auzeai în jurul tău cum două persoane mai sensibile din sală își suflă nasul în batistă.

Sally l-a făcut om pe Tom. Ea l-a împins din canton pînă la scaunul prezidențial. Apoi, Tom și-a pierdut capul după femeia aceea, mai tînără și mai frumoasă, și Sally s-a aruncat sub roțile unei mașini. Din pricina celor făcute pentru Tom, sinuciderea ei era cu atît mai mișcătoare. Din cauza aceasta, se iviră lacrimi adevărate în ochii atîtor persoane din sală, cînd Sally își puse capăt zilelor în modul acela discret. Dar, sinuciderea ei n-avu nici un efect asupra pasiunii lui Tom, care, după cîtva timp, se însură pentru a doua oară, fiind un om practic al vremii sale. Fiul lui Tom, un tînăr mai de curînd ajară din școală pentru beție, s-a mutat în casa tatălui și s-a îndrăgostit de a doua soție a acestuia.

Rezultatul a fost un copil — un copil voinic, dolofan, născut prin procură de fiu în locul tatălui. Fiul lui Tom, Tommy, e un tînăr iresponsabil, dar serios și bine îmbrăcat, care de fapt n-avea intenția să facă ce-a făcut. Natura este de vină. Știți cum e natura, pînă și în filme. Tom lipsise de-acasă multă vreme, din cauza afacerilor și a doua sa soție se simțise atît de însingurată, încît se ocupase de feciorul primei soții, care-i devenise partener de dans.

Astfel că, marele întemeietor de căi ferate, omul care triumfase totdeauna, omul care zdrobise în mod energic și nemilos o grevă și, din cauza căruia pieriseră într-un incendiu patruzeci de oameni, s-a tîrît în biroul lui și a închis ușa.

Sărmanul Tom, este pus în fața unei probleme groaznice și a unei obligații cumplite.

Pentru onoarea sa, pentru salvarea eticei Hollywoodului, pentru renumele industriei filmului (mi se spune că este a treia din America) — pentru Dumnezeu, pentru d-ta și pentru mine, Tom are obligația să se sinucidă. Dacă nu procedează astfel, ar însemna că ne-am păcălit singuri, în cap cu Shakespeare. Știm că va fi destul de bărbat pentru a comite gestul, dar — timp de o clipă — sperăm că n-o va face, doar ca să vedem ce se va întîmpla, doar ca să vedem dacă lumea pe care am creat-o și codurile ei morale, se va prăbuși într-adevăr.

Cu mult în urmă, regulile au fost statornicite și, acum, după atîția ani, ne întrebăm dacă sînt cele veritabile, sau dacă nu cumva s-a săvîrșit o greșală. Știm că ceea ce vedem pe ecran trebuie să fie artă și uneori chiar aduce puțin a viață, dar știm că nu e viață — e mult prea precis ordonat totul.

Ne-ar place să aflăm dacă măreția noastră americană trebuie neapărat să rămînă veșnic melodramatică. Obiectivul se oprește asupra feței tulburate a bătrînului și credinciosului secretar al lui Tom, un om care-l cunoaște de mic copil. Asta ca să poți presimți pe deplin soarta lui Tom și ca în minte să ți se strîngească o așteptare încordată.

Apoi, în același scop; accelerarea ritmului, a culminației, a simțului inevitabilului — sosește în grabă Tommy, care exclamă în fața bătrînului și credinciosului secretar că a auzit că tatăl său ar fi bolnav. Nu știe că tatăl lui știe tot. E un moment marca Hollywood. Auzi, fîrește și muzica potrivită.

Tînărul se repede spre ușă, ca să intre la tatăl său — se repede tocmai el, băiatul necugetat, care a răsturnat ordinea naturală a universului, îngăduindu-și relații cu tînăra soție a tatălui său — care mai e și președintele companiei — cînd, bang, răsună împușcătura.

Știi că s-a isprăvit cu președintele lui Chicago et comp. Sud Vest Railways. Onoarea firmei e însă salvată. Tom rămîne un om mare. Încă odată, industria triumfă. Demnitatea modului de viață e păstrată. Totul e cum se cuvine. Hollywoodul va produce mai departe filme pentru marele public, încă un secol.

Totul e precis coordonat, în vederea efectului. O pauză, muzică simfonică — prim plan, mîna lui Tommy pe clanță.

Bătrînul și credinciosul secretar știe ce s-a întîmplat, Tommy știe, d-ta știi și eu știu la fel de bine — dar nimic nu se compară cu ceea ce vezi cu ochii.

Așteptăm cu toții să vedem ce s-a întîmplat. Ușa se deschide și intrăm în bloc, înăuntru, cincizeci de milioane de spectatori americani și alte multe milioane de pe toată fața pămîntului.

Sărmanul Tom! A alunecat în genunchi și, deși totul se petrece iute — cum această mică acțiune este ultima din viața marelui om — pare că va ține veșnic, va luneca la nesfîrșit în genunchi. Odaia e cufundată în penumbră, muzica e elocventă. Tom alunecă întruna, murind în chip nobil. Aud cum două doamne plîng. Știu că au de-a face cu un film, știu că e doar o înșelătorie la mijloc — totuși plîng. Tom e un om. Pe pînza luminată se desfășoară ceva care înseamnă viață. Și, cînd văd cum viața alunecă în genunchi, le vine să plîngă și gata. Peste un minut, filmul se va isprăvi, iar ele se vor ridica și se vor duce acasă, apucîndu-se de treburile lor banale — dar acum, în bezna pioasă a sălii, plîng cu lacrimi fierbinți și reale.

În românește de Eugen B. MARIAN

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Vă prezentăm filmul

CÎINELE SĂLBATIC DINGO

O producție a studiourilor sovietice

Printre importantele și numeroasele premii cucerite de cinematografia sovietică în 1962, două au revenit acestei creații aparținînd scenaristului Anatoli Grebnev și regizorului Iuli Karassik : **„Leul de aur"** la Festivalul internațional al filmelor pentru tineret de la Veneția și **„Palmierul de aur"** al Centrului național italian de filme pentru tineret, pentru excelentul limbaj cinematografic și bogatul conținut educativ.

Eroina filmului, Tanea, o adolescentă preocupată de cele dintîi probleme serioase ale vieții este denumită de către colegii ei „cîinele sălbatic Dingo". Într-adevăr, Taniei îi place să colinde mult împrejurimile orașului, să se scalde în apa mării, să meargă cu barca, la pescuit... Unicul ei însoțitor în aceste plimbări este Filka, micul nanai de care o leagă o trainică prietenie. Deseori, fata cu păr bălai și ochi de azur meditează în tăcere la frumuse-

țile și tainele lumii înconjurătoare. În adîncul sufletului ei, Tanea încearcă pentru prima oară bucuria întîlnirilor cu natura, altfel decît în copilărie. Poezia ei inefabilă îi sensibilizează sufletul, i-l deschide pentru sentimentul minunat al dragostei. În viața Taniei dragostea vine însă într-un chip neașteptat și nu fără încercări. Tatăl ei, care-și părăsise familia, s-a recăsătorit undeva departe. Dar, într-o bună zi, el s-a mutat cu noua lui familie

în același oraș cu Tanea, iar fiul său adoptiv, Kolea, a devenit colegul ei de școală. La început, Tanea nu putea să-l sufere pe Kolea. Dar nu peste multă vreme între ei s-a născut acel sentiment gingaș și pur care i-a apropiat foarte mult. În cele din urmă, Tanea va părăsi împreună cu mama și bunica ei școala și orașul. Plecînd însă — spre trista surprindere nu numai a lui Kolea ci și a lui Filka, pentru că și el o iubea, fără totuși să-i fi spus — Tanea

va duce cu ea tezaurul neprețuit de amintiri al primei sale iubiri și al unei fericite prietenii care i-au înaripat inima, în primăvara vieții ei.

Trei interpreți : Galina Polskih (Tanea), Vladimir Osobik (Kolea) și Talas Umurzakov (Filka) răspund admirabil cerințelor de descripție psihologică prin care regia dezvoltă — în acest inspirat poem al adolescenței — încîntătoarele prospețimi sufletești proprii vîrstei fragede.

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

La 2 și 3 martie concertele orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu" vor fi dirijate de artistul emerit D. D. Botez, primul dirijor al corului Filarmonicii. Programul este alcătuit aproape exclusiv din lucrări clasice, căci și piesa romînească, „Divertismentul rustic" de Sabin Drăgoi, maestru emerit al artei și Laureat al Premiului de Stat, poate fi considerată, prin data apariției, prin conținutul și forma ei, o piesă clasică a simfonismului romînesc.

Vom asculta la început **Concerto Grosso în si minor** de G. Fr. Haendel (1685 — 1759). El face parte din culegerea întocmită de compozitor în 1739, culegere ce cuprindea 12 lucrări similare, publicate sub titlul „12 Grands Concertos". Este ultimul dintre ele. El oglindește cu și mai multe compoziții simfonice ale lui Haendel optimismul și vizIunea luminoasă asupra vieții, a marelui contemporan al lui J. S. Bach. Profund de la maeștrii simfonismului italian forma concertantă a dialogului dintre un grup de instrumente soliste (denumit „Concertino") și grosul orchestrei (denumit „tutti" „grosso" sau „ripieno") Haendel o investește cu acea plenitudine expresivă și robustețe sonoră care asigură nesecata putere de delectare a muzicii sale. Concerto grosso pe care-l vom asculta este alcătuit din 4 părți, cu unele subdiviziuni de mișcare, destinate a marca unele contraste, cerute de logica muzicală .

★

Piesa următoare este o simfonie de tinerețe a lui Joseph Haydn (1732 — 1809), părintele clasicismului vienez. Este **Simfonia Nr. 31 în Re major**, compusă în anul 1765, cînd autorul, izolat pe domeniul prințului Eszterhazy, la Eisenstadt, în Ungaria, se afla, după propria sa expresie, în condiția de „serb muzical", trebuind să scrie, să cînte la diferite instrumente, să dirieze o orchestră și un grup de cîntăreți (o capelă) pentru delectarea stăpînilor săi feudali. Lumea aristocrației austro-maghiare s-a prăbușit de mult în neant și uitare, dar creația lui Haydn, investită cu frumusețea și noblețea de idei și sentimente a unui genial artist, strîns legat de viața oamenilor din popor, continuă să fie un izvor de delectare spirituală pentru întreaga omenire.

Simfonia Nr. 31 cunoscută și sub denumirea „Simfonia cu semnale de corn" sau „La țîndă" este o lucrare programatică. Ea anticipează cu 7 ani apariția spiritualei simfonii „a despărțirii". Lucrarea tinde să evoce imaginile unei vînători, dar de șigur, nu în felul direct în care o pictură de epocă realizează acest lucru. Divizată în 4 părți — Allegro — Adagio — Menuet — Moderato molto — simfonia începe cu un semnal al cornilor, ce vestește parcă zorii unei zile de vînătoare. De la voioasa mișcare inițială, dominată de semnalul cornilor, muzica ne conduce în atmosfera contemplativă a părții a doua, Adagio, unde o vioară și un violoncel solist concertează cu orchestra, evocînd liniștea unui colț din natură. După tradiționalul Menuet, în care răsună timbrul cîmpenesc al oboaielor, finalul zugrăvește vînătoarea propriu-zisă. Din semnalul cornilor derivă o temă, prelucrată într-un șir de 7 variațiuni, ce se încheie cu o mișcare vertiginoasă, strălucitoare, ca o cavalcadă de vînători.

★

Compus între anii 1924-1927 pe temeiul unui material folcloric cules de autor în împrejurimile comunei sale natale, Seliște-Arad, și în alte regiuni ale țării, **„Divertismentul rustic"** întruchipează tipurile cele mai caracteristice ale muzicii noastre autentic țărănești : colind, doină, bocet, dans și cîntec de nuntă. Datorită valorii ei, legată nemijlocit de fondul de aur al folclorului nostru național, lucrarea a fost distinsă în anul 1928 cu premiul „George Enescu", fiind deseori interpretată și dincolo de hotarele țării. Prelucrînd melodiile populare, maestrul Sabin Drăgoi le-a dezvoltat simfonic, completîndu-le cu melodii proprii, compuse în spiritul artei noastre populare.

★

Concertele dirijate de D. D. Botez se încheie cu **„Fantezia pentru pian, cor și orchestră". op. 80** de Beethoven. La pian Maria Fotino, artistă emerită, partiția corală fiind încredințată corului primei noastre Filarmonici. Lucrarea a fost compusă de Beethoven în anul 1808, pentru a încheia programul unui vast concert cu lucrări proprii, ce a avut loc în luna decembrie la Viena. În amintitul concert (denumit pe vremea aceia „Academie") Beethoven a prezentat publicului vienez cîteva capodopere ale sale : Simfonia V-a, „Pastorala", Concertul Nr. 4 în Sol major pentru pian și orchestră și Missa în Do. Gigantic program se încheia cu „Fantezia" pe care o vom asculta, lucrare ocazională, ce se situează între un concert de pian și o simfonie cu cor, fără a fi nici una, nici alta, ci tocmai ceea ce Beethoven a indicat sub titlul ales. Importanța Fanteziei constă în faptul că în ea răsună, expusă mai întîi de pian și apoi reluată de cor și orchestră, schița primitivă a „temei bucuriei" din finalul Simfoniei cu coruri (a IX-a).

V. CRISTIAN

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ LA TEATRUL C.F.R. GIULEȘTI

Cu două zile în urmă, liniștea obișnuită a dimineților din culisele Teatrului Muncitoresc C.F.R.-Giulești a fost destrămată... Se întorceau din turneul întreprins în regiunea Dobrogea, actorii : Ion Aurel Manolescu, Sabin Făgărășanu, Ioana Oancea, Dori Costin, Alexandrina Creangă și dirijorul orchestrei, Constantin Bîrsan.

Bineînțeles, repetițiile au fost întrerupte o clipă pentru a face loc impresiilor.

— Oriunde am prezentat spectacolul scris special pentru alegători, la Poarta Albă, la Cuza Vodă, la Medgidia, la Hîrșova sau la Negru Vodă — spunea Ioana Oancea, publicul a aplaudat cu căldură colectivul nostru.

Desigur, convorbirile ar mai fi continuat multă vreme, dacă n-ar fi fost repetiții. Dar așa...

— Se reia scena II-a, anunță regizorul Horea Popescu, de la început...

Repetițiile piesei lui Bertolt Brecht, „Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită", continuă cu febrilitate. Printre interpreții recunoaștem pe Ștefan Mihăilescu-Brăila, Aurel Ghițescu — artist emerit, Colea Răutu — artist emerit, Corado Negreanu, Ion Pogonat, Ștefan Bănică, Ion Gheorghiu — laureat al Premiului de Stat, Iulian Necșulescu, Titu Vedea, Geo Maican, Paul Ioachim, Ileana Codarcea, Grațieia Albini, Traian Dănceanu, Constantin Gheorghiu, Mihai Constantinescu, Ion Aurel Manolescu, Sergiu Demetriad, Ernest Maftei, Ion Vîlcu, Cornel Vulpe, Mihel Klepper, Ion Pascu și alții.

În altă sală a teatrului, alte repetiții. Un colectiv repetă sub bagheta regizorală a lui N. Al. Toscani comedia „Paharul cu apă" de Eugène Scribe. Puneau în scenă a acestui spectacol este ceva mai dificilă, deoarece directorul de scenă repetă cu două distribuții. Din ele fac parte : Dodi Caian-Rusu, Margareta Anghelescu, Maria Georgescu-Pătrașcu, Dana Comănea, Elisabeta Raicu, Violeta Andrei, Geo Maican, Constantin Gheorghiu, Sebastian Radovici, Alexandru Azoiței etc. Regia artistică N. Al. Toscani, scenografia Sanda Mușatescu.

Loc în două distribuții se repetă comedia sovietică „Faraonii" de Alexei E. Kolomieț.

S. M.

Festival Eminescu

În sala C.C.S. a avut loc zilele trecute un festival Eminescu organizat de școala de muzică nr. 18 „Mihail Eminescu" din capitală. În cadrul programului s-a prezentat o dramatizare a „Luceafărului" (regia și ilustrația muzicală aparținînd regizorului Puiu Mirea de la Teatrul Național „I. L. Caragiale" în colaborare cu prof. Anca Surlin). Au interpretat elevi ai școlii : C-tin Drăgescu (Luceafărul), Carmen Tomescu (Cătălina), Gabriel Teodorescu (Cătălin), Aurelina Călin (Demiurgul), Pirică Ortansa și Cornelia Enea (povestitori). Corul, format din peste 300 de elevi, a executat cîteva lucrări în primă audiție aparținînd prof. Nelu Ionescu, dirijorul corului : „Dorința", „Somnoroase păsărele", „Cîntă puiul cucului".

BREVIAR • BREVIAR • BREVIAR

Din activitatea artiștilor amatori

Un locatar de la etajul VII al unui bloc a uitat deschise robinetele de la baie... Vă închipuiți supărarea mamei lui Mona Lisa, locatara apartamentului de dedesubt cînd a observat că din tavan a început să picure apă... Singurul locatar al etajului VI — care stătea impasibil era... purceluș din baie...

Cam acesta este subiectul piesei — într-un act — „Mona Lisa, tavanul și purceluș" de Constanța Bratu pe care o va prezenta colectivul artistic al Casei de cultură a tinerețului din raionul Tudor Vladimirescu.

Pe scenă, artiștii amatori Dorin Bilboreanu, Dori Sterescu, Ionela Ragamentu, Vlad Georgescu, Maria Alexe și tînărul Tudorel în vîrstă de 14 ani, pregătesc premiera sub conducerea regizoarei Nives Massini. Asistentul de regie Constantin Doljan se îngrijește în timpul acesta de ultimele amănunte tehnice.

Profităm de o pauză a repetițiilor, pentru a sta de vorbă cu regizoarea Nives Massini :

— Faptul că formația de teatru a Casei de cultură „Tudor Vladimirescu" a luat premiul I la faza orășenească a Festivalului „I. L. Caragiale" a fost pentru artiștii noștri amatori un excelent stimulent. Ei repetă cu sîrguință și sperăm să fim gata cu premiera încă luna aceasta.

— Proiecte ?

— În scurt timp vom începe repetițiile unui nou spectacol. De astă dată este vorba de o piesă în 3 acte, „În căutarea extraordinarului" de Ion Șerban. Pentru această premieră facem pregătiri speciale, astfel ca de la piesă la piesă să crească și nivelul artistic al spectacolelor noastre.

Sandu MARIAN

Spectacol în pregătire

Secția de estradă a Teatrului de Stat din Pitești pregătește un nou spectacol intitulat „Tu și revista", de Sandu Darian și Constantin Zărnescu. Colaboratori : N. Kanner, Ion Lucian și Virgil Puicea. Muzica aparține compozitorului Eugen Cerbu, care semnează și direcția muzicală a spectacolului. Coregrafia : Nuți Valter; la pupitru, dirijorul Anton Drăgan. Repetițiile, sub conducerea regizorului Paul Socrate Matescu, sînt într-o fază avansată. Din distribuție fac parte : Lidia Crețu, Valli Mihalache, Viorica Bistreanu, Olga Paulian, Cornelia Mihai, Jeni Tulucescu, Marga Todoruțu, Traian Ionescu, Gigi Niculescu, Aurel Duminică, Marcel Stănescu, Gigi Marinescu, Mihai Chirițescu, Ion Pietraru, Dragoș Mîrzan, Ene Marian, Dan Sărățeanu și soliștii baletului : Dida Constantin, Gigi Eleftérescu, Vali Iancovski, Mia Ionescu, Geta Marinescu, Lilli Solnicov, Costel Ionescu, Gheorghe Cienciu, Ioanda Camin, Alla Baianova, Mihaela Cotaru, Lucreția Ciobanu, Ștefan Guță, Mihai Rădulescu, George Niță-ulescu), a cost oaspetele muncitorilor și funcționarilor de la Uzinele „Grivița Roșie".

În fabrici și uzine

Deosebit de spectacolele pe care le dă — sub egida O.S.T.A. — în sala Dalles, colectivul de sub conducerea artistului emerit N. Stroe prezintă și o serie de reprezentații în fabrici și uzine, precum și în comunele apropiate ale Bucureștiului. În ultimul timp, spectacolul „Alo, aici e Stroe" s-a prezentat la Uzinele „Laminorul", în comuna Bragadiru, iar simbătă 23 februarie acest colectiv (din care fac parte N. Stroe, Rodica Tăpălagă, Marcel Anghelescu și alții) va prezenta un program de cîntece și dansuri populare.

Circul din Praga la București

Publicului bucureștean i se oferă prilejul de a cunoaște ansamblul circului din Praga care va fi oaspetele capitalei noastre timp de mai bine de o lună. Programul cuprinde printre altele : dresură de urși albi (W. Opolt), dresură de lei (Malek) dresură de papagali (Duo Ferko), evoluții aeriene (duo Mrazkovi), acrobații pe bicicletă (trio Zavota), jonglerie modernă (duo Brem-

Număr de contorsionism din spectacolul circului din Praga

blov), excentric muzical (duo Kascabel), evoluții comice pe sîrmă (trio Suhi), iluzionism comic (duo Kascabel), virtuozități muzicale (duo Waloto), acrobații de forță (4 Ferko), contorsionism (Rosina), acrobații la sol (duo Iamk). Vor interpreta melodii Katcova și Chalupca. Momentele comice muzicale sînt susținute de Waloto și Kascabel.

Regia artistică a spectacolului aparține lui Ladislav Smejkal.

SCENA ȘI ECRANUL

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Cinci oameni la drum"

Trei scenariști : Nicolae Țic, Radu Cosașu și Gabriel Barta au pornit, ca să spunem astfe?... la drum cu o idee prețioasă și absolut educativă pe care o exprimă cel mai limpede unul dintre eroi, în cuvintele : trebuie să mă duc acolo unde mi-e locul și unde e nevoie de mine. Adică, pe un șantier al construcției socialiste, acolo unde brigada celor cinci sudori condusă de Mihai Ionescu a fost chemată să dea exemplul celor dintîi veniți. Dar tot astfel cum, în desfășurarea subiectului, se dovedește că nu toți membrii brigăzii sînt pregătiți sufletește să reziste feluritelor încercări, e drept, trecătoare, dar deocamdată existente (greutățile și lipsa de confort a începutului, despărțirea temporară de familie etc.), pe parcurs nici scenariștii nu demonstrează suficientă vigoare artistică pentru a susține verosimil psihologia eroilor și întîmplările. Astfel se face că filmul rămîne să se sprijine pe „cîrlige" melodramatico-sentimentale și pe „efecte" comice de dialog care abundă în expresii ieftine și chiar vulgare pe alocuri.

Regia (Mihai Bucur și Gabriel Barta) denotă străduințe spre acuratețe și simbol, dar alunecă meșteșugărește, în simplism, fapt probat de altfel și de imagine. Interpreții, ale căror calități au fost verificate de alte filme (Lazăr Vrabie, Victor Rebengiuc, Aurel Cioranu, Ion Cîprian, Sandu Sticlaru, Ilarion Ciobanu, Luci Mavrodin, Rodica Tăpălagă, Marcel Anghelescu și alții) nu pot suplini prin joc acel firesc care-i lipsește filmului.

Sorin ROIBU

FESTIVAL CHAPLIN

Într-o artă în care cele mai multe producții sînt sortite să se perimeze relativ repede, ce încîntător și uimitor exemplu de vitalitate ne oferă opera deventită clasică a lui Charlie Chaplin ! După aproape 50 de ani de la nașterea lor, peliculele care alcătuiesc această prețioasă antologie cinematografică (sînt create în anii 1916—1917) par să dețină acel rar și prețios secret al veșniciei tinerețe.

Reîntîlnirea cu bietul omuleț caraghios și vioi, cu mustăcioară, ghete scîlcîite, baston și pălărie tare, reîntîlnirea cu Charlot — acest nemuritor tip comic cu o precisă identitate socială — dezlănțuie azi nu numai hohote de rîs, la fel de spontane și puternice ca la apariția sa pe ecranele lumii, dar și o puternică emoție. Participăm solidari cu eroul la avatarurile tragicomice ale evadatului urmărit de polițiști (în „Charlot aventurier"). Ne tulburăm, dincolo de torentul situațiilor ilariante, soarta amară a emigranților porniți să descopere o iluzorie fericire la umbra Statuii libertății, care îi întîmpină la sosirea în America, o dată cu polițiști și vamești nepăsători și brutali (în „Emigrantul"). Încercăm o satisfacție reconfortantă cînd firavul erou din „Easy street" („Charlot polițist") îl înfruntă demn pe colosul care teroriza cartierul cu forța mușchilor și, spre stupoarea și bucuria celor care urmăresc disputa aceasta de o inepuizabilă invenție comică, triumfă asupra brutei.

La Chaplin umorul are o multitudine de fațete, ca un cristal perfect, care își dezvăluie scînteierile nenumărate unghiuri. Și întotdeauna sursa rîsului e atenta observare critică a lumii înconjurătoare. Cele șase scurte filme incluse în „Festivalul" prezentat acum pe ecrane sînt și ele edificatoare în acest sens, cu toate că ne dau o imagine parțială, limitată la o anumită etapă, asupra operei lui Chaplin. De la burlescul gagurilor care se succed într-un vîrtej amețitor în „Charlot la băi", pînă la ironia amară din „Vagabondul", de la sursul profund omenesc care-și pune amprenta pe întîmplările vesele din „Charlot conte", pînă la verva spirituală și inteligentă cu care artistul își ațîță semenii la profund umanist din „Easy street" — antologia de față ne dă prilejul să savurăm ceva din geniul comic atît de generos al lui Charlie Chaplin. Și cum altfel s-ar putea încheia aceste foarte tumultuoase notații, decît cu imperativul : nu lăsați să vă scape „Festivalul Chaplin" !

Mircea ANDREI

„POVESTIRI DESPRE REVOLUȚIE"

Noua producție a tinerei cinematografii cubane e alcătuită din trei schițe, avînd ca fir conducător etapele luptei maselor populare împotriva regimului dictatorial al lui Batista. Se reconstituie astfel zilele furtunoase ale insurecției armate, gîndită ca o amplă mișcare a poporului (schița „Revoluționarii"), în care episoadele izolate de rezistență (schița „Rănitul"), culminează în năvalnica ofensivă a zecilor de mii de „barbudos" împotriva odiosului dictator (schița „Santa Clara"). Regizorul TOMAS GUTIERREZ ALEA împrumută tuturor acestor mici schițe cinematografice un puternic și autentic suflu dramatic, eliminînd din capul locului elementul convențional, inutil, de natură să divagheze acțiunea pe coordonate secundare. În acest fel, faptul esențial este impins pe primul plan, semnificația majoră a întîmplării, limpede, netă. Cu deosebire reușită este schița „Rănitul" în care limbajul cinematografic e de o concizione și un laconism perfect.

I. DELEANU

La centenarul nașterii unui mare artist

Ion Băjenaru și Irina Vlădaia

Am pornit-o zilele acestea spre casa în care a locuit artistul Ion Băjenaru, unul din pionierii de frunte ai Operei Române, care a militat cu ardoare pentru implinirea marelui ideal : înființarea unei scene lirice de stat.

Pe strada Albă la numărul 14 m-au întîmpinat cei doi fii ai artistului, unul, ca și el tenor, (a făcut parte din cadrele Operei, astăzi fiind pensionar) celălalt pictor.

Din anul 1921 de cînd marele artist a încetat din viață, lucrurile, în camera sa de lucru au rămas intacte și păstrate cu deosebită grijă. Sînt amintiri dragi care, toate, vorbesc despre munca și dragostea de teatru, de muzică, a unuia dintre marii noștri cîntăreți a cărui voce a răsunat (peste 40 de ani) pe scena romînească și pe cîteva scene străine. Băjenaru este primul tenor romîn care a creat rolul lui Lohengrin și care a cîntat în cele dintîi opere romînești : „Pepelea" de George Ștephănescu, și „Petru Rareș" de Eduard Caudella. A fost partenerul celor mai mari cîntărețe ale timpului : Adelina Patti, Hariclcea Darclée, Elena Teodorini și altele. În casa în care a trăit, se află o bogată corespondență a regretatului tenor, scrisori și ilustrate de la admiratori și colegi, zeci de fotografii. Cercetîndu-le, am găsit mărturii vii ale puternicei prietenii ce a existat între Ion Băjenaru și profesorul său, compozitorul George Ștephănescu, de care a fost mereu alături, făcînd parte din toate formațiile de operă conduse de maestrul său. La Viena, în cadrul unui turneu, Ion Băjenaru a făcut și imprimări pe discuri. El a cîntat melodii populare ale profesorului său : „Mîndrulița de la munte", „Fluieraș frumos", „Am scris mîndruliței mele". Am putut asculta, spre bucuria mea, două discuri înregistrate cam prin anul 1893, cu vocea tenorului nostru.

Dar casa din str. Albă adăpostește și alte documente. Se află aici însemnări cu privire la turneul lui Ion Băjenaru întreprins împreună cu Hariclcea Darclée la Constantinopol, turneu care s-a bucurat de un răsunător succes. Am mai găsit consemnată și declarația unui mare cîntăreț, tenorul italian Picaluga, venit la București cu o trupă de operetă italiană care, auzindu-l pe Băjenaru a spus: „de ce ne mai chemați pe noi cînd romînii au astfel de voci ?"

...S-au împlinit 100 de ani de la nașterea lui Ion Băjenaru. Viața și cariera acestui pionier al operei noastre sînt pe drept cuvînt pilduitoare !

Sandu NAUMESCU

ARTĂ ȘI PRIETENIE

De curînd a avut loc un schimb de piese și de regizori între Teatrul Tineretului din București și Teatrul Prieteniei din Berlinul democrat. Regizorul Lucian Giurchescu a montat la Berlin piesa „Băiatul din banca a doua" de Al. Popovici iar regizorul Kurt Rabe a pus în scenă la București „Misterul cizmei" de Hans Albers Pederzani după o poveste de Max Zimmering. La premiera care a avut loc la Berlin au plecat autorul și directorul Teatrului Tineretului din București iar la noi au sosit oaspeți din R.D.G. Cu ocazia premierei de la Teatrul Tineretului, am stat de vorbă cu Al. Popovici și D. D. Neleanu, proaspeți întorși din capitala R.D Germane.

Iată ce ne-a relatat D. D. Neleanu, directorul Teatrului Tineretului : — Spectacolul pus în scenă la Berlin de către tînărul și talentatul regizor romîn, Lucian Giurchescu, s-a bucurat de un mare succes atît în rîndurile publicului adult cît și în ale celui tineresc. În interpretarea unor actori de valoare ca Horst Buder, Annemarie Hummel, Anne Lässig, Gunter Wolf, Hansjürgen Gruner, Gertie Eichler și alții care au colaborat îndeaproape cu regia, spectacolul a apărut plin de viață, vesel, modern, antrenant. Tocmai de aceea un ziar și-a intitulat cronica „Triumf la Teatrul Prieteniei".

„Această premieră, ne spune Al. Popovici, ne-a oferit de asemenea prilejul unei cunoștințe interesante cu bogata viață culturală și artistică a capitalei R.D.G. Am vizitat teatrul în care a lucrat Bertolt Brecht unde am văzut una din cele mai insemnate piese ale lui : „Arturo Ui poate fi oprită". spectacol care reprezintă un pamflet antinazist și antimilitarist de o mare forță demascatoare. La Teatrul „Maxim Gorki" am văzut piesa dramaturgului ceh Pavel Kohout, inspirată din cartea lui Jules Verne „Ocolul pămîntului în 80 de zile" un spectacol spumos, plin de vervă, cu o montare de mare fantezie care valorifică pe deplin elementul satiric al piesei. La Opera Comică am văzut „Flautul fermecat" de Mozart. Ceea ce ne-a „fermecat" la acest spectacol a fost faptul că am putut afla o montare de operă de mare fast în care elementul teatral, jocul actoricesc, punerea în scenă de teatru erau la un nivel superior. Am avut deci parte de o călătorie deosebit de instructivă și de întîlniri animate de cele mai calde sentimente prietenești între micii și marii cetățeni ai celor două țări surori în lupta pentru pace și socialism."

N. BULGĂRE

Actrița Anne Lässig, interpreta vulpii din piesa „Băiatul din banca a doua"

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA

„VIZITA BĂTRÎNEI DOAMNE"

de Friedrich Dürrenmatt

la Teatrul Național I. L. Caragiale

În „Vizita bătrînei doamne", pentru prima oară reprezentată în țara noastră, la Teatrul Național „I. L. Caragiale", dramaturgul elvețian Friedrich Dürrenmatt, ne aduce imaginea de coșmar a unei lumi în care totul stă sub semnul banului și în care banul înseamnă moartea. Această imagine a lumii burgheze este de o forță și de o originalitate care nu degeaba au adus autorului celebritatea și unul din locurile de frunte în ierarhia dramaturgiei occidentale.

Ca demascare a dezumanizării burgheze, ca satiră a descompunerii morale burgheziei, devenite simple tinichele, de sunore pe atît de inficiente, drama e sîrălucită, cu aerul ei de coșmar, cu țesătura ei dramatică strict realistă topită straşnic cînd în tragică deformare caricaturală, cînd în simplitate omenească crudă și sfîșietoare. Și dacă autorul ar fi știut să vadă și să sugereze că, în umbra acestei lumi agonice, în mijlocul acestei societăți a mistificării și a cruzimii, se dă o luptă aprigă pentru apărarea omului, se făurește un nou umanism și o nouă morală a justiției sociale, — nu aș fi ezitat să calific **„Vizita bătrînei doamne"** drept o capodoperă a teatrului contemporan...

Dürrenmatt și-a calificat drama drept „comedie tragică", și oricîtă aproximație va exista întotdeauna în asemenea calificări, e sigur că, în cazul acesta, ne îngăduie o înțelegere limpede a intenților autorului, care a vrut să semnifice în mod categoric că în coșmarul său se amestecă elemente de satiră complexă, care pot cuprinde însuși tragicul. Spectacolul trebuie să aibă, și poate să aibă, momentele sale de rîs, dar nu de haz, de rîs, dacă vreți, mohorît și aspru, scrișnitor.

Urmînd o linie care devine comună foarte multor autori dramatici contemporani, Dürrenmatt a însoțit textul său de abundente și minuțioase indicații de regie, pe care regizorul spectacolului, Moni Ghelerter, le-a respectat întocmai, ceea ce s-a reflectat concret, în mod pozitiv.

Pe **bătrîna doamnă** a jucat-o actrița totdeauna mare, Aura Buzescu, realizînd și de data aceasta o creație excepțională prin forță și îndrăzneala compoziției. Pentru teatrul nostru, cred că figura atroce a bătrînei doamne va rămîne multă vreme legată de creația Aurei Buzescu. Pe Alfred Ill l-a interpretat Jules Cazaban, cu obișnuita lui măestrie de a lua rolurile în stăpînirea familiarității sale actoricești, realizînd momente excelente, dar nu o permanentă linie excelentă : actorul are prea mult haz, și nu suficient tragic. Trebuie citat și N. Brancomir, care, de loc pe linia obișnuită a genului său, a fost cu totul admirabil în rolul Primarului. Lui Emil Liptac, interpretul Profesorului, i-a lipsit o nuanțare a tragediei intelectualului burghez, dar rolul său a avut totuși momente de remarcabil relief. Obligat la o suită de variații caricaturale pe o singură temă, adică pe un singur tip uman, C. Bărbulescu ne-a delectat în apariții apropape mute, dar de bun și convingător meșteșug actoricesc. De o excelentă, tristă prestanță, a făcut dovadă Al. Demetriad în rolul valetului fost magistrat. Mai puțin convingător ca de obicei, Matei Alexandru a interpretat silnic rolul Primului din cei patru cetățeni. Nicu Dimitriu și Chiril Economu au completat grupul notabililor cu bune și de efect compoziții, la care trebuie adăugată cu aceeași mențiune pozitivă, interpretarea lui Ion Henter în rolul Polițistului. Există o mulțime de alte roluri în această operă de mare mișcare, și e păcat că actori ca Alfred Demetriu, Victoria Corciov, Marin Negrea, Nicolae Enache, nu pot fi citați decît enumerativ, iar alții deloc.

E totdeauna plăcut să încheiem o cronică vorbind despre „Nobila Doamnă Muzica" (cum se exprimă un erou al piesei), și a consemna că reprezentanții săi, Șt. Mangoianu, a compus o excelentă și plină de spirit partitură, de mare folos spectacolului.

Radu POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Din sumar:

MĂRȚIȘOARE
de acad. VICTOR EFTIMIU

„GUSTAREA DE DIMINEAȚĂ"
Schiță de JOHN STEINBECK

INTERVIU CU MODA DE PRIMĂVARĂ

CONCURSUL NOSTRU SPORTIV CU PREMII

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 283 • Sîmbătă 9 martie 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

Cu emoție, profesoara Viorica Martin de la Școala medie „Mihail Sadoveanu" primește flori din partea elevilor ei

Sărbătorită-FEMEIA!

ACEȘTI BOLNAVI POT FI SALVAȚI!

Păpușa „Ane" și demonstrațiile ei de la Spitalul de urgență „I. C. Frimu"

Vedere de ansamblu a șantierului naval din Oltenița

Întîmplări la S.N.O.

REPORTAJUL ÎN PAGINA 3-A

Modele de primăvară și vară prezentate de „Arta Modei" la magazinul „Victoria", cu prilejul zilei de 8 martie

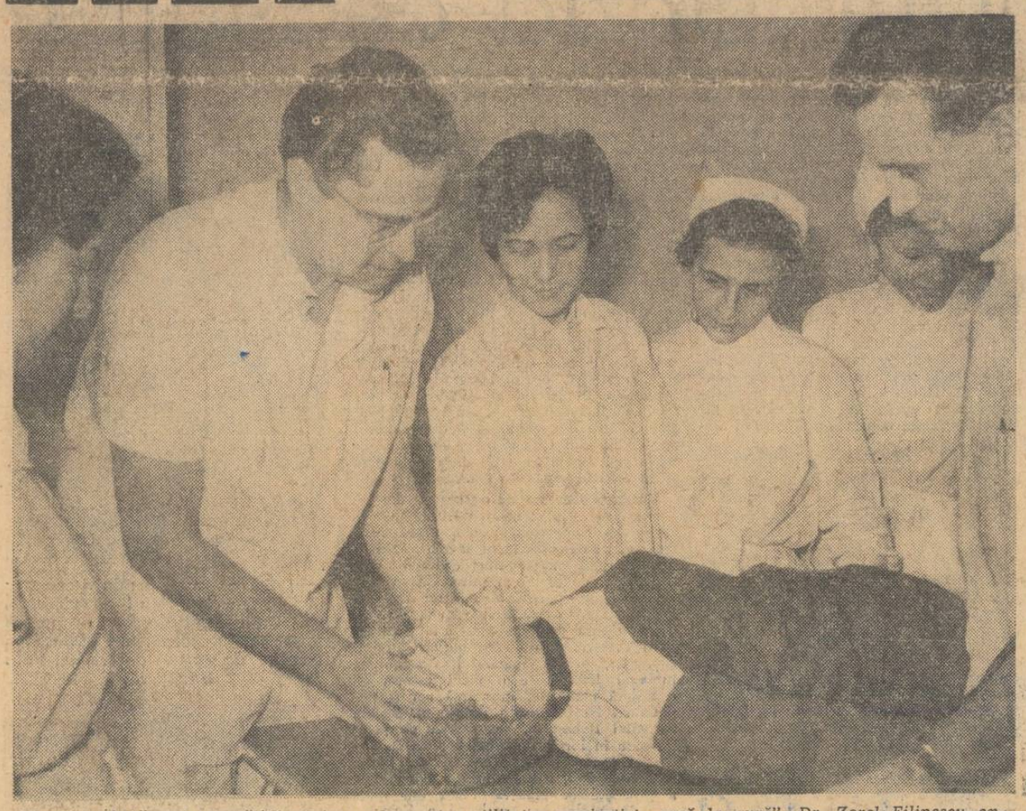

Iat-o pe „Ane", gata pregătită pentru a demonstra utilitatea respirației „gură la gură". Dr. Zorel Filipescu explică, cu ajutorul păpușii, tehnica respirației artificiale.

Fotografia: A. CONSTANTINESCU

A FOST OASPETELE NOSTRU... BARBUSSE

Marele scriitor francez Henri Barbusse a vizitat Romînia în anul 1925. Era pe timpul cînd țara gemea sub apăsarea unei terori nemaipomenite, cînd Partidul Comunist fusese pus în ilegalitate, cînd orice acțiune a clasei muncitoare în susținerea drepturilor sale, orice încercare a ei de a se ridica împotriva samavolniciei stăpînilor, era socotită „crimă contra siguranței statului" și pedepsită cu asprime.

În urmă cu un an avusese loc răscoala de la Tatar Bunar, urmată de represiuni sîngeroase care, alături de alte fărădelegi ale regimului burghezo-moșieresc au stîrnit indignarea opiniei publice progresiste de peste hotare. Credincios idealurilor sale de militant pentru triumful adevărului și dreptății, Henri Barbusse vine cu intenția de a vedea la față locului stările de lucru din Romînia.

Boris BUZILĂ

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Scriitorul Henri Barbusse

Într-o sală a serviciului de reanimare, pe o masă înconjurată de medici, stă întinsă o femeie de talie mijlocie. E blondă, cu părul pus în fileu, cu fața suplă, cu gura ușor întredeschisă, lăsînd să se vadă o dantură strălucitoare ca sideful. Are ochii închiși și buzele bine conturate. E îmbrăcată în trening albastru și poartă tenișii în picioare. Pare de 18 ani. Evident, o sportivă — mi-am zis, o sportivă dintr-o țară nordică, pe cît se pare. Probabil că într-un concurs internațional sau la antrenament a suferit un accident. Dar oare ce concurs internațional se desfășoară în dimineața asta în capitală? Îmi examinez îndată memoria „sportivă". Astăzi nu este nici un concurs internațional la București. Atunci poate că s-o fi accidentat cu alt prilej. Nu. Nu este o accidentată. E „Ane", o păpușă de mărime naturală. Iar medicul reanimator Zorel Filipescu face o demonstrație practică cu personalul Salvării din capitală. Tema demonstrației: se poate salva un om aflat în pericol de a-și pierde viața respirînd în locul lui?

Da, se poate. Urmăriți-o cu atenție pe „Ane" — păpușa norvegiană adusă de curînd din țara fiordurilor nordice...

...Și tînărul doctor Radu Făgărășanu, după ce-și umple pieptul cu aer, își aplică gura pe gura păpușii. Suflă puternic. Deodată pieptul manechinului din material plastic începe să imite mișcările respiratorii ale unui om în care au reapărut semnele vieții.

Viorel LUPU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

DE VORBĂ CU... UN TÎNĂR ACTOR

FLORIN PIERSIC,
de la Teatrul Național „I. L. Caragiale"

În rolul lui Val Xavier din piesa „Orfeu în infern"

Profesia de artist, atît de ispititoare, atît de plină de făgăduieli, a fost, în vremurile trecute, o sursă de mari amărăciuni și dezamăgiri. Maeștrii mai vîrstnici ai scenei românești înfățișează în amintirile lor viața zbuciumată pe care erau nevoiți s-o ducă, lipsa unui climat propice pentru afirmarea talentului, hărțuiala mizeriilor fără număr, teama terorizantă de a rămîne fără contract. În această atmosferă înăbușitoare, multe flori se ofileau înainte de împlinirea rodului.

În zilele noastre, tinerii, înduriți de calitățile lor, să se îndrepte azi spre templul Thaliei, sînt scutiți de calvarul umilirilor din trecut; înaintea lor stau larg deschise porțile afirmării. Prin muncă stăruitoare, prin studiu atent și meticulos, mulți izbutesc să se impună în fața publicului cu realizări demne de laudă. Între acești actori tineri, care s-au remarcat în ultimul timp, atît în film cît și în teatru, se numără și Florin Piersic de la Teatrul Național „I. L. Caragiale". Deunăzi l-am întrebat:

— Cum v-ați hotărît să îmbrățișați cariera de actor?

— A fost o întîmplare. Acum zece ani mă aflam la Cluj, în ultima clasă a școlii medii. Mă pregăteam pentru examenul de maturitate și vroiam să mă înscriu după aceea la una din facultăți. După multe deliberări, mă decisesem pentru medicină. Tocmai începusem să adun cursuri și tratate ca să pornesc, în cursul verii, să învăț, cînd într-o bună zi ne-am pomenit în școală cu o comisie. Era venită de la București și încerca aptitudinile pentru teatru ale elevilor din ultimul an. Mi-a venit rîndul și mie. Țin minte că mi s-a cerut să recit niște versuri de Coșbuc. Eram obișnuit să spun poezii la serbările școlare, ba chiar să și interpretez un rolișor în vreo piesă. Dar niciodată nu-mi trecuse prin gînd să-mi fac o meserie din asta. Am pășit în fața comisiei degajat, ca omul care n-are ce pierde. Am spus ce-aveam de spus, dar care nu mi-a fost uimirea cînd, după terminarea examinării tuturor elevilor, am fost chemat să mi se arate că am vocație

Ion PAVELESCU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Cînd am cotit din Calea Plevnei în strada Ștefan Furtună, m-am întîlnit cu el față-n față. Ba era chiar să mă împiedic în sacul lui, din care se revărsase toată cutia poștală. Era mai burduhănos ca niciodată și poștașul, obosit, îl pusese jos:

— ...Ca să mai răsuflu — se scuză, zîmbind. În zile obișnuite, intră și-un om în el, dar de sărbători nu mai are loc niciun vîrf de ac. Telegrame, felicitări, ilustrate, plicuri, pliculețe, plicușoare, — of, multe se mai string! O lume întreagă își dă întîlnire în... sacul meu. Exagerez? Biinee — uite aici: comuna Grăniceri — raionul Criș, Universitatea Lomonosov-Moscova, satul Ghenoaica — raionul Mizil, schela Gura Ocniței, Budapesta — R. P. Ungară, fabrica de ciment — Medgidia, G.A.C. Filimon Sîrbu — Făurei, strada Mihail Eminescu — București, Complexul de sticlărie și ceramică fină — Sighișoara...

Citea adresele cu accent profesional, dar învîrtea în mînă plicurile cu dexteritate de prestidigitator.

— Îmi trec în fiecare zi atîtea prin mînă, încît am impresia că le ghicesc și conținutul — glumi poștașul. Vă spun eu precis: azi, cele mai multe încep cu „te felicit" și „îți urez". Și toate sînt pentru aceeași sărbătorită — femeia...

Pia RĂDULESCU
Fotografii: Nicu VASILE

(Reportajul în pag. 3-a)

CICERONE THEODORESCU

TRANDAFIRUL

Trece-o boare pe tăcute
Trandafirii să-i sărute
Că-i sărută nu mă mir,
Am și eu un trandafir.

TU ȚARINA, EU GRÎUL

Tu țarina, eu grîul,
Tu albia, eu rîul
Tu ca pădurea-n vînt.
Eu adierea-ți sînt...

DRAGOSTE CU ZBORUL IUREȘ

Dragoste cu zborul iureș
Turturel flămînd și gureș
Rău mă-mbeți și bine mi-i,
Bine cîntecul ți-l știi...

MUNCA-I TOT O DRAGOSTE

Peste cîmp și peste luncă
Numai dragoste și muncă.
Dragostea ni-i staroste...
Munca-i tot o dragoste!

Un cadou frumos, de la magazinul „Bijuteria" din Calea Victoriei

Meridiane

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

ÎN DIFERITE țări din Africa se practică vînarea animalelor sălbatice pentru grădinile zoologice din lume. Acest fel de a vîna presupune o tehnică specială, foarte complicată, care pretinde o înaltă dexteritate.

Imaginea înfățișează un moment dintr-o asemenea vînătoare: din mașina care se deplasează cu mare viteză se încearcă prinderea unui rinocer cu ajutorul unor lațuri.

●

LA INSTITUTUL tehnic din Berlinul occidental au fost prezentate, în cadrul unui ciclu intitulat „Muzica în epoca tehnicii", lucrări ale lui Yannis Xenakis, care se bazează pe formule ale matematicii, geometriei și astronomiei, din domeniul calculului probabilităților și al cibernetici. Ascultătorii profani nu au deslușit însă altceva decît zgomote asurzitoare, cu singura menire, pare-se, de a sparge timpanele.

●

FERENCZ ROZSNYOI, funcționar la oficiul stării civile din Budapesta, a refuzat să oficieze o cununie. Un cunoscut scafandru maghiar își exprimase dorința să se căsătorească cu aleasa inimii sale, o înotătoare, pe fundul Dunării. Viitorul soț a propus să-l echipeze pe funcționar cu o ținută adecvată, cu un microfon etanș și chiar cu... un registru impermeabil. Insensibil la farmecul „lumii tăcerii", Ferencz Rozsnyoi a declarat că oficiază cununii numai pe uscat.

●

O LOCUITOARE din Karl Marxstadt (R. D. Germană) Ana Schmalzried a reușit o performanță rară: după cinci ani de mari

străduințe a făcut să înflorească și să dea rod bogat un portocal. Pentru zona unde se află situată localitatea, rezultatul constituie un adevărat record.

●

PRIMELE timbre ale Organizației Națiunilor Unite au apărut în 1951. Aceste timbre sînt folosite pentru difuzarea corespondenței la toate organizațiile și serviciile O.N.U. Au fost emise, printre altele, timbre ce reproduc declarația O.N.U. „Drepturile omului". Cu prilejul împlinirii a zece ani de la adoptarea acestei declarații, în U.R.S.S. ca și în multe țări ale lumii, au apărut timbre speciale. În total, O.N.U. a emis peste 110 timbre.

●

FOTOGRAFIA aceasta vă înfățișează unul din numeroasele vase rapide cu care a fost înzestrată flota comercială maghiară.

De fabricație sovietică, aceste vase de mare viteză (60 km. pe oră) sînt folosite pentru transportul pasagerilor pe Dunăre.

●

UN LOCUITOR al orașului Memphis (S.U.A.), în vîrstă de 71 de ani, a înaintat cerere de divorț. Cetățeanul avea un argument temeinic: l-a părăsit soția. Examinînd cererea, tribunalul a descoperit că soția îl părăsise acum 50 de ani. De ce nu ați făcut cerere de divorț înainte? l-a întrebat judecătorul. A urmat răspunsul: — Continuam să sper că se va întoarce.

●

SOCIETATEA pentru protecția animalelor din Barcelona și-a epuizat fondurile pentru întreținerea a 19.587 pisici. Pentru completarea fondurilor s-a hotărît organizarea unor lupte de tauri.

●

„TÎNĂRUL CANADIAN termină școala la 18 ani, la 20 de ani se însoară, la 21 de ani este tată, iar la 22 de ani șomer", — a declarat recent fostul ministru de finanțe al Canadei, Knowlen.

„Afacerea Federconsorzi"

II

Comisia de anchetă instituită de parlamentul italian pentru a cerceta unele activități dubioase ale „Federconsorzi-ului (Federația consorțiilor agricole) fusese alcătuită din reprezentanții mai multor partide. Dar în timp ce deputații partidelor de stînga se străduiau să-și facă datoria și să scoată la iveală legăturile speculative ale „Federconsorzi"-ului, cu o serie de trusturi, reprezentanții unor partide de dreapta ridicau tot timpul obstrucții.

Scrisoarea din „Expresso"

Este semnificativ în acest sens episodul cu scrisoarea apărută în ziarul „Expresso". Este vorba de o scrisoare adresată comisiei și care, în mod surprinzător, a dispărut din dosare... După puțin timp, ea a fost publicată în „Expresso".

Cercetările făcute au arătat că scrisoarea fusese primită de un redactor al ziarului, Corbi, de la Vincenzo Cavallaro, fost consilier la „Federconsorzi". Chemat în fața comisiei să dea explicații, Cavallaro a fost interogat formal, cu multe menajamente de către președintele comisiei Dosi, cunoscut prin legăturile pe care le are în mod indirect cu... Federația implicată. Cavallaro s-a eschivat să dea răspunsuri precise. Pentru modul cum a decurs „interogatoriul" este semnificativă această frîntură de dialog:

DOSI: Atunci să reluăm cu cea mai mare exactitate afirmațiile dv. Mi se pare că se poate spune că ați intrat în posesia unei ciorne de scrisoare care nu avea nici o adresă și din al cărei context ați putut reține cui îi era destinată. Ciorna nu era nici semnată. Dar dv. ați putut deduce din context cine ar fi trebuit să o semneze. Nu doriți să faceți cunoscut comisiei numele persoanei care a ușurat regăsirea acestei ciorne. Ați dori să mai adăugați altceva?

CAVALLARO: Mă voi limita doar la aceste declarații.

DOSI: Vă mulțumesc pentru răspunsurile dv.

Pentru ce i-a mulțumit președintele comisiei? Probabil că pentru răspunsurile pe care Cavallaro nu le-a dat privind persoana care a contribuit la sustragerea scrisorii.

În ciuda eforturilor făcute de Dosi, interogatoriul a adus și unele clarificări. Cavallaro, implicat într-o serie de rivalități în cadrul „Federconsorzi", s-a referit și la „furturile care au loc la Federația consorțiilor agricole" și a arătat că i-au devenit cunoscute „unele fapte care sînt în legătură cu moralitatea conducătorilor Federației". După terminarea interogatoriului, cîțiva membri ai comisiei de anchetă au propus continuarea anchetării lui Cavallaro, dar prin votul membrilor creștin-democrați, neofasciști și monarhiști ai comisiei, propunerea nu a fost aprobată.

Adevărul începe să iasă la lumină

Încet-încet au început să iasă la iveală fapte din ce în ce mai compromițătoare și din alte domenii. În lunile octombrie, noiembrie și decembrie 1962 a fost efectuată ancheta asupra pieței cimentului din care s-au aflat fapte relevatoare. S-a constatat că în sectorul pieței cimentului există un control maxim, mascat, din partea unor puternice forțe monopoliste. Au fost produse dovezi asupra complicității dintre unele verigi ale administrației care controlează prețurile și marii producători de ciment, complicitate care s-a soldat cu vinderea cimentului la preț de speculă. Între altele s-a aflat că membrii unei comisii parlamentare, însărcinate cu analizarea prețului la ciment, s-au folosit ani de zile în analizele lor, fără a face cercetări proprii, de analizele umflate ale prețurilor de cost puse la dispoziție chiar de către marile societăți interesate...

Activitatea comisiei devenea din ce în ce mai stînjenitoare, și mai primejdioasă pentru o serie de personalități creștin-democrate implicate în afacerile dubioase ce deveneau de notorietate publică. În ianuarie, aceste cercuri au trecut la contraofensivă, constituind în cadrul comisiei parlamentare de anchetă un grup al membrilor aparținînd partidului democrat-creștin, mișcării sociale italiene (de nuanță fascistă) și partidului monarhist. De asemenea, un democrat-creștin, Butte, care nu se pretea la politica de obstrucție în cadrul comisiei de anchetă, a fost înlocuit cu un altul — om mai docil. În această perioadă au dispărut și niște documente ale comisiei, între ele și studiul economistului Rossi-Doria, prin care se demascau într-un mod convingător afacerile vaste întreprinse de „Federconsorzi" pe seama maselor de producători agricoli și de consumatori.

Întrebări „nepotrivite"

Dar bătălia mare s-a dat în special atunci cînd, în urma insistențelor unei părți a comisiei, nu a mai putut fi evitat interogatoriul unei personalități marcante din „Federconsorzi", al domnului Mizzi, directorul general al Federației consorțiilor agricole.

Interogatoriul lui Mizzi a stîrnit un interes deosebit, de declarațiile acestuia depinzînd în continuare evoluția anchetei. De fiecare dată cînd unii din membrii comisiei puneau lui Mizzi întrebări precise, dificile, care-l puneau pe acesta în fața unor fapte demascatoare, alți membri ai comisiei de anchetă se împotriveau. Se punea la vot și, cu majoritate mecanică, se decidea:

— „Întrebare nepotrivită"...

Cu toate că Mizzi a fost scutit de numeroase întrebări „nepotrivite", din declarațiile sale — combinate cu elemente cunoscute dinainte — s-au putut afla numeroase fapte care proiectează și mai multă lumină asupra legăturilor dintre „Federconsorzi" și numeroase trusturi italiene și străine. S-a confirmat existența unui acord între „Federconsorzi" și societatea F.I.A.T. care echivalează cu formarea unui grup monopolist integrat cu rol dominant pe piața italiană. De unde în urmă cu 10 ani tractoarele „F.I.A.T.-OM" vîndute prin intermediul Federației reprezentau aproape un sfert din totalul tractoarelor vîndute pe piață, în 1961 acest procent a trecut de 50 la sută. Acele cooperative producătoare care nu cumpărau produsele F.I.A.T. și încercau să achiziționeze tractoare la un preț mai redus erau ulterior persecutate. Domnul Mizzi a fost silit să admită în cadrul interogatoriului că „Federconsorzi" a încheiat convenții monopoliste și în problema aprovizionării cu îngrășăminte. Prin una din convenții Federația a fost împuternicită de un trust chilian de azotat de sodiu să vîndă în mod exclusiv produsele sale pe piața italiană. Printr-o altă convenție „Federconsorzi" are drepturi exclusive de vînzare pe timp de opt ani asupra tuturor varietăților de îngrășăminte produse de industria italiană.

D. Mizzi preferă să nu răspundă

Aceste convenții, precum și alte aranjamente cu concernul SEIFA au contribuit la vinderea pe piață cu prețuri de monopol mult umflate, la scoaterea din buzunarele micilor producători a unor mari sume de bani.

La întrebarea dacă conducătorii consorțiilor agrare provinciale sînt salariați ai Federației, domnul Mizzi a protestat energic, aproape jignit. El a admis că acești funcționari au fost numai „propuși" de „Federconsorzi"...

Comisiei îi parveniseră informații despre cooperative care, refuzînd să cumpere îngrășăminte la prețurile dictate de monopol, au fost supuse șantajului. Fiind întrebat asupra acestor cazuri, d. Mizzi a preferat din nou să nu răspundă...

Manevră de ultimă oră

Datele abundente existente în dosarele comisiei de anchetă confirmau că ani de zile „Federconsorzi" a încheiat înțelegeri de tip monopolist cu numeroase mari societăți, că aceste înțelegeri au adus mari pagube atît micilor producători cît și maselor de cumpărători, că mari sume — apreciate la 1000 de miliarde — care au intrat în casele de bani ale Federației au fost cheltuite fără justificări, existînd indicii că ar fi fost furnizate ca fonduri pentru campaniile electorale ale partidului democrat-creștin de guvernămînt.

În pofida obstacolelor, ancheta avansa. După interogatoriul lui Mizzi urma să fie chemați în fața comisiei factori de răspundere din Ministerul Agriculturii — prof. Albertario și dr. Miragli, care răspundeau de politica federațiilor consorțiilor agricole. Se întrevedeau noi dezvăluiri. Numai că, atunci, dizolvarea parlamentului în vederea viitoarelor alegeri parlamentare a oferit cercurilor legate de „Federconsorzi" prilejul unei manevre de ultimă oră, manevră efectuată cu sprijinul unor înalte oficialități. A urmat concedierea, pur și simplu, a membrilor comisiei, sigilarea întregii arhive adunate în urma cercetărilor întreprinse!

Asupra afacerilor „Federconsorzi"-ului nu s-a așternut totuși uitarea. În ziarele italiene continuă să apară proteste împotriva întreruperii lucrărilor comisiei, precum și numeroase noi materiale demascatoare privind activitatea dusă de „Federconsorzi", materiale care aruncă o lumină semnificativă asupra unora dintre canalele prin care societățile monopoliste jefuiesc pe micii producători și pe consumatorii italieni.

U. VĂLUREANU

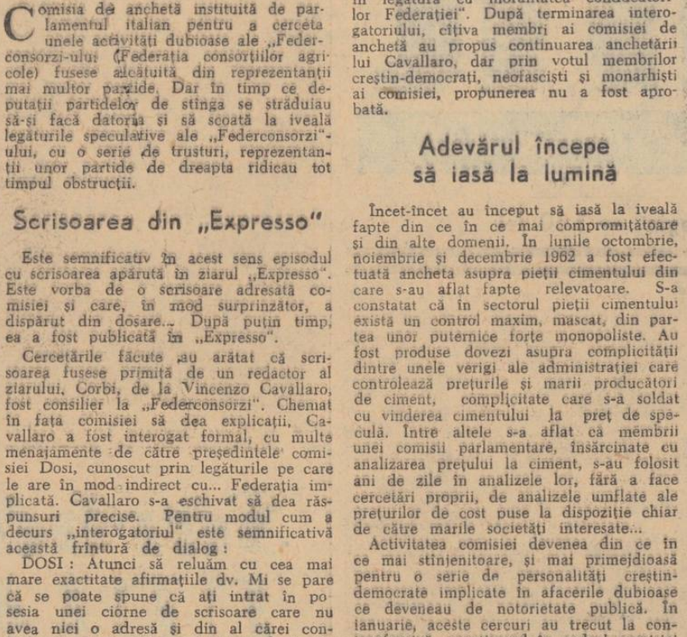

De curînd, o serie de ziare din Europa occidentală au publicat pe primele pagini o mare fotografie, pe care se putea vedea un manechin al unei renumite croitorese din Londra, care prezenta modelul unei noi rochii, confecționată dintr-un material cu totul aparte. Manechinul a coborît dintr-o mașină blindată, înconjurat de o întreagă armată de polițiști, care aveau „misiunea" de a „păzi" materialul din care era confecționată rochia. Ce fel de material era acesta, întrucît a necesitat atenția deosebită a poliției? Ei bine, rochia era confecționată din... o mie de bancnote de cîte 5 lire sterline fiecare.

Și, aceasta, în timp ce numeroase familii de oameni ai muncii din Anglia suferă de foame și frig, se zbat într-o neagră mizerie și lipsuri Cîte din soțiile șomerilor englezi nu și-ar dori o rochie nouă, fie ea și din cel mai ieftin material!

Într-un oraș american obișnuit...

Orașul New Orleans este un oraș american obișnuit. După cum spune un reporter al ziarului „Washington Post" orașul New Orleans este „obișnuit" și prin strînsa legătură ce există între criminalitatea organizată și viața politică. Iată numai cîteva exemple.

În 1946, pe baza unui program care prevedea anumite măsuri privind lichidarea corupției, primarul orașului a fost ales Morrison. Aceste „măsuri" au durat cîteva luni după care totul a intrat în normal... Un comitet special de anchetă a întocmit un raport cu privire la șantajul practicat de către poliție. În urma acestui raport s-au luat unele „măsuri": singura persoană condamnată a fost... principalul anchetator al comitetului.

Procurorul de district Jim Garrison, arătînd legăturile dintre poliție și grupurile criminale care acționează în oraș compară poliția cu o armată care, înconjurînd dealul pe care se află inamicul de ani și ani de zile, se face că a uitat pur și simplu misiunea. În această situație dealul rămîne ocupat și fiecare din cele două părți sînt absolut mulțumite, deoarece lucrurile au fost întotdeauna așa. Dacă armata, adică poliția, ar ocupa dealul, adică și-ar face așa cum trebuie datoria și n-ar fi implicată în mai toate afacerile, atunci... și sprijinul secret al unui dușman prietenos ar dispărea...

În toate aceste legături invizibile și secrete intervin banii, afacerile, care joacă un rol deosebit de important în viața politică. În această privință același principal anchetator de care am vorbit mai sus a arătat că există o „tradiție de deținere a serviciilor publice de către persoane care par să fie mai obligate față de gangsteri decît față de... binele public"! Acest lucru nu este un fenomen izolat ci ceva obișnuit, cotidian. Un oarecare Peter Hand a explicat cît se poate de clar lucrurile: „La timpul cuvenit faci o donație publică și totul este foarte bine. Nimeni nu va fi supărat". Ce înțelege el prin această „donație" este foarte limpede: Hand a fost membru „fondator" al grupului de gangsteri Costello-Kastel care a introdus jocurile de noroc în stil mare. „Rentabilitatea" acestei „donații" i-a adus lui Hand profituri de mii de dolari pe lună!

Prin astfel de acțiuni și-au asigurat oamenii de teapa lui Hand, avînd la activul lor nenumărate jafuri și infracțiuni, drumul spre „înalta societate" și spre viața politică.

Ziarul „The Washington Post" din care am luat datele de mai sus dă și alte exemple în ce privește legătura dintre lumea afacerilor, poliție și politică. Iată, de pildă, cazul lui John J. Grosch. Cu ani în urmă el a fost șeful detectivilor din New Orleans. Într-o depoziție, însăși soția lui a arătat că Grosch stringea, pe căi misterioase, cu regularitate, bani într-un seif. Și a adunat, în scurt timp o sumă frumușică: 150.000 de dolari! Un judecător din acest oraș a declarat că „oamenii (afaceriștii — n.n.)... sînt mai bucuroși să plătească o anumită sumă pentru a clasa un proces sau să obțină o favoare decît să aibă o administrație cinstită!"

Iată ce scria în legătură cu aceasta, ziarul „New York Herald Tribune": „Jocurile de noroc, traficul cu stupefiante, escrocheriile... se află acum printre afacerile cele mai rentabile din S.U.A....". Iar Edgar Hoower, conducătorul F.B.I.-ului spune adevărul fără nici un ocol: „Nicăieri în lume, criminalitatea nu este atît de rentabilă (!!), de bine organizată și mai puțin stînjenită de cei care trebuie să aplice legile ca în S.U.A.". Comentariile sînt cu totul și cu totul de prisos. În ce privește unele concluzii să lăsăm să le tragă tot un american, nu unul oarecare, ci senatorul Joseph Clark. El a declarat textual: „Oriunde ne vom arunca privirile, fie în consiliile orășenești, fie în adunările legislative ale statelor sau în Congresul S.U.A., ceea ce vom vedea acolo ne va provoca un dezgust pe care cu greu îl vom putea ascunde... Influența aparatului politic, pătruns de îngîmfare și descompunere, duce direct la ignorarea intereselor sociale, iar pasiunea protecțiilor și împărțirea locurilor privilegiate anumitor persoane aduce cel mai mare prejudiciu intereselor societății...".

20 de ani de la moartea poetului Kostas Palamas

— Corespondență din Atena —

S-au împlinit două decenii de la moartea marelui poet grec Kostas Palamas, a cărui personalitate a dominat întreaga viață literară greacă timp de șase decenii.

Pentru ziarele ateniene, comemorarea morții sale a fost prilejul unor pagini speciale închinate vieții și creației sale literare. De asemenea, la mormîntul marelui poet a avut loc o adunare comemorativă care a reunit remarcabili oameni de cultură și de litere din Atena, precum și oficialități. „Artist-cetățean, Palamas și-a închinat întreaga sa viață și operă ideilor de libertate și progres," a relevat în cuvîntul său rostit la adunarea comemorativă, cunoscutul poet Kostas Varnalis, laureat al „Premiului internațional Lenin pentru întărirea păcii între popoare" și președinte de onoare al Asociației oamenilor de litere din Grecia.

Cel ce avea să fie denumit, pe drept cuvînt, primul poet al țării, a văzut lumina zilei la Patras în 1859. Își face debutul în literatură în 1886 cu „Cîntece din țara mea", culegere de poezii lirice în care preamărește frumusețea cîntecelor populare grecești. Trei ani mai tîrziu, publică poezia „Imnul Atenei", tot de factură lirică, dar într-o versificație mai amplă, în care cîntă patriotismul poporului.

Vasta sa creație poetică, ce însumează 30 de volume și este caracterizată prin unitate și spirit de sinteză, cuprinde ciclurile de versuri „Moartea palicarului" (haiducului — n.r.), „Ochii sufletului meu" (cu nuanțe simboliste), „Necazurile lagunei", „Contratimpi", „Epopeea", „Dodecalogul țiganului" și altele. Grandoarea și frumusețea le concepe ca inseparabile, epopeea justificînd lirismul. Pătrunsă de largi semnificații sociale, poezia lui emoționează, dar mai ales îndeamnă la meditare. Cîntărețul naturii și al luminii, în imagini de o inegalabilă frumusețe, lovește fără cruțare în lumea veche putredă. Afirmîndu-se ca un mare poet de idei, Kostas Palamas aduce în poezia neo-greacă a timpului ecoul luptelor sociale și politice ale poporului său. Exprimînd eforturile claselor mișlocit în lupta cu feudalismul, pentru transformarea societății, Palamas a reflectat în poezii ca „Imn pentru pace", „Cîntece pentru muncitori", „Satira împotriva oligarhiei", idei progresiste. El a scris într-o limbă accesibilă, cultivînd în opera sa limba populară greacă — dimotiki, îmbogățind-o și valorificîndu-i resursele estetice de limbă literară.

Poezia greacă, de la sfîrșitul sec. al XIX-lea pînă în 1920, s-a dezvoltat în general, în sensul curentului palamasian. În istoria literaturii neogreceși, Kostas Palamas este considerat nu numai un mare poet național dar și un remarcabil critic literar și creator de limbă.

Străbătut de cald patriotism, de dragoste pentru libertatea națională și socială, Palamas s-a pronunțat, totodată, în spiritul înțelegerii și colaborării între popoarele balcanice încă de acum o jumătate de veac.

Poporul grec, îndrăgit de poet în versurile sale, îi păstrează o vie amintire, expresie a prețuirii creației poetice a celui ce și-a pus lira în slujba luptei pentru libertate și progres. Cu 20 de ani în urmă, în plină ocupație a Greciei de către hitleriști, înmormîntarea lui Kostas Palamas, la care au participat mii de cetățeni ai Eladei, a constituit pentru poporul grec un prilej de a-și exprima protestul viguros împotriva cotropitorilor.

Dana GHEORGHIU

Ideea fixă a lui von Hassel ministru de război al R.F.G.

Desen de Cik DAMADIAN

Din istoria ceasului

Începînd din cele mai vechi timpuri, omul a fost întotdeauna tentat să scruteze și să descopere tainele timpului, să măsoare scurgerea lui insesizabilă. Instrumentele pe care le-a creat în acest scop au purtat întotdeauna pecetea strădaniilor sale spre perfecționare și a aspirațiilor lui spre frumusețe.

Istoria producției de ceasuri este legată de multe nume celebre, din diverse timpuri și de diferite naționalități. Așa, de exemplu, savanții din antichitate au emis numeroase teorii în legătură cu timpul. Astfel, în prima jumătate a secolului II matematicianul și astronomul grec Claudiu Ptolomeu a împărțit o zi și o noapte în douăzeci și patru de părți egale. Platon, la rîndul său, a creat un deșteptător hidraulic. Mai tîrziu, Galileo Galilei a descoperit legile oscilării pendulei, iar olandezul C. Huygens a combinat mecanismul ceasului cu pendula. În anul 1740 englezul Benjamin Gensman a descoperit mo-

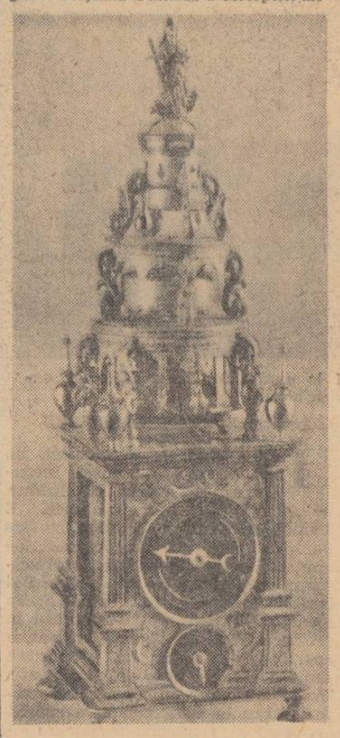

Pendula cu clopoței din Muzeul de artă decorativă din Budapesta, datînd din secolul al XVIII-lea

dul de topire a oțelului pentru ceasuri, iar în 1839 fizicianul german Carol Steingel a propus să se producă ceasuri electrice. Un rol însemnat în istoria producției de ceasuri au avut și Jean și Pierre Leroy. Beaumarchais — autorul celebrelor opere „Nunta lui Figaro" și „Bărbierul din Sevilla" a lucrat și el ca ceasornicar la curtea regală a Franței.

O contribuție importantă în producția ceasurilor au adus-o, de asemenea, ceasornicarii ruși. Este cunoscut astfel numele lui Ivan Kulibin, care a fost constructorul primului pod cu o singură arcadă din Rusia și inventatorul telegrafului optic. În anul 1404 pe turnul Frolov din Kremlin, a fost montat primul orologiu, iar în 1709 Iacov Cernov a montat orologiul pe turnul Spaaski din Kremlin.

După datele culese de istorici, ceasurile mecanice au apărut încă în secolul al XVI-lea. Peste o sută de ani ele s-au perfecționat, avînd și un arc. Ceasurile de cameră, care erau foarte rare, împodobeau numai palatele și castelele împăraților și regilor, iar, mai tîrziu, și palatele curtenilor lor.

În Muzeul Armelor din Kremlin sînt expuse o serie de ceasuri, unice în felul lor. Printre aceste ceasuri rare se află și ceasul „Bacchus", lucrat de un german în secolul al XVI-lea. Acest ceas reprezintă un car alegoric tras de un elefant. Atunci cînd ceasul merge, ochii elefantului se mișcă, iar zeul vinului, „Bacchus", care se află în car, ridică cupa cu vin. Un alt exemplar rar este ceasul-craniu, executat de un francez în secolul al XVII-lea. Din acest ceas, care reprezintă un craniu de om s-au mai păstrat pînă în zilele noastre doar două exemplare, dintre care unul se află la Moscova și unul la Viena. În același muzeu se află, de asemenea, ceasul-agendă (în forma unei agende), care a aparținut monetăriei lui Ivan cel Groaznic, ca și ceasul de aur cu care împăratul Alexei, tatăl lui Petru cel Mare, se ducea la vînătoare — ceas făcut de un ceasornicar rus în secolul al XVII-lea și care are un diametru de zece centimetri. Tot aici pot fi admirate și ceasul lucrat de Nicolai Bronnikov în secolul al XIX-lea — ceas făcut în întregime din lemn (numai firul și arcul sînt din metal) — și deșteptătorul cu flacără din China antică, a cărui sonerie melodică avea darul de a scula pînă și pe cel mai somnoros om.

Numeroase exemplare de ceasuri din secolele XVII și XVIII sînt păstrate în muzeele din Budapesta. Unele dintre acestea au fost descoperite în cavouri, ceea ce dovedește că aceste mici cadrane s-au bucurat și de multă prețuire. Cîteva ceasuri splendide posedă Muzeul de Artă din Budapesta. Aici poate fi văzută, de pildă, frumoasa pendulă construită de meșterul ceasornicar din Augsburg, Gerhard Emmoser, pentru împăratul Maximilian, în anul 1566. Este o piesă lucrată cu deosebită măiestrie, în aramă aurită, împodobită cu încrustații de argint. Soclul, în stilul Renașterii, se sprijină pe patru picioare în formă de broască țestoasă. Cadranul poartă o dublă numerotare de la I pînă la XII, aidoma orbitei Soarelui și a principalelor planete. Placa din spate este împodobită cu o hartă a Europei, gravată artistic.

Sprijinit pe patru labe de leu înaripat, ceasul în formă de turn, opera meșterului Janos Schmidt, datează de un secol mai tîrziu. Un mic clopoțel, așezat în creștet, marchează scurgerea timpului. Este o piesă sobră, de un stil aproape puritan, în mod net opus manierei meșterilor din Augsburg, care a dominat gustul epocii.

Printre piesele de înaltă valoare artistică din acest muzeu și care stîrnesc o vie curiozitate se poate vedea, de asemenea, deșteptătorul confecționat de meșterul Tomassy din Pecs, ale cărui arătătoare puneau în mișcare o figurină de fierar înarmat cu un ciocan. La ora voită ciocanul lovea o mică cutie de praf de pușcă care făcea explozie, deșteptînd cu un zgomot teribil pe cei ce dormeau.

Odată cu trecerea timpului, și știința a făcut pași de gigant în toate domeniile. Și, nu se putea ca această dezvoltare a ei să nu se facă simțită și într-un domeniu atît de important cum este cronometrarea timpului, atît de necesară omului în toate sectoarele de activitate.

De la cadranul solar — din antichitate, la ceasurile moderne de astăzi, electronice și atomice, este într-adevăr un salt gigantic.

Unul din cadranele pendulei construită pentru împăratul Maximilian, care indica poziția aștrilor pentru stabilirea horoscopurilor, expusă în Muzeul de artă decorativă din Budapesta

Pendula-calendar, construită în 1566 de Gerhard Emmoser, destinată împăratului Maximilian I, aflată în Muzeul de artă decorativă din Budapesta

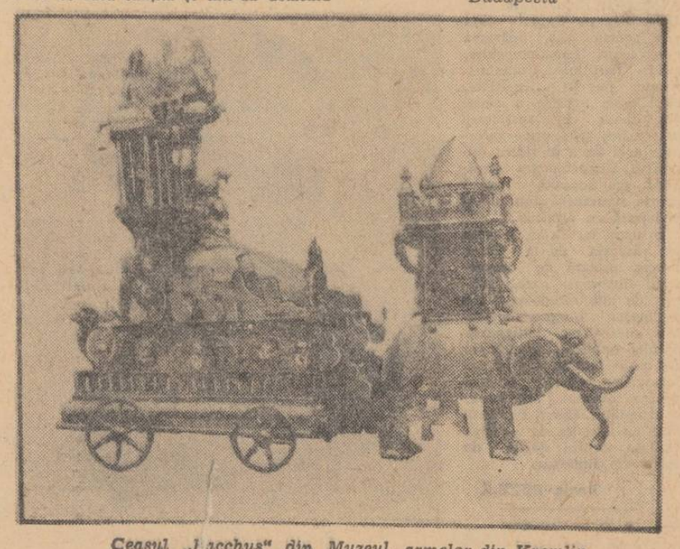

Ceasul „Bacchus" din Muzeul armelor din Kremlin

A FOST OASPETELE NOSTRU... BARBUSSE

(Urmare din pag. 1)

Scriitorul francez, însoțit de Paul Lamy, avocat la baroul din Bruxelles și Léon Vernochet, secretarul general al Internaționalei muncitorilor intelectuali, sosește la mijlocul lunii noiembrie și rămîne în țara noastră vreme de aproape două săptămîni.

Vizita lui Barbusse a fost întîmpinată și însoțită necontenit de perorațiile isterice ale presei reacționare, exponenta cercurilor de la cîrma țării, acestea știind prea bine că realitățile pe care avea să le cunoască scriitorul nu puteau să-i inspire acestuia decît indignare și revoltă. Ziare ca „l'Independance roumaine" — oficiosul în limba franceză a partidului liberal, aflat la putere, „Îndreptarea", „Universul", susțin în coloanele lor o violentă campanie de presă menită să dezinformeze opinia publică asupra scopului vizitei lui Barbusse.

Dar, așa cum avea să scrie mai tîrziu în cartea sa „Călăii", consacrată în mare parte lucrurilor văzute în Romînia burghezo-moșierească ca și nuvela „Convertirea lui Ion Grecea", în ciuda acțiunii de defăimare la care a fost supus de către presa coruptă, cu totul alta a fost atitudinea cercurilor largi ale poporului față de această vizită. „Clasele truditoare cu care am fost în contact în diferite rînduri — avea să scrie mai tîrziu Barbusse — de asemenea și un număr de intelectuali de vază și ziariști ai presei de stînga au privit cu desăvîrșită simpatie... proiectul pe care vroiam să-l realizez".

În legătură cu acest proiect și pentru lămurirea opiniei publice, Barbusse face numeroase declarații în care-și exprimă dorința de a duce la bun sfîrșit o documentare obiectivă, în numele unor intelectuali de seamă printre care se numărau scriitorul Romain Rolland și celebrul fizician Einstein.

„Nu sîntem o delegație oficială — declara Barbusse — dar sîntem totuși o delegație. Putem revendica cu mîndrie onoarea de a fi o delegație a opiniei publice occidentale care a fost alarmată de anumite fapte, de anumite metode represive care i-au fost relevate și care... nu e preocupată decît de grija de a ști dacă faptele acestea sînt exacte".

Exprimînd simpatia cercurilor democratice și a maselor largi, singură presa muncitorească a fost aceea care a oglindit în cea mai fidelă măsură și în adevărata ei semnificație vizita lui Henri Barbusse. Publicația „Viața muncitoare", editată de Partidul Comunist din Romînia, însera un articol de salut la venirea scriitorului în care se spunea: „Romînia muncii manuale și spirituale trăiește momente mari. De o săptămînă se găsește în mijlocul ei Henri Barbusse, scriitorul social cu faimă mondială, președintele „Asociației republicane a foștilor combatanți", întemeietorul și conducătorul grupului „Clarté" al intelectualilor radicali, fruntaș al Internaționalei comuniste. Henri Barbusse omul, luptătorul și gînditorul stă la răspîntia spirituală a două lumi ce se ciocnesc, anunțînd prin măreața operă ce o îndeplinește triumful luminii adevărului și dreptății asupra milenarei asupriri a creatorilor cu brațul și cu mintea. În Romînia el este solul acestui sublim ideal".

Din prima zi a sosirii la București Henri Barbusse a căutat să ia legătura cu cercurile muncitorești din Romînia, stînd de vorbă cu o delegație a Sindicatelor unitare care l-a pus în cunoștință cu actele de arbitrar și teroare îndreptate împotriva organizațiilor muncitorești.

În dimineața zilei de 22 noiembrie 1925 are loc, sub auspiciile sindicatelor unitare, o mare întrunire cu participarea scriitorului. În fața sutelor de ascultători care, potrivit relatărilor presei muncitorești, umpluseră cele două săli și culoarele sediului sindicatelor unitare, Barbusse a rostit o cuvîntare înflăcărată. El a spus printre altele: „Vă aduc salutul proletariatului din Europa și vă pot asigura că speranțele, sforțările voastre sînt împărtășite cu atenție și urmărite de către frații voștri de peste hotare... Primirea voastră m-a emoționat, cu atît mai profund cu cît și eu, împreună cu voi, fac parte din marea familie a muncitorilor din toată lumea ale căror inimi sînt însuflețite de aceeași solidaritate indestructibilă. E solidaritatea acelora care sînt creatorii tuturor bunurilor lumii contemporane și ziditorii lumii de mîine... Voi întruchipați forțele reînvierii, voi care suferiți astăzi și creați bunurile pentru huzurul unei lumi care vă disprețuiește, mîine veți ține frînele istoriei și propriei voastre soarte în mîinile voastre puternice".

Adunarea s-a terminat cu o călduroasă manifestație de simpatie, un mare număr dintre participanți însoțindu-l pe Barbusse pe Calea Victoriei, de la locul unde s-a ținut întrunirea pînă la hotelul unde locuia.

Boris BUZILĂ

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

SĂRBĂTORITĂ — FEMEIA!

Flori, flori, flori — pentru sărbătorita noastră!

(Urmare din pag. 1)

Și-a săltat sacul, s-a suit în mașină și a plecat, lăsîndu-mă pradă curiozității. Un plic — e un plic, nu-i așa? Dar cuprinde întotdeauna în el un semn de întrebare... Felicitări — bun. Dar de la cine, către cine, pentru ce? Poate că într-unul sînt cuprinse cuvinte de laudă pentru Agripina Guți, cea de a 15-a femeie inovatoare a uzinelor „Tractorul" din Brașov, poate că altul îi e adresat Cristinei Sirop, șefă de echipă la G.A.C.-Valea Dacilor și pentru prima oară deputată, poate că în cel de al treilea sînt urări pentru Vera Hideg, veterana fabricii „Vasile Roaită", care de 13 ani e permanent fruntașă, poate că... Presupunerile se înghesuie, vrînd parcă să-și cîștige confirmare. Și cum nu și-o pot dobîndi, pun „stop" imaginației... și mă sui în troleibuz.

Scot bilet și mă așez pe un loc liber. Primesc defilarea caselor liniștite și bătrînești de pe strada Ștefan Furtună, aștept cu nerăbdare ca troleibuzul să cotească, greoi ca un elefant, și cobor la Gara de Nord. E un punct al orașului care te atrage întotdeauna prin animație, inedit și... febrilitate, care se revarsă de pe peroanele cu călători. Din vitrinele magazinelor moderne de la parterul blocurilor noi, un anunț — reeditat în zeci de exemplare — îți atrage atenția cu insistență de semafor: *„Decada cadourilor pentru femei: 27 februarie — 8 martie"*. Intru în magazinul de tricotaje, tixit de lume. E greu să te apropii de galantar, dar fără să vrei devii părtaș la preocupări comune și actuale:

— Vă rog un tricou bleu, închis în gît, cu mînecă lungă, lucrătură mare și nasturi frumoși — spune vînzătoarei un bărbat tînăr. Vorbește răspicat și exact, cu aerul unui preșcolar care recită versuri prea docte pentru vîrsta lui.

— Ce măsură?

— Poftim?

— V-am întrebat ce măsură.

— ...Mda, e pe măsuri, nu m-am gîndit! — și se uită deconcertat, ca preșcolarul căruia i-ai întrerupt poezia. Știu eu, tovarășe dragă... o măsură așa și așa.

Vînzătoarea rîde dar e hotărîtă să-l servească:

— Cum e soția dumneavoastră?

— O femeie admirabilă!

— Nu, ca statură...

Vreo patru-cinci cumpărătoare îi vin în ajutor. Îl întreabă, cer amănunte și stabilesc măsura cît ai clipi din ochi — sfînta solidaritate feminină funcționează ireproșabil, deși toate femeile sînt la fel: „Cum or fi știind ele exact și ce ceai e mai bun și ce medicament e indicat la dispepsia puncilor de-o lună și ce măsură poartă nevastă-mea?" — gîndește omul, buimăcit de atîtea taine. O fetișcană, cu căciuliță de lînă pufoasă pe cap, îi șoptește confidențial:

— Luați tricou din fire voluminoase — se poartă mult și o să-i facă plăcere.

Bineînțeles, soțul nu era foarte în curent cu moda, dar... fabricile producătoare — da! Dovadă că pentru sezonul de primăvară au înregistrat o creștere de 50 la sută a cantității de tricotaje voluminoase (sintetice și lînă), în modele noi și într-o paletă coloristică bogată. Numai fabrica de confecții și tricotaje-București a pregătit o colecție de peste 25 de modele noi de jachete, veste, bluze...

Intru la parfumeria de alături să cer o pastă de dinți, dar n-am noroc: vînzătoarea face recomandări, tot pentru... cadouri.

— Pe lîngă produsele cosmetice „Sanda" și „Călin", fabrica „Macul Roșu" scoate noi parfumuri fine — „Roua" și „Anca" — cu materii prime de calitate superioară. Ele satisfac toate exigențele...

Mă sui în autobuzul 32: poate magazinele din centru sînt mai puțin aglomerate.

În piața Palatului, la noua unitate

Standul cu imprimeuri de vară amenajat special de 8 martie la magazinul „Romarta", a fost deosebit de cercetat în aceste zile

De magazinul „Bijuteria" nu-i chip să te apropii: se face coadă la intrare. În schimb „Victoria" înghite neîncetat sute și sute de oameni, punîndu-i, prin exponatele ei, la grea încercare: țesături cu efect metalic, damasc din fire fine, imprimeuri de mătase naturală și vegetală, baticuri de tot felul — toate noutățile acestei primăveri au sosit aici de la fabricile din Timișoara, Lugoj, București ca să dăruiască bucurie sărbătoritei — femeia.

Și sărbătorita își merită prețuirea. Fie că este vorba de sora Ana Macarie de la spitalul „Bernath Andrei", care a salvat viața unui om prin aplicarea măsurilor de urgență, de muncitoarea fruntașă Felicia Uscatu de la fabrica „Adesgo", de deputata Hortensia Grecu, care se ocupă de gospodărirea cartierului ca de propria ei casă, de tînăra crescătoare de păsări Anița Popa de la G.A.C.-Jirlău, de învățătoarea Maria Olteanu, care an de an dezvăluie altor elevi buchiile cărții, sau de gospodina Elisabeta Marinescu care a născut 9 copii. Sute de mii de femei ca ele dăruiesc zi de zi tot ce au mai bun pentru familia țării și familia lor. Știu să fie tovarășe de viață, tovarășe de muncă, tovarășe de joacă ale copiilor...

La „Dalles" iau tramvaiul 5. Taxatoarea repetă — pentru a cîtea oară!! — mașinal și stereotip: „mai în față!". E o femeie vîrstnică și plictisită că în 8 ore face de sute de ori aceleași gesturi.

— Un bilet de 50 îmi dați dumneavoastră și tot atîtea urări de bine eu...

— Pentru ce? întreabă taxatoarea, surprinsă.

— Pentru că e ziua femeii.

Fața i se destinde și zîmbetul îi fură 10 ani din vîrstă. Mulțumește — cu o mîndrie pe care o vrea modestă, cu o bucurie pe care o vrea reținută, cu o căldură pe care o vrea ascunsă. Și vocea parcă i s-a schimbat: „vă rog, fiți buni și avansați..."

Pia RĂDULESCU
Fotografii: Nicu VASILE

ÎNTÎMPLĂRI LA S.N.O.

Pe Dunăre începuseră să curgă sloiuri. Institutul Meteorologic anunța de cîteva zile temperatura în scădere. Trebuia dat zor. Un remorcher de 1000 C.P., care fusese nu de mult lansat la apă, trebuia să plece de urgență la Giurgiu, la adăpost. Ultimele finisări fuseseră terminate și a doua zi în zori vasul urma să pornească la drum.

Dar n-a apucat să plece. Peste noapte Dunărea a cedat presiunii sloiurilor și a încetat, pentru cîtva timp, lupta cu ghețurile. Dimineața, pe viscol, cînd au venit oamenii la lucru, un pod de gheață strălucitor aproape unea cele două maluri. O fîșie îngustă de apă, cît un pîriu, abia se mai vedea la țărm.

Oamenii s-au îngrijorat. Și pe bună dreptate. Remorcherul era în pericol. Gheața în plină ofensivă putea curînd-curînd să-l gîtuie nemiloasă, irosind munca de multe zile a numeroși oameni. Se cereau măsuri rapide. Dar care? În cîteva minute s-a luat hotărîrea: o echipă de muncitori trebuie să încerce să monteze în fața vasului un ponton de acostare, pavăză împotriva gheții.

Puțini știu ce înseamnă un viscol pe Dunăre. Vîntul, lipsit de orice obstacol, doboară chiar și pe cel mai voinic om. Sub presiunea lui, fulgii de zăpadă se transformă în ace subțiri și dese, care parcă îți perforează pielea. Să faci cîțiva pași pe asemenea vreme e un lucru dificil. Dar să lucrezi, să montezi în plină apă, în vecinătatea gheților amenințătoare care se întind spre tine ca o gheară!

Simion Guțu și oamenii din brigada sa n-au ezitat însă nici o clipă. Nici Filip Simonov, comandantul remorcherului de 1500 C.P. al șantierului naval n-a stat pe gînduri. Manevrele, pe firul subțire de apă, ar fi fost anevoioase și pe timp frumos. Sub rafalele vîntului, în condiții de vizibilitate aproape nulă, acțiunea părea o aventură.

Cîteva ore au muncit oamenii. Trupul le părea o crustă de gheață, iar genele atîrnau grele sub povara albă; abia dacă mai puteau vedea la cîțiva pași. Cînd s-au întors să se odihnească în halele încălzite, remorcherul — cu instalația de guvernare înghețată — era salvat de orice pericol. Peste cîteva zile, cînd s-a creat posibilitatea, el a fost ridicat pe cală în așteptarea vremii cînd va putea porni la drum.

★

În aceleași zile cînd timpul se burzuluise puternic, în alt colț al țării, o altă brigadă de muncitori de la S.N.O. era pusă și ea la o încercare grea.

Pe șantierul din Oltenița fuseseră construite încă din anul trecut două macarale plutitoare. Pentru montarea lor nu existau însă condiții pe acest șantier; a fost de aceea necesar ca operația să se efectueze la Șantierul naval din Galați care dispune de posibilități mai prielnice pentru acest scop. La Galați a plecat în vederea executării acestei operații brigada condusă de tov. Radu Dobre.

Viscolul, gerul, au surprins pe muncitorii oltenițeni în plină treabă. Situația devenise serioasă. Înghețarea pretențioaselor instalații ar fi putut provoca mari dificultăți, ar fi împiedicat pe multă vreme darea lor în folosință. Se cerea continua lor curățare de zăpadă și gheață, punerea lor intermitentă în funcțiune. Timp de mai multe zile, ziua și noaptea, făcînd cu schimbul, oamenii au vegheat ca instalațiile macaralelor plutitoare să nu înghețe. Curățau mereu, cu grijă, fiecare țeavă, fiecare armătură. Cînd gerul s-a mai potolit, au putut trece la terminarea operației ce li se încredințase. Macaralele au fost montate în bune condițiuni.

Iarna aspră din ianuarie a pus grele probleme în fața constructorilor de nave. În luptă cu greul, cu viscolul, oamenii au înscris adevărate fapte de eroism.

Dealtfel, întreaga muncă depusă în ultimii ani la Șantierele navale Oltenița, ridicate în anii puterii populare, dovedește inițiativă, dragoste de muncă din partea colectivului acestei întreprinderi. Încă în urmă cu nu mulți ani se găseau unii, mai încrezători în hîrtoage decît în spiritul creator al oamenilor noi, care

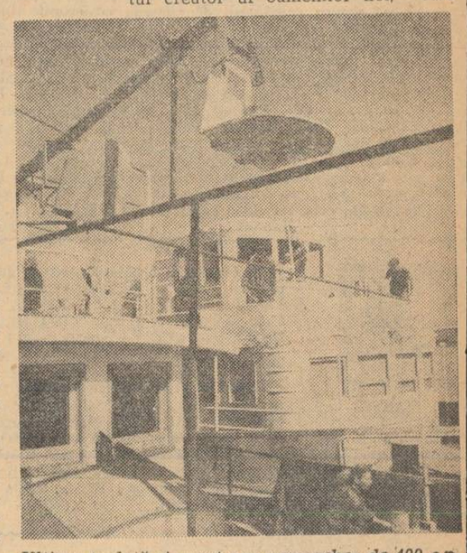

Ultima toaletă și acest nou remorcher de 400 c.p. va porni în prima sa cursă

„demonstrau" că, teoretic, niciodată la Oltenița nu se vor putea construi motonave de 2 000 de tone. Și iată că astfel de motonave circulă de mult pe fluvii, ducînd pînă departe faima acestor tineri constructori de nave. Cele opt motonave prevăzute a se construi în acest an vor fi realizate într-un termen mult scurtat — aceasta este angajamentul colectivului. Și nu există îndoială că se va ține de cuvînt. Doar ei au dovedit acest lucru și cu alte prilejuri: cînd au construit, în condiții optime, modernele vase de pasageri „Oltenița" și „Carpați", cînd au livrat „flota stufului" — remorchere și ceamuri — menite să asigure transportarea în bune condițiuni a acestei bogății a Deltei, cu atîtea alte și alte prilejuri.

Nu de mult, colectivul șantierului a fost pus în fața unei dificultăți neprevăzute. Livrarea la timp a unei motonave de 2000 de tone era primejduită din lipsa a două pompe a căror livrare întîrzia peste măsură. Confecționate în atelierele șantierului, pompele au fost recepționate de către beneficiari primind bune aprecieri. Ca urmare, la viitoarele motonave în construcție se vor monta în continuare pompe purtînd marca S.N.O.

O faptă, printre atîtea altele, care subliniază grăitor atmosfera de muncă creatoare de pe acest șantier al țării.

Paul MARIAN

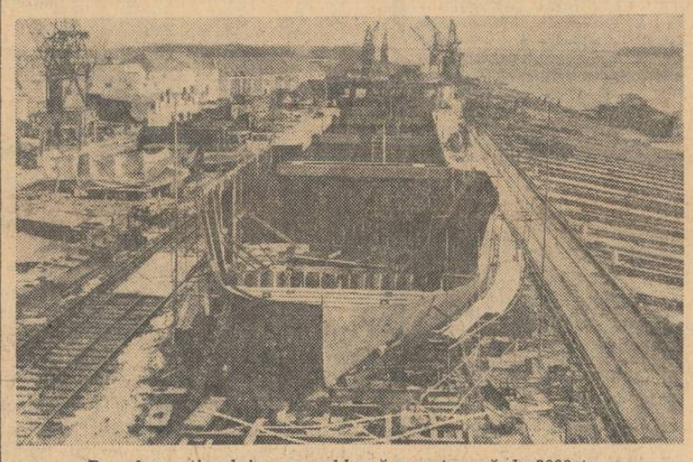

Pe cala șantierului se asamblează o motonavă de 2000 tone

FILE DE INSECTAR

SUFERINȚE...

E înalt, voinic, mănîncă cît trei, doarme zdravăn cîte 8—10 ore din 24. În fiecare zi cînd iese de la lucru, trece pe la Marin, prietenul lui cel mai bun. Își scoate haina și se cercetează în oglinda mare a dulapului: — „Ce-am slăbit, măi băiete. Am ajuns ca o umbră". Marin, care e medic și cam pirpiriu, îl privește critic, de jos în sus: „Fugi măi, arăți foarte bine. Mai bine ca niciodată". „Ce vorbești, răspundea el, sînt mai slab ca tine. Și mai ales n-am deloc poftă de mîncare, așa că nu văd cum am să-mi revin". Pe Marin îl pufnește rîsul: — „Lasă, hai mai bine la masă. A făcut Magda niște sarmale"... — „Sarmale n-am voie. Dar dacă insiști, o să gust puțin". Și gustă vreo 7—8 sarmale și o porție zdravănă de salată de boeuf — „maioneza nu-mi face deloc bine, doar să iau așa, un pic". Mai mănîncă și niște orez cu lapte — „mă iertați dacă mai iau puțin, dar e unul din puținele lucruri pe care am voie să le mănînc. Nu-mi place deloc și la lipsa mea de apetit"...

A doua zi, îi telefonează lui Marin: — „Vai, tu, îmi e foarte rău de la stomac. Nici nu m-am dus la lucru. Îți telefonez de la policlinică"... — „Dar ce-ai mîncat?" întreabă Marin. — „Nimic cu, nimic, doar ce am gustat la voi. Și seara, am mîncat niște cîrnați prăjiți și vreo două ouă. Nici nu pot să mănînc"...

La policlinică i-a cerut doctorului ceva pentru poftă de mîncare. Omul s-a uitat curios la el și i-a prescris niște vitamine. — „Numai atît?" s-a mirat el. Iar lui Marin i-a spus: — „Voi, doctorii habar n-aveți de nimic. Puțin vă interesează suferințele omului"...

După o săptămînă, tot lui Marin. — „Am auzit, că a apărut un medicament nou împotriva astheniei. Ceva grozav, Carbaxin, îi zice. „E vechi, zice Marin. Și ce-i cu asta!". — „Trebuie să-mi dai o rețetă". — „Dar ce, tu ai astenie?" îl pufnește iar rîsul pe Marin. — „Și încă ce astenie, s-a indignat el că i se pun la îndoială suferințele. Toată noaptea nu pot să închid un ochi. Dar ce știi tu? Degeaba ai făcut medicina".

În noaptea aceea a dormit la Marin. Sforăia așa de tare încît Magda, l-a poftit pe bărbatu-său să nu-l mai invite să doarmă acolo, pentrucă îi tulbură somnul.

Rețetă de Carbaxin n-a primit nici la policlinică — „N-ai nimic, tovarășe", i-a spus neurologul. — „Auzi, de unde știe el dacă am sau nu ceva?" și printr-o cunoștință și-a procurat totuși cîteva tablete.

Peste vreo două săptămîni, s-a dezlănțuit însă drama — avea, nici mai mult, nici mai puțin decît cancer! — „Fugi măi, îi spunea Marin, te-au strîns pantofii cei noi și ai făcut o bătătură". — „Asta, bătătură? se plîngea el. Unde ai mai văzut asemenea bătătură?" Și s-a dus din nou la policlinică să i se facă o biopsie. Medicii au rîs și l-au trimis la pedicurist.

Acum, însă, e fericit. Pentru prima dată în viață, e cu adevărat bolnav. De atîta „lipsă de poftă de mîncare" concretizată prin uriașe porții de sarmale și cîrnați, de atîta „lipsă de somn" tradusă practic în nemișcare, s-a îmbolnăvit de ficat. Continuă însă să mănînce sarmale și cîrnați. Căci dacă ar ține regimul prescris de medic, cum ar mai simți că e bolnav?

Mariana PÎRVULESCU

DE VORBĂ CU...

UN TÎNĂR ACTOR

(Urmare din pag. 1)

pentru a fi actor. **„Te sfătuim să te înscrii la un institut de specialitate"**, a încheiat cel care conducea comisia. Buimăcit, m-am dus acasă și le-am povestit părinților. Faptul i-a pus și pe ei pe gînduri. Seara s-a ținut un consiliu de familie. Concluzia a rostit-o, cu emoție, tata: **„Dacă ai chemare pentru artă, alege arta".**

Și am ales-o. Au urmat anii de studiu la Institutul de artă teatrală și cinematografică din capitală, unde l-am avut profesor pe Marcel Anghelescu. Și iată-mă, în 1957, în pragul examenului de absolvire. Pregătisem rolul principal din piesa „Peer Gynt", de Ibsen. Ca să mă familiarizez cu atmosfera, citisem multe din piesele titanului din nord, consultasem material ajutător. Și am fost nespus de fericit cînd am văzut că interpretarea mea a primit un calificativ bun.

— În ce roluri ați jucat după aceea?

— În teatru, pe Alexei din „Tragedia optimistă", pe Sașa Ribakov din „Orologiul Kremlinului", iar mai recent, pe Val Xavier din „Orfeu în infern". Am apărut și în filme. I-am întruchipat pe Tănase din „Ciulinii Bărăganului" (am făcut parte din delegația de cineaști romîni care a fost cu acest film la festivalul de la Cannes) și pe Petre Orșa din „Aproape de soare". Am mai jucat în „O poveste ca-n basme", în „S-a furat o bombă" și în „Celebrul 702".

— V-am ruga să povestiți pentru cititori cum pregătiți rolurile.

— Am învățat din pilda maeștrilor noștri — Gr. Vasiliu-Birlic, Ion Finteșteanu, Radu Beligan, Aura Buzescu — că pentru a da viață unui personaj, pentru a-l face să se miște așa cum a vrut autorul, e nevoie de mult studiu, de observații atente și laborioase asupra modelelor din viață. Fiecare rol îmi impune să petrec un timp anumit în bibliotecă. Ca să-l pot juca în chip corespunzător pe Alexei din „Tragedia optimistă", ca să pot reda în mod convingător drumul parcurs de un marinar, care din anarhist ajunge un om conștient, un luptător activ și disciplinat în revoluția proletară, a trebuit să citesc o seamă de cărți despre Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și despre războiul civil. De asemenea a trebuit să văd piese și filme cu conținut adecvat. Iar pentru a-l înțelege just pe Tănase din filmul „Ciulinii Bărăganului", am revăzut nu numai povestirile lui Panait Istrati, ci am consultat și multe alte lucrări și documente referitoare la răscoalele țărănești din 1907.

Contactul nemijlocit cu realitatea, cu oamenii, mi-a îmbogățit, de asemenea, mult experiența de viață și artistică. Filmul „Aproape de soare", dedicat otelarilor, a fost turnat în cea mai mare parte la Hunedoara. Am petrecut printre oamenii de aici, din cetatea focului, mai bine de trei luni. I-am cunoscut la muncă și la ei acasă și pe Ștefan Tripșa, Erou al Muncii Socialiste, și pe Ștefan Prodan și pe mulți alți muncitori, maiștri, ingineri. Ne-am împrietenit. Așa am putut să-i cunosc mai bine, să le aflu felul de a gîndi, de a vorbi.

Stînd în uzină, trăind laolaltă cu ei, ajunsesem să fiu socotit, cum se spune, unul „de-al lor". De altfel, cînd am plecat de acolo, mi-au făcut o surpriză care m-a mișcat pînă-n adîncul sufletului. Într-un cadru solemn m-au chemat și mi-au înmînat diploma de oțelar. Aș vrea să mai insist asupra unui lucru. Ca actor, ai nevoie să te descurci și în alte arte complimentare, după cum este absolut necesar să faci sport. În ceea ce mă privește, îmi place mult muzica. În rolurile în care se cere să cînt la pian sau la acordeon niciodată nu sînt dublat. Dintre sporturi practic scrima, înnotul, baschetul.

— Pentru viitor ce vă propuneți?

— Am fost solicitat să joc în cîteva filme, printre care mai apropiate sînt **„Neamul Șoimărești"** și **„Anotimpurile dragostei"**. Voi continua apoi să apar în piese de teatru romînești și din repertoriul universal.

...Iată biografia unui tînăr actor din zilele noastre, preocupările lui, gîndurile și proiectele lui. În cadrul extrem de favorabil care s-a creat la noi pentru dezvoltarea artei, el a fost ajutat să-și descopere vocația și să meargă cu pași repezi pe drumul afirmării.

Ion PAVELESCU

Acești bolnavi pot fi salvați!

(Urmare din pagina 1)

La un moment dat respirația se oprește, deși insuflările continuă. Asistența a rămas pentru o clipă nedumerită. S-a defectat păpușa? — se întreabă cei de față. Nu! Pentru a demonstra importanța poziției capului pe timpul acordării primului ajutor dat înecatului, electrocutatului, asfixiatului etc. „salvatorul" a mișcat gîtul păpușii. Și aerul nu mai pătrunde în plămîni.

— Deci rețineți, tovarăși — intervine doctorul Filipescu, care conduce ședința de antrenament — dacă capul victimei nu este puternic dat pe spate, limba blochează intrarea aerului în trahee, iar plămînul nu poate fi alimentat cu aer.

— Spuneți-ne, tovarășe doctor: această metodă poate fi aplicată de oricine?

— Da. Reanimarea de acest gen o poate face oricine, procedînd ca în cazul demonstrației noastre cu „Ane".

Rare sînt cazurile cînd un medic poate fi în timp util la locul accidentului, și întrucît lupta între viață și moarte se poate număra în secunde, doar intervenția rapidă a primului om aflat în apropiere poate să salveze viața celui aflat în pericol.

...Demonstrația cu „Ane" a fost cît se poate de instructivă și pe înțelesul tuturor. Cîteva minute și păpușa blondă este dezumflată și aranjată cu grijă într-un geamantan de mărime mijlocie. Mîine va fi dusă în alt loc.

...Sperăm că această păpușă norvegiană va fi cunoscută în scurtă vreme de mase cît mai mari de cetățeni, care vor învăța cu ajutorul ei metodele de reanimare, vizionînd de altfel și filmul documentar pe această temă (aflat deocamdată în pregătire) al cărui scenariu este semnat de însuși entuziastul reanimator de la Spitalul de urgență „I. C. Frimu", dr. Zorel Filipescu, care ne-a fost ghid pe timpul demonstrației cu „Ane".

Viorel LUPU

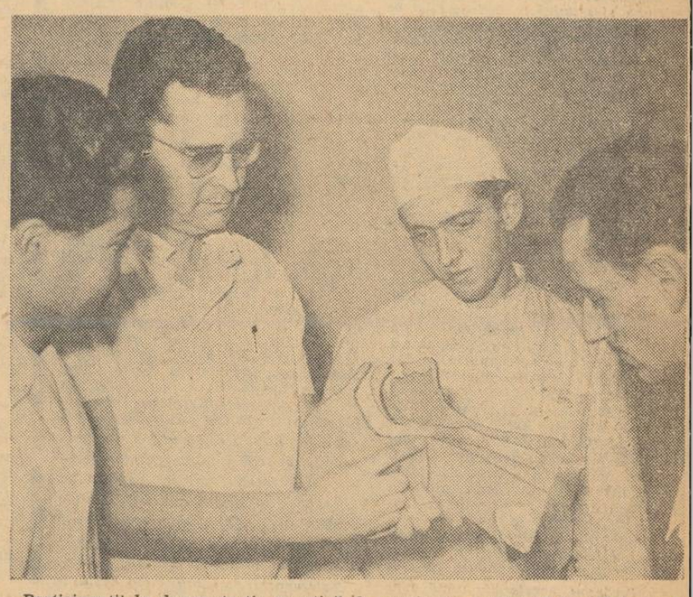

Participanții la demonstrația practică de respirație artificială învață lucruri interesante. Instructorul lor le demonstrează importanța poziției capului asfixiatului pentru eliberarea căilor respiratorii.

Fotografia: A. CONSTANTINESCU

Săptămîna la televiziune

10 MARTIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar ● Filmul pentru copii: „CONCURSUL ANIMALELOR DIN SAT". ● Telejurnalul pionierilor. ● „IL CĂUTĂM PE ELEVUL POPESCU" — emisiune distractivă de Marin Traian și Ion Mustață. ● Poșta copiilor. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE, din cuprins: ● Telejurnalul satelor. ● Pentru dezvoltarea sectorului zootehnic. Interviu cu ing. Marcel Mogoșiu, președintele Consiliului agricol al Regiunii Mureș-Autonomă Maghia- i. ● Sfaturi pentru cultivatorii de ciuperci comestibile, de Nicolae Mateescu, ercetător principal la Institutul central de cercetări agricole. ● De la un me- idian la altul. ● Muzică populară românească. Cîntă o formație instrumentală ondusă de Gheorghe Vancu. Soliști: Anca Pașcalău, Aurel Ioniță și Iliuță Rudă- eanu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Teatru în Studio: „SISIF ȘI MOARTEA" e ROBERT MERLE, traducere și adaptare de Paul B. Marian. Distribuția: isif (Octavian Cotescu); Aristea, soția lui (Valeria Gagialov); ziaristul (Mihai olino); Moartea (Ion Marinescu); Ares, zeul războiului (Mircea Albulescu); hoții (Vili Ronea, artist emerit, Sorin Balaban). Decorul: Teodora Dinulescu. egia: Cornel Todea. 20.05 Filmul artistic: „OMUL DE LÎNGĂ TINE" — o roducție a Studioului cinematografic „București". Scenariul: Paul Everac; Regia: orea Popescu; Imaginea: Lupu Gutman; Muzica: Radu Șerban. 21.40 Ciclul: ansul în creația compozitorilor lumii (V): BALETUL POLONEZ.

11 MARTIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Știință și tehnică pentru pionieri și școlari: „AURUL GÎLBEN-VERZUI". 19.35 Filmul pentru copii: „VREAU SĂ ȘTIU TOT" nr. 25. 19.45 Recitalul violonistei NINA BEILINA — (U.R.S.S.). 20.05 Filmul „CHEIA". 20.20 Teatru — artă realistă (IV): „CĂLĂTORIA MIMUSULUI" de ION MARIN SADOVEANU. Exemplificări: KARAGÖZ „STUDENTUL CĂLĂTOR ÎN RAI" de Hans Sachs. Interpretează: Tamara Buciuceanu, Victor Moldovan, Matei Alexandru. „MARELE TEATRU AL LUMII" de Hugo von Hofmannsthal. terpretează: C. Bărbulescu, Eva Pătrășcanu, Dinu Dumitrescu, Dana Comnea, enoveva Freda. „HORRIBILICRIBRIFAX" de Andreas Gryphius. Interpretează: on Lucian, Adela Mărculescu, Rodica Tapalagă, Cosma Brașoveanu. Decoruri: ucu Andreescu; Coregrafia: Stere Popescu; Regia: Lidia Ionescu. 21.40 TE- ESPORT. În încheiere: Buletin de știri.

12 MARTIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. „MAȘINI-AGREGAT ȘI LINII TRANSFER DE FABRICAȚIE" de ing. Ilie Mosora, șeful serviciului de proiectări mașini-agregat a Uzinelor „Tractorul"-Brașov. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru cei mici: „Cocoșelul pintenat cu creastă de matostat". 19.30 Transmisiune de la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R.: „CIO-CIO-SAN" de GIACOMO PUCCINI. Libretul de L. Illica și G. Giacosa. Distribuția: Cio-Cio-San (Maria Crișan); Suzuki (Valeria Savu); Kaethe (Dorothea Palade-Melinte); Pinkerton onel Tudoran, artist emerit); Sharpless (Octav Enigărescu, artist emerit); Goro /asile Diaconescu); Yamadori (Gheorghe Iliescu); Bonzo (Ștefan Petrescu); co- isarul imperial (Constantin Dumitru); ofițerul stării civile (Aurel Mora); Deco- ri: Th. Kiriacoff-Suruceanu; Maestru de cor: Gh. Kulibin; Regia: Jean Rin- escu, artist emerit; Conducerea muzicală: Cornel Trăilescu. În pauză: Emisiu- ea de știință și tehnică. Ciclul: „Genetica, știința eredității" (II). CERCETĂRI OI PRIVIND EREDITATEA, de conf. univ. Petre Raicu. În încheiere: Buletin e știri.

13 MARTIE

17.00 EMISIUNE PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI. Din cuprins: ● Telejurnalul săptămînii. ● Despre intensificarea acțiunii de mecanizare a proceselor tehnologice de turnătorii. ● Din peisajul urbanistic al Capitalei ● Interviul nostru. ● Cărți și cititori: Discuție cu cititorii de la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". ● SELECȚIUNI DIN OPERETE. Își dau concursul: Cella Tănăsescu, Valeria Rădulescu, Corina Bărbulescu, Mircea Nemeș, Anton Negoițescu și Ludovic Spiess. La pian: Teodor Sibiceanu. 19.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.

14 MARTIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: „PRELUCRAREA MASELOR PLASTICE" de Mihail Lucaci, inginer-șef la Fabrica de mase plastice „Bucu- rești". Transmisiune de la Fabrica de mase plas- tice „București". 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii: „CĂPITANUL VAL-VIRTEJ VORBEȘTE DESPRE RADIONAVIGAȚIE". 19.40 Discuție despre reportaj. Participă: Victor Vîntu, Ioan Grigorescu, Ser- giu Fărcășan și Virgil Dănciulescu. 20.10 Filmul artistic „TELEFONISTA". 21.30 Soliști și formații ale Școlii opulare de artă din București. În încheiere: Buletin de știri.

16 MARTIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii: premiera filmului „CU BURATINO LA FABRICA DE CIOCOLATĂ". 19.45 Maeștrii artei universale: JEAN FRANÇOIS MILLET — un pictor al țăranilor. 20.00 Filmul artistic: „VÎRSTA DE AUR A COMEDIEI". Scenariul și regia: Robert Ioungson; Muzica: George Steiner. 21.25 Masă rotundă: „DESPRE AMERICA LATINĂ" cu Nestor Ignat, Mircea Rădulescu și George Ionescu. 22.05 MELODII DE DRAGOSTE. Își dau concursul: Ioana Radu, Valentin Teodorian, artiști emeriți, Iulia Buciucea- u, Alla Baianova, Vasile Micu. Acompaniază o formație instrumentală condusă e Nicușor Predescu. În încheiere: Buletin de știri.

NOTE DE TELESPECTATOR

Noua și valoroasa operă românească „Trandafirii Doftanei" a fost prezentată joi seara telespectatorilor, la puțină vreme după premiera ei pe scena bucureșteană. Transmisia din sala Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. a dat maselor de telespectatori putința să cunoască remarcabilă lucrare liric-dramatică, în care autorii ei, compozitorul Norbert Petri și libretistul Daniel Drăgan, au evocat cu veridicitate și cu un vibrant patetism, lupta eroică a comuniștilor în anii ilegalității. Ansamblul teatrului brașovean, sub conducerea muzicală a dirijorului Dinu Niculescu, a interpretat cu talent și cu multă însuflețire.

...Săptămîna aceasta, care s-a remarcat printr-un program în general armonios, a cuprins și alte emisiuni interesante. Sîmbăta trecută, bunăoară, am urmărit cu plăcere emisiunea intitulată „Pagini din umorul universal". Susținute de o prezentare laconică, dar sugestivă, pe care a debitat-o cu vioiciune și naturalețe artista Liliana Tomescu, patru schițe umoristice de Anton Cehov, Gh. Brăescu, Mark Twain și Ferenc Molnar, au fost scenarizate cu grijă regizorală și în decoruri sugestive, bucurîndu-se de o interpretare aleasă. Bine puse la punct, cîteva momente studiate de interpreți, piesele au avut o desfășurare scenică foarte cursivă.

...De un bun nivel artistic a fost și emisiunea de „Varietăți" pusă în undele duminica trecută și această creștere de nivel se datorește pe de o parte ideii de prezentare a spectacolului cu ajutorul evoluției unui cuplu de dansatori și al cîtorva sugestive panouri decorative, iar pe de altă parte alegerii judicioase a genurilor artistice și a interpreților. Și de astă dată a ieșit în evidență pregătirea atentă și sîrguincioasă a spectacolului, care a fost dominat de contribuția artiștilor emeriți Magda Ianculescu și Ion Dacian, în momentele lirice, și a cuplului de prim-balerini ai Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. Irinel Liciu și Gabriel Popescu. Dar apariții nu mai puțin reușite au avut, deopotrivă, balerinii Magdalena Popa și Amato Checiulescu într-un dans din Othello sau actorul comic Mircea Crișan. Vom sublinia, ca unul din cele mai bune ale emisiunii, momentul muzical folcloric susținut de o formație instrumentală, condusă de Nicușor Predescu, acesta din urmă executînd la vioară, la un înalt grad de măiestrie, cîteva prelucrări folclorice. În continuu progres, mai ales în privința mișcării scenice, tînăra interpretă de muzică populară Maria Pietraru. Orchestra de estradă a Radioteleviziunii, sub conducerea lui Sile Dinicu, a acompaniat sau a prezentat cu acuratețe numere muzicale de sine stătătoare. O emisiune reușită, care avem credința că a plăcut și telespectatorilor bulgari, cărora le-a fost retransmisă prin sistemul „Interviziunii".

...Sportivii au avut și ei clipele lor de satisfacție, urmărind retransmisia aproape integrală a întîlnirii dintre echipele reprezentative de box ale R.P. Române și R.P. Polone, în cadrul proaspetei competiții internaționale „Cupa Europei". Obiectivul a ținut aproape tot timpul în centrul cîmpului său vizual pe boxeri, dar nu a neglijat nici unele reacții caracteristice și adesea amuzante ale publicului, ca de pildă participarea atît de activă a unui spectator din primele rînduri, care a boxat ...cu umbra, la rînd cu fiecare protagonist al galei, susținînd nu trei — ci treizeci de reprize într-un ritm înfrigurat... Comentariul, cu mici excepții, rezervat și competent, al crainicului Dumitru Tănăsescu, a întregit succesul transmisiei.

...O emisiune cu totul remarcabilă, care a stîrnit interesul major al telespectatorilor am vizionat luni seara: telereportajul intitulat „De la New York la Iasnaia Poliana", produs de televiziunea sovietică. Un emoționant document uman, care pornind de la povestea a doi tineri muncitori ruși, emigrați în 1908 în S.U.A. din pricina terorii țariste, dă telespectatorului putința să cunoască o serie de amănunte inedite din viața marelui Lev Tolstoi (pe care le povestește, pe micul ecran, un colaborator apropiat al scriitorului, fostul lui secretar, Gusev) și să afle despre corespondența dintre Tolstoi și Thomas Edison, inventatorul fonografului.

Impresionant este cu deosebire, materialul documentar folosit (fonograful dăruit de Edison scriitorului și mesajul lui Tolstoi către popoarele lumii înregistrat cu ajutorul acestui fonograf, secvențele filmate în redacția „Pravdei" în primii ani după Marea Revoluție din Octombrie, aspecte ale vieții new-yorkeze în prima decadă a secolului nostru și altele).

Telereportajul, sobru, cu o desfășurare calmă, poate fi socotit un model al genului.

Șt. RADU

MĂRȚIȘOARE

de acad. Victor Eftimiu

Cel dintîi editor pe care l-am îmbogățit n-a fost, propriu-zis, un editor, adică un cetățean care se îndeletnicește cu tipărirea de cărți și reviste. A fost un negustor de mărunțișuri, cu prăvălie pe Calea Victoriei.

Era prin 1906 sau 1907.

Numitul negustor, nu-mai aduc aminte prin ce împrejurare, mi-a comandat, pe la începutul lui februar o sută de poezioare pentru mărțișoarele pe cari, în vederea apropiatului 1 martie, urma să le expună la fereastra prăvăliei.

M-am pus pe lucru, fericit să cîștig cinci lei, adică cinci parale de catren.

În cîteva zile am executat comanda, după ce, în prealabil, examinasem colecția pe care trebuia s-o cînt în versuri, micile jucării, modelele variate, o lume-ntreagă în miniatură, primul meu elan cosmic, prima mea Odisee.

Ce n-aș da să revăd acele texte, exercîții juvenile, începutul luptei cu ritmurile și cu rima! Îmi puneam la încercare fantezia, meșteșugul.

O sută de subiecte! De la ghiocel și turnul Eiffel, pînă la elefant și gîza roșie, cu puncte negre, numită boul lui Dumnezeu, le-am imortalizat pe toate... pentru cîteva săptămîni.

Iată micul coșar, balerina de cîlț, puiul de negru, cioplit în abanos, o inimioară, o cireașă, o ancoră, un ursuleț, un pinguin, o focă, o floare de „nu-mă-uita", un ciorchine, o scăricică, un iepuraș de bumbac, un lăcăt o potcoavă, o veveriță, o carte de joc, un arici, un zar, un fazan, o căprioară, un peștișor, un mărgăritărel, o paiață, o ghiulea, un scatiu, o maimuță, un știulete de porumb, un semn de întrebare, un îngeraș, un marinar — atîtea și atîtea mici bijuterii ieftine, fiecare cu simbolul, cu aluzia, cu subînțelesurile lui. Semne de dragoste, daruri făcute mamei, copilului, logodnicei, urări de noroc, amintiri sentimentale, bucurii de om sărac, podoabe modeste, menite să desfete lumea celor mici.

Nu erau perlele veritabile, meșteșugitele sculpturi în diamant, smarald sau rubin, giuvaerurile de preț cu care se gratulau bogătașii!

★

Mai bine de o jumătate de veac a trecut de-atunci...

Cine-și-mai aduce aminte? Și, totuși, cineva și-a adus aminte!

Acum cîțiva ani, intrînd la un ceasornicar de pe strada Buzești, acesta, un om destul de trecut îmi mărturisi:

— Eu vă cunosc de mult, de cînd eram copil. Prin 1906, vindeam mărțișoare. Peste drum, era o altă dughiană cu vitrina încărcată, strălucitoare.

Această suvenire a ceasornicarului din Buzești, m-a mișcat adînc, mi-a răscolit anii tineri plini de visuri, de bune intenții, de întrupări, dar și de privațiuni.

Gîndindu-mă la negustor, mi-am înăbușit un oftat de revoltă, de compasiune pentru adolescentul de odinioară.

Au trecut aproape șase decenii... Multe s-au mai schimbat de-atunci! Dar vitrinele cu mărțișoare sînt aceleași, mai multe și mai bogate decît pe vremuri. Odată cu ghioceii și viorelele adevărate, răsar și aceste mici podoabe de metal, făurite de mîini meștere.

Cele mai multe modele sînt luate din lumea florilor și păsărilor, peștișorilor etc.

Am putea, pentru anul viitor, să îmbogățim această colecție rămasă din vremi de demult.

Printre mărțișoarele lui 1964 am fi bucuroși să găsim lampa minerului, ciocanul, secera, echerul și compasul, avionul, tractorul și multe alte simboluri ale propășirii.

Pîn-atunci, ofer cititorilor „Magazinului" acest sonet-mărțișor.

Iată sonetul:

UVERTURA PRIMĂVERII

Cîntînd a primăverii uvertură
S-adună mărțișoarele-n vitrină:
Un elefant, un as, o balerină,
O lume-ntreagă în miniatură.

O ancoră, priveliște marină,
Un pod, o navă marea străbătură
Cu minuscula lor arhitectură,
Să stea lîngă un turn și-o ocarină.

Simboluri, semne de prietenie,
Iubire, bucurie, armonie,
Străbat această faună și floră....

Urări, logodne, dragoste maternă,
Vibrează-n reînnoirea lor eternă,
În feeria lor multicoloră.

În munții noștri

Pe imensele întinderi ale munților, în împărăția brazilor încărcați de zăpadă, trăiește o lume tăcută, dar plină de inedit. Mii de vietăți sălbatice (porci mistreți, urși, cerbi, căprioare etc.) populează acest vast și nesolicitat „spațiu locativ", dîndu-i freamăt de viață și completîndu-i frumusețea.

În iernile ușoare, sălbăticiunile trăiesc fără mari greutăți în asigurarea hranei și a adăpostului, pe care le găsesc ușor, ajutate fiind de un instinct nedezmințit. În iernile grele, cînd viscolele și zăpezile limitează sau reduc total, posibilitățile de existență ale vînatului, ocalele silvice, gospodăriile agricole de stat și colective se îngrijesc de ocrotirea acestei lumi, transportînd hrană, pe care o lasă în pădure la îndemîna animalelor, deschizînd poteci pentru refugierea acestora, ori le construiesc adăposturi. Totodată, în acest timp, pentru unele animale sînt oprite și vînătorile. Și astfel, ferite de frig, de foame și de distrugere, fauna pădurilor noastre se dezvoltă mereu, creînd o prețioasă bogăție.

Omul a reușit să-și apropie cea mai sfioasă și delicată făptură a pădurii: puiul de căprior. Mica sălbăticiune — așa cum se vede în fotografia nr. 1 — are multă încredere în prietenul ei de la ocolul silvic Chișineu-Criș, pe care-l vizitează adeseori și de la care știe că va primi ceva bun de rontăit.

Sigur de forța lui mistrețul din fotografia nr. 2 sfidează vînătorul și tele-obiectivul, care l-a prins gata de atac. Au fost însă ultimele momente din viața lui, căci glonțul l-a atins aproape imediat, aducînd ocolului silvic Brașov un vînat de circa 200 kg.

Măgărușii și cîinii sînt neprețuiți la munte, unde cărările sînt înguste, povîrnișurile repezi și unde ai nevoie de un paznic priceput împotriva sălbăticiunilor. Prietenia ce există între ei — așa cum se vede în fotografia nr. 3 — nu poate decît să ne convingă că ambii colaborează la bunul mers al treburilor de la cabana Postăvarul.

Căpriorul din fotografia nr. 4 a fost surprins de aparat în momentul în care alerga spre adăpost. Zăpada înaltă și pufoasă i-a îngreunat fuga, permițînd foto-reporterului să-l surprindă într-un moment de ezitare.

Fotografii: Ștefan PETRESCU

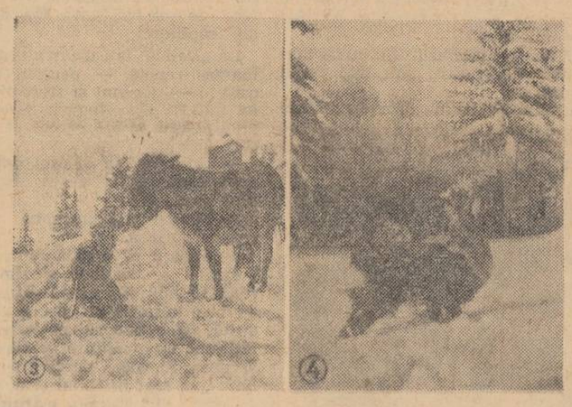

Aparat pentru prevenirea furtunii

Marinarii nu pot să prevadă furtuna decît cu două ore înainte, iar barometrele cele mai sensibile nu pot detecta o furtună la zeci de kilometri.

Recent, savanții de la Universitatea din Moscova au reușit să construiască un aparat, care va anunța furtuna cu 12—15 ore înainte de a se declanșa.

Pescărușii, delfinii, chiar meduzele se ascund de pericolul furtunii, pentru că percep zgomotele ei, provenite din frecarea undelor cu aerul. Aceste semnale, infrasunete, au o frecvență de 8—13 oscilații pe secundă, iar omul nu percepe decît zgomote de la 20 pînă la 20.000 de vibrații pe secundă. Savanții sovietici au hotărît să utilizeze în aparatele lor electrice tocmai facultatea impresionantă a animalelor și a păsărilor de a auzi „vocea mării". Plasat pe punte sau pe coastă, aparatul percepe infrasunetele, rezonatorul prinde frecvențele de vibrații caracteristice furtunii și le trimite într-un dispozitiv care transformă aceste semnale în impulsiuni electrice care sînt „traduse" cu ușurință pe cadranul unui aparat de măsură.

Experiențele au arătat că pe lîngă capacitatea de a prevenl despre apropierea furtunii, acest „foișor electronic" are capacitatea de a indica și puterea furtunii.

ȘTIRI FILATELICE

● MARCA POȘTALĂ, ea însăși, deseori o mică operă de artă, are, între altele, și misiunea de a populariza operele de artă din tezaurul omenirii.

Una din emisiunile mai noi cu această temă a apărut în R. P. F. Iugoslavia. Este vorba de emisiunea „De ziua Republicii", 6 mărci policrome cu reproduceri din tezaurul artistic al țării. Marca de 25 d., aduce un detaliu de pe o vază din sec. V î.e.n., aflată în muzeul din Liubliana; marca de 30 d: mască de aur din sec. V î.e.n., găsită la Ohrida; cea de 50 d: zeul norocului — Kairos, relief în marmură, de la Trogir, în Dalmația; 65 d: detaliu din fresca „Porumbeii din Nerezi", Skoplje, sec. XII; 100 d: detaliu din fresca „Baia pentru copii" de la Decani; 150 d: frescă din sec. XIV.

● PICTURI cunoscute sînt reproduse și pe seria de trei valori puse în circulație în Franța: marca de 50 c. reprezintă tabloul „Bonjour, Monsieur Courbet", de G. Courbet; pe marca de 65 c vedem tabloul lui Manet „Mme Manet pe canapeaua albastră"; marca de 1 franc reproduce tabloul „Garda călare" de Géricault. Alte tablouri sînt reproduse pe cele 2 mărci bicolore, în cinstea Crucii Roșii, apărute cu prilejul sărbătorilor de iarnă.

● LA COMEMORAREA a 400 ani de la moartea pictorului-sculptor spaniol Alfonso Berruguete (1486—1561) au fost emise 6 mărci bicolore (25 c, 30 c, 1, 2, 3, 10 p) cu reproduceri după operele sale.

● ÎN CINSTEA pictorului american Homer Winslow, în Statele Unite a apărut o marcă de 4 cenți reproducînd unul din tablourile sale.

● MAI MULTE REPRODUCERI după tablourile lui Rafael și interiorul basilicii Sf. Petru din Roma, apar pe cele 8 mărci poștale bicolore emise de statul Vatican, cu prilejul Conciliului ecumenic. Tot Vatican a emis 4 mărci bicolore cu prilejul celui de al VI-lea Congres internațional de arheologie (Ravena), două dintre mărci reproduc piatra de pe mormîntul unui copil, găsită pe Via Ardiatina, celelalte două prezintă un fragment dintr-un sarcofag antic.

● ȘI ALBINELE își opresc din cînd în cînd zborul... pe mărcile poștale...

După harnica albină care ilustrează — simbolic — valoarea de 55 bani din emisiunea „C.E.C." apărută în țara noastră anul trecut, anul acesta va fi pusă în circulație, tot la noi, emisiunea „Apicultura și sericicultura", cuprinzînd mai multe valori. Această emisiune va fi cu atît mai bine venită cu cît, cu prilejul celui de al XIX-lea Congres internațional al apicultorilor „Apimonde" care va avea loc în acest an la Praga, va fi organizată acolo și o expoziție filatelică unde vor fi expuse mărci poștale înfățișînd albine sau care au vreo altă legătură directă cu apicultura.

● DAR NU NUMAI albinele ci întreaga faună mondială îi pasionează pe filateliști, mai cu seamă pe cei tineri, începînd cu școlarii. Pentru satisfacerea acestei dorințe, mai toate țările se întrec să emită cît mai multe și mai ales cît mai interesante serii de mărci poștale. Întreaga zoologie, de la animalele cele mai minuscule pînă la cele uriașe, de la cele de mult dispărute pînă la speciile noi create de oamenii de știință, se răsfață din belșug în paginile de album sau în clasoarele filateliștilor specializați în această tematică. Și totuși mereu apar alte și alte emisiuni cu tema „faună".

● „TURISM" — emisiunea de 4 mărci apărută în Turcia (30, 40, 75, 105 K) reproduce și ea o serie de opere de artă: monumente antice din Efes (Asia Mică).

● O frumoasă serie de „păsări de rasă" (8 valori) va apare anul acesta în țara noastră (găină, cocoș, pui, rață, gîscă, curcan etc.), continuînd seria de „animale de rasă" apărută anul trecut.

Pe teme cotidiene (7)

CU ASCENSORUL — ȘI FĂRĂ EL

Pentru a ajunge la redacție, trebuie să efectuez nu numai o călătorie orizontală cu troleibuzul, ci și una verticală cu ascensorul. Clădirea în care lucrăm se compune din șase etaje și găzduiește trei instituții. Pe toate nouă le deservește un lift surmenat. Dimineața, gemuletul ușii sale de la parter este acoperit de pete circulare: sînt amprente de nasuri. Stăpînii lor și le lipesc de știclă nu pentru a o mirosi, ci pentru a urmări nivelul atins de cabină.

În interiorul acesteia se află afișat un adevărat decalog, formulat în întregime la modul negativ: „Nu opriți ascensorul între etaje", „Nu apăsați pe buton în timpul mersului", „Nu deschideți ușile înainte de oprire" etc., etc. Toate poruncile se adresează călătorilor menționînd exclusiv obligațiile lor față de lift. Nici una nu pomenește despre îndatoririle acestuia față de cei pe care-i transportă. Probabil că de aceea își permite el să rămînă atît de des în pană.

Liftul nostru are o forță antigravitațională de maximum patru persoane, totalizînd laolaltă 280 de kilograme[1]). Cum însă administrația a neglijat să prevadă un cîntar în dreptul ușii, singurul criteriu rămîne numărul persoanelor, indiferent dacă ele sînt de calibrul Anișoarei, care are greutatea unui fluture ținut la regim sau al lui Mircea, care atîrnă cît un „Fram" în ajun de revelion.

Atitudinea bărbaților față de femei la urcarea în lift constituie, cred, unul din testele cele mai precise ale cavalerismului contemporan. Numai un trubadur ca Blondel sau ca Thibaut de Champagne ar fi vrednic să cînte, în versuri grațioase, toată elevația morală a unui reprezentant al sexului tare, care se dă la o parte în fața unei fiice a Evei. Parcă aud introducerea, în dulce acompaniament de lăută:

Și-acum, nobile doamne și prea măreți seniori
De nu mă vor răpune ai inimii fiori,
Glas da-voi de-un miracol ce-a fost la ascensor...

De multe ori, un astfel de gest revelează, asemenea unei hîrtii de turnesol, sentimente profunde, care pînă atunci erau cu desăvîrșire ignorate. Cînd i-a cedat Maricichii prioritatea la lift, deși venise cu aproape două minute înaintea ei, Victor nu știa el însuși de ce procedase așa. Abia cînd a început să urce pe scară, a reflectat mai serios la cele făcute. La etajul I și-a dat seama că Maricica îi e dragă, la II că o iubește, la III că nu mai poate trăi fără ea. În cele din urmă, a ajuns simultan la etajul IV și la concluzia că trebuie să o ceară în căsătorie[2]).

... Toate cele înșirate mai sus țin acum de domeniul trecutului. De șase luni, liftul nostru este defect. Poate că asta se datorește călcării vreunuia din „nu"-urile care-i servesc drept tapet. Așa susține cel puțin administrația imobilului, care adaugă că ea nu are ce să-și reproșeze în privința aceasta. A dat telefon la Întreprinderea de ascensoare și a primit asigurări că totul va fi în regulă. În ciuda acestui troc însă, liftul continuă să se odihnească, iar noi să obosim.

E drept că într-o zi și-a făcut apariția un tînăr în salopetă bleu-ciel, care s-a cățărat în cabina oprită între etaje și a început să ciocănească ceva acolo, fluierînd voios. La vederea lui, un val de optimism a inundat — ca să zic așa — sufletele picioarelor noastre. Cînd, la ora 11, tînărul s-a dus la bufet, dactilografele din toată clădirea, care-și țineau acolo obișnuita sesiune consacrată pateurilor cu brînză, l-au gratulat cu zîmbetul rezervat de regulă directorilor. Înapoiat în cabină, tînărul a ciocănit ceva mai încet și a fluierat ceva mai tare. Pe urmă el a plecat și liftul a rămas — tot între etaje.

Dar nu putem să ne plîngem că, în jumătatea de an de cînd durează această situație, nu s-au produs îmbunătățiri. La început, pe ușa liftului se găsea un biet petec de hîrtie, neglijent mîzgălit: „Ascensorul e defect". După cîtva timp, i-a luat locul un cartonaș cu aceeași inscripție, dar cu o înfățișare mult mai îngrijită. Acum se află acolo un adevărat panou: pe un fond de azur e un romb orange, în interiorul căruia un text redactat în litere gotice de culoarea zmeurii ne informează că starea sănătății liftului se menține neschimbată. Avem toate motivele să sperăm că în curînd panoul va fi și el înlocuit cu o placă de aramă gravată. Aceasta ne va ridica simțitor moralul. Pentru ridicarea componenței noastre materiale însă, rămîne să se găsească o soluție.

Pînă atunci, urcînd trudnic spre etajele respective, ne consolăm cu gîndul că în imobilul nostru se face, în cel mai strict sens al cuvîntului, alpinism pe scara mare.

Nicolae MINEI

[1]) Presupun, că în socoteală intră și hainele. Nimeni nu poate pretinde ca, în ascensor, bărbații să circule în slip, iar femeile în „bikini".

[2]) Astăzi, la un an și ceva după nuntă, lucrurile s-au normalizat. Maricica și Victor sosesc împreună, și, cînd nu mai e decît un singur loc în lift, îl ocupă el.

Al. Șiperco: „N-A FOST ÎN ZADAR"

Autorul cărții nu este un nume necunoscut cititorului nostru. Volumul său cuprinzînd note de călătorie din Suedia, Franța, Italia și Mexic a fost bine primit de cititori care au apreciat spiritul ascuțit de observație, plasticitatea imaginilor, comentariul alert și spiritual. De data aceasta, el ne oferă un roman. Firesc l-am abordat cu interes dar și cu rezerva cuvenită lucrării unui debutant. Am citit romanul și ne-am pomenit cu rezerva rămasă undeva pe drum. Asta nu înseamnă desigur absolvirea autorului de unele slăbiciuni ale construcției romanului, de îngustarea, pe alocuri, a ariei de preocupări a eroilor săi, de repetarea supărătoare a unor situații sau pentru o seamă de pagini mai puțin convingătoare. Dacă spunem însă că rezerva a rămas undeva pe drum, o facem pentru că romanul lui Șiperco constituie o reușită transpunere literară a unor eroi și a unor evenimente cărora cei mai mulți dintre cititorii maturi le-au fost contemporani. Încercările grele prin care a trecut poporul nostru în anii premergători celui de al doilea război mondial, lupta partidului pentru zăgăzuirea drumului spre prăpastie și salvarea patriei de la pieire, acțiunile lui, ale U.T.C.-ului condus de el, pentru educarea și mobilizarea tineretului studențesc împotriva regimului de dictatura carlistă (și apoi antonesciană), cam acestea ar fi în linii mari coordonatele principale ale romanului. Iar eroii cărții, tineri, cu un nou profil moral, însușindu-și idealurile partidului clasei muncitoare, și punîndu-și tinerețea în slujba acestor idealuri, Andrei și Niura, Dragoș și Barbu, Ieremia, Relu, Magda, Fulger și toți ceilalți, ne sînt prezentați cu simpatie, ne apar familiari, ne devin dragi. Ei trăiesc o viață clocotitoare, luptă și iubesc, sînt doborîți sau se înalță, se înalță chiar și prin înfrîngerile vremelnice, se călesc și se formează ca oameni înaintați, într-o asemenea măsură încît singurul lucru pe care îl putem recomanda cititorului este acela de a căuta cît mai grabnic cartea.

Andrei Raicu este, în acest an, 1939, un tînăr student al Politehnicii bucureștene. Condițiile materiale modeste (fiul unui inginer, funcționar de stat și al unei profesoare) și pare-se, educația onestă primită în familie, ni-l prezintă ca pe unul dintre acei mulți tineri cinstiți, entuziaști și generoși care tind să-și însușească cultura politehnică și, într-o anumită măsură, cultura generală. Nu face politică nici nu știe prea bine ce-i aceea politică. Cursurile, o carte frumoasă, o prietenă nu mai puțin frumoasă, Sili Carazian, și... cam atît. Tînărul are însă ochii larg deschiși, privește în jurul său și judecă. Țara se află în plină dictatură carlistă, care apasă greu masele muncitoare. Ea urmărește fascizarea țării și pregătirea războiului criminal împotriva Uniunii Sovietice. În universități taxele cresc, sînt suspendate sesiunile din iarnă, se iau diferite măsuri de restrîngere a pătrunderii în facultăți a celor ce nu aparțin păturilor avute. Sînt prezenți în componența decanatelor polițiștii (la Politehnică — chestorul Burada) iar bandele de studenți legionari (fiul moșierului Amza este un prototip al genului) se străduiesc sub ochii binevoitori ai autorităților să instaureze teroarea fascistă punînd la cale greve în zilele sfinților și molestarea studenților democrați. Pe străzile Bucureștiului bande legionare organizează procesiuni însoțite de ritualuri sălbatice, reînhumări pompoase, ruguri uriașe cu cărțile lui Sadoveanu, în timp ce la sediile lor, în vestitele case verzi sînt schingiuiți muncitorii și intelectualii progresiști. Peste întreaga țară pare că s-a lăsat un zăbranic negru. Împotriva acestor semavolnicii, a crimelor și a pierzăniei se ridică însă partidul comunist, ilegalizat, organizațiile de masă legale și ilegale pe care le conduce partidul și care desfășoară o vastă muncă de lămurire și organizare a maselor. Marea demonstrație populară de la 1 Mai, mitingurile, presa de partid și mai ales munca de la om la om dau rezultate. Andrei, trăiește în mijlocul acestui clocot. Andrei și generația lui. Cum va reacționa el?

Rămăseseră în urmă și emoția primei ședințe a nucleului anului II și prima „răspîndire" și marea, fățișa și îndrăzneața acțiune de revendicări studențești inițiată de U.T.C., adunările clocotitoare, ciocnirile. Reușiseră și în Politehnică ca și în celelalte facultăți să-i izoleze pe legionari și să mobilizeze masele de studenți în jurul revendicărilor, a liniei partidului. Masa studențească nu se mai lăsa terorizată de legionari... Rămăsese în urmă și „căderea". Întîi, cea a lui Dragoș și Carol și apoi a lui. N-a fost prea ușoară. Torturile sînt însă pasabile. Conștiința să rămînă nepătată.

Greva premilitarilor. Alegeri pentru conducerea asociației studențești la Facultatea de litere. Acțiunea de protest a căminiștilor de la „Matei Voievod", Alegerile la căminul Schüller. Și Niura care pătrunde adînc în sufletul lui. Și nopțile acestea de iunie care aveau asupra uteciștilor niște influențe atît de... „negative"... Și deodată... legionarii în guvern. Și acea ultimă întîlnire cu Niura. Și ziua aceea cînd s-a întîlnit cu „bătrînul", primul dintre „bătrînii" cu care avea să muncească de acum încolo... Și mai tîrziu întîlnirea aceea, pe Filantropia, cu Barbu, care cu un glas apăsat, grav chiar, cu un ton atît de neobișnuit pentru el, a rostit acele cîteva cuvinte simple care aveau să hotărască tot cursul vieții lui: primirea în Partid. Fericirea și mîndria de a fi membru al Partidului...

Ne aflăm abia spre mijlocul romanului. De aici încolo acțiunea devine și mai palpitantă. Tranzacția burghezo-moșierimii cu Hitler, plătită de poporul muncitor cu prețul cedării Ardealului, marile demonstrații organizate de partid în București și marile orașe ale țării, împotriva acestei trădări, venirea la putere a legionarilor și valul de teroare dezlănțuit de ei, rebeliunea legionară cu hecatombele de victime (notată cu condeiul unui excelent reporter); apoi acțiunile criminale ale lui Foriș, așa cum se reflectau în conștiința activiștilor de partid care nu puteau înțelege și într-o anumită măsură și în consens tacit oculeau indicațiile acestuia. Și războiul, criminalul război antonescian. Și trecerea lui Andrei de la activitatea în rîndul studenților în cele ale U.T.C.-ului din marile întreprinderi.

O carte a curajului și eroismului, a dragostei și sacrificiului, o carte, pe care după ce am parcurs-o am intrat în așteptarea unui nou volum în care să-l revedem pe Andrei, de astă dată în viitoarea luptei ilegale pe care a desfășurat-o în timpul războiului, Partidul nostru, în mijlocul muncitorilor.

Minzu RADIAN

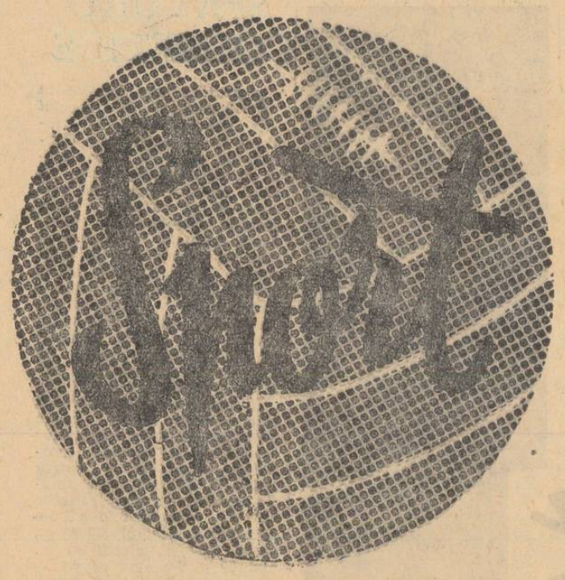

UN START EXCELENT

Deși prima garnitură a boxului polonez a venit la București hotărîtă să obțină un rezultat cît mai strîns, puțin a lipsit să asistăm la reeditarea scorului din meciul de anul trecut, dintre reprezentativa capitalei noastre și selecționata Varșoviei. Atunci, după cum se știe, victoria ne-a revenit cu 8-2. Și dacă duminică seara, Puiu Nicolae s-ar fi prezentat în plenitudinea mijloacelor sau dacă Monea ar fi început lupta cu Pietrzykowski așa cum a debutat în cea de-a treia repriză, buletinele de arbitraj puteau consemna un raport de forțe identic, ceea ce ne-ar fi scutit, probabil de orice emoție în retur.

Nici vorbă, bilanțul reuniunii de la Floreasca rămîne deosebit de satisfăcător pentru noi : el reprezintă, după cîte îmi amintesc, cel mai valoros rezultat obținut de amatorii români într-o competiție inter-țări.

Fără intenția de a schița vreo ierarhizare a meritelor, am impresia că evoluțiile gazdelor la muscă, pană, semiușoară și grea, reclamă sublinieri speciale. Vitalitatea lui Ciucă, tehnica și forța lui Olteanu, remarcabila tactică a lui Pătrașcu — debutant în națională — calmul și hotărîrea lui Mariuțan, s-au impus fără drept de apel în fața unor adversari ca Olech, Gutman, Grudzien și Gugniewicz, cotați printre cele mai bune „mănuși" de pe continent. Indeosebi tînărul titular al formației poloneze la categoria maximă pare a fi posesorul unor calități cu totul excepționale care-i dau dreptul să aspire la întîietate într-o companie oricît de redutabilă.

Puncte prețioase, la capătul unor dispute foarte echilibrate, au obținut Dinu și Badea — în timp ce Cojan n-a prea avut probleme cu masivul, dar rudimentarul Josefowicz.

Exprimîndu-ne încă o dată satisfacția pentru succesul de duminică, avem datoria să semnalăm atenției antrenorilor, în frunte cu maestrul Chiriac, persistența unor lipsuri mai vechi, care ne-au provocat — și ne mai pot provoca — multe neajunsuri în competițiile internaționale.

Unii dintre boxerii noștri continuă să atace cu capul înainte (Badea, Cojan, Monea), să eschiveze adesea neregulamentar (Pătrașcu, Dinu), să lovească, mai ales în laterale, cu partea interioară a pumnului (Puiu, Mîrza și alții). Sperăm că aceste defecțiuni vor fi, pe cît posibil, remediate pînă la întîlnirea de la Lodz. Neîndoielnic, toată lumea își dă seama că polonezii nu vor precupeți nici un efort pentru a întoarce, pe teren propriu, rezultatul în favoarea lor. Antrenorul Felix Stamm preconizează, între altele, reintroducerea „veteranilor" Walasek și Adamsky, multipli campioni europeni și olimpici. Orice s-ar zice, este în joc prestigiul uneia dintre cele mai puternice reprezentative de pe glob !

În aceste condiții, ar fi de dorit ca pugiliștii români să privească returul întîlnirii cu aceeași seriozitate cu care au privit meciul de la București, să arunce în luptă toate cunoștințele, toată dărzenia, ca și cum n-ar fi vorba de conservarea avantajului acumulat, ci de refacerea unui handicap minim.

Am convingerea că „tricolorii" se vor achita cu brio de această sarcină dificilă și vor reuși să promoveze în etapa următoare a „Cupei Europei", spre satisfacția entuziaștilor suporteri ai sportului cu mănuși din țara noastră.

Dan DEȘLIU

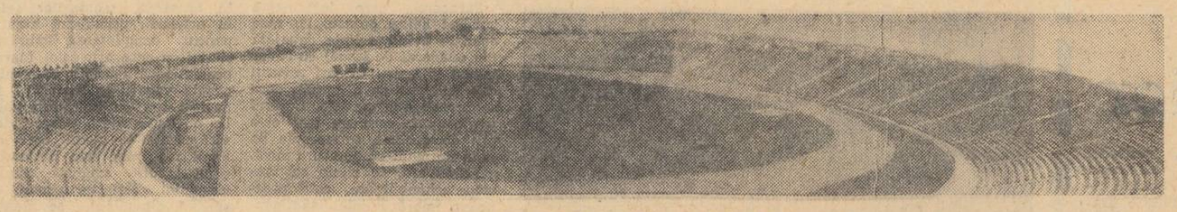

Noul stadion al orașului Timișoara (în stadiu de finisare).

În preajma noului sezon fotbalistic

Pregătiri la U. T. A. și la Știința Timișoara

Pe fotbaliștii din Arad i-am găsit chiar în „exercițiul funcțiunii" : susțineau un meci de verificare, pe teren propriu, cu formația de tineret a Științei Timișoara. Terenul de joc bun, timpul friguros și ...cîteva sute de spectatori în tribune. Din loc în loc reveneau aceeași întrebare : „Va reuși U.T.A. să evite retrogradarea ?" Cum știm că aceeași întrebare și-o pun și nenumărați simpatizanți din țară ai echipei textiliștilor arădani, am căutat, discutînd cu antrenorul Petschovski și cu jucătorii, să aflăm care este stadiul de pregătire al echipei, care sînt perspectivele ei.

Lotul de jucători este următorul : Coman, Szucs, Kapaș, Mețcas, Koszka, Leac, Chivu. Tîrlea, Floruț, Csako, Beșcucă, Tudose, Pescan, Sîrbu și Kukla. După cum se poate observa, față de formația de bază din toamnă din lot fac parte și o serie de elemente noi. Selimeși, avînd piciorul fracturat, nu va putea fi folosit o bună perioadă. Csako, deși face parte din lot, nu este complet restabilit. Se speră însă că va putea fi folosit în scurt timp. Deci, după cum se vede, un lot destul de restrîns, avînd însă drept caracteristică tinerețea.

În momentul de față echipa se află în faza desăvîrșirii pregătirilor, atît în ceea ce privește rezistența, tehnica, cît și omogenizarea. Simpatizanții echipei nu trebuie să se „descurajeze" de rezultatele necorespunzătoare obținute de echipă în unele meciuri de verificare, deoarece acestea au fost meciuri-școală, urmărindu-se desăvîrșirea pregătirii jucătorilor și nu, cu orice preț, un rezultat favorabil. Totuși, în echipă mai sînt anumite puncte nevralgice. Unul din acestea îl constituie apărarea, care, în unele cazuri, s-a dovedit nesigură în intervenții și uneori greoaie. În momentul de față antrenorul nu dispune încă de elemente care ar putea înlocui cu succes linia de fund. Tinerii care sînt în curs de pregătire nu au la ora actuală suficientă experiență. Cu toate greutățile care mai sînt de întîmpinat privind completarea lotului, în echipa arădană domnește optimism și bună dispoziție. Ne-am adresat antrenorului și unor jucători, rugîndu-i să împărtășească cititorilor noștri cîteva păreri în preajma reluării sezonului oficial.

PETSCHOVSKI : „Avem un lot destul de restrîns. Valoarea individuală a jucătorilor este bună. Echipa, în ansamblu, practică un fotbal de valoare și complet. Sperînd că în retur nu vom mai avea indisponibilitățile din toamnă și că jucătorii sînt conștienți de faptul că de ei depinde, în cea mai mare măsură, buna comportare a echipei, cred că vom putea părăsi locul necorespunzător pe care-l ocupăm în momentul de față".

COMAN : „Toți componenții echipei s-au pregătit cu seriozitate în vederea reluării campionatului. Dorim ca prin jocul ce-l vom presta să contribuim la îmbunătățirea calității fotbalului nostru, fapt ce va duce și la evitarea locului slab ce-l ocupăm acum. Eu voi căuta să contribui în această direcție, pregătindu-mă cu seriozitate și de aci înainte. Dorința mea este să primesc cît mai puține goluri, iar înaintașii să înscrie cît mai multe".

CSAKO : „Doresc să ajung cît mai curînd la forma atinsă înainte de accident și să fiu util echipei în lupta grea ce o pornim odată cu reluarea campionatului, în vederea evitării retrogradării".

SZUCS : „De 11 ani activez în această echipă. Mă voi strădui să-mi desăvîrșesc pregătirea fizică și tehnică, încît să fiu un exemplu pentru cei mai tineri. Cu toții avem o dorință comună : evitarea retrogradării. Sînt convins că, neprecupețind nici un efort, vom reuși acest lucru. La sfîrșitul campionatului mă voi retrage din activitatea competițională. Aș dori din toată inima ca acest lucru să-l fac în condițiile rămînerii în categoria A".

★

La Știința Timișoara întîlnirea cu fotbaliștii nu am avut-o pe terenul de fotbal, ci în sălile de cursuri. Unii dintre ei se pregăteau pentru examene, alții se aflau în plin examen. De aceea ne-am gîndit să le urăm succes și să nu le răpim prețiosul timp, mai ales că gîndul nu prea le era, în asemenea momente, la fotbal.

Pentru cititorii noștri am aflat însă că jucătorii echipei de fotbal a studenților timișoreni sînt la fel de bine apreciați și la învățătură, ca și pe terenul de sport. Și am mai aflat că toți urmează o specializare. Bitlan — agronomia, Botescu — educația fizică, Georgescu — construcții, Hîrșova — agronomie, Igna — științele naturale, Lazăr — agronomie, Manolache — agronomie, Popa — agronomie, Turcan — agronomie, Urziceanu — mecanica agricolă, Lereter, Curcan și Tănase sînt de acum ingineri, iar Mițaru, profesor de geografie. În lotul echipei au revenit Petescu și Răcelescu care însă nu primiseră viza de joc pentru acest club.

Pregătirile echipei din Timișoara s-au făcut ținînd cont de specificul muncii jucătorilor. În acest sens antrenorul C. Braun, deși a întîmpinat unele greutăți, împreună cu conducerea asociației și cu jucătorii, s-a străduit și se străduie să le înlăture. Acest lucru se face adaptîndu-se programul de antrenament la timpul liber al jucătorilor. Și nu miră pe nimeni faptul că pe teren pot fi întîlniți, la anumite ore din zi, fie dimineața, fie după amiaza, antrenorul și cîțiva jucători. În acest fel se înlătură diferențele de pregătire între jucători. După perioada de examene, munca antrenorului va persista în direcția omogenizării echipei.

Ceea ce se remarcă la această echipă de studenți-fotbaliști este seriozitatea, față de ceea ce fac. Cînd vin la antrenamente, chiar dacă acest lucru se întîmplă după un examen greu, iau parte activă la pregătire. Sînt cazuri cînd unii jucători cer antrenamente suplimentare. Acest fapt de altfel se remarcă și în jocurile echipei, cînd unele deficiențe tehnice (mai ales în perioadele de după examene) sînt suplinite printr-un joc plin de elan, la care-și aduc contribuția toți componenții echipei. La echipa Știința Timișoara, datorită cauzelor arătate, cît și terenurilor impracticabile, există o inegalitate în pregătirea jucătorilor, în omogenizarea echipei. Cum primul meci restanță bate la ușă, antrenorul a urmărit pregătirea individuală, căutînd să impună fiecărui jucător calități creatoare în desfășurarea acțiunilor de joc, astfel încît echipa, în totalitatea ei, să poată practica un joc cursiv.

Iubitorii sportului cu balonul rotund din Timișoara vor avea posibilitatea ca, începînd din vara anului 1963, să-și încurajeze echipele pe noul stadion al orașului, stadion cu o capacitate de peste 30.000 locuri și care se află în stadiu de finisare.

★

Caracteristic ambelor echipe despre care informăm azi cititorii noștri, deși una ocupă un loc fruntaș, iar cealaltă unul codaș, este preocuparea pentru imprimarea unui specific propriu în raport cu condițiile și posibilitățile jucătorilor. Mijloacele prin care ambele echipe caută să-și apere șansele în campionat sînt practicarea unui fotbal deschis, creator, corect, astfel încît fiecare să-și poată aduce contribuția la îmbunătățirea calitativă a fotbalului nostru.

Gh. CONSTANTINESCU

Din lumea fotbalului

● ANTRENORUL echipei Dinamo—Tbilisi, M. Iakușin, a declarat unui corespondent al ziarului „Sovietski Sport", că, după părerea sa, cea mai bună echipă din lume este Botafogo—Rio de Janeiro (la care joacă Garrincha, Amarildo). În această formație, a spus Iakușin, jocul soliștilor se îmbină cel mai bine cu spiritul de echipă.

● FOTBALUL de sală a cunoscut un mare succes iarna aceasta la Viena. La turneul desfășurat timp de două săptămîni au asistat 50.000 de spectatori. În finală, F.C. Austria a învins cu 6—1 pe F.C. Rapid, dar golgeterul turneului a fost Koloperovici (nouă goluri) de la Wiener Sport Club.

● ALEXANDR DUBINSKI, fundașul echipei U.R.S.S. la campionatul mondial din Chile, s-a accidentat, după cum se știe, în meciul disputat la Arica, cu Iugoslavia. Fractura piciorului constatată atunci a fost destul de gravă, însă medicii din Moscova l-au pus repede pe picioare. El va juca din nou în echipa sa, Torpedo—Moscova.

● JIMMY MAC ILROY, inter dreapta la Burnley și internațional irlandez, va fi scos la „licitație" de clubul său, după ce i-a servit acestuia timp de 10 ani fără întrerupere. În oferta pentru vînzarea jucătorului profesionist se spune că acesta, în 440 de partide, a înscris 115 goluri. Ilroy are 31 de ani. Deocamdată nu s-a găsit nici un cumpărător.

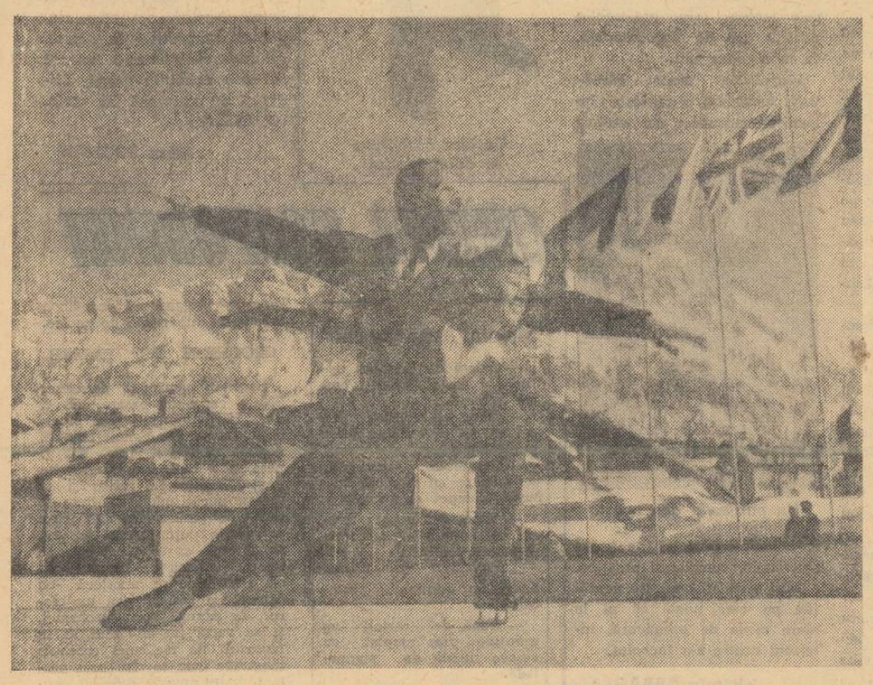

Mai puțin de un punct

Ludmila Belușova și Oleg Protopopov alcătuiesc unul din *cele mai valoroase cupluri de patinaj artistic din lume. Atît la campionatele europene de la Budapesta cît și la „mondialele" de la Cortina d'Ampezzo, perechea sovietică a cucerit medalia de argint. Corespondenții de presă și specialiștii prezenți la Cortina au apreciat înalta măestrie a patinatorilor sovietici. Aceiași specialiști au declarat că cuplul sovietic s-a prezentat mai bine pregătit decît cîștigătorii medaliei de aur, perechea Marika Kilius-Jurgen Baumler (R.F. Germană) clasată pe primul loc grație unui infim avantaj : mai puțin de un punct. Rare ori se întîmplă, în marile competiții de patinaj, ca diferența să fie atît de mică. Și în asemenea cazuri arbitrii au un mare rol în desemnarea cîștigătorului !*

Sîmbătă 16 martie — ultima zi pentru trimiterea răspunsurilor la concursul nostru sportiv

Doar o săptămînă a mai rămas pînă la începerea returului campionatului categoriei A de fotbal, eveniment sportiv așteptat cu deosebit interes. În această săptămînă se mai primesc ultimele răspunsuri la concursul nostru sportiv cu premii. După cum am mai anunțat, participanții la concurs pot trimite ori cîte răspunsuri doresc, cu singura condiție ca fiecare răspuns să fie însoțit de un bon de participare. Vor fi luate în considerație răspunsurile care vor avea data poștei pînă la 16 martie 1963 inclusiv. Răspunsurile care vor fi expediate după această dată sau care nu sînt însoțite de bon de participare, vor fi anulate, potrivit regulamentului de desfășurare a concursului.

„MAGAZIN" — CONCURSUL SPORTIV

BON DE PARTICIPARE

CORESPONDENȚĂ TELEFONICĂ DIN STOCKHOLM

HOCHEIUL LA ORDINEA ZILEI!

De cîteva zile populația Stockholmului a crescut cu mai multe zeci de mii de oameni. Firește, nu trebuie să vă gîndiți la cine știe ce... „minune", dar cea de a XXIX ediție a campionatului mondial de hochei pe gheață a atras în capitala Suediei foarte mulți turiști din țările nordice și din alte părți ale Europei. Pe străzi, în cinematografe, la numeroasele „Kondytori", un gen de cafenele-cofetării se discută numai despre hochei.

Din vitrine îți zîmbesc zeci de manechine, care te invită să-ți cumperi săpunul „VM" sau bomboanele „VM", litere care semnifică titulatura campionatului mondial și care au devenit, pentru ochiul nostru, o obsesie. Ici colo, cînd scoți o vorbă și suedezul a înțeles că ești străin, te întreabă repede în ce echipă joci și dacă îți place Suedia. Cei mai mici locuitori ai Stockholmului te asaltează cu creioane și carnete și îți solicită autograful.

În jurul lui „Isstadion Johannesshov" este o agitație permanentă. Toți vor bilete și toți ar vrea să știe de pe acum cine va cîștiga titlul de campion al lumii, comentînd cu aprindere fazele ultimilor jocuri, ocaziile ratate și... situația în clasament a echipei „Tre Kronor", cum este numită reprezentativa Suediei.

Canadienii și... calabalicul lor

Sincer vorbind, pînă în prezent, am reușit să învăț foarte puține cuvinte în limba suedeză. Este foarte greu și, pe urmă, tot nu rezolvi mare lucru cu cîteva vorbe. Însă un lucru este clar. Și anume, acela că **bătaie** în limba suedeză se spune : calabalic. Am aflat acest lucru cu o zi sau două înainte de începerea campionatului, cînd un mare cotidian din Stockholm anunța, cu litere de o șchioapă, „Kanadensisk calabalio", adică „bătaie canadiană". Faptul s-a petrecut la Göteborg, unde canadienii au făcut o primă demonstrație a valorii lor în... box. La drept vorbind, cele ce s-au întîmplat la Göteborg a fost doar o repetiție generală a ceea ce am văzut în primul joc. Principalul atu al echipei canadiene este forța și promptitudinea cu care folosesc corpul în duelurile cu adversarii. Buni patinatori și buni minuitori ai crosei, jucătorii de la „Trail Smoke Eaters" își impun forța chiar din primele minute de joc.

„Alexandrov ? Un vrăjitor..."

Așa îl caracterizează pe cunoscutul hocheist sovietic un comentator și, la drept vorbind, el nu greșește. Centrul primei linii de atac a echipei U.R.S.S. este un adevărat „vrăjitor al crosei". Driblingul lui este atît de scurt, viteza cu care acționează atît de fulgerătoare, încît pur și simplu parcă plutește deasupra gheții. Alexandrov este un excelent realizator și, mai ales, un foarte bun organizator al jocului. Fără îndoială că personalitatea acestui excelent sportiv sovietic nu ar ieși atît de-puternic în evidență dacă el nu ar fi foarte bine secondat de ceilalți jucători din echipa Uniunii Sovietice. Linia fraților Maiorov și Starșinov, fundașii Ragulin și Ivanov, sînt jucători de clasă mondială. De altfel, întreaga formație sovietică este foarte bine pusă la punct și impresionează prin valoarea jocului colectiv pe care îl prestează.

Sologubov în echipa Suediei ?

Ar părea foarte curios ca acest mare jucător sovietic să apară în formația „Tre Kroner". Totul a plecat de la un interviu acordat presei suedeze de antrenorul principal al reprezentativei sovietice, Cernîșev. După unul din meciurile de verificare susținut de reprezentativa Uniunii Sovietice, antrenorul Cernîșev a fost întrebat dacă el va folosi în jocul actualei ediții al campionatului mondial și pe Sologubov. Întrebarea era firească, deoarece acest binecunoscut fundaș este socotit încă drept unul dintre cei mai valoroși hocheiști din lume. La ultimele partide de verificare Sologubov nu a fost folosit, așa încît, pe bună dreptate, ziariștii se interesau de situația lui. La întrebarea reprezentanților presei, antrenorul Cernîșev a zîmbit și a răspuns :

— De ce mă întrebați ? Ați dori poate să-l împrumut echipei suedeze ? Dumneavoastră l-ați folosi ?

— Firește, au răspuns cei prezenți.

Nicolai Sologubov însă joacă în echipa Uniunii Sovietice și încă foarte bine, confirmînd valoarea sa.

★

Campionatul mondial este în plină desfășurare. Un pronostic nu poate fi dat, cu toate că în discuțiile care se poartă prin jurul hotelurilor „Cristine Berg", „Malmen" și „Bromma" se spun lucruri... „sigure". Adică sînt mulți amatori de hochei care nu ar accepta, pentru nimic în lume, ca echipa lor favorită să nu fie socotită încă de pe acum drept învingătoare. Noi să așteptăm însă săptămîna viitoare.

Călin ANTONESCU

MOZAIC

● PENTRU prima oară de cînd joacă la Santos, (aproximativ 6 ani) Pele a ratat un penalty ; acest fapt rarisim s-a petrecut în timpul meciului Santos-Colo Colo, disputat la Santiago și cîștigat foarte greu de brazilieni cu 2—1.

● CONDUCEREA clubului Juventus Torino a declinat oferta de a participa la turneul de la New York. În schimb Juventus va evolua vara aceasta în Uniunea Sovietică, Suedia, Danemarca și Argentina.

VARIETĂȚI

Meciul Anglia - Franța și rugbiștii romîni...

Pierzînd cu 5—6 meciul susținut la Twickenham cu echipa reprezentativă de rugbi a Angliei, echipa Franței a pierdut, totodată, orice șansă de a mai cuceri anul acesta „Cupa celor 5 națiuni". Presa franceză, comentînd această înfrîngere, reproșează englezilor jocul lor dur și foarte închis — tactica „anti-joc", cum o denumesc specialiștii.

Un ecou interesant al acestei întîlniri — cu atît mai interesant cu cît el privește pe rugbiștii romîni — ne aduce ziarul parizian „L' Equipe". Acesta reproduce următoarea declarație a jucătorului francez Maurice Lira : „Fără discuție că meciul a fost rapid, dar părerea mea rămîne aceea că înaintașii romîni sînt mai buni decît cei englezi. Priza unui Demian sau jocul unui Moraru, asta e cu totul altceva. Recunosc că linia treia a englezilor a muncit mult, dar meciul... ei bine, meciul l-am fi putut cîștiga noi".

Iată, așa dar, că rugbiul românesc, chiar dacă nu este încă prezent în „Cupa celor 5 națiuni", nu poate fi totuși ignorat.

Maratonist la 71 de ani

Wang Liuan, un bătrîn de 71 de ani din Hong-Kong, a cerut să fie primit ca participant în proba de maraton, la Jocurile Olimpice de la Tokio. Interesant este că septuagenarul atlet a început să practice sportul deabia la 58 de ani. Wang Liuan a participat pînă acum la două curse oficiale pe distanța de 10.000 m. și la un maraton.

Glorie și decadență

Cu cîțiva ani în urmă, boxerul englez Randolph Turpin, campion mondial profesionist la categoria mijlocie, învingător al lui Ray Sugar Robinson, era idolul mulțimilor sportive britanice. Numele său apărea aproape în fiecare zi în paginile ziarelor, era adulat de public și considerat ca un adevărat nabab. Realitatea o știau însă numai managerii : Turpin era „milionar", dar numai pe hîrtie. La prima înfrîngere prin K.O. a fost părăsit de toți și apoi uitat.

Un timp a lucrat ca hamal, apoi a fost luptător de catch într-un circ și acum, la 36 de ani, revine în box apărînd pe ringurile din Soho și alte suburbii ale Londrei, lăsîndu-se bătut pentru cîteva lire.

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

„BUG-JARGAL"

Adaptare după Victor Hugo

Ilustrații : Beca RIND

— Deși sînt născut în Franța, am fost trimis, la o vîrstă fragedă în San Domingo, la proprietatea unui unchi al meu, un bogat colonist, cu fiica căruia fusesem destinat să mă căsătoresc mai tîrziu. Proprietatea unchiului meu era situată în vecinătatea fortului Galifet. Lucrau pe moșie opt sute de negri, în condiții de viață foarte triste, agravate încă de insensibilitatea stăpînului lor. Unchiul meu era unul din acei plantatori cărora o îndelungată practică despotică le fac inima ca de piatră. La cea mai neînsemnată abatere bieții sclavi primeau cele mai aspre pedepse, iar orice intervenție a noastră, a copiilor, nu făcea decît să-i mărească mînia și să agraveze pedepsele date negrilor.

Între toți acești sclavi, unul singur reușise să intre în grația unchiului meu. Era un pitic spaniol, un „grif" de culoare (grifui este, în concepția rasiștilor, un vlăstar a cinci încrucișări între oameni albi și negri — n.n.), pe care unchiul meu îl primise în dar de la lordul Effingham, guvernatorul Jamaicăi. Pentru că trăise o vreme în Brazilia, unchiul meu adoptase fastul portughez. Îi plăcea să se înconjure de un întreg aparat de servitori, care să dea casei sale o strălucire seniorială. Din sclavul primit de la lordul Effin-

gham făcuse un soi de bufon, așa cum aveau la curțile lor prinții feudali. Grifui, pe nume Habibrah, era un veritabil monstru : scund, borțos, cu picioarele subțirele și crăcănate, era însă de o vioiciune uimitoare. Avea un cap enorm, plasat direct pe umeri și o pălălaie de păr încreții și roșu. Unchiul meu îl iubea mai ales pentru că era atît de hidos. Era favoritul lui. Habibrah mînca la picioarele stăpînului și primea adesea bucate alese. Treaba lui nu era alta decît să poarte un evantai din pene pentru a goni muștele care ar fi putut pișca pe stăpînul său. Iar în restul timpului, să-l distreze cu giumbușlucuri.

Nu-mi plăcea de loc sclavul acesta. Era dezgustător prin servilismul lui, pe cît de simpatici îmi erau ceilalți sclavi negri, care munceau din greu din zori și pînă în noapte. De altfel, nimeni nu-l iubea pe Habibrah. Niciodată n-a cerut stăpînului său, pe lîngă care avea atîta trecere, să se arate milostiv cu sclavii. Dimpotrivă, de multe ori el era acela care cerea înăsprirea pedepselor. Cu toate acestea, negrii nu-l urau. Încercau doar un sentiment de teamă cînd îl întîlneau.

D'Auverney făcu o pauză ceva mai lungă, aflat parcă sub impresia unor amintiri mai emoționante încă.

— Trebuie să vă spun — reluă povestitorul — că pe vremea aceea lucrurile despre care v-am vorbit nu mă frămîntau în prea mare măsură, căci

toate preocupările mele erau ațintite spre amorul pe care-l încercam și eu care eram răsplătit, pentru dragostea ce o purtam tinerei fete care-mi fusese sortită, fiica unchiului meu. Între mine și Maria se stabilise o tandrețe care avea ceva din devotamentul frățesc și din încrederea conjugală. Au fost zile foarte fericite pentru mine, acelea în care, ajuns în pragul vîrstei de 20 de ani, mă pregăteam să serbez căsătoria cu iubita mea Maria. Un singur nor negru s-a abătut asupra noastră în acele frumoase zile de vară.

Unchiul meu construise pe malul unui riu de pe moșia lui, un mic pavilion înconjurat de arbori seculari. Maria venea aproape zilnic aici pentru a se ascunde de arșiță. Îmi făcusem obiceiul să acoper în fiecare dimineață pavilionul cu flori proaspete, pe care le culegeam eu însumi pe cîmp. Într-o dimineață Maria alergă într-un suflet spre mine. Fusese, ca de obicei, la pavilion și văzuse cu spaimă cum toate florile așternute de mine fuseseră rupte și călcate în picioare. Nici n-a avut timpul să-și revină din uimire, că dintr-un tuliș se făcură auzite cuvintele unui cîntec spaniol, însoțite de sunetele dulci ale unei chitare.

Speriată, Maria a alergat spre mine. Nu trebuie să vă spun cît de indig-

nînțătoare, lama propriului meu pumnal. Nu știu ce s-ar mai fi întîmplat dacă Maria, alarmată de zgomot nu ar fi apărut la fereastră și, recunoscîndu-mă, n-ar fi scos un țipăt sfîșietor.

Negrul cel uriaș, care mă strivise aproape sub greutatea lui, își retrase pumnalul.

— Nu, ea ar suferi prea mult, spuse necunoscutul și dîndu-mi drumul din strînsoarea brațelor lui, se ridică și dispăru în bezna nopții.

Multă vreme am stat și am chibzuit — cine putea fi acest adorator necunoscut al Mariei mele...

Mi-am petrecut restul nopții alături de Maria și de doica ei iar dimineața ne-am dus amîndoi la unchiul meu și l-am informat despre cele întîmplate în ajun. Orgoliul nu-i îngăduia să-și închipuie că un sclav și-a putut ridica ochii pînă la fiica lui. Doica primi ordinul să n-o mai părăsească nici o clipă pe Maria, iar pe de altă parte unchiul meu înteți paza domeniului său, pentru că era convins că agresorul venea din alte locuri.

În ziua aceea, ca de obicei, presărai din nou flori în pavilion și Maria avu surpriza să constate că ele fuseseră din nou călcate în picioare și distruse. Turbam de furie, cînd iată că se auzi din nou cîntecul acela trist,

nat am fost; cît de puternic m-a străpuns ghimpele geloziei. Convins fiind că îndrăznețul care îmi înspăimîntase logodnica nu se va opri la această unică încercare de a-și declara dragostea, am hotărît să-l pîndesc și să caut să-l prind. M-am ascuns în plantația de trestie de zahăr și, înarmat cu un pumnal, am început, cu răbdare, să aștept. Pe la miezul nopții atenția mi-a fost în mod brusc trezită de un cîntec grav și melancolic care se auzea de undeva, foarte aproape de ascunzătoarea mea. Mi-am dat repede seama că serenada se făcea auzită chiar la fereastra Mariei. Furios, cu pumnalul în mînă, m-am aruncat aproape spre locul de unde pornea cîntecul. Dar nu făcui decît cîțiva pași și mă simții înșfăcat cu o forță aproape de necrezut. Într-o clipă fui dezarmat și aruncat la pămînt, iar deasupra mea luceau doi ochi arzători și un șirag de dinți albi.

— Te tengo ! Te tengo ! (Te-am prins ! Te-am prins) — auzii apoi vocea furioasă a agresorului meu.

Mă zbăteam neputincios, în timp ce deasupra capului meu se rotea, ame-

(Va urma)

Sănătatea școlarului și răspunderea părinților

În micul colectiv al familiei, școlarul este un personaj de seamă. Asupra lui se concentrează dragostea și preocupările atente ale părinților săi. El este eroul în jurul căruia se țes cele mai înaripate visuri de viitor. Deocamdată, părinții așteaptă de la el note cît mai bune, succese cît mai răsunătoare, satisfacția de a-și ști copilul fruntaș la învățătură. Dar pentru îndeplinirea acestei năzuințe, ca și pentru întregul viitor și pentru fericirea copilului, condiția primordială este sănătatea.

Menținerea și consolidarea sănătății copilului de vîrstă școlară constituie o problemă complexă și implică o serioasă răspundere, pe care părinții o împart cu școala și cu rețeaua medicală special edificată de statul nostru pentru ocrotirea sănătății școlarului.

Spre a face față răspunderii ce le revine în apărarea sănătății copilului lor, ajuns pe băncile școlii, părinții au nevoie, înainte de toate, de o bună orientare generală, bazată pe cunoașterea principalelor însușiri și particularități ale organismului școlarului. Iată ce anume socotim că este în primul rînd important de avut în vedere :

1. — Organismul școlarului este o mlădiță proaspătă, în plină dezvoltare. Copilul crește continuu în înălțime și greutate, ritmul creșterii sporind sau încetinindu-se în mod normal la anumite vîrste. După cum se știe, în timpul școlarității survine și acel moment legat de cele mai intense și radicale transformări — vîrsta pubertății. Dezvoltarea cuprinde în mod unitar toate părțile componente ale organismului, toate organele, aparatele și sistemele, inclusiv sistemul nervos, inclusiv funcțiile intelectuale și psihice. Această dezvoltare marchează întreaga perioadă a școlarității și nu se încheie o dată cu terminarea studiilor medii.

2. — Dezvoltarea școlarului se desfășoară în condițiile cînd asupra organismului în formare se exercită continuu influențe multiple și puternice din partea mediului înconjurător. Copilul își petrece o parte din timpul zilei în mediul școlar, are de făcut față efortului de a învăța, ascultărilor, lucrărilor scrise și în anumite etape solicitării sporite pe care o reprezintă examenele. Mediul familial exercită, de asemenea, partea lui de influență — din păcate nu totdeauna favorabilă. Forța deosebită a acestor influențe, extrem de numeroase și de variate, decurge tocmai din faptul că ele se exercită într-o perioadă cînd organismul tînăr, în dezvoltare, este cît se poate de receptiv și de maleabil, are o mare capacitate de a se modela. Acțiunea factorilor de mediu din jurul lui se întipărește foarte puternic. Efectele, bune sau rele, pot persista încă multă vreme după trecerea pragului majoratului. De aceea, perioada școlarității este hotărîtoare în formarea caracterului și aptitudinilor viitorului adult. Caracterul nu este ceva înăscut. Înăscute sînt numai însușirile temperamentale, care se pot modifica sub influența educației și a celorlalți factori ai mediului în care trăiește și învață copilul. Prin urmare, anumite trăsături negative moștenite se pot corecta în timpul primei copilării și al școlarității. Dar se poate întîmpla și ca unele însușiri pozitive moștenite să se șteargă datorită greșelilor în creșterea copilului și în locul lor să se dezvolte apucături rele, nedorite, fără ca părinții să-și dea seama că uneori chiar ei sînt primii vinovați de aceasta. Printre greșelile comise mai des în această privință menționăm excesul de severitate și antipodul acestuia, răsfățul.

3. — Oricît ar părea de voinic și de rezistent, școlarul nu are capacitatea fizică și intelectuală a adultului. Acest lucru nu trebuie uitat. De aci cîteva capitole esențiale în dirijarea activității lui, la școală și acasă.

— În primul rînd este necesară o dozare riguroasă a efortului. Să nu se suprasolicite forțele școlarului ! Aviz părinților care ar dori să-și vadă copilul cît mai repede poliglot, instrumentist etc. și-l încarcă cu prea multe activități suplimentare deodată.

— Activitatea școlarului desfășurată ritmic, conform unui regim zilnic organizat cu chibzuială și supravegheat îndeaproape, dă un randament mai bun și economisește forțele organismului.

— Odihna, alimentația și igiena individuală a școlarului trebuie să formeze obiectul unei preocupări permanente a părinților. Aceeași grijă se cuvine a fi acordată măsurilor de prevenire a îmbolnăvirilor și folosirii mijloacelor de călire a organismului.

Desigur, toate cele spuse mai sus au fost doar cîteva generalități. Multe din ele, poate chiar toate, nu mai sînt o noutate pentru părintele avizat. Totuși credem că ar fi util să se mai mediteze o dată asupra lor, poate că va mai apare ceva de îndreptat. În ce privește unele aspecte concrete, de ordin practic, ne propunem să revenim.

Dr. Al. GHEORGHIU

Interviu cu moda de primăvară

Deși iarna încă nu ne-a părăsit meleagurile, am primit o invitație la revizuirea garderobei noastre. Hainele groase, incomode, se cer în curînd abandonate, locul lor va fi luat de o îmbrăcăminte mai ușoară, care să sugereze strălucirea tonurilor calde ale primăverii, dînd siluetelor grație și fantezie.

În aceste condiții, un interviu cu moda de primăvară este de plină actualitate. Sugestiile, recomandările pe care ni le oferă cu multă dărnicie, ne sînt deci acum de mare folos.

Așadar să-i dăm cuvîntul.

— Ce ne oferă paleta de culori ?

— Natura care reînvie a inspirat pe creatori în alegerea culorilor care predomină în moda acestei primăveri. Culorile luminoase, verdele, portocaliul, melanjurile în tonuri calde (roz cu alb, galben cu alb, verde cu alb) dau îmbrăcămintei o notă tinerească și veselă. Nici culorile clasice, bej, gri, nu sînt absente, dar printr-o bogăție de atrăgător. Această contexturi s-a impus foarte mult în moda țesăturilor, prin efectul pe care-l oferă, obținut din valorificarea firelor de lînă în amestec cu cele sintetice, a celor de bumbac în amestec cu cele de mătase sau sintetice. Tot în gama țesăturilor sport, pepitul și-a făcut reapariția prin cele două extreme : pepit mare și pepit mic. Aceeași caracteristică se observă și la țesăturile cu carouri.

În acest sezon, țesăturile uni rămîn foarte pretențioase, fiind folosite cu deosebire la confecționarea îmbrăcămintei de ocazie.

— Cîteva cuvinte despre linia îmbrăcămintei.

— În această privință, moda face recomandarea ca fiecare să țină cont de silueta sa, întrucît nu întotdeauna acest amănunt important este luat în seamă atunci cînd se alege un model de îmbrăcăminte. Această recomandare se face și în ceea ce privește alegerea culorilor și a țesăturilor destinate articolelor vestimentare. Pentru o persoană cu o siluetă zveltă, țesătura cu contextură voluminoasă sau un imprimeu sînt potrivite și adecuate în confecționarea îmbrăcămintei. Nici de cum însă pentru persoanele cu siluetele mai pline, care vor avea de ales cu întîietate stofele suple, cu contexturi fine și în culori pastelate sau sobre. Niciodată o culoare vie, puternică.

Ținînd seamă de paleta culorilor și a gamei de contexturi moderne, linia modei de primăvară și-a impus o notă caracteristică : simplitate, lejeritate și bun gust.

Peste o fustă plisată din stofă, o bluză lejeră

cipalul arbitru pe paleta de culori a acestui sezon este **rozul.**

— Care este noutatea țesăturilor de sezon ?

— Bogăția culorilor a dat posibilitate creatorilor să realizeze o gamă largă de contexturi, care să permită confecționarea unei îmbrăcăminți fantezi, lejeră și foarte plăcută. Distingem două genuri de țesături. Cele destinate îmbrăcămintei sport sînt realizate din fire mai pline, unele cu nopeuri. În combinații de două sau mai multe tonuri de culori moderne, bine asortate între ele, dau stofei aspectul melanj, deosebit de coborîți, ci cu o ușoară tendință spre linia mai dreaptă.

Pantalonii se mențin strîmți, dominînd cei fără manșetă, dar mai lungi (să nu se vadă ciorapii). Se mențin vestele din materiale în altă nuanță decît stofa costumului.

În ținuta de ocazie a unui bărbat stofele preferate în confecționarea unui costum sînt cele în dungi sau pepit mic, în combinații de 2—3 tonuri bine alese, ce dau o notă de sobrietate.

Pardesiele, se remarcă prin lejeritate, cu revere înguste, lungi sau scurte. Țesăturile în carouri, tuidurile, în general cele fantezi, sînt preferabile acestui gen de îmbrăcăminte, în locul celor uni.

„Capriciile" modei bărbătești subliniază o tendință : înlocuirea sacourilor din țesături cu hainele lejere din tricot care sînt suple, comode și practice.

Un pardesiu gen sport.

Fără a socoti epuizate noutățile pe care poate să ni le ofere moda de primăvară, interviul nostru s-a încheiat.

Victoria CARAGEA
Cleopatra RĂDULESCU

Pardesiul, care înlocuiește imediat haina groasă, își face apariția avînd o linie degajată (nu exagerat de largă) cu rever îngust și scurt. Uneori reverul este înlocuit de o eșarfă, care se înoadă gen cravată. Umărul pardesiului, care nu mai este atît de coborît, se apropie de linia normală cu mansura mică.

Primăvara, în zilele cu vremea schimbătoare, este practică o îmbrăcăminte impermeabilă, nesifonabilă. Industria noastră a creat țesături de acest gen din fire sintetice și din bumbac mercerizat, rezistente, și în culori plăcute, uni sau imprimate.

Nota veselă a acestui gen de îmbrăcăminte o dă și modelul a cărui linie păstrează caracteristica pardesiilor : lejere, revere înguste, mansura mică, buzunare aplicate.

Îmbrăcămintea cea mai comodă și mai practică pentru sezonul de primăvară este taiorul. De această dată el se prezintă în trei variante : scurt și lejer 3/4 și 7/8, după cum avantajează fiecare siluetă. O notă deosebită a taiorului este paspoalul din tricot sau piele pentru genul sport sau din mătase lucioasă pentru genul elegant.

Totuși, ținuta cea mai pretențioasă este rochia, a cărei linie generală se remarcă prin simplitate. Rochiile pentru birou sînt lejere, au talia normală, revere mici, prinse cu un cordon iar mînecile trei sferturi, drepte, sau prevăzute cu manșetă. Fustele se mențin în cute sau pliseu mărunt, uneori cu o linie evazată cu ușoară tendință către clos. De altfel această linie se impune în moda viitoare. Decolteul degajat se menține cam de doi ani și în special la rochiile elegante, cu excepția celor de seară la care se prelungește în spate sub formă de V.

În ultimii ani, lungimea rochiilor și a îmbrăcămintei feminine în general a fost mult discutată. Moda îmbrăcămintei scurte la jumătatea genunchiului, purtată pînă anul trecut nu dădea în cele mai multe cazuri grație siluetei, ci dimpotrivă dezavantaja. Acest inconvenient este eliminat de moda acestei primăveri care a stabilit lungimea îmbrăcămintei sub genunchi.

Noutatea sezonului o constituie **tricotajele.** Confecționate din lînă pură sau din fire sintetice tip lînă sau bumbac, cu contextură voluminoasă sau simplă, tricotajele reprezintă îmbrăcămintea cea mai preferată primăvara. Majoritatea întreprinderilor de tricotaje au reușit să creeze un sortiment bogat de modele de rochii, compleuri, jachete, scampolouri, într-o paletă coloristică cu tonuri vii, strălucitoare sau calde, pastel. Accentul în noutatea tricoturilor se pune pe reușita contexturii în amestec de lînă cu fir sintetic sau mătase, care dau melanjuri în nuanțe din cele mai plăcute. Acest gen de contextură este considerat elementul modern în moda tricotajelor în general. O ținută elegantă și de bun gust este rochia din tricot de lînă în amestec cu fire sintetice sau de mătase, cu o linie dreaptă și lejeră, ușor strînsă într-un cordon, cu un decolteu adînc în formă de V, cu mîneci drepte și scurte.

— Dar accesoriile sînt necesare în completarea îmbrăcămintei de primăvară ?

— Desigur, este un lucru foarte important, întrucît accesoriile au simbolic valoarea ultimelor efecte de culoare pe care pune accentul un pictor în finisarea tablourilor sale. În această primăvară atenția pentru completarea îmbrăcămintei cu accesorii este foarte pretențioasă. Pantofii, mănușile, poșeta vor fi de preferință în același ton cu îmbrăcămintea. La o ținută sport, pantoful cu vîrf ascuțit și ușor carè, cu tocul mai plin este preferabil celui ascuțit adecvat ținutei elegante. Culorile pastel, în special alb-gălbui, se mențin dînd o notă modernă încălțămintei. Poșetele din materiale plastice, variate, nu mai au formate așa de mari alungite ci mai mici, fiind dreptunghiulare sau pătrate, prevăzute cu mînere metalice sau din același material. Pălăriile gen melon sau breton sînt moderne, completînd bine o îmbrăcăminte.

Nu uitați ! Mărgelele, brelocurile, florile — simboluri ale primăverii, așezate discret pe reverul pardesiului sau taiorului dau o notă feminină, elegantă și veselă.

— Există oarecari „capricii" și în moda bărbătească ?

— În acest sezon mai mult ca oricînd DA, linia modernă în ținuta vestimentară a unui bărbat trebuind corelată totuși cu silueta sa.

În ceea ce privește costumele, ca îmbrăcăminte principală, se cer anumite precizări. Sacoul este mai lejer, ușor cambrat, a cărui lungime depășește pe cea purtată anul trecut, cu revere înguste și încheiat la un rînd cu 2 sau 3 nasturi. Costumul mai elegant se poartă și la două rînduri, închizîndu-se la ultimul nasture. Umerii nu mai sînt așa

Deux pièces, din stofă, model realizat de întreprinderea „Arta Modei" din Capitală.

Un model de balon, creație a fabricii de confecții și tricotaje „București."

Costum bărbătesc la două rînduri

Noi modele de pantofi pentru femei, creație a întreprinderii „Dîmbovița".

Articole de marochinărie

MEDICUL vă sfătuiește

Actualități medicale

● APARAT CARE PRECIZEAZĂ CAUZA DURERILOR DE CAP. În U.R.S.S. s-a pus la punct un aparat electric foarte ingenios, cu ajutorul căruia se pot stabili rapid cauzele care produc durerile de cap. Aparatul precizează 29 din cele mai frecvente cauze care produc astfel de dureri.

● TERMOMETRUL AURICULAR. Este un nou tip de termometru, care introdus în conductul auditiv extrem al urechii, măsoară cu foarte multă precizie temperatura generală a corpului.

● FOTOCOAGULAREA EVITĂ UNELE OPERAȚII : La spitalul de boli de ochi nr. 22 din București se aplică de puțină vreme noi metode de tratament, datorită dotării acestui serviciu cu un modern aparat de fotocoagulare. Intensa acțiune luminoasă produsă de acest aparat permite evitarea a numeroase intervenții chirurgicale pe globii oculari, în diverse îmbolnăviri ale retinei, în hemoragii și tumori oculare etc.

● NOU TRATAMENT AL GINGIVITELOR. În R.P. Ungară se preconizează un nou sistem de tratament al gingivitelor, prin care se afirmă că acestea pot fi vindecate în două zile. Tratamentul constă în trecerea unui curent puternic de apă minerală din lacul Balaton peste gingiile inflamate. Printr-un dispozitiv special se trec peste gingii 150 litri de apă minerală în decurs de 10 minute.

● APARATE DE VORBIRE. În Uniunea Sovietică se fabrică în ultimul timp aparate pentru cei care nu pot vorbi în urma operațiilor pe laringe. Cu ajutorul acestor aparate, denumite „laringe artificial", vorbirea devine aproape normală.

● ÎNLOCUIREA PERIUȚEI DE DINȚI. Pentru curățirea dinților și prevenirea cariei dentare s-a pus la punct recent o pilulă care se dizolvă rapid cînd este introdusă în gură. Acțiunea antiseptică a acestei pilule este mai eficace pentru curățirea danturei decît periuța de dinți și pastele obișnuite în acest scop.

● LENTILE OMNIFOCALE. Ochelarii cu lentile duble pentru vederea de aproape și de la distanță pot fi înlocuiți cu lentile omnifocale, adică prin lentile unice fără linie de separație între partea de sus și de jos a acestora. Noile lentile permit vederea gradată de la orice distanță.

● VARZA ȘI BUSUIOCUL ÎN TERAPEUTICĂ. De curînd s-au pus la punct în R. P. Bulgaria noi produse medicamentoase de origină vegetală. Din varză se extrage un preparat pentru tratamentul pietrelor la ficat, iar din busuioc un produs pentru tratamentul colitelor spastice și stimularea sistemului nervos.

INTERESANT ȘI UTIL DE ȘTIUT

● *CERCETĂTORII sovietici, printre care și cunoscutul om de știință I. I. SPERANSKI, au demonstrat că emoțiile puternice și repetate constituie una din principalele cauze ale hipertensiunii arteriale.*

● *DATORITĂ rolului complex pe care glanda hipofiză îl îndeplinește în organism — atît prin propria sa secreție glandulară, cît și prin influența exercitată asupra celorlalte glande și organe din corp — ea a fost denumită de unii „creierul endocrinian", iar de alții „șeful de orchestră glandular".*

● *CARIA DENTARĂ ia naștere datorită modificărilor fizico-chimice și schimbărilor ionice de la nivelul smaltului dentar. Odată produsă, caria dentară nu poate fi oprită din evoluție decît printr-un singur mijloc terapeutic : obturația terapeutică (plombarea).*

● *BOLNAVII de afecțiuni cardio-vasculare, suferă, la fel ca și bolnavii de reumatism, de pe urma schimbărilor condițiilor atmosferice. Pentru evitarea accidentelor cardiace este bine ca în aceste perioade suferinzii de boli cardio-vasculare să evite eforturile de orice natură.*

● *CERCETĂRI recente au dovedit că localitățile situate la altitudine medie (400—600 metri) favorizează longevitatea. Alimentația în care predomină peștele slab, laptele, fructele și legumele, s-a dovedit de asemenea a fi un stimul biologic important în prelungirea anilor de viață.*

● *PERCEPȚIA senzațiilor gustative este mai scăzută la fumători, din cauza nicotinei care micșorează funcțiile receptorilor de la nivelul limbii.*

● *ÎN TIMPUL unei băi minerale, organismul absoarbe prin piele nu numai sărurile minerale din apă, ci și gazele, hormonii și alte substanțe terapeutice care se găsesc în apa respectivă.*

● *ÎN APROPIEREA mării Barentz se proiectează construcția unei uzine de prelucrare a algelor marine. În acest bazin de apă se pot culege anual sute de mii de tone de alge, care pot fi utilizate în industrie.*

Savanții institutului biologic maritim din Murmansk au stabilit că algele cele mai răspîndite ar putea fi folosite în medicină. Țesutul lor conține aproape tot atîta vitamină C ca și lămîile.

Dr. I. LEGIC

POȘTA MEDICULUI

V. NELU — *București :* Fiți pe deplin liniștit. Nu există nici o legătură între căderea părului și învățătură. Puteți deci învăța foarte serios, fără nici un risc. Tonicul de păr Călin îl puteți folosi.

FOCLY — *București :* Aveți dreptate : vom publica un articol și în legătură cu tema care vă interesează. Bine înțeles aceasta doar pentru documentare. Bolile pielii cer o mare răbdare și din partea bolnavului și a medicului. Așa că va trebui să perseverați în a urma indicațiile primite în clinicile de dermatologie.

V. SIMION : Este vorba despre o acnee juvenilă. În coloanele revistei am scris de multe ori despre aceasta. Fetița va depăși cu timpul această suferință, dar este util să fie consultată de un medic dermatolog, care să indice și un tratament corespunzător.

T. G. *București :* Informația în legătură cu „Auromicina ca mijloc de depistare precoce a cancerului", este o ipoteză susținută de unii autori de peste hotare. Nici acolo și nici la noi această ipoteză nu a primit încă o verificare concludentă. De aceea nu poate fi vorba de aplicarea ei în clinici.

C. D. *București :* Proasta circulație a sîngelui în membrele superioare și inferioare poate avea cauze foarte diferite. Dar dacă există sau nu o proastă circulație asta o poate stabili numai medicul. Se pare că în cazul dv. aceasta nu este dovedit.

În ceea ce privește dorința dv. de a slăbi ea este lăudabilă. Dar nici aceasta nu poate fi făcută la întîmplare. Este foarte bine dacă ați încercat să țineți un regim oarecare eliminînd pastele făinoase și grăsimile și făcînd 1-2 zile pe săptămînă cură de cruditâți, dar dacă treceți la medicamente este obligator consultul și indicația medicului. De asemenea, orice gimnastică este utilă.

MAMA LUI RĂDUCU : Supozitoare cu lăptișor de matcă sînt realizate în U.R.S.S. și pe rețetă pot fi și obținute. Dar și lăptișorul de matcă înfiolat poate fi înglobat în supozitor pentru copil.

GEORGESCU GH. GHEORGHE — *Bacău :* Dv. priviți foarte sănătos problema în cauză. De la început trebuie să vă asigurăm că felul în care vă duceți acum viața, fără a fi ideal, nu are și nu va avea nici o repercusiune de nici un fel asupra sănătății dv. Dacă acest lucru este adevărat, nu este cazul să ne ocupăm de ce anume ar fi bine de făcut pentru a schimba temporar ceva din felul dv. de viață. În schimb necesită mult mai multă atenție întrebarea dv. în legătură cu căsătoria. Căsătoria trebuie privită mult mai complex și nu numai din punct de vedere medical. Din scrisoarea dv. reiese însă că la dv. sînt toate condițiile create pentru a vă putea întemeia un cămin. Desigur că aceasta va aduce în viața dv. și ordinea atît de mult dorită, care alături de activitatea pe linia profesională și obștească să vă satisfacă din plin.

T. D. *Oradea :* Deși am mai publicat, vom ține seama de sugestia dv. și vom mai publica informări în legătură cu boala numită bruceloză.

Dr. E. ALBU

SFATURI COSMETICE

Parafina este folosită în cosmetică în special pentru îngrijirea tenului uscat deoarece aplicată pe piele în stare topită formează după răcire un strat izolator care nu permite să se evapore transpirația eliminată din abundență datorită temperaturii ridicate a parafinei. În felul acesta pe de o parte pielea uscată, caracterizată printr-o transpirație insuficientă, transpiră din abundență ceeace este foarte necesar, pe de altă parte crema de sub mască pătrunde în piele și o înmoaie (LUCIA S).

În cazul tenului combinat este necesar să se aplice procedee diferite regiunilor respective și anume : porțiunile grase vor fi șterse seara la culcare cu o soluție conținînd : acid salicilic 0,50 g., camfor 0,50 g., borax 0,30 g, rezorcină 0,25 g., alaun 0,50 g., alcool 40 g., apă 60 g. Pe rest se va aplica o cremă avînd următoarea formulă: lanolină 10 g., ulei parafină uz intern 0,10 g, vaselină pură 10 g., apă 10 g. (A.C.).

Pentru decolorarea părului se folosește în mod obișnuit perhidrolul (100 g) amestecat cu apă (100g.) și amoniac soluție (20 g.). La început operația este mai dificilă, și necesită oarecare rutină, de aceea trebuie apelat mai bine la coafor. Ulterior însă decolorarea rădăcinii fiind mai simplă se poate face și acasă. Dacă părul este bogat și sănătos nu există nici un pericol, dacă însă este subțire, sensibil și rar, nu se recomandă decolorarea lui, deoarece în timp se anemiază și cade. (GETA V.).

Loțiunea pe bază de tiosulfat poate fi folosită fără nici o grijă, mai gravă este însă folosirea cremelor pe bază de bismut și mercur care aplicate pe piele un timp mai îndelungat fac ca aceasta să-și piardă din prospețime și să se rideze. Iată formula unei creme conținînd oxid de zinc : Lanolină 20 g, ceară 10 g. butir cacao sau cetaceu 20 g, vaselină albă 45 g., oxid de zinc 5 g., apă 20 g. (S. A. Arad).

Pentru fixarea părului industria noastră cosmetică a pus de curînd în vînzare fixativul „Călin" (STOICESCU ION — Ploiești).

Punctele albe se îndepărtează destul de greu. Cel mai indicat ar fi să fie scoase de o specialistă de la secțiile de cosmetică. (S. DIMITRIU).

O metodă specială de a încărunți deodată nu există. Părul însă poate fi decolorat pînă la alb folosind în acest scop perhidrolul (ELENA — Cluj).

Pentru depilarea electrică a părului este necesar, să vă adresați unei clinici de dermatologie (GRAȚIELA — București).

Depilatorul pe bază de rășini se prepară din colofoniu (sacîz) 500 g. și ceară galbenă 125 g. Se topesc substanțele pe foc direct. Într-un vas mai mare, ferindu-le de aprindere. Se lasă să se răcească pînă cînd amestecul poate fi suportat pe piele, apoi se aplică sub formă de fîșii lungi cu ajutorul unei pensule late sau al unei lopățele de lemn în direcția creșterii părului. Cînd amestecul s-a răcit se îndepărtează în sens contrar, trăgînd foarte repede. Operația este destul de dureroasă de aceea este bine să fie făcută de o altă persoană care să tragă fișiile brusc. După depilare se șterge regiunea respectivă cu alcool, se unge cu o cremă uscată ca spre exemplu crema Elida și se pudrează cu talc. (C. CILIA).

Anca BOGDAN

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Salată de măsline; mititei — cartofi prăjiți; cremă la cești.

— Supă de tăieței; rasol cu sos de muștar; mere prăjite în aluat.

— Scrumbie marinată; creier pane cu morcovi înăbușiți, compot de prune.

— Supă de linte; mușchi la grătar — murături; papanași prăjiți.

— Colțunași cu carne; limbă cu măsline; portocale.

— Supă de cartofi cu smîntînă; praz umplut cu carne; ruladă de marmeladă.

— Consome de pasăre; crochete de pasăre cu mazăre sote; griș în formă cu compot.

CONSOME DE PASĂRE

Cantități pentru 6 persoane : o pasăre de 1—1,500 kg., 4 litri de apă, o linguriță de sare, o legătură de zarzavat de supă, o țelină, un ou. Se curăță bine pasărea, se spală, se taie în jumătate și se pune la fiert cu apă rece. Se adaugă sarea, se lasă să se ridice spuma, care se curăță la timp de 2—3 ori, vărsînd cîte un polonic de apă rece după fiecare spumuit. Se adaugă zarzavatul și se lasă la un foc potolit. Se strecoară. Pentru limpezire se sparge deasupra supei oul întreg. Se lasă apoi să se răcească, se trece din nou printr-o sită deasă, se servește cu garnitură de găluști făcute tot din carne de pasăre.

CROCHETE DE PASĂRE

Cantități pentru 6 persoane: 500 g. carne de pasăre, 150 g. unt, 150 g. orez, sare, piper, 5 dl. zeamă de carne, 2½ dl. de sos bechamel gros, 100 g. pesmet, 2 ouă, 200 g. grăsime pentru prăjit. Se curăță și se prăjesc bucăți mici și pătrate de carne de pasăre. De altă parte se călește puțin orezul în unt, se sărează și se piperează, se toarnă zeama de carne. Cînd s-a fiert bine se amestecă cu carnea, se lasă să dea un clocot, se adaugă sosul bechamel, și se varsă pe un fund să se răcească. Se fac mici crochete lunguiețe care se dau prin pesmet. Se prăjesc în grăsime multă și bine încinsă. Lîngă ele se servește ori ce fel de legumă sote.

GRIȘ ÎN FORMĂ CU COMPOT

Se face un griș cu lapte din 4 cești de lapte, 5 linguri de zahăr, o ceașcă de griș, o jumătate baton vanilie. După ce a fiert bine grișul se dă deoparte și se amestecă cu 2 gălbenușuri de ou puse pe rînd cu 50 g. stafide sau smochine tăiate mărunt și 2 albușuri bătute spumă. Luăm o formă joasă cu gaură mare la mijloc, se toarnă compoziția în ea și se pune la cuptor aproximativ 30 minute să se coacă în bain-marie. Cînd este gata o lăsăm să se răcească după care o răsturnăm pe o farfurie rotundă. La mijloc punem un compot scăzut de fructe. Se servește cald.

Despre toate-pentru toți!

„UN CITITOR CURIOS, CARE VREA SĂ ȘTIE"... ne scrie :

V-aș ruga să publicați cîteva date în legătură cu dimensiunile și amplasamentul piramidelor egiptene, despre care am auzit că ar avea legătură cu direcția nord-sud, și cu alte date... astronomice, ceea ce însemnează că astronomia era cunoscută acolo, cu mult înaintea erei noastre.

Piramidele egiptene au fost construite pe malul sting al Nilului, eșalonîndu-se de la nord la sud. Primul grup, de cca. nouăzeci de piramide, este situat între localitatea Abu-Roaș și oaza Faium în Egiptul inferior, iar restul de vreo sută se află în Nubia — Egiptul superior.

Piramidele egiptene erau niște blocuri uriașe mărginite de mai multe fețe dintre care una, în formă de poligon, este considerată baza piramidei, iar celelalte fețe laterale se întîlnesc într-un punct numit vîrful piramidei. Ele erau construcții masive, în trepte, al căror vîrf se înrudea cu vîrful unei piramide. Abia sub domnia celei de-a IV-a dinastii de faraoni, în jurul anului 2.800 înaintea erei noastre, urmăreau eclipsele solare.

MARTIȘ TRAIAN, din Arad, ne roagă să publicăm ceva despre :

Perioada și durata înfloririi principalelor plante melifere de primăvară, vară și toamnă, precum și despre cantitățile de miere rezultate la hectar.

Locul de trecere între zone de păduri conifere și păduri de foioase, unde se găsesc păduri mixte de conifere și foioase, este de mare importanță pentru apicultură, deoarece favorizează flora meliferă spontană. Astfel, arțarul înflorește în luna aprilie, cînd dă și o cantitate mare de nectar. Arțarul cultivat dă putință să se strîngă cîte 200 kg miere la hectar. **Alunul**, alt arbust care crește în aceste locuri, este important pentru stupăr nu numai pentru că în luna mai dă putință să se strîngă o mare cantitate de miere, ci și pentru că ajută la stabilirea datei înfloririi celorlalte plante melifere, ce se succed pînă la culesul principal. **Salcîmul alb** formează culesul principal de primăvară. El înflorește începînd cu jumătatea lunii mai, perioada înfloririi prelungindu-se, în funcție de altitudine, pînă la sfîrșitul lunii iunie. Înflorirea salcîmului durează, în medie, 8—12 zile. În anii favorabili culesului de salcîm (cînd în timpul înfloririi lui nu sînt vînturi și ploi și, deci, familiile de albine pot ajunge la dezvoltarea lor maximă) s-au înregistrat, la familiile puternice, pînă la 8 kg miere pe zi. O altă plantă meliferă principală, larg răspîndită la noi este **teiul**, care înflorește la un interval de cca. 20—25 zile după înflorirea salcîmului, culesul fiind de mai lungă durată. Secreția de nectar a teiului se menține constantă în regiunile care asigură o mai mare umiditate a aerului. **Facelia** este o plantă meliferă anuală nepretențioasă față de sol, rezistentă la secetă și foarte răspîndită. Cantitatea de sămînță necesară la hectar este de 8—12 kg, iar producția de semințe la ha. este de 250—400 kg. Semănatul facheliei se poate face la diferite date începînd din primăvară pînă toamna tîrziu. Ea înflorește la 50—60 de zile după însămînțare, durata de înflorire fiind de 30—40 zile. Planta, pe care o redăm în figura de mai sus, secretă nectar în tot timpul zilei, dînd putința să se strîngă o producție de 500—1.000 kg miere la hectar.

V. TIMOC

— 8 martie ?
— Opt : Soția, două bunici, soacra și patru fiice !

GH. CHIRIAC

— Ghici, ce ți-am adus ?

E. ARNO

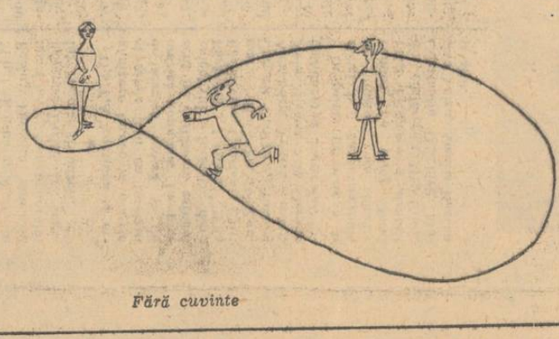

Fără cuvinte

FRED GHENĂDESCU

— Scumpo, azi am să întîrzii la birou... Știi, acuma iarna activitatea e în toi...
— Vezi să nu fie în toi...

L. LIVADARU

— Cu ocazia renovării să schimbăm și anunțul !...

De 8 martie

O, voi acei ce mînuind condeie
Ați abuzat de : „dor"... „fior" ... „amor",
De „lună" și „lagună" ca decor
Cînd ați cîntat în versuri o femeie,

Lăsați siropul : „fum" „parfum" și „scrum"
Și treceți la realitatea vie;
Vedeți tovarășa de muncă și soție
Prin prizma vremurilor de acum.

Azi fosta Julietă visătoare
Cu tenul pal și păr oxigenat
E ingineră, deputată-n sfat.
Este savantă din laboratoare.

Lucrează-n fabrici și în combinate
Alături de bărbații muncitori
Și se întîmplă că, adeseori
În muncă e un om și jumătate,

E mama bună care-și crește pruncii,
Ea luptă pentru pace ne-ncetat.
Azi versul nou femeii închinat
Să fie cînt al păcii și al muncii.

Florin IORDĂCHESCU

S. ALEXANDRESCU

Fără cuvinte

POȘTA REDACȚIEI

GEORGE NICOLESCU — Topoloveni (Argeș) : Soluția ce v-o recomandăm este de a vă adresa direct, în scris, universității din Cluj și aceasta încă de pe acum, pentru a putea să luați din vreme măsurile cuvenite în vederea înscrierii dv. la examen.

N. COSMA — Brașov : Poezia dv. (căreia ați uitat să-i dați un titlu) nu este publicabilă, deoarece nu lasă cititorului o idee clară despre ce anume este vorba în versurile ei. Se impune deci o clarificare în tratarea subiectelor. Apoi, mai multă atenție în formularea analogiilor, a figurilor de stil.

IONIȚĂ ANCA — București : Plăcîndu-i cronica rimată „Pardesiul", de I. Berg, apărută în revistă, ne-a adresat rugămintea de a publica o epigramă pe... marginea Pardesiului.

Îi satisfacem dorința :
Fiind croit c-un fir hazliu
Și-un ac satirie foarte fin,
Acest poetic „pardesiu"
A fost expus în... MAGAZIN.

LAZĂR ȘTEFAN — Ghelar : De caricatura la gazeta de perete nu poale fi scutit nici unul din tovarășii de muncă, dacă a dovedit că are în muncă lipsuri. Dacă mîncarea pipărată dată la cantină servește la ceva sau nu, aceasta rămîne de văzut. Pentru cei cărora nu le place piperul — nu. Pentru cei cu preferințe pentru mîncarea piperată, da. Dacă însă bucătarului îi place să pună în mîncare cantități industriale de piper, depășind cantitățile admisibile, „pipărați-l" la gazeta de perete.

M. GHEORGHE — București : Despre viața și activitatea marelui om de știință Emil Racoviță, am mai scris în publicația noastră. Credeam că aduceți lucruri noi în articol. În acest caz, l-am fi publicat. Primiți mulțumirile noastre pentru strădania depusă în scrierea notelor ce ni le-ați trimis.

DIONISIE CĂLCÎI — Huși : Vom trimite scrisoarea dv. de mulțumire spitalului de chirurgie infantilă și ortopedie din Iași.

LUCIAN CURELARIU — Arad : Sînt interesante observațiile ce le faceți relativ la unele instituții și formații artistice. Păcat însă că nu veniți și cu cazuri concrete. Poate că exemplele ce le dorim vă sînt la îndemînă.

REBUS

PICIOARE

ORIZONTAL : 1) Piciorul în vechime — Merge la început în patru picioare. 2) Pe două sau mai multe picioare — Prinse pe gheață pentru... gheață. 3) Posesorii unor picioare bine antrenate — Picior de animal. 4) A chema — Cinste. 5) Prefix pentru ureche — Monedă veche — Pușkin sau Gogol. 6) Prepoziție latină — Mijloc de locomoție — Sport care include și proba „în picioare" — Două din picioare ! 7) Iuți de picior — Iute de picior la vînătoare — Nume masculin. 8) Șterse — N — Mărime. 9) De abia se mai ține pe picioare (fem.) — Diminutiv feminin — În soare ! 10) Calificativ — Pe picior de egalitate (fem. pl.) — Antonimul picioarelor. 11) Acri — Măsură în picioare ! — Arhipelag în Polinezia. 12) Despicată — Pronume — Fără picioare. 13) Miros neplăcut — Se bate uneori cu piciorul — „Unde nu-i cap, e vai de picioare" (pl.).

VERTICAL : 1) În general, stă pe patru picioare — Cu capul în jos și cu picioarele în sus (plural). 2) Cu capul în jos și cu picioarele în sus — La picioarele Ceahlăului. 3) Legat la picior — Luări peste picior. 4) Călcat în picioare — Nu mai stă în picioare. 5) Pe două picioare, cu mers legănat — Mîncați — Fir. 6) Apel telefonic — La picioare — Bold. 7) Personaj feminin — Demnitar turc în trecut. 8) Afluent al Dunării — Notă muzicală — Picioare la picioare ! 9) Volum — Interjecție — Fluviu african — Întrebuințare. 10) Pe cap sau într-un picior (pl.) — Scîrțîie sub picioare. 11) Husă pentru picioare (sing.) — A implora — Decapod acvatic. 12) Pe picioare proprii — Consoane — Într-un picior. 13) Nume feminin — Trăiește pe picior mare (fem.) — Vas de pămînt. 14) În serie ! — Cu picioare false (pl.).

S. RADU

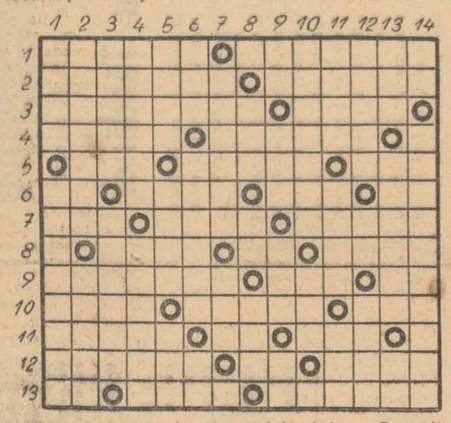

Floare la ureche!

ORIZONTAL : 1) Creatorul unei garofițe românești apreciată și răspîndită și peste hotare ! — În trandafir în sens invers ! 2) Liliac ! — Tînăr grec de o frumusețe rară pe care Venus l-a prefăcut în anemonă 3) Petale de margaretă — Poet romîn, autor al ciclurilor „Lăcrămioare" și „Mărgăritărele" 4) Desenează flori de gheață pe fereastră — Din nou — Fluviu european 5) Floare de ornament — Crești 6) Crustacei — Culme — Aproape umed 7) Flori de toamnă de un purpuriu catifelat — Lia Florescu 8) În floarea vîrstei — Vizită fără flori ! 9) În floare — Coșul balonului (pl.) — Portar dinamovist 10) Spectacolul „Trandafirii Doftanei" prezentat de Teatrul Muzical din Brașov (pl.) — Cale ! 11) Poem de Victor Hugo — Margareta sau Violeta ! — O jumătate de... trandafir ! 12) Strat de flori — Doine — Nume feminin 13) Plante erbacee cu flori în ciorchine, de culoare albastru-violet sau roșie (2 cuvinte).

VERTICAL : 1) Floarea lui... Faust — Parte a brațului 2) Mică umflătură în care se află polenul — Urzici ! 3) De două ori la liliac — Boboc ! — Rochița rîndunicii ! 4) Diminutiv feminin — Cu două mîini — Doctor 5) Ea are fața albă / Ca tăiată-n flori de... (G. Coșbuc) (pl.) — Rar (poetic) 6) Pronume — Stradă — Autorul poeziilor „Floare de genune" și „Floarea Oltului" 7) Floarea ochilor albaștri — Organizația Națiunilor Unite 8) Rudă găsibilă ! (fem.) — El înalt și ea înaltă... 9) Acțiune pe care o suferă florile — Pronume — Organ direct interesat în aprecierea florilor 10) Olga Năstăsescu — „Ghiocei și viorele" (pl.) — Dărui 11) Arăt calea — Metal prețios — Jumătate de alee 12) „...de floare albastră" — Plimbare 13) Catiri — Ca Narcis

N. CORNEA

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Gustarea de dimineață

Mi-amintesc cu plăcere de întîmplarea aceea. Nu știu de ce, dar mi s-a întipărit în minte chiar și cel mai mic amănunt. Mă surprind gîndindu-mă la ea adesea; și de fiecare dată îmi apare în fața ochilor, îmbogățită cu cîte un alt amănunt ce iese la iveală din noianul de amintiri ; aducerea aminte trezește o plăcere ciudată, care te încălzește.

Mijea de ziuă. Munții dinspre răsărit erau albaștri, aproape negri. Dar, în spatele lor, se ridicase lumina, de un roșu spălăcit acolo unde tivea crestele, devenind din ce în ce mai rece, mai cenușie și mai întunecoasă cu cît urca mai sus, deasupra capului, ca apoi, într-un punct în apropierea apusului să se contopească cu noaptea.

Și era rece, nu dureros de rece, dar destul ; așa că mi-am frecat mîinile și le-am înfundat în buzunare. Zgribulit, am pornit-o agale. Pe fundul văii în care mă aflam, pămîntul avea culoarea cenușie, de levănțică, a zorilor. Mergeam de-a lungul unui drum de țară. Privirile mi se opriră asupra unui cort, în fața mea, ceva mai deschis decît cenușiul pămîntului. Lîngă cort, o dîră de lumină portocalie ieșea prin crăpăturile unei mașini de gătit ruginită. Prin coșul scund răbufnea fumul cenușiu. Se ridica drept în sus, ca mai apoi să se împrăștie și să se destrame.

Lîngă mașină — o femeie tînără, mai degrabă o copilă. Era îmbrăcată cu o fustă decolorată de stambă și cu un pieptar. Apropiindu-mă, mi-am dat seama că în îndoitura brațului ținea un prunc care sugea ; capul îi era ascuns sub pieptar, la adăpost. Mama robotea : potrivea focul, ridica ochiurile ruginite ale plitei ca flacăra să fie mai vie, deschidea ușa cuptorului ; și în tot acest răstimp, pruncul sugea, fără însă s-o împiedice din treabă sau să-i stînjenească mișcările, precise, firești și pline de grație. Gesturile ei trădau îndeminare și pricepere. Printre crăpăturile mașinii de gătit se strecurau limbile portocalii ale focului, aruncînd umbre jucăușe pe peretele cortului.

Mă apropiasem destul de mult și în nări îmi pătrunse miros de costiță prăjită și de pîine coaptă, miresmele cele mai plăcute pentru mine. Din spre răsărit, lumina creștea văzînd cu ochii. M-am îndreptat spre mașină, întinzîndumi mîinile deasupra plitei. De îndată ce mă izbi căldura, un fior îmi străbătu tot trupul. Ușa cortului se dădu în lături și dinăuntru se ivi un bărbat tînăr urmat de altul, în vîrstă. Aveau pantaloni noi, albaștri, de doc și vestoane noi din același material, cu nasturi lucitori de alamă. Amîndoi, cu chipul prelung, semănau între ei.

Tepii din barba tînărului erau negri, iar cei din barba bătrînului, cenușii. Capul și fața le erau ude : din păr le picura apă ; bărbile lor țepoase erau pline de stropi și obrajii le străluceau de apă. Împreună, stînd în picioare, priveau liniștiți lumina care tivea crestele munților. Se întoarseră și dădură cu ochii de mine.

— 'Mneața, spuse cel virstnic. Fața nu-i era prietenoasă, dar nici dușmănoasă.

— Bună dimineața, am răspuns eu.

— 'Mneața, spuse și cel tînăr.

Încetul cu încetul, apa de pe fețele lor se uscă. Se apropiară de mașina de gătit și-și încălziră mîinile. Femeia își vedea de treabă, cu capul întors, atentă la ceea ce avea de făcut. Își strînse părul cu o bucată de șfoară, dar pletele rebele îi atîrnau pe spate, mișcîndu-se odată cu trupul. Așeză pe o ladă mare, de ambalaj, căni și farfurii de tablă, cuțite și furculițe. Apoi scoase din untură bucăți de costiță prăjită și le puse într-o tigaie. Încălzindu-se, costița începu să sfîrîie și să se strîngă. Deschise ușa ruginită a cuptorului și scoase o tavă pătrată, plină cu lipii.

Cînd mirosul acela de pîine caldă dădu năvală afară din cuptor, amîndoi bărbații îl traseră adînc în piept. Cel tînăr exclamă aproape în șoaptă :

— Doamne !

Bătrînul se întoarse spre mine :

— Ai mîncat ceva azi ?

— Nu.

— Atunci mănîncă cu noi.

Era semnalul. Ne îndreptarăm spre ladă și ne așezarăm jos, pe pămînt, în jurul ei. Tînărul mă întrebă :

— Culegător de bumbac ?

— Nu.

— Noi pînă acum am făcut douăspe zile de muncă, continuă el.

De lîngă mașină, femeia adăugă :

— Au chiar și haine noi

Cei doi bărbați își priviră hainele noi, de doc, și zîmbiră aproape imperceptibil.

Femeia așeză pe ladă tigaia cu costiță și lipiile rumene, un castron cu untură topită de la costiță și o oală cu cafea. Apoi se ghemui și ea lîngă ladă. Pruncul mai sugea încă, cu capul ascuns sub pieptar, la adăpost. Îl auzeam cum suge.

Ne umplurăm farfuriile, turnarăm untura pe lipii și puserăm zahăr în cafea. Bătrînul își umplu gura și apoi se puse pe mestecat : mestecă și înghiți. După aceea, spuse :

—Doamne ! Ce bun e !

Tînărul zise :

— Mîncăm bine de douăspe zile.

Mîncarăm cu toții repede, ca ieșiți din minți și pe urmă ne umplurăm din nou farfurille. Mîncarăm grăbiți pînă ce ne simțirăm sătui și încălziți. Cafeaua fierbinte și amară ne spălă gîtlejurile. Aruncarăm drojdia pe jos și iarăși ne umplurăm cănile.

Lumina prinsese acum culoare, o strălucire roșietică, care făcea ca aerul să pară și mai rece. Bărbații ședeau cu fața spre răsărit și aveau trăsăturile luminate de zori. Pentru o clipă mi-am ridicat privirile și am zărit în ochii bătrînului munții și lumina care îi învăluia.

Apoi, cei doi azvîrliră drojdia de cafea din căni și se ridicară în picioare.

— Trebuie s-o pornim, spuse bătrînul.

Tînărul se întoarse spre mine :

— Dacă vrei să culegi bumbac, poate că izbutim să-ți dăm o mînă de ajutor.

— Nu. Trebuie să merg mai departe. Mulțumesc pentru gustare.

Bătrînul dădu din mînă, vrînd să spună că nu aveam pentru ce să-i mulțumesc :

— O K ! Bucuroși de oaspeți.

Plecarăm împreună. Spre răsărit, la orizont, aerul strălucea de lumină. Am pornit-o și eu, în jos, pe drumul de țară.

Asta-i tot. De bună seamă că știu întrucîtva de ce mi-a făcut atîta plăcere. Ba, mai mult, era ceva de-o mare frumusețe în întîmplarea aceea, care îmi încălzește inima ori de cîte ori îmi vine în minte.

În românește de Simona DRĂGHICI

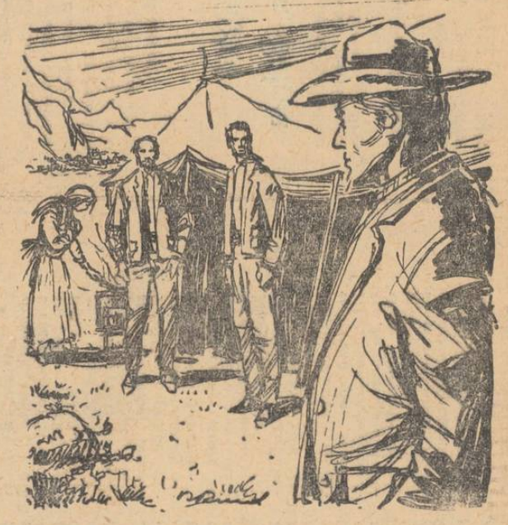

ȘAH ȘAH

Partida circuit

1. e2-e4 (Nicolau), e7-e5 (Seimeanu)
2. Cg1-f3 (Troianescu), Cb8-c6 (Reicher)
3. Nf1-b5 (Urseanu), Nf8-c5 (Drimer)
4. c2-c2 (Braunstein), Cg8-f6 (Ghițescu)
5. 0—0 (Rotaru), 0—0 (Rădulescu)
6. d2-d4 (Nachi), Nc5-b6 (Partoș)
7. d4 : c5 (Radovici), Cf6 : e4 (Soos)
8. Dd1-d5 (Günsberger), Ce4-c5 (Nicolau)
9. Nc1-g5 (Reicher), Dd8-e8 (Troianescu)
10. Cb1-a3 (Urseanu), a7-a6 (Rotaru)
11. Nb5-c4 (Partoș)

În poziția alăturată am solicitat continuarea partidei candidatului de maestru A. Braunstein, care a efectuat mutarea :

11 ...Cc5 — e6

comentînd-o astfel :

„Este evident că figurile albe au posibilități mai largi de manevrare, în timp ce pentru negru se pune în mod acut problema dezvoltării aripei damei sale. Mutarea din text aduce calul plasat nefavorabil la c5 într-un post mai central cu intenția de a schimba, eventual, nebunul alb de pe g5 care presează puternic asupra poziției negre".

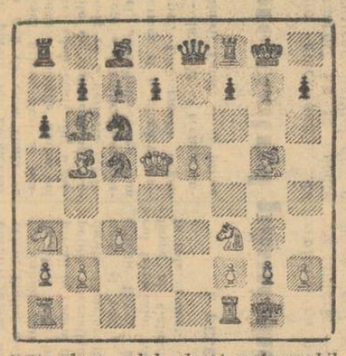

Finaliștii celei de-a doua ediții a „Cupei Magazin"

Faptul că nu ne-au parvenit la timp unele rezultate în fazele semifinale ale celei de-a II-a ediții a „CUPEI MAGAZIN" a împiedicat completarea diagramelor și stabilirea celor ce s-au calificat în finală. Pe baza referatelor trimise de arbitri și a unor rezultate primite direct de la participanți, sînt considerați admiși în ultima etapă a „CUPEI MAGAZIN" la șah prin corespondență, ediția II-a, următorii :

Grupa A : A. Schöchter (Podul Iloaiei) 7 pct., Paul Popescu (București) și Popa Nicolae (Orăștie) cu cîte 6½ puncte.

Grupa B : Mihai Candin (București) 8 pct., Romeo Nestianu (Medgidia) 6 pct. și Mircea Dabija (Cîmpina) 5 pct.

Grupa C. : Ioan Goga (Mediaș) și Suzana Makai (Oradea) cu cîte 5½ pct.

Grupa D : Hang Eug. (Cluj) și Matei Pîrvu (Făgăraș) cu cîte 7 pct și Ad. Ionescu (Oravița) cu 6, ½pct.

Grupa E : V. Zaharescu (București) și N. Ștefănescu (București).

Participanții la finală sînt invitați să confirme, pînă la 20 martie, participarea lor indicînd adresele exacte. Pînă la aceeași dată se primesc și eventuale contestații.

ȘTIRI

● La Clubul central de șah din Moscova a avut loc săptămîna trecută o conferință de presă în legătură cu meciul pentru campionatul mondial dintre Mihail Botvinik și Tigran Petrosian, care va începe la 22 martie în capitala U.R.S.S. S-a confirmat că meciul va cuprinde 24 partide sau, mai puține, dacă vreunul din jucători va acumula 12,5 sau 13 puncte. Se vor disputa trei partide pe săptămînă. Arbitrii întîlnirii sînt Stalberg (Suedia) și Golombeck (Anglia). Președintele Federației de șah a U.R.S.S. Radionov și marele maestru Al. Kotov au răspuns la întrebările ziariștilor.

● Turneul internațional de la Malaga (Spania) a fost cîștigat de marele maestru belgian O'Kelly, cu 8,5 puncte. Pe locurile următoare : (2-3) Parma (Iugoslavia) și Lothar Schmidt (R.F.G.) cu 8 puncte ; (4) Puig (Spania) 7,5 puncte ; au mai participat la turneu Wade (Noua Zeelandă), Durao (Portugalia), Ramirez (S.U.A.), Toran (Spania) etc.

Iată o scurtă și frumoasă partidă cîștigată de învingătorul concursului :

Alb : O'Kelly
Negru : G. Ramirez

1. d4, Cf6
2. c4, g6
3. Cc3, Ng7
4. e4, d6
5. f3, 0-0
6. Ne3, Cc6
7. Dd2, a6
8. 0-0-0, Nd7
9. Nh6, Db8
10. h4, b5
11. h5 !, Td8
12. h:g6, f:g7
13. Ng:7, R:g7
14. Dh6+, Rf7
15. e5 !!, d:e5
16. Ce4 !, C:d4
17. Cg5+, Re8
18. D:g6+ !! și negrul cedează

● Dintre partidele ultimului campionat al U.R.S.S. care au atras în mod deosebit atenția se numără și cea dintre Suetin și Scianovschi, reprodusă în numeroase reviste de șah din lume. Partida prezintă interes teoretic. După **1. e4, e5 2. Cf3, Cc6 3. Nb5, a6 4. Na4, d6** — variantă binecunoscută în apărarea spaniolă — albul (Suetin) a continuat cu o mutare mai rară, considerată în manualul lui Keres ca „prematură" : **5. 0-0,** iar după **5... Ng4 ! 6. h3, h5 ! 7. N:c6 + b:c6** nu a mai îndrăznit să ia nebunul din g4 pentru că deschiderea liniei turei din h8 aduce negrului un atac decisiv. Partida a continuat astfel : **8. Tfe1, Df6 9. Te 3, Ce7 10. Cc3, Cg6 11. Ce2, d5 ! 12. d4, 0-0-0 ! 13. Dd3, c5 14. d:e5, d:e4 ! 15. D:e4, Td1+ 16. Rh2, N:f3 17. g:f3, C:e5 18. Da8+, Rd7 19. f4 Cg4+ ! 20. Rg2, C:e3 21. f :e3, Dg6+ 22. Rf2, Ne7 23. Dg2, D:c2 24. Rf3, Te8 25. Cc3, T:c1** și albul se recunoaște învins.

Activitate intensă la Teatrul de Comedie

La Teatrul de Comedie lucrările de renovare au intrat într-o fază avansată. Pentru orice vizitator, bucuria de a vedea prefigurată înfățișarea sălii în seara premierei este dublată de bucuria de a vedea că, în ciuda condițiilor „vitrege", munca actorilor și regizorilor continuă cu spor crescut. Teatrul care a adus la luminile rampei o seamă de noi comedii românești, pregătind în continuare interesante lucrări originale, se preocupă de asemenea de îmbogățirea repertoriului său din dramaturgia universală.

Sub conducerea artistului poporului Radu Beligan, colectivul se îngrijește de înnoirea permanentă a repertoriului său și astfel se explică că deși clădirea teatrului mai arată ca un șantier, în interiorul său activitatea artistică continuă cu înfrigurare. Teatrul a studiat o seamă de lucrări din dramaturgia străină, care se află în momentul de față în repetiții. Este vorba despre spectacolul cu piesa „Umbra" a scriitorului sovietic Evghenii Șvarț care, sub bagheta regizorului D. Esrig, se apropie de ziua premierei. Mai este vorba de asemenea de o nouă operă dramatică intrată de curînd în repetiție. Ne referim la „Casa inimilor sfărîmate", una dintre cele mai profunde lucrări din creația marelui George Bernard Shaw.

„Casa inimilor sfărîmate", subintitulată de autor „o fantezie în manieră rusească pe teme englezești", reprezintă o zguduitoare frescă a descompunerii lumii capitaliste prin ele mai intime resorturi ale ei. Subtitlul se datorește faptului că Shaw recunoaște ascendentul dramaturgiei ruse, și mai ales al lui Cehov, în tratarea acestei teme și, ca atare, semnalînd influența pe care a suferit-o, oferă o lucrare în care aciditatea spiritului său se face remarcată de la primele replici.

Teatrul a asigurat piesei o distribuție din care remarcăm prezența lui Ștefan Ciobotăraș, Mircea Constantinescu, Florin Scărlătescu, Mircea Șeptilici, Nineta Gusti, Sanda Toma, Marga Butuc-Barbu, Tamara Buciuceanu, Ștefan Tăpălagă, Gheorghe Dinică. Decorurile spectacolului sînt semnate de Dan Nemțeanu iar regia a partine tinărului și talentatului director de scenă Radu Penciulescu.

B. DUMITRESCU

VIITOAREA PREMIERA A OPERETEI

Opereta bucureșteană se pregătește să îmbrace din nou haina festivă a premierei. De la masa regizorală, directorul de scenă Lucian George Ionescu, conduce repetițiile operetei „Sărutul Cianiței" de compozitorul sovietic Iuri Miliutin, libretul aparținînd lui E. Șatunovski, iar traducerea românească Lidiei Winter.

Acțiunea operetei va purta pe spectatori pe coasta Oceanului Pacific, în localitatea San Lorento. Un grup de studenți sud americani reușesc să treacă peste multiple obstacole și să plece în Europa, pentru a prezenta la un Festival mondial al tineretului cîntecul și dansul popular sud american.

Într-o pauză a repetițiilor am stat de vorbă cu regizorul Lucian George Ionescu care ne-a spus următoarele :

— Alături de bogăția partiturii muzicale, libretul conține o satiră sucu-lentă la adresa lumii capitaliste, reușind să confere operetei mult umor.

Ritmul antrenant al cîntecelor sud-americane are o desfășurare melodică cerînd interpretării deosebite calități vocale. Dintre melodii menționăm aria Cianitei din actul I, ariile lui Pablo din actul I și III, duetul Anita-Ramon, duetul comic detectivul Cavalcados și sergentul, duetul Cezare-Angela, quartetul „surorile ligii moralității" care se transformă apoi în „liga imoralității".

Una din caracteristicile acestei operete o faptul că aproape fiecare număr muzical este urmat de dans, întreaga parte coregrafică avînd girul lui Elena Penescu-Liciu.

La pregătirea acestui spectacol mai colaborează Mircea Lucescu, (conducerea muzicală), N. Lebas (decoruri și costume), Constantin Rădulescu, artist emerit (maestru de cor), Angelo Pellegrini (momente de luptă).

Sandu MARIAN

BREVIAR

Premieră la Teatrul „Constantin Tănase"

Noua premieră a Teatrului „Constantin Tănase", „Ca la revistă". de Sadi Rudeanu, Horia Șerbănescu, Stelian Filip, Grigore Popp și Ioan Rus, aduce în scenă un colectiv de peste 120 de persoane. Spectacolul care se bucură de o montare deosebită (costumele fiind realizate de Mia Steriadi și decorurile de Puiu Ganea) se deschide cu un moment interesant. Prologul este de fapt o trecere în revistă a... revistelor jucate în cei 10 ani de existență ai teatrului. Iar cel dintîi cuplet al spectacolului se intitulează „Ca la revistă"; I. Antonescu-Cărăbuș comentînd, ca la revistă, o seamă de probleme de actualitate. De altfel actualitatea apare mereu pe parcursul spectacolului căci prezentările tablourilor sînt făcute de Actualitatea (Paula Chiuaru) și Revista (Oana Diamandi). Alt cuplet este susținut de Aida Moga, Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu, în el fiind vorba de „Fantomele de pe bulevard" (tineri plimbăreți cu tranzistori, cu motocicletele și... atît). Puiu Călinescu și I. Brandea apar în travesti, în postura unor procesomane teribile, iar Didi Ionescu se referă în cuplet pe care îl debitează la „Cei 7 ani de acasă"... Să amintim și de schecîuriile „Originali cu orice preț" (Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu), „Maternitatea" (Horia Șerbănescu, Radu Zaharescu și Cornelia Teodosiu). Dintre melodii notăm „Columb" (muzica de Florentin Delmar), și „Mi-e bine astă seară" (de Radu Zaharescu) pe care le interpretează Aida Moga ; „Nu poți uita" și „Borzești" (de Florentin Delmar), prima fiind interpretată de Luigi Ionescu, iar a doua de Bița Rădulescu. Coregrafia este semnată de Nicolae Sever și de Sandu Feyer, iar regia artistică o semnează B. Fălticineanu și Nicolae Frunzeti, conducerea muzicală : Nicolae Patrichi.

Sandu NAUMESCU

TURNEE

Un colectiv al Teatrului C. Tănase, întreprinde între 11 martie și 7 aprilie un turneu cu concertul-spectacol „Muzica bat-o vina". Turneul se va desfășura la Tîrgoviște, Pitești, Curtea de Argeș, Caracal, Craiova, Turnu Severin, Oțelul Roșu, Reșița, Timișoara, Arad, Lugoj, Hunedoara, Petroșani, Petrila, Lupeni, Tîrgu Jiu etc. Distribuția cuprinde, între alții, pe Dorina Drăghici, Sorina Dan, George Bunea, Mara Ianoli, surorile Kosac, Norocel Dumitriu, Mihai Kînsburg, Valentin Baciu. Direcția muzicală aparține compozitorului Edmond Deda, iar regia lui Nicolae Frunzeti.

★

O.S.T.A. continuă să organizeze turnee în orașele și satele țării cu formații de muzică ușoară și de muzică populară. În prezent își desfășoară turneul colectivul format din : Fărămiță Lambru, Tita Bărbulescu, Constanța Crișmaru, Ilie Moldoveanu, Carmen Cristescu, Romeo Alexandru, Venera Lenzer, Nelu Micaru, Sașa Cosmin (conducerea muzicală).

În prima jumătate a acestei luni va întreprinde un turneu un colectiv condus de compozitorul Petre Firulescu și alcătuit din cîntăreții : Mia Braia, Constantin Drăghici, Marina Voica, Amalia Răzvan și alții.

Scenă din spectacolul „Căluțul cocoșat"

Revedere cu Țăndărică

Am revăzut pe Țăndărică în sîrbă sală din turneul pe care l-a întreprins cu un frumos succes în R.A.U. Plin de voie bună, el mi-a povestit despre popasul pe care l-a făcut cu colectivul de păpușari la Cairo (unde a prezentat 10 spectacole cu „Mina cu 5 degete" și 8 spectacole cu „Micul Muck") și la Alexandria (unde a dat 7 reprezentații cu aceleași spectacole), vorbindu-mi și despre primirea excelentă de care s-a bucurat cît și despre marele interes ce l-a stîrnit prezența sa în aceste orașe.

Ziarele din R.A.U. „Al Ahram", „Al Gumhuria", „Al Massa", „Progres Egyptien" și revista „Images" apreciază în cronicile publicate originalitatea, fantezia, umorul și măiestria păpușarilor romîni.

Acționînd în mai multe direcții, dînd deopotrivă reprezentații la sediu și în deplasare, Țăndărică a plecat de astă dată într-un turneu în țară, la Sebeș, Alba Iulia, Blaj, Turda, Cluj, Dej etc., unde va prezenta spectacole pînă la 21 martie. Il întreb care este repertoriul din aceste orașe.

— „Umor pe sfoară" (spectacol alcătuit din scenetele umoristice și numere de varietăți interpretate de marionete care a fost lucrat de la premieră și pînă acum în țară și peste hotare de 700 de ori) și „Căluțul cocoșat".

N.

Turneul cîntăreței Zenaida Pally în Belgia

Ziele acestea, artista poporului Zenaida Pally, de la Teatrul de Operă și Balet al R. P. Romîne, întreprinde un turneu în Belgia. Înainte de plecare, cîntăreața noastră ne-a vorbit despre acest turneu, informîndu-se că va apărea pe scenele operelor din Mons, Tournai și Bruxelles.

— Voi juca în cîteva spectacole cu opera „Aida" ne-a declarat Zenaida Pally, interpretînd rolul în limba italiană.

Un nou spectacol folcloric „PE UN PICIOR DE PLAI"

Întregul colectiv artistic al Ansamblului de cîntece și dansuri al S.P.C. pregătește în prezent un nou spectacol intitulat : „Pe un picior de plai". În legătură cu aceasta am cerut amănunte compozitorului **Viorel Doboș**, directorul Ansamblului Sfatului Popular al Capitalei.

— Textul spectacolului este scris de Vlaicu Bîrna și Nicolae Frunzetti, iar muzica este compusă de Gh. Dumitrescu, Constantin Arvinte, Nicolae Patrichi, Ștefan Ciutac, Liviu Ionescu, Filaret Bărbu, Mircea Chiriac. De asemenea, au colaborat la realizarea partiturii muzicale o serie de compozitori din diverse regiuni, ca Tudor Jarda și Dorin Pop (Cluj), Florin Vînătoru și Eliza Popovici (Iași) și alții.

Dintre numeroasele tablouri ale spectacolului aș vrea să menționez în primul rînd „O duminică cocîetică", în care se întîlnesc locuitorii mai multor sate din regiunea București și, în cadrul unei serbări populare, prezintă fiecare diverse cîntece, dansuri și jocuri. Apoi am căutat să reconstituim în tabloul haiducesc — aspecte din viața haiducului Tunsu din vestiții codri ai Vlăsiei. De asemenea, menționez tabloul moldovenesc „Artizanat", care va fi pus în valoare de colectivul de dansuri și reluăreca, într-o nouă concepție coregrafică, a baletului folcloric „Nunta oltenească".

Spectacolul „Pe un picior de plai" e pus în scenă de Nicolae Frunzetti, iar coregrafia aparține lui Petre Bodeuț și E. Popescu-Județ. Maestru de cor este Ștefan Mureșan. Conducerea muzicală : Viorel Doboș și Ștefan Ciutac.

— Care este activitatea Ansamblului pînă la viitoarea premieră ?

— De curînd s-a întors dintr-un turneu întreprins în orașele și centrele muncitorești ale Moldovei un colectiv artistic format din Ion Luican, Aurel Ionița, Ștefania Rareș, Ștefania Stere, Maria Pietraru, Magdalena Călinescu. Continuăm să prezentăm în sala C.C.S. spectacolul „Bucuroși de oaspeți" și, bine înțeles, majoritatea timpului întregul nostru colectiv îl dedică pregătirii noului spectacol, astfel încît să fie prezentat la un înalt nivel artistic.

ECOURI

● **LIUBA URJENKO**, studentă la Institutul de teatru din Leningrad, va fi protagonista filmului „*Mari și mici*", care va fi realizat în studioul „M. Gorki" de regizorul M. Fedorova, după o nuvelă a lui A. Makarenko.

● *DALIDA, cunoscuta cîntăreață franceză, este de asemenea și o cunoscută stea de cinema. Actualmente ea apare în filmul regizorului Jacques Poitrenaud „Necunoscuta din Hong-Kong". Partenerii ei sînt Tania Beryll, Philippe Nicaud și Serge Gainsbourg.*

● **TINERII regizori sovietici Anatoli Bodrovski și Alexandr Serii vor turna cu prilejul examenului de absolvire, primul lor film : „Impușcături în ceață" (scenariul lui V. Alexeev și M. Makliarski). Filmul va prezenta activitatea lucrătorilor care au în sarcină securitatea industriei sovietice.**

● Regizorul Eduard Zahariev și operatorul Borislav Puncev, din R. P. Bulgaria, au terminat recent filmul „**Sine spre cer**". Inchinat oamenilor muncii din bazinul carbonifer Rodope.

● „INTR-ADEVĂR IERI" va fi titlul filmului pe care a început să-l realizeze cunoscutul regizor polonez Jan Rybkowski.

● „*COPIII PAMIRULUI*" *va fi titlul noului film pe care tinărul regizor sovietic V. Motil a început să-l turneze în studioul „Tadjikfilm". după scenariul lui M. Mirșakari și I. Filimonova. Filmul va povesti despre deschiderea unei școli într-un îndepărtat sat de munte din R.S.S. Tadjică.*

● PREMIUL „Courteline" pentru umor cinematografic a fost decernat recent popularului actor Fernandel, care va fi interpretat în filmul „*Avanti la musica*", realizat de cineaștii italieni Sergio Leone și Giorgio Bianchi. Printre interpreții filmului se mai află Gino Cervi și fiul lui Fernandel, care a debutat cu această ocazie în cinema.

● AUTORUL unui interesant studiu despre arta filmului, „Dreptul de a vedea" — francezul Jean Cayrol — a realizat, împreună cu regizorul Alain Remais, filmul „**Noapte și ceață**". Recent, cei doi cineaști au colaborat la realizarea unui scurt metraj poetic turnat în orașul Boulogne.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Ciinele sălbatic Dingo"

Din seria recentelor filme pentru tineret realizate de cinematografia sovietică, spectatorul nostru are prilejul în aceste zile să vizioneze unul din cele mai valoroase : „Ciinele sălbatic Dingo". Ecranizare după povestirea scriitorului Fraierman, filmul, al cărui decor îl constituie un mic port situat în regiunile nordice, surprinde relațiile de prietenie și dragoste a trei tineri, aflați în pragul adolescenței : Tania, o fată de 15 ani, cu o personalitate de acum bine marcată, amestec complex de maturitate și visări romantice, Filka, simpaticul coleg de școală al Taniei, dar și partener al lungilor plimbări prin taiga ca și a partidelor de pescuit din faptul zilei și Kolea, timidul Kolea, îndrăgostit de poezia lui Lermontov și față de care Tania va simți primii fiori ai dragostei. Relațiile dintre cei trei adolescenți sînt urmărite de regizorul Iuli Karosik cu o perfectă înțelegere a complicațiilor vîrstei, aureolîndu-le cu un farmec și o gingășie nespuse. Cîtă emoție degajă — de pildă — scena/reîntîlnirii Taniei — în prima zi de școală după vacanța de vară — cu copacul aflat în fața clasei sau acea admirabilă secvență cînd Tania, în spatele ferestrei, se joacă cu luna !

Cu un bogat conținut educativ, tratat într-un excelent limbaj cinematografic, calități care i-au adus de altfel două importante premii în cadrul unor competiții internaționale dedicate filmelor pentru tineret și copii, „Ciinele sălbatic Dingo" relevă jocul fermecător, nuanțat și firesc al Galinei Polskih în rolul Taniei.

I. DELEANU

„Călătorie spre centrul pămîntului"

Inspiratul roman al lui Jules Verne care ne-a delectat adolescența deși ar putea părea astăzi o naivă anticipație — datele științei infirmă putința existenței vieții la mare adîncime constatînd, dimpotrivă, prezența unei magme lichide și fierbinți — își păstrează totuși farmecul inegalabil prin acel elogiu inspirat pe care scriitorul îl aduce nemărginitului orizont al geniului uman, îndirii veșnic cutezătoare a omului. În parte (mai ales prin dialog) filmul susține ideile generoase ale cărții dar, ca orice producție americană „de succes" nu se poate sustrage ispitei de a copleși spectatorul cu acea fascinație prefabricată de laboratorul trucajelor cinematografice. Evident proiectată de însăși substanța epică a cărții, panorama mirifică a adîncurilor încîntă privirea atîta vreme cît nu depășește utilitatea ei strictă și, anume, aceea de a crea piedici neprevăzute exploratorilor. Cum însă, deseori, atenția publicului este solicitată de avalanșa multicolorată de roci, faună, floră sau resturi arheologice — de altfel realizate cu o atractivă fantezie — nu rămîne decît să ne socotim legănați de un vis frumos ai cărui eroi amadevenit fără să vrem. Grija regiei (Henry Levin) s-a îndreptat, așadar, către o cît mai spectaculoasă evocare a fantasticei expediții în vreme ce eroii rămîn în limitele unui crochiu psihologic pentru reușita căruia actori ca Pat Boone (Alec), James Mason (prof. Lindenbrook) și decorativa Ariene Dahl (Carla) contribuie fiecare cu ce și cît pot.

Eugen ATANASIU

„ȘAPTE DĂDACE"

Cu siguranță, vi-l reamintiți pe nefericitul Akaki Akakievici din „Mantaua" de Gogol, așa cum i-a dat viață pe ecran actorul Rolan Bîkov în filmul realizat acum cîțiva ani de Alexei Batalov. În această lumină, ar putea părea surprinzătoare fantezia comică și verva cu care se afirmă la debut său ca regizor de cinema cel care ca actor dovedise o atît de profundă vibrație tragică. Fapt este că „Șapte dădace" aduce înaintea noastră o față de două ori nouă a lui Rolan Bîkov. Trecerea lui în spatele aparatului de filmat, într-o postură pe care o încearcă în ultimul timp o serie de actori sovietici de valoare, deveniți regizori, se prilejuiește, totodată, descoperirea unor nebănuite însușiri de umorist la tînărul cineast.

Inspirată din actualitate, comedia cinematografică pe care a realizat-o după un scenariu de Iuli Dunski și Valeri Frid, pledează pentru frumusețea noilor trăsături morale proprii tinerilor constructori ai comunismului, într-o manieră originală și antrenantă, împletind cu dezinvoltură lirismul și ironia acidă, finețea investigației psihologice și hazul irezistibil al situațiilor. Tinerese și plin de optimism, filmul nu ocolește complicațiile vieții. În centrul acțiunii se află cazul recalcitrantului Afanasi, cu toată peripețiile legate de reeducarea lui de către cele șapte „dădace", membrii unei brigăzi comsomiste dintr-o fabrică de ceasornice. Tinerii muncitori, care și-au asumat cu entuziasm și nostimă gravitate misiunea de educatori ai celui mai dificil element dintr-o colonie de reeducare, au de întîmpinat o sumedenie de dificultăți și suportă fel de fel de ponoase de pe urma teribilului lor „protejat". Dar nicio clipă nu se dau bătuți și continuă cu îndărătnicie și perseverență să se ocupe de el, căutînd pasionați „cheia" care să le deschidă drumul spre sufletul acestui puști impertinent, nepăsător și viclean. Iar satisfacția reușitei finale (în ciuda cîtorva accente dulcege care contravin tonului general al filmului) este cu atît mai mare cu cît eroii nu obțin succesul simplu și ușor.

Regia a imprimat întregii comedii un ritm viu, dinamic, sudînd într-o desfășurare unitară secvențe de un comic savuros (seria vizitelor lui Afanasi la familiile fetelor din brigadă, vînzarea acordeonului împrumutat etc.) cu altele de factură poetică (lecția de gimnastică la radio ilustrată cu imagini ale minunatului peisaj moscovit sau discuția nocturnă despre dragoste dintre Pavel și Victor).

Mircea ANDREI

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

Lucrări de Ion Dumitrescu, S. Rachmaninov, J. Haydn și Maurice Ravel

Concertele din 9 și 10 martie ale orchestrei simfonice a Filarmoniciî de Stat „George Enescu" ne vor oferi prilejul de a cunoaște personalitatea unui tînăr dirijor, care-și face debutul pe podiumul Ateneului R.P.R. Este vorba de Ian Hugo Huss, de mai mulți ani dirijor al Filarmoniciî din Arad, cunoscut și apreciat ca o speranță a generațiilor de tineri șefi de orchestră, formați în anii puterii populare.

Prima piesă a programului dirijat de Ian Hugo Huss va fi **„Simfonietta"** de Ion Dumitrescu, Maestru emerit al artei și Laureat al Premiului de Stat. Format în Conservatorul din București, sub îndrumarea lui A. Castaldi, D. Cuclin și acad. Mihail Jora, compozitorul I. Dumitrescu s-a afirmat cu deplină forță abia în condițiile create artei și artiștilor, de regimul de democrație populară. El a dat rînd pe rînd la iveală, o serie de lucrări valoroase și originale ca stil și limbaj, cu deosebire în domeniul muzicii simfonice și de cameră. Amintim cele 3 suite simfonice, inspiratul său Cvartet pentru coarde (devenit ulterior „Concert pentru orchestră de coarde"), Simfonia I-a, în Fa major (distinsă cu Premiul de Stat), un colorat Preludiu simfonic și numeroase partituri destinate muzicii de film. Ion Dumitrescu și-a consolidat faima unui artist extrem de exigent, care-și slefuiește cu migală lucrările, înainte de a le pune în circuitul vieții muzicale. „Simfonietta" a fost distinsă cu premiul Academiei R.P.R., în anul 1957.

★

Solistul programului din 9/10 martie va fi pianistul Tadeusz Zmudzinski (din R.P. Polonă). El va interpreta **Concertul nr. 2, în do minor pentru pian și orchestră** de Serghei Rachmaninov (1873—1943), unul dintre cei mai proeminenți continuatori ai glorioaselor tradiții muzicale ale clasicismului rus. Format în conservatoarele din Petersburg și Moscova, unde a studiat compoziția cu Taneev și A. Arenski și pianul cu N. Zverev (elev al lui Anton Rubinstein) și A. Zilotti (elev al lui Liszt), Serghei Rachmaninov a devenit unul dintre cei mai străluciți artiști ruși ai secolului XX. El s-a situat printre cei mai mari pianiști ai vremii afirmîndu-se ca un remarcabil dirijor al creației compozitorilor clasici ruși. Intensa sa activitate de concertist, solicitat în toate centrele muzicale ale lumii, n-a frînat munca sa componistică, concretizată în 3 opere, 3 simfonii, în poeme simfonice și cantatele „Primăvara" pe versuri de Nekrasov și „Clopotele" pe versuri de Edgar Allan Poe, în coruri și romanțe. Pentru pian, Rachmaninov a scris 4 concerte, remarcabila „Rapsodie pe o temă de Paganini", 24 de preludii, o culegere de „Studii-tablouri" și diferite minueturi care răsună sub degetele celor mai mari pianiști ai lumii.

Concertul nr. 2 în do minor a fost compus la începutul secolului nostru (1901). Lucrare de mare amploare simfonică, în care pianul rivalizează cu forță și expresivitate cu orchestra, acest Concert sintetizează cele mai tipice și personale trăsături ale stilului lui Rachmaninov. În cele 3 părți ale lui — Moderato-Adagio, sostenuto-Allegro, scherzando — autorul valorifică melodii și ritmuri specifice folclorului rus, creează prin ample dezvoltări simfonice o succesiune de intense trăiri sufletești, de la patosul eroic al părții întîia, pînă la lirismul elegiac al părții mediane și la izbucnirea de umor și vitalitate din final.

★

Vom mai asculta în aceeași interpretare **„Simfonia despărțirii"** nr. 45, în fa diez minor de Joseph Haydn (1732-1809), cea mai cunoscută dintre simfoniile programatice ale marelui clasic vienez. Programul ei reflectă raporturile dintre patronul aristocrat, prințul Esterhazy și muzicanții aflați în slujba sa. În 1772 prințul avu ideea abuzivă de a suprima concediul muzicanților din orchestra condusă de J. Haydn, silindu-i să-l însoțească în timpul verii, la un castel de plăcere. În fața acestei decizii, Haydn a luat atitudine, protestînd în limbajul pe care-l stăpînea cu putini alții, în vremea sa. A protestat în chip muzical. A compus „Simfonia despărțirii". Într-o seară, prințul și personalul palatului fură invitați să-l asculte. Lucrarea prezintă succesiunea obișnuită a simfoniilor haydn-iene: Allegro-Adagio-Menuet și Final. După primele 3 părți nimeni nu bănuia surpriza Finalului. Acesta începe în mișcare vertiginoasă — Presto — cu elan și vivacitate pentru ca deodată să răsune o muzică în mișcare lentă, Adagio cu o temă melancolică, tristă aproape. După 30 de măsuri, pe partitură, compozitorul a scris în dreptul cornului II, indicația „si parte" (adică „se iese din scenă"). Cornistul ș-a ridicat, a suflat în luminarea de pe pupitrul său și a ieșit din scenă. Exemplul său îl urmează rînd pe rînd, oboiștii, fagotistul, cornistul 1, apoi instrumentele cu coarde. Ieșirea din scenă era însoțită de pantomima stingerii luminării. La sfîrșit au rămas în scenă doar doi violoniști, care repetau ostenșiți și plictisiți aceeași melodie. Se spune că la cutezătoarea și ironica „petițiie sonoră" a lui Haydn prințul a acordat concediul cerut.

★

Compozitorul francez Maurice Ravel (1875-1937) va fi prezent în concertele amintite prin lucrarea simfonică **„Valsul"**. Indicația de „poem coregrafic", dată chiar de autor, nu trebuie înțeleasă în sensul că muzica ar fi fost destinată unei reprezentații de balet. Ravel a intenționat să sugereze prin ritm, colorit orchestral și armonic, imaginile unui bal din epoca apusă a crinolinelor, a candelabrelor cu lumînări și a frenezieei valsului. Compozitorul ne face să asistăm la început la nașterea ritmului de 3 timpi, apoi o unor fragmente de melodii valsante, pentru ca treptat masa orchestrei să se anime și la o puternică iovitură de talgere (cinele) să avem impresia că s-au aprins toate luminile unei săli de bal. În „Valsul", Ravel a creat un tablou simfonic sugestiv, de un realism subtil și rafinat, din care nu lipsește satira și sarcasmul la adresa „fericitei epoci a valsului".

V. CRISTIAN

Ne vizitează

Mezzosoprana Zara Doluhanova, artistă a poporului a R.S.F.S.R., va fi din nou oaspetele țării noastre. Cîntăreața va susține — acompaniată de pianista sovietică Nina Zvetlanova — mai multe recitaluri : la București, pe data de 15 martie ; la Brașov, la 18 martie ; la Cluj la 21 martie ; la Craiova la 28 martie și la Iași pe data de 1 aprilie. Zara Doluhanova este lăureată a numeroase concursuri internaționale, între care cele de la Budapesta și Praga și a concursului sovietică Nina Zvetlanova — mai multe recitaluri : la București, pe data de 15 martie ; la Brașov, la 18 martie ; la Cluj la 21 martie ; la Craiova la 28 martie și la Iași pe data de 1 aprilie. Zara Doluhanova este lăureată a numeroase concursuri internaționale, între care cele de la Budapesta și Praga și a concursului „Bach" din R. D. Germană.

A făcut turnee în Ungaria, Cehoslovacia, Anglia, Franța, Italia, Grecia, Suedia, Norvegia și în țări din America Latină.

PORTATIV

● LA VARȘOVIA au avut loc recent concertele susținute de cunoscuta orchestră simfonică Filarmoniciî din Londra. Orchestra londoneză și-a continuat turneul și în alte orașe din R. P. Polonă.

● PIANISTUL italian Aldo Ciccolini, care ne-a vizitat țara cu prilejul ultimului Festival „George Enescu", a înregistrat pe disc Sonatele compuse pentru clavecin de Domenico Scarlatti. Interpretarea sa se distinge prin strălucire și finețe, pianul conferind o nouă tinerețe acestor piese pentru clavecin.

● PREZENȚA la Paris și în alte orașe din Franța a cunoscutului violonist sovietic Igor Oistrah s-a bucurat de un deosebit succes, concertele sale fiind socotite ca un eveniment important al stagiunii muzicale.

Teatrul românesc de-a lungul vremurilor

Există în București un loc unde sînt strînse, cu grijă și dragoste, amintiri din viața actorilor și a cărturarilor noștri, din lupta lor pentru creație unui teatru legat de popor, de aspirațiile lui. Aflat în pasajul Comedia, Muzeul Teatrului cuprinde numeroase manuscrise, documente și fotografii.

Încă de la intrare ne întîmpină o tradițională mască-simbol găsită la Mangalia — pe teritoriul anticei cetăți Callatis — precum și o altă mască în terracotă, găsită la Constanța, amîndouă datînd din secolele III-II înaintea erei noastre. În muzeu aflăm mai multe amfiteatrului roman de la Sarmisegetuza și mai multe reproduceri după monumente care înfățișează lupte de gladiatori.

Sînt aci și cîteva piese semnificative, aduse din diferite regiuni ale țării, precum și fotografii care înfățișează aspecte din timpul reprezentațiilor date la curțile domnești sau la cele boierești în epoca feudală.

Iată o cutie cu păpuși — șoricelul, pisica, iepurașul, cîinele, Sf. Gheorghe călare, balaurul, bocitoarea, popa și dascălul — fiecare fiind un personaj, prin care sătenii din comuna Horezu (în apropiere de Rîmnicu Vîlcea) satirizau obiceiurile vremii. Cu ajutorul acestor păpuși, ei dădeau pe ulițele satelor reprezentații cu popularul joc „Hîrzobul". În același scop, țăranii din satul ce se numea Azaclău (azi 23 August) din regiunea Galați, foloseau măști speciale cînd jucau „Capra" — măști pe care le vedem într-o vitrină. „Mărioara și Vasilache" și binecunoscutul „Țăndărică" sînt numele altor păpuși folosite în trecut în diferite ocazii de țărani — artiști populari.

Un desen din 1819, reproduce dansul „Călușarilor", iar cîteva fotografii ne arată cum se juca „Capra" în regiunea Suceava și „Mutul" pe străzile Bucureștiului. Exponatele sînt completate de diferite texte și reproduceri în legătură cu teatrul măscăricilor și suitarilor, precum și cu cunoscutele instrumente muzicale populare : tulnicul, buciumul, cimpoiul, cobza și fluierul. Tot aici se văd primele lucrări muzicale românești „Gramatica melodică" de Anton Pann, tipărită în 1845, „Principuri generale de muzică europeneacă-modernă" de I. Wachmann din 1846.

Într-o altă sală a muzeului, întîlnim chipurile lui Gh. Assachi — creatorul teatrului românesc din Moldova — Mihail Kogălniceanu, fost director al Teatrului Național din Iași, precum și o vedere a Iașilor de la începutul secolului XIX. Iată și manuscrisul piesei „Fanatismul", cu care s-a inaugurat activitatea teatrală a Societății Filarmonice din Muntenia (1833—1936).

Un plan al Bucureștiului din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, plan pe care sînt indicate teatrele existente pe atunci în capitală, precum și două lămpi (una cu lumînări și alta cu ulei de rapiță) folosite pe scena Teatrului cel Mare ne amintesc de începuturile teatrului în București.

De la Costache Aristia, actor la teatrul grecesc „Cișmeaua roșie" și participant la revoluția din 1848, la Costache Caragiale, director al Teatrului cel Mare în 1852, de la Matei Millo, directorul Teatrului Național din Iași, la Mihail Pascaly, ambii îndrumători ai primelor generații de actori, muzeul ne prezintă, ca într-o adevărată galerie, figuri de ilustri înaintași ai teatrului nostru.

O sală a muzeului

Obiecte și documente care au aparținut lui Matei Millo, Vasile Alecsandri, Barbu Ștefănescu Delavrancea, masca lui Grigore Ventura, rochiile purtate de Aristizza Romanescu și Maria Ciucurencu în rolul Zoiei din „O scrisoare pierdută", un bust al lui Caragiale sculptat de Oscar Spâthe, precum și bireul ilustrului nostru autor dramatic sînt cîteva din prețioasele exponate ale muzeului din pasajul Comedia.

Simion SĂVEANU

1964

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr 284
Sîmbătă
16 martie 1963
8 pagini — 1,50 lei

ACASĂ LA... ARTISTA POPORULUI

Aura Buzescu

Se vedea bine că emoția puternică pe care o încercase mai înainte cu o seară, seara premierei, mai stăruia și acum, în dimineața zilei următoare, cînd am vizitat-o acasă pe artista poporului Aura Buzescu. Repurtase, la premieră, un mare succes, interpretînd rolul principal din piesa „Vizita bătrînei doamne", a scriitorului elvețian Frederich Dürenmatt. Aplauzele îndelungate ce i le-a adresat, la scenă deschisă, publicul, au însemnat adevărata răsplată pentru străduințile depuse timp de mai bine de cinci luni la realizarea acestui rol.

Grija pentru rol mergea însă mai departe... Emoțiile din seara precedentă persistau acum pentru spectacolul viitor... La sosirea mea, artista, a cărei probitate profesională este binecunoscută, era cufundată într-un manuscris, care nu era altul decît textul piesei „Vizita bătrînei doamne".

— Așadar, continuați pregătirea rolului și după premieră?

— După cum vedeți! E o îndatorire permanentă a slujitorului scenei. Pentru mine pregătirea rolului înseamnă zbucium, îndoieli și multe, multe nopți nedormite. Iar această pregătire nu încetează nici înainte, nici după premieră, în fiecare zi a spectacolului. Trebuie să știți că niciodată, în decursul carierei mele, nu m-am despărțit de textul piesei respective. Cu el o pornesc întotdeauna de acasă la teatru și cu el mă înapoiez de la teatru. Este cel mai bun prieten al meu.

Am vorbit mult cu gazda mea despre aceste manuscrise, pentru că ele reprezentau în fond piese și roluri, personaje cărora Aura Buzescu le-a dat viață, cu măiestrie, în decursul celor peste 40 de ani de carieră. Talentul și pasiunea pentru teatru ale actriței s-au completat de minune, în toți acești ani și mai ales după eliberare cînd slujitorilor scenei li s-au asigurat condiții deosebite de muncă și de creație, prin studiile temeinice făcute, prin căutările continuie, prin zbuciumul său permanent față de înțelegerea și aprofundarea rolurilor și lărgirea mijloacelor de expresie. Astfel, am discutat despre Ofelia din „Hamlet" de Shakespeare, despre Elisabeta din „Maria Stuart" de Schiller, despre Lavinia din „Electra" de O'Neill și apoi despre Maliutina, din piesa „O chestiune personală" a lui Alexandr Stein, despre doamna Bohn din piesa „Cei din Dangaard" de Martin Andersen Nexö, despre Maria Buznea din piesa „Anii negri" de Aurel Baranga și N. Moraru, despre Suzana Manea - Voinești din „Arborele genealogic" de Lucia Demetrius, despre Femeia din „Hanul de la răscruce" de Horia Lovinescu, despre Sokolova din piesa lui Maxim Gorki „Cei din urmă", despre Olga din „Trei surori" de Cehov, ca și despre atîtea și atîtea alte eroine întruchipate de Aura Buzescu, pentru ca apoi să revenim la recenta sa creație, Clara Zahanassian din „Vizita bătrînei doamne".

Sandu NAUMESCU

• *(Continuare în pag. 4-a)*

A FOST OASPETELE NOSTRU...

RABINDRANATH TAGORE

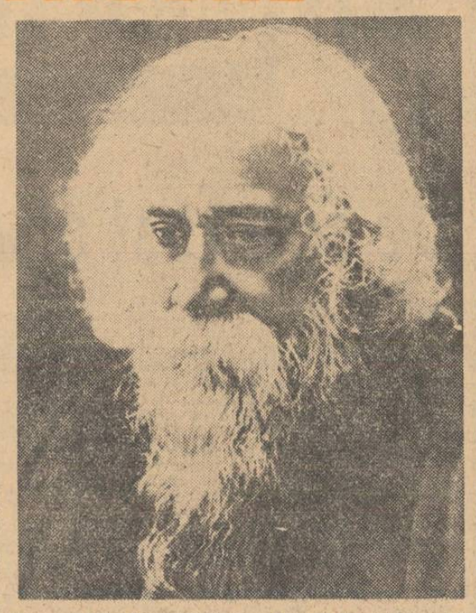

Vălul mirific al legendei a început să se țese în jurul lui Rabindranath Tagore înainte ca marele scriitor să fi atins vîrsta venerabilă a patriarhilor, în care de altfel, a zăbovit prea puțin, închizînd ochii pentru totdeauna la trei luni după ce numeroșii săi admiratori din India și din lumea întreagă îi cinstiseră a 80-a aniversare. Dar figura lui, luminată parcă de o perpetuă inspirație, avea în ea ceva de patriarh și de mag, de înțelept îmbătrînit în citirea bucoavnelor străvechi și uimirea pe care ți-o deșteaptă aceste aparențe este cu atît mai mare cînd afli că bătrînul cu înfățișare de schimnic singuratic era deprins să străbată lumea în lung și-n lat, să țină partea celor obidiți, să ia apărarea adevărului și dreptății, într-un cuvînt, să se arate, pretutindeni și oricînd, un mare și statornic iubitor de oameni. La hotarul dintre două veacuri, al XIX-lea și al XX-lea, scriitorul indian aparține, deopotrivă trecutului și viitorului. Trecutului în măsura în care, în epoca noastră de minuțioasă specializare a tuturor domeniilor cunoașterii omenești, de impetuoasă și multilaterală dezvoltare a culturii, formația lui intelectuală amintea pe aceea a vechilor cărturari ai Renașterii: Rabindranath Tagore era filozof și scriitor, pictor și muzician, pedagog și militant social.

Viitorului, fiindcă deși acest Tolstoi al Asiei nu s-a ridicat niciodată la înțelegerea clară a ideilor socialismului științific, el a fost printre primii care a salutat cu ardoare lumea socialistă de mîine și din zilele lui. Prieten credincios al Uniunii Sovietice, Rabindranath Tagore regreta într-una din celebrele sale „Scrisori despre Rusia", publicate îndată după călătoria sa în U.R.S.S., că vîrsta înaintată nu-i îngăduie să devină „constructor al noii orînduiri". Mărturiile contemporanilor săi atestă că el a crezut pînă în ultima zi a vieții sale în victoria poporului sovietic împotriva fascismului.

Cu cîteva luni înainte de moarte, la 8 mai 1941, cînd barbaria fascistă bîntuia cu furie pe întinsul Europei, Rabindranath Tagore scria: „A pierde credința în om este un mare păcat, pe care eu nu-l voi săvîrși niciodată.

Boris BUZILA

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Din sumar:

TELEVIZIUNEA IERI, AZI, MÎINE

DESPRE TOATE — PENTRU TOȚI
Răspunsuri la întrebările cititorilor

MODA
CE VOM PURTA ÎN PRIMĂVARA ACEASTA?

EVOCĂRI
MIHAIL SĂULESCU
de M. SORBUL

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE
CÎT DOARME ȘCOLARUL?

MINERII DIN APUSENI

La ieșirea din șut, o țigare...

PROLOG DE PRIMĂVARĂ PE VALEA PRAHOVEI

Primăvara, cu nurii ei fecior-elnici, urcă sprintenă și pe cărările de munte. Ce e drept, în timp ce la cîmpie începe să-și despletească timidă cosița înmiresmată, sus, cum urci spre Valea Prahovei, primăvara rămîne adesea în restanță.

Dar oricum, pînă la urmă, sosește triumfal într-o apoteoză de prospețime și culori. Drumul ei este pregătit din vreme de edilii locali care se îngrijesc să asigure cele mai bune condiții oamenilor muncii veniți aici la odihnă. Iar cei care în aceste zile își petrec concediul la Sinaia, Predeal, Timiș sau Bușteni, abia așteaptă să-i audă pașii pe covorul tot mai firav de zăpadă.

Așadar, acum la confluența dintre anotimpuri, în prag de primăvară, am pornit-o și noi pe ruta atît de pitorească urmînd firul Prahovei de-a lungul peisajului carpatin.

Cîțiva marinari și încă ceva

După ce am lăsat în urmă Posada și Valea Largă, se deschide în față un defileu panoramic străjuit de munți cu pălării albe și catifelate de nori. Se zărește de aproape Piatra Arsă și Furnica iar un imperceptibil bondar aerian creionează pe cer telefericul care urcă de la Cota 1400 spre Vîrful cu Dor. Intrăm în Sinaia. Populată ca de obicei, în tot timpul anului, fie iarnă, fie vară, vizitatorii vin aici în număr mare să petreacă zile reconfortante în aerul tonic al pădurilor de brad. Temerarii schiori urcă spre pîrtia de pe Plaiul Cășăriei sau pe cea de la Peștera. Alții, în flanele colorate de vară, se plimbă prin parcul monumental din preajma

D. TABACU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Zăpada care s-a așternut iarna aceasta la poalele Trascăului și Gutinului a îmbrăcat în argint și brazii falnici și acoperișurile caselor. Seara, cînd se aprind luminile de neon la Baia de Arieș, orășelul minerilor din Apuseni, fuioarele de fum care ies din casele moților, din coșurile minei, munții înalți care străjuiesc în cele patru puncte cardinale și „valea cu aur" cum e numit Arieșul de localnici — totul pare, la lumina fluorescentă, brodat în filigran de argint.

Sus, la gura minei, ecoul îngînă cu încăpățînare șuieratul unei sirene. Oamenii îmbrăcați în pufoaice călduroase, cu căști de protecție în

Viorel LUPU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Trenul electric pornește spre orășel. Iată-l pe cunoscutul maistru miner Gh. Macovei

O ȘCOALĂ CA MULTE ALTELE

Cînd am vizitat Școala de meserii nr. 1 din strada Vasile Alecsandri, raionul 30 decembrie, era o dimineață frumoasă. Soarele mijea printre nori, aruncînd raze strălucitoare de lumină peste impunătoarea clădire. Una din multele școli ale capitalei.

De la intrare, sălile elegante și mari te îmbie să iei loc în fotoliu și să răsfoiești cele mai noi jurnale de modă. În decorul adecuat specificului de muncă, se află și cabinele de probă, capitonate cu mătase. Șefa de producție anunță prin stație pe profesoara maestră pentru o nouă probă a mantoului, a rochiei, de execuția cărora clientele se arată, în general, mulțumite. Dincolo de acest sector, se desfășoară munca celor peste 400 de eleve.

Să intrăm puțin prin sălile mari, cu ferestre largi și luminoase. La mesele de lucru stau

Fotoreportaj: Ion MIHAICA

• *(Continuare în pag. 3-a)*

„WATAȘI WA RUMANIAGO O BENKYO ȘITAI!"

Aceste cuvinte, care, în traducere, înseamnă: „Eu vreau să învăț limba română!", au fost rostite de mai multe persoane și în repetate rînduri, la sediul Asociației de prietenie Japonia-Romînia. Faptul pare uluitor. Într-adevăr, ce a putut stîrni oare interesul acestor japonezi pentru limba română?

Unii dintre ei au fost, poate, prezenți într-una din seri în sala arhiplină a Teatrului Mic din Tokio, unde trupa „Bugeiza" a prezentat capodopera lui Caragiale „O scrisoare pierdută", caracterizată de renumitul scriitor japonez Ujaku Akita ca „excepțională, foarte expresivă". Caragiale a fost de altfel sărbătorit în Japonia, de-a lungul anului 1962, prin manifestări variate: o impozantă seară culturală, expoziții, seria de conferințe a profesorului Kosei Yamakawa, care participase la festivitățile de la București.

Alții au citit, poate, basme și povestiri de Creangă și Ispirescu sau „Luceafărul" de Eminescu, în traducerea Tatianei Nomura sau culegerea de poezii românești, inclusă în colecția de poezii celebre ale popoarelor din toată lumea, unde datorită străduinților de tălmăcitor entuziast ale profesorului Tanaka Harumi de la Universitatea „Rikkio", figurează Eminescu, Alecsandri, Vlahuță, Coșbuc și Șt. O. Iosif. Sau au consultat, poate, una din sutele de cărți donate de I.R.C.C.S bibliotecii Parlamentului, unor biblioteci municipale sau bibliotecii Universității Waseda.

S-ar putea ca printre cei ce doresc să învețe românește, să fie și amatori de handbal, care au asistat la meciurile susținute la Tokio de echipa R.P.R. Sau iubitori de muzică care au avut prilejul să-l audă pe violonistul Ștefan Ruha la unul din cele 22 de concerte prezentate în Japonia, în fața a peste 50.000 de spectatori. „După aceste concerte interesul oamenilor pentru muzica românească a sporit enorm de mult", apreciază specialiștii japonezi. Interesul multora față de țara noastră a fost, fără îndoială, provocat și de variatele manifestări ce se încadrează în activitatea permanentă și tot mai bogată a Asociației de prietenie Japonia-Romînia și din care citîm doar cîteva, cu titlu de exemplu: o mare expoziție de artă populară organizată în holul clădirii sindicatului național al căilor ferate; o seară consacrată creației lui George Enescu; standul cu afișe, cărți, albume, reviste la expoziția internațională prezentată sub auspiciile marelui ziar japonez „Yomiuri Shimbun"; o con-

Ion GHIMEȘAN

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Toshiaki Wada, vicepreședintele Asociației de prietenie Japonia — Romînia, deschizînd cursul de limba română

Tatiana Nomura, citind elevilor versuri ale poeților români

PREMIERĂ LA FOTBAL

Gol!

REPORTAJUL ÎN PAGINA 5-A

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

UN CROCODIL în vîrstă de șaptezeci de ani, originar din fluviul Gange, urma să fie operat din pricina unui furuncul. Un fachir indian l-a cufundat pe pacient în somn hipnotic pentru o jumătate de oră, cît a durat intervenția. Operația a fost efectuată de către un chirurg italian într-o arenă de circ.

●

ÎN CEHOSLOVACIA activează din anul 1958 clubul iubitorilor muzicii pe discuri. El numără în prezent aproape 20.000 membri. Numărul discurilor comandate de membrii clubului a crescut de la 81.150 în anul 1958 la 256.350 în acest an. Pentru membrii săi, clubul organizează la Teatrul muzical din Praga seri de audiție a noilor înregistrări și seri ale discului cehoslovac și străin, în cadrul cărora se discută nivelul înregistrării acestora.

●

ULTIMELE mari turme de bizoni americani din Canada sînt amenințate cu exterminarea de o epidemie de antrax, care a ucis 276 de bizoni anul trecut în Canada. Aceste animale făceau parte dintr-o cireadă de 2600 de bizoni. Autoritățile veterinare se tem că epidemia s-ar putea extinde și asupra principalei cirezi, care numără 13.000 de bizoni și care se găsește în parcul național Wood, rezervație pentru bizoni.

●

O ALUNECARE de teren condamnă la moarte lentă satul Castanola de lîngă orașul Genova din Italia. Dealul care domină așezarea s-a pus în mișcare acum douăzeci de ani și înaintează cu cîțiva metri anual. Pînă în prezent au fost distruse peste 130 de case. Satul, care inițial avea 466 de locuitori, nu mai are în prezent decît 300, iar peste un număr de ani satul va dispare probabil în întregime.

●

NUMAI patru pisici de familie. Atîta este limita îngăduită prin ordonanța autorităților orășenești din Dalles (statul Texas, S.U.A.). Autoritățile s-au văzut silite să ia această măsură deoarece numărul pisicilor ajunsese la 175 de mii, cifră uriașă față de numărul populației din oraș. Oricît de mare ar fi grija pentru animale domestice, au chibzuit părinții orașului, trebuie să ne gîndim și la sănătatea „minorității umane".

●

DE PE URMA expedițiilor lui Shakelton (1909) și B. Scott (1912), în Antarctica au rămas unele cantități din rezervele lor alimentare. Recent, aceste produse au fost transportate în Anglia, pentru a fi analizate în laborator. Produsele care au stat mai bine de o jumătate de secol în stare congelată — conservele de carne, scrumbiile afumate, concentrate de supă de mazăre, cacao și o sticlă de sos picant, s-au păstrat minunat. Nici măcar ambalajul nu a avut de suferit: cutiile din tinichea și-au păstrat lucioul, etichetele coloritul.

●

UN MEDIC francez a relatat într-o revistă științifică despre cazul unui băiețel de șapte ani care, pe neașteptate, a început să țipe în gura mare că tatăl său se înecă. Pînă la urmă copilul s-a calmat. Însă nu contenea să susțină că l-a văzut pe tatăl său înecîndu-se. Acesta se afla pe atunci departe de orașul natal. Peste cîteva zile a venit o telegramă, anunțînd moartea părintelui, moarte care a survenit tocmai în clipa cînd băiețelul avea halucinații.

●

BIBLIOTECA de stat din Ulan-Bator numără peste un milion de manuscrise originale, cărți și periodice, de peste 500 de ori mai mult decît în anul 1931. Prin colecțiile sale de artă orientală, unele din ele unice în lume, biblioteca trezește un viu interes. De pildă, aici se păstrează un exemplar unic al cronicii istoriei mongole din secolul al XVIII-lea — „Altantovcin" (Legenda de aur) și alte cărți despre istoria și cultura poporului mongol.

●

ÎN LOCALITATEA Marino, situată la circa 20 de kilometri de Roma, a fost descoperit un templu subteran, închinat zeiței iraniene Mithra. În acest templu s-a păstrat o frescă care, potrivit aprecierii specialiștilor, este una din cele mai interesante și mai bine conservate picturi descoperite în Italia consacrate cultului acestei zeițe, introdus în Italia de către prizonierii persani.

Meridiane

De ce a fost asasinat Henri Lafond

Săptămîna trecută, pe o stradă extrem de frecventată din Paris, a fost asasinat Henri Lafond, președinte la „Banque de l'Union Parisien", membru al consiliilor de administrație al altor 14 instituții financiare. După efectuarea cercetărilor inițiale, poliția ca și întreaga presă franceză a ajuns la concluzia că este vorba despre un asasinat politic săvîrșit de membri ai bandelor O.A.S.-iste. În viața acestui bancher de aproape 70 de ani nu s-a găsit nici un fel de amănunt susceptibil să lase să se presupună că mobilul crimei ar fi de ordin sentimental, personal sau că s-a urmărit pur și simplu o răzbunare. Prin acest asasinat, bandele O.A.S.-iste au vrut, printre altele, să dea un nou avertisment cercurilor financiare în vederea acordării unor noi fonduri.

Henri Lafond ocupa asemenea poziții în înalta societate financiară, încît cuvîntul său avea o greutate deosebită.

Necunoscut publicului, Lafond era totuși omul care dicta, în numeroase cazuri, asupra destinelor economiei franceze. În coloanele ziarului „L'Aurore" un bancher declara: „Regimurile, guvernele, miniștrii pleacă; un om ca Lafond rămîne. Hotărîrile sale, sfaturile pe care le dă, au adesea mai multă importanță pentru viața țării decît schimbările oficiale ale orientării politice...". Lafond era membru al „Consiliului național al patronatului francez". După cum sublinia același ziar, el era „...în aparență un membru printre atîția alții. Dar, în fapt, toată lumea știa că el era eminența cenușie a lui Georges Villiers, președintele C.N.P.F. Se poate spune, fără exagerare, că nimic nu se petrecea în lumea marii finanțe și a marii industrii fără ca el să nu fie primul informat și, adesea, fără ca el să nu fi fost inițiatorul".

Cine a avut deci interesul ca acest om să fie asasinat?

Răspunsul pare a fi dat în urma elementelor furnizate de pe urma anchetei preliminare: el poate fi aflat și din analiza unor fapte anterioare.

Direct sau indirect, el era amestecat în toate problemele economice care se refereau la afacerile desfășurate în Algeria de către economiștii și industriașii francezi. În momentul în care o bancă din Algeria a fost absorbită de banca al cărei director general era, a fost descoperită o importantă deturnare de fonduri în folosul O.A.S. Lafond, după cum susțin ziarele franceze de dreapta, se pregătea să facă cercetări în legătură cu aceasta. În hîrtiile cercetate după asasinarea sa a fost găsită și o scrisoare de amenințare primită din partea unuia dintre conducătorii O.A.S., arestat în momentul de față. Din aceasta s-a tras concluzia că scrisoarea de amenințare nu a avut o legătură directă cu asasinarea. Rezultă deci că soarta acestuia ar fi fost hotărîtă abia după ce Lafond s-a hotărît să sesizeze autoritățile în legătură cu deturnările de fonduri amintite. Întrucît el nu a comunicat însă hotărîrea sa unui număr prea mare de persoane va fi, desigur, interesant de aflat modul în care bandele O.A.S.-iste au putut afla intențiile acestuia.

În presa franceză a fost formulată și ipoteza asasinării bancherului în scopul intimidării acelor cercuri financiare care au refuzat să acorde sprijin bănesc O.A.S.-ului ca și altor organizații cu țeluri asemănătoare.

Ziarele mai semnalează în această ordine de idei că în cadrul băncilor franceze lucrează unele persoane cu funcții de răspundere care aparțin diverselor partide de dreapta, pentru ca patronii să poată avea oricînd la îndemînă oamenii necesari care să țină legătura cu toate curentele politice de dreapta. Semnificative în acest sens sînt aprecierile formulate de ziarul elvețian „Gazette de Lausanne". În coloanele acestui ziar puteam citi acum cîteva zile: „O.A.S. a trăit mult timp în Algeria datorită contribuțiilor generoase vărsate de către marile și mai micile societăți... Cînd poliția a început să se intereseze mai atent de aceste subvenții vărsate O.A.S.-ului, organizația teroristă a pus la punct tactica spargerilor. Societățile puteau să pozeze astfel drept victime în ochii poliției și să continue să-și verse contribuția...". Ziarul arată că în momentul cînd problema algeriană a fost rezolvată „sediile societăților, situate în general la Paris, au lăsat să fie jefuite safeurile algeriene. Este extrem de greu pentru poliție să urmărească îndeaproape acest gen de afaceri. Este notoriu faptul că cea mai mare parte a marilor bănci repartizează subvenții între diverse tendințe guvernamentale și de opoziție pentru a preveni orice eventualitate... O.A.S., potrivit declarațiilor făcute de unii dintre membrii săi în localurile poliției, a beneficiat de aceste subvenții". Iată însă că după terminarea războiului din Algeria, băncile nu au mai vrut să răspundă cu aceeași promptitudine cererilor făcute de către elementele O.A.S.-iste. Se spune că o parte din oamenii de afaceri nu s-au mai arătat dispuși să continue să dea fonduri bandelor teroriste.

După cum se spune, unul dintre cei care au refuzat să mai acorde fonduri a fost și Lafond. Mai mult decît atît, el se pregătea, după cum am arătat, să facă publică hotărîrea sa de a se deschide o anchetă „Putem să ne imaginăm — scria ziarul „L'Aurore" repercusiunile pe care plîngerea sa le-ar fi provocat în rîndul cercurilor financiare care sînt încă favorabile O.A.S. Executarea lui Lafond devenise deci o chestiune de viață sau de moarte".

Acest citat pare să indice că asasinarea lui Lafond nu este legată numai de cereri recente ale O.A.S., ci și de teama unor cercuri în legătură cu eventualele dezvăluiri pe care le-ar fi furnizat ancheta cerută de acesta privind delapidările mai vechi de fonduri. Această ipoteză este întărită și de faptul că Lafond nu primise recent scrisori de amenințare. S-ar părea deci că bandele O.A.S.-iste nu au urmărit obținerea imediată de fonduri ci lichidarea unui om care ar fi putut determina, din anumite considerente, demascarea unor fapte în care au fost implicate anumite persoane.

Poate că ancheta va face lumină asupra mobilurilor reale ale asasinatului și va duce la descoperirea celor care au hotărît să lichideze pe unul dintre conducătorii din umbră ai cercurilor financiare și industriale.

Eugen PHOEBUS

Dezvăluirile unei stenograme

Senatorul HUBERT HUMPHREY: — **Cu alte cuvinte, în 1958, 1959 și 1960 ne bazam calculele pe înregistrări acumulate între 1932 și 1936. Acestea sînt faptele pe care își fundamentează guvernul nostru** (al Statelor Unite — n.r.) **propunerile? Sînt sigur că s-au făcut multe greșeli de calcul. Cred că ar trebui să vedem ce este cu aceste mărimi de cifre...**

Senatorul ANDERSON: — **Noi am supraestimat numărul fenomenelor seismice de pe teritoriul Rusiei și am minimalizat simțitor propria noastră posibilitate de a detecta fenomenele subterane. Cînd a avut loc prima explozie subterană, presei i s-a spus că explozia nu poate fi detectată la o distanță mai mare de 500 de mile, cu toate că a fost înregistrată tocmai în Alaska, la 2.300 mile distanță...**

Domnul Foster recunoaște...

Frînturile de dialog reproduse mai sus au devenit abia de curînd cunoscute, prin publicarea lor la Washington. Deși se referă la o discuție care a avut loc anul trecut, în vară, stenograma a stîrnit acum un larg ecou în rîndurile opiniei publice, dezvăluind date confidențiale, extrem de semnificative, din culisele politicii occidentale.

Despre ce este vorba? Stenograma de care am amintit face cunoscute audierile secrete pe care le-a organizat anul trecut Comitetul pentru relațiile externe al Senatului american. Cu prilejul acestei audieri, care s-a referit la negocierile din Comitetul celor 18 state pentru dezarmare de la Geneva, William Foster, reprezentantul S.U.A. la tratative, a recunoscut că numărul mare de inspecții la fața locului, cerut de Statele Unite pentru Uniunea Sovietică, s-a bazat în anul 1961 pe date cu privire la mișcările seismice înregistrate între anii 1932 și 1936! Adică pe date vechi, obținute cu o aparatură mult mai puțin bună decît cea care există acum. De ce s-a procedat astfel? Pentru că pe baza datelor învechite să se poată formula pretenții nejustificate de control la fața locului, pretenții despre care se știa de la bun început că Uniunea Sovietică, pe bună dreptate, nu le poate accepta. Cererile americane de a se permite un număr de 20 de inspecții internaționale la fața locului în U.R.S.S. — amintim că astfel de inspecții sînt susceptibile a fi folosite și în scopuri de spionaj — au fost prezentate la Geneva ca fiind întemeiate pe date științifice. Diplomații americani au omis însă o precizare: că aceste date sînt de mult învechite. Iar acum se dezvăluie că însuși William Foster a recunoscut că acele date nu corespundeau faptelor. A fost vorba deci de o denaturare a faptelor în scopul împiedicării încheierii unui acord. Și nu a fost nici prima și nici ultima prezentare de date eronate.

Operațiile „Logan" și „Blanca"

După cum se știe, în iulie-august 1958 a avut loc la Geneva Conferința experților pentru studierea metodelor de stabilire a încălcării unui eventual acord cu privire la sistarea experiențelor cu arma nucleară. Experții, inclusiv cei delegați de guvernul american, au ajuns la o concluzie pozitivă: mijloacele tehnice existente permit instituirea unui control operativ și eficace pentru stabilirea oricărei încălcări a unui acord.

Această concluzie a produs însă consternare în anumite cercuri influente din Statele Unite, cercuri interesate în continuarea cursei înarmărilor nucleare care le aduce beneficii, cercuri vrăjmașe oricărei înțelegeri capabile să aducă un climat de destindere. Aceste cercuri au trecut la contraofensivă inițiind operațiile „Logan" și „Blanca", numele conspirative ale unor experiențe americane cu arma nucleară. Un timp, marele public nu a știut nimic. Apoi, lovitura de teatru: la 5 ianuarie 1959, guvernul S.U.A., prezidat pe atunci de Eisenhower, a anunțat că nu mai consideră valabile concluziile adoptate de oamenii de știință la conferința de la Geneva, întrucît ar fi intervenit, chipurile, elemente noi. Adică datele furnizate de operațiile „Logan" și „Blanca".

Despre ce era vorba? Unii experți americani afirmau că aceste noi experiențe ar fi demonstrat că aparatele seismice nu sînt în stare să distingă unele cutremure naturale de pămînt de anumite explozii experimentale nucleare subterane. Intervenise, se părea, un element într-adevăr nou și important. Numai că, după un timp, a ieșit la iveală faptul că nu savanții de la Geneva au greșit. O anchetă întreprinsă chiar de un subcomitet al Senatului S.U.A. s-a soldat cu rezultate revelatoare. Experiențele „Logan" și „Blanca" nu au respectat, pur și simplu, indicațiile date de conferința experților de la Geneva în legătură cu organizarea aparaturii seismice. Savantul american dr. Bethe, de renume mondial, a declarat textual în fața subcomitetului: „Stațiunile speciale înființate pentru a observa exploziile „Logan" și „Blanca" nu sînt atît de bune în general, ca stațiunile permanente, iar stațiunile propuse la Geneva sînt mai bune decît aproape oricare alte stațiuni existente în prezent".

Așa dar, opiniei publice îi fusese adusă la cunoștință o prezentare denaturată a faptelor în scopul, evident, de a justifica piedicile puse în calea semnării acordului.

— Îmi trebuie o teorie științifică pentru cel puțin 7—8 inspecții la fața locului...

Desen de Cik DAMADIAN

„Marea hrubă" nu este decît o farsă...

Ulterior, adversarii unui acord au recurs la noi manevre. Savantul Teller, „părintele bombei americane cu hidrogen" și partizan al continuării experiențelor cu armele nucleare, a emis teoria așa numitei „hrube mari". Adică a posibilității de a se construi o mare groapă subterană în sare sau în roci dure unde să se organizeze explozii nucleare care nu ar mai putea, chipurile, să fie detectate cu precizie. Pe baza acestei teorii a luat naștere proiectul Gnome al unei explozii experimentale într-o formație saliniferă, în regiunea New Mexico. Conform datelor furnizate de Telles efectele seismice ale experienței ar fi trebuit să fie mult atenuate, iar într-o serie de regiuni deloc înregistrate. În realitate, după cum s-a constatat, explozia Gnome a fost înregistrată de aproape 90 de stațiuni din afara Statelor Unite și, pe baza rapoartelor acestor stațiuni s-a putut alcătui o diagramă a timpului de propagare a undei seismice, stabilindu-se punctul de explozie cu o exactitate de cîteva zecimi de milă! S-a dovedit fără putință de tăgadă că „marea hrubă" nu este decît o farsă. O farsă pusă în slujba acelora care nu doresc cu nici un chip încheierea unui acord în problema încetării experiențelor nucleare.

La tratativele duse în Comitetul celor 18 state pentru dezarmare, delegațiile occidentale au susținut și altceva, că este nevoie de un număr mare de inspecții la fața locului și pentru că exploziile nucleare mici ar putea fi organizate fără a fi detectate. Dar chiar oamenii de știință americani au infirmat această părere. Ziarul „Washington Star" a dezvăluit, referindu-se la această teorie, că „Un savant de vază, consilier al guvernului american, raportează că fiecare din exploziile din Nevada și New Mexico, chiar și cele mai mici de o kilotonă, au provocat semnale avertizoare care în mod aproape sigur ar fi fost captate de un sistem de inspecție pentru interzicerea experiențelor".

Între Geneva și Nevada

Toate acestea demonstrează convingător netemeinicia cererilor stăruitoare ale puterilor occidentale de a se institui inspecții internaționale numeroase la fața locului. De inconsistența argumentărilor lor și-au dat seama pe parcurs și negociatorii occidentali la tratativele de la Geneva, reducînd treptat numărul de inspecții cerut de la 20 la 7—8. Dar chiar și această ultimă cifră nu își mai are azi justificare. Cu atît mai mult cu cît s-a ajuns la un acord să se folosească în scopul verificării aplicării acordului și un număr de „cutii negre", cum sînt numite stațiile seismice automate perfecționate cu sigiliu, care urmează să fie plasate în diferite țări. Pentru a înlesni încheierea unui acord, Uniunea Sovietică a declarat că acceptă să se organizeze pe teritoriul U.R.S.S. un număr de 2—3 inspecții internaționale anual, deși consideră că și fără aceste inspecții se poate asigura, cu mijloacele moderne de detectare existente acum, un control eficient.

Dar de la Geneva, de la conferința celor 18 state pentru dezarmare, continuă să fie transmise aceleași vești privind poziția neîntemeiată a puterilor occidentale în problema inspecțiilor. Iar în acest timp din Nevada, din poligoanele nucleare ale S.U.A., precum și din cele ale Franței vin știri despre activități intense ale experimentatorilor în subteran ai armelor nucleare. Fără să vrei te gîndești că cuvîntările însărcinaților cercurilor occidentale de pe malul Lemanului nu urmăresc decît să țină în frîu tratativele pentru ca experții Pentagonului să poată detona bombe atomice și cu hidrogen...

Publicarea stenogramei audierilor secrete organizate anul trecut de Comitetul pentru relații externe al Senatului american subliniază odată mai mult faptul că poziția puterilor occidentale în problema acordului de încetare a experiențelor cu arma nucleară nu se întemeiază pe considerente științifice. Ea este doar expresia faptului că de partea occidentală nu se manifestă încă în mod hotărît dorința reală, și nu numai declarativă, de a se semna acordul devenit de multă vreme necesar și așteptat de întreaga opinie publică mondială.

U. VĂLUREANU

Greva minerilor francezi

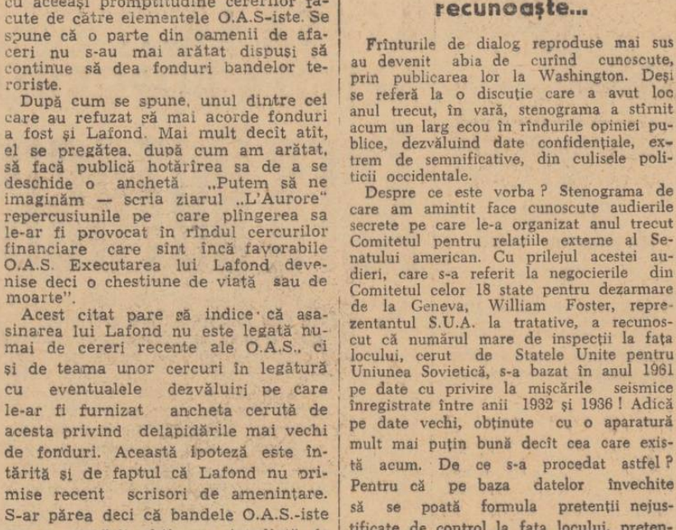

Greva minerilor francezi a intrat, astăzi, în cea de-a 16-a zi și continuă să se extindă în aproape toate bazinele carbonifere din țară. În semn de solidaritate cu minerii, zeci de mii de muncitori din numeroase întreprinderi franceze au declarat greve pe diferite intervale de timp. Totodată, din inițiativa unor organizații, minerii primesc ajutoare bănești pentru a putea continua greva. În fotografie: Un aspect de la mina Merlebach a cărei imensă curte este pustie datorită grevei muncitorilor mineri.

Misterul cărților „pirat"

Nu de mult, editorii de manuale universitare din S.U.A. intraseră într-o adevărată panică, deoarece business-ul lor incetinise îngrijorător: cărțile editate nu se mai vindeau aproape deloc în librării.

Un concurent misterios inundase piața universitară cu aceleași manuale, dar la un preț cu mult redus, provocînd, astfel, mari pierderi industriei multimilionare. Așa, de pildă, „Anatomia" lui Gray, o carte de bază a studenților medicinești, deși tot nouă, era vîndută de misteriosul concurent doar cu 2,5 dolari în loc de 17,50 cît costa în librării; o „Fizică nucleară" a lui Fermy la mai puțin de jumătate de preț, iar enciclopedii ce costau mai multe sute de dolari se puteau procura chiar la mai puțin de 50 de dolari. Firește că aceste „reduceri masive" găseau foarte mulți cumpărători printre studenții americani, dat fiind prețul destul de ridicat al manualelor din librării.

Inițiatorul acestui dumping cu cărți „pirat" cum au fost denumite — se găsea de fapt nu în S.U.A. ci la mii de kilometri depărtare, acolo unde nici editorii și nici autorii manualelor americane nu s-ar fi gîndit vreodată — tocmai în Taiwan.

Misterul cărților „pirat" s-a lămurit treptat. Mai mulți afaceriști din Taiwan își procurau exemplare din manualele universitare tipărite în S.U.A. pe care le fotografiau pagină cu pagină, apoi le reproduceau în masă la un offset de mare viteză, bineînțeles, pe hîrtie de cea mai proastă calitate, mina de lucru și materialul costîndu-i extrem de puțin, dar în schimb făcînd afaceri bune pe „spinarea" businessmenilor din S.U.A. Cărțile reproduse astfel erau apoi trimise clandestin și plasate în centrele universitare din America.

Agenții editorilor din Taiwan, care plasau marfa, începuseră chiar să ia și comenzi de la unele universități. Această operație rentabilă era înlesnită de faptul că în Taiwan nu există nici o interdicție privind reproducerea cărților străine și nici obligația de a plăti drepturi de autor

„Piața de desfacere" americană pentru cărți „pirat" a mers bine pînă cînd au intrat și vameșii în acțiune în apărarea intereselor industriei multimilionare a editorilor din S.U.A. Astfel, vameșii americani, îndeosebi cei de pe coasta de vest a S.U.A., controlează acum cu multă suspiciune pachetele din Taiwan care par să conțină cărți, iar cărțile „pirat" astfel găsite sînt distruse. În urma presiunilor Departamentului de stat al S.U.A., a trebuit să fie interzis transportul acestor cărți din Taiwan în S.U.A. Dar concurenții din Taiwan au găsit o altă soluție. Astfel, marfa interzisă trece mai întîi prin Hong-Kong, dar de aci pleacă tot... în S.U.A. Precum se vede, vameșii americani nu pot scăpa cu una cu două de ofensiva temutelor cărți „pirat". Ca și editorii, ei așteaptă cu îngrijorare toamna, cînd comenzile făcute de pe acum de studenți vor începe să sosească clandestin din nou, de astă dată prin Hong Kong.

Deși misterul cărților „pirat" a fost dezlegat, după cît se pare lupta cu acestea nu-i tocmai ușoară, S.U.A. fiind și ea, de astădată, o largă piață de desfacere pentru afaceriștii din... Taiwan.

D. GH.

Argintarii din Dong Sam

Orașul Dong Sam din provincia Thai Binh din R. D. Vietnam este de multă vreme cunoscut pentru produsele sale de argintărie. Iscusiții săi meșteșugari se deplasează pentru a-și arăta măiestria în toate colțurile țării, fiind pretutindeni foarte apreciați. Încă din anul 1958 acești meșteșugari, muncitori individuali au format un mic grup care număra la început 34 de persoane. Apoi, acest grup s-a transformat în cooperativa meșteșugărească, care înglobează nu mai puțin de 400 lucrători argintari. Celor două cooperative existente „Thong Nhat" și „Viet Hong" li s-a încredințat producția numeroaselor obiecte de argint pentru consumul intern și pentru export. Aceste excelente produse vietnameze sînt recunoscute prin finețea și eleganța lor, purtînd inițialele „Viet Hong" și „Thong Nhat".

În orașul Dong Sam se aude pretutindeni zgomotul micilor ciocane care fasonează prețiosul metal, ca și torsul continuu ca de pisică al mașinilor de șlefuit.

Cu ani în urmă, fiecare argintar păstra cu strășnicie, pentru sine, „secretul" artei sale, iar ucenicii erau siliți să facă o lungă perioadă de „stagiu", în cursul căreia munceau pentru patroni fără nici o plată. Astăzi acestea au rămas doar ca o sumbră amintire; acum cei mai în vîrstă nu ascund nimic din secretele meseriei lor tinerilor care nu fac decît o scurtă ucenicie de șase luni.

În această frumoasă meserie lucrează și numeroase fete. În trecut femeile nu erau admise să învețe această profesiune. Astăzi ele se remarcă printr-o mare îndemînare în arta argintăriei.

Cele două cooperative au adus o contribuție însemnată la dezvoltarea orașului, care posedă acum cabinete medicale, maternități și creșe, o școală de gradul doi etc.

Un țăran din regiunea Malmö (Suedia) a închiriat de la un circ un elefant pentru a-și ara ogorul. Iată-l, în fotografia alăturată pe „Nikko" — pentru că acesta este numele elefantului — la... lucru.

O ȘCOALĂ CA MULTE ALTELE

(Urmare din pag. 1)

elevele îmbrăcate în uniforme albastre, cu șorțulețe albe. De la începutul și pînă la sfîrșitul celor trei ani de studii, trec prin miinile lor lucrări de o mare diversitate, începînd cu șorțulețe pentru copii, rochițe și altele care cer multă imaginație. Broderia înfățișează personaje din basme, flori în culori vii și variate, desene, toate rezultate ale propriilor lor creații artistice. Printre eleve sînt multe care depășesc lunar normele de lucru cu 40 la sută. Citățm numai cîteva fruntașe: Gheorghina Candel, Maria Popa, Sanda Cernea și Maria Dancău.

Talentul creator începe în sala de desen, o adevărată școală de belearte. Colecțiile, insectarele cu fluturi și colțul plantelor și al florilor, oferă zeci de motive decorative. Profesoara de desen Elena Baican învață elevele să iubească frumosul. În sala de tehnologie a meseriei, din desenele geometrice, pe coli mari de hîrtie, se naște știința croitului, a mulajului, tipare de tot felul. Și studiul materialelor textile, precum și noțiunile de cultură generală fac parte din complexul de învățătură al școlii. Notele bune și foarte bune dovedesc eforturile depuse de eleve pentru pregătirea calificării lor superioare. Ziua de 8 martie a fost pentru eleve un prilej minunat de a prezenta, în cadrul unei expoziții, cele mai bune lucrări spre satisfacția profesorilor și mîndria părinților. Paralel cu activitatea secției de croitorie, elevele secției de gospodărie desfășoară o muncă creatoare în laboratoarele culinare, bine înzestrate cu utilajul adecuat specificului de muncă. Printre acestea amintim pe utemistele Viorica Sacală, Gheorghița Crăciun, Ana Spătaru și Sofia Cristea din anul întîi și pe Firinica Dumitru, Constanța George, Vasilica Oprea din anul doi.

În orele libere, elevele desfășoară o bogată activitate extrașcolară. Iată cîteva exemple din viața lor cultural-sportivă: un club frumos, în care își fac repetițiile cele 120 de eleve din cor, orchestra de mandoline, brigada artistică, echipa de dansuri. Clubul este înzestrat și cu o bibliotecă avînd 7 000 de volume. Pe multe fete le putem întîlni și în sală, ca și pe terenul de sport, unde sub îndrumarea profesoarelor de educație fizică Elena Ola și Ana Tincea, practică atletismul, handbalul, voleiul, tenisul de masă, șahul și gimnastica. De asemenea, gimnastica în producție e nelipsită din program. În fiecare dimineață la ora 11 exercițiile din cadrul programului de gimnastică în producție sînt executate cu multă plăcere. Directoarea școlii, Ecaterina Cristescu ne vorbește despre elevele care fac cinste școlii lucrînd în întreprinderile mari din capitală: Virginia Pisău, Alexandra Diaconescu, Georgeta Oprescu, Zoica Olaru la Fabrica de confecții „București" nr. 1 și Maria Dumitrescu la fabrica „Bella Breiner".

Fotoreportaj: Ion MIHĂICA

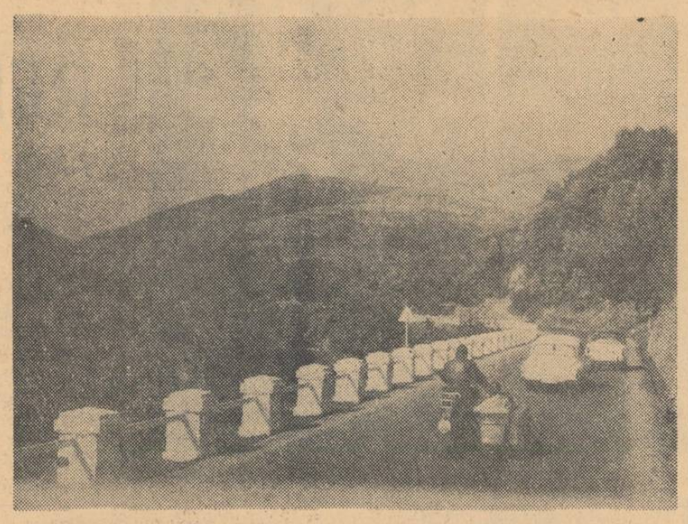

Prolog de primăvară pe Valea Prahovei

(Urmare din pag. 1)

Casei de cultură. Ciudățenii climaterice la o altitudine de 880 de metri!

La Postăvarul, întîlnim un grup de oameni veniți la odihnă. Intrăm în vorbă.

— Unde ați pornit?

— Am ieșit pe covertă. Sus pe catarg, adică pe Furnica, e briză bună și vîntul bate din larg. Deci la timonă...

Ne lămurim îndată, cînd facem cunoștință.

— Ne dați voie să ne prezentăm?

— Cu plăcere.

— Dumitru Mărcuș, marinar.

— Ion Safta, marinar.

— Aurică Tudor, marinar.

— Remus Dumitrache, marinar.

— De pe ce navă sînteți?

— De pe „Transilvania". Sîntem toți la odihnă în Carpați. Doar sîntem vecini: Ce, nu-i așa? Carpații și „Transilvania" sînt în apropiere chiar dacă ne despart sute de metri altitudine de nivelul mării.

Le urăm veselilor marinari excursie plăcută și, pentru că este ora prînzului, facem un scurt popas la cantina de la Pălținiș, veritabil restaurant cu săli spațioase și elegante și flori pe mese. Meniuri variate și gustoase stau la dispoziția celor veniți la odihnă. La o masă, îi cunoaștem pe Florian Jurcă, Mihai Marcu și Ștefan Codoreanu.

Au fiecare cîte două fise (în două culori) în mînă. Ștefan Codoreanu, ne explică:

— Înainte vreme, jucătorii sau mai bine zis bancherii și capitaliștii cînd veneau la Cazinoul din Sinaia, primeau asemenea fise la ruletă sau, știu eu, la bacara, asvîrlind bănetul stors din bogățiile țării... Acum fisele au altă întrebuințare.

— Care anume?

— Foarte simplu. Ne alegem cu ele meniuri pentru a doua zi. Fiecare fisă reprezintă un meniu. O depui la ghișeu și a doua zi mănînci ce-ți poftește inima. Nu-i așa că e o diferență?

Hotărît lucru că da. Este o diferență ca de la cer la pămînt dintre două lumi. Astăzi oamenii muncii se bucură din plin de grija atentă a statului nostru care le asigură toate condițiile pentru a-și petrece un concediu cît mai plăcut.

Așteptați pe cineva?

Dar cum stăm cu primăvara? Tocmai acum în biroul tovarășului Ioan Rădulescu, directorul Întreprinderii economice balneare Sinaia, i se pronunță numele. Să ascultăm și noi. Emilian Banu, șeful serviciului de cazare, unul din harnicele și pricepute gazde ale noului anotimp, prezintă un scurt prolog al primăverii.

Planul de amenajări pentru primăvară este aproape gata. Vilele „Carpați", „Bucegi", „Bulevard", „Fraga", care au fost în reparații generale, sînt gata să-și deschidă porțile.

Altele vor fi și ele reamenajate în curînd, mărindu-și în felul acesta capacitatea. A fost adus mobilier nou, televizoare și aparate de radio. S-au înzestrat vilele cu încă 1700 m² covoare persane și multe altele. Bineînțeles nu am uitat nici florile.

Vrednicii gospodari discută mai departe stabilind în amănunțime toate măsurile adecvate pentru sezonul care se apropie.

În birou este un scaun liber.

— Așteptați pe cineva?

— Da.

— Dar văd că întîrzie.

— Vine însă negreșit.

— Cine anume?

Tovarășul director Ion Rădulescu, ne spune zîmbind:

— Nu ghiciți?, Primăvara!

Un uriaș solitar – Caraimanul

Lăsăm în urmă Sinaia. Peste munții Cumpătul și Pintenul Pietrii Arse se vede imens în depărtare vîrful Omul numit și „polul frigului", acolo unde iarna e atotstăpînă în întregul an. Pătrundem pe poarta Bucegilor, în Bușteni, localitate de munte așezată într-o poiană de la poalele Caraimanului. Ca într-un film în relief, munții cu crestele abrupte descriu un arc monumental deasupra vilelor picturale. La casa de odihnă „Bucegi" și la încă alte patru vile din Bușteni, se lucrează de zor. Căci primăvara vine din urmă. Tîmplarii și vopsitorii fac un ultim retuș.

Sus pe culmea Morarului, un grup de alpiniști urcă pe pîrtia de zăpadă topită parcă în albul imaculat al norilor.

La drum, mai departe. Trecem acum prin Azuga, după ce am lăsat în urmă Caraimanul, uriaș solitar cu fruntea lipită de cer. O vale pitorească — Valea Azugii — adăpostește pe o distanță de aproape 5 kilometri vile, răsărite ca niște flori multicolore sub cetinele de brad.

Șoseaua zvîcnește irezistibil în sus, ca un atlet în apropierea liniei de sosire și iată-ne ajunși la Predeal, după ce ne-am luat rămas bun de la Valea Rîșnoavei, cu silueta ei nostalgică și calmă.

Pregătiri la Predeal

Postăvarul și-a coborît ochelarii fumurii, arătîndu-și fața încremenită în gerurile albastre. Piatra Arsă îi dă binețe cu brațele dure și sculpturale, întinse vag spre soare. Pe Cioplea vilele și-au deschis ferestrele, respirînd cu nesaț aroma proaspătă de brad. Sus, la cabana cu același nume, la restaurant, cîțiva excursioniști privesc pe ecranul televizorului. Și la Predeal pregătirile de primăvară sînt în toi. A fost recondiționat mobilierul, s-au pus la punct marcajele turistice, iar 30 de vile sînt reamenajate. Se vor deschide două noi cabane la Cheișoara și Rențea și se extinde iluminatul la Trei Brazi și Secui, iar în cantine se introduce iluminatul fluorescent. Unele cantine (cum e cea de la „Crizantema") își vor mări capacitatea. Alte amenajări se fac la blocul alimentar unde au fost puse în funcțiune noi utilaje frigorifice. La cabanele Diham, Cerbul, Susai, Clăbucet, Mălăiești, harnicii gospodari muncesc de zor, pentru ca noul anotimp să-i găsească bine pregătiți. O grijă atentă se acordă deservirii în cantine prin cursurile de școlarizare a personalului și prin întocmirea unor meniuri cît mai variate.

Predealul așadar așteaptă și el primăvara.

★

Toate acestea sînt pentru dumneavoastră. Valea Prahovei, mereu întinerită în fiecare primăvară, vă așteaptă și anul acesta, ca o gazdă bună și primitoare.

Perlele Bucegilor, aceste nestemate carpatine, își dăruiesc cu generozitate frumusețile celor ce muncesc.

D. TABACU

Cîteva imagini ale activității multilaterale a elevelor Școlii de meserii nr. 1 din București

MINERII DIN APUSENI

(Urmare din pag. 1)

cap, ies din adînc, se urcă în trenușul electric și vin spre casă.

Maistrul Gh. Macovei, un om voinic cît un munte în ciuda celor 50 de ani ai săi care lucrează în mină cu doi fii ai săi, povestește cu foc unui grup de tineri absolvenți ai școlii profesionale de mineri care au sosit de curînd la Baia de Arieș. Tinerii îl ascultă cu pasiune:

— „Cînd am împlinit 16 ani și m-am făcut mai vrednic, tata mi-a spus într-o seară la gura sobei: „Du-te la muncă Gheorghe și adă pită, că eu și mumă-ta sîntem necăjiți și bolnavi, deabia ne ducem zilele". L-am ascultat. Mi-am luat traista pe spate și m-am oprit tocmai la Bucium la mina străinilor. Mai tîrziu am venit aici la Baia de Arieș. Toată tinerețea am avut parte numai de sudalmă și muncă de cîine. Intram în mină în opinci, cu hainele zdrențuite de exploziile muntelui, scurmam pămîntul cu unghiile și încărcam vagonetele trase de cai. De cîștig aveam parte cît să nu mor de foame. Mai mult de jumătate din cei care lucrau în subteran se îmbolnăveau de silicoză... se uscau pe picioare. Dar asta a fost odată... — își deapănă firul amintirilor bătrînul miner. Și pe frunte îi apare o cută încrețită.

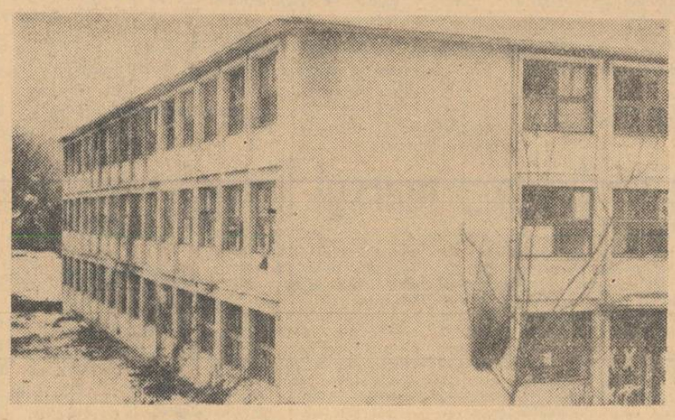

Noua școală medie din Baia de Arieș

Strada „Blocurilor" — așa cum îi spun localnicii

În drumul lor spre casă băieșii se opresc la complexul social din gura minei. O clădire nouă, dată în folosință la începutul anului acesta, cu săli spațioase, vestiare, băi, spălătorie și uscătorie de haine, dispensar. Și ce a fost aici mai de mult... O coastă unde păsteau caprele moților săraci.

— A fost oare înainte tren electric pentru transportul minerilor în șut? — îl întrebă pe maistru unul dintre elevi.

— Nu, se amestecă în vorbă frații Valer și Traian Andraș din Brăzești. Cînd eram copii, mergeam sus în vîrful Bulzului, la zmeuriș. Umpleam donițele și ghioburile cu mană pentru călătorii care veneau cu mocănița, să cîștigăm un bănuț. Știți cum ne dădeam seama că e vremea să coborîm spre rîu să nu pierdem personalul? După lămpașele aprinse ale minerilor care coborau de pe coastă cîte 5 km pînă la Baia de Arieș. Dimineața în zori, plecam din nou cînd lămpașele urcau în sus. Așa a fost...

Verbul este la trecut, un trecut care numără aproape două decenii. Prezentul însă, este aici, la doi pași...

În centrul orașului sînt mai multe artere noi. Pe una din ele se înșiră semețe blocuri moderne, cu balcoane elegante și antene de televizoare pe acoperișuri. Nu au fost montate încă plăcuțele cu denumirea străzii. Dar copiii celor 100 de mineri care s-au mutat recent aici spun la școală că locuiesc pe strada blocurilor și toți știu despre ea. Pe malul drept al Arieșului, nu departe de centru, se deschide o stradă largă cu case de toată frumusețea, cu acoperișuri de țiglă roșie. Sînt 36 la număr și stăpînii lor sînt minerii Gh. Macovei, Gh. Vlăzău, Ion Cioară și alții. În apropiere, în cele trei cămine cu 480 locuri locuiesc minerii holtei.

„Și aici, ca și pe terenul unde se află uzina nouă, stadionul încăpător, au fost odată mlaștini și terenuri virane" — te informează comunistul Ilie Ban, un moț de prin părțile locului. Ce era cu școala de altă dată? O clădire scundă ridicată cu vreo 100 de ani în urmă, cu săli întunecoase și bănci liliputane, unde puțini copii ai moților își încovoiau spinările buchisind cartea. Școala de ieri, așezată pe o vale îngustă a rămas doar o mărturie a trecutului, pentru că în centrul orașului se ridică falnic clădirea noii școli medii, cu 16 săli de clase, unde învață azi copiii băieșilor.

Acasă la minerii din Apuseni, prezentul se confruntă la tot pasul cu trecutul. Înainte erau doar doi medici particulari aici. Azi 17 cadre sanitare apără sănătatea minerilor. Înainte de 23 August, vreo cîteva circiumi și o sală de întrunire fără încălzire constituiau „distracțiile" moților. Acum, în centru, un club modern cu săli de spectacole, cinema, și o bibliotecă atrag zilnic sute de iubitori de cultură. Dar odată cu orașul acesta, reînnoit în anii noștri — de la Arieș și pînă sus sub muntele de piatră au crescut zeci de oameni minunați.

Conducătorii minei de altă dată, capitaliștii romîni și străini, învățați cu huzurul și desfătarea, nu concepeau ca fiii minerilor să aibă titluri de ingineri și maiștri. Așa a fost. Azi au apărut nume noi de ingineri și tehnicieni, bine cunoscuți în Apuseni. Petru Tabiaș, fost miner, este acum inginer în mină, Vasile Girlan, fost muncitor, este inginer șef de sector, iar Leon Furj, fost miner, este inginer șef de mină. Mîine alți 10 băieși și maiștri, fii de moți care acum urmează cursurile Institutului din Petroșani se vor întoarce aici ca ingineri.

„A fost" — a devenit la Baia de Arieș un fel de refren care reprezintă elementul de comparație al prezentului cu trecutul. Iar ceea ce „a fost" mai dăinuie doar în amintirile și povestirile băieșilor, pe cînd prezentul trăiește, împlîntat prin mii de fibre, în viața fiecărui miner din munții Apuseni.

Viorel LUPU

A fost oaspetele nostru...

RABINDRANATH TAGORE

(Urmare din pag. 1)

Cred că după cataclism, (aluzie la cel de al doilea război mondial, n.n.) cînd atmosfera se va purifica, va începe o nouă pagină, nepătată, a istoriei și poate că lumina va veni, de acolo de unde răsare soarele. Veni-va ziua cînd omul neînfrînt va purcede pe calea biruinței, măturînd din drumul său toate piedicile, redobîndind gloria trecută".

Popasul lui Rabindranath Tagore în Romînia se datorește pasiunii sale pentru cunoașterea vieții înturor popoarelor. Această pasiune o definește sugestiv Djawaharlal Nehru, în „Descoperirea Indiei", atunci cînd scrie că marele său compatriot „a crezut în colaborarea internațională și a activat în numele ei. El a dus în celelalte țări ceea ce putea să le dea India, iar în India a adus ceea ce lumea putea să dea propriului lui popor".

În ziua de 19 noiembrie 1926, cînd marele scriitor pășește pe pămîntul Romîniei, venind din Bulgaria și este copleșit de curiozitatea micului burghez semidoct al cărui fidel exponent se arăta presa de scandal, dornică să supraliciteze aspectul „exotic" al celui pe care îl numea „fetișul cu renume universal", oaspetele declară că scopul călătoriei sale în țările Europei este dorința de a descoperi, pe plan artistic și spiritual, punți de legătură cu popoarele Indiei.

„Mărturisesc — declara el unui ziarist care l-a însoțit în tren, din gara Comana pînă la București — că așteptările mele n-au fost dezmințite, și, în timpul scurt cît am avut prilejul să vizitez Bulgaria, am recunoscut o asemănare surprinzătoare între unele elemente ale plasticii populare balcanice și elementele plasticii din patria mea. Surprinderea a fost cu atît mai mare cu cît am găsit în arta balcanică unele elemente particulare, care în arta noastră nu se găsesc decît sub formă de prețioase rarități, în unele regiuni în care s-a păstrat cu sfințenie tradiția.

Reținerea față de o curioztate gazetărească în care goana după senzație precumpănea asupra interesului real arătat personalității sale artistice, l-a făcut pe Rabindranath Tagore să fie zgîrcit în declarații și interviuri. Totuși, la o conferință de presă organizată la 20 noiembrie 1926 la hotelul Athenee Palace, marele scriitor a făcut unele aprecieri deosebit de interesante atît asupra artei în general cît și în ce privește impresiile sale despre Romînia.

Solicitat să vorbească despre literatura occidentală, în care se făceau simțite tot mai puternic „ismele" decadente, Rabindranath Tagore a criticat-o cu asprime, așa cum a făcut de altfel în atîtea rînduri.

„Subiectele cu caracter patologic abundă și îmi dau impresia unei literaturi bolnave. Viața adevărată este sănătate, bucurie, elan. Dintre scriitorii europeni cel mai interesant mi se pare Tolstoi... Un alt scriitor care îmi place este Romain Rolland, cu care sînt prieten".

Iată și cîteva cuvinte despre Romînia.

„Despre literatura dv. am auzit puțin înainte de a vă cunoaște. Cei dintîi mi-a vorbit Romain Rolland care mi l-a prezentat pe Panait Istrati. Acest frate al dv. are multă vigoare în scris, însă lucrînd într-o limbă străină se luptă cu formele de expresie". Mai departe, Rabindranath Tagore arată că venind în Romînia a ținut foarte mult să vadă jocurile și costumele naționale, și că această dorință i-a fost satisfăcută, prin grija unui indian, stabilit în țara noastră.

„Am observat cu bucurie că există mult ritm în mișcări și multă armonie în culori. Am auzit că aveți o poezie populară interesantă. Fetița doctorului mi-a recitat din poetul dv., Eminescu. Aveți o limbă destinată pentru ritm și poezie. Poezia sfîrșea într-o mare revoltă. („Cum nu vii tu Țepeș Doamne", nota redactorului care a publicat declarațiile)... Poetul acesta trebuie să fi fost tare chinuit... De ce într-o țară așa de mică, atît de mare amărăciunea? Cinstiți-vă poeții, ei înfățișează sufletul bun al poporului" („Viața literară" din 3 decembrie 1926).

Meteorica trecere a marelui scriitor indian prin țara noastră a culminat cu o conferință în sala Teatrului Național, ținută în ziua de 21 noiembrie 1926. Rabindranath Tagore a vorbit despre patria sa și perspectivele ei de dezvoltare, despre școala de la Santiniketan, despre Gandhi, despre artă și literatură, și-a povestit viața, a citit versuri în limba bengaleză.

În legătură cu această conferință o publicație cu orientare democratică nota că a fost „o adevărată sărbătoare a sufletului. Am învățat să cunoaștem omul și să-l iubim. Povestea vieții lui Tagore a fost cea mai frumoasă poemă..."

Boris BUZILĂ

„Watași wa rumaniago o benkyo șita!"

(Urmare din pag. 1)

ferință a vicepreședintelui Asociației T. Wada, despre folclor la Institutul de Arte Plastice din Tokio, urmată de filme documentare; o expoziție documentară „Teatrul în R.P.R." în sălile Muzeului teatrului Universității Waseda și o conferință cu același subiect ținută de directorul teatrului de păpuși „PUK" din Tokio, fost oaspete al țării noastre; cinstirea zilei de 23 August anul trecut sub forma unei ample expoziții complexe, fotografii și obiecte diverse, în sala „Tokio Metropolitan Festival Hall", una din sălile cele mai mari din capitala Japoniei.

Firește, acestea nu sînt decît supoziții cu privire la tainicul proces interior trăit de unii și alții pînă în ziua cînd s-a cristalizat în ei dorința de a învăța romînește. Cert este însă faptul că impulsul hotărîtor pentru crearea cursului a fost dat de participarea în vara anului trecut a primilor doi delegați japonezi la tradiționalele cursuri de limbă, literatură, cultură și civilizație romînă de la Sinaia. La întoarcerea în patrie E. Tomoeda, sprijinit de întreaga Asociație s-a apucat cu sîrguință de înjghebarea primului curs de limbă romînă în Japonia. Din acea zi deosebită cînd T. Wada, în numele conducerii Asociației a rostit solemn cuvintele: Kyo rumaniago no kóza o hajimaru" (Azi începem cursul de limba romînă), cei 35 de cursanți, printre care 9 femei, sînt cu regularitate prezenți la „Tokio Bunka Kaikan" (Casa de Cultură din Tokio). Cu un neslăbit interes, de la cel mai tînăr, o fată de 14 ani, și pînă la cel mai în vîrstă, un bărbat de 45 ani, toți cursanții participă la activități diverse: conferințe despre cultura noastră, ilustrate cu fragmente citite din opera lui Eminescu, Sadoveanu, lecții și seminarii de limbă propriu-zise. Pînă în prezent au fost folosite unicele materiale accesibile și existente pentru învățarea limbii romîne în Japonia, adică manuale și dicționare romîno-engleze, englezo-romîne. Iată însă că își manifestă dorința de a învăța romînește și persoane care nu cunosc limba engleză. Pentru a le veni în ajutor, au fost solicitați cei patru studenți japonezi, bursieri la București, să întocmească un dicționar, chiar și incomplet, romîno-japonez. Primele fișe se găsesc acum la Tokio...

Slova lui Eminescu și Arghezi, a lui Caragiale și Sadoveanu, descifrată cu o pasionată migală de japonezi la vreo 17.000 kilometri distanță de meleagurile ei de baștină! Este și aceasta o mărturie emoționantă a vremurilor noi, ca și cartea pe care o scrie despre R.P.R. ziaristul Shiro Suzuki, ca și reportajele de impresii de călătorie apărute în ultimele luni în presa japoneză, ca și seria de broșuri despre Romînia pe care o pregătește pentru tipar Asociația de prietenie în scopul satisfacerii interesului tot mai mare al opiniei publice față de „o țară îndepărtată ce se înalță pe firmamentul lumii cu vigoarea unei uluitoare tinereți".

Ion GHIMEȘAN

Televiziunea ieri, azi, mîine

Televiziunea a apărut ca o realizare a unei vechi dorinți a omenirii de transmitere la distanțe mari a imaginilor, iar apariția ei a fost posibilă datorită dezvoltării electrotehnicii în general și a electronicii în special.

O contribuție esențială în acest domeniu au adus savanții ruși și sovietici ca Stoletov, descoperitorul efectului fotoelectric, Popov — inventatorul transmisiunilor fără fir, Rozinc — descoperitorul tubului catodic, Adamian — fondatorul principiului televiziunii în culori.

Bazat pe proprietățile inerțiale ale ochiului uman și ale celulei fotoelectrice, ing. Nipcow, de origine poloneză, a realizat un dispozitiv numit „Discul Nipcow" în care imaginea de televizat era descompusă în puncte, a căror strălucire variabilă era transmisă succesiv și apoi la recepție, cu ajutorul unui disc asemănător, imaginea era reconstituită. Acesta era de fapt un sistem de televiziune mecano-electronică.

Dezavantajele acestui sistem sînt: sincronizarea dificilă a rotației discurilor la emisie și recepție, dimensiune mică a imaginii, claritate și contrast scăzut.

Următorul pas este televiziunea alb-negru pe care o cunoaștem și ale cărei baze s-au pus în jurul anului 1930.

În acest sistem imaginea este explorată cu un dispozitiv electronic numit „iconoscop", iar la recepție, după amplificare este reconstituită cu tubul catodic. Pentru sincronizarea emisiei cu recepția, semnalul de televiziune conține și impulsuri de sincronizare.

În sistemul folosit la noi în țară imaginea este descompusă în 625 linii orizontale, iar pentru ca ochiul să observe o imagine continuă se transmit 25 cadre pe secundă, adică 25 de serii a 625 linii pe secundă. Fiecare linie la rîndul ei este descompusă în 835 puncte.

Vedeți dar în ce număr imens de puncte este descompusă imaginea. Cu cît numărul de puncte în care se divizează imaginea este mai mare cu atît vor fi redate mai fidel toate detaliile fine ale subiectului explorat.

În televiziunea alb-negru un punct diferă de altul prin strălucirea lui. În prezent televiziunea în alb-negru a luat un mare avînt, iar aparatului de recepție i s-au adus îmbunătățiri substanțiale pentru simplificarea comenzilor ca: reglajul automat al contrastului și luminozității imaginii în funcție de iluminarea încăperii, reglajul automat al amplificării sunetului etc.

Pentru a mări calitatea recepției de sunet s-a introdus modulația de frecvență care oferă avantajul unei înalte calități a sunetului. A fost creată televiziunea industrială, care are acum un număr imens de aplicații în cercetarea spațiului cosmic, metalurgie, aviație, tehnica reactorilor atomici, în explorări de mare adîncime, tehnica minieră, dirijarea marilor șantiere, în medicină, în traficul feroviar etc.

Pasul cel mai important pentru mărirea calității imaginii a fost trecerea la televiziunea în culori. În acest sistem s-a adoptat principiul redării oricărei culori din natură prin combinarea în proporții determinate a trei culori fundamentale: roșu, verde și albastru.

Televiziunea în culori radiodifuzată, adică televiziunea destinată marelui public, trebuie să fie dublu compatibilă, adică cu receptorul pentru alb-negru, să se poată recepționa în alb-negru, programul transmis din studioul ce emite în culori iar cu televizorul pentru recepția în culori să se poată recepționa în alb-negru emisiunile unui centru ce emite în alb-negru.

Principiile televiziunii în culori diferă de televiziunea în alb-negru deoarece aici, în afară de imaginea de bază, se transmite și informația de culoare sau crominanța imaginii.

În ultimele sisteme de televiziune în culori, banda de frecvență alocată este aceeași ca și pentru televiziunea în alb-negru. La recepție imaginea este reconstituită suprapunînd imaginile monocrome recepționate într-un tub catodic de construcție specială.

La începutul anului 1959, la Moscova au început emisiunile experimentale regulate de televiziune în culori.

O altă perfecționare care se va aduce în viitor televiziunii radiodiuzate este realizarea senzației de relief, efect parțial obținut în televiziunea în culori.

Sistemul actual de televiziune nu oferă posibilitatea transmiterii filmelor pentru ecran lat, deoarece ecranul televizorului are raportul laturilor 4 : 3. Se experimentează trecerea la televiziunea cu un raport al laturilor imaginii de 2,5 : 1, raport necesar transmiterii filmelor pentru cinemascop.

În ultimii ani s-a realizat o problemă extrem de importantă, aceea a înregistrării pe bandă magnetică a imaginilor de televiziune și a sunetului însoțitor.

Despre transmiterea la distanță a programelor de televiziune:

În actualul sistem există un centru de televiziune cu studio de emisie, iar apoi cu un lanț de relee de televiziune se face retransmiterea programului.

Releul este prevăzut cu un receptor, un amplificator și un emițător de televiziune.

Acest principiu este folosit și în sistemul „Interviziunii" la care este conectată și țara noastră prin lanțul de releu Moscova-București.

Lansarea satelitilor artificiali ai pămîntului deschide posibilități nebănuite televiziunii. În viitor, prin utilizarea lor, se va putea transmite programul de televiziune la distanțe imense.

Există două serii de proiecte în acest domeniu: sateliți pasivi, adică un emițător puternic emite spre satelit și acesta prin reflexie retransmite programul mai departe, și sateliți activi care recepționează și amplifică semnalul primit de pe pămînt.

Acestea sînt perspectivele, dar viitorul ne va oferi cu siguranță încă multe alte surprize.

Ing. S. GEISINGER și ing. Ion STOIAN

Săptămîna la televiziune

17 MARTIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiunea pentru copii şi tineretul şcolar** ● **CONCERT EDUCATIV** organizat cu concursul orchestrei simfonice a Şcolii medii de muzică nr. 2 din Bucureşti. În pauză : **Telejurnalul pionierilor** ● **„Căpitanul Val-Virtej vorbeşte despre radionavigaţie"** (reluare). **10.30 REŢETA GOSPODINEI. 11.00 Emisiunea pentru sate.** Din cuprins : ● **Telejurnalul satelor.** ● **Buletinul lucrărilor agricole.** ● **De la un meridian la altul.** ● **„Din realizările Staţiunii experimentale Braşov în ameliorarea cartofilor"**, de ing. **I. Cateli,** şeful laboratorului de ameliorare. ● **Dicţionar tehnic :** Defrişări. ● **Muzică populară românească. Cîntă** orchestra **„Plaiurile Bistriţei"** a Filarmonicii de Stat din Bacău. Dirijor : **Aurel Iancovici.** În jurul orei **13.00** Transmisiune de la Stockholm **a întîlnirii de hochei dintre echipele Suediei şi Republicii Socialiste Cehoslovace,** din cadrul Campionatului mondial de hochei pe gheaţă. În jurul orei **17.00** Transmisiune de la Stockholm **a întîlnirii de hochei dintre echipele Canadei şi Uniunii Sovietice,** din cadrul Campionatului mondial de hochei pe gheaţă. În jurul orei **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 VARIETĂŢI.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii Îşi dau concursul : **Ion Finteşteanu, Grigore Vasiliu-Birlic,** artişti ai poporului, **Iolanda Mărculescu, Virginica Romanovski, Angela Moldovan, Nicu Stănescu,** artişti emeriţi, **Aida Moga, Rodica Tapalagă, Valentina Massini, Adina Daneş, Liliana Diaconescu, Cristina Dan, Stere Popescu, Bimbo Mărculescu, Alexandru Cioranu, Ramon Calzadilla, Adrian Caracaş, Ion Turgeanu, Victor Vlase, Trio „Garofiţa".** Emisiunea va avea ca oaspete pe cîntăreţul de muzică uşoară **RUDOLF CORTEZ,** din Republica Socialistă Cehoslovacă. Conducerea muzicală : **Jean Ionescu.** Coregrafia : **Stere Popescu. 20.15 Maeştrii artei universale : JEAN FRANCOIS MILLET** — un pictor al ţăranilor. **20.30** Partea a II-a a emisiunii de varietăţi. În încheiere : **Buletin de ştiri.**

18 MARTIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru pionieri şi şcolari : **„CĂLĂTORIE ÎN ISTORIA MECANICII"** — transmisiune de la Muzeul tehnic — Bucureşti. Prezintă ing. **Dimitrie Leonida. 19.45** Mozaic de scurtmetraje. **20.50 ARMONIE ŞI DANS** cu : **Irinel Liciu, Gabriel Popescu,** artişti emeriţi, **Ileana Iliescu, Magdalena Popa, Eugen Mărcui, Sergiu Stefanski, Amato Checiulescu. 21.30 TELESPORT.** În încheiere : **Buletin de ştiri.**

19 MARTIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE : „MAŞINI-AGREGAT ŞI LINII TRANSFER DE FABRICAŢIE" — (II) de **Paul Deac,** inginer-şef la departamentul de studii, proiectări şi construcţii de maşini-agregat al Uzinelor Steagul Roşu-Braşov. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 „BAIEŢELUL CU CĂCIULIŢĂ"**, povestire de **Octav Pancu-Iaşi.** Desenează : **Iurie Darie. 19.30 Muzică uşoară cu Rudolf Cortez.** Acompaniază o formaţie instrumentală condusă de **Sile Dinicu. 20.00** Transmisiune de la Teatrul Municipal: **„FOTBAL"** de **Pol Quentin** şi **George Bellack.** În româneşte de **Laura Costin** şi **C. Teodoru.** Distribuţia : Steve Gordon **(Gh. Oancea)** ; Ralph Como **(N. Mavrodin)** ; Sandy Remington **(Petrică Vasilescu)** ; Stanley Carr **(Octavian Cotescu)** ; Ben Kent **(Mircea Basta)** ; profesor Lockwood **(Vasile Florescu)** ; Bob Melville **(Adrian Georgescu)** ; Buck Wallace **(Petre Gheorghiu)** ; Herbert Gordon **(George Măruţă,** artist emerit) ; inspectorul Bender **(Sorin Gabor)** ; Paul Melville **(Vili Ronea,** artist emerit) ; Mathieu Melville **(Vasile Niţulescu)** ; Clara Melville **(Anca Vereşti)** ; Helen Melville **(Vali Voiculescu-Pepino).** Decoruri şi costume : **C. Piliuţă.** Direcţia de scenă : **Vlad Mugur.** În pauze : Emisiunea de ştiinţă : **Atomul — element fundamental al Universului** de **Ion Minzatu,** fizician atomist la Institutul de Fizică Atomică. ŞAH. În încheiere : **Buletin de ştiri.**

20 MARTIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI. Din cuprins : ● **Telejurnalul săptămînii** ● **Din experienţa Uzinei de pompe şi maşini agricole în introducerea tehnicii noi** ● **O vizită la Şcoala tehnică de arhitectură şi construcţii** ● **Oameni obişnuiţi** ● **Nevitatul Makarenko** ● **Muzică distractivă cu : Elena Simionescu, Maria Moraru, Dumitru Ilinescu, 19.00 Emisiunea pentru sate.** Din cuprins : ● **Cronică de primăvară** ● **Tribuna experienţei înaintate :** Ce măsuri am luat pentru a asigura animalelor de producţie, păşunea timpurie. ● **Ştiinţa în slujba producţiei : În** încheiere : Sfaturi pentru telespectatori. Buletin de ştiri.

21 MARTIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. **„FABRICAREA FIBRELOR SINTETICE"** de inginer **Paul Gross,** director general în Ministerul Industriei Petrolului şi Chimiei. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Pentru tineretul şcolar : **DESPRE ARTA BALETULUI — de E. Magyar Gonda** — emisiune realizată cu concursul Şcolii de coregrafie din Bucureşti. **19.40** Filmul documentar : **„SECTORUL 9 OLGA", 19.15** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii : **CONCERTUL ORCHESTREI SIMFONICE A RADIOTELEVIZIUNII (partea I).** Dirijor : **Paavo Berglund** (Finlanda). Solist **Ion Voicu,** artist emerit. În program : **J. S. Bach :** Concertul brandenburgic nr. 3 în Sol major; **Beethoven :** Concert în Re major pentru vioară şi orchestră. În jurul orei **21.00** Filmul documentar : **ALBUM FOTBALISTIC — 1962. 21.30 Muzică uşoară instrumentală.** Solişti : **Jean Ionescu** (vioară) ; **Ileana Pitea** (harpă) ; **Valentina Frantz** (fagot) ; **Iancsy Kőrössy** (pian) ; **Ion Hriţcu** (oboi) ; **Ion Prisada** (saxofon) ; **Nicolae Dumitriu** (trompetă). **În încheiere : Buletin de ştiri.**

23 MARTIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 ÎL CĂUTĂM PE ELEVUL POPESCU — emisiune distractivă de Marin Traian şi Ion Mustaţă. Muzica de Titi Acs (reluare). **19.50 ÎN FAŢA HĂRŢII. 20.00 Premieră: „RITA".** Operă bufă de **Gaetano Donizetti.** Distribuţia : Rita **(Cecilia Fusco)** ; Beppo **(Luigi Pontiggia)** ; **Gasparo (Federico Davia).** Cîntă orchestra **Filarmonica din Roma.** Dirijor : **Alberto Zedda.** Regia : **Filippo Crivelli,** o producţie „Cinelirica Italiana". **21.00,** Filmul artistic : **„SOŢUL SOŢIEI SALE** — o producţie a studiourilor din R. P. Polonă. În încheiere : **Buletin de ştiri.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Numeroase — dar nu prea multe ! — emisiuni sportive în programul din ultimul timp al studioului de televiziune. Vom aminti, între acestea, excelenta transmisie a întîlnirii dintre reprezentativele de box ale R.P. Romîne şi R.P. Polone, transmisia meciului de fotbal Steaua—Petrolul, jucat miercuri pe stadionul Republicii şi altele. Vom mai semnala îmbogăţirea emisiunii săptămînale „Telesport" şi, în general, interesul şi spaţiul mai larg pe care televiziunea le acordă fenomenului sportiv. Aceasta e bine, — pentru numărul din ce în ce mai mare de iubitori ai sportului, pentru tinereţea şi prospeţimea jocului sportiv, pentru spontaneitatea şi nepreväzutul întrecerii sportive.

În zilele care urmează vom putea urmări alte interesante emisiuni, pe care sportivii le aşteaptă cu cel mai viu interes. Iar reluarea campionatului de fotbal ne va prilejui, în duminicile următoare, vizionarea „cuplajelor" de pe stadioanele bucureştene, după cum marile evenimente sportive ale acestui sezon nu vor fi probabil ignorate de studioul nostru.

Transmisia sportivă, îmbogăţind programul televiziunii, impune indiscutabil redacţiei şi corpului tehnic al studioului o preocupare sporită care ar putea să meargă pînă la specializarea unor minuitori ai camerelor de luat vederi şi a unor regizori de transmisie, astfel ca unele deficienţe observate pînă acum să poată fi înlăturate. La care anume deficienţe ne referim ? Este vorba, în primul rînd, de — să-i spunem — tehnica cuprinderii în cadru a întrecerii sportive. Cînd a fost vorba de box, problema s-a pus mai puţin : camerele de luat vederi avînd de acoperit un spaţiu mic, au putut fi aproape fixate asupra celor doi sportivi din ring, întreaga lor evoluţie a putut fi bine şi clar urmărită, ajutată şi de plasarea imaginilor pe prim planuri. Mai puţin reuşită este însă reflectarea jocurilor de echipă : fotbal, hochei, handbal şi altele. Aci, operatorii şi regizorii de transmisie, probabil din dorinţa de a asigura o cît mai mare claritate imaginii, suprasolicită prim planul, în dauna unor vederi de ansamblu — cele mai cerute şi cele mai satisfăcătoare — ale cîmpului de joc.

Prim planurile la jocurile de echipă pot reda cu mai multă claritate mişcarea unui jucător anume, dar în acest caz ele nu dau o viziune de ansamblu, iar deplasarea prea repetată a obiectivu lui spre tribune, spre tabelele de marcaj, spre juriu sau spre alte cadre secundare din afara jocului propriu zis, răpesc adesea spectatorului putinţa urmăririi elementului principal.

Totodată, trebuie pusă mai stăruitor problema comentariului, care de cele mai multe ori este stufos, prolix chiar. Comentariul la televiziune nu poate fi acelaşi cu comentariul la radio. El nu are nevoie, nici un moment, de elementul narativ-descriptiv atît de necesar radiocrainicului. Dimpotrivă, telecrainicul se va remarca cu atît mai mult cu cît comentariul lui va fi mai discret, mai economic şi mai precis.

În sfîrşit, se poate observa că şi pauzele la întîlnirile sportive pot fi mai bine încadrate în ansamblul transmisiei decît cu simpla afişare a mirei de control şi a difuzării aceloraşi piese de muzică uşoară.

Şt. RADU

EVOCĂRI

MIHAIL SĂULESCU

de MIHAIL SORBUL

Călătorii care ies sau intră în Predeal pe şoseaua ce merge spre Braşov sînt surprinşi, la un cot al drumului, de apariţia neaşteptată a unui monument oarecum bizar. Pe un soclu de aproape trei metri stă o pasăre uriaşă, cu aripile pleoştite. Pe soclu se mai găseşte un medalion, cu un chip de tînăr în basorelief. Acest monument modest, dar îndrăzneţ, este opera de tinereţe a lui Oscar Han şi este ridicat în memoria poetului Mihail Săulescu.

Poetul Săulescu? Pentru noi, contemporanii săi, Mihail Săulescu a fost nu numai poet, ci un prieten, un frate pierdut atît de timpuriu. Poezia românească a pierdut într-adevăr un mare cîntăreţ, de o aleasă sensibilitate, o minte iscoditoare. Şi desigur, s-ar putea dovedi aceste afirmaţii prin cele două volume de versuri, *„Departe"* şi *„Viaţa"*, prin mulţimea de articole.

Era înalt de statură, mai bine zis potrivit de înalt, aşa cum îi stă bine unui bărbat. Era şi binişor legat, cu mişcări vioaie, nervoase. Avea un cap oval, o frunte înaltă, ochi verzi, păr castaniu dat pe spate şi mustaţa tunsă scurt pe buze. Capabil de elanuri măreţe, capabil şi de izbucniri violente din te miri ce, caracteristicile firii sale erau onestitatea, cavalerismul şi dezinteresarea. Nici că se putea o alcătuire mai frumoasă.

Făcînd aceste afirmaţii, nefiind critic, nu mă voi încumeta să scriu şi despre opera celui ce s-a născut acum 75 de ani şi a murit în tranşee în 1916. Un poet ceva mai tînăr s-a încumetat, acum vreo 15 ani, s-o facă într-o ediţie îngrijită, cu o prefaţă, o prezentare a vieţii şi a operei. E poetul Eugen Jebeleanu

Lucrarea îi face cinste autorului ca „gest de coleg" şi prin grija şi competenţa cu care a redat „istoriei literare" un poet valoros.

De veghe la... mersul timpului

Un ceas de mare precizie este un prieten indispensabil al omului. Din păcate, acest prieten nu-ţi este întotdeauna pe deplin credincios. Din multiple cauze, minutarele aleargă uneori prea repede sau, obosite, se rotesc prea încet. O mică inexactitate şi toate treburile zilei ţi se încurcă. Chiar şi cel mai precis cronometru, care pe cadran poartă o marcă celebră, are de suferit din pricina schimbărilor atmosferice. Căldura, frigul sau umezeala deranjează mecanismul fin al ceasului ; zguduiturile întîmplătoare îl pot dereglа.

Se întîmplă, uneori, să te odihneşti lîngă un calorifer. Uimit, observi puţin mai tîrziu că ceasul ţi-a rămas în urmă. Cauza e foarte simplă : căldura dilatînd spirala, a făcut-o mai lungă şi a slăbit-o.

Altădată ai umblat mai multă vreme prin frig. Ceasul iar a rămas în urmă. De ce ? Pentru că uleiul s-a închegat, opunînd o rezistenţă mai mare arcului.

Făcînd abstracţie însă de aceste cazuri, chiar şi în condiţii normale, ceasurile prezintă o deviere în plus sau în minus, care variază de la caz la caz, după calitatea lor.

Cît de exact merge ceasul dv. ?

Regloscopul electronic, instalat la Unitatea nr. 42 a cooperativei „Artă şi precizie" (din calea Victoriei 25) vă oferă operativ răspunsul. Aici lucrează specialistul ceasornicar Marin Andrei. În două decenii, peste un sfert de milion de ceasornice, de diferite mărci şi cu cele mai felurite mecanisme, l-au trecut prin mînă.

— Zilnic, între 80 — 120 de oameni din Bucureşti şi din provincie vin la noi să-şi controleze exactitatea ceasului — ne spune maistrul Marin Andrei. Regloscopul este un numărător electronic capabil să determine chiar şi cele mai mici devieri în plus sau în minus în mersul ceasului.

Ceasornicarul este obişnuit să cunoască starea unui ceas după sunetul ankerului. Această diagnoză auditivă însă e destul de imprecisă şi de obositoare. Ca să nu mai vorbesc de situaţia dificilă în care se găseşte ceasornicarul cînd se află în faţa unor mecanisme fine, de foarte mare precizie. Aceste inconveniente dispar prin folosirea regloscopului. Bătaia ankerului este recepţionată de un microfon cu cristal senzitiv, care produce impulsuri electrice. Fiind complet demagnetizat, microfonul nu are efect dăunător nici asupra ceasului cel mai sensibil.

Bătaia ceasului este un zgomot complex, care durează o fracţiune apreciabilă dintr-o secundă.

— Regloscopul pune diagnoza defectului în raport cu această bătaie a ceasului ?

— Exact. Ceasul ce urmează a fi controlat se fixează în microfon. Pe ecranul tubului cu raze catodice apar două pete luminoase, care se rotesc în sensul limbilor ceasului în cazul că mecanismul întîrzie şi vice-versa. Petele de lumină (care corespund tic-tacurilor ankerului) sînt fixate şi atunci viteza de întîrziere sau de avans poate fi citită direct. E lesne de înţeles că la un ceasornic de primă calitate cele două pete luminoase, în mod practic vor coincide. Cînd pe ecran apar două pete luminoase, cu distanţă mare între ele ceasornicarul ştie că va fi dificil să pună la punct un astfel de mecanism dereglat.

L. CRISTESCU

În rolul Clarei Zahanassian din piesa „Vizita bătrînei doamne"

Alături de Elvira Godeanu şi Marcela Rusu în „Trei surori"

ACASĂ LA...

Artista poporului Aura Buzescu

(Urmare din pagina 1)

...Aflu că Aura Buzescu vine la teatru, ori de cîte ori are spectacol, cu două ore mai înainte de ridicarea cortinei. Îmi spune că disciplina, respectul profund faţă de profesiune, faţă de public, i le-a insuflat, încă de pe băncile Conservatorului, profesoara sa, regretata artistă Lucia Sturdza Bulandra. Îi solicit interlocutoarei să-mi relateze cîteva amintiri cu privire la cursurile ce i-au fost predate de Lucia Sturdza Bulandra.

— Am şi acum în minte acele lecţii, adevărate modele de claritate pedagogică. Nimic nu scăpa profesoarei, nici gesturile, nici rostirea cuvintelor, nici mişcarea, nici expresia.

Aura Buzescu a fost şi ea, timp de şapte ani, pînă în 1957, profesoară, interesîndu-se şi mai departe de foştii săi elevi, între care Gh. Cozorici, Victor Rebengiuc, Mircea Albulescu, Ion Buleandră, Eugenia Bosînceanu, Anca Vereşti, îndu-le cu drag, ori de cîte ori i se oferă posibilitatea, îndrumări folositoare. Artiştii amatori din diferite oraşe şi sate ale ţării scriu adeseori artistei, rugînd-o să le arate cum trebuie să-şi construiască rolurile ce le au de jucat. Corespondenţa aceasta îi procură o mare plăcere artistei, aşteptînd, de fiecare dată, şi nu fără emoţie, să primească apoi ştiri despre rezultatele ce le-au obţinut, în cadrul spectacolelor, necunoscuţii ei prieteni, cărora le-a dat sfaturi artistice prin poştă...

— Munca, îmi mărturiseşte gazda, **constituie pentru mine o condiţie esenţială a vieţii. Socot prilejul de a lucra cu intensitate ca o adevărată bucurie. Iar osteneala personală dispare atunci cînd pot fi de folos.**

...Privesc prin casă. La ferestre sînt o mulţime de ghivece cu flori. Într-un colţ, un lămîi de toată frumuseţea. O adevărată seră în miniatură. Acestea fac parte din preocupările artistei.

— De-abia aştept sosirea primăverii. Iubesc florile, grădinăritul. Vedeţi, grădina casei a devenit şi ea nerăbdătoare.

...Pe birou zăresc un număr recent din „Gazeta literară".

— Îmi plac mult poeziile, îmi explică artista. **M-a impresionat pînă în adîncul inimii poezia „Inscripţie de bărbat" a marelui nostru scriitor Tudor Arghezi, pe care am citit-o chiar în această dimineaţă. Conţinutul ei reprezintă un crez, pe care socotesc că şi-l poate însuşi nu numai un bărbat, ci şi o femeie.**

— La spectacole vă duceţi ?

— Desigur ! În primul rînd sînt o teribilă spectatoare a micului ecran. Urmăresc, cît pot mai mult, spectacolele pe care le prezintă televiziunea. Apoi mă duc foarte des la cinema.

— Ce filme aţi văzut zilele acestea ?

— „Lupeni 29", pe care îl consider ca o excepţională realizare a cinematografiei noastre. Mi-a plăcut mai ales filmul acesta pentru înalta sa ţinută artistică, pentru izbutita redare a scenelor de masă. Interpretarea m-a cucerit de asemenea. Actorii au jucat cu multă simplitate şi, în acelaşi timp, cu multă putere de convingere.

Am remarcat cu cîtă satisfacţie vorbea, de fiecare dată artista poporului Aura Buzescu, ori de cîte ori se referea la izbînzile artei noastre, la viaţa culturală ce pulsează din plin pe întreg cuprinsul ţării, la străduaniile ce se depun, pentru ridicarea pe o treaptă superioară a calităţii spectacolelor.

Gazda m-a condus, cu amabilitate, pînă la uşă. Cînd să ne luăm rămas bun i-am adresat o ultimă întrebare :

— Care sînt proiectele dv. de viitor ?

— Am să vă răspund cu primul vers, din prima strofă a poeziei lui Tudor Arghezi de care am pomenit mai înainte : „Fă-ţi datoria pînă-n capăt, bine". Acestea sînt proiectele de viitor şi gîndurile mele. Doresc să mi se încredinţeze rolurile ce se vor socoti că mi se vor potrivi. Şi mai doresc să aştern pe hîrtie amintirile a mai bine de patru decenii de activitate teatrală.

În drum spre redacţie mă gîndeam că după plecarea mea artista trebuie să-şi fi reluat lectura, să se fi aplecat din nou asupra textului piesei „Vizita bătrînei doamne". Crezul ei de ani şi ani că „numai rolul bine studiat, numai creaţia adevărată contează", o caracterizează cum nu se poate mai bine atît ca om cît şi ca artistă !

Sandu NAUMESCU

Pe teme cotidiene (8)

REPORTAJ...

După peripeţiile prin care trec în primul ceas al dimineţii, singurul meu gînd, atunci cînd păşesc în sfîrşit pragul redacţiei, e să mă odihnesc. Din păcate, nu de aceeaşi părere e şi şeful meu de secţie. Mi se pare că am mai avut prilejul să pomenesc despre el şi despre punctualitatea lui, care — vorba lui André Maurois — a încetat să mai fie o deprindere şi a devenit un viciu. Pe şeful meu îl cheamă nea Matei. (bine înţeles nu de la naştere : părinţii i-au spus numai Matei, „nea" e de la noi). Are o faţă prelungă şi tristă — cel puţin atunci cînd vorbeşte cu mine. Printre buze îi răsare veşnic un capăt de ţigară, atît de scurt încît îţi face impresia că extremitatea cealaltă e înfiptă direct în esofag. În mînă ţine un creion gros, care dacă ar avea vîrf ar scrie albastru. Cu el zgîrie tot felul de notaţii pe un carnet care a cunoscut poate vremuri mai bune, dar acum are aerul că a fost cumpărat de la „Consignaţia" Însemnările lui par a fi redactate într-un cifru secret. De exemplu : „Al. rep gaz. pere. Sem. 25/3". Asta înseamnă că Alecu are de făcut un reportaj despre gazetele de perete de la uzinele „Semănătoarea" pînă la 25 martie.

De fapt, cu nea Matei mă înţeleg foarte bine, cu excepţia a două împrejurări : 1) cînd nu-i predau materialul pe care-l am de scris, şi 2) cînd i-l predau. În primul caz, îmi pune întrebări. O, sînt întrebări perfect inocente, ca de pildă dacă în cei patru ani de cînd sînt în redacţie mi-am dat seama că lucrez nu la un almanah care iese odată pe an, ci la o revistă care apare săptămînal.

— Un gazetar mai întîrzie cîteodată, spun eu jignit.

— Un gazetar, da. Dar tu ?

Discuţiile care urmează după ce mi-a citit materialul sînt la fel de agreabile. Ele debutează îndeobşte printr-un aforism pe care-l enunţă cu melancolie. Ceva în genul : „Există oameni care-şi consideră capul numai ca un teren de cultivat păr". După aceea trece la obiect :

— Bravo, Costică, reportajul tău e un tur de forţă ! Patru pagini, 124 de rînduri, 8.000 de semne tipografice... Cum ai izbutit să scrii atît fără să spui nimic ?

— Cum nimic, nea Matei ? Dar metodele înaintate care...

— Metodele alea sînt atît de înaintate, încît tu n-ai mai reuşit să le ajungi din urmă şi să le descrii. În schimb, toată lumea e fericită din cauza lor, toţi zîmbesc se bucură, şi mai ales se bat reciproc pe umăr. Ştii de cîte ori e bătut pe umăr eroul principal al reportajului tău? De cincisprezece ori într-o singură dimineaţă ! Nu ţi-e teamă că din asta i se poate trage o luxaţie ?...

Şi pe urmă, unde să încapă metodele cînd aici e plin de ochi ! Ochi, da. Uite : „ochi albaştri ca cerul" (poate mă înşel, dar parcă am mai întîlnit pe undeva imaginea asta), „ochi de culoarea oţelului", „ochi luminoşi", „ochi de culoarea oţetului", „ochi sclipitori", „ochi umezi", „ochi larg deschişi"... Dacă asta ţi-e vocaţia, de ce nu te-ai făcut oftalmolog ?.

De altfel, nu numai ochii sînt luminoşi în materialul tău. Văd aici : „zi luminoasă", „chipuri luminoase", „sală luminoasă", „perspective luminoase"... Ce-i asta, reportaj sau poveste cu licurici ?

Mai departe : „E un bărbat între două vîrste..." Ce înseamnă între două vîrste ? Şi eu, şi tu, toţi sîntem între două vîrste : cea pe care am avut-o ieri şi cea pe care o s-o avem mîine... Restul descrierii e la fel de precis : „nici înalt, nici scund (cum de n-ai spus : între două staturi ?), nici prea voinic, dar nici slab, fără nimic deosebit în înfăţişare sau în îmbrăcăminte". În felul ăsta, cititorii vor şti perfect cum nu arată omul tău. Dar dacă dai peste unul mai curios, care vrea să ştie cum e, nu cum nu e ?

Şi încă ceva. La sosirea acasă, spui că fiul lui îl întîmpină, îi strînge mîna şi rosteşte : „Exemplul d-tale, tată, e un îmbold în activitatea mea". Dar cu zece rînduri mai sus, ne dai vîrsta acestui fiu îmboldit : 4 ani. Nu rămîne decît să precizezi în ce constă activitatea lui — babaoarba sau şotron ?"

...Şi nea Matei îmi şfîrtecă în continuare şi reportajul, şi inima. Îi răspund eu, nici vorbă. Dar numai în gînd. Cu glas tare mă mulţumesc să tac.

Nicolae MINEI

Francisc Munteanu: „TERRA DI SIENA"

„Nu ştiu de ce, dar în aceste ultime clipe tare aş vrea să-mi cunoaşteţi cît de cît autobiografia...

Părinţii mei şi-au vîndut verighetele pentru ca eu, Toma Voican, să am bani de drum pînă la Bucureşti, unde aveam să dau examen de admitere la Belle-Arte. Dacă aceasta nu vă spune îndeajuns în ceea ce priveşte starea mea socială, citiţi primele 30 pagini din cartea lui Francisc Munteanu, care se ocupă de viaţa părinţilor mei şi a mea, pînă la acea dată. Am avut bine-înţeles ghinion : mi-au lipsit nişte acte, aşa că n-am fost admis. M-am întors aşadar la Orşova, la meşterul Barbu, ca să pictez firme pentru cei ce-şi încercau norocul cu cîte o prăvălie care avea să dea faliment. Apoi am intrat ca ajutor la un iconar care picta sfinţi plătiţi cu bucata. Acolo mi-aduc aminte că am realizat o jumătate de faţă de sfînt, care mi-a plăcut mult. Acolo l-am întîlnit şi pe criticul de artă Mănescu din Bucureşti, căruia plăcîndu-i pare-se pictura mea, m-a poftit la Bucureşti, promiţîndu-mi sprijin. Curînd m-am certat cu iconarul şi m-am întors la meşterul Barbu, care orbise între timp. Aş fi plecat la Bucureşti, dar bani n-aveam, aşa că am profitat de întîlnirea cu un prieten care făcea serviciul pe un vas dunărean. Am ajuns la Brăila, unde am trecut prin diferite pătanii, am lucrat într-o litografie, pînă am simţit senzaţia ratării şi-am fugit. Aşa am ajuns la Bucureşti.

I-am făcut o vizită lui Mănescu, care era şi profesor la Belle-Arte. I-am cunoscut nevasta dornică de aventuri erotice şi prietenii. Printre ei şi pe tînărul Marcian, un pictor suprarealist, care se voia cu orice preţ, original, dar care practica abstracţionismul dintr-un amestec de tembelism, comoditate şi poză. Am şi lucrat în atelierul lui, pînă cînd nu i-am mai putut suporta vecinătatea, nici a lui, nici a „domnişoarei" Tia, astfel că ne-am certat. Asta s-a întîmplat cînd s-a considerat jignit personal de părerea mea că „artiştii plastici trebuie să lucreze cu ochii deschişi". Aşa că am plecat. Uitasem să spun că între timp am intrat la Belle-Arte şi că în atelierul lui Mănescu o cunoscusem pe Ana... Fare-mi pare rău de Ana !...

La Institut ne predau profesori care, acum îmi dau seama, trăiau cu secole în urmă. Acolo l-am cunoscut şi pe profesorul Bercescu. Era cel de-al doilea om care s-a preocupat vreodată de soarta mea. Primul a fost meşterul Barbu. M-a mişcat faptul că Bercescu, apreciindu-mi talentul, m-a certat că nu muncesc suficient, că nu exersez. Tonul cu care mi-a spus aceste lucruri trăda o preocupare sinceră pentru evoluţia mea.

Prieteni n-aveam printre studenţi. Cîţiva erau legionari, ceilalţi... Cu unul singur m-aş fi împrietenit, cu Comşa, despre al cărui tată am aflat mai tîrziu că a căzut la apărarea Madridului. Dar nu m-am împrietenit cu el, pentru că aveam impresia că nu-l interesează decît problemele politice. Iar eu nu puteam suferi politica. (Ce ştiam eu pe atunci !?!). Nici ziarele nu prea le citeam. Auzisem ceva despre pregătiri de război, ba chiar şi despre terminarea războiului în Polonia, dar nu mă prea interesau problemele acestea. Pînă cînd... am avut discuţia aceea cu profesorul Bercescu, care lucra şi la o gazetă progresistă. N-am înţeles prea mare lucru, am înţeles totuşi că nemţii sînt vinovaţi de pornirea războiului, ba chiar şi de faptul că, în numele unei anumite concepţii despre viaţă, pun în mare pericol libertatea. Ori, eu libertatea o iubeam...

Într-o zi, asistentul mi-a cerut să semnez adeziunea la frăţiile de cruce. — Vei avea catedră asigurată la terminarea studiilor... şi săli de expoziţie... Garda ţi le va asigura — mi-a spus el. Dar eu nu voiam să fac politică şi i-am spus-o deschis : Domnule, eu vreau să mă fac pictor şi nu politician. (De unde să ştiu eu că am să mă apuc într-o zi de politică, din păcate însă cam tîrziu !...).

De fapt, dacă stau să mă gîndesc bine, nici nu-mi dau seama cînd am început să fac politică. Să fi fost oare cînd am desenat acel „Foc de tabără legionară" ? Ce să fi făcut, dacă-l iubeam pe Sadoveanu şi mi-au trezit repulsie rînjetele lor sinistre în faţa rugului pe care-i ardeau operele ? Sau să fi fost vizita aceia, impusă aproape, la Vrancea, cînd am văzut cum el, un tînăr legionar, o fură pe bunică-sa, oarbă, şi vinde apoi lucrurile la „taica-Lazăr" ? Ba nu... cred că s-a întîmplat mai degrabă atunci cînd cu Comşa..., cînd l-au asasinat pe Comşa, aruncîndu-l de la etaj, la Drept... Şi-acum îmi răsună în urechi ţipătul lui. Şi glasurile lor de asasini cîntînd Marşul morţii.. Da, atunci mi-am dat seama că nu pot să-i suport, pe ei şi practicile lor monstruoase.

Pînă la urmă, văzînd că nu vreau să semnez adeziunea, m-au dat afară de la Belle-Arte. M-am dus la Mănescu să mă plîng, dar i-am cunoscut cu acest prilej mutra respingătoare de lingău, fără şira spinării. Ai făcut prost tinere, mi-a zis... Ca artist trebuie să te pui bine cu Garda. Dar sînt nişte imbecili, i-am răspuns. Ei şi, pentru un artist întregul univers poate fi o adunătură de imbecili. El există numai şi numai pentru el... Şi tot el a adăugat : pentru un tînăr talentat nu e o ruşine să se vîndă... Mi-am amintit atunci de cuvintele lui Bercescu : de partea cui este artistul ? Care este mesajul artei sale ? şi i-am închis uşa în nas. Am plecat glonţ la Bercescu, la redacţie. L-am rugat să-mi publice desenul acela cu rugul cărţilor lui Sadoveanu. Nu ştiu ce m-a îndemnat s-o fac.. Înclin să cred că toate acestea şi mai ales faptul că-l cunoscusem pe Comşa...

Bercescu m-a ajutat să intru ca muncitor la expediţia ziarului la care lucra. În timpul liber, însă desenam. Cînd i-am arătat chipul acela chinuit al bătrînului pe care-l intitulasem „Eroul de la Mărăşeşti", m-a încurajat, îndrumîndu-mi şi ideea de a lucra pentru o expoziţie cu tema vieţii mizere pe care o duc oamenii şi a urmărilor războiului. M-am apucat de treabă şi am realizat lucruri destul de bune. Afişul acela mai ales, „Vizitaţi cazinoul din Sinaia", cu copiii zdrenţăroşi în faţa lui, era pare-se reuşit...

Expoziţia mea era cam neobişnuită. Am expus sub o poartă, în Pantelimon. Pare-se că le-a făcut ceva sînge rău legionarilor. Într-o zi s-au răzbunat : un grup mare de legionari, veniţi într-un autocamion, mi-au făcut harcea-parcea expoziţia. Am luat şi ceva bătaie, dar n-am disperat. Mi-am spus doar în gînd : las-că vă arăt eu ce desene am să mai fac ! Toată mizeria ţării am s-o înfăţişez !... Cred că la acea dată începusem să fac ceva politică !...

Apoi Bercescu mi-a dat o sarcină mică dar periculoasă. Am îndeplinit-o, deşi n-am înţeles prea bine pe cine şi ce păzesc. Ceva bănuiam şi mai ales aveam încredere în Bercescu şi în tovarăşii lui. A doua oară m-au arestat. Aci, la poliţie, mi-au cerut să le dau numele oamenilor. Le-am răspuns că nu cunosc pe nimeni (şi într-adevăr nu-i cunoşteam). Dar nici pe Bercescu n-am vrut să-i dau : mi-era drag şi ştiam că el şi tovarăşii lui luptă împotriva fasciştilor.

...Cînd m-am trezit, un comisar era aplecat peste mine.

— Ţi-am adus hîrtie şi toc. Dacă vrei, poţi să-mi dictezi. Încăpăţînarea nu-ţi ajută la nimic. Numai o declaraţie detaliată te poate salva. Numai numele oamenilor pe care i-ai cunoscut... asta e tot".

A plecat lăsîndu-mi tocul cu cerneala şi nişte foi de hîrtie. Apoi am fost martorul execuţiei din curtea poliţiei : omul a căzut cu faţa spre pămînt. M-am gîndit că în curînd s-ar putea ca şi eu să stau în faţa zidului şi, curios, nu mi-a mai fost frică.

Am pus mîna pe toc şi mi-am făcut autoportretul, aşe cum nu-mi aminteam să-mi fi văzut chipul vreodată în oglindă : un Toma surizător, cu ochi mari, senini, puţin miraţi. Iar alături, pe o altă foaie cu titulatură tipărită : „Declaraţie", am scris cîteva cuvinte, ca omul care nu mai aşteaptă prea multe lucruri de la viaţă. Am scris aceste cuvinte pentru nişte oameni pe care nu-i cunosc, dar pe care-i bănuiesc aproape de mine, care poate-mi vor supravieţui şi care, mai ales, vreau să nu mă uite.

Neliniştea sentimentală scrisoarea, dar ce să fac ? Am doar 20 de ani, n-am văzut încă marea şi nici măcar la înţelepciunea de a sta de vorbă cu stelele n-am ajuns. N-am apucat încă să-mi trăiesc viaţa şi iată că în curînd am să fiu pus la zid. Îmi pare rău, foarte rău că plec... dar ceva parcă-mi spune că bucata aceasta de viaţă pe care am apucat s-o trăiesc n-am irosit-o. Am pus umărul, mai întîi poate din instinct, dar mai tîrziu din convingere, alături de cei care luptă împotriva întunericului. Păcat că nu i-am cunoscut mai devreme, păcat că n-am putut face mai mult. Şi dacă...

Se aud pe scări paşii călăilor mei. La marea frescă ce se va picta atunci, cînd Romînia va fi liberă, mi-ar face multă plăcere să ştiu că cei care vor trage pentru prima oară o linie cu penelul, vor gîndi că (la această frescă) am contribuit şi eu...".

Cam acestea, pare-se, au fost ultimele cuvinte ale artistului, căzut în acei ani de urgie.

**Mînzu

Premieră la fotbal

Cu gîndul la turneul olimpic şi la campionatul mondial

Fotbaliştii noştri fruntaşi îşi reîncep întrecerea pentru titlu şi evitarea retrogradării. Lupta pentru clasament se anunţă pasionantă. Echipele nu vor precupeţi eforturile. Pregătirile efectuate de la începutul anului dovedesc acest lucru.

Dar, obiectivul echipelor şi jucătorilor nu trebuie să fie numai acest clasament. Ci — în primul rînd — şi jocul de calitate, ridicat la un nivel superior, pentru a asigura o bună reprezentare în întîlnirile internaţionale din acest an.

Fotbalul nostru va fi angrenat în numeroase partide, amicale sau oficiale, cu formaţii străine. Pe primul plan se situează preliminariile turneului olimpic, în cadrul cărora ţara noastră va întîlni Danemarca, la 23 iunie la Copenhaga şi la 3 noiembrie la Bucureşti. Şi echipele noastre vor trebui să-şi facă o preocupare din a da reprezentativei jucători bine pregătiţi, în formă, contribuind la calificarea reprezentativei noastre pentru turneul de la Tokio. De asemenea grija pentru buna pregătire a jucătorilor selecţionabili trebuie să sporească, dînd astfel posibilitate fotbalului nostru de a fi prezent şi la al VIII-lea campionat mondial, din Anglia.

Să nu pară curios că ne gîndim de pe acum la o competiţie care se va desfăşura în... 1966. De fapt, pregătirile pentru întrecerea supremă a fotbalului mondial au şi început. Şi nu numai din punct de vedere organizatoric, cum se va vedea mai jos, ci şi tehnic. În multe ţări federaţiile îşi alcătuiesc planuri de antrenament în vederea „Cupei Jules Rimet". Fiecare meci internaţional este privit drept o etapă de pregătire. Chiar partida Franţa-Anglia, recent disputată, a avut loc sub această egidă. Antrenorii unguri au luat măsuri pentru alcătuirea unei echipe pentru 1966 etc. Aşadar, nimic nu este prea devreme şi cu atît mai puţin atunci cînd este vorba de a ne gîndi la campionatul mondial. În special pentru noi, care trebuie să depăşim o dată faza (devenită, din păcate, tradiţională) a participării la primul tur al competiţiilor internaţionale...

Dar să revenim la campionatul mondial de fotbal.

Ce noutăţi sînt în legătură cu ediţia 1966?

Recent, la Paris s-a întrunit comitetul executiv F.I.F.A., cu care prilej a fost luat în discuţie şi planul de organizare prezentat de federaţia engleză cu privire la Cupa Mondială. Şi acest plan a fost adoptat. Iată pe scurt cîteva amănunte interesante:

● Înscrierile încep de anul acesta. Termenul pînă la care se primesc a fost fixat la 15 decembrie 1963.

● Alcătuirea grupelor eliminatorii va avea loc în ianuarie 1964.

● Jocurile preliminarii vor trebui să se desfăşoare între 1 mai 1964 şi 31 decembrie 1965.

● Regulamentul preliminariilor şi al turneului final, după ce va fi supus discuţiei federaţiilor naţionale, afiliate la F.I.F.A., va fi prezentat, în mai 1963 comitetului de organizare a Cupei Mondiale F.I.F.A., iar în octombrie 1963 — pentru aprobare — comitetului executiv F.I.F.A.

● În turneul final vor lua parte 16 ţări. Propunerile pentru reducerea acestui număr au fost respinse (unele federaţii au cerut micşorarea la 12 şi chiar 8 a numărului de ţări participante la turneul final).

● Tragerea la sorţi a componenţei celor patru grupe (de cîte 4 echipe) din turneul final, se va face în ianuarie 1966 la Londra. Cum se vede, a fost păstrat sistemul de desfăşurare aplicat în Chile.

● În caz de egalitate de puncte între două sau mai multe echipe, în turneul final (faza pe grupe) se va lua în considerare golaverajul (deci nu se va disputa un al treilea meci).

● Repartizarea grupelor pe oraşe se va face după criterii geografice, dar nici un oraş nu a fost definitiv fixat. Se pare însă că pînă la urmă oraşele-sedii de grupe vor fi Londra, Manchester, Birmingham şi Sheffield. Unele meciuri s-ar putea să se dispute şi la Glasgow în Scoţia, după un proiect englez.

● Turneul final se va desfăşura în Anglia între 12 şi 31 iulie 1966.

● Programul prezentat de federaţia engleză prevede disputarea jocurilor la lumina reflectoarelor. De asemenea, se va căuta ca meciurile din grupe să nu se dispute simultan.

● Iată capacitatea unor terenuri din Anglia: Wembley (Londra) 100.000 locuri; Villa Park (Birmingham) 70.000 locuri; Hillsborough (Birmingham) 70.000 locuri; Old Trafford (Manchester) 65.000.

● Ca terenuri de rezervă au fost fixate: Victoria Ground din Stoke, Ashton Gate din Bristol, Highbury (Arsenal) şi White Hart Lane (Tottenham) din Londra.

★

Aşadar, s-ar putea spune că a început campionatul mondial 1966...

Ne-ar plăcea să vedem şi pe jucătorii noştri gîndindu-se în timpul campionatului nostru şi la această competiţie de prestigiu şi — mai ales — prestînd un fotbal care să dea speranţa că înscrierea noastră nu va fi pentru un singur tur preliminar, ci pentru Anglia...

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÂNIA LIBERA
★
Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
★
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

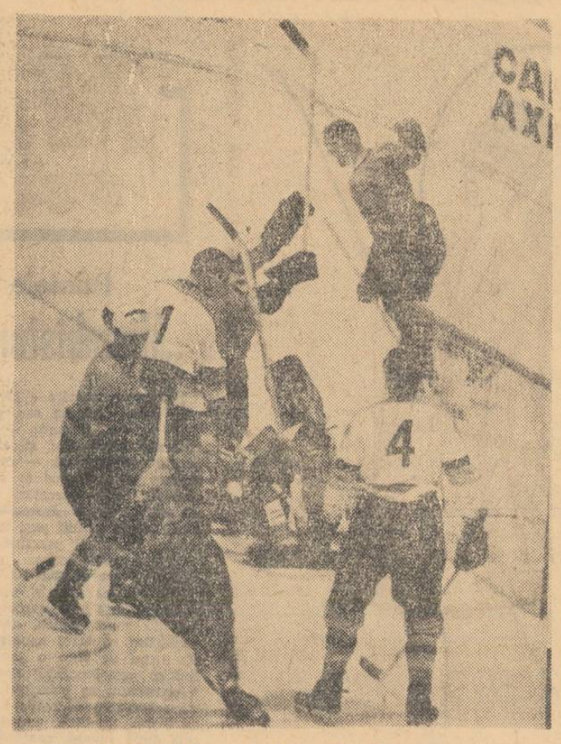

Mîine, la Stockholm se încheie ediţia din acest an a campionatului mondial şi european de hochei pe gheaţă. Echipa ţării noastre, participantă în grupa B a competiţiei, a avut pînă acum o comportare deosebit de bună, fiind angajată în lupta pentru cucerirea primului loc. Din cele cinci jocuri susţinute reprezentativa noastră a cîştigat patru, unul terminîndu-l la egalitate. Astăzi hocheiştii romîni susţin ultimul joc, decisiv pentru desemnarea cîştigătorului de grupă. Echipa noastră are de înfruntat puternica reprezentativă a Norvegiei. Deocamdată pe primul loc, în această grupă, se află Elveţia cu 9 puncte, urmată de R.P.R. tot cu 9 puncte dar cu un joc mai puţin şi Norvegia cu 8 puncte. Pentru a cîştiga grupa, echipei noastre îi este suficient şi un rezultat de egalitate. În clişeu: O fază din întîlnirea R. S. Cehoslovacă — Canada.

Loturile echipelor de fotbal din categoria A

DINAMO BUCUREŞTI: Uţu, Datcu, Popa, Nunweiller III, Ivan, Ştefan, Nunweiller IV, Pîrcălab, Varga, Ţircovnicu, Ene, Frăţilă, Unguroiu, Ghergheli, Selymesi II, Halagian, David, Constantinescu, Vulpeanu.

FARUL CONSTANŢA: Ghibănescu, Manciu, Florescu, Stancu, Pleşa, Moroianu, Bükösi, Ciosescu, Dinulescu, Buzea, Vasilescu, Gref, Bibere, Toader, Tilvescu, Neacşu.

STEAUA: Voinescu, Eremia, Zavoda, Cojocaru, Staicu, Ivănescu, Hălmăgeanu, Jenei, Crişan, Crăciun, Cacoveanu, Constantin, Voinea, Raksi, Tătaru, Crăiniceanu, Mateianu, Tomeş, Donciu, Suciu, Pavlovici, Sorin Avram.

ŞTIINŢA CLUJ: Ringheanu, Moguţ, Kromely, Georgescu, Mureşan, Cîmpeanu, Marcu Petru Emil, O. Popescu, Ivansuc, Gane, Suciu, Adam, A. Matei, Moldovan, Szabo.

ŞTIINŢA TIMIŞOARA: Urziceanu, Curcan, Petescu, Răcelescu, Botescu, Lereter, Tănase, Ţurcan, Igna, Remus Lazăr, Popa, Manolache, Bîtlan, Miţaru, Seţu, Hîrşova, Ciacîr, Ganga, Vîlcov, Georgescu.

RAPID: Todor, Niculescu, Greavu, Motroc, Macri, Dan Coe, Gherghina, Georgescu, Langa, Năsturescu, Ozon, Ionescu, Kraus, Codreanu, Grăjdeanu, Lupescu, Jamaiski, Ştefănescu, Dumitriu II, Balint.

PETROLUL: Sfetcu, Enăchescu, Pahonţu, Florea, Fronea, Ivan, A. Munteanu, D. Munteanu, Badea, Tabarcea, Moldoveanu, Dridea I., Dridea II., Marin Marcel, Dumitru Nicolae, Gh. Dumitrescu, Stănoaie, Pall.

C.S.M.S. IAŞI: Faur, Ojoc, Ursache, Scarlat, Moţoc, Dragomirescu, Smărăndescu II, Ţapu, Danileţ, Humă, Alexandrescu, Constantinescu, Pop, Vornicu, Voica, Milea, Comănescu, Brînduşescu.

STEAGUL ROŞU: Haidu, Adamache, Jenei, Bărbulescu, Postolache, Szigheti, Haşoti, Năftănăilă, Seredai, Mezsaroş, Campo, Nagy, Filimon, Pescaru, Necula, Haidu, T. Zaharia.

PROGRESUL: Mîndru, Cosma, Nedelcu, Ioniţă, Caricaş, Panait, I. Popescu, Oaidă, Mafteuţă, Iancu, Voinea, Smărăndescu I, Baboie, Colceriu.

U. T. ARAD: Coman, Mihalache, Szucs, Capaş, Băcuţ, Neamţu, Meţcaş, Leac, Chivu, Sasu, Ţîrlea, Floruţ, Czako, Selymesi I., Sîrbu, Kozka.

CRIŞANA ORADEA: Szilaghi, Bokas, Solomon, Szekely, Szakaci I, Szakaci II, Bodo, Vlad, Szucs, Arnotzki, David, Petrico, Marin Adam, Pugna, Dulgheru, Neşu, Szatmari.

MINERUL LUPENI: Mihalache, Sziklay, Staud, Dan, Izghireanu, Szoke, Mihaly, Cotroază, Comşa, Ion C. Ion, Drăgoi, Nicolau, Harghişan, Bălaţiu, Szenesi, Costin Vasile, Cărare.

DINAMO BACĂU: Bucur, Ghiţă, Gros, Iosif Lazăr, V. Panait, Rădulescu, Vătafu, Stoica, Gram, Publik, Ciripoi, Nemeş, Medrea, Olteanu, Paşcanu, Harşani, Eftimie, Mureşan.

Din toată inima!

La drept vorbind, aveam intenţia să abordez subiecte diverse, debutul primăverii fiind bogat în rezultate semnificative.

Trebuia să încep cu handbaliştii, care, după multe succese, ne-au onorat (pentru variaţie?!) cu o serie neagră. Patru înfrîngeri, un meci nul, o singură victorie — iată bilanţul turneului întreprins recent în zona Mării Nordului de către actualii campioni mondiali. Cam foarte slab, orice s-ar zice...

Vroiam, prin opoziţie, să consemnez comportarea peste aşteptări a hocheiştilor, la Stockholm, precum şi evoluţia, inegală, dar promiţătoare, a unora dintre fruntaşii tenisului de masă la Internaţionalele R.P.R. Finalele disputate marţi la Floreasca, mi-au amendat însă aceste proiecte. Voi vorbi, deci, despre un tînăr jucător care a însemnat, pentru mine, figura centrală a Campionatelor.

Ştiu, este contraindicat să elogiezi „grosso modo" tinerele talente: primejdia înfumurării, suficienţa vîrstei, invidia colegilor ş.a.m.d. Idealul ar fi, pare-mi-se, un fel de balanţă electronică pentru dozarea exactă a laudelor şi obiecţiilor, cu „bătaie", de preferinţă, spre cele din urmă...

Ce să fac — îmi lipseşte!

Aşa că-mi voi mărturisi deschis entuziasmul fără reticenţe, faţă de calităţile campionului de juniori al Europei.

— Bine, dar a fost inegal! — vor obiecta eventualii preopinenţi. Superficialitate în meciul cu sîrbii, insuficientă rezistenţă moral-volitivă (iată un termen după care mă prăpădesc!) în ultima parte a finalei de simplu etc.

— Foarte adevărat — voi răspunde — şi totuşi, mi-a plăcut d-a capo al fine!

Pentru că a jucat aşa cum trebuie să joace un excelent jucător la adolescenţă: dezinvolt, cu acel zîmbet interior, chiar în momentele de mare tensiune, fără de care sportul devine dezagreabil. Adevărat, la Giurgiucă se simte încă adierea proaspătă a copilăriei, de care nu-l despart prea mulţi ani... Îl intuieşti uneori alarmat de propriile-i isprăvi, nevenindu-i să creadă că-i în stare de „una ca asta". Aşa s-a întîmplat, probabil, în memorabila finală cu Markovic. La 15—12 în setul decisiv, demonul infantil i-a murmurat: „Nu se poate!" Surîzător, ca de obicei, Dorin a oferit la repezeală 6 puncte consecutive vulpoiului de vizavi — şi, cu ele partida.

Şi totuşi, voi spune, faţă de ceea ce se petrecuse mai înainte, insatisfacţia deznodămîntului trece pe plan secund. Au fost momente cînd „puştiul" s-a jucat, pur şi simplu, cu un as de talia lui Markovic, una dintre primele palete de pe continent. Neştiind să cîştige o dispută de asemenea calibru, a pierdut-o cu demnitate, luptînd pînă la ultima minge, zîmbind cordial învingătorului după aceea. În genere, Dorin ne-a scutit de explicabilele, dar deloc salutarele gesturi, imprecaţii, priviri disperate, de toată gama procedeelor mimice care acompaniază de obicei succesele şi eşecurile „vedetelor", în această disciplină, a nervilor...

Cu aerul său degajat, rezultînd, poate, din admirabile eforturi de autoeducaţie, cu acea fizionomie de copil bonom, în care ochii ageri se armonizează de minune cu imitaţia de breton de deasupra şi cu nasul hazliu de dedesubt, Dorin Giurgiucă este, incontestabil, un excelent jucător de 19 ani şi, cine ştie, un viitor candidat la titlul suprem. Nu la Praga, nici vorbă — dar de ce nu? la următoarea ediţie...

Dan DEŞLIU

MOZAIC

● *ÎNTR-UN meci disputat cu echipa Saint Etienne formaţia franceză de fotbal Montpellier a prezentat nu mai puţin de şapte jucători al căror nume începe cu litera M. Antrenorul echipei se numeşte... Mirouze iar echipa Montpellier.*

● *SOŢIA căpitanului echipei de tenis a Mexicului (Pancho Contreras) îşi însoţeşte soţul cu ocazia diferitelor deplasări peste hotare Curios, dar cu ocazia acestor călătorii ea a născut patru copii în diferite oraşe ale lumii şi pentru a-şi aminti de aceste evenimente le-a dat numele oraşelor respective. Iată şi numele lor: Francisco Wimbledon, Xavier Altamira, Maria Cleveland şi Raquel Brisbane.*

● *PENTRU a asigura sumele necesare deplasării sportivilor norvegieni la Jocurile Olimpice de la Tokio şi Innsbruck, Comitetul olimpic din Norvegia va organiza o loterie în care principalele premii vor fi trei automobile, aparate de televiziune etc.*

● *UN CUNOSCUT toreador spaniol, Antonio Ordonez a făcut declaraţii presei o dată cu retragerea sa din activitate. Întrebat, printre altele, care este echipa sa favorită de fotbal, el a răspuns: „Sînt un suporter fanatic al fotbalului dar nu şi al echipei Real Madrid, care este o formaţie în care nu găseşti nici un jucător din Madrid!...".*

● *RECORDMENUL mondial Peter Snell, victima unui accident destul de grav în timpul unei curse recent disputate la Dunedin, a fost sfătuit de medici să-şi întrerupă activitatea timp de cîteva luni.*

● *REVISTA „Sport Magazin" din Nürenberg a dat publicităţii o echipă de fotbal alcătuită — după părerea lor — din cei mai buni jucători ai tuturor timpurilor. Iată echipa: Zamora—Nasazzi, Hapgood, Boszik—Ocwirk, Andrade — Mathews, Meazza, Di Stefano, Pele, Gento.*

● *PRESA engleză a anunţat că clubul Arsenal va construi în acest an o instalaţie subterană specială pe terenul său de fotbal pentru ca acesta să poată fi folosit şi în timpul iernii. Instalaţia va fi dată în folosinţă la sfîrşitul acestui an.*

„MAGAZIN" — CONCURSUL SPORTIV

BON DE PARTICIPARE

CAMPIONATUL CATEGORIEI A — ÎN DATE ŞI CIFRE — (Etapa a XVI-a)

Duminică 17 martie

Dinamo Bucureşti	C.S.M.S. Iaşi
Steaua Bucureşti	Crişana Oradea
U.T. Arad	Farul Constanţa
Petrolul Ploieşti	Progresul Bucureşti
Steagul Roşu Braşov	Rapid Bucureşti
Minerul Lupeni	Ştiinţa Timişoara
Dinamo Bacău	Ştiinţa Cluj

Pronosticul lui...

...Gh. Constantin, *jucător la Steaua.*

1. Dinamo Bucureşti—C.S.M.S. Iaşi	1
2. Steagul Roşu—Rapid	1
3. U.T.A.—Farul	1 X
4. Dinamo Bacău—Ştiinţa Cluj	X
5. Petrolul—Progresul	1
6. Minerul—Ştiinţa Timişoara	X 2
7. Bologna—Roma	1
8. Catania—Sampdoria	1
9. Genoa—Fiorentina	2
10. Lanerossi—Spal	1 X
11. Napoli—Juventus	X 2
12. Torino—Atalanta	1
Sp. Venezia—Internazionale	2

Azi, ultima zi cînd se mai pot expedia răspunsuri la concursul nostru sportiv.

Clasamentul general

1. Dinamo Buc.	14	6	6	2	20:11 18
2. Farul C-ţa	14	7	3	4	35:24 17
3. Steaua	14	6	5	3	32:23 17
4. Ştiinţa Cluj	14	7	3	4	23:19 17
5. Ştiinţa Tim.	14	7	2	5	25:20 16
6. Rapid Buc.	14	6	4	4	24:22 16
7. Petrolul	14	6	3	5	30:15 15
8. C.S.M.S. Iaşi	14	4	7	3	27:28 15
9. Steagul Roşu	14	7	1	6	23:27 15
10. Progresul	14	4	4	6	19:22 12
11. U.T. Arad	14	4	2	8	23:28 10
12. Crişana	14	4	2	8	13:29 10
13. Minerul	14	3	3	8	15:35 9
14. Dinamo Bacău	14	2	4	8	12:25 8

Clasamentul acasă

1. Steagul Roşu	7	7	0	0	19:7 14
2. Petrolul	7	6	1	0	28:5 13
3. Farul	7	6	1	0	24:7 13
4. Ştiinţa Cluj	7	6	1	0	16:4 13
5. Ştiinţa Timişoara	7	6	0	1	15:4 12
6. Steaua	7	5	2	0	22:12 12
7. Rapid	7	5	1	1	13:7 11
8. C.S.M.S. Iaşi	7	3	4	0	16:10 10
9. Minerul	7	3	3	1	11:5 9
10. Dinamo Bucureşti	7	3	3	1	12:6 9
11. U.T.A.	7	4	1	2	17:9 9
12. Progresul	7	3	3	1	10:7 9
13. Crişana	7	4	1	2	11:10 9
14. Dinamo Bacău	7	2	4	1	8:4 8

Clasamentul în deplasare

1. Dinamo Bucureşti	7	3	3	1	8:5 9
2. Steaua	7	1	3	3	10:11 5
3. Rapid	7	1	3	3	11:15 5
4. C.S.M.S. Iaşi	7	1	3	3	11:18 5
5. Farul	7	1	2	4	11:17 4
6. Ştiinţa Timişoara	7	1	2	4	10:11 4
7. Ştiinţa Cluj	7	1	2	4	7:15 4
8. Progresul	7	1	1	5	9:15 3
9. Petrolul	7	0	2	5	2:10 2
10. U.T.A.	7	0	1	6	6:19 1
11. Steagul Roşu	7	0	1	6	4:20 1
12. Crişana	7	0	1	6	2:19 1
13. Dinamo Bacău	7	0	0	7	4:21 0
14. Minerul	7	0	0	7	4:30 0

GOLGETERII

1. *Ionescu, 12 goluri*
2. *Dridea I, 11 goluri*
3. *Ciosescu, Adam, 10 goluri*
4. *Manolache, 9 goluri*
5. *Dinulescu, Bükössy, A. Munteanu 8 goluri*
6. *Selymesi II, Voica, Ţircovnicu, Pavlovici, Dumitriu II, Constantin, 7 goluri.*
7. *Voinea, Raksi, Marcu, 6 goluri.*
8. *Harşani, Milea, Sasu, Ţîrlea, Baboie, Bitlan, Gram, 5 goluri.*
9. *Năsturescu, Tătaru, Tomeş, Stoicescu, Moroianu, Voinea, Tabarcea, Popescu, Haidu, Drăgoi, Miţaru, Iancu, 4 goluri.*
10. *Meszaros, Necula, Pop, Eftimie, Toma, Leac, Chivu, Mafteuţă, Smărăndescu I, Badea, Matei, Cotroază, 3 goluri.*
11. *Ozon, Codreanu, Kraus, Georgescu, Haşoti, Năftănăilă, Szucs, Mateianu, Cacoveanu, Constantinescu, Frăţilă, Unguroiu, Varga, Mănescu, Floruţ, Meţcas, Ghergheli, Sorin Avram, Dumitru I, Ion C. Ion, Popescu, Lereter, Remus Lazăr, 2 goluri.*

CU CINE MAI AU DE JUCAT ÎN RETUR

DINAMO BUCUREŞTI cu: Farul Constanţa (d), Rapid Bucureşti (a), Dinamo Bacău (a), Petrolul Ploieşti (d), Progresul Bucureşti (a), U. T. Arad (a), Minerul Lupeni (d), Steaua Bucureşti (d), Crişana Oradea (a), Steagul Roşu Braşov (a), Ştiinţa Timişoara (a), Ştiinţa Cluj (d).

FARUL CONSTANŢA cu: Dinamo Bucureşti (a), Minerul Lupeni (d), Crişana Oradea (a), Rapid Bucureşti (d), Steagul Roşu Braşov (a), Petrolul Ploieşti (d), Steaua Bucureşti (a), Ştiinţa Cluj (d), C.S.M.S. Iaşi (a), Progresul Bucureşti (d), Dinamo Bacău (d), Ştiinţa Timişoara (a).

STEAUA BUCUREŞTI cu: Dinamo Bacău (d), Progresul Bucureşti (d), Steagul Roşu Braşov (a), U. T. Arad (d), Rapid Bucureşti (d), Ştiinţa Timişoara (a), Farul Constanţa (d), Dinamo Bucureşti (a), Minerul Lupeni (a), Petrolul Ploieşti (d), Ştiinţa Cluj (a), C.S.M.S. Iaşi (d).

ŞTIINŢA CLUJ cu: U. T. Arad (a), Ştiinţa Timişoara (d), Petrolul Ploieşti (d), Minerul Lupeni (a), C.S.M.S. Iaşi (d), Steagul Roşu Braşov (a), Progresul Bucureşti (d), Farul Constanţa (a), Rapid Bucureşti (a), Crişana Oradea (d), Steaua Bucureşti (d), Dinamo Bucureşti (a).

ŞTIINŢA TIMIŞOARA cu: Steagul Roşu Braşov (d), Ştiinţa Cluj (a), Rapid Bucureşti (a), Progresul Bucureşti (d), U. T. Arad (a), Steaua Bucureşti (d), Crişana Oradea (a), Dinamo Bacău (d), Petrolul Ploieşti (a), C.S.M.S. Iaşi (a), Dinamo Bucureşti (d), Farul Constanţa (d).

RAPID BUCUREŞTI cu: Petrolul Ploieşti (a), Dinamo Bucureşti (d), Ştiinţa Timişoara (d), Farul Constanţa (a), Steaua Bucureşti (a), Dinamo Bacău (a), C.S.M.S. Iaşi (a), Progresul Bucureşti (a), Ştiinţa Cluj (d), U. T. Arad (a), Crişana Oradea (d), Minerul Lupeni (a).

PETROLUL PLOIEŞTI cu: Rapid Bucureşti (d), Crişana Oradea (d), Ştiinţa Cluj (a), Dinamo Bucureşti (a), Minerul Lupeni (d), Farul Constanţa (a), U. T. Arad (d), Steagul Roşu Braşov (a), Ştiinţa Timişoara (d), Steaua Bucureşti (a), C.S.M.S. Iaşi (d), Dinamo Bacău (a).

C.S.M.S. IAŞI cu: Crişana Oradea (d), Steagul Roşu Braşov (a), Progresul Bucureşti (a), Dinamo Bacău (d), Ştiinţa Cluj (a), Minerul Lupeni (a), Rapid Bucureşti (d), U. T. Arad (a), Farul Constanţa (d), Ştiinţa Timişoara (d), Petrolul Ploieşti (a), Steaua Bucureşti (a).

STEAGUL ROŞU BRAŞOV cu: Ştiinţa Timişoara (a), C.S.M.S. Iaşi (d), Steaua Bucureşti (d), Crişana Oradea (a), Farul Constanţa (a), Ştiinţa Cluj (d), Dinamo Bacău (a), Petrolul Ploieşti (d), U. T. Arad (d), Dinamo Bucureşti (a), Minerul Lupeni (a), Progresul Bucureşti (d).

PROGRESUL BUCUREŞTI cu: Minerul Lupeni (a), Steaua Bucureşti (a), C.S.M.S. Iaşi (a), Ştiinţa Timişoara (a), Dinamo Bucureşti (d), Crişana Oradea (d), Ştiinţa Cluj (a), Rapid Bucureşti (d), Dinamo Bacău (d), Farul Constanţa (a), U. T. Arad (a), Steagul Roşu Braşov (a).

U. T. ARAD cu: Ştiinţa Cluj (d), Dinamo Bacău (a), Minerul Lupeni (d), Steaua Bucureşti (a), Ştiinţa Timişoara (d), Dinamo Bucureşti (d), Petrolul Ploieşti (a), C.S.M.S. Iaşi (d), Steagul Roşu Braşov (a), Rapid Bucureşti (d), Progresul Bucureşti (a), Crişana Oradea (a).

CRIŞANA ORADEA cu: C.S.M.S. Iaşi (d), Petrolul Ploieşti (a), Farul Constanţa (d), Steagul Roşu Braşov (a), Dinamo Bacău (a), Progresul Bucureşti (a), Ştiinţa Timişoara (d), Minerul Lupeni (a), Dinamo Bucureşti (d), Ştiinţa Cluj (a), Rapid Bucureşti (a) U. T. Arad (d).

MINERUL LUPENI cu: Progresul Bucureşti (d), Farul Constanţa (a), U. T. Arad (a), Ştiinţa Cluj (d), Petrolul Ploieşti (a), C.S.M.S. Iaşi (d), Dinamo Bucureşti (a), Crişana Oradea (d), Steaua Bucureşti (d), Dinamo Bacău (a), Steagul Roşu Braşov (d), Rapid Bucureşti (d).

DINAMO BACĂU cu: Steaua Bucureşti (a), U. T. Arad (d), Dinamo Bucureşti (d), C.S.M.S. Iaşi (a), Crişana Oradea (a), Rapid Bucureşti (a), Steagul Roşu Braşov (d), Ştiinţa Timişoara (a), Progresul Bucureşti (a), Minerul Lupeni (d), Farul Constanţa (a), Petrolul Ploieşti (d).

BUCUREŞTENII ÎNTRE EI

1. Steaua	4	2	2	0	12:8 6
2. Rapid	4	2	1	1	9:9 5
3 Progresul	4	1	1	2	8:7 3
4. Dinamo	4	0	2	2	3:5 2

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

„BUG-JARGAL"

Adaptare după Victor Hugo

Ilustraţii: Beca RIND

— Stai liniştit, Leopold, îmi spuse Maria. Să ascultăm cîntecul, poate că astfel vom afla cine este cîntăreţul...

Ascultarăm amîndoi, înfioraţi: „De ce fugi de mine, Maria? De ce eşti cuprinsă de spaimă cînd auzi glasul meu trist? Eu ştiu să iubesc, să sufăr şi să cînt... Cînd văd făptura ta curată şi delicată apărînd printre cocotieri, mă simt atît de tulburat pe cît mă tulbură vocea ta melodioasă. În ţara mea eram rege, în ţara mea eram un om liber. Liber şi rege, scumpă copilă! Pentru tine vreau să uit totul, coroana, familia, dorul de răzbunare..." *Acestea erau cuvintele cîntecului acela sfîşietor, care se înălţa din desişul pădurii.* „De ce nu răspunzi dragostei mele, Maria? Tu eşti albă, iar eu sînt negru. Dar ziua are nevoie de noapte pentru a da naştere aurorii!" — *se încheie cu un lung suspin şi cu cîteva acorduri de chitară, cîntecul revelator.*

— Aşadar, rege, negru, sclav! — exclamai, aproape scos din minţi de furie.

Pusei mîna pe carabină şi pornii ca o săgeată spre pădure, hotărît să-l ucid pe necunoscutul care îndrăzneşte să asocieze numele iubitei mele cîntecelor sale nesăbuite. Am răscolit însă în zadar toate tufişurile. Mă pregăteam să mă înapoiez, descurajat, la pavilion, cînd în faţa mea apăru piticul Habibrah.

— Bună ziua, stăpîne, spuse el, înclinîndu-se cu respect. Privirea lui pieziş arăta că cunoaşte cauza tulburării mele.

— Hai, vorbeşte! îi strigai, spune-mi pe cine ai văzut în pădure...

— N-am văzut pe nimeni altcineva decît pe dumneavoastră.

— Şi n-ai auzit nimic?

— Am auzit multe. Cîte nu se aud în pădure? Cîntecul păsărilor, susurul apelor, muzica vîntului care adie...

— Să încetezi, bufon mizerabil! — îmi ieşii eu din fire. Spune-mi, repede, tot ce ştii. Ai auzit desigur vocea unui om care a cîntat în limba spaniolă...

Piticul tăcu cîteva clipe, apoi vorbi:

— Da, am auzit şi eu cîntecul acela. Îmi place spaniola. De aceea l-am ascultat. Dacă vreţi, vă pot spune cine a fost cîntăreţul...

— Da, da, vreau... Spune-mi repede, Habibrah, cine e omul acela şi, iată, capeţi toţi banii pe care-i am la mine, strigai eu plin de nădejde.

N-avui însă răgazul să ascult răspunsul piticului, căci atenţia îmi fu atrasă de strigătul înfricoşător al Mariei, care la apariţia bufonului se retrăsese într-un boschet. Alergai într-acolo şi mă aflai în faţa unui spectacol înspăimîntător. Un crocodil monstruos, cu gura larg deschisă, ameninţa pe un tînăr negru, care o ţinea protector, cu un braţ, pe Maria, iar cu celălalt braţ înfigea un baston de fier în gura monstrului şi-l ţinea la distanţă.

Cînd apărui şi eu, Maria se desprinse şi alergă spre mine, strigînd:

— Am fost salvată de la moarte!

Negrul, văzîndu-mă, se întoarse şi el spre mine. Crocodilul l-ar fi sfîşiat dacă n-aş fi îndreptat carabina spre gura lui larg căscată şi n-aş fi tras două gloanţe, care au ucis fiorosul animal. Cu voce tristă, negrul privi fiara răpusă, privi apoi spre mine şi-mi spuse, cu un accent de disperare în glas:

— De ce l-ai ucis? — apoi, cu paşi mari, se făcu nevăzut în pădure.

Am condus-o spre casă pe Maria, amîndoi încă sub impresia puternicelor emoţii prin care trecusem. Mi-a povestit cele întîmplate: intrase în boschet şi se trezise în faţă cu imensul crocodil. În aceeaşi clipă apăruse negrul acela uriaş — trebuie să fie unul dintre sclavii tatălui meu — şi-i sărise în ajutor.

— De unde a apărut? — o întrebai.

— Din partea opusă celeia de unde s-a auzit cîntecul.

În ciuda acelei precizări am avut impresia că negrul nu era altul decît misteriosul nostru cîntăreţ. Dar Maria îmi risipi bănuiala:

— Trebuie să-i fim recunoscători acestui negru curajos, îmi spuse ea, fără el n-aş mai fi fost acum în viaţă. Tu ai fi sosit prea tîrziu...

Informat despre întîmplare, unchiul îmi făgădui că va acorda libertate acelui negru, dacă-l voi regăsi în mulţimea pestriţă a sclavilor săi.

(Va urma)

MODA

Linia actuală se remarcă prin fusta uşor evazată în partea de jos care se obţine printr-un tablier sau croiala de pe şolduri. Jacheta este în general mai scurtă şi foarte apropiată de linia clasică. Partea de jos uşor rotunjită, mineca mai scurtă, iar garniturile se fac din tigheluri, joc de nasturi sau bieuri colorate din materialul bluzei, fie pepit, fie imprimeu.

Desene de Tanţi PFENNINGS

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Salată a la russe ; antricoate cu ceapă ; compot de struguri.

— Ciorbă de fasole ; papricaş ; gogoşi cu marmeladă.

— Piftie cu hrean ; perişoare cu smîntînă ; turtă dulce.

— Thon ; ciulama de pui cu mămăliguţă ; fructe.

— Supă de zarzavat dreasă cu smîntînă ; pui pane — cartofi prăjiţi ; biscuiţi cu dulceaţă.

— Sufle de cartofi ; cîrnaţi de purcel pe varză călită ; compot de cireşe.

— Scrumbii la grătar cu lămîie ; muşchi la cuptor cu sos de smîntînă ; bezele cu frişcă.

Răspundem cititoarelor

L. I. Bucureşti : Atunci cînd maioneza se taie se poate repara în modul următor : într-o farfurie separată punem o linguriţă de muştar la care adăugăm puţină sare, un vîrf de linguriţă de sare de lămîie şi o amestecăm, încetul cu încetul, adăugînd din maioneza stricată, puţin cîte puţin. Frecăm bine pînă încorporăm toată maioneza tăiată. Nu se mai adaugă untdelemn decît la sfîrşit şi asta numai dacă mai este nevoie.

— Maioneza se mai poate repara frecînd separat un gălbenuş de ou cu puţină sare la care punem, puţin cîte puţin din maioneza tăiată.

— Se mai poate drege maioneza şi în felul următor. Luăm într-o farfurie puţină maioneză tăiată la care adăugăm 2—3 picături de apă rece. Amestecăm pînă s-a dres maioneza din farfurie. După aceia punem, încetul cu încetul, din maioneza tăiată frecînd tot timpul.

— Cînd icrele s-au tăiat procedăm întocmai ca la maioneză adăugînd puţină sare de lămîie dizolvată într-o linguriţă de apă.

— Crema de unt dacă se taie se poate reface în modul următor : frecăm 1—2 gălbenuşe cu 2—4 linguri de zahăr pînă se face spumă (aproximativ 30 de minute). După aceia turnăm din crema tăiată, cîte puţin, peste gălbenuşurile frecate, pînă încorporăm toată crema.

A. M. — Galaţi. Bain-marie este un sistem de fierbere care se aplică preparatelor ce nu trebuiesc puse direct în contact cu focul. Vasul ce le conţine trebuie pus în altul, care conţine apă fiartă (care nu clocoteşte). Apa trebuie să fie la o înălţime de 2 cm. mai jos de marginea vasului ce conţine preparatul. Se aşează vasul în această cratiţă cu apă fiartă, observînd ca în timpul coptului să se adauge apa evaporată din bain-marie. Se aşează în cuptor. Un capac mare acoperă totul, atît vasul cu obiectul de copt, cît şi cratiţa cu apă în care este pusă căci aburul ce se produce sub capac împiedică formarea unei cruste pe deasupra, ceea ce ar fi un obstacol pentru pătrunderea căldurii de deasupra în preparat.

Tot timpul coacerii, apa din vas trebuie să fie fierbinte fără să clocotească. Dacă apa fierbe se scot cîteva linguri de apă şi se înlocuiesc cu apă rece.

SFATURI COSMETICE

Sarea de bucătărie în afară de rolul pe care îl are în prepararea alimentelor şi în alte domenii îşi găseşte aplicaţii şi în cosmetică.

Desigur că nu poate fi utilizată la orice fel de ten ci este indicată numai în cazul unui ten gras, seboreic, cu tendinţă spre acnee. Prin aplicarea procedeului cu sare se urmăreşte activarea circulaţiei sîngelui, tonificarea ţesuturilor şi în special degresarea pielii. În acest scop vom freca obrazul cu puţină sare, fie amestecată cu clăbuc de săpun (dacă obişnuim să ne spălăm faţa cu săpun), fie amestecată cu albuş de ou cu care vom freca obrazul seara înainte de culcare, fie aplicînd acest amestec sub formă de mască.

Nu trebuie să abuzăm însă de acest procedeu pentru a nu degresa prea puternic pielea fapt care atrage neplăcerile respective. Se recomandă de asemenea să nu frecăm pielea prea tare pentru a nu dăuna muşchilor. În aplicarea acestui procedeu vom ţine seama de sensibilitatea tenului şi de gradul de grăsime. În funcţie de aceşti factori vom stabili dacă este necesar să-l practicăm zilnic sau la 2-3 zile.

Sarea poate fi folosită cu succes sub formă de mască incorporată în smîntînă la care se adaugă puţină caolină atît pînă obţinem o consistenţă bună pentru a fi aplicată pe faţă. În afară de procedeele folosite pentru îngrijirea obrazului sarea poate fi folosită cu rezultate favorabile de către persoanele care au mătreaţă şi care se pling de căderea părului. În acest caz se recomandă ca de 2 ori pe săptămînă să-şi fricţioneze rădăcina părului cu următoarea soluţie pe care şi-o pot prepara şi singuri : sare de bucătărie 5 g, chinină 5 g, rom 100 g, apă fiartă 100 g. Înainte de întrebuinţare soluţia va fi agitată bine.

De asemenea este indicat ca la spălatul părului în apa de clătit să adăugăm o lingură de sare.

Băile cu apă sărată sînt reconfortante pentru întregul organism. De aceea se recomandă dacă sîntem obosite să facem o fricţiune cu apă sărată călduţă conţinînd circa 100 g sare la 1 kg de apă Tot aceeaşi cantitate se foloseşte şi pentru băile de picioare atunci cînd am umblat mult şi picioarele şi tălpile ne dor. După 15 minute vom simţi că durerea dispare.

Dacă avem o proastă circulaţie la mîini şi la picioare se recomandă ca zilnic timp de 10 minute să facem băi alternative calde şi reci cu apă în care am dizolvat 150 g. sare. În felul acesta se activează circulaţia sîngelui, predispoziţia spre degerături se atenuează iar unghiile se fortifică.

După fricţionarea corpului cu sare, pielea se degresează. De aceea se recomandă ca persoanele cu pielea uscată să-şi aplice o cremă uscată sau glicerolat de amidon sau chiar o coldcremă.

Anca BOGDAN

NOI ARTICOLE DE UZ CASNIC

Industria uşoară şi comerţul au hotărît asimilarea în producţie a unor articole solicitate de cumpărători. Vă prezentăm cîteva din ele :

Înlocuitorul de piele (p.v.c.) care se fabrică în prezent, înlocuieşte cu succes pielea naturală pentru marochinărie. Pentru 1963, specialiştii au elaborat un nou tip de **înlocuitori de piele (p.v.c. expandat pe tricot)** apt pentru confecţii, încălţăminte şi bineînţeles marochinărie. Noul înlocuitor de piele are o elasticitate mărită şi un tuşeu care imită pielea.

Tot în industria de încălţăminte se vor introduce în fabricaţie în anul 1963 **încălţăminte pentru hotelieri, ospătari, papuci de casă pentru voiaj în plic cu fermoar, bocanci pentru vînători, papuci pentru balet etc.**

În cadrul produselor de marochinărie se vor produce **truse pentru gospodine (pentru ace, aţă, degetare, foarfece), truse pentru perii şi cremă de ghete.**

Şi în industria articolelor de uz casnic va începe producţia unor articole solicitate, ca de pildă : **spălător de geamuri, cuţit pentru cojit ouă, maşină de presat şi stors fructe** (practice şi uşor de mînuit), **suport din tablă cu plasă de asbest pentru fierul de călcat, cleşte pentru zahăr, suporturi pentru şerveţele, umeraşe pliante pentru voiaj etc.**

Ce vom purta primăvara ?

Sînt multe elementele care alcătuiesc moda de primăvară, dar în totalitatea lor ele reuşesc să aducă siluetei feminine ; supleţe, eleganţă, distincţie şi simplitate. Linii pure, simple, nimic încărcat, nimic de prisos, în totul parcă respiră şi se reflectă prospeţimea primăverii.

Taioarele cu jachetele mai scurte, uşor cambrate, de multe ori „bord a bord" lasă să se vadă o bluză imprimată, fie cu imprimeuri mari sau mici „gen cravată". Bluzele sînt cu decolteu simplu sau legate într-o mică eşarfă, cu mîneci lungi ale căror manşete se văd din mînecile taiorului. Fustele, de cele mai multe ori drepte sau uşor evazate, contribuie la alungirea siluetei.

Pardesiile sînt suple, uşoare, cu liniile drepte sau în jos uşor evazate, în general mai aproape de corp. Fără guler, sau cu gulere şi revere înguste. Mînecile şi ele mai înguste, se termină simplu, fie cu şliţuri mici prinse în nasturi sau manşete înguste. Multe tăieturi pe lungimea hainei, clape, buzunare şi tighele. De remarcat ca noutate, nasturii cu suprafeţele netede, mici ca dimensiuni, în format rotund, lunguieţ şi chiar patrat.

Foarte tinereşti sînt două piesele format bolerou, cu cordon din piele. Garnituri din tighele sub toate formele. Rochia „chemisier" care niciodată nu iese din modă, în sezonul acesta este mult preferată, cu mînecă lungă sau fără.

Ţesăturile uşoare din lînă, mătase, in sau bumbac, gabardină, stofele cu desen pepit sau picior de găină, într-un cuvînt sînt preferate ţesăturile şi desenele clasice.

Coloritul se încadrează şi el în această linie. Vom remarca mult culorile calde, pastelate : mult roz, bleu, galben, bleumarin cu alb, negru cu alb şi ca o pată de culoare, roşu ciclamen.

Desene de Raia SOLOMONICA

CURIERUL NOSTRU

M. V. — Adjud. Urmărind rubrica „Părinţi şi copii" aţi remarcat desigur că ea atacă diverse aspecte ale educaţiei copilului, dar lasă şi cititorului posibilitatea de a trage concluzii. Firesţe, concluzii pe care le adaptează la cazul care-l interesează. Veţi înţelege deci că, în general, în materie de educaţie nu se pot oferi reţete. Cu atît mai puţin, pentru fiecare caz în parte. Prin urmare, un articol de felul aceluia pe care-l solicitaţi nu poate fi scris. În ce priveşte articolul publicat, la care vă referiţi, el nu pledează pentru „iertarea" năzdrăvăniilor pe care le comite copilul acasă, ca preţ al preocupării şi priceperii de care dă dovadă la şcoală. Dimpotrivă. Copilul trebuie chemat la ordine cu mare grijă cînd este îndărătnic, dar trebuie şi încurajat (de asemenea cu pricepere) pentru ceea ce face el bun. În articol se subliniia în mod deosebit acest aspect. În el se arată în acelaşi timp că greşesc acei părinţi care neagă orice lucru bun al copilului, numai pentru că acesta face şi năzbîtii.

AMALIE — Este foarte potrivit să vă dedicaţi în totul învăţăturii. Veţi reuşi astfel să uitaţi treptat lucruri care în curînd nu vor mai prezenta nici un interes pentru dv. Totul a fost doar o impresie de moment, apreciată, datorită exagerărilor dv. — ca o mare problemă de viaţă. În fapt este mai bine că s-a terminat totul acum. Demnitatea dv. vă obligă să nu mai cereţi nimic. Şi aşa aţi depăşit unele limite.

NICA B. — Brăila. Sîntem de părere să vă continuaţi studiile la şcolile şi în localităţile în care vă aflaţi. Înţelegem dorinţa dv. dar socotim că ar fi o greşală de neiertat, pe care aţi regreta-o toată viaţa, dacă aţi întrerupe studiile. Ceea ce doriţi se poate realiza în condiţiuni mult mai bune, mai tîrziu. În viaţa unui om, încă doi ani dedicaţi studiilor, constituie nu numai o necesitate dar chiar şi o obligaţie. Măcar atîta răbdare, mai ales cînd este vorba de un ideal înalt, se poate avea.

ARMIN. Locul dv. este în mijlocul celor ce v-au acordat încredere, în mijlocul celor pe care trebuie să-i îngrijiţi şi în slujba cărora trebuie să puneţi toate cunoştinţele dv. Nu părăsiţi linia justă care v-a călăuzit în viaţă pentru unele slăbiciuni de moment. Va fi rău şi pentru dv. şi pentru alţii.

JUCĂRII TEXTILE

Zilele acestea, am zărit în vitrina unui magazin din capitală, un nou gen de jucării extrem de reuşite : pisici jucăuşe, cocoşei în luptă, girafe, elefanţi, cămile, vulpi, maimuţe - acrobat, executate dintr-un material puţin obişnuit pentru aceste articole. Este vorba de un context lucios, vopsit în culori atractive perfect potrivite cu motivele animaliere pe care le reprezintă.

Aceste obiecte destinate micuţilor consumatori, au în interior vată sau dralon care le permit să dispună de fine articulaţii cu al căror ajutor pot să ridice capul, să mişte o lăbuţă şi să întoarcă gîtul într-o direcţie sau alta. Aceste poziţii diferite devin tot mai nostime la fiecare gest al celor ce le minuiesc, fapt care stîrneşte cu uşurinţă rîsul copiilor determinîndu-i să îndrăgească tot mai mult acest nou gen de jucării textile.

Este lucru ştiut că jucăriile, prietene nedespărţite ale copilăriei, sînt mijloace importante cu ajutorul cărora micuţii descoperă şi cunosc mai bine realitatea înconjurătoare. Aceste modele se realizează iniţial în cadrul centrului de creaţie de pe lîngă fabrica „Tricotajul Roşu" din capitală.

Întocmirea de studii speciale în acest sens, perfecţionarea tehnicii de executare a acestor jucării textile ca şi folosirea mai largă a ţesăturilor din relon în confecţionare, ne îndreptăţesc să credem că sortimentele existente vor oferi curînd spre contractare, colecţii bogate.

Adina CONSTANTINESCU

MEDICUL vă sfătuieşte

Primele aplicaţii ale laserului în medicină

„Microbisturiul luminos" în chirurgia oculară

Ultima cucerire a electronicei, laserul sau generatorul cuantic — un puternic producător şi amplificator de lumină — care a produs atîta interes şi a declanşat febrile cercetări şi aplicaţii în toate domeniile, a făcut recent primii paşi în domeniul medicinii practice.

Experimentat pentru prima oară în vara anului 1960, laserul a atras atenţia oamenilor de ştiinţă şi a cercetătorilor din toată lumea, datorită calităţilor cu totul neobişnuite ale razei pe care o produce. Dar ce este laserul ? Aparatul e constituit, în principiu, dintr-un bastonaş de rubin de circa 5 cm. lungime, argintat la cele două capete, conţinînd atomi ionizaţi de crom. Cristalul de rubin este „îmbrăcat" într-un manşon — spirală din tub de sticlă, care joacă rolul de lampă fulger (ca blitz-ul fotografiilor) ce produce la comandă scurte fulgere de lumină verde. La fiecare iluminare a lămpii-fulger cristalul de rubin emite o fîşie de lumină roşie foarte concentrată, subţire şi penetrantă. Diametrul razei luminoase este de numai un micron, dar intensitatea ei e atît de mare, încît depăşeşte de un milion de ori strălucirea luminii roşii emisă de soare, iar presiunea luminii la ieşirea din cristal atinge un milion de atmosfere (în timp ce presiunea unei raze obişnuite de lumină este imperceptibilă). Lumina produsă de laser este coherentă, adică e formată dintr-o undă electromagnetică, monocromatică de circa 7000 A. Datorită calităţilor ieşite din comun ale acestei raze, ea poate să se propage la distanţe astronomice, poate încălzi, topi, suda, metalele cele mai refractare chiar la distanţă sau în vid, poate perfora diamantul, poate acţiona pe suprafeţe microscopice (sudarea în vid a filamentelor unui bec electric) etc.

Care este secretul producerii acestui adevărat „stilet de lumină" ? Iluminarea produsă de lampa-fulger nu face altceva decît „excită" cîţiva ioni de crom conţinuţi în cristalul de rubin, adică le comunică, le transmite energie prin unda electromagnetică (de lumină) care are o anumită frecvenţă (circa 7000 A). Electronii atomilor „excitaţi" — datorită acumulării acestei energii — „sar" de pe orbita lor pe altă orbită care are un nivel energetic mai mare. De aici electronii recad în curînd cedînd energia absorbită, sub forma unei porţii de energie, în cuante de lumină slabă, de aceeaşi frecvenţă cu excitantul.

Aceste cuante de lumină slabă, reflectate de capetele argintate ale rubinului, la rîndul lor excită alţi ioni de crom, aceştia pe alţii şi în felul acesta se declanşează o reacţie „în lanţ" ce determină eliberarea unei foarte mari cantităţi de energie care ţîşneşte din laser sub forma unui fascicol fin de lumină roşie extrem de puternic şi penetrant. Desigur, totul se produce fulgerător.

Aplicaţiile practice ale generatorului cuantic, sînt abia la început.

În domeniul medicinei primele încercări şi succese s-au înregistrat în microchirurgia oculară, unde „stiletul luminos" al laserului, devenit un fel de „microbisturiu" cuantic, a făcut adevărate minuni în extirparea tumorilor vasculare ale retinei. De asemenea în dezlipirile de retină s-au putut executa racolări (realizări) reuşite prin puncte de sudură microscopice făcute atît de rapid încît ochiul nu a avut nimic de suferit.

Succesele obţinute pînă acum, atît în medicină cît mai ales în celelalte domenii, ne fac să credem că vom asista în scurtă vreme la o avalanşă de aplicaţii practice din cele mai interesante şi utile ale acestor raze minunate. Specialiştii preconizează de pe acum că aplicarea ei în cibernetică va permite efectuarea a zeci de miliarde de operaţii pe secundă, iar în telecomunicaţiile terestre va putea transmite peste 40 de milioane de cuvinte pe secundă şi mii de programe de televiziune în culori. De asemenea va putea fi utilizată în telecomunicaţiile interplanetare pe distanţă de ani-lumină, în transportul de energie şi poate chiar la propulsarea rachetelor ultrarapide.

În mai 1962 raza unui laser a fost îndreptată spre partea întunecată a Lunei, unde a produs o pată luminoasă de numai 3,2 km în diametru şi de unde s-a reflectat înapoi pe Pămînt. Deci un firicel de lumină de sute de ori mai subţire decît firul de păr a avut forţa să străbată distanţa de circa 380.000 km pînă la Lună şi să se întoarcă înapoi. Savanţii afirmă că dacă era un om pe Lună în acea clipă el ar fi zărit pe Pămînt un punct luminos de intensitatea unei lanterne de buzunar. Şi aceasta e doar un început. Primii paşi au fost făcuţi. Care vor fi următorii ?

Cardioscopul cu cablu optic

Cercetători sovietici au reuşit recent să construiască un nou şi foarte practic tip de cardioscop (aparat pentru cercetarea interiorului inimii) folosind în acest scop interesantele proprietăţi ale aşa numitului „cablu optic", o noutate tehnică descoperită în ultimii ani.

Dar ce este în fond cablul optic şi în ce constă curiozitatea proprietăţilor pe care le are ?

Cablul optic este... un conducător de lumină, capabil să transmită la distanţă lumina şi căldura.

— Cum adică ? — vor spune unii. Unde s-a mai pomenit aşa ceva ? Un cablu prin care să se conducă lumina (deci imaginile) — aşa cum cablul telefonic conduce curentul electric prin intermediul căruia se pot transmite vibraţiile sonore (deci sunetele) — chiar dacă acest cablu este îndoit, cotit sau răsucit ? Doar lumina se propagă numai în linie dreaptă !

Şi totuşi...

Dar să fim expliciţi. Desigur, lumina se propagă numai în linie dreaptă. Dacă privim printr-un tub un obiect sau un punct luminos acestea vor putea fi văzute numai atîta timp cît tubul se menţine drept, rectilin. Dacă îndoim tubul imaginea nu mai poate fi văzută, lumina nu se mai poate transmite. Pentru anumite necesităţi de ordin practic, care impuneau transmiterea imaginilor pe o traiectorie curbă sau cotită, s-au construit aşa numitele „tuburi optice". Aşa sînt de exemplu periscoapele submarinelor prin intermediul cărora cei din interior pot observa ce se petrece la suprafaţa apei. Aceste „tuburi optice", curbe sau cotite pot transmite imaginile fiindcă sînt prevăzute în interior cu un sistem de oglinzi care reflectă lumina din oglindă în oglindă, de la un cap la altul al tubului. Ele însă au multe neajunsuri : sînt rigide, uşor dereglabile, greu portabile, au dimensiuni mari, construcţii complicate etc.

Cablul optic, însă nu are asemenea dezavantaje. El e flexibil, construcţia lui e simplă fiind analog cablului telefonic cu care l-am asemănat mai sus. Deosebirea constă în aceea că cel telefonic e format din fire metalice de cupru prin care se poate transmite curentul electric iar cel optic e format din fibre flexibile de sticlă foarte subţiri, invizibile cu ochiul liber, care au proprietatea de a transmite lumina. Cu ajutorul cablului optic se poate conduce lumina solară în încăperi întunecoase, în peşteri, se poate explora (poate fi văzut) de la distanţă interiorul unei încăperi, al unei cavităţi sau al unui organ (stomac, inimă, plămîni) dacă la unul din capete se montează o sursă de lumină.

Care este secretul acestei transmisii de lumină ?

Fenomenul se bazează pe proprietăţile curioase pe care le au fibrele de sticlă. În fond fiecare fibră de sticlă este un tubuleţ microscopic al cărui pereţi au proprietatea de a reflecta imaginile întocmai ca sistemul de oglinzi din interiorul „tuburilor optice". Deci fiecare fibră a cablului optic se comportă în esenţă ca un microscopic „tub optic cu oglinzi" conducînd punctul luminos pătruns în tubuleţ de la un capăt pînă la celălalt, indiferent de curbura care i se imprimă.

Imaginea obiectului ce se transmite prin cablul optic deşi „coleasă" punct cu punct (punctele fiind microscopice, desigur) în ansamblul ei apare foarte clară şi în culorile ei naturale.

Cablul flexibil al acestui ingenios cardioscop se poate introduce relativ uşor printr-o vînă pînă în inimă, avînd o grosime de numai 3 mm. El e prevăzut la un capăt cu un puternic sistem de iluminat.

Cu ajutorul noului cardioscop se pot face atît observaţii cu ochiul liber cît şi fotografii sau filmări ale aspectului interior al cavităţilor inimii, documente de un nepreţuit ajutor pentru medicii cardiologi în punerea exactă a diagnosticului în bolile sau anomaliile inimii.

Dr. Mircea OLTEANU

CÎT DOARME ŞCOLARUL ?

Copilul care învaţă trebuie să mănînce bine — toţi părinţii sînt de acord cu aceasta. Uneori, cînd copilul se dovedeşte incapabil de a birui întreaga porţie de pîine cu unt şi abandonează la ultima tartină, se dezlănţuie o adevărată dramă familiară. Dar iată-l pe şcolarul nostru cum nu se clinteşte din faţa televizorului pînă la ultima secundă a programului iar părinţii săi nu mai reacţionează nici pe departe în acelaşi mod „Să nu-i stricăm pofta copilului, s-a făcut destul de mare, merge la şcoală !"

Şi totuşi lipsa de somn, pentru copilul de vîrstă şcolară, este chiar mai periculoasă decît lipsa de hrană. Menţionăm în acest sens o experienţă : trei ciini mici au fost complet lipsiţi de hrană dar lăsaţi să doarmă pe săturate. Alţi trei cîţei au primit de mîncare la discreţie dar au fost împiedicaţi să doarmă. Ciinii flămînzi, bineînţeles foarte slăbiţi, au continuat să trăiască, în timp ce ciinii sătui dar nedormiţi au murit cu toţii.

Somnul reprezintă o necesitate vitală pentru organismul şcolarului, ca şi pentru organismul oricărui om. Numai prin somn sistemul nervos se reface după solicitările din timpul zilei, îşi redobîndeşte întreaga sa capacitate funcţională. De aceea, asigurarea în primul rînd a unui somn suficient ca durată trebuie calculată cu precizie de părinţi, pe baza următoarelor indicaţii :

— Şcolarul mic (7-11 ani la fete, 7-12 ani la băieţi) are nevoie de 10-11 ore de somn pe zi.

— Şcolarul mijlociu (12-14 ani la fete, 13-15 ani la băieţi) trebuie să doarmă 9-10 ore.

— Şcolarul mare trebuie şi el să doarmă 8½-9 ore.

După cum se vede, la toate grupele de virstă, şcolarul are nevoie să doarmă mai mult decît adultul, căruia îi sînt suficiente 7-8 ore de somn din cele 24 de ore ale zilei.

Se mai cuvine a da atenţie momentului culcării, care nu trebuie să depăşească ora 21, la şcolarul mai mic, şi ora 22 la şcolarul mai mare.

Obişnuinţa culcării şi trezirii la aceleaşi ore aduce mari foloase : şcolarul adoarme mai repede şi se trezeşte mai uşor, odihnit şi bine dispus.

La grija pentru satisfacerea cerinţelor de ordin cantitativ se adaugă unele măsuri referitoare la calitatea somnului. Le reamintim pe scurt. Este vorba de aerisirea camerei timp de 10-15 minute înainte de culcare (cînd se va face cald geamul va rămîne deschis toată noaptea) ; izgonirea cu mare grijă a ultimelor rămăşiţe de fum de tutun ; evitarea supraîncălzirii camerei şi a plapomei prea călduroase. Somnul pe lumină sau în sunetele aparatului de radio nu e la fel de odihnitor, chiar dacă s-ar părea că şcolarul nostru doarme atît de adînc încît nu l-ar deranja nici un fel de zgomote. În sfîrşit, între masa de seară şi culcare este preferabil să existe un interval de cel puţin 30-60 de minute.

Din cînd în cînd este bine să se urmărească cum doarme copilul. Dacă se observă că somnul este agitat şi copilul vorbeşte în somn sau are momente de spaimă, strigă şi se ridică în capul oaselor, e nevoie să se cerceteze cauza care a determinat tulburarea echilibrului psihic al copilului. Această cauză poate fi legată de evenimente survenite la şcoală, de care părinţii n-au ajuns încă să afle. Uneori, însă, nu trebuie căutat nici prea mult, nici prea departe pentru a descoperi cauza reală chiar în sînul familiei.

Măsurile simple enumerate mai sus trebuie considerate în lumina consecinţelor posibile ale deficienţelor privind cantitatea şi calitatea somnului. Aceste consecinţe se manifestă mai curînd sau mai tîrziu sub forma oboselii şi a surmenajului. Copilul nu mai poate fi atent la lecţii, se concentrează mai greu, învaţă fără spor şi are nevoie de un timp crescut pentru a-şi face datoria de şcolar. O dată angajat pe această pantă, copilul începe să întîrzie seara cu pregătirea lecţiilor, îşi scurtează timpul de somn şi astfel se constituie un adevărat cerc vicios, cu urmări dintre cele mai supărătoare.

În concluzie, adresăm părinţilor următoarea rugăminte : analizaţi sub toate aspectele cît şi cum doarme copilul. Începeţi prin a socoti exact durata somnului. Dacă nu vă iese socoteala, nu spuneţi niciodată că se poate merge mai departe aşa, sub cuvînt că „Nicuşor nu se simte deloc obosit", „e mai rezistent ca alţii", „altfel nu e posibil" etc Nu spuneţi nici „ei, o jumătate de oră în minus nu contează". Dimpotrivă, pentru şcolar contează foarte mult chiar şi o jumătate de oră de somn. Să nu-l lăsăm să o piardă.

Dr. Al. GHEORGHIU

Despre toate pentru toți!

ADINA BOGHICI, din București: „Se pare că Michelangelo scria poezii... M-ar interesa să aflu amănunte" „

Michelangelo a fost un poet de talent. Temele principale ale poeziei sale sînt desprinse din realitățile în mijlocul cărora trăia, fiind străbătute de un sentiment anticlerical. O altă temă, mereu reluată, este nețărmurita sa admirație pentru Dante, iar altă temă, menită să distrugă falsa imagine despre solitudinea și mizantropia lui Michelangelo, este aceea a dragostei, care se oglindește, mai ales, în versurile dedicate iubitei sale — Vittoria Collona, cea mai de seamă poetă italiană a secolului al XVI-lea. Este demn de relevat răspunsul dat de Michelangelo madrigalului unui literat contemporan, Strozzi, care îi elogia celebrele statui „Ziua și Noaptea": **Noaptea pe care tu o vezi atita de frumos dormind, a fost de un înger sculptată în piatra aceasta și pentru că doarme, trăiește; trezește-o dacă nu crezi, și-ți va vorbi".** Acest elogiu sublinia realismul operei lui Michelangelo, care îi răspunde, însă, cu versuri pătrunse de durere, copleșit de a vedea întreaga Italie subjugată de străini și

strivită de tiranie: **„Scump îmi e visul și mai mult ființa de piatră, cît timp nenorocirea și rușinea mai dăinue; să nu văd, să nu aud e pentru mine un mare noroc, de aceea nu mă trezi. Vorbește încet".**

Tovarășii BESLEGEANU ALEXANDRU din Călărași; ALDEA TIBERIU din Mediaș; FLUIERAȘU DUMITRU din Cîmpina; N. GH.ȘTEFAN din Craiova și EMIL ONICĂ din Giurgiu, ne roagă să publicăm cîteva date despre caracteristicile și întrebuințările „lăptișorului de matcă".

Lăptișorul de matcă este o substanță secretată de glandele salivare ale albinelor tinere (doici), după împlinirea vîrstei de 7 zile — cînd aceste glande sînt complet dezvoltate, fiind capabile să hrănească, în condițiuni optime, larvele și în special cele de matcă (regină). Secreția se produce pînă la vîrsta de 15 zile. Lăptișorul de matcă se prezintă ca o substanță de consistența și culoarea laptelui condensat, asemănător cu o pastă. Are un miros caracteristic deosebit, puțin aromat, gust foarte acid și astringent. Substanțele uscate ale lăptișorului de matcă conțin proteine, grăsimi și zahăr invertit. Atunci cînd este proaspăt recoltat, el conține vitaminele A, B_1, B_2, B_6, C și E. Lăptișorul de matcă mai conține 2,84% substanțe nedeterminate, care sînt presupuse a fi importanți factori vitali. Savanții sovietici — printre care prof. V. I. Poltev — arată că lăptișorul de matcă prezintă însușiri de înaltă valoare nutritivă, prin elementele cunoscute sau încă necunoscute, pe care le conține și care sînt absolut necesare organismului omenesc sau al animalelor domestice. Diverși alți cercetători consideră că lăptișorul de matcă este un izvor natural, conținînd toate acele substanțe capabile de a frîna procese timpurii de îmbătrînire în organismul uman și de a dărui omului o prospețime tinerească prelungită și deci forță de muncă sporită. Lăptișorul de matcă se administrează în cazuri de anemii, intoxicații, artritism, gută și, în general, în boli de uzură. De asemenea, el joacă — în ultimul deceniu — un rol important în cosmetică.

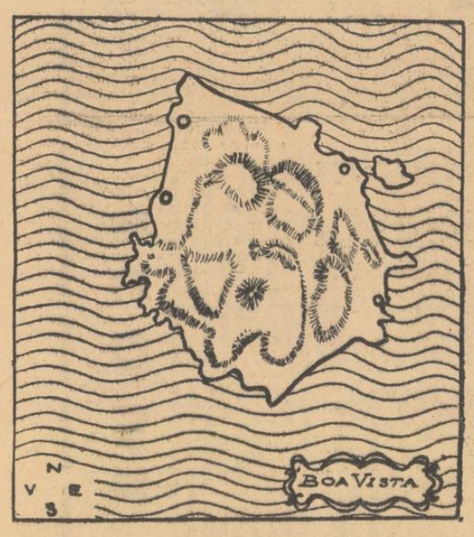

MIRCEA MIHALȚIANU, elev din Satu Mare, ar vrea să cunoască cîteva date despre insula Boa Vista din arhipelagul Capului Verde.

Boa Vista, cea mai săracă insulă din arhipelag, face parte din grupul „insulelor de sub vînt", situat la cca. 500 km distanță de Capul Verde — cel mai înaintat punct al coastei nordvestice africane — avînd o suprafață de cca. 450 km². Arhipelagul a fost descoperit între anii 1456—1460, cu prilejul unor călătorii întreprinse de italianul Luigi Cada-Mosto, din însărcinarea portughezilor, a căror colonie a rămas pînă în zilele noastre, fiind declarată „provincie de peste mări". Se presupune că aceste insule — de origine vulcanică — sînt piscurile unei vechi protuberanțe a continentului african, care se întindea pînă la insulele Canare. Locuitorii insulei Boa Vista, în număr de circa zece mii, sînt de rasă neagră sau mulatri. Indigenii se ocupă cu extragerea sării, întrebuințînd metode primitive. Pe lîngă agricultură (porumb — bumbac — ricin) și pescuit, munca în salinele ce nu le aparțin reprezintă unica resursă a băștinașilor. Animalele domestice europene au fost lesne aclimatizate. Clima este caldă și nesănătoasă: ploile deluviene alternează brutal cu seceta, distrugînd adeseori recoltele, astfel că mediul nu predispune la romantism...

Dr. ȘTEFAN GEORGESCU, din București, ne scrie: „M-ar interesa să știu în cîte exemplare i-a tipărit puterea sovietică pe autorii Mihail Șolohov, Maxim Gorki și Vladimir Maiakovski"

Șolohov a fost tipărit în 37.000.000 exemplare; Gorki — în 99.000.000 ex., iar Maiakovski — în 44.000.000 exemplare. Credem că v-ar interesa să aflați, cu acest prilej, că Cehov a fost tipărit în 50.000.000 ex., Pușkin — în 98.000.000 ex., iar Lev Tolstoi — în 105.000.000 ex., în timp ce Lenin a fost editat de 8.300 ori, tipărit fiind în 316.000.000 exemplare. O bună parte din aceste tiraje se găsesc în cele 400.000 biblioteci ale Uniunii Sovietice.

RIK AUERBACH

La deschiderea sezonului fotbalistic

— Cine are cereri urgente sau... un bilet în plus la meciul de mîine, să treacă înainte...

— Am făcut imprudența să cobor și acum nu mai pot urca...
— Nu te necăji, îl iei pe următorul!
— Nu mai spune! Eu sînt șoferul!...

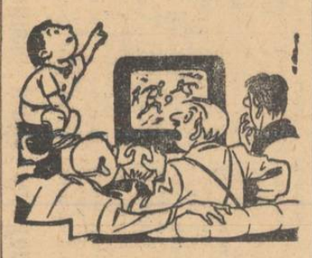

— Tăticule, nu se vede nimic!
— Da' unde te uiți???
— N-ai auzit: „egalarea plutește în aer"?

FRED GHENĂDESCU

— Începînd de poimîine, în fiecare luni vom ține o ședință de analiză.
— Și ce facem cînd se joacă în cursul săptămînii?...

NELL COBAR

FABULE SPORTIVE

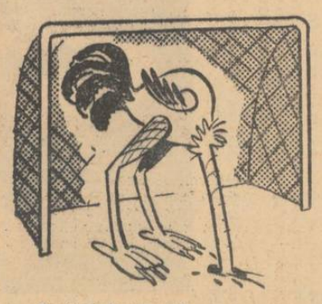

Pericol la poartă...

— Cică avem avantajul terenului! Poftim, o galerie atît de mută n-am pomenit în viața mea...

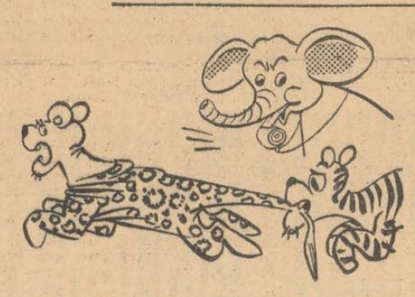

PANTERA: — Fault! Mă trage de tricou...

— Ceea ce îl face atît de periculos în fața porții este că nu poți ști niciodată cu ce picior trage!

— Poftim, aleargă ca o locomotivă pe tot terenul și cînd ajunge în fața porții se pierde...

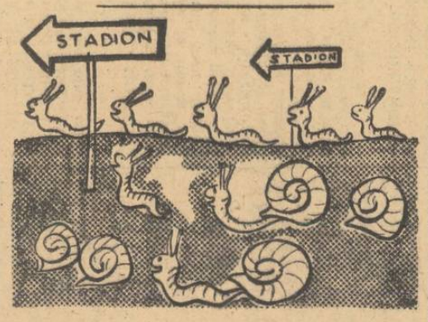

Fotbalul îi scoate pe toți din casă!

REBUS SCRIS

ORIZONTAL: 1) „Strofe scrise pe un..." de Alecsandri — Scrise în grabă 2) Maestru al scrisului românesc, autorul poeziei „Albumul" — La sfîrșitul caietului! 3) Scrise cu dermatograful — Loc de muncă pentru scriitori 4) Pană — Dă lucrări scrise 5) Ghiozdan — Faptul de a da naștere unei scrieri (fig.) 6) Despre el se scrie cel mai mult în carte — Literă grecească 7) Prinde la colț hîrtii scrise — Scris de vînzător, citit de casier și achitat de cumpărător — General polonez (1794-1850). 8) Țarină (Dim. pop.) — În bulin! 9) Operele scriitorilor. 10) Redus — Scriu lucrări de control trimestriale 11) Unul! — Copiat 12) În ele sînt înscrise toate cuvintele.

VERTICAL: 1) Pene de scris — Marcă de hîrtie și plicuri pentru scrisori 2) Înainte de amiază, scris pe scurt — Autorul unei celebre scrisori buclucașe 3) ...Veda, veche scriere indiană — A folosi cele patru operațiuni 4) A scris pe note „Doina" lui Alecsandri — Adevărați 5) Dă nuanța dorită în desen și pictură — În scrierile sale a descris cu măiestrie marea și pe marinari 6) Încercare — Cerneală pentru corectarea lucrărilor scrise — În mijlocul creioanelor! 7) De ce? — De scris acasă 8) Cînd reprezintă bani, se scriu în cifre și litere — Hap 9) Poem scris de V. Hugo — Radieră în stil mare 10) Darea de dispoziții scrise executabile post mortem — Părinte, tată, în scrierile vechi 11) Literă grecească — Nume masculin — Jumătate din penițe!

Julieta FLOREA

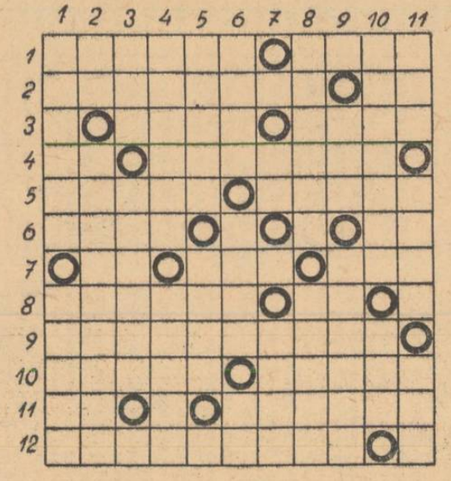

Drumuri

ORIZONTAL: 1) Bate drumurile — Deschide drum norocului. 2) Modifică drumul trenurilor. — Alături cu drumul. 3) A pierde drumul — „Din serie de vrei să te cunoști/ Fugi de cărări și nu ...în temple". (M. Beniuc — „Drum în sus"). 4) Zeu nordic — A arunca pe drumuri. 5) Nu se găsesc pe toate drumurile — Epoci — Pronume 6) Cuvînt care te poartă pe drumuri — Tudor Bianu. 7) Drumuri bătătorite de care — Insulă lîngă Noua Guinee. 8) Codașe în sport! — Drumuri urmate de un vehicul — La marginea drumului 9) Nu văd drumul — Aspru 10) Își urmează drumul în jurul soarelui — A găsi drumul. 11) Nume de fată — Castel pe drumuri de munte — Măsură de greutate chineză. 12) Merg pe drumuri fără pulbere — „Infracțiuni" la drumul drept!

VERTICAL: 1) Drum îngust — Imperiu a cărui capitală era țința tuturor drumurilor. 2) „Mai lungă-mi pare calea acum la-ntors..." (V. Alecsandri — Sergentul) — Drum citadin 3) Drum secundar — Viteaz 4) A brăzda pămîntul — Titlu onorific acordat pentru activitate deosebită 5) Diminutiv masculin — Prind — Întreb de mamă! 6) Ileana alintată! — Soarele la egipteni 7) Luate din mers! — Drum bun! — Afluent al Dunării 8) Își croiesc drum în viață — Drum de fier 9) Drumul Gorjului! — Fiul lui Noe 10) Ales — Vehicul care face un drum dus și întors (pl.) 11) Tragere la țintă — Drumul parcurs într-o călătorie. 12) Camere — Nu mai ține la drum lung!

Adrian TOPALĂ

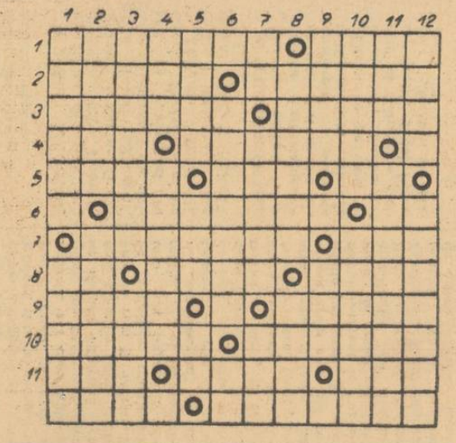

Patru oameni și o ladă

Patru oameni chinuiți, semănînd cu niște lunatici, au ieșit din jungla sălbatică. Ei mergeau înainte, mereu înainte, mînați parcă de biciul necruțător al supraveghetorului. Barba le era încîlcită, pielea plină de vînătăi, lipitorile prinse de ei le sugeau sîngele ziua și noaptea.

Se urau unul pe altul, așa cum se pot uri oamenii legați doar prin lanțurile unei datorii insuportabile și deținuți în închisoarea verde a junglei, unde potecile duc prin iad și par nesfîrșite ca veșnicia. Cu fiecare oră, tot mai insuportabilă devenea și lada cea grea, pe care ei o duceau însă cu grijă, ca pe o comoară neprețuită.

— Noi trebuie să ducem descoperirea lui Marcgraf pe țărm, — repetau ei. A fost un flăcău bun. I-am promis-o.

Nu pomeneau nimic de recompensa care îi aștepta la capătul drumului, dar fiecare ținea minte și se gîndea la ea.

L-au urmat pe Marcgraf în acest iad verde, pentru că el le-a plătit bine înainte. Dar apoi, el a murit. O boală tropicală, necunoscută lor, a pus capăt pasiunii lui Marcgraf pentru geologie.

Însoțitorii lui Marcgraf l-ar fi înțeles mai bine, dacă el ar fi căutat aur. Dar geologul le-a spus zîmbind:

— Există substanțe mai valoroase pentru știință decît aurul.

Mai tîrziu, cei patru au ajuns la concluzia că Marcgraf a fost înfrînt — el și-a găsit în junglă doar moartea. Dar era cu totul altfel: lada pe care le-a încredințat-o s-o ducă pe țărm era foarte grea.

Savantul a făcut lada din scînduri grosolane, a ambalat-o el însuși și a sigilat-o pe ascuns, ferindu-se de ei toți.

— Vor fi necesari patru oameni, vă veți schimba și o veți duce cîte doi, — a spus Marcgraf. Vreau ca fiecare dintre voi să-și dea cuvîntul că lada va fi adusă neatinsă. Deasupra stă scrisă adresa. Ceea ce se găsește în ea va fi mai prețios decît aurul, dacă veți duce lada pe țărm și o veți da prietenului meu, profesorul McDonald. Faceți aceasta și vă încredințez că veți fi recompensați.

Povestire de Leslie Gordon Bernard (S.U.A.)

Ei au promis, pentru că savantul murea și pentru că îl stimau. Cu forța pasiunii sale, Macgraf îi stăpînea, îi silea să trăiască în pace atunci cînd ei, înjurîați de monotonia insuportabilă a junglei, erau gata să se repeadă unul asupra altuia

Marcgraf le-a zîmbit și a murit. A făcut aceasta liniștit, așa cum făcea aproape totul — acest savant în vîrstă, de care erau atît de atașați. L-au înmormîntat în inima junglei, s-au descoperit și studentul Barry a rostit cîteva cuvinte din slujba de înmormîntare pe care și-a amintit-o. Cînd peste mormînt au zburat bulgării de pămînt, pădurea inaccesibilă li s-a părut și mai întunecată și mai imensă. Fiecare din cei patru a devenit parcă mai mic, s-a strîns, a simțit singurătatea și neîncrederea față de tovarăși; parcă au simțit că acum, cînd nu mai există Marcgraf, fiecare se va gîndi numai la sine.

Formau un grup ciudat: studentul cu ochelari Barry, zdravănul irlandez McCreade — bucătarul, bețivul Johnson, pe care Marcgraf l-a scos dintr-o tavernă din port și l-a convins să-l urmeze și Jim Saxe — un marinar care povestea adeseori despre patria sa, deși de mult nu mai fusese acolo.

Saxe avea o busolă și o hartă și în timpul popasurilor scotea harta și o studia. Înfigea degetul murdar în hartă și spunea:

— Aici trebuie să ajungem.

Pe hîrtie, aceasta părea simplu....

Lanțul junglei se strîngea tot mai mult în jurul lor. Le lipsea foarte mult Marcgraf, care întotdeauna îi încuraja; le lipsea omul care, chiar și în haosul junglei, nu-și pierdea cumpătul și întotdeauna se pricepea să-i convingă de necesitatea de a merge înainte. La început vorbeau între ei; sunetul propriilor lor voci le dădea curaj. Dar, curînd convorbirile au început să-i obosească, s-au transformat într-o povară; acum li se părea că din cauza lor blestemata de ladă devine și mai grea...

Și atunci asupra celor patru s-a lăsat o tăcere apăsătoare. Pe măsură ce forțele le scădeau lada devenea tot mai grea. Și totuși ea era permanent o realitate, în timp ce restul era treptat cuprins de vălul neverosimilului, lada le menținea forța voinței. Lada îi lega atunci cînd erau gata să se despartă și să plece în direcții diferite. Lada îi zorea, silindu-i să meargă înainte.

Și deși o urau, așa cum urăște ocnașul lanțurile, o ţineau așa cum voise Marcgraf.

Se supravegheau pe ascuns, apărînd încărcătura sfîntă. De ea se puteau apropia numai cîte doi, pentru a o ridica și pentru a o duce încă o milă chinuitoare.

Și iată, a venit ziua cînd zidurile verzi ale pădurii s-au dat în lături. Și iată-i, în sfîrșit, ducînd toți patru lada de-a lungul străzii unui sat și oamenii îi priveau din urmă. Toți patru se clătinau istoviți peste puteri.

Acum nu le rămînea decît s-o predea.

Și totuși, cînd au aflat unde îl pot găsi pe profesorul Mc. Donald și au văzut un omuleț uscățiv, cu un costum alb, vechi, ei au triumfat, ridicîndu-se deasupra gîndurilor și intereselor pur personale și mîndrindu-se cu faptul că, cu toții laolaltă, și-au ținut cuvîntul, au făcut ceva foarte important.

S-au odihnit, profesorul McDonald le-a dat să mănînce și ei i-au povestit despre Marcgraf, despre moartea lui și despre promisiunea lor.

Primul a adus vorba despre recompensă Johnson, lîngîndu-și cu lăcomie buzele.

Bătrînul a ridicat jenat din umeri.

— Eu n-am nimic. — le-a spus el. Nu am cu ce să vă recompensez. Marcgraf a fost prietenul meu. A fost un om inteligent. Mai mult decît inteligent, — a fost un om bun. Dv. nu v-ați trădat cuvîntul pe care i l-ați dat. Vă mulțumesc pentru aceasta.

Johnson îl privi ironic:

— În ladă, — spuse el, — în ladă.

— Lada, — repetă cu speranță, aidoma unui ecou, Saxe.

— În sfîrșit ați spus ceva bun — a spus McCreade.

— Deschideți lada, — au cerut ei.

Au deschis-o cu toții și tot așa i-au scos conținutul.

— O bucată de lemn, încă o bucată de lemn. Ce glumă mai e și asta? — spuse indignat Johnson.

— Aici este ceva, l-a întrerupt Saxe. — Am auzit ceva zăngănind. Am auzit asta încă în timp ce duceam lada.

Ei s-au aplecat deasupra lăzii, creierul lor lucra febril, ei căutau să-și memoreze substanțele descoperite de știință cu o valoare neprețuită. Bătrînul scoase din ladă bucăți de piatră și le aruncă pe pămînt.

— Gunoi, — spuse el uimit, încercînd să ghicească sensul atribuit acestui lucru de Marcgraf.

— Gunoi! — repetă Saxe.

Atunci explodă McCreade, bucătarul:

— Eu întotdeauna m-am gîndit că el este anormal. Și ne-a spus: ceea ce este în ladă este mai scump decît aurul.

— Nu, — interveni vioi Barry. Îmi amintesc cuvintele lui. El a spus: „Ceea ce se găsește în ea va fi mai prețios decît aurul, dacă veți duce aceasta la prietenul meu, profesorul McDonald, pe țărm".

Barry îi cuprinse pe toți cu privirea: pe irlandezul cel zdravăn, bucătarul; pe Saxe, marinarul care cîndva va putea să plece acasă la copiii și soția sa; pe Johnson, bețivanul din port.

Apoi se gîndi la curtea universității, înverzită primăvara, la fata care îl așteaptă; se gîndi și la jungla din care ieșiseră — acest iad verde; își aminti cu cîtă perseverență au luptat cei patru oameni cu jungla, căutînd să îndeplinească promisiunea, patru oameni pe care i-a unit și i-a salvat lada încredințată. Acesta a fost darul lui Marcgraf.

ȘAH

Partida circuit

1. e2-e4 (Nicolau), e7-e5 (Seimeanu)
2. Cg1-f3 (Troianescu), Cb8-c6 (Reicher)
3. Nf1-b5 (Urseanu), Nf8-c5 (Drimer)
4. c2-c3 (Braunstein), Cg8-f6 (Ghițescu)
5. 0—0 (Rotaru), 0—0 (Rădulescu)
6. d2-d4 (Nacht), Nc5-b6 (Partoș)
7. d4 : e5 (Radovici), Cf6 : e-4 (Soos)
8. Dd1-d5 (Günsberger), Ce4-c5 (Nicolau
9. Nc1-g5 (Reicher), Dd8-e8 (Troianescu)
10. Cb1-a3 (Urseanu), a7-a6 (Rotaru)
11. Nb5-c4 (Partoș), Cc5-e6 (Braunstein)

Am rugat să continue partida, din poziția care poate fi urmărită pe diagrama de mai sus pe maestrul sportului Th. Ghițescu. El a jucat

12. Ta1—e1,

comentînd în felul următor mutarea sa:

„În poziția din diagramă, albul mai putea încerca un alt mod de a exploata avantajul de spațiu pe care îl deține și anume **12. De4,** însă după **12... Ce7** (și nu 12... C:g5; 13. C:g5, g6 14. Dh4 cu atac decisiv) **13. Nd3, Cg6** negrul menține echilibrul. Mutarea **12. Ta—e1** s-a întîlnit în partida Vasiukov — Toluș (meciul Leningrad — Moscova 1960) în care s-a continuat **12... C:g5 13. C:g5, De7 14. Dd2, h6** (la 14... C:e5 urmează 15. N:f7+, T:f7, 16. C:f7, R:f7, 17. Df4+) **15. Cf3, Nc5!** (la 15... d6 16. e:d6, D:d6 17. D:d6, c:d6 18. Nd5 urmat de Ca3-c4 cu avantaj pentru alb) **16. b4!?** (altfel negrul egalează jocul cu d7-d6) **16... C:b4 17. c:b4, N:b4 18. Dd3, N:a3 19. Te4, Nc5 20. Th4, d5 21. N:d5, Td8 22. N:f7+, R:f7 23. Dh7, Re8 24. e6, N:e6 25. Tel, Td6 26. Te4, Tad8.** Acesta este stadiul actual al teoriei acestei variante. Evident, jocul poate fi întărit atît pentru alb cît și pentru negru, prin contribuții cu caracter personal, lucru pe care-l pot face, de altfel, cei care vor executa de acum înainte mutări în partida-circuit. O astfel de contribuție, constituie, cred, unul din argumentele care justifică disputarea partidei de față".

Albul joacă și dă mat în 3 mutări.

Poziția de control. Alb: Rg1, Dh3, Nc8, Ca7, Cb5, pioni b4, c6, d3, f6 și g2 = 10 piese; negru: Ra6, Db8, Tb7, Ca8, pioni b6 și f7 = 6 piese.

ALB: ȚĂRANU C.
NEGRU: SZABO EUGEN

Jucată prin corespondență în cadrul „Cupei Magazin".

1. b4, e5
2. Nb2, d6
3. e3, a5
4. b5, a4
5. c4, Cd7
6. d4, Cf6
7. Cf3, e4
8. Cd2, Cb6
9. Cc3, a3
10. Nc1, Nf5
11. Db3, d5
12. c5, Cd7
13. Na3, b6
14. Nb2, bc5
15. Cd5, cd4
16. Nd4, Nd6
17. Nc4, 0-0
18. Cf6, gf6
19. a4, Ne5
20. g2-g4, N:d4
21. E:d4, e3
22. 0-0, ed2
23. g:f5, Cb6
24. d5, Rh8
25. a5, De7
26. Dc3, Cd7
27. Rh1, Dc5
28. d6, Ce5
29. d:c7, Dc7
30. Ta4, Tf8 — d8
31. Dc3-c2, Dc7-b7 și albul cedează.

Concurs de pronosticuri: Botvinnik sau Petrosian?

Începînd de săptămîna viitoare, iubitorii șahului din întreaga lume vor fi în „alertă": la Moscova începe mult așteptatul meci pentru titlul de campion mondial între actualul deținător Mihail Botvinnik și candidatul la titlu Tigran Petrosian.

De bună seamă că pasionații tablei cu 64 patrate își pun întrebarea (și caută să răspundă la ea) „Cine va învinge?". Strălucitul Botvinnik, care, pînă acum, a reușit să-și mențină titlul după asalturile date în decurs de 15 ani de Bronstein, Smîslov și Tal? Sau mai tînărul său adversar cu două decenii, „tigrul din Erevan", cum i se mai spune lui Petrosian, jucător reputat de mare forță, strălucit cîștigător al ultimului turneu al candidaților? Și cum va evolua întîlnirea?

Ca și la precedentul meci la titlul mondial, revista „MAGAZIN" instituie un concurs de pronosticuri la care participanții sînt invitați să dea răspuns următoarelor întrebări:

1) CINE VA FI CAMPION MONDIAL LA SFÎRȘITUL MECIULUI BOTVINNIK-PETROSIAN?

2) CARE VA FI SCORUL DUPĂ PRIMELE 12 PARTIDE?

3) CARE VA FI SCORUL FINAL AL ÎNTÎLNIRII?

Răspunsurile se vor trimite pe adresa „MAGAZIN", București, oficiul poștal 33, pînă la 22 martie, data poștei. Plicurile vor purta mențiunea „Pentru rubrica de șah — concursul de pronosticuri".

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

NE VIZITEAZĂ

Venind în țara noastră pentru perfecționare în arta dirijorală, cunoscuta dirijoare poloneză Danuta Kolodziejska va apărea, la 20 martie, la pupitrul orchestrei Cinematografiei, în cadrul concertului simfonic ce va avea loc în sala Ateneului R. P. Romîne. Danuta Kolodziejska a activat în

Polonia ca violonistă și șef de orchestră în Filarmonica din Stettin, Kattovice și Kielce. În afară de aceasta a dirijat numeroase orchestre poloneze din Varșovia, Poznan, Krakovia, Lublin. Este o mare admiratoare a creației de muzică romînească contemporană, dirijînd în Polonia numeroase lucrări romînești în primă audiție, între care, Preludiul simfonic de Ion Dumitrescu. Solist al concertului din 20 martie va fi pianistul maghiar Istvan Antal. În program lucrări de Brahms, Beethoven, George Enescu.

• BREVIAR • BREVIAR •

O îndrăgostită de muzica ușoară românească: Dorina Drăghici

Încă din vestiar m-au întîmpinat acordurile unei melodii... În fața pianului artista emerită Dorina Drăghici și Roxana, fiica ei, învățau un nou cîntec de muzică ușoară romînească.

Deocamdată e numai o melodie, ne spune Dorina Drăghici, „Cîntecul întrebărilor" pe care compozitorul Elly Roman — l-a scris — pe versurile poetului Ion Brad. Mă străduiesc să-i dau o cît mai adecuată interpretare, astfel, încît el să ajungă la inimile acelora pentru care a fost scris. Lansarea unui nou cîntec de muzică ușoară românească înseamnă pentru mine o adevărată mîndrie.

— Cîte cîntece ați lansat pînă azi ?

Dorina Drăghici zîmbi.

— Ar fi foarte greu să încerc să le număr. Dar, sigur cîteva sute.

— Și din acestea cîte au fost melodii de peste hotare ?

— Unul singur. Cîntecul italian „E miezul nopții" de Cazzoli. La ce bun aș cînta muzică străină, cînd muzica noastră mi-a dat satisfacții deosebite ? Să amintesc numai cîteva din aceste cîntece : „Mărinică" de H. Mălineanu, „Troița, troița" de Elly Roman, „Dragi îmi e bădița cu tractorul" de Ion Vasilescu, „Cine mi-e drag mă așteaptă" de Gherase Dendrino, „Prima poezie" de N. T. Kirculescu, „Ce drăguț îmi răspunzi „alo" de George Grigoriu. Ani de zile, poștașul mi-a adus de la muncitori, colectiviști, elevi, scrisori pentru... Mărinică. Prin unele mi se cerea textul și muzica, dar majoritatea îmi povesteau întîmplări ale eroului; cîntecului, cum a ajutat el ca mulți codași să se îndrepte, devenind fruntași. Și vă dați seama că fiecare rînd primit înseamnă pentru mine o bucurie.

În turneele pe care le-am făcut peste hotare, în U.R.S.S., Ungaria și Polonia am cîntat muzică de compozitori romîni și vă asigur că ea s-a bucurat de o caldă apreciere din partea zecilor de mii de spectatori. Unele compoziții romînești sînt foarte cunoscute în toate țările unde am cîntat. Pentru aceasta este însă nevoie de o condiție.

— Care ?

— Cîntăreții să fie foarte exigenți: atît în ceea ce privește felul de a interpreta cît și în alegerea melodiilor. Sînt însă și multe cîntece, din păcate prea multe, fără melodie și cu căror texte n-au nici un conținut, „Vorbe goale pe vocale". Mă feresc să cînt aceste melodii care nu folosesc nici compozitorilor, nici mie și nici mai ales, spectatorilor. Studiez multă vreme interpretarea pe care care trebuie s-o dau cîntecului. Stau de vorbă cu creatorii lui și încerc să redau cît mai plastic limbajul notelor.

A trebuit să întrerup convorbirea cu Dorina Drăghici, convorbire acompaniată discret la pian de mîeuța Roxana. Corzile pianului vibrau tot mai puternic, semn că viitoarea cîntăreață era neîndatoare să-și continue lecția întreruptă.

Sandu MARIAN

Tony Renis — acuzat de plagiat

Onstanță județeană din Milano a avut de rezolvat zilele trecute acțiunea intentată de compozitorul italian Frustaci tînărului cîntăreț și compozitor de muzică ușoară Tony Renis (autorul cunoscutei melodii „Quando, quando"). Frustaci își acuză confratele că i-a plagiat o compoziție a sa atunci cînd a compus cîntecul *„Uno per tutte"* („Unul pentru toate") care a cucerit prietenul I la Festivalul San Remo 1963. Este interesant că și un compozitor iugoslav a depus o plîngere similară împotriva lui Renis, iar într-un ziar italian un critic muzical îl învinuiește pe tînărul compozitor că a copiat o veche melodie pe care Irving Berlin a compus-o în 1914.

Procesul de la Milano nu a fost încă terminat, dar discurile cu noua melodie premiată a lui Tony Renis au și început să facă ocolul lumii.

Matineu poetic G. Topîrceanu

Teatrul Național „I. L. Caragiale" continuă organizarea matineelor poetice. O asemenea manifestare va avea loc duminică 24 martie, ora 10 dimineața, în sala Palatului R. P. Romîne, intitulată „Matineu poetic G. Topîrceanu". Cu acest prilej va conferența scriitorul Mihail Gafița. Își vor da concursul : Celia Dima, Ion Manu, Raluca Zamfirescu, Valeria Gagialov, Cristina Bugeanu, Elena Aramă, Draga Olteanu, Ileana Iordache, Didona Popescu, Eliza Ploieanu, N. Gr. Bălănescu, Matei Gheorghiu, Marin Negrea, Costache Diamandi, Alfred Demetriu, Mircea Cojan, Liviu Crăciun, Constantin Rautki, Cosma Brașoveanu, Constantin Stănescu, Al. Haznaș și Mircea Crișan (în reprezentație). Regia : Mihai Berechet.

Mărturisirile... unei mese de restaurant

De curînd cineaștii studioului „Alexandru Sahia" au terminat un nou film satiric, intitulat „Mărturisirile... unei mese de restaurant". Scenariul și regia lui Virgil Calotescu prezintă spectatorilor, un interviu cu... o masă de restaurant. Cîte n-a văzut această masă timp de 24 de ore ? La fiecare oră — clienții ei. Iată-i dimineața, pe unii funcționari plecați „pe teren" la... restaurant, iată-i pe părinții care-și distrează copiii în jurul paharelor cu vin, iată-i pe tinerii pentru care dansul înseamnă totul... Aparatul de filmat al operatorului Paul Holban a înregistrat cu fidelitate năzbîtiile care încă mai persistă.

Filmul satiric „Mărturisirile... unei mese de restaurant" este interpretat de actorii Ion Anghel, S. Mihăilescu-Brăila și de studenți ai Institutului de artă teatrală și cinematografică.

Vă povestim filmul

„ROCCO ȘI FRAȚII SĂI"

O producție a studiourilor italiene în regia lui Luchino Visconti cu Alain Delon (Rocco), Renato Salvatori (Simon), Annie Girardot (Nadia). Claudia Cardinale (Ginetta), Max Cetro (Ciro) și alții.

Acum trei ani, cînd noua creație a lui Visconti a fost prezentată pentru prima oară pe ecrane, s-a stîrnit o adevărată furtună : cenzura din Milano a cerut amputarea filmului (deși mai trecuse în prealabil și prin foarfecele cenzurii de la Roma) iar prezentarea lui la Festivalul de la Veneția a fost urmată de perfide mașinațiuni care l-au exclus de la marele

premiu provocînd astfel grave disensiuni în sînul juriului și chiar demisia unor membri ai lui, în semn de protest.

Motivul ? Însuși subiectul filmului...

...Acțiunea se petrece în întregime la Milano socotit cel mai industrializat oraș din Europa. Burghezia milaneză, care-și îngroașă neîncetat veniturile și-și etalează opulența cu deosebită satisfacție, vorbește adeseori despre „miracolul economic" din acest oraș — zice-se — în stare să dea tuturor de lucru. Sub etichetа ispititoare se ascunde însă o tragică realitate : afluxul mîinii de lucru necalificate din sudul țării deschide posibilități nemăsurate de profit fabricanților de aici

care, cu bani puțini, obțin maximum de profit. Dar să vedem ce se întîmplă cu eroii noștri — patru frați împreună cu mama lor — sosiți în orașului „miracolului" după ce au vîndut bruma de pămînt pe care o dețineau în Calabria.

Aflat de cîtăva vreme în oraș, Vincenzo, fratele lor, se logodise cu Ginetta. Sosirea întregii familii la Milano și perspectiva de a se îngriji de soarta ei, indispune pe părinții Ginettei care-i cer acesteia să rupă logodna. În lipsă de bani, familia lui Rocco va locui din ce în ce mai prost. Toți frații își caută de lucru. Vincenzo munceste deja din greu, Rocco se angajează la o boiangerie, Ciro devine în curînd muncitor calificat, Simon e dornic să devină campion de box dar, prins de ispitele vieții interlope decade treptat pe cînd

Luca, încă copil, e gata să facă orice pentru cîteva lire... Departe de mirajul străluciторarei reclame, traiul lor în acest oraș nu promite să devină deloc fericit. Aflînd, la un moment dat, că Rocco se întîlnea cu concubina lui, Nadia, Simon face o brutală criză de gelozie. Reîntoarsă la el, Nadia va sfîrși însă prin a

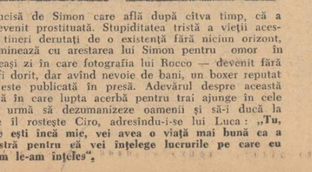

fi ucisă de Simon care află după cîtva timp, că a redevenit prostituată. Stupiditatea tristă a vieții acestor tineri deruiați de o existență fără nicium orizont, culminează cu arestarea lui Simon pentru omor în aceeași zi în care fotografia lui Rocco — devenit fără să fi dorit, dar avînd nevoie de bani, un boxer reputat — este publicată în presă. Adevărul despre această viață în care lupta acerbă pentru trai ajunge în cele din urmă să dezumanizeze oamenii și să-i ducă la ceea ce Ciro, adresîndu-i-se lui Luca : *„Tu care ești încă mic, vei avea o viață mai bună ca a noastră pentru că vei înțelege lucrurile pe care eu acum le-am înțeles"*.

ECOURI

● *CHARLES VANEL și Gerard Blain sînt protagoniștii filmului italian „Cînd izbucnește mînia", a cărui acțiune înfățișează revolta țăranilor dintr-un sat napolitan împotriva bogatului negustor de vite care-i tiranizează. Regia filmului e semnată de Silvio Siano.*

● „LEUL" se intitulează un recent film al regizorului american Jack Cardiff, care a transpus pe ecran un roman de J. Kessel. Latura documentară deține un loc important în film, care abundă în imagini de la vînători de rinoceri, hipopotami și elefanți în jungla africană.

● **LA STUDIOUL „A. Dovjenko" din Kiev a fost terminat filmul „Salut Gnat", al cărui erou — Gnat Marcenko — este un scafandru care descoperă pe fundul unei ape o mină neexplodată. Realizatorul acestei captivante povestiri cinematografice este regizorul Victor Ivcenko (autor al filmului „O întîmplare extraordinară").**

● INSPIRÎNDU-SE din binecunoscuta carte a lui Jules Verne „Mathias Sandorf", regizorul francez Georges Lampin a realizat un film cu același titlu. Din distribuție fac parte actorii : Louis Jourdan, Bernard Blier, Valeria Fabrizzi, Francesco Rabal și alții.

● „HRANĂ PENTRU PĂSĂRELE" este titlul noului film al celebrului regizor francez Marcel Carné, în care apar actrii Paul Meurisse, Dany Saval, Roland Lesaffre etc.

● **LUMEA circului este sursa de inspirație a unei viitoare realizări cinematografice pe care o pregătește regizorul american Franck Capra. Protagoniștii filmului, care va fi turnat la Roma, sînt John Wayne și Claudia Cardinale.**

● PRODUCĂTORUL de filme belgian Jacques-Paul Belmont va realiza mai multe filme după desenele cunoscutului caricaturist francez Jean Bellus, în care vor fi prezentate năzdrăvanii micii burghezii francezce. Primul film va purta titlul **„Scumpa Clementina"**, în care rolul principal va fi interpretat de France Anglade, iar în alte roluri vor apărea Pierre Doris, Yvonne, Andrienne Servanti.

● UN GRUP de cineaști americani a sosit în Italia pentru a începe turnarea unui film despre viața celebrei actrițe de cinema Gina Lollobrigida. Filmul este destinat spre a fi prezentat televiziunea americană.

● **ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ se fac pregătiri pentru transpunerea pe ecran a noilor lucrări literare valoroase. Este vorba de romanul „Vi-l prezint pe Baluev", de Vadim Kojevnikov, care va fi turnat pe ecran lat de regizorul Komissarjevski. În rolul titular va apare I. Pereverzev. În filmul „Drumul zadarnic", o de ecranizare după nuvela cu același titlu de scriitorul S. Antonov, în regia lui V. Vengherov, rolul principal va fi interpretat de A. Demianenko.**

● *DUPĂ MULTE TERGIVERSĂRI și obiecțiuni, cenzura franceză a lăsat liberă prezentarea filmului documentar „L-au ucis pe Jaurès...", realizat de G. B. Belli-soleil, în care e înfățișată viața militantului socialist Jean Jaurès, întemeietorul ziarului „L'Humanité", luptător antimilitarist din preajma primului război mondial.*

● IN S.U.A. au fost decernate premii celor mai bune filme de peste granițe din 1962. A fost premiat astfel filmul **„Duminicile în orașul d'Avray"** al regizorului Serge Bourguignon, iar premiul pentru cel mai bun film de peste granițe în limba engleză, a fost decernat filmului **„Gustul mierei"**, al regizorului T. Richardson.

● CINA LOLLOBRIGIDA și Anita Ekberg vor apărea ca protagoniste în filmul american **„Two for Texas"**, în regia lui Robert Aldrich. Primele imagini vor fi luate la mijlocul lunii aprilie 1963.

● TREI CUNOSCUȚI regizori de filme : italianul Federico Fellini, suedezul Ingmar Bergman și japonezul Akira Kurosava vor începe, în prima jumătate a acestui an, realizarea unui film cu eroi din țările latine, scandinave și asiatice.

● *ÎN LUNA APRILIE va fi terminat filmul polonez „Tăcere", la care lucrează în momentul de față regizorul Kazimierz Kutz. Acțiunea filmului se petrece în anul 1945 urmărind destinul frămîntat al unui tînăr. Rolul băiatului va fi interpretat de Miroslaw Kobierzycky. În alte roluri : G. Kowalski, Elzbiete Czyzewska, Kazimierz Fabisiak.*

● LA 13 MARTIE, a început la Mar Del Plata (Argentina), festivalul internațional cinematografic, care va dura pînă la 23 martie.

● *SARA MONTIEL, cunoscuta publicului nostru din filmele „Carmen de la Ronda" și „Ultimul meu tango", va fi pentru prima oară vedeta unui film francez. În direcția lui Henri Decoin și avînd ca partener pe Maurice Ronet ea va turna un film în care va cînta cîntece scrise în mod special pentru ea de Dimitri Tiomkin.*

● MICHELANGELO ANTONIONI, cunoscutul regizor italian, a început de curînd turnarea primului său film în culori. Protagoniștii principali ai filmului sînt Monica Vitti și Anthony Perkins.

● *ANNA MAGNANI va turna din nou sub direcția lui Roberto Rossellini. Ea va fi vedeta filmului „Sagapo", care înfățișează un episod al războiului în Etiopia. Partenerul ei va fi Stefania Sandrelli, tînăra interpretă din filmul „Divorț italian".*

● **STUDIOURILE Mosfilm au realizat o adaptare cinematografică după trei nuvele ale scriitorului american O'Henry. Este vorba de „Drumurile pe care ni le alegem", „Șuflete sucursori" și „Căpetenia Piei-lor Roșii". Titlul filmului : „Oameni de afaceri".**

● LA CINECITTÀ, artistul Fabrizio Gabella a început de curînd turnarea primului său film. Scenariul aparține lui Christiane Rochefort, Alba de Cespedes și Robert Vailland, iartea din scenariu scrisă de Rochefort demonstrează forța de obsesio a publicității. **„Totdeauna m-am ferit de publicitate, deoarece ea face din noi sclavi"** — a declarat scriitorul.

● **REGIZORUL danez H. Karlssen, autorul a peste 30 de filme documentare, a realizat primul său film artistic, cu titlul „Dilema", în care se prezintă problema segregației din Republica Sud-Africană. Filmul a fost turnat după subiectul scriitorului sud-african Nadin Gordimer, în condițiuni aproape ilegale.**

ȘANTIER TEATRAL

Pe scena mare a Teatrului Tinereților din București, răsună alături de amuzantele replici într-un arhaic dialect moldovenesc amestecat cu „bonjurisme", vesele cuplete acompaniate de ciripitul vioi al pianului. Ați ghicit : se repetă în continuare „Chirița" lui Alecsandri. Toți interpreții evoluează pe lîngă mesele și scaunele ce prefigurează decorurile în hainele lor de toată ziua, cu excepția unuia singur. Este vorba de interpretul rolului titular, actorul Arcadie Donos care s-a travestit cu ajutorul unei fuste, unei bluze și a unei pălării de voal ce stîrnește hazul colegilor săi. Însă dacă la aceste repetiții se rîde copios, la altele nici nu poate fi vorba de așa ceva. Căci se mai repetă o piesă, și anume o nouă dramă originală: „Acuzarea apără" de Ștefan Berciu. Scrisă sub forma unui palpitant proces, această piesă tratează interesante probleme morale legate de viața și preocupările tineretului, combătînd influența nefastă pe care încearcă s-o dobîndească un element descompus aupra unor suflete tinere arătînd opera de redresare morală desfășurată de oamenii cinstiți împreună cu organele de stat asupra celor ce au avut vremelnice rătăciri. Repetițiile acestei piese se desfășoară deocamdată într-o cabină la etajul 1 al teatrului sub conducerea actorului Constantin Codrescu, aflat la a doua sa încercare regizorală. Din distribuție fac parte : Ion Manta, Ion Cozma, Maria Comșa, Eugenia Eitimie, Gheorghe Vrînceanu, Doina Șerban, Emilia Manta, Dinu Ianculescu și alții.

Dacă urcăm cu un etaj mai sus, la secretariatul literar putem afla alte vești despre planurile de activitate ale teatrului pe perioada următoare. Astfel nu peste mult timp vor începe repetițiile unei noi lucrări din dramaturgia străină și anume „Ocolul pămîntului în 80 de zile" de Pavel Kohout. Piesa reprezintă o foarte interesantă dramatizare a cunoscutului roman al lui Jules Verne, o transpunere scenică făcută cu mult umor, cu vervă și cu o incintătoare aplicare a opticii omului zilelor noastre asupra evenimentelor petrecute în vremea marelui părinte al genului științifico-fantastic. De asemenea se mai află în atenția teatrului montarea unui spectacol de miniaturi satirice pe baza textului lui Mircea Crișan, Al. Andi și Radu Stănescu.

Pentru sala de copii, secretariatul literar lucrează cu un tînăr autor care-și face debutul în acest domeniu : Alexandru Adrian. Piesa lui „Descoperiți-l pe N" constituie premiza unui antrenant spectacol pentru publicul de școlari și pionieri care să trateze problema educării celor mici în spiritul dragostei pentru avutul obștesc într-o formă deosebit de atrăgătoare.

Mircea ANDREI

Premieră la Național

„ANCHETA" de Al. Voitin

Pe scena Studio a Naționalului bucureștean are loc premiera unei noi piese originale : „Ancheta" a dramaturgului Al. Voitin. „Ancheta" este o evocare a evenimentelor din prezina și zilnic naționalizării, memorabila dată de 11 iunie 1948. Pe acest fundal personajele din precedentele piese ale aceluiași autor, „Oameni care tac" și „Un moment inving" își continuă drumul, evoluînd și întregindu-și profilul moral și politic. Fiind vorba de o anchetă, așa cum arată și titlul, spectatorii vor avea de lămurit împreună cu eroii piesei o dublă crimă pusă la cale și înfăptuită de rămășițele reacționare care s-au împotrivit măsurilor act al naționalizării. „Anchetatorul" — Gh. Cozorici — este cel care, de fapt, povestește publicului întîmplările, luîndu-l martor și părtaș în dezlegarea enigmei, reconstituind în lumina scenei, oameni, locuri și fapte. Să vedem acum cine sînt cele-late personaje și cine sînt cei cărora le vor da viață. În rolul secretarei organizației de tineret, Rada, va apărea Raluca Zamfirescu. Rolul Mariei, activistă, îi va fi susținut de artista emerită Irina-Răchițeanu-Sirianu. În rolul lui Axinte, secretarul de partid, îl vom vedea pe artistul emerit Marcel Anghelescu. Artistul poporului Al. Giugaru va susține rolul odiosului Spiru, fost comisar de siguranță în celelalte două piese, de data asta fără profesie. Artista emerită Dina Cocea va interpreta pe Ivone (fosta boieroaică), iar artista emerită Eugenia Popovici va interpreta pe Florica (o femeie simplă cu mult haz și cu mult bun simț). Rolul profesorului Banu va fi deținut de Virgil Popovici. În rolul lui Mihai Bîrsan (un personaj complex și contradictoriu) va apărea Gabriel Dăneiulescu, iar în rolul lui Chirilă (un reprezentant lipie al chiaburimii în agonie) va apărea Petre Pătrașcu.

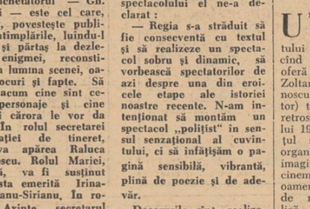

Raluca Zamfirescu și Gheorghe Cozorici într-o scenă din spectacol

Piesa este pusă în scenă de regizorul Miron Niculescu. Vorbindu-ne despre concepția regizorală a spectacolului el ne-a declarat :

— Regia s-a străduit să fie consecventă cu textul și să realizeze un spectacol sobru și dinamic, să vorbească spectatorilor de azi despre una din eroicele etape ale istoriei noastre recente. N-am intenționat să montăm un spectacol „polițist" în sensul senzațional al cuvîntului, ci să înfățișăm o pagină sensibilă, vibrantă, plină de poezie și de adevăr.

Decorurile sînt realizate de Mihai Tofan, iar costumele de Gabriela Nazarie.

S. N.

AVANGRONICĂ MUZICALĂ

Lucrări de J. Cristian Bach, B. Britten, R. Schumann și Liviu Glodeanu

Solist: Adolfo Odnoposoff (Argentina)

Dirijorul Mircea Cristescu participă cu insuflețire la lărgirea și împrospătarea repertoriului simfonic. În programul concertelor din 16-17 martie ale orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „G. Enescu", el a înclus o prime audiții și anume o lucrare preclasică și două compoziții contemporane. Piesa de deschidere va fi *„Simfonia pentru dublă orchestră op. 18. nr. 1 în Mi bemol major"* de Johann Christian Bach (1735-1782), cel mai mic, dar și cel mai vestit și norocos dintre cei 4 compozitori, fii ai genialului J. S. Bach. Intrat în istoria muzicii sub porecla de „Bach-mi-lanezul" sau „Bach-englez", datorită faptului că a activat un timp la Milano, că a trăit, compus și concertat la Londra, unde a murit în 1782 și unde, Johann Christian Bach a avut o vastă spectaculoasă, a unui artist sărbătorit în Italia și Anglia ca unul dintre marii compozitori ai secolului său. După ce a învățat în copilărie muzica cu tatăl său, apoi cu fratele său mai vîrstnic, remarcabilul compozitor și pedagog Philipp Emanuel Bach, I. Chr. Bach a plecat în anul 1754 în Italia. În această țară el a luat lecții cu Padre Martini la Bologna, a locuit și activat un timp la Neapole și a înregistrat mari succese la Milano, ca autor al operelor „Caton la Utica" și „Alexandru în Indii". Pe vremea aceea, celebritatea cucerită pe scenele operelor italiene echivala cu faima europeană. Astfel se explică plecarea lui J. Chr. Bach la Londra unde, împreună cu un fost elev al tatălui său, compozitorul și violoncelistul Karl Abel, a preluat conducerea vieții muzicale din capitala insulei. Ca și Handel la vremea sa, J. Chr. Bach a organizat concerte în abonament contribuind la educația muzicală a publicului larg. Opera „Orione" jucată mult timp la Londra i-a consacrat prestigiul și i-a adus cele mai înalte onoruri. Johann Christian Bach a compus un număr apreciabil de opere în stil italian, lucrări simfonice și de cameră. El a lăsat un număr de 61 de simfonii, concepute, unele pentru o singură, altele pentru dublă orchestră simfonică. Acestei ultime categorii de lucrări îi aparține „Simfonia pentru dublă orchestră op. 18 nr. 1 în Mi bemol major", din care va prilejui cunoașterea artei interpretative a violoncelistului argentinian Adolfo Odnoposoff. Compus în ultimii ani ai vieții marelui compozitor romantic german, Concertul pentru violoncel și orchestră (op. 129) este alcătuit din 3 părți, care însă se cîntă fără pauză între ele, legătura dintre mișcări fiind făcută de recitativele instrumentului solist. Melodios, pasionat pînă la ardoare și patetism, meditativ și visător, Concertul își va găsi în violoncelistul universal al violoncelistilor datorită cantabilității și impetuozității temelor sale, tipice schumaniene.

★

Piesa romînească a programului va fi *„Suita pentru cor de copii, orchestră de suflători, două piane și percuție"* de Liviu Glodeanu, tînăr și înzestrat compozitor, revelat ca o forță artistică plină de promisiuni prin lucrările sale simfonice și de cameră. L. Glodeanu a studiat la conservatoarele din Cluj și București cu Marțian-Negrea, Alfred Mendelssohn, L. Comes și Tudor Ciortea. A absolvit în 1961 Conservatorul din București obținînd „diploma de merit" pentru compoziție pian și orchestră". A compus o Sonată pentru pian, balada-colind „Leu și June se luptară" pentru cor și tobe și „Mișcare simfonică" prezentată recent, în primă audiție, de orchestra Radioteleviziunii. Cantatele sale „Tinerii soldați care au murit" și „Cantata 1933" oglindesc poziția militantă a autorului, care se alătură cu entuziasm tineresc forțelor pății și socialismului. Avînd o viditită predilecție pentru genul vocal-simfonic, L. Glodeanu evocă în „Suita" pe care o vom asculta, lumea curată a copilăriei. Concepută pentru un cor de copii la două voci, pentru suflătorі de lemn și un corn, două piane, harpă și instrumente de percuție, „Suita" valorifică în cele 4 părți ale ei un material folcloric aparținînd tipurilor tradiționale ale jocurilor și cîntecelor de copii de pe plaiurile noastre. Cele 4 jocuri sînt : 1) Stai ploaie căldicea ; 2) Gălăuș ; 3) Toco-tocomelele ; 4) Număratoarea. Autorul transpune materialul folcloric pe planul major al unor îndeminatice și inteligente construcții clasice. Originalitatea tratării vocal-simfonice, dinamismul, pregnanța ritmică și verva motorică a intervențiilor corale și orchestrale imprimă Suitei lui L. Glodeanu o luminozitate energetică și o vigoare ce amintesc de optimismul luminos al muzicii lui Prokofiev. La executarea lucrării își va da concursul Corul de copii al Palatului Pionierilor pregătit de excelentul ei dirijor Stelian Olariu.

★

Concertul se va încheia cu *„Passacaglia"* și *„Patru interludii marine"* din opera *„Peter Grimes"* de compozitorul Benjamin Britten, incontestabil cel mai interesant și mai înzestrat compozitor contemporan britanic. După o îndelungată perioadă de sterilitate muzicală, datînd de la moartea ultimului mare compozitor insular, Henry Purcell (1658-1695), muzica engleză profesională a renăscut, din contactul cu estetica realistă a școlilor naționale, abia în veacul trecut. O generație de maeștri, reprezentată prin Ralph Vaugham Williams, Arthur Sullivan, John Ireland, Gustav Holst și Franck Bridge a fost urmată de o alta născută în secolul XX (Allan Bush, Edmund Rubbin, William Walton, Michael Tippett). Britten este cel mai tînăr exponent al acesteia din urmă. S-a născut în 1913 în ținutul Suffolk și a studiat la Colegiul regal de muzică din Londra cu Ireland și Arthur Benjamin. S-a făcut cunoscut prin lucrări simfonice, de cameră și prin cîteva opere. Celebritatea internațională și-a cucerit-o cu „Variațiuni simfonice pe o temă de Franck" Bridge, executate în 1937 la Salzburg și mai ales prin „Variațiuni și Fugă pe o temă de Purcell", o strălucită lecție populară de orchestrație, publicată sub titlul „Călăuza tînărului în orchestră". Artist progresist, B. Britten a scris în perioada fascizării Europei „Balada eroilor" închinată Brigadei internaționale care a luptat în Spania și corul antifascist „Pentru democrație". La ultimele festivaluri internaționale Britten și-a consolidat reputația de autor dramatic prezentînd cu mare succes operele „Albert Herring", „Peter Grimes" și „Visul unei nopți de vară" după feeria shakespeare-iană, opere care se joacă astăzi pe numeroase scene ale lumii.

Opera „Peter Grimes" este inspirată din viața tragică, lipsită de perspective, a pescarilor britanici. Ea este pătrunsă de o pregnantă viziune realistă. Din ampla ei partitură se vor executa în concert „Passacaglia" și „Patru interludii marine" ; acestea din urmă fiind momente simfonice descriptive, intercalate de autor între actele și episoadele principale ale operei.

V. CRISTIAN

„SĂPTĂMINA PE ECRANE"

„DOSARUL FURAT"

Un nou film al cunoscutului regizor Kurt Maetzig (R.D.G.) pornește de la o realitate acută : reînvierea fascismului în Republica Federală Germană. Acțiunea îl poartă pe spectator în orașul Valodon din Franța, pe locurile unde, în timpul ultimului război mondial, fasciștii au ars de vii 12 ostateci din rîndurile populației civile și unde astăzi este dislocată o unitate a Bundeswehrului. Încercînd să ascundă urmele crimei, asasinul de ieri, azi general în comandamentul trupelor din R.F.G., ordonă subalternilor găsirea și distrugerea actelor compromițătoare. În ducerea la bun sfîrșit a operației este amestecat și un simplu soldat german care, cuprins ulterior de remușcări, fură dosarul pentru a-l preda patrioților francezi.

Dacă scenariul ar fi urmărit cu consecvență evoluția sa multe, — evitînd coincidențele supărătoare — filmul ar fi cîștigat o substanță psihologică mai densă, ceea ce ar fi adus actului final al soldatului o motivare mai concludentă. În pofida acestor slăbiciuni, mesajul profund actual, antifascist, al filmului, se impune cu claritate ca o chemare la luptă împotriva reînvierii pericolului nazismului.

I. MATEI

„BUNICA SABELLA"

Eroina filmului e o femeie voluntară care, la o vîrstă înaintată dorește să pădăsească mica ei așezare rurală pentru a veni la Roma. Dar cum baierile pungii n-o țin pentru o asemenea escapadă, apelează la servicile unui chipeș hoț pe care vrea să-l însoare cu moștenitoarea urîtă dar bogată a unui avocat. Cum se întîmplă însă deobicei, țînînd se îndrăgostește de altcineva, o fată irumoasă dar bineînțeles săracă. O comedie are nevoie însă de o concluzie veselă așa încît nepotul se va însura cu aleasa inimii lui, bunica va pleca totuși la Roma iar Carmelina căreia soră ei, Sabella, i-a interzis timp de 20 de ani căsătoria, va afla la patruzeci și ceva de ani fericirea conjugală alături de statornicul ei cavaler, Don Emilio.

Așa dar, o intrigă usoară, nepretențioasă căreia regizorul ia împrimat, mai ales în prima parte, un ritm alert cu cîteva accente satirice bine precizate (scena de la cafenea și cea a partidei de cărți). Spre final însă, satira cușează în tr-o banală poveste sentimentală în care pină și dialogul își pierde verva și strălucirea.

Fotogenicul, aparițiа Sylvei Koscina. Ca de obicei excelenți Peppino de Filippo (Don Emilio), Paolo Stoppa (avocatul) și Dina Pica (bunica).

I. DELEANU

„Povestea unei nopți stranii"

Un fapt de natură politistă — misteriosul deces al fabricantului Danusz în noaptea cînd inițiază o petrecere oferă regizorului maghiar Zoltan Varkonyi (binecunoscut dealtfel și ca actor) temeiul unei originale retrospective asupra anului 1948. Alternînd deznodămîntul sîbarit al sărbătoririi organizate la castel cu imagini dure, de cronică cinematografică, ale vieții oamenilor simpli în anii de reconstrucție postbelică, — filmul înfățișează concludent totala disoluție morală a burgheziei, degenerarea ei pe cele mai abjecte trepte ale comportării sociale, în momentul crucial al nașterii unei lumi noi.

Ceea ce conferă o originalitate aparte acestei creații profund demascatoare, este tocmai procedeul caracterizării personajelor și modul în care este structurată acțiunea. Faptele nu respectă fidel cronologia iar prestanța aparentă a Danusz-ilor — care simulează a fi victimele unei tragice răsturnări a „tradiționalei" ierarhii sociale — este violent spulberată de adevărata lor identitate sufletească. Un simțămînt de dezgust se impune spectatorului cu o intensitate progresivă, pe măsură ce ia cunoștință de raporturile de jungă între membrii acestei „mari familii" în pragul falimentului istoric disecate cu o precizie chirurgicală. Eva Ruttkay, Miklos Gabor, Antal Pager și alți actori excelenți ai cinematografiei maghiare redau admirabil galeria încriminată pe ecran în vreme ce operatorul Istvan Hildebrand realizează un adevărat tur de forță cu mișcările agitate ale aparatului său sugerînd fabrilitarea delirică a unei clase condamnate iremediabil, în pragul decesului ei istoric.

Eugen ATANASIU

PORTATIV

● IN MAREA sală a Conservatorului din Moscova, a avut loc recent un concert, în cadrul căruia s-au interpretat pentru prima oară Requiem-ul de D. Kabalevski, pe cuvintele lui Robert Rojdestvenski, consacrat memoriei soldaților sovietici căzuți în timpul celui de-al doilea război mondial.

● CA PARTENERĂ a lui Tino Rossi în operetа pe care acesta o creează în prezent, a fost propusă cîntăreața Marthé Altery. Titlul operetei nu a fost încă, dar se știe sigur că el va conține, în mod obligatoriu cuvîntul „chitară".

● ORCHESTRA de cameră din Moscova, dirijată de Rudolf Barșai, își confirmă reputația printr-o excelentă înregistrare pe disc a trei piese : „Divertismentul nr. 1 în re major" de Mozart, „Noapte de veghe la Madrid" de Boccherini și „Divertisment pentru orchestră de coarde" de Bela Bartok.

● RECENT dirijorul american Lorin Maazel (care ne-a vizitat țara) a apărut în sala Pleyel din Paris într-o postură inedită : el a violonist el a interpretat concertul în re pentru vioară și orchestră de Mozart și totodată a condus orchestra.

● DUPĂ Galina Ulanova, o altă mare balerină sovietică, Olga Lepeșinskaia, a anunțat că se retrage din activitatea artistică. Ea a fost ani la rînd una din principalele soliste ale Teatrului Mare.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

AMINTIRI:
Elena Farago
de ION PAS

NUNTĂ LA CEAIR
Reportaj de M. RADIAN

CUM AM ÎNVĂȚAT ENGLEZEȘTE
O SCHIȚĂ DE JEROME K. JEROME

RECITALUL ZAREI DOLUHANOVA
de Alfred HOFFMAN

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr 285 • Sîmbătă 23 martie 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

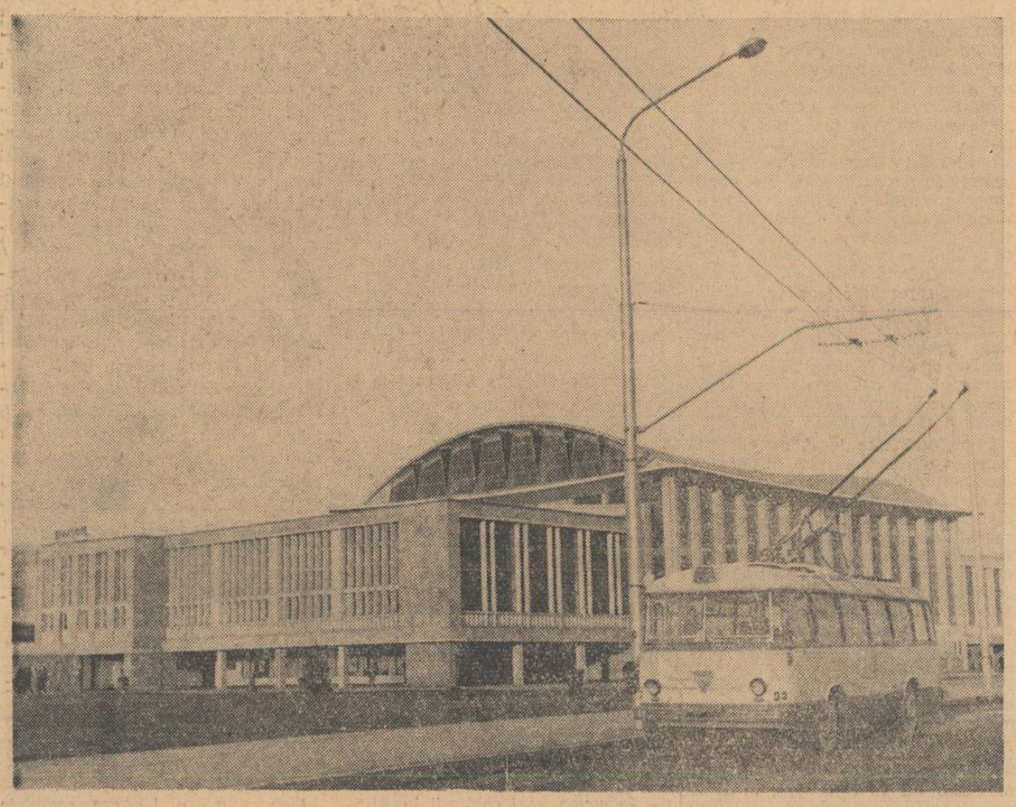

LA BRAȘOV ÎN GARA NOUĂ

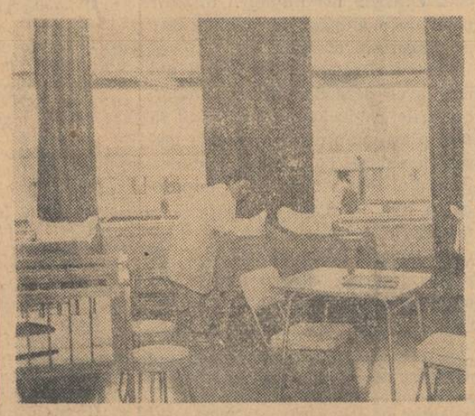

Maria Marin, colectivistă din Codlea, s-a hotărît să-și viziteze o soră de prin părțile Ploieștilor.

— Îi iau și pe Gheorghiță cu mine, i-a spus bărbatului, cu mîndrie de tînără mamă. Soră-mea nici nu-l cunoaște încă.

— Ce, nu ți-e bine ? i s-a răspuns. Ce să faci cu un copil de 5 luni la drum, acum cînd vremea e încă rece ?

Dar mama e mamă și iat-o cu micuțul bagaj, bine îmbrobodit, în brațe, urcată în autobuzul de Brașov. În orașul de la poalele Tîmpei s-a suit în troleibuzul 4, spre gară. Cînd să se dea jos, a rămas înmărmurită. O fi greșit drumul ? Doar nu e prima dată cînd pleacă cu trenul ! Dar iată că gara, pe care o cunoștea destul de bine, dispăruse. În fața ei vedea un fel de palat, din sticlă și beton, cu o cupolă semeață, clădire în care nici nu îndrăznea parcă să intre. Va să zică asta e gara cea nouă, despre care auzise vorbindu-se. Ia uită-te frate, ce minunăție !

Sfioasă, cu pruncul în brațe, pășește pe ușă, tîrîtă de valul de oameni. În imensul hol, unde s-ar putea disputa în voie un meci de handbal, se oprește o clipă năucită. Privește la cele două scări monumentale care urcă undeva la etaj, la pereții îmbodobiți cu sculpturi, la ghișeele mari, luminoase, cu jaluzele din aluminiu colorat... Da, e cu totul altceva decît vechea gară. Aici să tot vii, chiar așa, numai de plăcere.

Dar pînă una alta să caute o bancă căci fiăcăul, chiar la cinci luni nu e o povară chiar ușoară. Și doar mai are cu ea și bagaj..

— Unde oi găsi un loc să mă hodinesc ?, întreabă ea pe un cetățean cu chipul roșu. Omul o îndrumă să urce scările și acolo găsește bănci cît poftește.

Iat-o la etaj. A citit pe o ușă „sala de așteptare cl. II-a" și a pornit cu Gheorghiță spre intrare. În prag se oprește mirată, încîntată. Sala, mare și luminoasă, e curată ca oglinda. Măsuțe cu ghivece de flori îi dau un aspect intim, plăcut. Un grup de tineri s-au strîns în jurul aparatului de radio, de cel mai nou tip, așezat în mijlocul sălii. Deasupra aparatului de radio, un televizor așteaptă ora emisiei. În aceste condiții să tot aștepți sosirea trenului ! Dar pe Maria Marin n-o interesează meciul. Preferă să privească o imensă pictură murală care înfățișează artistic scene din viața și munca oamenilor. Numeroase oglinzi, răspîndite pretutindeni, cuiere pentru haine, platforme speciale pentru depozitarea bagajelor, toate dau sălii de așteptare un aspect de confort care îi fac pe om să se simtă ca acasă.

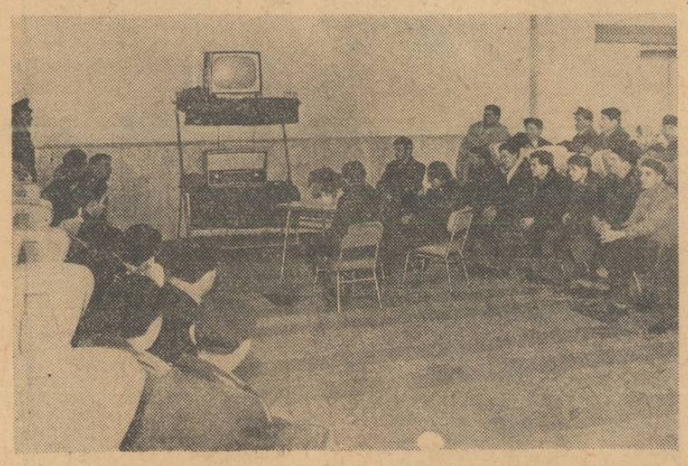

În fotografiile noastre (de sus în jos): Vedere a noii gări a Brașovului ; în salonul mamei și copilului, totul strălucește de ordine și curățenie ; între două trenuri, punerea la punct a ținutei, în salonul special din clădirea gării ; și pentru ca totul să fie cum trebuie, haina poate fi călcată ; în sala de așteptare — televizorul și radioul fac ca timpul să se scurgă pe nesimțite.

O voce o trezește pe tînără din contemplare :

— Se poate să stai aici cu copilul ? Ce, dumneata călătorești întîia oară ?

Se întoarce. În fața ei stă o femeie voinică, îmbrăcată într-un halat alb. În ciuda cuvintelor rostite parcă pe un ton aspru, înfățișarea femeii e plă-

Paul MARIAN
Fotografii : Nicu VASILE

• *(Continuare în pag. 3-a)*

„TE IUBESC!..."

Nici în cele mai vechi anale nu se arată cine a rostit pentru prima oară aceste cuvinte simple și veșnice, adresîndu-le ființei iubite. Poate că le-a rostit legendarul Adam, poate chiar că el a fost primul care a desenat o inimă străpunsă de o săgeată. Nu, așa nu a fost cu putință, pentru că pe vremea celui mai bătrîn strămoș al nostru săgețile nici nu fuseseră inventate.

Ce greu e să spui „te iubesc !". De bună seamă, din această cauză multe popoare au găsit alte mijloace, tradiționale pentru ele, de a-și exprima afecțiunea.

DECLARAȚIA DE DRAGOSTE LA DIFERITE POPOARE

Să începem cu meleaguri foarte îndepărtate — cu Australia, de pildă. În așezările australienilor băștinași, îndrăgostitul își pune în cap „cilara", o bantă de piele de oposum, îrecată cu coajă de eucalipt. De cingătoare își anină „conka-conka", podoabe din scoici. Astfel gătit, australianul îndrăgostit se străduiește să apară cît mai des în fața alesei inimii sale. Apare și nu rostește nici un cuvînt însă „cilara" și „conka-conka" mărturisesc simțămintele sale.

Tînărul din Noua Guinee își declară și el dragostea în chip original. Se apropie de fata pe care o îndrăgit-o și îi mîngîie obrajii cu o bucată de lemn neîlefuit. Acest are pe o față încrustat un ornament tradițional. Gestul acesta este echivalent cu o cerere în căsătorie. Flăcăul care face parte din tribul maori (Noua Zeelandă) înmînează iubitei o frînghie legată în cîteva noduri. Să presupunem că flăcăul are un rival. Atunci, amîndoi pretendenții se apropie de tînăra pe care o îndrăgesc și, apucînd-o fiecare de o mînă, încep să tragă, evident fiecare spre el. Cel ce trage mai tare se cheamă că iubește mai cu foc, mai sincer. Fata va fi deci a lui.

În insula Samoa din Oceanul Pacific îndrăgostitul dăruiește iubitei cele mai suculente fructe. La fel își declară dragostea și reprezentanții unor triburi și populații din America de Sud. Tînărul indian muro din Guiana preferă ca în prezența iubitei să strîngă de gît pe vreunul dintre o seamă cu el, în timp ce indianul mariner execută

E. ȚERKOVER

• *(Continuare în pag. 3-a)*

A FOST OASPETELE NOSTRU...

IGOR STRAVINSKI

În seara zilei de 26 septembrie 1962 iubitorilor de muzică aflați în marea sală de concerte a Conservatorului din Moscova, le-a fost dat să asiste la un spectacol emoționant. Se interpretase muzica pentru baletul „Orfeu" de Igor Stravinski și la sfîrșitul concertului, dirijorul, un bărbat uscățiv, mic de statură, cu fruntea înaltă, cu privirea încălzită de o tinerețe lăuntrică, în contrast cu vîrsta pe care putea să o aibă, dar pe măsura înfățișării sale, în care nu erai îndemnat să recunoști un octogenar, a făcut cîțiva pași pe estradă, în direcția publicului, rostind următoarele cuvinte : „Dumneavoastră nici nu vă puteți închipui cît sînt de fericit eu astăzi".

Nu este greu de presupus care era motivul acestei neobișnuite bucurii care l-a îndemnat pe compozitorul Igor Stravinski — căci despre el este vorba — să facă această măr-

Boris BUZILĂ

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Igor Stravinski într-un grup de muzicieni sovietici

OCHI DE COPIL, PĂR DE BUNICĂ...

Am bătut la poartă — o dată, de două, de trei ori. N-a răspuns nimeni ; se auzea doar mîrîitul surd al cîinelui, neobișnuit probabil cu formulele de politețe. Am pus mîna pe clanță și dintr-un colț a zvîcnit dulăul cît un pui de urs. A început să se zbată ca o ciută prinsă-n lanț. S-a liniștit doar cînd ușa casei scunde s-a deschis și în prag s-a ivit o femeie.

— Poftiți, poftiți înăuntru vă rog !

În timp ce vorbea, femeia trebăluia cu mișcări distrate, de gospodină veche : netezea cuvertura de pe pat, aranja pernele mai „pe-un colț", culegea două bețe de chibrit pripășite cine știe cum pe podea. Camera era mică, dar primitoare și-ți lăsa impresia că așteaptă în orice secundă oaspeți.

— Ții casa ca un pahar...

— Așa aș vrea, dar nu prea am timp. Mă mai ajută fetele astea, că de acum sînt mari și trebuie să învețe cu de-ale gospodăriei. Mîine-poimîine sînt la casa lor și...

De după o muchie a mesei se ivi un cap mic cu doi ochi mari, care priveau respectuoși, dar iscoditori.

— Vezi-ți de harta ta — îi domoli maică-sa curiozitatea cu intonări calme, dar probabil binecunoscute, de vreme ce fetița se grăbi să-și lase nasul în jos și să deseneze mai departe pe coala ce purta ca titlu : „Harta litoralului Mării Negre".

— E-n clasa a treia și învață bine.

Pia RĂDULESCU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Vedere de pe Valea Prahovei

DIN SUMAR:

PE TEME DE CIRCULAȚIE
Suită de caricaturi de Gh. CHIRIAC

CUM NE ARANJĂM INTERIORUL

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE
VACANȚA DE PRIMĂVARĂ A ELEVILOR

PE TEME COTIDIENE
CHINURILE FACERII
de Nicolae MINEI

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

FERMIERUL american Francis Johnson, din statul Minnesota, colecționează de 12 ani șireturi de încălțăminte. Ghemul urias pe care l-a realizat din șireturile colecționate, depășește doi metri în diametru. Ziarul „New York Herald Tribune" afirmă că această colecție este cea mai completă din lume. O fi!

●

ÎN NĂRILE albatrosului se află un mecanism neobișnuit, datorită căruia pasărea poate să bea apa de mare. În ce fel reușește să desăreze apa? Oamenii de știință speră că, pînă la urmă, albatrosul le va dezvălui secretul.

●

ÎNTR-UN magazin din Chicago au fost efectuate observații în urma cărora s-a stabilit că o femeie folosește în medie 7 minute pentru a cumpăra un obiect pe care bărbatul îl cumpără în numai un minut.

●

SE CUNOSC cazuri de artiste care au devenit prințese. Cu cîțiva ani în urmă, actrița americană Grace Kelly a părăsit Hollywoodul și s-a măritat cu prințul Rainier, domnitorul principatului Monaco. Recent, ziarele au anunțat o noutate asemănătoare, dar de alt gen. Fosta împărăteasă a Iranului, Soraya, a filmat de probă la studioul cinematografic al cunoscutului producător de filme italian de Laurentis. Se înțelege că nu este vorba de descoperirea unui talent artistic ci de interese pur comerciale, adică de împodobirea genericului unor filme cu nume răsunătoare.

●

TREIZECI ȘI UNA de statui de piatră, fiecare dintre ele avînd o greutate de peste 135 de kilograme, au fost găsite răsturnate și sfărîmate în curtea templului budist din Somei, de lîngă Tokio. Autoritățile își pun întrebarea care ar fi mobilul acestui ciudat — și atletic — act de vandalism.

●

UN TÎNĂR în vîrstă de 18 ani, Saverio Panaro, a murit subit în timpul unui concurs de twist, care a avut loc la Casal di Principe, în apropiere de Neapole. Tînărul care, eliminînd celelalte perechi, a rămas singur pe ringul de dans alături de partenera sa, s-a prăbușit dintr-o dată. Medicii au pus diagnosticul: „atac de cord, cauzat de un efort excesiv".

●

ARHEOLOGI englezi au descoperit scheletele unui bărbat, a două femei și a unei copile de zece ani, asasinați cu aproximativ două milenii în urmă pe Watling Street, o veche șosea romană, în apropiere de Rugby. Un reprezentant al Societății arheologice din Rugby a declarat că scheletele s-ar putea să aparțină unor membri ai tribului Coritani, asasinați atunci cînd așezarea lor a fost prădată și arsă.

●

NU DEMULT, Douglas Wood, în vîrstă de doi ani, a primit cartea sa de membru al Bibliotecii municipale din Richmond, în statul nordamerican Virginia. Mama cetitorului atît de precoce a precizat că acesta distinge și silabisește cuvintele, dar nu poate să citească frazele complete.

●

VECHIUL oraș bavarez Aschaffenburg se mîndrește cu faptul că posedă singurul muzeu de plosnițe din lume, datorit generozității de care a dat dovadă, înainte de a muri, doctorul Karl Singer. Colecția, alcătuită exclusiv din plosnițe de pat, cuprinde 403 specii diferite ale acestor animale, din păcate domestice.

●

DUPĂ cum relatează ziarul suedez „Expressen", un băiat în vîrstă de 13 ani, suferind de diabet, a murit din cauza fanatismului religios al părinților săi. Aceștia, sub influența unor superstiții, hotărîseră să suprime administrarea injecțiilor de insulină.

●

PENTRU prima oară după 400 de ani a fost prezentată o teză de doctorat în medicină în fața facultății de medicină din Grenoble. Într-adevăr, printr-un edict regal datat din 1565, s-a retras orașului Grenoble dreptul de a dispune de o facultate de medicină. Ultima teză a fost prezentată în anul 1563. Facultatea a fost reînființată recent.

Meridiane

Act de acuzare împotriva capitalismului

O stradă din Tokio. Un copil se joacă pe linia tramvaiului. Sare cînd în stînga liniei de oțel, cînd în dreapta. Distracția e primejdioasă. Un vagon trînează în ultimul moment, fiind cît p-aci să-l prindă sub roți. Se opresc și trecătorii, speriați. Vatmanul se răstește la copil, îl amenință și, bombănind, pornește tramvaiul. Copilului parcă nici nu-i pasă, se joacă din nou pe linii.

— Ai grijă, Mitian, îi strigă o femeie. Copilul dă din umeri și îi răspunde:

— O să mă calce și o să primim 50.000 de yeni...

De ce are copilul nevoie de bani? Reporterul revistei ilustrate japoneze „Asahi Guravu" (care a descris scena de mai sus) a pus această întrebare femeii care l-a avertizat pe Mitian. Răspunsul e cutremurător. Copilul visează să ajungă sub tramvai pentru ca el și familia sa de șapte persoane să scape de mizerie, de foame.

Cumplit flagel al omenirii... Foamea, despre care Schiller spunea că împreună cu „dragostea guvernează lumea", e un vrăjmaș temut, crud, căruia capitalismul, exploatarea omului de către om îi creează condiții prielnice de manifestare, dîndu-i posibilitatea să secere vieți tinere și vîrstnice, femei și bărbați, de o parte și cealaltă a ecuatorului, în emisfera vestică și estică. Cazul copilului japonez e doar unul din sutele de milioane de exemple. Numai în America latină în fiecare minut mor de foame patru oameni. Patru oameni pe minut, patru oameni care, dacă ar avea ce mînca, ar putea să trăiască, să se bucure de soare, de primăvară, de dragoste...

Cît în lagărele naziste...

„Înnebuniți de foame, oamenii asediază orașele, atacă depozitele de alimente încercînd să facă rost de mîncare pentru ei și pentru copii... Pretutindeni au loc demonstrații de masă și răscoale ale flămînzilor care se termină prin ciocniri cu poliția". Astfel descria un ziarist, în urmă cu patru ani, foametea care a bîntuit în Brazilia. Corespondentul agenției americane „Associated Press" transmitea atunci că oamenii vlăguiți mor chiar pe străzi.

Nu numai în Brazilia a făcut ravagii foametea. „În Peru, scrie ziarul „El Telegraf", țăranii își părăsesc locuințele goniți de disperare, își vînd copiii pentru a-i scăpa de chinurile foamei". Ziarul britanic „Times" scria, de curînd, că în țările Americii centrale, trei pătrimi din populație este supusă unui regim alimentar alcătuit doar din fasole și porumb. „New York Herald Tribune", ocupîndu-se de aceeași problemă relata: „Ecuadorul are și el o mare populație de țărani fără pămînt. Ei sînt indieni care nu vorbesc limba spaniolă, ci numai limba quechua. Săracii migrează la oraș unde trăiesc în locuințe insalubre, nu pentru că aici sărăcia ar fi mai puțin gravă dar pentru că viața este mai puțin monotonă. Sînt mai multe de văzut și de făcut în timp ce mori de foame...".

Cîteva din cifrele oficiale sînt zguduitoare: Comisia economică a O.N.U. pentru America latină a subliniat într-un raport recent: „Hrana zilnică a 52 la sută din populația de 200 milioane a Americii latine conține 500 calorii (pentru comparație amintim că media zilnică de calorii necesare omului este de 3.000 și că 500 de calorii se dădeau doar deținuților din lagărele de concentrare naziste...). În anul 1961 au murit de inaniție un milion de persoane".

O hartă neobișnuită

În urmă cu cîteva luni, la o sesiune plenară a Organizației Mondiale pentru Alimentație și Agricultură — F.A.O. — a fost prezentată o hartă de un fel deosebit, o „hartă a repartizării mondiale a distribuției proteinelor". Proteinele, elemente vitale pentru organismul viu, se găsesc, după cum se știe, mai ales în carne, lapte, ouă. Ce arată harta prezentată la F.A.O.? Că în Orientul Mijlociu, în toate republicile Americii centrale (exceptînd Cuba, Ecuador și Haiti), în Turcia, Africa centrală, Angola, Mozambic, Kenya, Madagascar etc., consumul de proteine este de sub 15 grame pe cap de locuitor. Adică, în toate aceste țări, în medie un om nu consumă într-o zi întreaga decît alimente care echivalează, ca valoare nutritivă, cu mult mai puțin decît un litru de lapte!

Să revenim însă la America latină, pe care datele oamenilor de știință o prezintă drept „continentul înfometării". „În America latină — scrie cunoscutul savant brazilian Josue de Castro — există boala foamei sub toate aspectele ei — de la foamea acută totală, care își transformă victimele în spectre vii, pînă la manifestările ei ascunse sau specifice care acționează lent... Mulți indieni din Mexic mor din cauza pelagrei, pentru că le lipsesc unele vitamine; îi vedem pe bolivieni săraciți cu glandele lor tiroide mărite în mod grotesc din cauza lipsei de iod; milioane de sud-americani suferă din cauza anemiei provocată de insuficiența fierului necesar compensării hemoglobinei...: milioane de copii mor ca mustele din cauza unei boli pentru definirea căreia specialiștii folosesc un termen medical special — kwashiorkor; în realitate, ea nu este altceva decît lipsa proteinei care se găsește în lapte, carne și ouă — produse atît de scumpe, încît copiii oamenilor săraci nu le văd niciodată".

În comparație cu europeanul, omul latino-american trăiește, în medie, aproximativ de două ori mai puțin. Cauza: foamea. Mortalitatea infantilă, în majoritatea țărilor Americii latine, este în medie de 5,8 ori mai mare decît în țările dezvoltate din Europa. Aceeași cauză: foamea. „Foamea, scrie de Castro — este cea care țese giulgiuri pentru armata nenumărată a morților".

Cine-i de vină?

În urmă cu cîteva zile, în fața studenților din Costa Rica a luat cuvîntul conducătorul unui mare stat capitalist și, între altele, le-a spus că ei ar fi chemați să lupte împotriva foametei și a bolilor. S-a creat impresia că, cumva, ravagiile foametei s-ar datora nu unor cauze social-economice concrete, nu exploatării inumane crescînde din partea monopoliștilor, ci lipsei unor oameni luminați...

Cu cîțiva ani în urmă, în ziarul „Times", Thomas Barlow, directorul firmei „Barlow and Jones", afirma cu seninătate că cauza tuturor relelor este „sporirea natalității". Și nu, doamne ferește, exploatarea capitalistă. Or, pămîntul poate hrăni nu numai circa 2,7 miliarde de oameni cît există în prezent pe planeta noastră, ci — cum apreciază numeroși savanți de renume — și peste 10 miliarde!

Realitatea este că lipsa de alimente, foametea cruntă, sînt o consecință directă a faptului că sistemul capitalist cu inegalitățile pe care le generează nu este în stare să satisfacă necesitățile omenirii, să-i izbăvească pe oameni de mizerie și foame. În timp ce foamea face atîtea victime în numeroase țări — inclusiv în Statele Unite (președintele Kennedy a declarat într-un discurs că milioane de americani se culcă în fiecare seară flămînzi) — Congresul S.U.A. a alocat fonduri pentru a limita producția agricolă și a menține astfel prețurile produselor agricole la un nivel care să nu micșoreze profiturile monopoliștilor! Cafeaua, aliment atît de valoros, e arsă din aceleași cauze. Laptele e aruncat la canal — în timp ce milioane de copii mor de foame. Se irosesc anual 120 miliarde dolari în scopuri militare — ca urmare a politicii de încordare dusă de puterile imperialiste — în timp ce acești bani ar salva milioane de oameni ce mor de foame. Iată ce contradicții monstruoase generează sistemul capitalist! Existența marilor latifundii, monocultura, agrotehnica primitivă a pămîntului, schimburile neechivalente și exploatarea colonială prin care țările imperialiste sărăcesc populații întregi — și acestea sînt cauze concrete care duc la foamete și despre care studenților din San Jose li s-ar fi putut pomeni în cuvîntarea amintită. Și li s-ar mai fi putut aminti o concluzie citată într-un raport recent al F.A.O.: „Producția de alimente pe cap de locuitor s-a dezvoltat cel mai mult în țările socialiste din Europa" — semnificativă confirmare a superiorității socialismului!

La chemarea Organizației Mondiale pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.) între 17 și 24 martie se desfășoară „Săptămîna de luptă împotriva foametei". Datele tragice pe care le oferă cercetarea efectelor nefaste ale foametei reprezintă un zguduitor act de acuzare a capitalismului, un element care subliniază și mai mult necesitatea imperioasă a înfăptuirii dezarmării generale și totale, a încetării împovărătoarei curse a înarmărilor.

U. VALUREANU

Mascarada de la Seul

În Coreea de sud clica generalilor care conduce țara s-a scindat din nou în cursul luptei pentru acapararea deplină a puterii. Dictatorul Pak Cijan Hi, care a fost instaurat la cîrma statului în urma loviturii de stat din 1961, a luat o serie de măsuri menite să ducă la „legiferarea" menținerii dictaturii militare încă patru ani. Pretextul a fost găsit în urma descoperirii unui complot a altui grup de militari rivali care urmăreau să preia puterea și să prelungească dictatura militară în folosul lor! Potrivit declarațiilor oficiale, grupul complotiștilor, condus de mai mulți generali, urmărea asasinarea generalului Pak, a unor membri ai juntei de la conducere, a unor miniștri și a unor personalități politice „civile". În urma descoperirii acestui complot (ultimul episod al luptei pentru putere dintre cele cîteva fracțiuni existente în junta reacționară care conduce țara) au fost arestate cîteva zeci de persoane iar guvernul și-a dat demisia în urma descoperirii unor legături între unii miniștri și complotiști.

Complotul este legat de evoluția situației din această țară în ultimele luni. Situația economică a continuat să se agraveze iar opinia publică își manifestă tot mai fățiș nemulțumirea față de dictatura militară impusă țării. Situația a devenit de așa natură încît ziarul „Wall Street Journal" își exprima îngrijorarea față de evoluția evenimentelor arătînd că dacă nu se vor lua măsuri „vom fi martorii unui proces care se va desfășura în mod automat". Pentru ziarul amintit, „procesul care se va desfășura în mod automat" însemna exprimarea îngrijorării ca nu cumva lucrurile să ajungă din nou la stadiul premergător alungării lui Li Sîn Man, în 1960, cînd explozia nemulțumirii maselor populare a alungat de la conducere pe sîngerosul dictator.

Pentru a se evita ajungerea din nou la un deznodămînt asemănător, cercurile conducătoare au hotărît să facă o manevră pentru a înșela masele populare. La începutul anului, generalul Pak a lăsat să se înțeleagă că junta militară a hotărît să ia măsuri în vederea predării puterii unui guvern de civili, alcătuit în urma alegerilor care urmau să fie organizate în primăvara acestui an.

În vederea acestui eveniment, Pak a anunțat că se va retrage din armată și se va alătura unui „nou partid de guvernămînt", în curs de organizare. Părăsirea serviciului militar de către Pak și alți membri ai juntei a fost întrevăzută ca o manevră pentru a se da posibilitatea acestora de a candida în alegeri... ca civili. Urma deci ca după efectuarea alegerilor, generalul Pak să predea puterea politică... politicianului Pak și celorlalți susținători ai săi.

După luarea acestei hotăriri o serie de membri ai juntei au ticluit un plan pentru preluarea puterii, fără a-l asocia la aceasta și pe generalul Pak. După cum relatează „Le Monde", al doilea personaj al juntei „generalul Kim Cion Pil, profitînd de poziția sa de șef al serviciilor secrete, era aproape gata să organizeze un partid unic de tip fascist care urma să acapareze puterea după pretinsa reîntoarcere la democrație". Descoperind complotul, generalul Pak a anunțat că junta a renunțat la planurile privind predarea puterii unui „guvern civil". Amînarea „alegerilor" la calendele grecești a fost însoțită de anunțarea unui referendum în cadrul căruia populația să se pronunțe în favoarea continuării regimului de... dictatură militară. Măsura a stîrnit opoziția altor grupuri de politicieni reacționari, care nu au văzut cu ochi buni îndepărtarea posibilităților de a se cocoța la cîrma statului și de a participa la exploatarea și jefuirea poporului.

Nesimțindu-se prea tare pe poziții, generalul Pak a început să dea puțin înapoi. În cadrul unei consfătuiri care a avut loc între membrii juntei și cîțiva politicieni „civili" generalul a anunțat că va renunța la proiectul permanentizării dictaturii militare numai dacă în viitorul „guvern civil" nu vor intra „politicieni corupți"! Politicienilor civili li s-a dat răgazul de a da răspunsul pînă la sfîrșitul lunii. Ce se ascunde în spatele acestei formule demagogice este cît se poate de limpede. Pak încearcă să-și cîștige false galoane de luptător împotriva corupției iar termenul acordat trebuie folosit pentru repartizarea portofoliilor în viitorul guvern între diferitele grupări reacționare din Coreea de sud. Firește, răgazul va fi folosit pentru punerea la punct a planurilor menite să înșele opinia publică asupra adevăratului sens al schimbării... decorurilor și uniformelor.

Civil sau militar, guvernul viitor va fi tot o unealtă a celor care mențin un regim de teroare polițienească în sudul paralelei 38.

Eugen PHOEBUS

Ziarele occidentale arată că măsura luată de guvernul de la Bonn, la insistențele Washingtonului, de a interzice livrarea țevilor de oțel în comerțul est-vest, va provoca pagube economiei germane care în momentul de față înregistrează serioase greutăți.

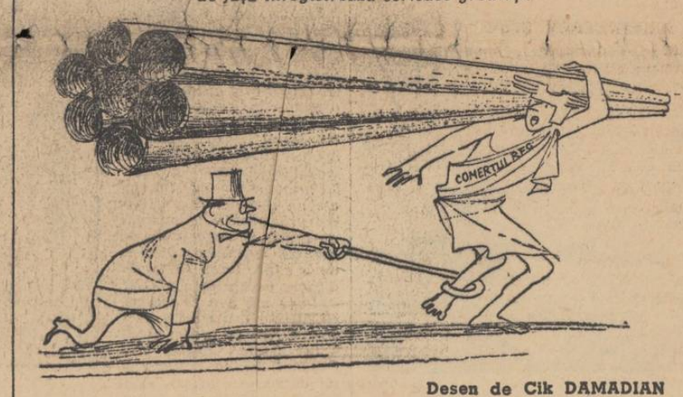

Desen de Cik DAMADIAN

Un glas din adîncul sudului

În urma unei călătorii în adîncurile sudului S.U.A. („South Deep"), unde a trăit ca „negru", scriitorul John Howard Griffin, a scris o carte intitulată „Negru ca mine", iar recent a publicat în „The Washington Post" un reportaj despre viața negrilor din această parte a Statelor Unite. În reportajul său, Griffin se ocupă mai mult de felul cum sînt tratați negrii în sudul S.U.A. și mai puțin despre lupta lor împotriva discriminării rasiale. Cu toate acestea, datele cuprinse în reportaj sînt deosebit de interesante. Scriitorul, „ca negru" care a trăit cîteva săptămîni printre oamenii de culoare, vorbește în reportajul său la persoana întîia. În cele ce urmează redăm cîteva pasaje mai importante din cele scrise de J. H. Griffin în „The Washington Post".

Un negru care vorbește simplul adevăr, nu în termeni bombastici, despre justiție sau despre drepturile sale inalienabile nu este tolerat. Pînă nu de mult albii din sud trăiau cu iluzia că în cadrul unui „sistem" bine stabilit ce există în această parte a S.U.A., ei erau singurii care îi înțelegeau pe negri. Ce se înțelege prin acest „sistem" și ce reprezintă el?

Prin acest „sistem" se înțelege un complex de obiceiuri și tradiții care au de partea lui toată puterea legii ce se găsește în mîna albilor. „Sistemul" arată de fapt că negrul este un cetățean al acestei țări, dar un cetățean de un fel deosebit, că el trebuie să plătească impozitul și să-și apere țara, dar el nu are dreptul să voteze, nu are, în fața legii, drepturi egale cu albii, nu este egal în ce privește educația și munca, și, că el, nu are acces în localurile publice, în parcuri, hoteluri, librării, săli de concerte, spitale etc.

Cu toate acestea, negrii manifestă o profundă dragoste și admirație față de țară: dar aceasta este o dragoste pentru o țară pe care ei speră că va fi o țară liberă, o țară unde să nu se practice rasismul...

Fiecare negru își are secretele sale. El s-a „acomodat" cu acest „sistem" căci de nu, el știe ce-l așteaptă... El își dă seama perfect că miturile din sud care susțin că el este fericit, liber etc. la fel ca cei albi sînt o mare minciună... Negrii își dau perfect de bine seama că atît ei cît și copiii lor nu vor avea nici o speranță, un viitor mai bun, atîta timp cît ei nu vor face ceva acum. Și, în acest sens, ei au făcut: sînt bine cunoscute numeroasele mitinguri, adunări și demonstrații de protest împotriva discriminării rasiale. Dar și aici se întîmplă un lucru curios și de-a dreptul revoltător: negrii arestați în urma unor asemenea acțiuni nu sînt judecați sau tratați ca orice alt participant la miting sau adunare. Aceste acțiuni ale lor sînt judecate și considerate ca „reacții ale unui negru", tratați ca oameni de rasă neagră.

Ei, negrii, speră că în curînd, această iluzie, acest vis al egalității în drepturi care acuma nu este altceva decît un mit, va deveni ceva măreț, nobil, se va transforma în realitate. Pe de altă parte, însă, datorită evenimentelor zilnice, a abuzurilor justiției, a încălcării, la tot pasul a egalității în drepturi, ei capătă impresia că oficialitățile nu lucrează în favoarea lor, a negrilor.

La un moment dat, scriitorul Griffin se adresează oficialităților spunînd: Din dolarii noștri pe care ni-i stoarceți sub forma impozitelor se plătesc cărțile pseudo-științifice prin care căutați să ne convingeți că sîntem de la natură inferiori și, în consecință, să ne privați de drepturile cetățenești; dolarii noștri contribuie la înfrumusețarea parcurilor și a localurilor publice de care noi nu ne putem bucura. Dolarii noștri, domnule, sînt folosiți pentru a cumpăra frînghiile cu care ne linșați. Acuma noi vă spunem „Ceea ce faci tu împotriva mea, o faci împotriva ta însuți, împotriva acestei țări. Dar eu nu pot să duc la infinit această povară".

Biblioteca din piața Sintagma

Corespondență din Atena

Piața Sintagma din Atena. Trecătorii cu pasul grăbit și cu gîndul la grijile cotidiene, se îndreaptă spre străzile ce se ramifică din această largă piață în multe direcții. Unii dintre ei nici nu se gîndesc la un adevărat tezaur cultural situat aci, în plin centrul orașului: cea mai mare bibliotecă din Grecia.

Ușile ei s-au deschis prima oară cu mai bine de un secol în urmă, în 1844. Bogăția sa poate fi lapidar exprimată în cele 1.100.000 de volume, dintre care, multe sînt exemplare rare. O vizită „scurtă" de cîteva ore, în cele patru galerii ale bibliotecii permite să iei cunoștință de domeniile variate ale conținutului ei: politică, drept, economie, istorie, arheologie, sociologie, filologie, descrieri de călătorie și altele. Sînt cărți din țări și în limbi diferite, atît din epoca contemporană, cît și din secolele trecute, apoi colecții de vechi ziare grecești. Literatura antică, greacă și latină, este larg reprezentată prin ediții bibliofile.

Într-un raft special se zăresc diferite cărți și studii oglindind viața și istoria popoarelor din Balcani. Firește că nu lipsesc nici unele despre romîni. Aproape toate sînt însă din păcate, dinaintea celui de-al doilea război mondial, și doar cîteva despre Romînia nouă.

Este interesant de știut că poate fi răsfoit aci un Regulament organic al principatului Moldovei, tipărit la New York în limba franceză, apoi corespondența domnitorului Bibescu, reunită într-un volum, o istorie a Valahiei, notele unui fost consul englez, W. Wilkinson, despre principatele Valahiei și Moldovei, tipărite în 1820 la Londra, precum și „Memorii asupra renașterii romîne" de Eliade Rădulescu, tipărită în Franța în 1851. Colecția de cărți romînești mai cuprinde de asemenea un studiu interesant despre grecii din Țara Romînească pînă la 1717, o culegere de cîntece populare romînești din Transilvania, un dicționar francez — valah, unele lucrări ale istoricului N. Iorga, printre care și „Istoria romînilor" etc. Am avut plăcuta surpriză să răsfoiesc chiar și fabulele lui Grigore Alexandrescu, editate în limba romînă în anul 1863...

Printre miile de volume rare, se întîlnesc cărți de mare valoare, unele datînd din zilele descoperirii tiparului. Sînt păstrate aci și manuscrise mai timpurii, pe pergament, din secolele X-XI, cum este o farmacopee arabă din secolul X, o culegere persană de povestiri istorice, cu splendide miniaturi în culori, din secolul XI, precum și renumita lucrare religioasă, „tetravanghela" a lui Komninos, din epoca bizantină, păstrată perfect și decorată cu miniaturi. Apoi primul sistem de contabilitate grec, scris de mînă de călugărul Varlamos, în secolul XIV care este ediție unică.

Merită a fi menționată și o culegere din operele filozofului antic Aristotel, editată în 1497 de Marnutius, apoi celebra operă în 8 volume „Turcogrecia" a italianului Crousio, tipărită în limbile greacă și latină în 1758 și legată în coperți de lemn cu încuietori metalice, cît și enciclopedia „macedonica" în 54 de volume, de la mijlocul secolului trecut, care înmănunchează istoria macedonenilor. Un loc special îi este rezervat în această bibliotecă, colecției primului ziar grecesc „Eftimeris tis vienis", care era însă tipărit la Viena. Primul său număr poartă data de 31 decembrie 1770. Acest ziar, care a apărut pînă în anul 1796, face adesea referiri și la Principatele romîne.

Printre manuscrisele interesante, se pot vedea într-o vitrină minutele dezbaterilor primelor adunări naționale de după revoluția greacă din 1821, purtînd semnăturile unor personalități marcante ale luptei pentru independența națională. Între dările de seamă ale celei de a 5-a adunări naționale de la Nauplia, pe atunci capitala Greciei, a rămas și o constituție a țării, votată dar neaplicată.

Una din galeriile bibliotecii este alcătuită din cele 50.000 de volume donate de Ernest Renan, scriitor francez din secolul trecut, care a fost un mare admirator al culturii grecești.

Cu toate că numărul cititorilor nu trece de cîteva sute zilnic, spațiul actual este neîncăpător. În prezent se studiază posibilitatea folosirii microfilmelor.

Dana GHEORGHIU

martie 1963.

Iată două aspecte din timpul unui miting organizat recent la New York de „Frontul Național din Porto-Rico" care cuprinde pe cetățenii portoricani ce locuiesc în prezent în S.U.A., miting în cadrul căruia aceștia au protestat împotriva stării de lucruri din Porto-Rico și au cerut să se acorde neîntîrziat independență acestei mici țări din zona Mării Caraibilor. În fotografii: la tribună: Rovira de Nieves, o delegată a femeilor din Porto-Rico, salută pe membrii „Frontului Național din Porto-Rico" (sus); aspect din sală (jos).

Un caz neobișnuit

O tînără din Nijni Taghil (U.R.S.S.) în vîrstă de 22 de ani, pe nume Roza Kuleșova, a stîrnit un deosebit interes în rîndul specialiștilor din domeniul medicinii. Această tînără distinge cu ușurință, fără să se uite, cu ajutorul pipăitului, al simțului tactil, toate culorile și o mulțime de nuanțe pe hîrtie și pe țesături. Ea deosebește numai prin tact ce este reprezentat pe desene, fotografii, timbre poștale, „citește" cu degetele texte din cărți, reviste și ziare. Această aptitudine ea și-a cultivat-o treptat, printr-un antrenament sistematic. Deocamdată mecanismul aptitudinilor Rozei Kuleșova nu a putut fi încă elucidat în întregime. Pe lumină crepusculară percepția ei e mai slabă, iar pe întuneric dispare uneori cu totul. De asemenea, acest „al doilea văz" scade în prezența zgomotelor, cînd e emoționată, sau după ce a gospodărit prin casă. În fotografie: Roza Kuleșova în timp ce demonstrează „cel de-al doilea văz", citind cu degetele un text.

NUNTĂ LA CEAIR

Imi pare rău că n-am aflat din timp de nunta aceasta ; aș fi vrut să-i văd cum arată mirii, în momentele solemne de confruntare cu ofițerul stării civile. Acum nu-s de fel solemni : fericirea, prietenii nu-i lasă. La drept vorbind îmi vine și greu să mi-i închipui solemni acum, în toiul nunții, cînd îi văd producîndu-se pe scenă, ea cîntînd el declamînd.

Sala mititică a căminului cultural „Ion Creangă" din cartierul Pitești, pe nume Ceair, se prezintă în această după amiază duminicală în straiele ei obișnuite. O gazetă de perete cu articole pe probleme de actualitate, niște fotomontaje, steagul de grupă sanitară fruntașe „Crucea roșie" pe alt perete, scena mititică, cu cortina trasă. Singura podoabă impusă pare-se de împrejurări sînt ghirlandele migălos aranjate. În schimb este prezent întreg cartierul. În sală și afară, sute

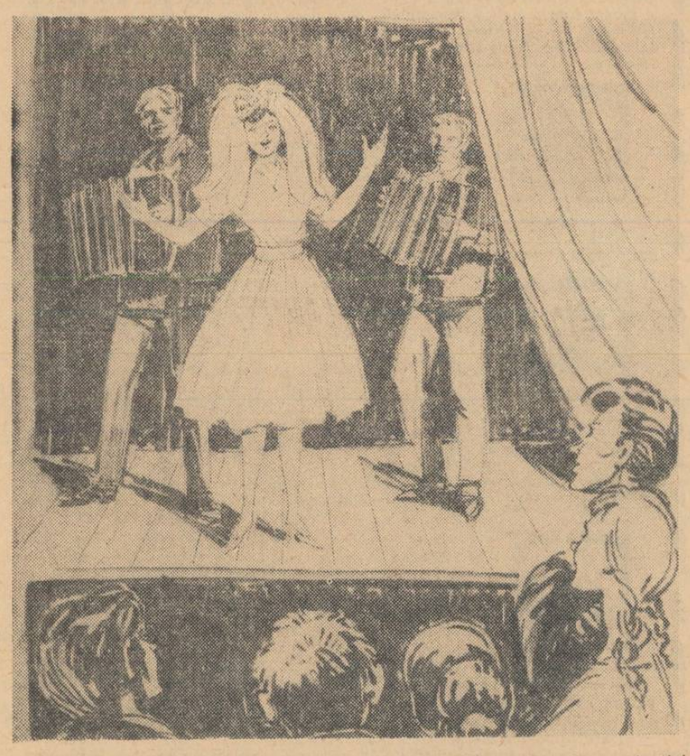

de oameni, (nici nu știi cum de-au putut încăpea atîția), au venit să se bucure de bucuria celor doi copii ai cartierului, care au hotărît să-și unească destinele. Lumea îi înconjură cu dragoste, îi felicită, îi îmbrățișează. Mireasa, Rodica Albota pînă ieri, 17 ani, salariată la ORPOD, utemistă, o fată frumoasă și veselă, îmbrăcată în rochiță albă de mătase primește îmbujorată felicitările cot la cot cu Florentin, soțul ei. Udrea Florentin, 26 ani, tehnician la I.C.I.L., utemist și el, înalt, spătos, cu fața deschisă, îmbrăcat în haine negre, încearcă să pară solemn, dar atmosfera generală îl face să se dea bătut. Curînd toată lumea petrece de zor.

Cinci toasturi și brigada

— Vă aflați la o nuntă utemistă, ne spune mîndru socrul mare. Prima nuntă utemistă din cartier.

— Asta înseamnă...

— Asta înseamnă, intervine rîzînd mireasa, nuntă pe măsura inimilor noastre și a vremurilor noi, fără socoteli negustorești și fără gînduri ascunse, fără popă și fără dascăl. Toți cîți îi vedeți, au venit aci pentru că țin la noi, după cum și noi ținem la ei...

Cinci toasturi și un program de brigadă au venit să confirme și să completeze imaginea. Toasturile au fost rostite de secretarul organizației de partid și președintele sindicatului de la I.C.I.L., de președinta comisiei de femei și de secretarul organizației de U.T.M. a cartierului. Întrerupte doar de tradiționalul „mulți ani trăiască", ele au constituit un omagiu și un îndemn pentru noua familie, să-și continue munca și activitatea obștească. — Sperăm, spune secretarul U.T.M., adică ce mai... sîntem siguri că însurătoarea nu va fi o piedică pentru ei, ci un imbold pentru o muncă susținută pentru înflorirea Republicii... și pentru dezvoltarea mai puternică a brigăzii noastre de agitație, care...

Brigada artistică de agitație este și ea prezentă. Tinerii prieteni ai mirilor urcă pe scenă și astfel asistăm la un program dat în cinstea celor doi tineri căsătoriți : cîntece populare, muzică ușoară, multe cîntece de dragoste, dialoguri scăpărătoare, un adevărat spectacol de brigadă. În această atmosferă nimănui nu i se mai pare curios faptul că mireasa se urcă pe scenă și își cere dreptul ei de membră a brigăzii. Mult aplaudată ea cîntă un fragment din programul de alegeri al brigăzii cu care au făcut turneu prin satele apropiate. Spuneți și dv., ați mai fost vreodată la o nuntă în care mireasa să cînte ? Eu mărturisesc că nu. Și dacă mireasa cîntă se poate oare ca mirele să rămînă mai prejos ?

Numai că mirele nu va cînta. Mirele va recita. În introducere va spune cîteva cuvinte despre fericirea lui. Apoi va adăuga : Iată de ce eu, de ziua nunții mele aș vrea să recit o poezie a lui Labiș împotriva războiului.

Are talent mirele dar cei de față îi aplaudă acum nu talentul ci inima fierbinte.

Scurt interviu în miez de noapte

S-au întins mesele și oaspeții au mîncat, băut și dansat pînă tîrziu. Nu era cazul să-i tulburăm dar am profitat de cîteva momente mai prielnice și iată micul nostru interviu, primul interviu acordat de familia Udrea :

REPORTERUL : Scuzați, dar am vrea să știm în ce condiții v-ați cunoscut ?

RODICA UDREA : În organizația de U.T.M., în munca comună.

FLORENTIN UDREA : În brigada artistică de agitație. Mi-a plăcut și jocul ei și entuziasmul. Apoi am cunoscut-o mai bine...

REPORTERUL : Ce planuri aveți?

RODICA UDREA: Să învăț. Vreau să intru la Institutul Pedagogic, că știți avem de-acum Institut aci la Pitești. Mi-ar place să fac și gazetărie. Tovarășii spun că am ceva talent. Și cum soțul meu e corespondent voluntar la „Scînteia Tineretului", voi încerca și eu... Apoi, aș vrea să fiu o soție bună, să nu-l dezamăgesc.

FLORENTIN UDREA: Și eu un soț... model. Să-mi îndeplinesc îndatoririle de utemist și, cine știe, într-o zi cele de membru de partid. Să muncesc bine, să-mi ridic calificarea, să învăț...

REPORTERUL: Și brigada de agitație, cum rămîne cu ea, acum după ce v-ați căsătorit ?

RODICA ȘI FLORENTIN UDREA : Rămîne ca și pînă acum. Vom fi și mai activi. Căsătoria nu va fi o piedică, ci un stimulent pentru noi...

★

Să recunoaștem dară că a fost o nuntă de o factură nouă. O nuntă din acelea pe care vom începe să le întîlnim din ce în ce mai des, în țara noastră.

M. RADIAN

Nici salonul de frizerie nu lipsește din incinta gării

LA BRAȘOV ÎN GARA NOUĂ

(Urmare din pag. 1)

cută, liniștitoare. Îi zîmbește Mariei și o poftește să o urmeze în camera „mamei și copilului".

— Oi fi și dumneata ostenită, iar micuțului nu i-ar prinde deloc rău să fie desfășat și să facă un pic de nani în pătuc.

Camera „mamei și copilului" arată ca un interior de creșă bine îngrijită. Pe jos, covorul din masă plastică parcă n-a fost niciodată călcat de picior omenesc. Opt pătucuri mici ca niște jucărele, cu noptiere pe măsură, scăunele pitice, totul creiază o ambianță de liniște, de destindere. În timp ce Rusalina Munteanu, responsabila acestui paradis al prichindeilor, se ocupă de toaleta lui Gheorghiță, mama privește cu atenție dulăpiorul care a-

În fața autogării, mașinile așteaptă să pornească spre toate colțurile regiunii.

mult imensa hală. Se oprește o clipă în fața librăriei, a secției de artizanat, a punctului farmaceutic, a bomboneriei. Se pare că nimic nu a scăpat din vedere celor care au întocmit proiectele celei mai tinere gări a țării.

Această impresie se întărește odată cu vizitarea unităților de deservire instalate într-o aripă specială a clădirii. De la lustragerie, la frizerie și coafură, nimic nu lipsește. Ba s-au introdus o seamă de unități noi, care pînă în prezent nu se pomeneau în gări. Să citățm bunăoară călcătoria de haine, o inovație foarte utilă. Vine omul de la drum, cu hainele șifonate. Aici, la călcătorie, în cîteva minute ele își recapătă aspectul îngrijit. Cît durează aranjatul hainei, călătorul, ca să nu piardă timpul, are posibilitatea să facă un dăpostește o trusă cu toate cele necesare pentru cei mici, un reșou electric unde se poate încălzi la iuțeală un ceai pentru micuți...

— Așa ! Acum cît timp doarme copilul, dumneata ai putea să te duci să vizitezi gara. Să știi că ai ce vedea ! — spune Rusalina Munteanu cu atîta mîndrie în glas de parcă ea singură ar fi proiectat și construit cogeamite gara nouă a Brașovului.

Mama ezită. Parcă s-ar duce, parcă nu se îndură să-și lase pruncul.

— Lasă, n-avea nici o grijă, îi înțelege neliniștea gazda. Nu ești nici prima, nici ultima care îți lași copilul în seama mea.

Încotro să se îndrepte mai întîi ? O ia la întîmplare la stînga, urcă cîteva trepte și nimerește într-un bufet elegant. În jurul meselor, călătorii mai grăbiți iau la iuțeală o gustare, sau beau cîte o bere. Cei care au mai mult răgaz, urcă încă o scară și nimeresc într-un restaurant care poate rivaliza cu cele mai frumoase localuri similare din oraș. Mariei Marin nu-i este însă foame. Coboară treptele și își continuă plimbarea. Ajunsă din nou în partea superioară a holului, admiră priveliști pitorești ale țării, fotografii imense lipite de pereți, arbuști ornamentali exotici, răspîndiți mai pretutindeni, lămpile strălucitoare, oglinzile care parcă măresc și mai duș. Înviorat, împrospătat, își poate vedea acum de treburi.

În aripa opusă a clădirii, tînăra călătoare vizitează autogara. Este o copie în miniatură a gării, cuprinzînd o sală de așteptare, ghișee pentru cumpărarea biletelor, informații etc. În față, numeroase autobuze își așteaptă călătorii pe care îi va transporta în toate orașele și satele regiunii. Ideea alăturării autogării de stația C.F.R. i s-a părut călătoarei foarte bună. În acest fel mulți oameni economisesc timp, avînd o legătură directă între diferite mijloace de transport.

Din megafoane, un glas limpede de femeie domină pentru un moment zgomotele din jur : „Trenul accelerat spre București intră în stație pe linia III-a"..

Iute, nu mai este timp de pierdut ! Pe Gheorghiță îl găsește gungurind vesel că s-a întors mămica. Îl ia în brațe și pornesc în grabă, alături de numeroși călători, prin spațiosul coridor subteran spre linia treia. Pe peron, lămpile fluorescente aprinse dau locurilor o înfățișare feerică. Elegantă, sprintenă, locomotiva Diesel o pornește la drum, salutînd cu un șuerat vesel tînăra și frumoasa gară brașoveană.

Paul MARIAN
Fotografii : Nicu VASILE

A FOST OASPETELE NOSTRU...

IGOR STRAVINSKI

(Urmare din pag. 1)

turisire, unică în felul ei. Emoția de a-și revedea, într-o ipostază nouă țara în care s-a născut și și-a petrecut tinerețea se împletea, poate, în sufletul lui Stravinski, cu gîndurile asupra drumului său de creație, asupra destinului său omenesc și artistic. Dînd glas parcă acestor gînduri, compozitorul avea să spună cîteva zile mai tîrziu : **„Am plecat din Rusia țaristă, din acea Rusie care nu voia să recunoască nimic nou.., și am fost bucuros să mă smulg din ea. Din păcate eu nu am fost de față cînd aici s-au petrecut schimbări, altminteri m-aș fi găsit, de bunăseamă, alături de voi".**

Un critic sovietic aprecia nu de mult că opera lui Stravinski **„reprezintă o parte integrantă și importantă a culturii artistice a secolului XX".** Compozitorul și-a început cariera artistică în urmă cu cincizeci și cinci de ani, pe vremea cînd, elev al lui Rimski Korsakov, deschidea rodnica „perioadă rusă" a creației sale cu „Simfonia în mi bemol", urmată în scurtă vreme de „Focuri de artificii", Scherzo fantastic, „Petruska", „Pasărea de foc". În anii ce aveau să vină Stravinski a străbătut, asemeni multor artiști din societatea burgheză, o cale sinuoasă, plină de contradicții. Căutînd cu pasiune inovații orchestrale, armonice, ritmice, dintre care unele au devenit astăzi un bun comun al culturii muzicale, Igor Stravinski a oglindit, în cele mai valoroase dintre operele sale, frămîntările epocii noastre În multe rînduri instinctul său de artist a ieșit biruitor asupra concepțiilor estetice eronate pe care le împărtășea.

Același instinct de artist autentic îl îndeamnă astăzi pe Stravinski să se pronunțe împotriva elucubrațiilor decadente contemporane, așa-numita muzică „electronică" și „concretă".

Unii iubitori ai muzicii din țara noastră își mai amintesc că eminentul compozitor a fost la București. În luna februarie a anului 1930 Igor Stravinski a făcut un scurt turneu în capitala țării noastre, dîndu-și concursul la două concerte care au avut loc în zilele de 12 și 16 februarie. Publicul bucureștean avea să-l cunoască mai întîi ca pianist, interpret al unei lucrări proprii (Capriccio) și apoi ca dirijor al unor creații scrise în „perioada rusă" : Simfonia în mi bemol (Opus I), „Jocuri de artificii", Scherzo fantastic, fragmente din baletul „Petruska".

Interviurile lui Stravinski, publicate în presa vremii, reflectă dragostea compozitorului pentru aceste lucrări de tinerețe, dintre care unele îi trezeau amintiri legate de marele său dascăl Rimski Korsakov. Așa, de pildă, vorbind despre „Jocuri de artificii", Stravinski istorisea împrejurările în care a scris această piesă, la nunta fiicei lui Rimski Korsakov, regretînd faptul că maestrul său nu i-a mai putut vedea lucrarea, deoarece a încetat din viață cu cîteva ore înainte de primirea manuscrisului.

Solicitat să-și împărtășească părerea despre orchestra Filarmonicii, cu care colaborase, Stravinski spunea : **„E o orchestră bine disciplinată și cu elemente de valoare. Toți membrii orchestrei dau o atenție deosebită și pun foarte multă bunăvoință în interpretare".** Mai departe compozitorul declara că îl apreciază în mod deosebit pe artistul instrumentist Pruner, mai ales că instrumentul acestuia — contrabasul — joacă un rol important în compozițiile sale.

Este semnificativ faptul că vizita la București a rămas întipărită bine în mintea marelui compozitor, amintirea acesteia fiind evocată în mai multe rînduri. Peste cîteva luni, la Berlin, Stravinski făcea din nou aprecieri elogioase la adresa muzicienilor romîni, iar foarte curînd, cu prilejul vizitei sale în U.R.S.S., Stravinski și-a adus aminte din nou de această vizită.

Redăm impresiile sale, așa cum au fost relatate, nu de mult, într-un interviu, de către dirijorul Iosif Conta : **„La Leningrad am avut prilejul de a asista la un important eveniment : concertul dat de Igor Stravinski, care se află în turneu în Uniunea Sovietică. Ne-a mărturisit că a vizitat țara noastră, cu peste 30 de ani în urmă și că înțelege bine numeroase cuvinte romînești. I-a făcut o deosebită plăcere atunci cînd a aflat că orchestra Radioteleviziunii a prezentat cunoscuta sa lucrare „Petruska" și că recent a interpretat „Madrigale", una dintre cele mai noi creații ale sale, compusă în urmă cu aproape doi ani".**

Boris BUZILĂ

«Te iubesc!»

(Urmare din pag. 1)

în fața celei dragi ritualul dans al declarației de dragoste.

Să stai ore în șir, în fața casei „ei", să fluieri cu privirea ferestrele locuinței, este ceva obișnuit — pretutindeni pe planeta noastră. Indienii toba din America de Sud, au adus corective pline de originalitate și temperament acestei îndeletniciri eterne. Indianul toba joacă timp îndelungat în fața colibei fetei pe care o iubește, acompaniindu-se cu un tambur din lemn.

Tribul mavaianilor este printre puținele unde se cuvine ca fata să mărturisească ea afecțiunea pe care o nutrește. Fata se achită de această îndatorire în chip simplu, înduioșător : își face apariția pe cîmp, acolo unde muncește alesul inimii sale și, fără vorbe, se apucă să-l ajute.

Și în unele așezări ale indienilor din America de Nord s-au păstrat obiceiuri străvechi. Fata își împletește cosițele sub forma a doua fusuri. Această coafură semnifică faptul că tînăra nu este încă legată sufletește. Cînd se apropie de ea alesul, îi aruncă pe cap o poală a vestmîntului său înflorat.

În Bengal declarația de dragoste comportă un întreg ritual. Tînăra poartă cîteva brățări sau salbe, corespunzătoare numărului de adoratori a căror dragoste nu o împărtășește deocamdată. Astfel, ea se duce la pîriu, umple cu apă un ulcior mare și-l poartă pe cap, ținîndu-l cu o mînă. Îndrăgostitul se furișează pe urma ei și slobozește din arcul său o săgeată, astfel încît ea să treacă pe lîngă urechea fetei și să cadă drept în fața ei. În cazul că tînărul este pe placul fetei, care știe cine a tras, ea ridică săgeata cu degetele de la piciorul drept, o aruncă în sus, o prinde cu mîna liberă în timp ce cu cealaltă mînă continuă să țină ulciorul în echilibru.

Congolezul oferă iubitei sale o pasăre tripă, spunîndu-i : „Eu, cu mîna mea, am răpus-o" Drept răspuns tînăra îi dăruiește boabe de porumb : „Eu l-am semănat, eu l-am cules".

Politicos, beduinul uzează de o formulă poetică pentru a-și mărturisi iubirea: „O Galma ! Dacă soră mi-ar fi cămila, aș vinde-o ca să te cumpăr pe tine, Galma !" Tuaregul din Africa de Nord — asemenea cavalerului medieval — sapă în piatră, în fața locuinței sale, numele „ei". Tînărul din Madagascar oferă iubitei nuca de cocos din care tocmai a sorbit sucul (laptele) ; uneori el își însoțește gestul cu cuvintele : „Cunosc multe plante, dar singură trestia de zahăr e pe placul meu". În general, la multe popoare din Africa, precum și la locuitorii din peninsula Malaya, invitația de a mînca din același blid are tîlcul unei declarații de dragoste.

În Ceylon declarația de dragoste este întrucîtva sentimentală : ceylonezul oferă iubitei o șuviță din părul său.

Cel mai potrivit timp pentru a curta este considerat în Laos perioada încheierii lucrărilor de cîmp. Seara, tinerele laoțiene, înfășurate în șaluri multicolore, stau pe o mică estradă. Lămpile care ard cu ulei de palmier, împrăștie o lumină blîndă. Flăcăi ghemuiți pe vine stau în fața acestei estrade și adresează complimente în versuri fetelor iubite. Fiecare din ele răspunde poetului „ei", — duios sau în zeflemea. — în funcție de sentimentele ce i le poartă.

Interesante sînt și tradițiile europene. Francezii — cavaleri galanți — sînt foarte elocvenți atunci cînd este vorba de declarații de dragoste, însă potrivit obiceiului străvechi, amorezatul oferă iubitei la început trandafiri albi, apoi de culoare roz, și în sfîrșit trandafiri roșii. Englezii consideră drept sărbătoare a declarațiilor de dragoste ziua sfîntului Valentin : îndrăgostiții își trimit scrisori (fapt amintit de Dickens în „Documentele postume ale Clubului Pickwick").

Nenumărate sînt obiceiurile ce dăinuie pe lume. Vor trece anii. Unele dintre ele se vor schimba, altele vor dispare, însă omenirea, unită prin muncă, prin pace, prin egalitate, va păstra întotdeauna dragostea și, prin urmare, tradițiile de mărturisire a acestui gingaș sentiment deci și cuvintele simple și veșnic vii „Te iubesc !"...

E. ȚERKOVER

(Din „Nedelea")

Ochi de copil, păr de bunică...

(Urmare din pagina 1)

Dar Olimpia ar putea învăța și mai bine dac-ar fi mai atentă — completă mamă-sa cu grijă educativă. O controlăm noi mereu — eu mai puțin, taică-său mai mult. El e bolnav — suferă de astmă și nu prea are voie să iasă — așa că are răgaz să se ocupe de ele. Și-apoi se pricepe mai bine. Eu n-am decît patru clase primare și n-am nici timp destul !

— Gospodăria, nu ?

— A mea ? Da de unde ! Treaba în casă nu-mi ia mult. Dar gospodăria noastră — ea cere într-adevăr timp. În comună e întotdeauna cîte ceva de făcut, ba una, ba alta, și nu te lasă inima să te fereștî. Vezi matale, avem aici un dispensar și o casă de nașteri. De avut le avem, dar cum ? Erau dărăpănate, cu pereții cojiți, ca vai de capul lor. Ne-am adunat noi femeile, chemate de organizația de partid din comună, ne-am gîndit ne-am sfătuit, și într-o bună zi ne-am suflecat mînecile și ne-am pus pe treabă : am făcut reparații, am zugrăvit, am vopsit, am spălat podeaua și geamurile. Veniseră femeile din comună ca albinele la stup. Să te fi uitat la medicul nostru pediatru, Elena Ionescu, cum dădea cu bidineaua pe uși... Pe urmă, dac-am văzut că a ieșit frumos, am căpătat curaj și ne-am dus la raion să cerem utilaj modern. Și n-au scăpat de noi pînă nu ne-au dat. Acum chiar dacă n-ai nevoie, intri de plăcere la dispensar.

— Dar povestea cu salcîmii cum a fost ?

— Păi dacă mata o știi, ce s-o mai spun. Eu lucram atunci în sectorul legumicol al gospodăriei și îmi venise o idee. Am spus-o comisiei de femei : în loc de salcîmi, să plantăm pe marginea străzilor și prin curți pomi. Fructele-s hrănitoare și pentru copii, sînt bune și pentru magiun sau dulcețuri... Gospodăria ne-a dat 1.500 de pomi — peri, meri, piersici — și i-am plantat. Îs curioasă să văd cum o ieși prima recoltă...

— Cîte membre sînt în comitetul comunal de femei ?

— Șaptesprezece : de la colectivă, de la școală, de la stațiunea experimentală. La astea 17 însă, se adaugă toate celelalte femei din comună, care nu se dau niciodată în lături de la treabă. Au lipit pereții grajdurilor la gospodărie, au văruit alți pereți, au curățat de cîte ori era nevoie curtea gospodăriei — și nu-i o biată ogradă, are 4 hectare ! — au tăiat buruienile, au săpat un pîrculeț ca o floare în fața gospodăriei, s-au îngrijit care mai de care să-și țină curțile frumoase — într-un cuvînt, comuna Basarabi se mîndrește cu femeile ei. Au fost mereu cot la cot cu bărbații, ba de multe ori i-au și întrecut. Uite, Elisabeta Trandafir e mulgătoare fruntașă, Maria Girip cu brigada ei a terminat prima, lucrările de întreținere a viei, Victoria Ionică a crescut peste 4.000 de pui fără să aibă nici o mortalitate — de care nu se poate să spun lucruri bune ?! Au munca lor, au gospodăriile și bărbat, au copii, dar dacă e ceva de făcut în comună — una nu zice „nu" ! Zău, stau uneori și mă gîndesc, cum or fi putut altădată oameni cu minte și carte să vorbească de inferioritatea femeii ? Spune și mata...

În cameră a intrat o fetișcană, înăltuță, sprintenă, cu trăsături frumoase ca ale maică-si. Adusese pe o tavă niște plăcinte aburinde, cu miros de vanilie.

— Ea le-a făcut ?

— Nu, Lenuța e într-a șaptea și trebuie să învețe, că are de dat admiterea în anul ăsta. Le-am plămădit eu azi dimineață și cît am dat o fugă prin comună le-a pus bărbatu-meu la cuptor. De-aia nu-s așa frumos rumenite — să nu m-audă ! Poftiți, gustați, cu mere sau cu brînză, de care vă place...

— Dacă înțeleg bine, aveți în casă trei sărbători.

— Patru ! Că mai am o fată, măritată cu-n inginer la Ploiești. Am fost la ea săptămîna trecută, că mi-a făcut un nepoțel și-a trebuit s-o mai ajut prin casă.

— Așadar, ești bunică !

Vasilica Sarivan rîde fericită, cu aerul copilului care a făcut o poznă. Ochii îi sînt într-adevăr de copil — limpezi și calzi, de parcă acum ar privi lumea pentru întîia oară, dar suviețele lungi îi contrazic — spunînd că mulți ani și multe necazuri și-au lăsat fire albe drept zălog.

— Și-i dolofan și vesel, ține-l-ar norocul !

Ochi de copil, păr de bunică...

Pia BĂDULESCU

Natura își pierde din „brevetele de inventator"

Pînă nu de mult se credea că organul special pe care-l are șarpele cu clopoței între ochi și care e capabil să reacționeze la schimbări de temperatură de ordinul unei miimi de grad, constituie „termometrul" cel mai precis. Acum în urma unor recente descoperiri, recordul acestui specimen din neamul reptilelor a fost doborît. Cercetătorii Institutului de probleme fizice de pe lîngă Academia de științe a U.R.S.S., au pus la punct un aparat care înregistrează schimbări de temperatură de sutimi de miimi de grade.

În lupta cu natura se obțin mereu victorii. Analiza scrupuloasă a ochiului xifosurului (un animal marin) a dus la punerea la punct a unui „ochi electronic", sesizînd cele mai mici contraste, de care geologii se servesc pentru filmările aeriene. Totodată, după modelul unui original „dispozitiv" aflat în ochiul crăbușului și care îi permite acestuia să-și regleze cu o precizie excepțională viteza zborului, s-a construit un aparat pentru măsurarea vitezei avioanelor.

Natura n-a destăinuit încă omului toate brevetele ei de „invenții". Astfel, chiar într-un acvarium, peștii reacționează la schimbări ale cîmpului electric egale cu cîteva miimi de miliamperi. Nasicornul (insectă mare din ordinul coleopterelor) e un recordman cu adevărat fenomenal : deși cîntărește 10—16 grame, el poate deplasa un kilogram.

Competiția dintre savanți și natură continuă.

AMINTIRI: Elena Farago

(Dintr-o „Carte despre vremuri multe")

de ION PAS

Pe Elena Farago n-am văzut-o, timp de douăzeci de ani, decît ţintuită într-un fotoliu, dinaintea unei mescioare pe care se afla un teanc de medicamente, de scripte, de caiete, de reviste şi cărţi, o cutie de tablă cu tutun, o spirtieră cu întreg dichisul pentru cafea. Nu era paralitică, dar picioarele o slujeau anevoie, iar atunci numai cu sprijinul bastonului pe care îl păstra totdeauna alături.

Toate beteşugurile trupeşti — cărora le adăuga altele, imaginare — o năruiseră în jilţul acela cu încă zece ani înainte de a o fi cunoscut eu, pe femeia care fusese pînă atunci suplă şi subţire, răpitor de frumoasă, exuberantă, plină de neastîmpăr.

Leon Feraru îmi povestea (erau amîndoi din Brăila) că, în prima ei tinereţe, poeta îşi scandaliza concetăţenii participînd la cursele de ciclism şi la jocurile de oină. Tot pe-atunci ea scandalizase cercurile cu fumuri literare şi cu prejudecăţi burgheze, publicîndu-şi, sub pseudonimul **Fatma**, primele poezii în ziarele şi revistele mişcării muncitoare.

Îi citisem demult şi aceste producţii. Am fost mai tîrziu, cînd, în lirica noastră, ocupa loc de cinste, fervent admirator al emoţionantelor ei poeme izvorîte dintr-o sensibilitate delicată, rănită. E în ele muzicalitate şi un sfîşietor accent de suferinţă :

O, te cunosc, Durere, şi ştiu să tac de mult,
De-atunci cînd deznădejdea întîiului tumult
M-a prins fără de veste şi am gemut prea tare.

O, te cunosc, Durere, şi ştiu să rabd de mult,
De cînd întîia oară de fiare nevăzute
Mi-au sfîşiat, nu carnea, ci sufletul în sute
Şi mii de sîngerinde fişii de Crez rănit.

Ştiu să te rabd, Durere,
De mult, căci ţi-am hrănit,
Ţi-am îmbuibat o viaţă, din plin,
Fiarele toate
Cu vinul şi cu pîinea
Din care hrăneam, poate
Cîntarea fericirii în mii de vieţi mereu...
...Şi, totuşi, cîntă încă în suflet Crezul meu...

Să nu se uite că a dăruit şi copiilor strofele cele mai gingaşe, mai apropiate sufletului şi înţelegerii lor.

M-a impresionat dureros, cînd am cunoscut-o prin 1925, trupul ei devastată, ultragiată de chinurile bolilor care erau multiple şi permanente. O deformase obezitatea. Aşternuseră crizele de ficat pete mari, gălbui ca nişte bani cocliţi, de aramă, pe obrazul cîndva catifelat. Guta, reumatismele îi umflaseră picioarele şi mîinile. Astmul şi-un emfizem îi tăiau respiraţia şi vorbirea. Vîrsta, dar desigur şi boala, puseră cenuşă peste părul ei bogat, negru. I-l şi răriseră. Frumoşi, scînteietori, neumbriţi de durere îi erau numai ochii. Vie, scînteietoare îi rămăsese inteligenţa. Tînără, caldă, cu toate că bolnavă, îi era numai inima.

Din fotoliul care o pironea şi de la mescioara atît de încărcată de dinaintea ei dădea unei îngrijitoare, care îi era în aceeaşi vreme infirmieră, dispoziţii gospodăreşti, veghea la buna ţinută şi comportare a copiilor ei, îi ajuta la lectii. Poeta era însă şi slujbaşă a Muzeului şi Bibliotecii Aman — altfel din ce ar fi putut să trăiască ? Veneau la directoare, o dată, de două ori, de mai multe ori pe zi, funcţionarii să prezinte rapoarte, să ceară îndrumări, să le iscălească hîrtii. A sosit un lot de volume noi de la edituri, de la Academie. Comparativ cu luna trecută, numărul vizitatorilor şi cititorilor e în creştere (sau în scădere). Cîţiva studenţi ar dori să-i primească : unul dintre ei are un volum vechi al scriitoarei (l-a găsit la anticar) şi ar dori un autograf. Bine, dar nu acum, căci se găseşte la ea un musafir din Bucureşti, tot scriitor. Spuneţi-le numele musafirului ; desigur îl cunosc, l-au citit. E îmbucurător că se dezvoltă viaţa intelectuală în oraşul acesta care se numeşte al Banilor (în ambele sensuri). Ar fi timpul să devină cu adevărat un oraş al culturii dacă oficialităţile ar fi mai... dacă politicianismul nu ar...

— În ordinea aceasta de idei, ne permiteţi, doamnă...

— Ce este ?

— Primăria nu ne-a aprobat bonul de lemne pentru la iarnă. Riscăm să le primim, ca şi în ceilalţi ani, cu întîrziere şi ude ; riscăm iarăşi să întrerupem, cîteva săptămîni, activitatea bibliotecii ; să închidem muzeul. Ni s-a spus că, în orice caz, vom primi o cantitate mai redusă : că...

— Ei, ce e ?

— Că pentru locuinţa dumneavoastră nu vor mai da. E, acolo, un incult şi un impertinent...

— Ştiu, ştiu ! Parcă primarul nu-i la fel de grosolan şi incult ? Nu a declarat el că biblioteca e un lux pentru oraş, că încarcă bugetul fără nici un folos ? Tot lux spunea că sînt şi muzeul şi teatrul.

— Ne pare rău că v-am supărat. Vă rugăm să trimiteţi cîteva rînduri prefectului — nu vă va refuza — şi în privinţa lemnelor şi în legătură cu...

— Despre ce este vorba ?

Era vorba tot despre o hotărîre a primăriei ca, pentru motive de economie, să fie suprimate două posturi din cele trei ale bibliotecarilor. Unul, plus cel al directoarei, sînt de ajuns. Necesar să figureze în buget nu e nici postul femeii de serviciu. Nu se ştie oare că femeia de serviciu o îngrijeşte mai mult pe directoare ? S-o plătească ea din leafa ei ! Nu poate oare slujbaşul care va rămîne, să tragă cu mătura pe jos — că doar nu-i cade rangul ! — şi să şteargă praful de pe cărţi ?

Multe necuviinţe rostite de mai-marii urbei la adresa poetei suferinde rămîneau acesteia neştiute, colaboratorii ei tăinuindu-le. Altele îi ajungeau totuşi la cunoştinţă şi o obligau să consume calmante pentru a domoli bătăile precipitate ale inimii jignite.

Le stătea în gît Teatrul Naţional, a cărui activitate încerca din pricina subvenţiei an cu an mai redusă pe care i-o dădeau. Îl acceptau totuşi pentru ca, din cînd în cînd, la o premieră, cucoanele să-şi poată arăta pietrele scumpe şi toaletele ; îl acceptau şi pentru că funcţia de director, înlocuit la fiecare schimbare de guvern, dădea unui fruntaş localnic, uneori profesor, dar de cele mai multe ori avocat — lustru de om al artei.

Nu se împăcau însă cu existenţa unei Biblioteci şi a unui Muzeu care erau donaţia şi purtau numele marelui Aman — mîndria plasticii româneşti. S-ar fi cuvenit ca pictorul să constituie în primul rînd, prin locul lui de baştină, gloria oraşului. Ei se mîndreau cu marii moşieri şi cu oamenii politici pe care îi aveau — foşti, prezenţi şi viitori deţinători de înalte dregătorii.

Că acolo se născuse şi trăise un poet ca Traian Demetrescu — cei mai mulţi nu ştiau, iar cei care auziseră de el îi striveau numele sub dispreţ :

— Un fecior de băcan ! Un socialist ! Un ofticos !

Că printre ei trăia acum o poetă ca Elena Farago, luaseră cunoştinţă cu totală indiferenţă — la început. Prezenţa şi funcţia ei le stîrnise pe urmă neplăcere. Ce era ea ? Ia, acolo, una care compunea poezii pe care nimeni dintre personalităţile locale nu le citise, neavînd timp şi înclinare pentru aşa ceva, cu toate că D. Tomescu, C. S. Făgeţel şi Ion Dongorozi, tustrei scriitori craioveni, spuneau în dreapta şi în stînga că sînt frumoase. Să le citească şcolăriţele şi şcolarii — oamenii serioşi avînd altceva mai bun de făcut. Ia, acolo, o femeie bolnavă şi groasă ca o bute, care, cînd era sănătoasă şi mai sprintenă, le privea pe cucoane de sus (mă rog, o intelectuală ca ea nu avea ce vorbi cu nevestele lor !). Dintotdeauna, de cînd a venit, dă bobîrnace autorităţilor precum că nu se îngrijesc de cultură şi că n-au preocupare decît pentru politică. Mereu-mereu trimite jalbe, ba la primărie, ba la prefectură (reclamaţii trimite şi la Bucureşti, la minister) că Biblioteca şi Muzeul sînt urgisite, nedîndu-li-se mijloace să se întindă. Cînd, în ce priveşte Biblioteca, i se dă fond pentru cumpărare de cărţi, zice că n-are dulapuri în care să le pună ; cînd i se fac dulapuri, se plînge că-i stau goale neavînd cărţi.

Din îndemnul ei, ori ticluite poate de ea, se trag uşturăturile acelea care îşi găsesc loc, nu numai în foile locale dar şi în cele din Capitală, precum că viaţa intelectuală a Craiovei nu înfloreşte din cauză că — aşa şi pe dincolo. Ce e cu Teatrul ? Ce e cu Biblioteca şi Muzeul ?

Leafă are, cu toate că treaba şi-o face doar din jilţ ca un episcop, ca un mitropolit. Locuinţă, încălzire, îngrijitoare are, fără să plătească nimic. Ia să fie silită să plătească chirie ! Ia să-şi cumpere lemne din banii ei ! Ia să-şi toc-mească femeie pe punga ei dacă ţine să fie slujită, dădăcită ! Ia să vedem dacă nu i se poate reteza ceva şi din salariu !

Nu puteau. Au mai încercat şi alţii de dinaintea lor să facă ce gîndeau ei, dar au dat îndărăt, alegîndu-se cu mustruluiala că sînt înapoiaţi şi că pricinuiesc neajunsuri partidului la centru. Are proptele în belferii oraşului. S-ar părea că are o proptea mai mare în profesorul Iorga care şi-a burzuluit de mai multe ori barba în apărarea ei. Zice-se că a scris la revistele lui. Ei, ce-a scris ? Poezele ! Poate că profesorul Iorga, cu toate că-i istoric, nu ştie despre ea că în tinereţe a fost socialistă. Poate că nu ştie că-n '907 ea a ascuns nişte instigatori chiar de-aici din Oltenia şi că a-mpărţit manifeste.

Ei, chestii de demult !

Da, dar chestia cealaltă pe care a făcut-o sub nasul lor — o ştiau care — nu era de demult. Aşa beteagă cum este, a înfruntat sentimente naţionale, a luat sub ocrotirea ei un...

În „chestia" aceasta, petrecută în anul 1921, şi care nu a fost iertată Elenei Farago, îngăduiţi-mi să reproduc o parte din articolul pe care l-am publicat la vremea aceea în „Socialismul". Îl reproduc deoarece el, presupun, ar putea să prezinte o contribuţie pentru ilustrarea epocii :

> *„Paralel cu declaraţiile ipocrite, făcute străinătăţii de către politicienii romîni, că în ţara noastră antisemitismul a încetat de a mai exista şi că drepturile tuturor cetăţenilor sînt cu sfinţenie respectate, alte cazuri de huliganism pun în lumina adevărată sinceritatea spuselor lor.*
>
> *Şcoala nenorocită a panglicarului universitar A. C. Cuza continuă să-şi dea roadele.*
>
> *Presa de informaţii relatează din cînd în cînd un nou act de sălbăticie în care, de obicei, se ilustrează „secăturile entuziaste" ale universităţii — calificativul e al unui dascăl al lor — sau vreun domn cu epoleţi, vreun funcţionar administrativ, vreun profesor. Crescuţi de pe băncile şcoalei elementare în spiritul de ură canibalică, toate aceste patente mediocrităţi nu fac o viaţă întreagă decît să păstreze în sufletul lor, incapabil de un sentiment înalt, detestabila moştenire pe care o transmit altora cu uşurinţa cu care e transmis un microb.*
>
> *În nici un alt domeniu însă cazurile de huliganism nu apar mai frecvent şi nu-s mai arbitrare, ca în domeniul artei. Aci se amestecă, infectează, se pronunţă în ultimă instanţă, cu nelimitate puteri, canalia ignorantă antisemită.*
>
> *S-au văzut cazuri cînd scriitori evrei au fost bine primiţi şi lăudaţi de aşa-zisele somităţi culturale ale ţării, atîta timp numai cît nu li se cunoştea originea. Cînd se afla apoi că numele adevărat al lor era altul, elogiile se schimbau în injurii.*
>
> *Ultima ruşinoasă manifestare a mentalităţii huliganice s-a petrecut mai zilele trecute la Craiova, cu prilejul reprezentării unei piese pe scena teatrului local. Semnată de o scriitoare romînă, lucrarea a fost acceptată de direcţie, obţinînd în seara premierei un succes foarte mare. A doua seară, însă, aceeaşi piesă e primită cu huiduieli sălbatice.*
>
> *Pentru ce ? Era jucată prost, se-nşelase publicul asupra calităţii ei cu-o seară înainte ?*
>
> *Nu. S-a aflat că piesa nu era a doamnei ce o semnase, ci a altui scriitor, talentat şi acesta, dar — evreu.*
>
> *Cunoscînd spiritul concetăţenilor săi, prietenul B. Luca a recurs la un mijloc inofensiv, nădăjduind să poată da în felul acesta şi o lecţie exemplară huliganismului : el a rugat-o pe poeta Elena Farago să primească a semna cîtva timp piesa, rămînînd ca apoi lucrurile să fie puse la punct.*
>
> *După cazul artistei Francesca Rozan, huiduită la Iaşi, după atîtea alte cazuri de scandalos amestec în artă al bandelor antisemite, după cazul scriitorului Enric Furtună, fluierat tot la Iaşi nu pentru că lucrarea sa era proastă ci pentru că el era evreu, după cazul Manase — piesă cu universale însuşiri — vine acum şi întîmplarea lui B Luca de la Craiova.*
>
> *Sistemul, precum se vede, continuă. El ameninţă să se perpetueze încă mult timp sub privirile indolente şi chiar aţiţătoare ale celor chemaţi să garanteze ordinea".*

B. Luca e un scriitor uitat astăzi — şi uitat pe nedrept. El a intrat în literatură la o vîrstă destul de înaintată, la vreo patruzeci de ani cînd, pierzînd un copil, a simţit nevoia să-şi transpună durerea în cîteva strofe. A simţit pe urmă nevoia să mai scrie, în amintirea vlăstarului răpit, alte versuri pentru copii. Pe urmă, a plecat pe front de unde, ca şi Perpessicius, ca şi Camil Petrescu şi ca şi Emil Dorian, s-a întors cu un caiet în paginile căruia consemnase, ca şi ei, tragedia războiului. Pun sub ochii celor care mă însoţesc pe drumul amintirilor, una dintre poeziile lui, inclusă într-o Antologie despre care va fi vorba în cartea mea :

DARUL MORŢII

Ne-am refăcut !...
Din spectre frămîntate-n lut,
Cu mîini şi-obraji de pergament,
S-a ferecat, cu trudă, pe platou,
Un regiment
Cu trup de bronz, cu suflet nou.

Cum stau pe creastă-n tiraliori, băieţii,
Încremeniţi în front,
— o colonadă-nfiptă în orizont —
Par dăltuiţi în umbra dimineţii.

Pornesc, în sunet de fanfare
Bat ritmul ranîţele-n spete,
Şi-n vîrf de baionete
Se prind fărîmituri de soare.

Ce tineri sînt ! ce falnici ! ce frumoşi !...
— icoana-ndepărtaţilor strămoşi.
Din scrum, ca pasărea din mit,
A răsărit
„Oştirea noastră" iar,
...Avem, din nou, ce face morţii dar.

A scris şi alte versuri.

Dar în el, alături de poet, trăia un autor de teatru care ştia să construiască şi să pună probleme. Cîteva piese i-au fost publicate. Acelea care au putut să vadă lumina rampei au avut parte de-o primire ostilă — iar una dintre ele de tămbălăul dezonorant amintit mai înainte.

Poeta îşi răsucea din cutia de tablă ţigări groase, îşi prepara cafeaua la spirtieră. Cu ele îşi uita uritul ceasurilor şi zilelor cînd nimeni dinafară nu-i trecea pragul ; cu ele, cu tot soiul de prafuri în buline, uneori cu-o injecţie pe care, cînd n-o avea pe îngrijitoare prin apropiere, şi-o administra singură, alina zvîcnirea durerilor din trup. Ca şi cum suferinţele reale nu i-ar fi de-ajuns, îşi descoperea altele, constatate de medicul — prieten vechi al ei — cu care angaja controverse.

O ţigară, mai multe, dintr-un tutun tare, făcute de mîna ei, o cafea, mai multe, preparate de ea cu un meşteşug a cărui taină declara că nu vrea s-o divulge, dăruia musafirilor. Nu-i primea, cînd i se anunţau, decît după o meticuloasă punere în ordine a obrazului, a părului, a rochiei, a pledului care-i acoperea picioarele. Aşa, să poftească ! Nu încă... Femeia de serviciu nu mîntuise cu orînduitul lucrurilor de pe mescioară, nu îndreptase un tablou pe perete sau un colţ al covorului, nu apropiase scaunele pe care urmau să stea vizitatorii în jurul ei.

Îi primea, le zîmbea, le arăta recunoştinţă că au venit s-o vadă, îi întreţinea un timp despre suferinţele ei, apoi le cerea scuze că a abordat un subiect care nu-i interesa (ei, protestau, fireste) şi trecea la necazurile pe care continuau să i le căşuneze oficialii urbei. Schimba şi-acest capitol despre care le mai vorbise, cu toate că pe prieteni ei nu-i putea lăsa indiferenţi. Era, totuşi, mai bine să se treacă la o conversaţie mai plăcută. Uite, doamna Farago s-a tulburat.

— A, nu ! protesta ea, dar în clipa aceea ducea la gură o tabletă dintr-unul din multele tuburi de pe măsuţă, apoi îşi răsucea o ţigară. Poftim !

Le întindea cutia.

— Dacă nu vă pricepeţi, vi le fac eu. Să bem şi-o cafeluţă. E şi-n prepararea ei o artă.

Zîmbea :

— Sînt maestră. Dacă aş fi fost şi-n poezie la fel de iscusită...

— Protestăm, doamnă ! Sînteţi, printre poetele noastre, cea mai...

— Sînteţi amabili.

Îi făcea plăcere să cocheteze cu modestia ei, ştiind că în felul acesta recoltează complimentări.

Tot mai rare erau pentru ea prilejurile cînd i se deschidea uşa. Puţini dintre intelectualii oraşului o mai vizitau. Unii trecuseră de partea legiunilor urii, altora le era într-un fel teamă să se ştie că păstrau legătură cu ea. Era, la răstimpuri, adusă pe tapet întîmplarea cu piesa lui B. Luca. Nu, nu, „bătrîna" a rămas cu părerile de demult cînd scria la „Rominia Muncitoare" şi a luat mai tîrziu partea instigatorilor. Are o limbă ascuţită căci, din cîte s-a auzit, cleveteşte pe seama luptei pentru ideea naţională. Ar trebui dată mai multă luare-aminte acelora care se adună la Bibliotecă; acelora care vin în casa ei. Vin şi din Capitală unii — chipurile scriitori. Ce fel de scriitori ? Dacă s-ar pune lacăt Bibliotecii şi Muzeului ? Dacă i s-ar tăia stipendiile ? Dacă niscai studenţi ar organiza o manifestaţie acolo — s-o mai bage în răcori pe „babă" ?

În vreo două rînduri, noaptea, cîteva pietre şi scurtături de lemn au făcut zob geamurile instituţiei lui Aman.

După Eliberare, Elena Farago a trăit numai cîţiva ani. Au fost anii ei cu adevărat fericiţi. Vedea înfăptuit visul adolescentei Fatma, poeta ale cărei cele dintîi cîntări fuseseră inspirate din năzuinţele clasei muncitoare. De ani şi ani, condeiul ei nu mai scrisese o poezie. A scris acum şi versuri şi articole de totală adeziune faţă de vremurile noi. A fost, din jilţul ei de boală, sfătuitoare de zi cu zi şi ceas cu ceas a cadrelor tinere de scriitori şi activişti obşteşti.

Biblioteca şi Muzeul pe care le condusese zeci de ani, în luptă necurmată cu ignoranţa şi vrăjmăşia cîrmuitorilor de altădată, nu au mai cunoscut greutăţi.

Iar oraşul în care avusese parte, din vina aceloraşi cîrmaci, numai de lipsuri, amărăciuni, jigniri, a onorat-o, şi s-a onorat, proclamînd-o cetăţeană de onoare a lui.

PE TEME COTIDIENE (9)

CHINURILE FACERII

Am de scris un articol. În faţa mea, foaia de hîrtie aşteaptă. Aşteaptă să-i îmbrac alba goliciune în vestmîntul de cerneală al literelor. Aşteaptă să-i pun bluza mătăsoasă a frazelor măiestre ţesute şi fusta neşifonabilă, tricotată din fapte precise. Aşteaptă, plină de speranţă, să-i ofer şi o mică bijuterie de stil [1]), de parcă n-ar şti că mijloacele mele modeste nu-mi îngăduie un astfel de lux.

Nimic nu e mai paralizant pentru mine decît o foaie albă. În faţa ei am energia şi dinamismul unui iepure hipnotizat de un piton. Dar iepurelui nu-i cere nimeni să scrie. Cum mie asta mi se pretinde, aş da oricîte ca să găsesc un piton în care să încap şi eu.

În „Jurnalul" său, Jules Renard afirmă că, pentru omul care scrie, cel mai greu e să ridice tocul. Eu îl ridic cu destulă uşurinţă. Dificultăţile încep abia atunci cînd lipesc peniţa de hîrtie şi pornesc (pe scaun) în lunga şi obositoarea expediţie de căutare a primei fraze.

Teribilă e, domnule, această primă frază ! Se ascunde cu atîta dibăcie, încît, în comparaţie cu ea, omul zăpezilor e un individ sociabil pe care-l întîlneşti la tot pasul. Ca să ajungi la dînsa trebuie să ai dîrzenia de explorator a unui Mikluho-Maklai, să străbaţi nevătămat savanele platitudinilor, să retezi fără milă lianele banalităţilor, să ocoleşti cu grijă baobabii locurilor comune, şi, mai ales, să fereşti pe cititor de înţepătura muştei-ţeţe, care îl poate cufunda într-un somn adînc de la lectura primelor cuvinte.

Şi cuvintele acestea de unde să le iei ? Cum să faci ca din glodul lor, vorba lui Arghezi, să iasă o idee limpede ca apa de izvor şi frumoasă ca unda ei ? De cîte ori trebuie să scriu, am senzaţia că dispun de bogatul vocabular al celui care a ajuns la lecţia a şasea din „Învăţaţi limba engleză fără profesor". Toate imaginile colorate, strălucitoare, plastice, frapante, au pierit fără urmă. Pe aeroportul de unde urmează să-şi ia zborul fantezia mea vine cu un bagaj de cuvinte şterse ca monetele de 3 bani la care se uită suspicioşi pînă şi vînzătorii de ziare, uzate ca pingelele unui dansator de twist, palide ca nişte candidate la admiterea în Institutul de teatru (dar nu la fel de tinere şi frumoase).

Aceasta fiind situaţia, instinctul de conservare a propriei mele stime mă îndeamnă să mă ocup cu prioritate de orice altceva, afară de scris. Îmi examinez, de exemplu, tocul şi constat că nu are destulă cerneală. După ce îmi umplu în acelaşi timp stiloul şi degetele, încep să studiez eticheta de pe călimară. Şi gîndurile mele, care ar trebui să se concentreze ca raza de lumină a unui „laser" asupra articolului pe care-l am de redactat, o iau razna prin tot felul de viroage. De ce i-o fi spunînd cernelii „super 71" ? Ce înseamnă 71 ? Nu am nimic împotriva acestui număr, dar nu-l pricep. De ce tocmai 71 şi nu 61 sau 81 ? Sau poate că este nu o cifră, ci un cifru. Dar atunci de ce e atît de simplu ? Ar fi mai impozantă o cerneală care s-ar chema „super 71 b (xy) 419—71 infra √ 2222".

Cu **super** mă lămuresc mai lesne. E un prefix care s-a despărţit de tovarăşa lui de viaţă din cuvîntul **superior**... Aici se pune însă întrebarea : ce o fi dus la ruina acestui menaj ?... Problema mă frămîntă cu atît mai tare, cu cît în ultimul timp s-au înmulţit în mod îngrijorător divorţurile lexicale. Pe o marcă de făină am întîlnit prefixul **extra**, devenit şi el celibatar după decenii de căsătorie. Pe **extra** îl înţeleg însă mai uşor, căci fosta lui consoartă era pur şi simplu **ordinară**.

Cu asemenea consideraţii, prima frază şi toate celelalte care o urmează rămîn nescrise. Pînă ce mă apucă neagra disperare a şahistului intrat în criză de timp şi m-apuc să redactez în galop : peniţa aleargă pe hîrtie, mîna îmi amorţeşte, capul îmi vîjîie şi mă gîndesc că nimeni, nimeni pe lume nu suferă ca mine, autorul articolului. Pe urmă însă mă consolez. Există oameni care vor suferi şi mai mult : cititorii.

Nicolae MINEI

[1]) Literar

Săptămîna la televiziune

24 MARTIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii şi tineretul şcolar ● Telejurnalul pionierilor ● „DRESURĂ VESELĂ" — emisiune realizată cu concursul Circului de Stat ● Filmul pentru copii : „URECHILĂ". 10.30 REŢETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. Din cuprins : ● „Noutăţi din agricultură", jurnal agricol realizat de Studioul cinematografic „Alexandru Sahia" ● Sfatul agronomului : Să însămînţăm în timpul optim culturile din epoca întîi. ● Reportajul filmat : ZILE DE PRIMĂVARĂ PE OGOARE. ● De la un meridian la altul. ● Demonstraţie practică de tăiere a viţei de vie în condiţiile acestui an în podgoria Dealul Mare. ● De vorbă cu specialişti în organizarea teritoriului agricol. ● Muzică populară românească. Cîntă o formaţie instrumentală condusă de Ionel Dinicu. Solişti vocali : Rodica Gheorghiu, Elisabeta Pavel şi Dan Moisescu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Cîntă : Maria Butaciu, Adriana Codreanu, Benone Sinulescu acompaniaţi de o formaţie din orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii dirijată de Radu Voinescu. 19.45 Filmul artistic : „FRUMOASA AMERICANĂ" — o producţie a studiourilor franceze. 21.25 „PE ARIPILE CÎNTULUI ŞI DANSULUI" cu : Iolanda Mărculescu, artistă emerită, Vera Rudeanu, Valentina Massini, Cora Benador, Martha Herţeg-Horvath, Magdalena Popa, Elena Dacian, Ion Piso, Valentin Loghin, Sergiu Ştefanski, Amatto Checiulescu, Eugen Mărcui, Bojidar Petrov şi un grup din ansambul de balet al Teatrului de Operă şi Balet al Republicii Populare Române. Acompaniază o formaţie orchestrală a Ansamblului de cîntece şi dansuri al Sfatului Popular al Capitalei. Dirijor : Viorel Dobos. Coregrafia Tilde Urseanu şi Vasile Marcu. În încheiere : Buletin de ştiri.

25 MARTIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru pionieri şi şcolari : „TEHNICA ÎN TIMPUL RENAŞTERII". Transmisiune de la Muzeul tehnic Bucureşti (II). 19.45 VITRINA LITERARĂ. 20.30 Filmul artistic : „CĂZUTĂ DIN LUNĂ" — o producţie a studiourilor din R.S. Cehoslovacă. Scenariul : František Daniel, M. V Kratochvil. Regia : Zdenek Podskalsky. Imaginea : Rudolf Stahl. Muzica : Zdenek Liska. Interpreţi : Vlastimil Brodsky, Jiri Sovak, Heda Skrlandtova, Vlasta Chramostova, L. Havekova, D. Hajska. 21.55 TELESPORT. În încheiere : Buletin de ştiri.

26 MARTIE

UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. „PRELUCRAREA METALELOR PRIN LAMINARE ŞI INSTALAŢII MODERNE DE LAMINARE", de ing. Vasile Văzdăuţeanu, şeful secţiei bluming de la Combinatul siderurgic-Hunedoara. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii : „Unde au zburat cei şapte scatii zglobii" — povestire muzicală de Viorica Huber. 19.30 Emisiunea de ştiinţă : Ciclul „Metode nucleare de măsurare a timpului" (II) — Măsurarea vîrstelor arheologice, a vîrstei Pămîntului şi a Soarelui, de Teodor Rosescu. 19.40 Filmul artistic : „VARA ROMANTICĂ" — o producţie a Studioului cinematografic „Bucureşti". Scenariul : Octav Pancu-Iaşi. Regia : Sinişa Iveţic. Imaginea : L. Gutman, George Cricelev, A. Boian. Muzica : Laurenţiu Profeta. 20.55 Telemagazin. În încheiere : Buletin de ştiri.

27 MARTIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI. Din cuprins : ● Telejurnalul săptămînii. ● Măsuri tehnico-organizatorice pentru îndeplinirea planurilor de producţie. În vizită cu aparatul de filmat la Uzinele „1 Mai"-Ploieşti. Inovaţii şi inovatori. Tineri solişti de muzică uşoară : Puica Igiroşeanu, Nusa Pongrat, Dinu Velescu şi sextetul „Victoria". Acompaniază o formaţie instrumentală condusă de Peter Cristian. 19.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. Din cuprins : ● Cronică din Bărăgan... ● Tribuna fruntaşilor. Muzică populară românească. Cîntă o formaţie condusă de Nicu Stănescu, artist emerit. Solişti : Rina Tache, Ion Bogza şi Damian Luca, artist emerit. În încheiere : Sfaturi pentru telespectatori. Buletin de ştiri.

28 MARTIE

UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE „OBŢINEREA CAUCIUCULUI SINTETIC", de Anton Moldoveanu, director tehnic în Ministerul Industriei Petrolului şi Chimiei. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : „Căpitanul Val-Virtej şi cele 7 + 1 minuni ale lumii". 19.30 Emisiunie de teatru : „FEDRA" de Racine. În româneşte de Tudor Măinescu. Interpretează un colectiv al Teatrului de Stat din Timişoara. Distribuţia : Tezeu (Papil Panduru) ; Fedra (Anca Ionică Neculce) ; Hipolit (Laurenţiu Azimioară) ; Aricia (Gilda Marinescu) ; Enona (Elena Ioan) ; Teramen (Radu Coriolan) ; Ismena (Ecaterina Herbarescu) ; Panopa (Lulu Popescu-Fop). Decoruri şi costume : Virgil Miloia. Direcţia de scenă : Laurenţiu Azimioară. În încheiere : Buletin de ştiri.

30 MARTIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Jocuri pionieresti. 19.45 ÎN FAŢA HĂRŢII. 19.55 „SCRISOAREA TATIANEI". Scenetă de VLADIMIR DIHOVICINII. Distribuţia : Nikolai Nikolaevici (Ion Punea) ; Tatiana Dimitrievna (Silvia Popovici) ; Tatiana Lvovna (Rodica Tapalagă) ; Tatiana Nikiforovna (Elena Ioachim) ; Tatiana Mihailovna (Lucia Mara) ; Evgheni Zaharovici (Ştefan Tapalagă) ; Evgheni Vladimirovici (Lazăr Vrabie). Regia : Sorin Grigorescu. 20.30 Filmul documentar : „CAMPIONATUL DE PATINAJ-VITEZĂ". 20.45 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ. 21.25 MELODII DE DRAGOSTE. Îşi dau concursul : Zenaida Paly, artistă a poporului, Angela Moldovan, Valentin Teodorian, artişti emeriţi şi Vasile Micu. În încheiere : Buletin de ştiri.

NOTE DE TELESPECTATOR

Păstrîndu-şi, în liniile lui mari, schema preconcepută, care acţionează în mod pozitiv, ca un factor de echilibru în repartiţia armonioasă a diferitelor genuri, programul televiziunii reflectă — mai cu seamă în ultimul timp — o preocupare evidentă pentru primenirea rubricilor, o deosebită grijă pentru detaliu şi pentru acurateţea şi cursivitatea emisiunilor şi, prin acestea, o îmbogăţire substanţială, atît în ceea ce priveşte conţinutul, cît şi forma emisiunilor. Contribuie la aceasta, mai presus de orice, atenţia în creştere a redacţiei şi a celorlalţi lucrători ai studioului.

Între rubricile noi se cuvine semnalată ca deosebit de interesantă, aceea intitulată Mozaic de scurt-metraje, aflată la a doua ei apariţie pe micul ecran. Emisiunea, programată luni 18 martie, a cuprins un desen animat intitulat „Paraträznetul" şi trei documentare, de-a dreptul captivante prin conţinutul şi prin tratarea lor cinematografică. Este vorba de realizarea regizorului Ion Bostan de la studioul „Al. Sahia", „Lumea din beznă", o incursiune în lumea misterioasă a umbrelor din peşterile ţării noastre, care păstrează încă vii urmele mai multor etape din dezvoltarea planetei. Migala şi meşteşugul cu care au fost urmărite şi filmate minusculele vieţuitoare ale peşterilor şi ale fundului lacurilor subpămîntene, montajul şi acompaniamentul muzical, fac din această peliculă un adevărat document cinematografic. În aceeaşi măsură de spectaculos documentarul înfăţişînd viaţa şi acţiunea mangustelor — aceşti duşmani imbatabili ai viperelor şi ai reptilelor otrăvitoare — într-o insulă oarecare. În sfîrşit, foarte interesant documentarul studioului „Al. Sahia" despre reumatismul infantil, documentar care, cu bune mijloace artistice şi cu o bogată susţinere ştiinţifică avertizează şi instruieşte asupra prevenirii unui pericol ce ameninţă pe copii în perioada consolidării organismului. Cu mult interes vom aştepta în viitor programarea altor asemenea „mozaicuri".

Cît priveşte grija pentru detaliu şi pentru acurateţe de care aminteam la începutul acestor note, ea s-a făcut vizibilă şi în emisiunea „Armonie şi dans", vizionată săptămîna aceasta. Telespectatorii noştri nu se pot plînge de lipsa genului coregrafic pe micul ecran. În afara emisiunii speciale realizată săptămînal în studio, ei mai au prilejul să urmărească numere coregrafice în programele de varietăţi, în unele emisiuni de muzică uşoară, în montaje artistice, în filmele primite din partea televiziunii străine. Coregrafia este, indiscutabil, unul din genurile artistice cele mai telegenice şi ocupă, pe bună dreptate, un spaţiu mare în programele tuturor studiourilor de televiziune. Dacă telespectatorii noştri s-ar fi putut plînge de un lucru, ar fi putut-o face în privinţa punerii prea economice în scenă a unor numere coregrafice — fără acompaniamentul muzical adecvat, fără o pregătire prealabilă îndestulătoare şi desfăşurată adesea într-un cadru nesemnificativ.

Montajul coregrafic „Armonie şi dans" a înlăturat toate aceste scăderi — s-a bucurat de colaborarea plină de participare a unor dansatori fruntaşi ca Irinel Liciu, Gabriel Popescu, Valentina Massini, Magdalena Popa, Eugen Mărcui, Amato Checiulescu şi S. Ştefanski : a cuprins piese din cele mai valoroase ale repertoriului coregrafic, ca „Romeo şi Julietta" de Prokofiev, „Giselle" de Adam, „Călin" de A. Mendelsohn, „Moartea lebedei" de Saint-Saens, „După amiaza unui faun" de Debussy, „Sonata lunii", de Beethoven şi „Concert în fa" de Gershwin ; a fost montat, cu mijloace artistice simple, dar cu atît mai expresive, în decorurile stilizate ale arh. Teodora Dinulescu şi a beneficiat de aportul regizoral valoros al lui Marcelei Popescu şi al lui Boris Stegărescu.

*Asemenea programe, concepute şi pregătite cu egală grijă şi preocupare pentru esenţa lor, ca şi pentru cele mai mici detalii, sînt receptate cu multă satisfacţie de masele telespectatorilor şi rid

SPORT

ÎN 4 RÎNDURI

După prima etapă a returului campionatului categoriei A de fotbal. La Lupeni (Minerul — Știința Timișoara) și Bacău (Dinamo — Știința Cluj) s-au înregistrat scoruri albe.

Paradoxul echivoc
Li-l transmit fără ocoluri,
Dacă n-au marcat de loc
Au pesemne multe... goluri.

Reviriment la Arad. U.T.A. — Farul 4—0.

Textiliștii din Arad
(Meritele nu le scad)
Dacă-n formă se repun
Au pornit pe... firul bun.

...iar constănțenii.

Au fost primii, însă harul
Nu-i o pronie eternă
De-aia n-am dori ca Farul
Să ajungă iar... lanternă.

În meciul cu Petrolul înaintașii de la Progresul au tras de foarte puține ori la poarta lui Sfetcu.

La Progresul, iapt văzut,
După cum au început
Netrăgînd eficient
Trag spre... coadă-n clasament.

D. TABACU

Fanfaronadele lui Bobby Fisher

Numele șahistei sovietice Nona Gaprindașvili este binecunoscut în întreaga lume. Deși foarte tînără, această studentă a Institutului de limbi străine din Tbilisi a reușit performanțe care uimesc. Ea a cîștigat, fără să fie învinsă, turneul candidatelor, apoi meciul pentru titlul mondial cu Elisabeta Bîkova și, foarte recent, turneul internațional de la Beverwijk.

S-a găsit însă un sceptic : Robert Fisher, campionul S.U.A., care a declarat sentențios că „șahul nu este o treabă pentru femei". Bobby susține că nimic n-ar fi mai ușor pentru el decît să cîștige un meci cu Nona Gaprindașvili, dîndu-i în fiecare partidă cîte un cal avans. Fisher se angajează să depună și o garanție de 3 000 dolari. De altfel și anul trecut teribilul Bobby a făcut o declarație similară înaintea Olimpiadei de la Varna, cînd afirma că îi dă două mutări avans lui Botvinik și totuși va cîștiga partida.

Unele ziare burgheze s-au grăbit să publice fanfaronadele lui Fisher în ce privește un meci cu Gaprindașvili. S-a scris chiar că, potrivit unor surse bine informate, Nona a primit provocarea.

Dar deși foarte tînăr, Bobby nu este atît de naiv pe cît vrea să pară. El știe prea bine că astfel de „meciuri" nu vor avea loc niciodată. Bobby are nevoie însă de reclamă, mai ales după insuccesele de la turneul candidaților (unde promisese că va fi primul) și de la Olimpiadă (aici a pierdut și la șahistul nostru Ciocîltea). Că Fisher vrea să-și facă reclamă reiese și din știrea apărută în ziarele americane după care în iulie a.c. la Los Angeles se va organiza un turneu internațional, la care vor participa Botvinik, Petrosian, Gligorici, Olafsson, Panno, Reshevsky și, bineînțeles, Fisher. Care ar fi scopul acestui turneu extraordinar ? Ca marii maeștri să joace niței șah ? Mai degrabă se caută încă o posibilitate pentru reabilitarea lui Fisher. Dacă cumva s-ar clasa pe primul loc, atunci tînărul Bobby, cu „modestia" care îl caracterizează, ar putea să se autoproclame campion mondial.

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

Astăzi, la Moscova...

La ora cînd apar rîndurile de față, sala Teatrului de Varietăți din Moscova geme de lume, ca în seara unei premiere de gală. Ce-i drept, a mai rămas destulă vreme pînă la intrarea în scenă a mult așteptaților interpreți Mihail Botvinik și Tigran Petrosian, și a celor doi arbitri, marele maestru Gedeon Stahlberg și maestrul internațional Harry Golombek.

În această a treia decadă a lunii martie începe o nouă întîlnire pentru titlul de campion mondial de șah.

Au trecut 15 ani de cînd, într-un meci-turneu disputat la Moscova și Haga, sceptrul eșichierului, rămas vacant prin dispariția lui Alehin, a trecut în mîinile altui reprezentant al școlii ruse-sovietice, eminentul strateg Mihail Botvinik.

La vîrsta de 52 de ani, „Mișa cel Mare" își apără pentru ultima oară supremația. Astă toamnă, campionul lumii a declarat că, indiferent de rezultatul duelului cu Petrosian, va abandona ulterior, în mod definitiv, activitatea competițională.

Numele celui mai remarcabil maestru contemporan a răsunat în cercurile de specialitate încă în 1925, cu prilejul unui simultan dat de Capablanca, la Leningrad. Spre stupefacția generală, elevul de 14 ani Mihail Botvinik, cîștigă cu negrele în fața liderului mondial, concretizînd, cu o tehnică impecabilă, avantajul de un pion pe care-l obținuse la cea de-a douăzecea mutare.

În 1931, el cucerește pentru întîia oară titlul de campion al Uniunii Sovietice, performanță pe care avea s-o reediteze, de altfel, în șase împrejurări similare !

La Amsterdam, în 1938, într-un turneu care-i reunea pe primii opt jucători de pe glob, Botvinik ocupă locul III, învingînd atît pe Alehin cît și pe Capablanca ; finalul partidei cu acesta din urmă i-a prilejuit o combinație cu sacrificiu de nebun și cal, rămasă celebră în analele șahului.

Exact după un deceniu, urmașul lui Alehin, își adjudecă laurii de campion al lumii ; Smislov, Keres, Reshevsky, Euwe sînt depășiți categoric ; bilanțul lui Botvinik : zece victorii, opt remize și două înfrîngeri, deci 14 puncte din 20 posibile.

Istoricul disputei ulterioare pentru titlul suprem este binecunoscut. Campionul a rezistat cu succes, în 1951 și 1954, asalturilor lui Bronstein și, respectiv, Smislov, a cedat celui de-al doilea în 1957, dar s-a revanșat cu promptitudine în primăvara următoare, așa cum avea s-o facă în 1961 în fața lui Tal, care-l învinsese în anul precedent.

În acest interval de timp, Mihail Botvinik a participat la numeroase competiții, în patrie și peste hotare, apărînd în diferite ocazii culorile U.R.S.S. Concomitent cu activitatea șahistică, căreia i-a consacrat o bună parte a capacității sale creatoare, el și-a continuat cercetările în domeniul electricității, fiind autorul unor lucrări de mare valoare teoretică și practică. Cei care-l cunosc îndeaproape, afirmă că atitudinea critică față de creația șahistă și științifică — dar, în primul rînd, față de sine însuși — este trăsătura caracteristică și, totodată, principala armă a acestui veritabil corifeu al sportului minții.

Evident, fiecare din meciurile anterioare, a pus probleme diferite, și de loc facile, campionului mondial. Adversarul pe care-l întîlnește de astădată este, probabil, un jucător mai complex decît predecesorii săi, Bronstein, Smislov și Tal.

Tigran Petrosian s-a născut în 1929, la Tbilisi, într-o familie de muncitori.

În 1946, cîștigă campionatul Armeniei și, în același an, devine campion de juniori al U.R.S.S., cu 14 puncte din 15 posibile. Maestru al sportului la 19 ani, Petrosian nu va avea, în ciuda așteptărilor, o ascensiune fulgerătoare. Abia în 1951 obține primul succes remarcabil în cadrul campionatului unional, cîștigînd semifinala de la Sverdlovsk și împărțind cu Gheller, în turneul final, locurile 2—3. Același clasament, dar în compania lui Taimanov, îi revine la interzonalul de la Saltsjöbaden, în 1952, fără pierdere. Performanța este răsplătită cu binemeritatul titlu de mare maestru internațional și al Uniunii Sovietice. Primii lauri de campion unional se lasă așteptați pînă în 1959, dar peste doi ani Petrosian recidivează, realizînd — rară coincidență — același punctaj : 13½ din 19. De remarcat că, în ambele finale cîștigate, el a suferit o singură înfrîngere — la Korcinoi.

De altfel, partidele pierdute de Tigran Petrosian în ultimii ani, se pot număra, pare-mi-se, pe degetele unei mîini. De pildă, de-a lungul celor două maratonuri șahiste (Stockholm și Curaçao) în care a dobîndit dreptul de a-l întîlni astăzi pe Botvinik, actualul șalenger n-a cunoscut eșecul — realizare fără precedent în istoria competiției. Ce-i drept, defensiva a fost întotdeauna punctul forte al lui Petrosian ; comentatorii avizați afirmă însă că aptitudinile sale ofensive s-au dezvoltat simțitor în timpul din urmă — și, nota bene, nu în dauna apărării.

Stilul de astăzi al șalengerului este definit, foarte plastic, drept „agresiv—chibzuit". Indiferent dacă are albele sau negrele, fiecare mutare a sa poartă, chiar de la începutul partidei, pecetea acestei prudențe amenințătoare, aidoma unui resort gata să se destindă în orice moment.

Duelul între strategia monumentală a marelui Botvinik și perfecțiunea tactică a valorosului său adversar, se anunță pasionant. Mi se pare că nu mă înșel pronosticînd că rezultatul acestei lupte acerbe îl vom afla o dată cu disputarea ultimelor partide, din 11 și 13 mai.

Dan DEȘLIU

MOZAIC

● *LEARCO Guerra, unul dintre cei mai cunoscuți cicliști italieni în perioada 1929—1937, a încetat din viață. Guerra a cucerit nenumărate victorii de mare prestigiu în diferite curse internaționale.*

● *ÎN PERU a apărut un decret care prevede obligativitatea tuturor cetățenilor care iau masa la restaurant să plătească în plus unu la sută față de consumația lor. Fondul care va rezulta va servi pentru organizarea viitorului campionat mondial de baschet feminin...*

● *ÎN ISTORIA fotbalului britanic există printre alte tradiții și cea a disputării finalei „Cupei Angliei" în prima sîmbătă a lunii mai. În acest an, datorită intemperiilor, finala va avea loc pentru prima oară în istoria țării sîmbătă 25 mai !...*

Șapte frați fotbaliști

În vara anului trecut un ziar din Helsinki însera la loc de cinste în coloanele sale o originală curiozitate fotbalistică. Cititorul afla de existența în această țară a unei familii formată din șase frați, toți jucători de fotbal care activau în trei cluburi din capitala Finlandei. Fără îndoială că știrea a fost frapantă și a impresionat pe iubitorii de sport. Că șase frați să fie în același timp și tot atîți jucători de fotbal, să recunoaștem că este o adevărată performanță !

La aflarea acestei știri ne-am adus aminte de faptul că și la noi în țară aveam la ora aceea o familie de șase jucători de fotbal. Numele lor este bine cunoscut în activitatea fotbalistică : frații Nunweiller. „Recordul" jucătorilor finlandezi fusese deci egalat încă din vara trecută de fotbaliștii Nunweiller. Mai știam însă că această familie numără de fapt șapte frați. Cel mai mic, Eduard, în etate de 10 ani, nu încălțase încă ghetele de fotbal.

Treburile ne-au dus însă zilele trecute și pe stadionul Dinamo din capitală, unde l-am văzut cu acest prilej pe micuțul Nunweiller în ținută de... fotbalist. Așa am făcut cunoștință cu cel de-al șaptelea fotbalist din familia Nunweiller. Interesant este de știut și faptul că cei șapte frați Nunweiller au învățat fotbalul sub culorile unui singur club sportiv: Dinamo București. Și încă un amănunt : frații Nunweiller sînt fotbaliști talentați, foarte serioși în timpul antrenamentelor.

Și acum să vi-i prezentăm pe rînd, în ordinea vîrstei : 1. Constantin în etate de 33 de ani, fundaș ; 2. Dumitru, fundaș ; 3. Ioan, stoper (are 14 jocuri în reprezentativa A a R.P.R., a debutat în „A" în 1958 în meciul cu R. P. Ungară la București). 4. Vasile (Lică) mijlocaș dreapta ; 5. Victor, portar ; 6. Radu (mijlocaș dar joacă și în atac. Este în lotul R.P.R. de juniori. Se spune că este un mare talent.) ; 7. Eduard 11 ani (deocamdată nu s-a hotărît pe ce post să joace, dar se gîndește pe de acum să spulbere tradiția jocului de apărare practicat de cei șase frați mai mari ai săi și să se dedice postului de centru înaintaș !).

Se poate spune deci că cei șase frați din Finlanda au cedat locul I bucureștenilor Nunweiller.

Text și fotografie T. ROIBU

Fotbalul și pasiunea

Sportul fără pasiune e un nonsens. Imaginați-vă douăzeci și doi de jucători de fotbal, mișcîndu-se pe teren într-o coregrafie blazată, trimițîndu-și balonul unul altuia cu aerul că-și inmînează niște referate. Sau, dimpotrivă, în timp ce pe gazonul proaspăt tuns, risipa de energie configurează în fiecare secundă o superbă geometrie, 50.000 de spectatori joacă table.

Dacă despre pasiunea fotbaliștilor e prematur să vorbim, în schimb despre cea a unui anumit gen de spectatori se pare chiar că am întîrziat. Primele simptome apar pe la sfîrșitul lui februarie, odată cu antrenamentele posthibernale.

Mai întîi sînt adulmecate gardurile stadioanelor, și informațiile de culise provoacă neliniști și îngrijorări. Centrului înaintaș i s-a rupt ligamentul. Oameni care în viața lor n-au știut nici măcar ce înseamnă un tratament, studiază cu înfrigurare tratate de chirurgie urgentă.

Începe analiza formațiilor. Ce complicat ! Mai greu ca la filologia comparată. Dacă-l bagă pe stînga pe X, cum o să fie ? Dar halfia ? Halfia, domnule, e cheia, motorul, nervum rerum.

Se reiau clasamentele, așa cum au rămas ele, în stare de șolaps, încă din toamnă. Matematica cuantică nu joacă vreun rol deosebit — însă aritmetica e rememorată dintr-a întîia primară. În special exercițiile de scădere și împărțire îi califică dintr-odată pe toți, cel puțin pentru postul de contabil-adjunct.

Certurile în tramvaie au dispărut. Cine se mai gîndește la așa ceva. Într-o profundă meditație se calculează șansele primului meci, se alcătuiesc formații și clasamente. Degeaba cîntă poeții dragostea pe struna gingașă a primăverii. Parcă ai timp să iubești ?

Primul meci e în deplasare. Poate luăm un punct, și cu două acasă...

Ziarul și rubricile de specialitate — luînd lucrurile în serios — discută formule tactice, comentează teoria driblingului și cer jucătorilor să aibă tot 22 de ani și atunci cînd intră pe teren. În zadar.

Dacă Știința Timișoara înscrie 4 goluri și Petrolul încasează șase, iar Farul la bătaie și Rapid face meci nul...

Fotbalul e de fapt o poartă imensă, în care balonul rotund se înfige fulgerător în colțuri, „la păianjen". Nu interesează schemele tactice, teoria driblingului... Nu interesează conținutul... ca cei care sar dialogurile și descrierile ca să nu scape din mînă acțiunea atunci cînd citesc pe Balzac. Clasamentul, punctele sînt alfa și omega. Microbul fotbalului sau virusul pasiunii clubiste ? Hai să mergem pe stadioane, într-o duminică, numai pentru frumusețea pasei fulgerătoare, a fentei în ritm de balet și a șuturii superbe ca o lansare cosmică !

C. N. CONSTANTINIU

CAMPIONATUL CATEGORIEI A — ÎN DATE ȘI CIFRE — (ETAPA A XVII-A)

Duminică 24 martie

Rapid București-Petrolul Ploiești
Progresul-Minerul
Farul-Dinamo București
Steagul roșu-Știința Timișoara
Dinamo Bacău-Steaua
Știința Cluj-U. T. Arad
Crișana-C.S.M.S. Iași

Pronosticul lui...

...ANGELO NICULESCU, antrenor federal

1. *Farul—Dinamo București* X 2
2. *Steagul roșu—Știința Timișoara* 1
3. *Dinamo Bacău—Steaua* 1 X
4. *Știința Cluj U.T. Arad* 1
5. *Crișana—C.S.M.S. Iași* 1
6. *Progresul—Minerul* 1
7. *I.M.U. Medgidia-Dinamo Obor* X
8. *Progresul Alexandria—C.F.R. Roșiori* 1
9. *Flacăra Moreni—Prahova Ploiești* 1 2
10. *Unirea Rm. Vîlcea—Dinamo Pitești* 2
11. *A.S.M.D. Satu Mare—C.S.M. Cluj* 1 X
12. *C.S.O. Baia Mare—Crișul Oradea* 2

Sp. Vagonul Arad—C.S.M. Reșița X

Ultimele șapte partide se desfășoară în cadrul „Cupei R. P. Romîne".

Clasamentul general

1.	Dinamo București	15	7	6	2	26:12	20
2.	Steaua	15	7	5	2	36:25	19
3.	Știința Cluj	15	7	4	4	23:19	18
4.	Petrolul	15	7	3	5	34:15	17
5.	Știința Timișoara	15	7	3	5	25:20	17
6.	Farul	15	7	3	5	35:28	17
7.	Steagul Roșu	15	8	1	6	25:26	17
8.	Rapid	15	6	4	5	25:24	16
9.	C.S.M.S. Iași	15	4	7	4	28:34	15
10.	U.T.A.	15	5	2	8	27:28	12
11.	Progresul	15	4	4	7	19:26	12
12.	Crișana Oradea	15	4	2	9	15:33	10
13.	Minerul	15	3	4	8	15:35	10
14.	Dinamo Bacău	15	2	5	8	12:25	9

Clasamentul acasă

1.	Steagul Roșu Brașov	8	8	0	0	21: 8	16
2.	Petrolul Ploiești	8	7	1	0	32: 5	15
3.	Steaua București	8	6	2	0	26:14	14
4.	Farul Constanța	7	6	1	0	24: 7	13
5.	Știința Cluj	7	6	1	0	16: 4	13
6.	Știința Timișoara	7	6	0	1	15: 4	12
7.	Dinamo București	8	4	3	1	18: 7	11
8.	U. T. Arad	8	5	1	2	21: 9	11
9.	Rapid București	7	5	1	1	13: 7	11
10.	Minerul Lupeni	8	3	4	1	11: 5	10
11.	C.S.M.S. Iași	7	3	4	0	16:10	10
12.	Dinamo Bacău	8	2	5	1	8: 4	9
13.	Progresul București	7	3	3	1	10: 7	9
14.	Crișana Oradea	7	4	1	2	11:10	9

Clasamentul în deplasare

1.	Dinamo București	7	3	3	1	8: 5	9
2-3.	Steaua București	7	1	3	3	10:11	5
	Știința Timișoara	8	1	3	4	10:11	5
4.	Rapid București	8	1	3	4	12:17	5
5.	Știința Cluj	8	1	3	4	7:15	5
6.	C.S.M.S. Iași	8	1	3	4	12:24	5
7.	Farul Constanța	8	1	2	5	11:21	4
8.	Progresul Buc.	8	1	1	6	9:19	3
9.	Petrolul Ploiești	7	0	2	5	2:10	2
10.	U. T. Arad	7	0	1	6	6:19	1
11.	Steagul Roșu	7	0	1	6	4:20	1
12.	Crișana Oradea	8	0	1	7	4:23	1
13.	Dinamo Bacău	7	0	0	7	4:21	0
14.	Minerul Lupeni	7	0	0	7	4:30	0

CU CINE MAI AU DE JUCAT

Dinamo București cu : Rapid București (a), Dinamo Bacău (a), Petrolul Ploiești (d), Progresul București (a), U. T. Arad (a), Minerul Lupeni (d), Steaua București (d), Crișana Oradea (a), Steagul Roșu Brașov (d), Știința Timișoara (a), Știința Cluj (d).

Steaua București cu : Progresul București (d), Steagul Roșu Brașov (a), U. T. Arad (d), Rapid București (d), Știința Timișoara (a), Farul Constanța (d), Dinamo București (a), Minerul Lupeni (a), Petrolul Ploiești (d), Știința Cluj (a), C.S.M.S. Iași (d).

Știința Cluj cu : Știința Timișoara (d), Petrolul Ploiești (d), Minerul Lupeni (a), C.S.M.S. Iași (d), Steagul Roșu Brașov (a), Progresul București (d), Farul Constanța (a), Rapid București (a) Crișana Oradea (d), Steaua București (d), Dinamo București (a).

Petrolul Ploiești cu : Crișana Oradea (d), Știința Cluj (a), Dinamo București (a), Minerul Lupeni (d), Farul Constanța (a), U. T. Arad (d), Steagul Roșu Brașov (a), Știința Timișoara (d), Steaua București (a), C.S.M.S. Iași (d), Dinamo Bacău (a).

Știința Timișoara cu : Știința Cluj (a), Rapid București (a), Progresul București (d), U. T. Arad (a) Steaua București (d), Crișana Oradea (a) Dinamo Bacău (d), Petrolul Ploiești (a), C.S.M.S. Iași (a), Dinamo București (d), Farul Constanța (d).

Farul Constanța cu : Minerul Lupeni (d), Crișana Oradea (a), Rapid București (d), Steagul Roșu Brașov (a), Petrolul Ploiești (d), Steaua București (a), Știința Cluj (d), CSMS Iași (a), Progresul București (d), Dinamo Bacău (d), Știința Timișoara (a).

Steagul Roșu Brașov cu : C.S.M.S. Iași (d), Steaua București (d), Crișana Oradea (a), Farul Constanța (d), Știința Cluj (d), Dinamo Bacău (a), Petrolul Ploiești (d), U. T. Arad (d), Dinamo București (a), Minerul Lupeni (a), Progresul București (d).

Rapid București cu : Dinamo București (d), Știința Timișoara (d), Farul Constanța (a), Steaua București (a), Dinamo Bacău (d), C.S.M.S. Iași (a), Progresul București (a), Știința Cluj (d), U. T. Arad (a), Crișana Oradea (d), Minerul Lupeni (a).

C.S.M.S. Iași cu : Steagul Roșu Brașov (a), Progresul București (a), Dinamo Bacău (d), Știința Cluj (a), Minerul Lupeni (a) Rapid București (d), U. T. Arad (a), Farul Constanța (d) Știința Timișoara (d), Petrolul Ploiești (a), Steaua (a).

U T Arad cu : Dinamo Bacău (a), Minerul Lupeni (d), Steaua București (a), Știința Timișoara (d), Dinamo București (d), Petrolul Ploiești (a), C.S.M.S. Iași (d), Steagul Roșu Brașov (a), Rapid București (d), Progresul București (a), Crișana Oradea (a).

Progresul București cu : Steaua București (a), C.S.M.S. Iași (d), Știința Timișoara (a), Dinamo București (d), Crișana Oradea (d), Știința Cluj (a), Rapid București (d), Dinamo Bacău (d), Farul Constanța (a), U. T. Arad (d), Steagul Roșu Brașov (a).

Crișana Oradea cu : Petrolul Ploiești (a), Farul Constanța (d), Steagul Roșu Brașov (d), Dinamo Bacău (a), Progresul București (a), Știința Timișoara (d), Minerul Lupeni (a), Dinamo București (d), Știința Cluj (a), Rapid București (a), U. T. Arad (d).

Minerul Lupeni cu : Farul Constanța (a), U. T. Arad (a), Știința Cluj (d) Petrolul Ploiești (a), C.S.M.S. Iași (d), Dinamo București (a), Crișana Oradea (d), Steaua București (d), Dinamo Bacău (a), Steagul Roșu Brașov (d), Rapid București (d).

Dinamo Bacău cu : U. T. Arad (d), Dinamo București (d), C.S.M.S. Iași (a), Crișana Oradea (d), Rapid București (a), Steagul Roșu Brașov (d), Știința Timișoara (a), Progresul București (a), Minerul Lupeni (d), Farul Constanța (a), Petrolul Ploiești (d).

GOLGETERII

1. ION IONESCU (Rapid) 12 goluri.

2. Dridea I (Petrolul) 11 goluri.

3. Ciosescu (Farul), Adam (Știința Cluj) cîte 10 goluri fiecare.

4. Manolache (Știința Timișoara), Voinea (Steaua) cîte 9 goluri fiecare.

5. Dinulescu (Farul), Bükösi (Farul), A. Munteanu (Petrolul), Selymessi II (Dinamo București) cîte 8 goluri fiecare.

6. Tîrcovnicu (Dinamo București), Voica (C.S.M.S. Iași), Pavlovici (Steaua), Dumitriu II (Rapid), Constantin (Steaua), Sasu (U.T.A.), cîte 7 goluri fiecare.

7. Raksi (Steaua), Marcu (Știința Cluj), cîte 6 goluri fiecare.

8. Harșani (Dinamo Bacău), Milea (C.S.M.S. Iași), Tîrlea (U.T.A.), Baboie (Progresul), Bîtlan (Știința Timișoara), Gram (Dinamo Bacău), Tătaru (Steaua), Meszaroș (Steagul Roșu), cîte 5 goluri fiecare.

9. Stoicescu (C.S.M.S. Iași), Tabarcea (Petrolul), Voinea (Progresul), Mîțaru (Știința Timișoara), I. Popescu (Progresul), Năsturescu (Rapid), Haidu (Steagul roșu), Drăgoi (Minerul), Tomeș (Steaua), Moroianu (Farul), Iancu (Progresul), Leac (U.T.A.), cîte 4 goluri fiecare.

10. Matei (C.S.M.S. Iași), Eftimie (Dinamo Bacău), Constantinescu (C.S.M.S. Iași), Pop (C.S.M.S. Iași), Mafteuță (Progresul), Varga (Dinamo București), Cotroază (Minerul), Necula (Steagul roșu), Ene (Dinamo București) cîte 3 goluri fiecare.

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

„BUG-JARGAL"

Adaptare după Victor Hugo

Ilustrații : Beca RIND

Din ziua aceia am început să arăt mult mai mult interes negrilor care trăiau ca sclavi pe moșia unchiului meu. Într-una din diminețile următoare l-am însoțit pe unchiul meu în raidul său matinal de inspecție. În urma noastră mergea, șchiopătînd, bufonul. Ajunserăm la marginea unor tufișuri, cînd Habibrah ne atrase atenția asupra unui negru care dormea în umbra unui boschet. Furios, stăpînul moșiei se repezi într-acolo și ridică mîna, în care ținea o cravașă, pentru a-l lovi pe leneș. Dar n-apucă să desăvîrșească gestul : mîna îi fu prinsă de un negru, același care salvase viața Mariei.

— Vă rog să nu-l pedepsiți, stăpîne, pedepsiți-mă mai curînd pe mine, care v-am adus această ofensă, rosti uriașul.

Intervenția negrului îl făcu pe unchiul meu să spumege de furie. Își de-

gajă mîna din strînsoarea negrului și se pregătea să izbească cu sete obrazul celui culcat. Intervenii însă din nou celălalt negru, zmulgînd piciușca din mîinile unchiului meu și rupînd-o în bucățele. Apoi îi dădu unchiului meu toporul pe care-l ținea în mînă.

— Omule alb, dacă vrei să lovești, atunci lovește-mă pe mine cu securea asta.

Unchiul, în starea de furie în care se afla, n-ar fi ezitat nici o clipă să dea cu toporul, dacă n-aș fi intervenit eu zmulgîndu-i arma :

— Ce faci ? strigă el la mine.

— Te apăr de o nenorocire, ești gata să ucizi pe cel care a salvat viața fiicei tale. Acesta este sclavul căruia ai promis că-i vei reda libertatea !

— Libertatea ? urlă aproape unchiul meu. Să vedem ce vor spune judecătorii curții marțiale, își completă el fraza, cu un aer sumbru, care mă făcu să simt un fior de gheață.

După aceea, unchiul ordonă ca negrul care fusese prins dormind să fie

bătut cu vergile, iar apărătorul lui, negrul cel uriaș, să fie închis într-o celulă a fortului Galifet, sub învinuirea de a fi ridicat mîna împotriva unui alb, ceea ce înseamnă cea mai gravă crimă.

Mai tîrziu, aflînd despre cele petrecute, Maria aplaudă din toată inima atitudinea mea și amîndoi luarăm hotărîrea să venim în ajutorul lui Pierrot, — acesta era numele sub care figura negrul în listele de sclavi ale unchiului meu.

Dețineam atunci funcția de căpitan de poliție al parohiei. Acul. Fortul Galifet se afla sub paza unui detașament de dragoni, comandat de un subofițer, iar acest subofițer se întîmplase să fie fratele unui mic proprietar, căruia îi făcusem cîteva servicii și care îmi era profund devotat.

În acel moment întreg auditoriul îl întrerupse pe d'Auverney, ghicind că subofițerul amintit nu putea fi altul decît sergentul Thadeu.

— Da, așa este, încuviință d'Auverney, reluîndu-și povestirea. În funcția mea de căpitan al poliției aveam, firește, dreptul să vizitez fortul. Dar

ca să nu trezesc bănuielile unchiului, făcui această vizită pe ascuns, noaptea.

Toți soldații din gardă dormeau. Thadeu m-a condus în celula negrului și ne-a lăsat singuri. Negrul ședea, căci nu se putea ridica în picioare fără să lovească plafonul. Împreună cu el în celulă se afla și un cîine enorm, un dog, care la intrarea mea începu să mîrîie. Negrul îl potoli cu un gest. Eram îmbrăcat în uniformă și negrul nu mă recunoscu.

— Sînt gata, îmi spuse el cu o voce calmă și se ridică pe jumătate.

Surprins că nu este pus în fiare, așa cum se obișnuia cu toți arestații, îl întrebai :

— Credeam că ai lanțuri la mîini și la picioare ?

— Am avut. Dar le-am sfărîmat !

— Nu mi s-a spus că ai și un cîine în celulă.

— Nu știe nimeni. L-am adus prin fereastra celulei — și-mi arătă gratiile zmulse ale ferestrei.

Apropiindu-mă de fereastră, fața îmi fu luminată de razele lunii și negrul mă recunoscu.

Îmi repetă că e gata să-și primească pedeapsa, dar mă rugă să am milă de cîine, la care ține foarte mult.

Simțind bunăvoință în vorbele mele, negrul îmi mulțumi și se grăbi să adauge că-mi datorează de două ori, viața. Odată cînd l-am scăpat de atacul crocodilului, a doua oară cînd am smuls securea din mîna unchiului meu. Fui surprins de corectitudinea cu care se exprima atît în franceză, cît și în spaniolă și de limbajul lui ales, care dovedea un anume grad de cultură. Îi vorbii, căutai să-i redau încrederea în viitor, apoi părăsii celula, rugîndu-l pe Thadeu să aibă grije de el, asigurîndu-i hrana și cele trebuincioase.

(Va urma)

MEDICUL vă sfătuieşte

Fapte, întîmplări, curiozităţi

DE 20 DE ANI TRĂIEŞTE CU O SCHIJĂ ÎN INIMĂ

Cetăţeanul sovietic M. I. Popov din Voronej s-a dovedit a fi un sentimental „sui-generis" : o schijă metalică, în greutate de 3 grame — „amintire" dintr-un cartuş explodat în timpul războiului — el a păstrat-o... în inimă (la propriu) timp de aproape 20 de ani. Numai că această puţin obişnuită amintire, devenind cam dureroasă şi incomodă, a determinat pe medicii din colectivul spitalului din Voronej, care-l aveau în observaţie, să-l supună unei operaţii îndrăzneţe. Operaţia a reuşit perfect. Schija a fost extrasă din inimă, iar Popov, vindecat, a plecat acasă mulţumit că „amintirea" putea de-acum să o simtă... doar atunci cînd o pipăia în palmă. Şi fiindcă-i plăceau amintirile, de anul nou 1963 medicii care l-au operat s-au gîndit să-i facă o surpriză, aducîndu-i în dar lui Popov un film medical ştiinţific (documentar) foarte interesant. Spre marea lui emoţie a constatat că eroul filmului era el însuşi. Filmul fusese turnat în timpul propriei sale operaţii pe inimă...

DE CE SE MIRAU STOMATOLOGII ITALIENI...

Fiindcă Ştefaniei Sabatini din Florenţa (Italia), i-au apărut primii doi dinţi pe gingia de jos (şi alţi cinci, gata să erupă, pe cea de sus), nu ca la alţi copii, adică aşa cum se obişnuieşte — la 7-9 luni, ci exact în ziua în care îşi serba cea de-a 23-a... zi de naştere. Precoce, interesant şi totuşi se pare că de atenţiile „maeştrilor danturii" s-a bucurat mai mult o altă italiancă, Roza Tiersi în vîrstă de... 87 de ani, care nu mai are nici un vestigiu dentar în gură de mai bine de 20 de ani. Această atenţie era nu din cauza calităţilor masticative excepţionale ale gingiilor ei perfect edentate de atîta amar de vreme, ci din cauza producţiei lor inedite : 2 dinţi. Într-adevăr, la această respectabilă vîrstă, un canin şi un incisiv au binevoit să-i împodobească „copilăreşte" gingia superioară, venerabila doamnă Tiersi devenind astfel un obiect al curiozităţii stomatologilor italieni.

Aşa dar cele două italience, de la cele două extremităţi de vîrstă, pot acum să-şi zîmbească reciproc... „cu toţi dinţii".

DOUĂ NAŞTERI ÎNTR-O LUNĂ

Un caz cu totul ieşit din comun s-a petrecut în Danemarca. O femeie a născut un copil după ce abia cu o lună înainte reuşise să facă exact acelaş lucru, adică să nască un alt copil (care din păcate a murit la cîteva zile după naşterea celui de al doilea). Cazul, desigur, a produs multe discuţii. După părerea doctorului Borge Sörensen, directorul maternităţii în care a fost internată prolifica daneză, explicaţia acestui fenomen extrem de rar este simplă : nu e vorba de gemeni — adică unul să fie născut prematur şi altul la termen sau să fie inegal dezvoltaţi, ci de fecundarea a două ovule la date diferite în decursul unei luni. Aceasta a dus la creşterea succesivă a două sarcini independente, fiecare avînd stadiul său propriu de dezvoltare şi deci termene diferite de naştere.

Raritatea constă în faptul că femeia daneză a avut două ovulaţii în intervalul unei luni, ambele fiind fructificate.

„AVEA NUMAI O GRIPĂ PUTERNICĂ"

Presa franceză relata nu demult cazul fetiţei Maria Cristina, în vîrstă de 4 ani, care — după părerea medicilor care au consultat-o — prezenta „numai o gripă puternică". Micuţa pacientă avea accese de tuşă chinuitoare, sufocantă, persistentă, care nu cedau la tratament. Părinţii, alarmaţi, au insistat să i se facă un examen radiologic, în urma căruia misterul a fost elucidat : cauza „gripei" s-a dovedit a fi un... beculeţ electric pe care fetiţa îl aspirase în plămîn în timp ce se juca ţinîndu-l între dinţi. Ca urmare, ea a fost internată de urgenţă într-un serviciu chirurgical, unde operatorii i-au extras din plămîn beculeţul bucucaş.

MUMIILE... „RĂZBUNĂTOARE"

Existau numeroase observaţii, la început trecute cu vederea, care atestau că printre arheologii şi persoanele însoţitoare care se ocupau cu cercetarea mumiilor din mormintele vechilor egipteni deseori izbucneau mici epidemii de boli acute ale căilor respiratorii, de natură virotică. Pornind de la aceste observaţii, doi savanţi egipteni au reuşit, după doi ani de cercetări, să descopere sursa acestor îmbolnăviri curioase. Ea nu era alta decît... mumiile celor decedaţi cu peste 2000 de ani în urmă. După cum au dovedit cercetările, unele mumii conţineau un virus conservat atît de bine încît acesta, ajuns în condiţii de mediu favorabile, şi-a redeşteptat virulenţa, reuşind după zeci de secole (ca o... „răzbunare" a celor mumificaţi, care poate au murit tocmai din cauza bolii provocate de virus) să semene din nou boala printre oameni.

POŞTA MEDICULUI

SUCEVEANU — *Iţcani :* Vă înşelaţi, chiar după descrierea făcută de dv. nu este vorba de oxiuri, ci probabil de tenie. Cu asemenea lucruri nu este bine să fim neglijenţi şi nici ruşinoşi. Trebuie să vi se facă analiza, pentru a se stabili ce fel de viermi sînt în cauză şi să vi se indice tratamentul corespunzător. Nu vă fie teamă, accidentul cu vorbirea de care scrieţi nu are nimic comun cu tratamentul făcut, mai ales la dv. care aveţi 65 ani.

MARIA CUMEA — *Bucureşti :* Sfatul ce vi s-a dat este cît se poate de judicios. Menopauza, deşi poate provoca serioase turburări, nu poate fi vinovată de toate. Aşa că refuzul dv de a vă interna este nejustificat şi ar fi mai înţelept dacă aţi reveni şi v-aţi supune unei investigaţii complete şi competente.

JULIETTA C. — *Bucureşti :* Faptul că vă creşte păr pe faţă nu este atît de grav pe cît ar putea fi de gravă luarea nesăbuită a unor medicamente. Tratamentul care v-a fost indicat la Institutul Parhon va trebui să-l urmaţi. Între timp veţi putea face deplasarea şi cu timpul veţi putea vedea şi rezultatele. În orice caz, metodele neştiinţifice, părerile unora şi ale altora, e tot ce poate fi mai dăunător.

ANGELESCU ŞTEFAN şi NEGULESCU DUMITRU — *Ploieşti :* Hemoroizii sînt de fapt nişte vene dilatate în regiunea anală. Ei nu pot fi trataţi cu antibiotice. În general credinţa că antibioticele sînt medicamente bune la toate, este dăunătoare. Dacă operaţia din 1958 nu a dat rezultate, asta nu înseamnă că tratamentul chirurgical nu dă rezultate. Există însă indicaţii pentru operaţie şi tratament. Chirurgul din policlinica teritorială de care aparţineţi vă va preciza acest lucru.

JENI — *Sibiu :* Este destul de curios fenomenul despre care ne vorbiţi. Faptul că la examene, emoţia vă face să aveţi o asemenea stare este explicabil, datorită stării spastice, de încordare. Dar faptul că la orice bucurie resimţiţi aceeaşi senzaţie, nu-şi mai găseşte o explicaţie ştiinţifică. De altfel este prea puţin probabil să fie vorba de o problemă medicală, cît mai curînd de una de educare a voinţei.

Dr. E. ALBU

Pentru cei care fac tratamente fizioterapice

● Dacă în timpul efectuării unor tratamente electroterapice ca ionizări, faradizări, galvanizări, raze ultrascurte, diatermie etc. apar senzaţii de arsură, acestea trebuie să fie imediat semnalate. În timpul aplicării unor asemenea procedee nu e voie să se simtă decît cel mult o senzaţie de încălzire sau foarte uşoare furnicături. Cine nu semnalează la timp senzaţiile de arsură, crezînd că prin aceasta tratamentul devine mai eficace, se va alege cu arsuri ale pielii care vor constitui o suferinţă în plus pe lîngă cele pentru care s-a instituit tratamentul fizioterapic.

● In realitate razele aplicate exercită în organism şi mai precis în ţesuturile profunde o acţiune mai complexă decît aceea de care îşi poate da seama bolnavul prin senzaţii. Nimeni nu trebuie să-şi închipuie că dacă în timpul efectuării unor tratamente electrice, acestea nu se exteriorizează prin diverse senzaţii (căldură mare, înţepături etc.) rezultatele vor fi nule. Efectele pozitive urmează să fie constatate după terminarea completă a tratamentului prescris.

● Nu trebuie insistat ca medicul să prescrie deodată prea multe procedee fizioterapice. Astfel de abuzuri congestionează ţesuturile şi agravează starea de boală.

● În timpul aplicării razelor ultraviolete, a razelor Solux sau Vitalux nu trebuie privit în sursele luminoase decît cu ochii protejaţi de ochelari speciali. În caz contrar se pot produce tulburări grave ale vederii.

● Dacă nu se obţin rezultatele scontate în cursul efectuării unor şedinţe de fizioterapie, nu e bine ca tratamentul respectiv să fie întrerupt şi să se ceară medicului prescrierea altor feluri de procedee fizioterapice. Cel mai avantajos pentru suferind este să termine întîi tratamentul recomandat şi apoi împreună cu medicul să aprecieze şi să hotărască.

● După terminarea fiecărui procedeu electroterapic este bine să se mai zăbovească 10-20 minute în sala de aştepare, în special cînd vremea e mai răcoroasă, pentru a evita răcelile.

Dr. I. LEGIC

Vacanţa de primăvară

În mîinile diriguitoare ale părintelui, ca şi în propriile mîini ale şcolarului, vacanţa de primăvară este un instrument de întărire a sănătăţii. Ne îngăduim să venim mai jos cu cîteva sugestii privind mînuirea acestui excelent instrument în aşa fel încît să se obţină un randament maxim.

● Cît durează vacanţa, butonul întrerupător de la nesuferitul deşteptător rămîne întepenit la poziţia „oprit". Aceasta nu înseamnă că şi elevul rămîne toată dimineaţa încremenit în poziţia culcat. Hai să zicem o zi — două, la început, în compensaţie. Mai mult nu e sănătos. Odihnă nu înseamnă trîndăvie.

● Odihna se realizează însumînd :

— odihna pasivă, adică respectarea orelor de somn, după baremul corespunzător vîrstei ;

— odihna activă, adică îmbinarea într-o formă cît mai agreabilă a activităţii fizice cu activitatea intelectuală.

Vacanţa oferă cele mai bune premize în special pentru organizarea odihnei active.

● În organizarea odihnei active se va lua în considerare un important factor sezonier, de mare actualitate. Este vorba de faptul că mai cu seamă la oraşe, în condiţiile create de „cerul mai mult acoperit" şi de fumul din atmosferă, radiaţiile ultraviolete au lipsit cît a durat iarna lungă şi excepţional de friguroasă a acestui an. O dată cu primele raze călduţe ale soarelui şi cu prima verdeaţă proaspătă, ieşim din „noaptea de ultraviolete". Acum, pe timpul vacanţei de primăvară, organismul şcolarului are prilejul de a se reîntîlni cu radiaţiile ultraviolete, de a se bucura din nou de acţiunea lor binefăcătoare.

● Pentru obţinerea unor efecte favorabile nu este necesară expunerea întregului corp, dezbrăcat, la soare. Este suficientă expunerea părţilor oricum dezgolite : faţă, gît, mîini, picioare. Îmbrăcămintea, în funcţie de grosimea şi culoarea ţesăturilor ,lasă şi ea să treacă o parte din radiaţiile ultraviolete. Mai permeabile din acest punct de vedere sînt ţesăturile de culoare deschisă, subţiri şi rare.

● Primăvara, acţiunea reînoită a ultravioletelor se împleteşte de minune cu acţiunea tonifiantă a aerului curat. deci : cît mai mult timp afară în aer liber. S-a reîntors vremea pentru ieşiri în parc, pentru mici excursii afară din oraş. Iau un avînt nou joaca şi jocurile sportive. Din partea părinţilor este totuşi necesară o anumită supraveghere, spre a se preîntîmpina excesul de efort şi accidentele. Strada nu e şi n-a fost niciodată bună pentru joacă.

● Rostul vacanţei fiind întremarea prin odihnă, se recomandă a întrerupe orice activitate şcolară. Dar aceasta nu înseamnă şi întreruperea activităţii intelectuale. Lectura, vizitarea de muzee şi expoziţii, sînt cît se poate de bine venite.

● Pe timpul vacanţei, şcolarul dispune de mai mult timp pentru a se distra. Distracţia este şi ea o formă din cele mai reconfortante de odihnă activă. La îndemîna şcolarului stă posibilitatea de a viziona tot felul de spectacole de teatru, cinematograf, televiziune. Însă aci se simte necesitatea unui discernămînt subtil din partea părinţilor. Se ştie cît de intensă, cît de încordată este participarea copilului la întîmplările pe care le urmăreşte pe scenă, pe marele sau pe micul ecran. De aceea, un spectacol recreativ şi uşor pentru spectatorul adult poate lesne deveni un prilej de supraexcitare, de oboseală nervoasă, mai ales pentru şcolarul mic. Este mult mai bine să se dea întîietate spectacolelor de teatru sau cinema pentru şcolari programate dimineaţa sau după amiaza, precum şi emisiunilor speciale ale televiziunii. De asemenea sînt potrivite spectacolele sportive, care au loc în aer liber şi dezvoltă (dacă mai e nevoie !) gustul sănătos pentru practicarea culturii fizice şi sportului.

Dr. Al. GHEORGHIU

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Crochete de cartofi ; şnitel — murături ; compot de prune.

— Borş de sfeclă ; ţelină umplută ; tăieţei cu lapte.

— Salată din rădăcinoase; musaca de cartofi ; clătite cu dulceaţă.

— Ciorbă rusească ; pirjoale cu cartofi piure ; mere.

— Mămăliguţă cu ochiuri romîneşti ; tocană de purcel ; compot de vişine.

— Supă din bulion de roşii ; sărmăluţe în foi de viţă ; strudel de mere.

— Creier cu maioneză ; chifteluţe de cartofi cu carne şi sos de roşii ; şarlotă de ciocolată.

CREIER CU MAIONEZĂ

Cantităţi pentru 6 persoane : un creier de vacă sau 3 pachete de creier de porc, 10 g. sare, 50 g. unt sau grăsime, 25 g. făină, 1 dl. lapte, o legătură de verdeaţă, 2 ouă. Maioneza : 2 ouă, 1 ½ dl. untdelemn, o lămîie, sare.

Creierul se pune în apă rece ca să iasă sîngele din el apoi se ţine în apă caldă cu sare pentru a i se scoate mai uşor pieliţa, se dă prin sită. Separat se face un sos în felul următor : se încinge grăsimea, se adaugă făina şi se stinge cu lapte. La acest sos se adaugă creierul, verdeaţa tocată mărunt, gălbenuşurile, sare şi albuşurile bătute spumă. Această compoziţie se toarnă într-o formă unsă şi se coace în cuptor la bain-marie. Cînd este gata se răstoarnă pe o farfurie, se lasă să se răcească şi se îmbracă cu maioneză.

CHIFTELE DE CARTOFI CU CARNE

Cantităţi pentru 6 persoane : 500 g. cartofi, 25 g. făină, 1 ou, 5 g. sare, 250 g. carne, 50 g. ceapă, 50 g. grăsime, piper, 1 ou, 100 g. grăsime pentru prăjit şi ¼ l. sos de roşii.

Se fierb cartofii în coajă, se lasă să se răcească, se curăţă, se trec prin sită. Acest piure îl amestecăm apoi cu făină, ou, sare, se frămîntă bine şi i se dă o formă de sul. Din acest sul tăiem bucăţele potrivite pe care le întindem cu vergeaua în formă rotundă, la mijloc punem carnea tocată, se îndoaie şi se lipesc bine marginile. Se prăjesc în grăsime încinsă. Dacă dorim putem amesteca carnea cu coca de cartofi şi se dă apoi formă de chifteluţe şi se prăjesc în grăsime. Carnea se prepară în felul următor : tăiem ceapa mărunt, o prăjim şi la ea adăugăm carnea dată prin maşină plus sare, piper şi 1 ou. Separat facem un sos de roşii care-l servim împreună cu chifteluţele de cartofi.

ŞARLOTĂ DE CIOCOLATĂ

Se topeşte într-o cratiţă, la foc mic, 250 g. ciocolată cu puţină apă. Cînd s-a muiat se adaugă 125 g unt, 80 g. zahăr, 3 gălbenuşuri. Se freacă totul foarte bine. La compoziţia răcită se adaugă şi cele 3 albuşuri bătute spumă şi la urmă 125 g. frişcă bătută. Între timp pregătim o formă cu pereţii netezi pe care o tapetăm cu pişcoturi de şampanie. Trebuie să avem grijă ca fundul să fie bine îmbrăcat în pişcoturi. Se toarnă crema de ciocolată în formă, deasupra punem din nou un strat de pişcoturi şi o lăsăm la rece cel puţin 2 ore. După aceia se răstoarnă cu mare grijă şi se serveşte cu frişcă.

RĂSPUNDEM CITITORILOR

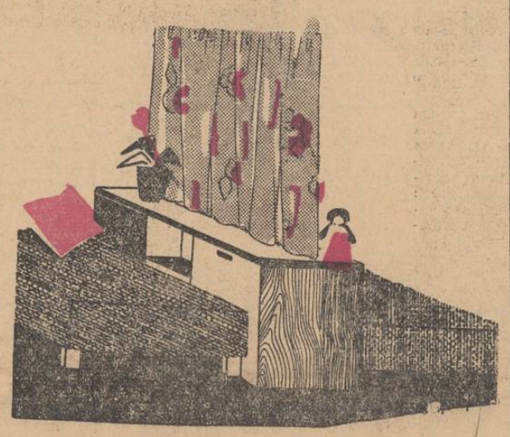

Iată un model de dormitor cu două paturi în care se odihnesc cei care din motive de vîrstă sau orariu de activitatea s-ar deranja reciproc. Lăzile de aşternut sau două noptiere cu o planşă pe ele avînd deasupra o perdea de creton cu verigc pe o ştangă fac perfect oficiul de paravan care poate fi uşor tras ziua de-o parte.

CURIERUL NOSTRU

ANTONIA. Am primit articolul dv. destinat rubricii „Părinţi şi copii". Din păcate, această temă nu aduce nimic nou, fiind deseori şi sub diferite forme, dezbătută. Ne-a plăcut mult pasiunea cu care este scris, gingăşia cu care aţi abordat o asemenea temă. Deşi subiectul este arhicunoscut, articolul dv. emoţionează. Ne vom strădui să-l folosim în numerele viitoare ale revistei noastre. Din nefericire, nu vă putem promite sigur, tema fiind prea des uzitată. Vă rugăm totuşi să mai încercaţi să scrieţi şi alte articole pe teme ale educaţiei copiilor. Sînt foarte multe şi, inspirîndu-vă din viaţă, puteţi afla lucruri originale.

AURELIA. Am primit desenele dv. Asupra calităţii lor nu vom discuta acum. Se vede totuşi că sînt realizate de o începătoare în materie. Probabil că nu aveţi nici o documentare corespunzătoare. Pentru a discuta mai pe larg această problemă noi vă facem invitaţia de a veni la redacţie.

A.B.C.D. Pentru dv. această problemă are o importanţă deosebită. Din păcate însă, noi nu vă putem ajuta ; este o chestiune mult prea personală şi ca întotdeauna, asemenea lucruri se rezolvă direct de către cei în cauză. Numai prietenii şi rudele vă pot da iniţial o mînă de ajutor, urmînd ca apoi tot dv. să realizaţi totul.

Cum ne aranjăm interiorul

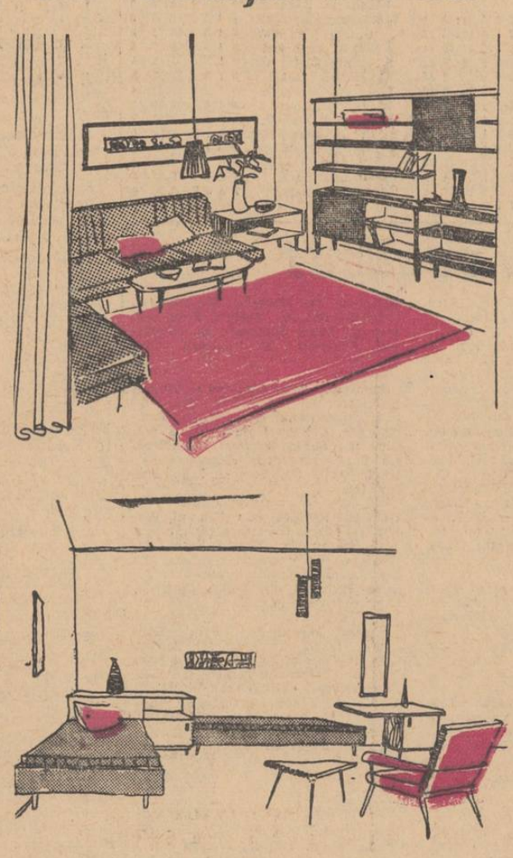

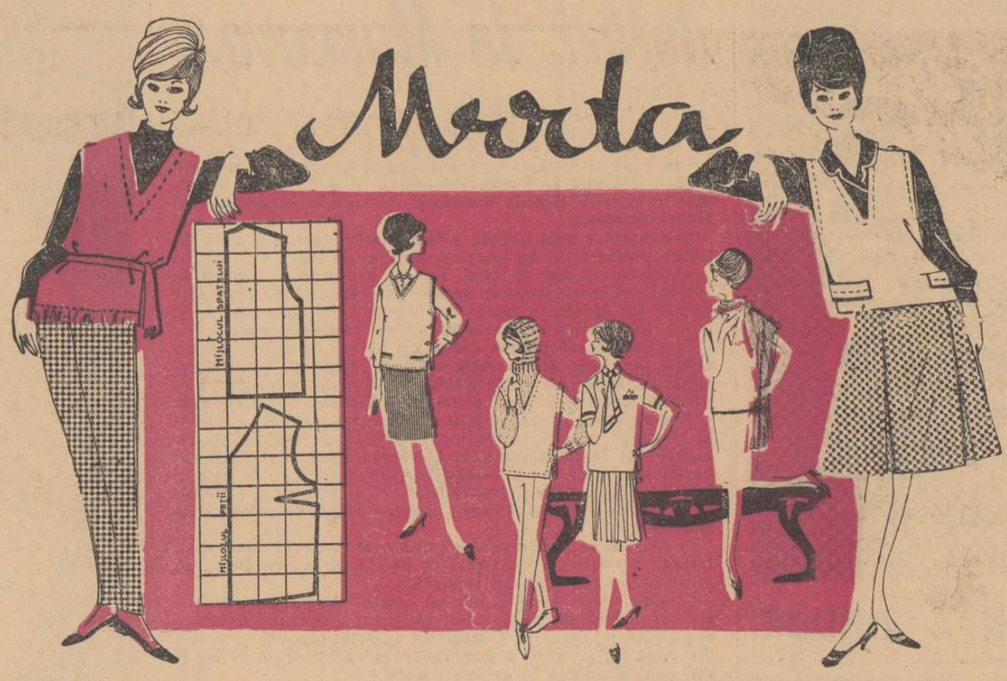

1. — Un pardesiu cu croială simplă, evazat prin cutele laterale şi ca garnitură tighele frumos aranjate.

2. — Pardesiu din stofă în dungi. Bentiţa de la gît cu care se bordiseşte şi partea din faţă pe bie. La fel şi cordonul ce porneşte din clapele buzunarelor. Ceea ce ne atrage atenţia la acest pardesiu sînt dungile aranjate frumos în pensa de pe umăr.

3. — Originalitatea acestui pardesiu alb este garnitura de şiret negru — inspirat din bogăţia costumelor noastre naţionale.

4. — Un pardesiu din stofă cu corsajul cambrat, iar partea de jos mult evazată. La gît în loc de guler o bentiţă pe bie ca şi garnitura pentru clapele de buzunar.

5. — Pardesiu chimono din stofă pepit. Frumuseţea acestui model o dă aplicarea clinului pe bie de la subbraţ. Tot pe bie are o bentiţă gen fular în loc de guler, fixată prin doi nasturi.

Desene de Vali GHIUŢĂ

BALONSEIDE

1 — Un balonseide de culoare închisă, cu două tăieturi în faţă din care pornesc cele patru clape de buzunar şi guler rotund. Drept garnitură, tighele.

2 — Un frumos balonseide de culoare deschisă cu platcă. Mîneca este pusă şi strînsă în manşetă. La cusăturile de sub braţ, două pliuri pentru a-i da lărgime. Căptuşeala din tricot în dungi pusă pe bie, la fel cu mînuşile şi bluza. Se poartă şi cu şi fără cordon.

3 — Frumuseţea acestui model o dă platca gen pelerină din care pornesc mînecile şi restul balonului în jurul plăcii ; la mîneci şi mai jos de talie un grup de tighele.

4 — Un balon treipătrimi de culoare închisă, cu reverele gen şal, avînd aplicat un guler drept, cu platcă şi două buzunare. Cusăturile laterale formează două pliuri. Se poate purta cu şi fără cordon.

5 — Din material în dungi aranjate pe vertical este confecţionat acest balon chimono încheiat în faţă cu nasturi ascunşi. La partea din faţă se aplică doi clini pentru a-i da lărgime.

Trebuie menţionat că la balonseidele de culoare închisă tighelele sînt de culoare albă, trase

VESTA...

...nu trebuie să fie considerată numai ceva la îndemînă, uşor de îmbrăcat (şi purtat) şi călduros ; ea poate fi şi ceva elegant, completînd armonios o fustă sau un pantalon. Croiala atît de simplă, cu linii atît de drepte, precise (tiparul pe pătrăţele cu latura de 10 cm.) ne dă un vestmînt căruia i se dă o notă personală sau potrivită locului unde se poartă (excursie, cabană, serviciu etc.) prin mici artificii de modă cum sînt cele cu care ilustrăm modelele noastre — nasturi, buzunare, tigheluri, cordoane etc

SFATURI COSMETICE

Folosirea glicerinei în îngrijirea zilnică a feţei este contraindicată deoarece este foarte higroscopică şi aplicată pe piele deshidratează, usucă şi irită tenul. Pentru îngrijirea tenului veţi folosi crema Magnolia sau Nutrin. (Daniela Bucureşti).

Pentru obţinerea unei nuanţe roşcate se poate folosi o soluţie de perhidrol 25 g, apă 30 g, amoniac lichid 3 g. Înmuiaţi bine părul cu această soluţie şi o menţineţi cîteva minute, apoi vă spălaţi cu apă şi săpun. Pentru creşterea părului puteţi folosi următoarea loţiune cu care vă friţionaţi rădăcina părului de două ori pe săptămînă : pilocarpină 0,50 g, acid salicilic 1,50 g, rezorcină 1,50 g, cloral hidrat 5 g, tinctura cantarida 5 g, tinctura capsici 5 g, tinctura jaborandi 5 g, tinctură china 20 g, alcool de 70° pînă la 200 g. (Sanda — Piteşti).

Preparatul cu miere şi suc de lămîie se întinde pe obraz şi se lasă 1—2 ore după care se îndepărtează cu apă căldută. O cremă înfrumuseţează pentru îngrijirea tenului are următoarea formulă : lanolină 10 g, butir cacao 5 g, ceară albă 4 g, ulei de parafină de intern 25 g, apă 10 g, borax 0,30 g. Crema Maria o puteţi folosi cu condiţia însă să n-o utilizaţi mai mult de 2—3 săptămîni şi concomitent cu această cremă veţi folosi crema hrănitoare Nutrin. (Carmen — Bucureşti).

Pentru îndepărtarea punctelor negre procedaţi în felul următor : fierbeţi apă într-un vas în care aţi aruncat puţină floare de muşeţel, luaţi vasul de pe foc şi expuneţi-vă obrazul. Pentru a nu pierde din abur acoperiţi capul şi vasul cu un prosop mare. După 10 minute ştergeţi faţa cu un şervet de hîrtie. Presaţi apoi fiecare punct în părţe cu două degete învelite în tifon. Dezinfectaţi obrazul cu alcool şi aplicaţi o mască de gălbenuş de ou. (Milica P.).

Un institut special pentru înfrumuseţare nu există. Ceea ce vă interesează pe dv. ţine de domeniul chirurgiei plastice. Nu v-aş sfătui însă să recurgeţi la operaţie deoarece această grăsime constituie un suport natural împotriva ridurilor, îndepărtarea ei bruscă face ca pielea să se rideze. Cel mai recomandabil în cazul dv. este masajul zilnic care, practicat cu perseverenţă va îndepărta într-o bună măsură inconvenientul de care vă plîngeţi. (Predeanu L.).

Părul gras dacă nu poate fi spălat odată pe săptămînă este necesar să fie curăţat folosind în acest scop soluţia Birkenwasser — cu care friţionaţi părul la rădăcină. De asemenea puteţi presăra pe păr puţină sare de bucătărie cu care frecaţi bine părul apoi periaţi pînă la îndepărtarea completă a sării. Înainte de a vă pune biqudiurile veţi uda părul cu zeamă de lămîie. (Cristina — Sibiu).

Depilatorul Sanda pe suport textil se poate procura de la orice drogherie sau parfumerie. Poate fi folosit şi pentru îndepărtarea prisosului de păr de la mustăţi şi barbă. (M. C. Maria — Focşani).

Persoanele predispuse la apariţia pistruilor este necesar să se ferească pe cît posibil de expunerea obrazului la soare şi vînt. Cremele şi loţiunile care se folosesc pentru a împiedica apariţia pistruilor au o acţiune temporară. În unul din numerele viitoare vom publica un articol privind această problemă. (Lili — Urziceni).

Anca BOGDAN

Despre toate pentru toți!

VIOREL PĂUNESCU din Filiași ne roagă să publicăm date biografice cu privire la matematicianul **TRAIAN LALESCU.**

Figură de seamă a științei românești, unul dintre cei cărora li se datorește nivelul de dezvoltare al școlii matematice din țara noastră, Traian Lalescu s-a născut în București, la 12

VIII 1882 — fiu al unui modest funcționar originar din Banat. Gimnaziul de la Craiova, Liceul internat din Iași și Secția Matematici a Facultății de științe din București (unde i-a avut ca profesori, printre alții, pe Țițeica și Pangratti) le-a absolvit în mod strălucit, luîndu-și doctoratul la Sorbona în 1908, cu teza „Asupra ecuației lui Volterra". Rezultatele cuprinse în această teză, Vito Volterra le introduce în cartea sa „Lecții asupra ecuațiilor integrale și integro-diferențiale", însoțindu-le cu aprecieri elogioase. În 1910, Tr. Lalescu începe publicarea unei monografii care fixează principalele rezultate obținute pe tărîmul matematicii pînă la acea dată. Traducerea acestei lucrări — prima în literatura mondială de specialitate — apare ulterior în Franța. În 1913 este numit profesor agregat la catedra de algebră superioară și teoria numerelor de la Universitatea din București. Începînd din 1916, Traian Lalescu începe să se preocupe de istoria și de ridicarea activității matematice românești, desfășurînd — în tot restul vieții sale — o muncă intensă ca profesor, îndrumător și autor a numeroase comunicări, articole, recenzii etc. Moare la București, în anul 1929, la 15 iunie.

ION STĂNILĂ din Orăștie **ar dori să cunoască originea scrierii chinezești și cîteva caracteristici ale ei.**

Polemica dintre lingviștii europeni, pe tema originii caracterelor scrierii chinezești, datează începînd cu cea de-a doua jumătate a secolului XVIII. Somități în materie tindeau să impună teza că imensa Chină ar fi fost cîndva o... colonie egipteană și că sursa caracterelor scrierii chineze trebuie căutată la egipteni, în timp ce alte somități susțineau ideea originalității acestei grafii. Din timpuri imemoriale poate fi urmărită, în „alfabetele" vechi, transformarea obiectelor în reprezentări convenționale din ce în ce mai simplificate — fenomen ce se petrece, dealtfel, și în scrierea chineză. Esența acestei scrieri o constituie caracterele derivate din vechile hieroglife, cărora li s-au asociat semne pur fonetice. Cele 214 ideograme (simboluri ale obiectelor sau ideilor, evoluate cu timpul în mijloace de exprimare a sunetelor), reprezentînd categorii de obiecte sau simbolizînd idei generale, li s-au adăugat o mie de semne fonetice care sînt suficiente pentru a atribui—prin combinarea lor — un sens exact hieroglifelor în cauză. Structura monosilabică a limbii chineze se pretează de minune la această scriere. Între un chinez din Peking și unul din Canton sînt deosebiri mai mari decît între un finlandez și un sicilian. Nu există propriu zis o „limbă" chineză în care aceștia doi să se poată înțelege, ci foarte multe dialecte chinezești. Cuvîntul „Ping", de exemplu, înseamnă, în funcție de intonație: gheață, bolnav, soldat și pace. Scris pe hîrtie cuvîntul „Ping" va fi înțeles, așa cum trebuie, de către ori care chinez din orice colț al „continentului" țării sale. În locul unei limbi „vorbite", constatăm — deci — o limbă „scrisă". Partidul comunist și guvernul R.P. Chineze au înfăptuit o primă reformă în 1958, cînd au redus numărul semnelor de la 90.000 la 40.000. O a doua reformă a avut loc în 1959, cînd s-a trecut la simplificarea și reducerea numărului de semne la cca. 400.

VERA DENISE, avocat, **ne roagă să-i comunicăm „de ce i se spune Franței MARIANNE și de ce această Marianne poartă casca frigiană pe care pentru prima oară au arborat-o, se pare, „les sans-culottes".**

„Marianne" este numele dat în derîdere republicii de către reacționari și este legat de amintirea unei societăți secrete de pe timpul restaurării, care, dirijată de un comitet democratic cu sediul la Londra, își ducea activitatea în regiunile vestice ale Franței. În ceea ce privește boneta frigiană, aceasta împodobește nu pe „Marianne", ci pe o femeie înarmată cu o suliță, al cărei chip simbolizează libertatea. Boneta din lînă roșie, care a jucat un rol și în revoluțiile Olandei și Americii, apare la Paris în 1788, drept tichie de toată ziua a populației sărace. Începînd din 1789 și pînă la imperiu, boneta roșie devine simbol revoluționar al celor care erau denumiți de către aristocrație „des sans-culottes" (pentru că înlocuiseră pantalonul scurt, pînă la genunchi, cu pantalonii lungi: sans culotte — fără pantaloni scurți). În 1792, burghezia liberală patronează și recomandă purtarea „bonetei roșii" ca manifestare împotriva curții. La 16 X 1793, Comuna decide ca boneta roșie să devină „pălăria" oficială a membrilor săi. După 9 termidor al a-

nului II (27 VII 1794), boneta roșie începe să dispară încetul cu încetul.

O TOVARĂȘĂ DIN SIBIU ne întreabă „cum poate salva o violetă de Abisinia, care a început să se ofilească deoarece a căpătat niște insecte care sar ca purecii".

Presărați — de cîteva ori — D.D.T., apoi schimbați pămîntul, curățînd cu grijă rădăcina, cît și ghiveciul. Sperăm că insectele despre care vorbiți nu vor sări în afara razei de acțiune a insecticidului. În rest, procedați potrivit recomandării date în nr. 282 al revistei noastre.

Pentru a putea participa la tragerea la sorți pentru trimestrul II.1963 a libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme, deținătorii pot depune sau completa suma necesară participării la tragere, pînă la 30 martie 1963.

GH. CHIRIAC

Pe teme de circulație

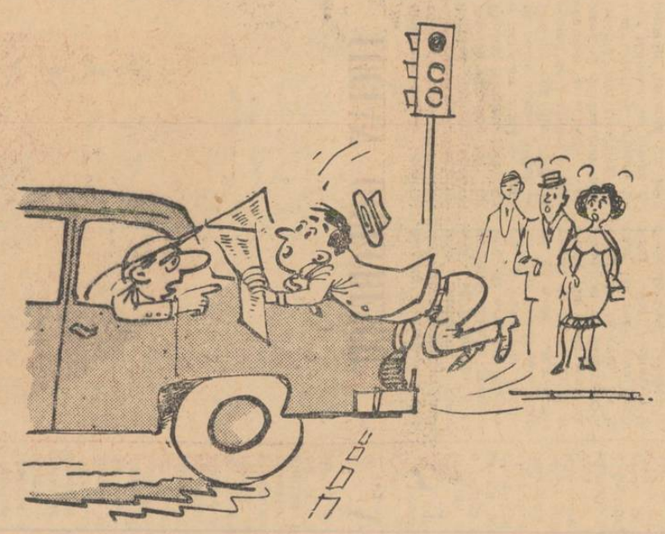

— Ce citeai așa de absorbit?
— ...Despre accidentul unui pieton neatent...

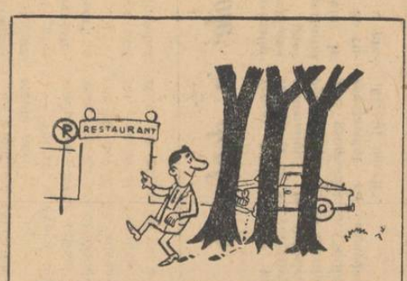

— Așa, acum să beau o țuiculiță!...

— ...Parcă aici am lăsat mașina...

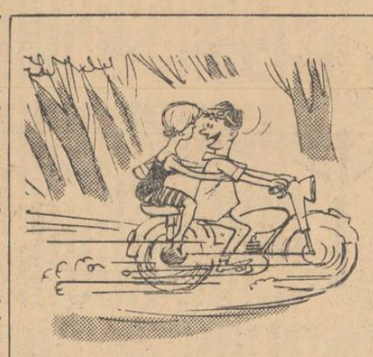

EL: — Știi bancul cu Adam și coasta?

EA: — Ce ziceai de bancul cu coasta?!!

CÎND CĂLĂTOREȘTI PESTE ÎNCĂRCĂTURĂ

— Asta ajunge cubic sau tos?!...

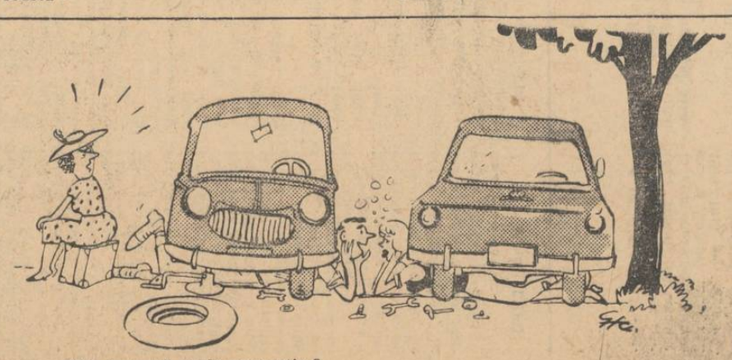

— Mai durează mult reparația?

— Ai venit așa de repede?
— Da, cu motocicleta...

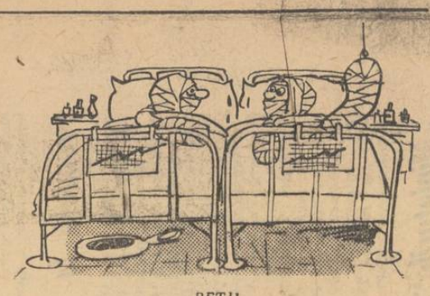

BEȚII
— Cu ce te-ai îmbătat?
— Cu vin, dar tu?
— Cu viteză...

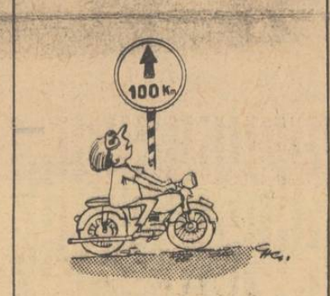

Fără cuvinte...

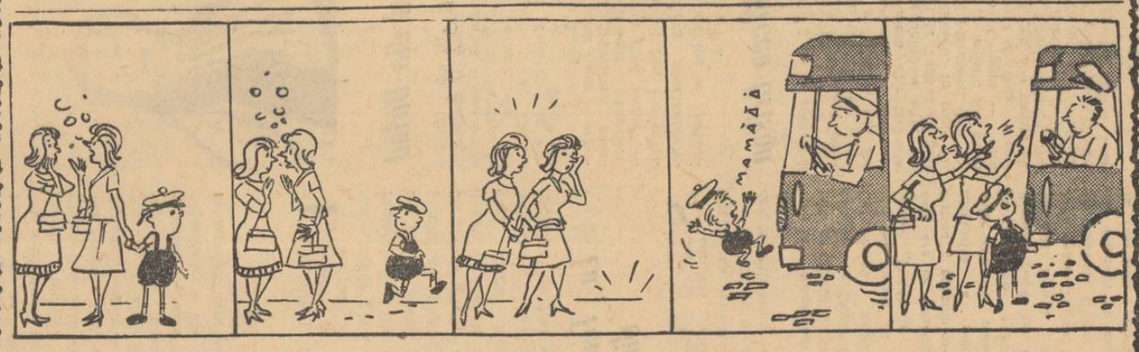

Fără cuvinte

POȘTA REDACȚIEI

M. STITZL — Baia Mare: **Apreciem seriozitatea cu care ridicați problema reeducării unor persoane care, din lipsă de voință, nu reușesc să curme cu viciul beției. Desigur că mai sînt și din aceștia și datoria noastră, a tuturor, este de a-i dezbăra, spre binele lor, al familiilor lor, al societății. Revista noastră a căutat și va căuta să intervină în această privință. Nu trebuie să dați însă lucrurilor o proporție exagerată, deoarece nu este cazul.**

CORALIA DUMITRESCU — Ploiești: **Desigur, sînt interesante cugetările. La propunerea de a ne trimite ceva din colecția dv., răspundem pozitiv.**

Dorim însă ca o dată cu ele, să cunoaștem și sursa lor, pe cît posibil (cartea, capitolul, pagina etc.) Aceasta pentru a verifica autenticitatea lor și a încredința pe cititor asupra paternității acestora.

ALEX. FALK — București **Este prea puțin semnificativ fragmentul din lucrarea autorului francez Calvet du Ravel „Biografia autorilor morți de foame".**

Să mai vedem și altceva.

I. COSTIȘ — Timișoara: **Pentru acoperirea necesarului de literatură tehnică pentru proiectanți s-a început din timp publicarea unor monografii care tratează detaliat diferite organe de mașini. Din această serie au apărut pînă în prezent „Arcuri", „Pistoane", „Segmenți pentru pistoane", „Arbori cotiți", „Angrenaje cilindrice", „Transmisii prin curele și lanțuri",**

ILIE GANCEA — București: **Numele actorului pe care l-ați văzut este Aurel Cioranu.**

ELENA GH. STAN — STOENEȘTI (Caracal): **Nu știți de ce cuvîntul „toc" se poate referi la pantofi, la brici, fereastră, ușă, grezie etc. Spunîndu-ne că urmați cu regularitate emisiunea radiofonică „Limba noastră", vă sfătuim să-i scrieți tov. acad. Alexandru Graur, pe adresa Comitetului de Radioteleviziune.**

I. GEORGESCU — Craiova: **Altă poezie ne-ar convinge poate mai mult. Precum vedeți, în revistă, publicăm rar cîte ceva. Ne interesează mai mult reportajul.**

I. BELDEAN — București: **Sîntem interesați să aflăm în ce constau lipsurile articolelor publicate la rubrica respectivă a revistei noastre. Spuneți-o fără nici un înconjur. Aceasta nu poate să supere. Critica, după cum bine știți, ajută.**

AL. M. RUDEANU — Vatra Dornei: **Revistele străine din care ați vrea să traduceți ne sînt cunoscute.**

B. I. — București. **Fiindcă sînteți bucureștean, vă vine ușor să treceți pe la Biblioteca Academiei R.P.R., de pe Calea Victoriei, pentru a prezenta manuscrisul vechi de care dispuneți. Fără a-l vedea, este greu de făcut o apreciere în legătură cu valoarea lui.**

GEO POPA — Cluj: **Interesați-vă, referitor la viitorul examen de admitere, la Facultatea de filologie din București, care are o astfel de secție.**

DEM. I. TEODORU — Slatina: **În privința nemulțumirii ce o aveți față de organele Difuzării Presei, care vă fac greutăți în abonarea la revista „Magazin", adresați-vă P.T.T.R. Argeș, relatînd în scris cele petrecute la Slatina. Se vor lua măsuri.**

„Cum am învățat englezește"

George îmi întinse o cărțulie legată în pînză roșie. Era un manual de conversație engleză, pentru uzul călătorilor germani. Începea cu tema: „Pe vapor" și se încheia „La doctor". Cel mai lung capitol era dedicat conversației dintr-un vagon de tren, într-un compartiment care — după toate aparențele — transporta o încărcătură cu țicniți gîlcevitori și bădărani. „Nu poți să te depărtezi de mine, sir?", „Doamnă, e cu neputință — vecinul meu este foarte pintecos" „Nu putem oare să ne descurcăm picioarele?" „Vă rog să aveți amabilitatea de a vă ține jos coatele" „Trebuie, într-adevăr, să vă cer să vă deplasați puțin, doamnă — abia mai pot răsufla", erau replicile principale. Probabil că, în intenția autorului, la acest punct întreaga societate era învălmășită pe dușumeaua compartimentului. Capitolul se încheia cu fraza: „Iată-ne ajunși la destinație, slavă domnului!" („Gott sei dank!") exclamație pioasă care, în împrejurările expuse mai sus, cu siguranță că era intonată în cor.

— Nu e o publicație prea strălucită — am comentat eu, înapoindu-i lui George cartea. E o broșură pe care eu personal n-aș recomanda-o unui german pe cale de a vizita Anglia. Dar am citit cărțulii la fel de neroade, publicate la Londra pentru uzul călătorilor englezi.

— Nu poți nega — zise George — că sînt cărți foarte cerute. Știu că mii de oameni le cumpără. În fiecare oraș din Europa trebuie să fie oameni care bat străzile vorbind jargonul ăsta.

— Poate că-i așa, — i-am replicat. — dar, din fericire, nu-i înțelege nimeni. Nimeni nu știe ce grai vorbesc, n-are habar de ceea ce spun. De altfel, e spre binele lor — altminteri, dacă ar fi înțeleși, probabil că ar fi linșați.

George zise: — Poate că ai dreptate — eu însă intenționez să văd ce s-ar întîmpla dacă acești călători ar fi înțeleși de localnici. Propun ca vineri să ajungem la Londra devreme, dis-de-dimineață și să petrecem un ceas sau două umblînd după tîrgueli cu ajutorul acestei cărți. Vreau să văd ce simte un străin căruia i se vorbește astfel

Am sosit la gara Waterloo pe la vreo nouă și ceva și ne-am suit într-un cab. Am început experiența oprind cabul în fața unui magazin de încălțăminte, ceva mai încolo de teatrul Astley. Era o prăvălie care arăta întocmai ca locul visat de noi. Era una din acele prăvălii întesate de marfă care, din clipa cînd ridică obloanele, dimineața, își revarsă jur-împrejur belșugul. Pe trotuar sau chiar în rigolă, erau înșesate cutii cu ghete. Afirmau, de asemenea, în ghirlănzi în jurul ușii și vitrinelor magazinului. Oblonul care o apăra de soare se înfățișa ca un soi de viță ciudată, purtînd ciorchine de ghete negre și maro

Înăuntru, prăvălia era ca un desiș de încălțăminte. Cînd am intrat în magazin, negustorul era ocupat cu un ciocan și o daltă: desfăcea încă o ladă, plină vîrf cu încălțăminte

George își scoase pălăria și rosti:
— Bună dimineața.

Omul nici măcar nu se întoarse. De la prima vedere m-a izbit înfățișarea lui antipatică. Mirii ceva care ar fi putut trece drept „bună dimineața" — dar putea însemna și cu totul altceva — și-și văzu mai departe de treabă

George continuă: — Mi-a fost recomandată prăvălia dv. de către prietenul meu, dl. X

În manual, negustorul s-ar fi cuvenit să răspundă: „Mr. X este un gentleman deosebit de stimabil, va fi pentru mine cea mai mare plăcere să-l servesc pe unul dintre prietenii acestei distinse persoane"

În realitate, mormăi:
— Nici nu-l cunosc; în viața mea n-am auzit de el.

Asta era o schimbare descumpănitoare. Broșura oferea patru metode de cumpărat ghete. George o alesese cu grijă pe cea prezentată sub titlul „Mr. X", fiindcă îi păruse cea mai politicoasă. Se discuta îndelung cu negustorul despre meritele lui Mr. X și apoi, după ce pe această cale se stabilise un climat de prietenie și bună înțelegere, lunecai cu grație spre țelul vizitei — adică îți manifestai dorința de a obține ghete, „ieftine și bune". Dar meschinul și grosolanul nostru interlocutor necesita o abordare operativă, o trecere brutală la chestiune. George părăsi deci varianta Mr. X și alese la întîmplare, la pagina precedentă, o frază nu prea fericită pentru niciun magazin de încălțăminte. În cazul de față, cum eram amenințați și înăbușiți din toate părțile de munți de ghete, căpăta demnitatea unei idioții curate. Suna așa: „Mi s-a spus că aveți ghete de vînzare"

La auzul acestei formule, pentru prima oară omul puse jos ciocanul și dalta și ne măsură lung. Rosti încet, cu glas apăsat și răgușit:

Da' de ce-ți închipui că țin ghete ca să le miros?

Făcea parte din șpeța oamenilor care încep domol și se întărîtă pe măsură ce-și dau drumul căci pesemne că nedreptățile suferite îi fac să fiarbă ca o drojdie

— Da' ce crezi 'mneata că-s eu, colecționar de ghete? Ce-ți trece prin cap, poate că țin prăvălie din motive de sănătate, să fac mișcare? Ori crezi că-s mort după ghete și nu mă pot despărți nici de o singură pereche? Crezi că le spînzur ca să mă uit la ele? Unde te crezi aici — la o expoziție internațională de ghete? Ai auzit vreodată de vreun om care să țină ghete fără să le vîndă? Oare crezi că-mi impodobesc prăvălia cu ele ca să fac frumos? Drept cine mă iei — un idiot din tată-n fiu?

Totdeauna am considerat că manualele de conversație sînt lipsite de orice folos real. Trebuie să recunosc însă că și George a ales fraza cea mai bună care se găsea în cărțulie, ca să pună capăt conversației. Spuse deci:

— Voi reveni cînd poate, veți avea mai multe ghete, să-mi arătați. Pînă atunci, adio!

Drept care ne-am întors la trăsura noastră, lăsîndu-l pe negustor în centrul ușii sale înrămate în ghete. Ne arunca tot soiul de observații pe care nu le-am putut auzi, dar trecătorii păreau foarte interesați de conținutul lor.

În ciuda eforturilor noastre, George nu s-a lăsat înduplecat să renunțe și și-a continuat experiența la un mic magazin de pălării de pe Black Friars Road

Proprietarul era un omuleț voios, cu ochi sclipitori care ne-a ajutat în loc să ne sîcîie.

Cînd George l-a întrebat, ca din carte:
— Aveți cumva vreo pălărie? — nu s-a înfuriat: s-a oprit și și-a scărpinat gînditor bărbia.

— Pălării? Stați să mă gîndesc... A, da — și un zîmbet bonom i se așternu pe față — cred că una as mai avea. Dar, dv. spuneți-mi, de ce mă întrebați?

George îi explică dorința sa de a cumpăra o șapcă de voiaj, dar cînd îi specifică să fie „o șapcă bună", fața negustorului se lungi

— A, aici mi-e teamă că m-ați înfundat. Ei, dacă ați fi vrut o șapcă proastă, bună doar să ștergi neamurile cu ea, aș fi avut una pentru dv. Dar nu — șepci bune nu ținem.

Totuși, văzînd dezamăgirea care se putea citi pe chipul lui George, adăugă: — Nu vă priviți. Am aici o șapcă — și scoase una dintr-un sertar — sigur, nu-i o șapcă bună, dar nu-i la fel de proastă ca majoritatea celor pe care le vînd.

George și-o aranjă pe cap în fața oglinzii și, alegînd altă frază din manualul de conversație, zise:

— Îmi vine bine ca măsură, dar spuneți-mi, găsiți că mă avantajează?

Negustorul se dădu un pas înapoi, scrută atent figura lui George impodobit cu șapca și mărturisi:

— Sincer vorbind, nu pot spune așa ceva.

Apoi adresîndu-mi-se mie și lui Harris: — Știți, aș defini drept fugară frumusețea prietenului dv.: e și nu e. Cu șapca asta se pierde

La acest punct George conchise că s-a distrat destul cu pălărierul. Întrebă:

— E-n ordine. Nu vrem să pierdem trenul. Cît costă?

— Prețul — după părerea mea, de două ori mai mare decît face asemenea șapcă — e de patru șilingi și șase pence.

George plăti și ieși. La Fenchuch Street ne-am învoit cu birjarul — fără ajutorul manualului — cu cinci șilingi. Ne-a făcut o temenea pînă la pămînt și ne-a implorat să prezentăm omagiile sale împăratului Austriei

În tren, am tras concluzie că am pierdut cu scorul de doi la unu, iar George, vădit dezamăgit, a aruncat manualul pe fereastra compartimentului

În românește de Eugen B. MARIAN

Schiță de JEROME K. JEROME

Discuții pe marginea unei variante

● CINE ARE DREPTATE? ● GREȘALA TREBUIE CĂUTATĂ CÎTEVA MUTĂRI MAI TÎRZIU ● ARBITRU: CITITORII ● UN NOU CONCURS CU DESCHIDERE OBLIGATORIE

Cu cîtva timp în urmă am publicat articolul **„În CUPA MAGAZIN se joacă șah de calitate"**, în care maestrul internațional Th. Ghițescu comenta cîteva din partidele disputate la concursurile de șah prin corespondență ale revistei noastre.

În una din partidele comentate de maestrul Ghițescu — cea dintre Klang Jerome (alb) și Paul Popescu, ambii din București — o apreciere a comentatorului a stîrnit discuții. Cum se întîmplă în multe partide prin corespondență, și în această întîlnire fusese experimentată o inovație teoretică. Astfel, după **1. e4, c5, 2. Cf3, d6 3. d4, c:d4 4. C:d4, Cf6 5. Cc3, a6 6. Ng5, e6 7. f4, b5 8. e5, d:e5 9. f:e5, Dc7 10. e:f6 De5 șah 11. Ne2, D:g5 12. o—o, Ta7** — variantă obișnuită, întîlnită în mai toate manualele de deschidere, inclusiv tratatul lui Euwe — Klang nu a jucat 13. Dd3 (ca în partidele Gligorici—Bhend, Zürich 1959, sau Novopașcin—Polugaevski — semifinalele campionatului U.R.S.S. 1960), ci neobișnuita mutare **13. Cd4 — f3?!** prin care capătă posibilitatea de a amplifica atacul.

Continuarea partidei nu i-a fost totuși favorabilă lui Klang. După **13.. D:f6 14 Ce4, D:b2 15. Cd6 șah, N:d6 16. D:d6, Cd7 17. Tad1, Dc3 18. Td3, Dc7 19. Db4, Cf6 20. Cg5, De7 21. Dh4, h6** — albul nu a mai putut recîștiga pionii, pierzînd partida. Bizuindu-se pe această variantă, maestrul Ghițescu considera în articolul pomenit că mutarea 13. Cf3 constituie „un sacrificiu incorect a doi pioni, după care albul nu obține nimic concret".

Iată însă că în discuție intervine... partenerul lui Klang! Într-o scrisoare trimisă redacției noastre, Paul Popescu contestă aprecierea lui Th. Ghițescu. „Greșeala adversarului meu — ne scrie el — trebuie căutată nu la mutarea a 13-a, condamnată de maestrul Ghițescu, ci cîteva mutări mai tîrziu. La mutarea 17 albul ar fi putut juca mai tare. Dacă în loc de 17. Tad1 ar fi mutat **17. Cf3 — e4!!** el ar fi ajuns în poziția de mai jos în care nu se mai vede cum se poate apăra negrul".

Într-adevăr, în poziția de mai sus negrul nu mai poate para amenințarea 18. Cc6 și 19 De7 mat (sau Dd8 mat, dacă se mută calul d7). La 17... Dc3 — scrie Paul Popescu — urmează 18. Cc6, Dc5 19. D:c5, C:c5 20. C:a7 și pierderea de material e decisivă. La 17... Cf6 albul joacă 18. Dc5.

Așa dar, iată o controversă teoretică ascuțită după o partidă din „Cupa Magazin": e corectă mutarea 13. Cf3 — în care caz trebuie reexaminată întreaga variantă de către negru — sau nu e corectă? Dar în cazul în care 13. Cf3 e corect jucat, negrul nu are posibilități, la mutările următoare, de a-și consolida jocul?

Supunem această variantă analizei cititorilor noștri, invitîndu-i să ne comunice concluziile lor, arătînd fie tăria atacului alb fie resursele defensive ale negrului.

Reluînd totodată concursurile cu deschideri obligatorii, **ORGANIZĂM ȘI CÎTEVA TURNEE DE ȘAH PRIN CORESPONDENȚĂ CU DESCHIDEREA SICILIANĂ, VARIANTA SUS DISCUTATĂ, ADICĂ DUPĂ MUTAREA ALBULUI 13. CF3.** Turneele sînt deschise numai jucătorilor de categoria a III-a și superioară. Înscrierile se primesc pînă la data de 1 aprilie 1963.

ȘAH–ȘAH–ȘAH

Grupele semifinalei „Cupei Magazin" (ed. a III-a)

GRUPA SEMIFINALĂ A: Emil Mende (Hunedoara) **Luca Cornel** (Voinești), **Nae Popescu** (Buc.), **Ion Cătinas** (Galați), **Munteanu Aurelian** (Buc.), **Teodor Dobrotescu** (Predeal), **Lucian Persoiu** (Buc.), **Mariana Dinescu** (Tîrgoviște) **și Gh. Gladcenco** (Codlea).

GRUPA SEMIFINALĂ B: Gh. Woinarowski (București), **Adrian Ionescu** (comuna Tebeș), **Hang Eugen** (Cluj), **Emil Altmann** (Gura Humorului), **Dumitru Erhan** (Cîmpulung M.), **Fraitag Radu** (Suceava), **Aurel Mitric** (București), **Nicolae Ștefănescu** (Buc.) **și Szabo Eugen** (Timișoara).

GRUPA SEMIFINALĂ C: Costel Perieteanu (Buc.), **Ion Cărămidaru** (Buc.), **Paris Anatolie** (Snagov), **Horia Resiga** (Simeria), **Em. Grinberg** (Constanța), **Ilie Cotea** (Rm. Vîlcea), **Cornel Vădășan** (Arad), **Ioan Stîngu** (Galați) **și Marin Oprescu** (Buc.).

GRUPA SEMIFINALĂ D: Niculae Morariu (Bocșa Română), **Constantin Manu** (Plopeni), **Marius Glogojeanu** (Brăila), **Traian Popescu** (Hunedoara), **Aurel Dumitrescu** (Buc.), **Ismail Noman** (Constanța), **Ion Petcu** (Buc.), **Romeo Nestianu** (Medgidia) **și I. Grossu** (Buc.).

Numărul viitor vom publica restul grupelor semifinalei „Cupei Magazin" ediția a III-a. Jucătorii calificați sînt rugați să confirme participarea lor și să trimită adresa exactă, inclusiv numărul oficiului poștal. Semifinala va începe la 20 aprilie 1963.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

5 MINUTE CU...
REGIZORUL LUCIAN GIURCHESCU

„Slugă la doi stăpîni", „Puntila și sluga sa Matti", „Doi tineri din Verona" „Cercul de cretă caucazian", „Svejk în cel de al doilea război mondial" — iată piese celebre care, în ultimii ani, l-au făcut cunoscut publicului iubitor de teatru pe tînărul regizor Lucian Giurchescu. Abea reîntors de la Berlin, unde vreme de cîteva săptămîni a lucrat la punerea în scenă a piesei **„Bătaul din banca II-a"** de Al. Popovici la **„Theater der Freundschaft"**, el a și început pregătirile viitoarei premiere cu piesa **„Nevestele vesele din Windsor"** pe scena Națională.

— O... reluare pe altă scenă ? — l-am întrebat amintindu-ne de spectacolul de acum cîțiva ani.

— Nicidecum. Deși traducerea textului shakespearian aparține tot lui Florian Nicolau, încercăm o versiune nouă — dacă se poate spune astfel — față de cea din 1949. În scopul de a obține o concentrare a acțiunii, ca piesa să devină mai interesantă, mai atractivă, a fost inversată ordinea unor tablouri iar cîteva episoade trenante au fost eliminate.

— Montarea aduce elemente noi ?

— Pentru a evoca cît mai bine locul acțiunii, vom face ca orașul Windsor să devină un adevărat... personaj. Un dispozitiv de turnante va asigura o asemenea desfășurare a decorului încît, prin mișcarea circulară, să recompună, cu ușurință, diferite perspective ale orașului (decorurile și costumele aparțin lui Dan Nemțeanu). Finalul va avea un caracter numai de farsă, nu și de feerie în acest sens, acțiunea se va desfășura de astădată în oraș, nu în parc iar cei care joacă farsa vor alcătui, prin prezența lor... pădurea !

— Distribuția ?

— În rolul principal : Al. Giugaru (sir John Falstaff). Partea feminină a spectacolului va avea o distribuție dublă : Dina Cocea, Cella Dima, Carmen Stănescu, Valeria Gagialov, Cristina Bugeanu, Draga Olteanu, Catița Ispas.

...Așadar, în curînd, pe prima noastră scenă, într-o proaspătă concepție regizorală, spirituala șarjă de moravuri pe care Shakespeare a așternut-o pe hîrtie cu peste trei secole și jumătate în urmă și, despre ai cărei eroi se spune că au fost, într-adevăr, contemporani ai marelui Will.

Sorin ROIBU

Spectacole în deplasare

Teatrul **„Constantin Nottara"** continuă prezentarea unor spectacole din repertoriul său, în afara sediului. În această săptămînă, un colectiv al teatrului a prezentat **„Vlaicu Vodă"** la **Ploiești și un alt colectiv, „Pigmalion" la Videle. Pentru ziua de 30 martie este programat la Chitila spectacolul cu comedia „Băieții veseli".**

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Rîul și moartea"

Obiceiul primitiv și barbar al vendetei continuă să recruteze victime din rîndurile oamenilor înapoiați pentru luminarea cărora societatea claselor antagoniste nu va face niciodată nimic. Nu e de mirare deci — oricît de uimitor ar părea — că el se perpetuează în satele unei țări ca Mexicul de astăzi în care contrastul dintre civilizația mirobolantă a orașelor și înapoierea feudală a satelor, devorate de calamități naturale și boli, rămîne deosebit de strident.

Ecranizînd o carte despre ura nepotolită a două familii, de-a lungul cîtorva generații, Luis Bunuel nu s-a lăsat cuce.•*t de evocarea pitorescului specific al obiceiului și nici de falsa virtute a răzbunării. De la un capăt la celălalt, filmul său exprimă o pledoarie cu multiple valențe educative. Împletind înfățișarea gravă a acestei „tradiții" a socotelilor încheiate cu pistolul, încă nedezrădăcinată, cu demonstrația gravă a tristelor consecințe — existența oamenilor este amenințată din leagăn și pînă la mormînt — el reușește un final moralizator dar de o incandescentă pasiune și convingere pentru viață. I s-ar putea reproșa, ca și în alte dăți, o ostentație tezistă a subiectului (povestitorul, totodată și erou al întîmplărilor, explică oarecum didactic lucrurile pentru a apoi situațiile să le ilustreze), dar în cazul acuma al întîmplărilor de față — apropie incredibile pentru un om al secolului XX — ea se dovedește întrutotul utilă. De altfel, este susținută de pătrunderea impresionantă a vieții mexicane, văzută în prezența activă pe care temperamentul, obiceiurile și peisajul caracteristic lucului o dobîndesc pe ecran.*

Eugen ATANASIU

„Vacanță la mare"

Scenariștii Cezar Grigorescu și H. Nicolaide au imaginat — fără un efort deosebit — o intrigă mai mult pretext pentru prezentarea noilor construcții ale litoralului. Operatorul Andrei Feher realizează intenția filmului — cu ajutorul helicopterului—cadre de mare anvergură (în treacăt fie spus, filmările aeriene n-au nici o legătură cu cele ce se petrec pe nisipul plajelor).

În acest cadru estival, doi încurcă-lume poposiți la Eforie printr-o abatere a scenaristilor de la legile verosimilului, aleargă zi și noapte pe parcursul a cîtorva zile, în căutarea unor soliști vocali. Cînd acești soliști vocali au fost găsiți, s-a terminat și filmul.

Noua comedie realizată de studioul „București" nu impune prin ingeniozitate sau printr-un dialog spiritual, pe măsura genului. Dar să nu fim nedrepți cu cei care au privit cu seriozitate contribuția lor la realizarea acestui film. Muzica inspirată, optimistă, a lui George Grigoriu, prezența a doi buni actori de comedie, Iurie Darie și debutantul în cinematografie Alexandru Munte fac ca facilitatea intrigii și sărăcia mijloacelor de expresie să treacă pe planul secund iar „Vacanță la mare" să constituie o nepretențioasă sursă de agrement.

I. DELEANU

„KAȘMIR"

Documentaristul cehoslovac Karel Hutecka s-a deplasat pînă în India, de unde s-a întors cu un interesant jurnal de călătorie fixat în imagini, care ne face cunoștință cu una dintre cele mai frumoase regiuni ale globului, Kașmirul, cu natura, oamenii și istoria acestor îndepărtate meleaguri. Filmul său de lung metraj, în culori și pe ecran lat, nu e construit pe o anumită idee, urmărită și dezvoltată consecvent. Pe ecran se perindă o diversitate de notații — unele, mai banale, simple imagini de carte poștală ilustrată, altele probînd spirit de observație pătrunzător și receptivitate față de realitățile necunoscute înregistrate de obiectivul cinematografic. Tot acest mozaic se încheagă într-o succesiune și agreabilă prezentare a îndepărtatelor meleaguri de la poalele faimoșilor munți Himalaia.

Este surprins, de pildă, pulsul actualelor transformări din viața Indiei — așa cum se reflectă ele în Kașmir — accentul fiind pus pe aspecte semnificative pentru ieșirea țării din străvechile rînduieli feudale. Alături de mesiești gari, care prelungesc pînă în vremea noastră vechile indeletniciri ale populației hinduse și musulmane, alături de păstorii care-și poartă turmele pînă la înălțimile de mii de metri ale crestelor Himalaiei, au apărut aci primele centre industriale, primele fabrici și uzine.

Splendorile peisajelor sînt consemnate de asemenea pe ecran. Autorul filmului stăruie mai cu seamă asupra acelei încantătoare Veneții a Asiei, cum este supranumit lacul Dal, cu locuințele sale plutitoare — cochetele și atrăgătoarele „shikara" — cu vegetația sa luxuriantă, multicoloră, cu liniștea sa paradisiacă.

Interiorul domină pelicula, chiar dacă Hutecka n-a căutat cu tot dinadinsul să epateze prin „descoperirile" făcute cu prilejul călătoriei în Kașmir, chiar dacă pe alocuri filmul este lungit și unele aspecte se repetă. E multă descriptiv contemplare în acest film, comentariul încercînd să suplinească uneori ceea ce imaginea nu reliefează cu suficientă pregnanță.

Dar aceste scăderi nu pot împiedeca asupra verităților de puncte de atracție pe care filmul „Kașmir" le oferă spectatorilor și, în primul rînd, desigur amatorilor de documentare cu caracter geografic.

Mihail LUPU

ECOURI

● **REGIZORUL Bogdan Poremba (R.P. Polonă) a terminat filmările la ecranizarea a trei schițe care au stat la baza scenariului noului său film, „Străinul".**

Acțiunea se petrece după cel de-al doilea război mondial. Ofițerul Cadorcik trece prin multe încercări pînă ajunge la concluzia că numai în patria sa va putea trăi o viață deplină, fiind de folos oamenilor.

● ARTISTA americană Kim Novac are planuri mari în ce privește viitorul apropiat : interpretarea unuia din principalele roluri în filmul coproducție sovieto-americană **„Inițiere pe un meridian îndepărtat"**, precum și înființarea unei firme cinematografice proprii „Kimeo". Noua societate de filme proiectează realizarea unui film satiric, comedia „Îndrăgostiții a unui film din viața Wall-Streetului.

● REGIZORUL Richard Brooks (Anglia) ecranizează romanul lui Somerset Maugham **„Povara pasiunilor omenești"**. Rolurile principale vor fi interpretate de Sophia Loren și Laurence Harvey (interpretul principal din **„Drumul spre înalta societate").**

● *PIERRE BRASSEUR, Laurence Olivier și Marina Vlady au fost solicitați de conducutul regizor francez Christian Jacques (cunoscut ca regizor al filmelor „Dacă toți tinerii din lume", „Fanfan la tulipe" etc.) să interpreteze rolurile principale în filmul pe care intenționează să-l realizeze : o satiră la adresa justiției franceze, a avocaților și funcționarilor judiciari.*

● ÎN REPUBLICA Democrată Germană au fost decernate premii artistice pe anul 1962. Printre noii laureați se numără următorii artiști de teatru și cinema : Fred Düren, Armin Mueller-Stahl și Hilmar Thate.

● **ROMANUL „Gösta Berling" al clasicei scriitoare suedeze Selma Lagerlöf, va fi transpus pe ecran. Lucrarea a mai fost ecranizată în anul 1923, de regizorul Maurice Stiller.**

● „CERUL ȘI IADUL" este titlul noului film pe care l-a turnat cunoscutul regizor japonez Akira Kurosava, autorul filmului istoric „Sapte samurai și tronul cel singeros". În rolul principal apare artistul Toșiro Mifune.

● **VIAȚA și munca oamenilor dintr-un sat din R.S.S. Gruzină, sînt înfățișate în filmul „Cine mai plînsească calul ?", realizat în studioul „Gruzia-film".**

● *ARTISTUL dramatic italian Vittorio Gassman, va debuta în curînd ca regizor de cinema. Primul său film, după scenariul lui Eni Flaiani, va purta titlul „Femeia în garderobă".*

● O NOUĂ „stea" cinematografică — Nadia Sanders — distribuită de Frederico Fellini în ultimul său film inițiat **„Opt și jumătate"**, turnează acum în Franța într-un film pe care-l realizează Andre Hunebelle (regizorul filmelor „Cocoșatul" și „Miracolul lupilor").

● **CA UN OMAGIU adus marelui cineast sovietic Vsevolod Pudovkin, la împlinirea a 70 de ani de la nașterea sa, a fost organizat la Paris un ciclu de proiecții a principalelor filme create de regretatul regizor.**

● TÎNĂRUL regizor Roberto Enrico (autorul filmului de scurt metraj „Rîul bufniței" a început să lucreze la primul său film de lung metraj, **„In numa vieții".** El intenționează, de asemenea, să realizeze filme închinate ideii popoarelor pentru libertate și independență.

● „DEPARTE de centru" este titlul unui documentar de scurt metraj care rulează la cinematograful din Praga, și care prezintă tragedia de la Lidice, o realizare a regizorului Bogumil Subotka.

● **PE ECRANELE cinematografelor franceze rulează filmul documentar „Scurtă memorie", o cronică a Europei între anii 1939—1945, privind în special evenimentele din Franța. Autorul documentarului este H. Torent. El l-a realizat cu ajutorul arhivelor de filme din Franța, R.F.S.S. Rusă, Germania, Statele Unite, Polonia, Elveția, Germania.**

● **„MARLENE DIETRICH a Americii de sud"**, așa este numită tînăra actriță Norma Bengell, în vîrstă de 26 de ani, născută la Rio de Janeiro, socotită cea mai bună artistă a Braziliei. Înainte ea a fost cîntăreață, dansatoare, model pentru pictori, artistă de teatru, film și televiziune, în care ea a interpretat rolul principal, a obținut premiul „Palmierul de aur" la ultimul festival de la Cannes. În ultimul timp Norma Bengell a interpretat la Roma rolul titular în filmul regizorului Alberto Lattuadi **„Omul mafiei".**

● REGIZORUL american Mark Robson a terminat recent un film consacrat vieții cunoscutului filozof și om de stat indian Mahatma Gandhi. O mare parte a materialului a fost filmat la New Delhi.

● UN NOU FILM a fost terminat de cunoscutul cineast francez Roger Vadim. Intitulat **„Viciul și virtutea"**, filmul are ca protagoniști pe Annie Girardot și Robert Hossein.

● BETSY BLAIR, Claudia Cardinale și Anthony Franciosa figurează împreună pe genericul unui nou film al regizorului italian Mauro Bolognini.

● O NOUĂ ecranizare a nemuritorului **„Taras Bulba"**. Realizator : Jul Brynner. Din distribuția noii versiuni fac parte actorii Tony Curtis și Christine Kaufmann.

● **TELEVIZIUNEA franceză pregătește o adaptare după cunoscutul roman cehoslovac „Romeo, Julieta și întunericul" de Jan Otcenasek. Realizarea va aparține regizorului J. P . Marobaud.**

•BREVIAR •BREVIAR•

Turneul lui Niculae Herlea în U. R. S. S.

Artistul poporului Nicolae Herlea, de la Teatrul de Operă și Balet al R.P. Române, se află de la 12 martie într-un turneu în Uniunea Sovietică. Cîntărețul nostru s-a reîntîlnit cu publicul din țara vecină și prietenă, apărînd pe scenele teatrelor din Leningrad și Novosibirsk, în spectacolele „Bărbierul din Sevilla" și „Traviata". Nicolae Herlea urmează să cînte în „Faiațe" și „Trubadurul" la Tbilisi, să prezinte un concert de arii din opere la Moscova și, de asemenea, să apară, la 7 aprilie, în „Traviata" la Teatrul Mare Academic de Stat din capitala Uniunii Sovietice.

O interpretă a muzicii populare

Cîntăreața Lucreția Ciobanu, a făcut o adevărată cariră publicului cînd, în spectacolul de estradă „Și în glumă și în serios" pe lîngă că a interpretat cîteva bucăți de succes, dar a și imitat — cu talent — pe interpreții de muzică populară Maria Tănase, Ioana Radu, Alexandru Grozuță, Maria Lătărețu, Mia Braia, Ion Luican, Rodica Bujor. În spectacolul „Alo, aici e Stroe", Lucreția Ciobanu rezervă publicului o altă surpriză : ea se ocupă în cupletul pe care îl debitează, de unii dintre interpreții de muzică ușoară.

Premieră la Teatrul din Birlad

Teatrul de Stat „Victor Ion Popa" din Birlad a prezentat de curînd cea de a cincia premieră a stagiunii, comedia de Oldrich Danek, „Logodnicul de profesie se înoară".

Concomitent cu noua premieră Teatrul „Victor Ion Popa" prezintă cîteva din spectacolele sale de succes. În primul rînd piesa lui Horia Lovinescu „Febre". Din interpretare fac parte Dan Herdan, Olga Dumitrescu, Jac Galeș, Mircea Cuberschi, Radu Dumitrescu, Bebe Banu. Regia artistică : Tiberiu Pențea. Apoi „Îndrăzneala" de Gheorghe Vlad, „Cei ce caută fericirea" de Vasilieu, și „...Escu" de Tudor Mușcașcu.

În acest timp se repetă cu febrilitate piesa lui Mihail Sebastian „Steaua fără nume" în regia lui Ion Petrovici. Premiera spectacolului va avea loc la sfîrșitul acestei luni

„Miniaturile" lui Mircea Crișan

Turneele pe care actorul Mircea Crișan le-a făcut în Uniunea Sovietică i-au dat prilejul să asiste la spectacolele de miniaturi ale lui Șurov, Rîkunin, Mironova și în special ale lui Raikin. Așa se face că împreună cu colaboratorii săi Al. Andy și Radu Stănescu, a scris un asemenea spectacol, intitulat „7 păcate". „Fiul care doreșe să rămînă... fiu pe viață", „Colocatarii de bloc care se ceartă din lucruri de nimic", „Cărieristul", „Soțul inventator de... motive să plece de-acasă", „Tinerii care se pripesc la căsătorie", „Grijuliu care fac să treacă pe la controlul de calitate articole rebutate", o întreagă galerie de narăvuri și năravuri se perindă sub focul satirei.

Premiera pe țară a spectacolului a avut loc recent la Teatrul de Stat din Ploiești, în regia lui Alexe Marcovici. Din colectivul artistic fac parte Toma Caragiu — care încearcă de data aceasta un gen nou pentru el, Nely Constantinescu, Nora Pantazescu, Aristide Teică, Moț Negoiescu, Dimitriu Palade, G. Pogonat, Silviu Lambrino, Ștefan Chivu.

„7 păcate" s-a bucurat de o caldă apreciere din partea spectatorilor.

Pentru iubitorii filmului

În cadrul Universității populare a orașului București funcționează și un curs de cinematografie frecventat de numeroși oameni ai muncii, iubitori de film. Acest curs este susținut în principal de creatori (regizori, scenariști, actori, scenografi, compozitori de muzică de film, ingineri de sunet și alți factori de răspundere ai cinematografiei noastre artistice și documentare. Pînă acum, de pildă, în fața auditoriului au luat cuvîntul regizorii Liviu Ciulei, Geo Saizescu, Savel Știopul, criticul I. Suchianu, inginerul Dan Ionescu și alții. Programul cursului, ilustrat cu vizionări ale unor creații binecunoscute ale cinematografiei mondiale, urmărește evoluția artei ecranului pe principalele ei etape și direcții. Partea doua a cursului din primul an de studii prevede, pe lîngă vizitarea centrului de producție de la Buftea, dezbaterea unor probleme de teorie și practică cinematografică. Conferințele și vizionările sînt urmate, de obicei, de discuții în cadrul cărora sînt lămurite amănuntit problemele expuse.

Încă de pe acum, organizatorii cursului au și alcătuit propuneri pentru programa de studii a anului II (1963/64) urmărindu-se astfel aprofundarea temelor parcurse în primul an, precum și lărgirea considerabilă a orizontului de cunoștințe al cursanților pe tărîmul artei filmului.

COLABORARE

La Studioul Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" din București s-a pus în scenă spectacolul cu piesa „Ani de pribegie" de A. Arbuzov, (studenții clasei prof. Dinu Negreanu). Decorurile acestui spectacol au fost realizate de studenți ai Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu", (clasa prof. Al. Brătășanu).

Colaborează între ei la realizarea spectacolelor artiști profesioniști, artiști amatori și, după cum se vede, și studenții institutelor noastre de artă.

La Teatrul de Stat din Ploiești

Sîntem la Teatrul de Stat din Ploiești. Îi adresăm regizorului următoarea întrebare :

— Ce ne puteți spune despre activitatea estradei ?

— În momentul de față colectivul artistic al estradei e împărțit în trei echipe : două se află în turneu cu spectacolul „Holde de aur", care are ca tematică întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective. În comunele raioanelor Rîmnicu Sărat și Buzău se află actorii Vasile Slivineanu, Traian Moraru, Grațiela Chițu, Claudia Popescu și alții iar în comunele raioanelor Mizil și Tîrgoviște un colectiv artistic din care fac parte actorii Costel Premac, Silvia Tabacu, C. Pînzaru, Adrian Nicolau, Iudit Oanță și alții.

Al treilea colectiv pune la punct, în direcția de scenă a regizorului Hari Eliad, ultimele amănunte ale viitoarei premiere, comedia muzicală „Iubesc... iubesc". Din colectivul artistic fac parte Dinu Argeșel, G. Georgescu, Mioara Babeș, Gabriela Ospețeanu, Joujou Pavelescu, Dina Firoiu și alții. Muzica e de compozitorul sovietic Tabacinikov iar conducerea muzicală o are Nelu Danielescu.

— Pe cînd premiera?

— La sfîrșitul lunii martie.

Sandu MARIAN

NE VIZITEAZĂ

La sfîrșitul acestei luni sînt așteptați să sosească în țara noastră alți artiști de peste hotare. Între aceștia se numără pianista franceză Magda Tagliaferro. Născută la Petropolis (Brazilia), ia primele lecții de pian cu tatăl său, profesorul Paul Tagliaferro. La vîrsta de 13 ani, fiind elevă la Conservatorul din Paris, Magda Tagliaferro este remarcată pentru deosebitul ei talent și distinsă cu premiul întîi. În anul 1937 este numită profesoară la acest conservator, desfășurînd în același timp o bogată activitate concertistică. Pianista a concertat cu o serie de mari orchestre simfonice care au avut la pupitru, între alți, pe cunoscuții dirijori Leopold Stokowski, John Barbirolli, Carlo Zecchi, George Georgescu, Lorin Maazel. A întreprins turnee în multe țări ale lumii. La noi în țară va prezenta la 27 martie un recital extraordinar în sala Palalului R. P. Romîne, la 30 martie și 1 aprilie va concerta cu orchestra Filarmonicii de Stat „George Enescu" din București iar la 6 și 7 aprilie va concerta la Cluj cu orchestra Filarmonicii din localitate. În program : lucrări de Brahms, Fauré, Ravel, De Falla, Granados, Albeniz.

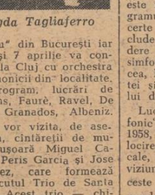

Magda Tagliaferro

Ne vor vizita, de asemenea, cîntăreți de muzică ușoară Miguel Cavero, Peris Garcia și Jose Sanchez, care formează cunoscutul Trio de Santa Cruz. Acest trio — chitare și voci, — a făcut turnee în mai bine de 50 de țări ale lumii. Repertoriul acestui trio este bogat și variat, conținînd mai ales piese din muzica Americii Latine. Ospeții vor prezenta concerte începînd de la 28 martie, atît în orașele țării cît și în capitală.

Trio de Santa Cruz

Recitalul Zarei Doluhanova

Am ascultat-o pe Doluhanova în studioul de concerte al Radioteleviziunii și acustica splendidă a sălii a creat acestei voci ambianța optimă, transformînd recitalul într-unul din evenimentele de culme ale actualei stagiuni muzicale ; după o asemenea seară de artă, datoria și mărinirea criticului este aceea de a căuta să evoce ceva din fiorul emoției transmise ascultătorului de marea interpretă a liricii vocale, să tălmăcească taina entuziasmului colectiv stîrnit de vibrațiile deopotrivă de inteligente și sensibile ale glasului ei.

Există mari maeștri ai interpretării care te uimesc prin capacitatea de a se retrage în umbra creației compozitice, luminîndu-te de ei din afară, cu un reflector puternic și obiectiv ; Doluhanova, dimpotrivă, se contopește trup și suflet cu ceea ce cîntă, marcînd piesele vocale ale lese cu pecetea personalității ei artistice distincte. Stilul apare încorporat cîntăreței, care respectînd și valorificînd diferențele imprimă în același timp muzicii inflexiuni personale de un farmec irezistibil — cu atît mai mult cu cît sobrietatea se alîază la un grad înalt de puterea de comunicare, spontană și mereu înnoită. Noblețea atitudinii scenice, intensitatea patrulizînd-o a simțirii, fiecăra arzătoare, niciodată obosită, ce animă ființa artistei, coloritul de fruct minunat pirguit de soarele sudului pe care îl impramută timbrul ei vocal — toate acestea constituie un complex de calități care îi conferă Doluhanovei o excepțională forță de captivare a auditoriului. Fără să facă nici odată concesii artistice, fără să cadă nici o clipă pe panta facilului, ea pune în mișcare resortul complex al sensibilității celui ce o ascultă, fie el cunoscător rafinat sau tînăr iubitor de muzică, proaspăt cîștigat pentru frumusețile artei sunetului. Doluhanova transformă liedul într-o artă adresată maselor, căci valorificînd la o tensiune neobișnuită nucleul emoțional al miniaturilor liricii vocale ; dezvăluit pe înțelesul oricui, sensul cîntecului se impune cu o limpezime totală, iar un pianissimo delicat intonat de această voce vibrează în simțirea ascultătorului cu o putere pe care, de multe ori, nu o are nici aparatul simfonic cel mai impunător.

Programul, ales cu mult discernămînt, a avut o unitate bazată pe legătura limpede exprimată a diferitelor piese vocale cu spiritul creației populare din țările reprezentate de respectivii compozitori. Culegerea de șase cîntece din lirica maeștrilor sovietici Șaporin, Sviridov și Prokofiev a conturat, în redarea evocatoare și spirituală a Doluhanovei, cu sublinieri ritmice adesea caprițioase, neregulate, „muzicalizînd" vorbirea cea de toate zilele, tablouri mustind de viață adevărată. Apoi, diversitatea mijloacelor vocale ale artistei și-a găsit un fericit teren de exprimare în cele șase cîntece ale compozitorului englez Benjamin Britten ; rînd pe rînd Doluhanova a redat declamativ-alternînd cu vocalize ce aminteau vechile oratorii ale lui Händel („Nu toate mihnirile mele"), sau nuanțele dulci ale alintări cu care mama își adoarme copilul („Cinci cîntece de leagăn"). Cu cîtă duioșie a conturat vocea ei, cu înmuieri și rotunjimi mingîietoare, fie cîntecele ce îți depănau melodia în jurul a puține sunete, anume parcă pentru a fi înțelese de puiul de om, fie chiar cele ce dojeneau copilul că nu vrea să adoarmă, sau cele, de supremă gingășie, în care accentele ritmice se confundă cu ale liniștitei legănări („Lullaby, baby").

„Habanera" de Ravel e o pagină binecunoscută, adesea cîntată în transcripție instrumentală ; dar nici un instrument nu o poate reda cu acel amestec de pasiune și nuanțe coloristice subtile, cu acea alunecare de supremă eleganță peste sunete, cu acele largi arcuiri punctate de suspensii măiestrite, — toate reunite într-o interpretare unică prin inspirație și desăvîrșire ; momentul de culme al recitalului.

Apoi, cele „Șapte cîntece populare spaniole" ale lui De Falla. Dramatism grav și concentrat, alternînd cu chemări pătimașe, cu virtejul frenetic al dansului, cu puritatea cîntecului de leagăn. Imagini profunde și pitorești chemate la viață de glasul artistei, care cîntă toate piesele din program în limba originală, integrîndu-se de fiece dată peisajului sonor caracteristic.

Programul s-a terminat, dar în fața publicului care o recheamă la nesfîrșit, Doluhanova continuă să creeze momente de mare artă : „Cocorul" din cîntecul popular armenesc de nesfîrșită melancolie, palpitările amoroase din sufletul nestatorniciului „Cherubin" al lui Mozart, drăgălășenia Laurettei din „Gianni Schicchi" de Puccini și ritmul înfocat al tarantelei din „La Danza" de Rossini. De fapt, recitalul nu s-a sfîrșit nici acum, pentru că Doluhanova continuă să răspîndească aceleași frumuseți prin cîteva orașe ale țării noastre.

La pian se află tînăra Nina Svetlanova ; bună pianistă, care mai are, pe viitor, de cîștigat din colaborarea cu marea sa parteneră.

Alfred HOFFMAN

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

Dirijorul vienez Hans Swarowsky, oaspete al țării noastre
În program „Triptic simfonic" de Zeno Vancea și Simfonia VIII-a de Anton Bruckner

Concertele din 23 și 24 martie ale orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu" vor fi conduse de dirijorul vienez Hans Swarowsky, pentru a doua oară, în ultimele stagiuni, oaspete al țării noastre. Hans Swarowsky conduce formația simfonică a Radiodifuziunii austriace. În capitala Austriei H. Swarowsky și-a stăpînit faima unui șef de orchestră cu un repertoriu cuprinzător simfonic și de operă, ce înglobează marile creații ale simfonismului vienez și lucrările de seamă ale muzicii contemporane.

Prieten al țării noastre, el se dovedește a fi și un propagator convins al creației muzicale românești, dezvoltată în anii puterii populare. Concludentă în această privință este însăși alcătuirea programului celor două concerte ale sale. Acesta include ca piesă de deschidere lucrarea „Triptic simfonic" de Zeno Vancea, Maestru emerit al artei și Laureat al Premiului de Stat.

Lucrarea „Triptic simfonic", compusă în anul 1958, oglindește prin mijlocirea imaginilor muzicale, 3 momente ale unei viziuni coregrafice. Aceste momente corespund indicațiilor cuprinse în titlurile celor 3 piese : Preambul, Intermezzo plent și Mars. Prima piesă sugerează intrarea în scenă a unui grup de dansatori, animați de elanul și bucuria ritmului. A doua, cu intonații de cîntec de leagăn, sugerează un duet coregrafic liric, iar Marșul ieșirea exuberantă din scenă. Ca stil melodic „Triptic simfonic" se înrudește cu muzica baletului „Priculiciul", în care autorul a redat printr-un mare număr de melodii de invenție personală, intonațiile și inflexiunile tipice muzicii noastre populare, evitînd cu totul citatul direct din folclor.

*

În completarea programului său, dirijorul Hans Swarowsky va conduce monumentala simfonie a VIII-a, în do minor, de Anton Bruckner (1824—1896), compozitor austriac, a cărui creație simfonică, vocal-simfonică, corală și de cameră aparține curentului neo-romantic, ce a prelungit pînă în primele decade ale secolului XX, ecourile romantismului muzical. După Simfonia IX-a în re minor de A. Bruckner, dirijată la începutul acestei stagiuni de Mircea Basarab, publicul va avea deci prilejul de a asculta o altă lucrare, care a contribuit la statornicirea prestigiului internațional al muzicii maestrului austriac.

Om de o simplitate copilărească, cu un suflet candid și visător ce-l apropie de firea țăranului austriac, Anton Bruckner se lasă, în simfoniile sale, vaste construcții sonore, în voia unei abundente gîndiri muzicale. Auditoriul atent și sensibil este treptat cucerit de bogăția acestei muzici, în care căldura și sinceritatea convingătoare a fluxului melodic nu este egalată decît de forța cu care autorul îl încheagă și organizează în solide forme muzicale. Simfonia VIII-a, în do minor, a fost terminată în anul 1890 și este alcătuită din 4 părți, extrem de dezvoltate : Allegro moderato-Scherzo-Adagio și Final, acesta din urmă purtînd indicația „Festiv".

Partea întîia, construită pe două teme, ce generează episoade dezvoltătoare, pline de măreție și solemnitate este impresionantă prin bogăția armonico-sonoră a orchestrei. Partea a doua, Scherzo, reproduce caracterul unui dans popular german. Însuși autorul o poreclise „Michel germanul", Michel fiind numele tradițional cu care este indicat în țările germane, țăranul. În mijlocul Scherzo-ului și în contrast cu ritmica dansantă și grevoaie a primei lui secțiuni, cornul și instrumentele cu coarde trasează conturul unui moment muzical plin de grație și transparență. După meditativa și adînca visare lirică a părții a treia, Andante, Finalul încheie în accente măreț lucrarea. În chip remarcabil în Final sînt reduse episodic, temele principale ale părților precedente. Organist virtuoz, Bruckner tratează orchestra simfonică, amplificată pînă la limitele orchestrei wagneriene, ca pe o imensă orgă, cu o sferă largă de registre și timbruri.

V. CRISTIAN

75

1964

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

RUBRICA NOASTRA: CĂRȚI ÎN AJUNUL APARIȚIEI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 286
Sîmbătă
30 martie 1963
8 pagini — 1,50 lei

Zvon de primăvară! Fotografia: T. IOANEȘ

FABRICA DE PUI DE LA STUPINI

Da, o fabrică în toată regula cu procese tehnologice, metode de muncă și produse de serie. Și totuși, de un tip foarte deosebit. Căci „produsele" sînt mici și simpatice viețăți pufoase care, la primul contact cu viața, se arată foarte guralive. Vizitînd secția avicolă a stațiunii experimentale agricole Stupini-Brașov, am putut constata că părinții adoptivi ai micilor ființe nu sînt de loc părinți vitregi. Căci îngrijirea din „maternitate", „creșă" și crescătorii a puilor, respectiv a găinilor, poate fi invidiată de oricare exemplar al neamului păsăresc cu părinți veritabili.

Primul contact cu problemele avicole l-am luat în biroul-laborator al medicului Ion Vlad, șeful incubației. Interesant laborator. Pe mese, în rafturi, pe pereți, materiale, planșe, cărți, exponate, se învălmășesc într-o aparentă dezordine, semn că ele nu sînt prezente aici doar de „ochii lumii" ci folosite efectiv. Diferite tipuri de furaje fac casă comună cu niște borcane cu lapte-praf, cărți de avicultură se învecinează cu loturi de ouă de diferite mărimi, planșe privind fiziologa păsărilor stau alături de o adevărată expoziție de pene și aripioare.

Paul MARIAN
Fotografii: Nicu VASILE

• *(Continuare în pag. 3-a)*

La „creșă", puii fac... plajă la lumina lămpilor infraroșii.

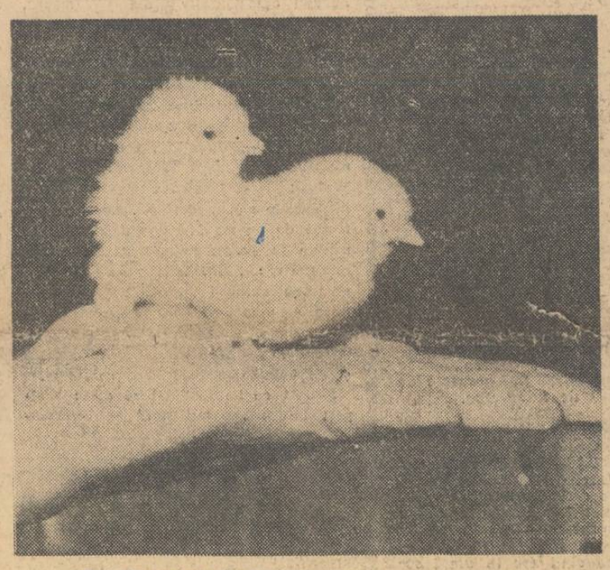

Doi dintre cei mai tineri oaspeți ai „maternității"

LA CEA MAI MARE ÎNĂLȚIME

Viața și munca la Observatorul de pe Vîrful Omul

Reportajul în pag. 3-a

DIN SUMAR:

UMOR PREISTORIC
SUITĂ DE CARICATURI
de MATTY

Vîrsta înaintată și necesitatea culturii fizice

Scena și ecranul

MODA:
Rochițe, taioare, șorțuri de bucătărie

EXPLOZIA
Povestire de Renata Vigano

Dansul viorilor

La Reghin, printre maiștrii instrumentelor de înaltă clasă

— Ai auzit ce discută cei de la sectorul doi?
— Despre violine, violoncel și contrabași. Asta le e meseria!
— Sînt ambițioși, nevoie mare. Cică ar vrea să intre în istoria muzicii...
— Știu ce vrei să spui — îi ia vorba din gură celălalt. Că avem acum 137 de maiștri ai viorilor de înaltă clasă...

Asistăm la o discuție între brigadierii Dumitru Voinescu și maistrul depozitului de bușteni Ion Șerbănuț, de la Reghin.

Șuieratul locomotivei, sosirea oamenilor la sortarea dimensională și calitativă a molidului de rezonanță, adus chiar acum din parchetele Gurghiului, întrerupe discuția despre instrumente muzicale. Circularele și gaterele, mașinile de cojit sînt acum singurele care continuă simfonia făuritorilor de viori din Reghin. Din acești copaci, doboriți în creierul munților, din trunchiurile lor cojite pe a căror inimă descifrezi cerculețe fine despre vîrsta bradului, cei 137 meșteri de înaltă calificare de la Combinatul de industrializare a lemnului plămădesc, în numai cîteva ore, o gingașă vioară. De vreți să vă convingeți, opriți-vă cîtva timp în atelierul maistrului Roman Boianciuc. Aici veți face cunoștință cu procesul migălos prin care trece vestitul lemn de Reghin.

Constructorii instrumentelor muzicale sînt oameni obișnuiți, bărbați și femei care s-au transformat, în anii aceștia, din simpli tîmplari în meșteri neîntrecuți de viori. Iar atunci cînd în mîinile tale se află o vioară, o mandolină sau o chitară, rod al muncii de zi cu zi a acestor meșteri, cînd din strunele instrumentelor se revarsă sunete melodioase care-i farmecă pe ascultători, nu poți să nu te gîndești la oamenii care le dau viață. Sînt, aceștia, comuniștii Alexandru Rat, care croiește conturul fețelor de vioară, Florea Precu, modelator, Mihai Barabas, care asamblează corpul sonor al instrumentelor, Traian Foiciu, șeful brigăzii de șlefuire, Maria Suciu, lustruitoare și alți zeci ca ei, care pun în fiecare din gingașele instrumente cîte ceva din sufletul și sensibilitatea lor. La locurile de muncă precizia se îmbină cu fantezia, mîinile execută mișcări fine, caracteristice artistului care vrea să-și vadă și mai ales să-și asculte opera în sala de acustică a fabricii, de acolo de unde instrumentul este trimis iubitorilor de muzică.

În ziua cînd am fost oaspetele meșterilor de instrumente muzicale, am stat alături de ei pînă la sfîrșitul lucrului. Cînd ne pregăteam de plecare, cineva ne-a făcut o invitație: să vizionăm spectacolul intitulat „Dansul viorilor", care avea loc chiar în după amiaza aceea la căminul cultural. Am plecat deci, întovărășit de maistrul Roman Boianciuc, Laureat al Premiului de Stat și de Florea Precu, modelatorul care se pregătește pentru examenul de admitere la Facultatea de industrializarea lemnului, să-i ascultăm pe virtuozii arcușului și viorile fabricate aici, la Reghin. Dar n-a fost concert. În loc de melodiile produse de instrumentele de coarde, în scenă au apărut o sumedenie de păpuși curioase. Pe un fundal în miniatură, ce reprezenta Fabrica de instrumente muzicale de la Reghin, se prind deodată în dans, zeci de violine, violoncele și contrabași, care se leagănă în trilurile melodioase ale Rapsodiei Române.

Păpușarii amatori din Reghin au prezentat în felul acesta spectatorilor povestea viorii care se naște aici, în orașul lor. Și nu ne-am plictisit de loc. Se vorbea doar despre elevii maistrului Boianciuc, ale căror viori dansau cu foc.

De sus în jos: *Chitarele și mandolinele care au primit un lustru ca oglinda, trec în sala de montare a accesoriilor. Aici mîinile îndemînatice ale Veronicăi Bruduș montează accesorii albe ca sideful; utemistul Gavril Moldovan asamblează rama unui violoncel, operație migăloasă care cere multă răbdare și îndemînare. De aici scheletul instrumentului pleacă în secțiile vecine unde i se montează corpul sonor; comunista Maria Suciu, muncitoare fruntașă pe secție, lustruind suprafața unui violoncel.*

Xilofonul românesc

În cabinetul său de lucru, șeful de secție, tînărul inginer Alexandru Butnaru, (a absolvit institutul numai cu doi ani în urmă), pare emoționat. Cercetează de cîteva ore proiectul unui nou instrument muzical. Notează din cînd în cînd cîte o dimensiune apoi se întreabă: oare calculul teoretic va răspunde la proba diapazonului? E bucuros că primul examen a fost trecut cu succes. Calculul stabilirii lungimilor fiecărei bare, în funcție de caracte-

Viorel LUPU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Iată-l pe Roman Boianciuc, Laureat al Premiului de Stat, profesorul „maiștrilor de instrumente muzicale" de la Reghin, făcînd măsurători de precizie în atelierul său de lucru.

FRANZ LISZT pe meleagurile noastre

Continuăm, în cele ce urmează, rubrica noastră „Cărți în ajunul apariției", în care prezentăm fragmente selecționate din cărțile aflate în ultimele faze ale tiparului la editurile noastre. Astăzi: o monografie „Franz Liszt", care se află cu puțin înainte de a vedea lumina vitrinei și care va apărea la Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R. P. R. Autorul ei, muzicologul Theodor Bălan, face o amplă cercetare a vieții și operei marelui muzician ungur.

Am ales anume, pentru a le reproduce în coloanele noastre, (subtitlurile ne aparțin n.r.) fragmente din capitolul lucrării consacrat legăturilor pe care Liszt le-a avut cu viața muzicală românească a timpului său.

Liszt a venit pentru prima oară pe meleagurile noastre în luna noiembrie 1846, în plină glorie și maturitate artistică. Avea pe atunci 35 de ani.

Turneul său a început la 1 noiembrie 1846, la Timișoara. Sosea cu diligența și lumea, neștiind ora precisă cînd va intra în oraș, se postase de-a lungul străzilor cu multe ceasuri înainte. Încă din dimineața zilei, locuitorii amenajaseră sisteme de iluminație la ferestre și încărcaseră balcoanele cu flori. În piața catedralei se construise un arc de triumf pe care era scris: „Bine ai venit, Franz Liszt".

Din cele ce s-au consemnat în presa vremii se pare că niciodată nu fusese în oraș așa puhoi de lume ca aceea adunată să-l vadă și să-l asculte pe Liszt.

Primul concert în Timișoara l-a dat la palatul prefecturii (Palatul municipal) în ziua de 2 noiembrie 1846. Sala era arhiplină, iar programul a fost următorul: *Andante* din *Lucia di Lammermoor* (Donizetti-Liszt), *Fantezie din opera Norma* (Bellini-Liszt), *Andante cu variațiuni* de Beethoven, *Ave Maria* și *Regele elelor* de Schubert, *Fantezie pe cîntece maghiare* de Liszt și *Marșul lui Rakóczy*, în propria sa prelucrare.

Despre recitalul dat ne face cunoscut într-un ziar local cronicarul Gottfried Feldinger, care relatează că nu poate descrie în cuvinte emoția pe care a încercat-o publicul, care a ovaționat frenetic, după fiecare număr din program.

La 4 noiembrie a dat, în cea mai mare sală din oraș, la Teatrul municipal, un al doilea recital cu programul: *Uvertura Wilhelm Tell* de Rossini, *Păstrăvul* de Schubert, *Hexameron* de Liszt, *Variații de bravură* pe o temă din *Puritanii* de Bellini, o mazurcă și o poloneză de Chopin, *Fantezie pe cîntece maghiare de Liszt* și, în încheiere, *Marșul lui Rakóczy*. In timpul concertului, în pauză, un cor de bărbați a cîntat lucrări omagiale, i s-au prezentat poezii tipărite, a primit nenumărate flori și o cunună de lauri.

De la Timișoara la Arad erau 60 de kilometri, pe care Liszt i-a parcurs în trăsură. La marginea orașului, cetățenii Aradului l-au așteptat ca să-i înmîneze diploma de cetățean de onoare al urbei. Și aci înălțaseră un arc de triumf, iar corurile au cîntat în cinstea sa.

• *(Continuare în pag. 4-a)*

Meridiane

DE PRETUTINDENI

STATUL Tennessee, care și-a creat o tristă faimă în 1925 prin interzicerea predării în școli a teoriei lui Darwin, a ajuns din nou să figureze în titlurile ziarelor. Autoritățile din acest stat au confirmat această interzicere, arătînd că nu le place teoria științifică după care omul se trage din maimuță.

●

LA WASHINGTON a fost emisă o ordonanță care reglementează problema cerșetoriei. Persoanele care doresc să se ocupe de cerșetorie pe străzile capitalei S.U.A., trebuie să achite impozitul corespunzător în valoare de 25 dolari.

●

FIECARE al doilea tînăr din Franța este nevoit să întrerupă învățătura la vîrsta de 14 ani și să caute un serviciu care să-i asigure mijloacele de trai.

●

BERLINUL democrat se îmbogățește cu un nou muzeu. În castelul restaurat Koepenick se deschide o expoziție permanentă care va cuprinde comori prețioase ale artei aplicate europene datînd din evul mediu pînă în secolul XIX. Vizitatorii vor putea admira piese rare de mobilă din timpul Renașterii din Italia, Franța și Germania, ca și cele de stilul gotic vechi și modern german. Muzeul de artă aplicată numără printre altele, aproximativ 2500 de exponate textile prețioase și valoroase piese forjate din metal și aur, faianțe și majolici.

●

ÎN MEDICINA populară tibetană, praful obținut din oase de tigru se folosește cu succes în tratamentul reumatismului articular, al paraliziei, tuberculozei osoase, malariei și al altor cîtorva boli.

●

VITIA POGREBNIUK, un băiețel din cătunul Kazacii (regiunea Odesa) deși nu are decît opt ani, cîntărește 70 de kg., e înalt de 1,48 m., poartă la pantofi nr. 40. Încolo e un copil ca toți copiii, învață în clasa doua elementară, e un elev bun și un coleg bun. Însă cînd e vorba de trîntă nimeni nu se încumetă să-și măsoare puterile cu el. Căci Vitia este puternic, împinge fără efort un butoi cu apă, conținînd 200 litri, de la cișmea pînă acasă, sau trage, de asemenea fără efort, deosebite, cîteva grape cuplate, în greutate de 500 de kilograme.

●

SAMUEL Baldwin din Limingthon (Anglia) a fost înmormîntat la 20 mai 1736 în mare. Așa a cerut prin testament. A cerut așa pentru că încă pe cînd era în viață soția i-a „promis" că va dănțui pe mormîntul lui. Și omul nu a vrut să-i facă această plăcere.

●

DIN 1958, în capitala Argentinei, orașul Buenos Aires, numărul cinematografelor s-a redus de la 208 la 138, iar în ceea ce privește numărul locurilor, ele au scăzut de la 187.000 la 137.000. Într-o proporție analogă, numărul spectatorilor a scăzut de la 75 milioane pe an la mai puțin de 50 de milioane.

●

ARHEOLOGII maghiari au descoperit într-un mormînt, datînd din secolul al III-lea sau al IV-lea e.n., un interesant produs de cosmetică. La Szony, într-un mormînt cu oseminte de femeie, a fost găsită o cutie, conținînd articole de parfumerie și toaletă, o mică sferă albă, mai mult sau mai puțin elastică, asemănătoare cu o gumă uzată. Cercetările au stabilit că este vorba de un rest de burete roșu — un animal de apă dulce, care timp de mai multe secole era folosit ca produs cosmetic.

●

AUTORITĂȚILE din Suedia, alarmate de creșterea alcoolismului, au prevăzut o serie de măsuri administrative. În parlament a fost prezentat un proiect de lege, potrivit căruia persoana găsită într-un local public în stare de ebrietate va fi sancționată cu interdicția de a cumpăra timp de șase luni băuturi alcoolice. Persoanele care se ocupă cu vînzarea pe sub mînă de băuturi spirtoase sînt pasibile de pedeapsă de muncă silnică pe termen de doi ani.

●

O MAȘINĂ a Salvării transporta pe un grav bolnav la spital. Pe drum șoferul a suferit un atac de cord și a sucombat chiar la volanul mașinii. Bolnavul a avut prezența de spirit să ia loc la volan și să conducă automobilul la spital unde i s-au dat îngrijiri. Aceasta s-a întîmplat în orașul suedez Nikrop.

AVALANȘA...

Cînd medicul psihiatru vest-german dr. Elmar Herterich s-a adresat tribunalului administrativ din orașul său, Würzburg, nici prin minte nu-i-a trecut ce urmări poate avea, pentru el și familia sa, banala acțiune civilă deschisă împotriva „Fundației Kronprinz Rupprecht von Bayern". E drept că pe acea vreme dr. Herterich mai cre a în statul de la Bonn, în „democrația" și „justiția" vest-germană, în instituțiile Republicii Federale pe care le credea denazificate și democratizate... Dar nu i-a fost greu să se convingă că nutrise doar simple iluzii...

Dr. Elmar Herterich era moștenitorul unei părți a imobilului de pe Balthasar — Neumann-Promenade nr. 1 din Würzburg, ridicat odinioară de bunicul său, bombardat în cursul războiului și reconstruit apoi de sus-numita „Fundație". Bănuind că au fost comise unele incorectitudini financiare, el a cerut „Fundației" un extras de cont. Aceasta s-a întîmplat în anul 1954.

Răbdarea cu care a așteptat, timp de... șase ani rezolvarea cererii sale s-a epuizat însă, în 1960 cînd s-a adresat forului din cadrul organului administrativ județean, autorizat să controleze „Fundația". Nereușind nici de astă dată, medicul a înaintat o reclamație la tribunalul administrativ din Würzburg, prezidat de una din „notabilitățile" orașului, dr. Rudolf Schiedermair.

Rapiditatea cu care reclamația sa a fost respinsă de tribunal l-a pus pe gînduri pe dr. Herterich. În primul rînd și-a reamintit de o declarație a administratorului „Fundației", consilierul municipal dr. Adalbert Wolpert : „Eu sînt Wolpert — și împotriva mea nu puteți întreprinde nimic, nicăieri". Apoi de alta făcută de un medic coleg de-al său, cu privire la președintele tribunalului administrativ : „Schiedermair a fost o persoană suspusă în S.S.". Cele două fraze s-au înlănțuit în mintea medicului. Să fie, într-adevăr, vreo legătură între ele ? — s-a întrebat dr. Herterich și de îndată s-a hotărît să cerceteze.

Și iată ce i-a fost dat să afle : Wolpert fusese „guamstleiter" — conducător al unui serviciu al organizației regionale a partidului nazist — și în 1943 a fost instalat ca primar al Würzburgului. Schiedermair fusese „expert în probleme rasiale" în cadrul Ministerului de interne hitlerist al Bavariei, apoi funcționar în cadrul grupului pentru probleme de politică rasială a Ministerului de interne al Reichului nazist. Mai tîrziu el a fost conducătorul serviciului legislativ în Oficiul de politică rasială al partidului nazist și în cele din urmă a „activat", în calitate de Sturmbannführer — SS la curtea marțială din Oslo, capitala Norvegiei ocupată de hitleriști, trimițînd la moarte numeroși oameni nevinovați.

Indignat de cele descoperite dr. Herterich s-a hotărît să-l demaște în public pe Schiedermair. A cules „materialul" despre trecutul său, a redactat un „documentar" și l-a edităt.

Din acest moment a început o adevărată „reacție în lanț" care a dus la dezvăluirea unei situații caracteristice nu numai pentru Würzburg, ci pentru realitățile din întreaga Germanie occidentală. Dar totodată s-a pornit și avalanșa care — e drept că a doborît în drumul ei o serie de foști naziști din protipendada acestui oraș vest-german — dar a amenințat în cele din urmă să-l zdrobească pe Herterich.

Schiedermair, nu numai că nu s-a retras din viața publică dar a mai avut și îndrăzneala să-l dea pe Herterich în judecată pentru „ignirea" ce i-a adus-o. Schiedermair a obținut și efectuarea unei percheziții la dr. Herterich. Ordinul de percheziție era semnat de procurorul șef dr. Karl Kolb. Dar dr. Herterich nu s-a lăsat intimidat. S-a hotărît să cerceteze și trecutul procurorului Kolb și a aflat că acesta a „activat", pe vremea naziștilor, ca judecător la un tribunal special hitlerist din Polonia cotropită.

Dr. Herterich a adresat o plîngere tribunalului landului împotriva celor ce îl ordonat percheziția. Directorul tribunalului, dr. Georg Eisert, a respins însă acțiunea. Nici de data această medicul nu s-a lăsat intimidat. Presupunînd că există o legătură între acest fapt și cele anterioare, a pornit și pe urmele trecutului lui Eisert. Documentele pe care le-a „cules" atestă următoarele : Eisert a „activat" din 1940 pînă în 1944 la tribunalul hitlerist din Berlin, în calitate de „specialist", pe lîngă procurorul șef, „în probleme de înaltă trădare". Tot în perioada nazistă Eisert a funcționat ca „specialist în probleme de înaltă trădare" pentru județele Linz și Viena (din Austria cotropită de hitleriști). Adică a jucat un rol activ în prigoana sîngeroasă organizată de hitleriști împotriva antifascistilor.

Dr. Herterich l-a mai demascat și pe actualul primar general al Würzburgului, dr. Zimmer, dînd în vileag (concomitent cu ziarul „Nürnberger Nachrichten") că e autorul dizertației naziste intitulată : „Rasă, cetățenie, cetățenie a Reichului — o contribuție la concepția etnică despre Stat" (Sînt problemele legislației rasiste a celui de-al III-lea Reich).

Avalanșa pornită în orașul Würzburg crește pe zi ce trecea, doborînd pe mulți din cei atinși — recte demascați de dr. Herterich. Schiedermair și Kolb au fost destituiți ; pe Eisert îl așteaptă aceeași soartă. Destituit a fost și Wolpert din postul său de conducere de la „Fundația Kronprinz Rupprecht von Bayern", dar de-abia după ce se răzbunase împotriva celui ce l-a demascat.

Și, e cazul să subliniem, că încercările camarilei naziste din protipendada de la Würzburg de a se răzbuna pe perseverentul și combativul medic psihiatru din orașul lor, nu s-a mărginit la acțiunea intentată împotriva sa de Schiedermair și percheziția menționată. Wolpert a dat-o în judecată pe Katalin Herterich, soția medicului, pentru neplata unor cheltuieli de judecată — în total 231,57 mărci — datorate „Fundației" condusă de el. D-na Herterich, deși mamă a unui copil în vîrstă de 4 luni și a altuia în vîrstă de un an și 8 luni a fost condamnată la închisoare de care a scăpat cu mare greutate. Dr. Herterich însuși a fost condamnat, la 9 februarie a.c., la 4 luni închisoare (cu suspendarea pedepsei) și 100 de mărci amendă pentru „ligniri repetate, calomnie și acuzații usurătice" la adresa unor concetățeni ai săi (deși aceștia au fost destituiți). S-a încercat chiar inscenarea unui proces de înaltă trădare împotriva medicului, acuzat a fi o „unealtă a Răsăritului".

Și nu numai atît : scrisori anonime, amenințări serioase, geamuri sparte ale locuinței sale și alte șicane au venit pe lîngă celelalte să-i facă viața imposibilă.

Între timp dr. Herterich a înțeles multe. A înțeles ce fel de „democrație" există în Germania occidentală și că, în aceste condiții, avalanșa pusă de el în mișcare — la început fără voia sa — amenință să-l zdrobească pe el însuși.

În consecință dr. Herterich a luat o hotărîre : să părăsească Germania occidentală cu întreaga sa familie.

A. STANCIU

„RECORD"...

Un grup de studenți de la o universitate din Statele Unite a născocit de curînd un nou — să ne fie iertat — „sport". Noua — și trebuie să admitem — originala „disciplină sportivă" constă în... trecerea unui pian sau pianine printr-un orificiu cu diametrul de... 20 cm., făcut într-un panou de scînduri. Cum ? Simplu : prin spargerea prețioasei instrument muzical cu ajutorul unor topoare, tîrnăcoape, rîngi, baroase și ciocane. Și, aceasta cu cea mai mare rapiditate pentru ca pianul sfărîmat în mii de bucățele, transformat în așchii, să poată fi trecut cît mai puține minute prin orificiul din panou.

„Recordul" acestui „sport" (al barbariei și prostiei) aparține unui student, care a reușit să „dea gata" o splendidă pianină, în condițiile arătate mai sus, în numai 4 minute și 55 de secunde. „Record", nu glumă ! Dacă se vor ridica mulți „recordmeni" de calibrul acestuia, vai de soarta pianiștilor americani ; ei riscă să rămînă fără instrumentul lor îndrăgit !

Iată, în fotografiile de mai jos, două imagini din cursul unui asemenea „meci" organizat de un grup de studenți ai unei universități americane. În fotografia de sus : pregătirea „întrecerii" pentru „doborîrea recordului". În prim plan, doi „sportivi" aduc nefericitul instrument muzical la locul „măcelului". În spatele pianinei se văd înșirate „materiale sportive". În planul al doilea : panoul cu orificiul prin care vor trece țăndările pianinei hărăzită distrugerii. În fotografia de jos : o imagine din timpul „încercării de doborîre a recordului". Pianina a și fost transformată, de „celebrul campion" într-un maldăr de țăndări, pe care „coechipierul" său le trece grăbit prin orificiul cu „gabarit" minuscul. Așa cum se vede în această fotografie, „suporterii" — studenți ai aceleeași universități — încurajează echipa, deosebit de amuzați de „spectacolul" pe care îl oferă această barbarie, ridicată de „modul de viață american" la... rangul de sport.

UN DOSAR FUNEBRU

Pe podiumul stadionului Dodgers din Los Angeles, boxerul Davey Moore a fost pur și simplu ucis în pumni. Nu este vorba de o figură de stil. Moore a murit la spital în urma teribilelor lovituri primite din partea adversarului său, în momentul în care nu mai era decît o ființă inconștientă, incapabilă să mai raționeze, incapabilă să-și mai dea seama de starea în care se află.

...Americanul este lovit, maltratat. Împins în corzi el încasează serii teribile. Buzele îi sîngerează. Nasul îi sîngerează. Este în plină defensivă. Cu toate acestea el nu disperă... În repriza a 9-a, atunci cînd nu mai avea chip de om, el se precipită asupra tînărului pretendent la titlu. 20.000 de spectatori, stupefiați și plini de admirație (!) s-au ridicat. Este răsturnarea situației ? Nu... Un crochet de dreapta fulgeră. Moore îndoaie genunchii — cade, se ridică repede — prea repede — și o rafală de lovituri îl trimite din nou la podea, pe jumătate inconștient. Arbitrul numără pînă la cinci. Moore se ridică ; el este groggy, fără gardă. Străbate ringul ametit, ochii sînt tulburi... Nefericitul Davey Moore se prăbușește între corzi. Gongul răsună...". Ajuns cu greu în cabină, boxerul, cu gesturi dezordonate, se adresează ziariștilor : „Vreau revanșa. De data aceasta sînt sigur...". Moore s-a prăbușit apoi.

Am reprodus aceste cîteva fragmente din ziarul „L'Aurore" care dezvăluie, credem, îndeajuns de grăitor cruzimea boxului profesionist. Moore fusese puternic lovit, era în stare de inconștiență ; cu toate acestea, a fost lăsat să boxeze încă numeroase reprize. Lupta a fost lăsată să continue, atît de către arbitru, cît și de antrenorul boxerului, pentru că astfel dictau interesele afaceriștilor care lucrează în această ramură a sportului profesionist.

Arătînd care este adevărul în legătură cu moartea lui Moore, survenită la spital, la puțin timp după oprirea partidei, ziarul „Paris-Jour" scria : „Pentru ce nu a oprit arbitrul lupta în momentul cînd s-a văzut că viața lui Moore este în primejdie ? Pentru ce managerul Willie Ketchum a așteptat atît de mult pentru a arunca buretele ? În Statele Unite, un meci de box pune în joc interese enorme. Oficine specializate încheie pariuri ; ele se ridică la milioane de dolari. Davey Moore, în mod cert, era dat favorit doar în proporție de doi la unu, dar o înfrîngere a sa ar fi provocat pagube mari pariorilor. O victorie a sa ar fi adus mari cîștiguri. Atîta timp cît ar mai fi existat o șansă ca Moore să schimbe rezultatul, el trebuia lăsat să boxeze. Iar un boxer nu este niciodată atît de periculos ca atunci cînd este lovit. Loviturile sale, date inconștient, sînt mult mai violente. Deci, pentru a evita de a fi acuzat că a oprit prea devreme lupta, arbitrul a lăsat ca Davey Moore să fie masacrat. Nu mai era un meci de box. Nu era nici o crimă. Era aproape o crimă. Este dificil de a dovedi că Davey Moore este o victimă a ceea ce se numește „boxing business". Și, cu toate acestea, este imposibil să nu te ridici împotriva atitudinii unui arbitru care lasă ca să fie masacrat un om, fără ca să intervină... Boxul profesionist — acesta este !".

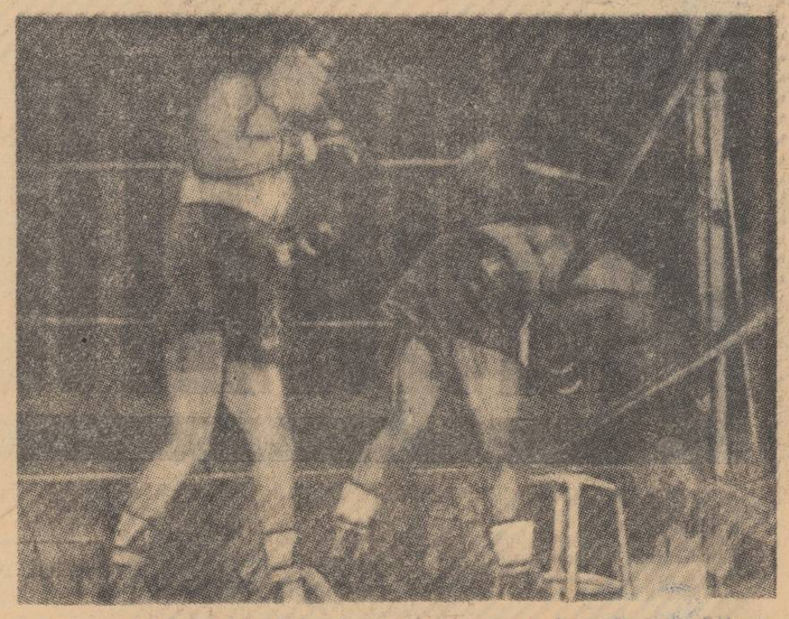

Moore este cea mai recentă victimă a boxului profesionist. El este ultimul pe o imensă listă a celor ce și-au dat viața în decursul anilor, pentru ca profiturile unei anumite categorii de afaceriști să crească necontenit. Cu un an în urmă a murit, în condiții asemănătoare, Kid Paret ; el boxase cu Emil Griffiths. (În ziua în care Moore a căzut pe ringul din Los Angeles, pe același ring, în aceeași zi, cu cîteva minute mai înainte, Griffiths a pierdut la puncte o partidă pentru campionatul mondial al categoriei ușoare...).

Moore a decedat în zilele în care cercurile de specialitate continuau să se intereseze de soarta lui Alejandro Lavorante care se află în comă, tot de pe urma loviturilor primite pe ring, încă de la 21 septembrie 1962 !

Potrivit statisticilor, din 1900 și pînă în zilele noastre, peste 500 de boxeri și-au pierdut viața pe ringurile boxului capitalist. În ultimii 30 de ani, printre cei mai cunoscuți boxeri care au încetat din viață amintim : Harry Campbell, Eddie Sanders, Lavern Roach, Sonny Boy West, Sah Baroudi, Jimmy Doule, Ernie Shaaf.

Lungul șir al celor ce și-au dat viața este departe de a fi terminat. Atîta timp cît regulile boxului profesionist se mențin, atîta timp cît moravurile care domnesc în această junglă „sportivă" continuă, numărul celor ce se vor adăuga funebrului dosar va amenința să sporească.

Valurile uriașe — tragedia și ciudățeniile lor

De curînd, în Grecia a avut loc un fenomen neobișnuit pentru localnicii din zona golfului de Corint, unde un val uriaș, înalt de peste 16 metri, așa cum numai pe oceane poate fi văzut uneori, și-a făcut apariția pe neașteptate, însoțit de puternice zgomote subterane. Valul a invadat țărmul măturînd totul în calea sa și prefăcînd în țăndări bărcile pescarilor, care au fost aruncate pe țărmuri. Mulți pești au fost găsiți zvîrcolindu-se pe ogoarele de lîngă țărm. S-a emis ipoteza unei erupții submarine cauzate de un cutremur pe fundul mării. Fenomenul este cercetat cu mare interes de geologi spre a i se stabili cauza exactă.

Dacă fenomenul este nou pentru Grecia, asemenea valuri uriașe s-au produs, la anumite intervale, în diferite regiuni ale lumii, unde au provocat mari distrugeri și pierderi de vieți omenești. Cauzele unor asemenea fenomene — imexplicabile la prima vedere — sînt diferite. Oamenii de știință au ajuns la concluzia că ele sînt pricinuite de cutremure care produc perturbații serioase în apele mărilor și oceanelor, cutremure ce pot fi de origină vulcanică sau deplasări în straturile de pe fundul mării sau datorită unor fenomene meteorologice ca ciclonuri, taifunuri, uragane. Asemenea fenomene terorizează mai puțin pe europeni, ele fiind frecvente mai cu seamă în unele regiuni din America, Asia și în Extremul Orient, unde factorii meteorologici se manifestă mai violent.

Sînt interesante de menționat unele din aceste invazii neașteptate ale apelor mărilor și oceanelor. Astfel, în 1883, erupția vulcanică din Cracatoa (Indonezia) a provocat valuri atît de uriașe încît ele au ajuns pînă la Capul Horn (America de Sud) și în canalul Mînecii. Coastele insulelor din arhipelagul indonezian au fost inundate de aceste valuri, care au înecat numeroase orașe și sate, peste 36.000 de oameni căzînd pradă furiei valurilor. Erupția a azvîrlit bucăți de stînci la peste 30 km. înălțime, iar detunătura erupției s-a auzit la peste 5.000 km. depărtare, în timp ce praful gălbui, ieșit din crater, a fost dus de vînt pînă la coastele Angliei, dînd o culoare neobișnuit de strălucită apusului de soare.

Golful Bengal este cunoscut pentru valurile uriașe provocate de ciclonurile care îi bîntuie coastele. În 1867, delta Gangelui a fost invadată de asemenea valuri, care au provocat peste 100.000 de victime. Marea Indiilor de vest este și ea „vizitată" uneori de uragane violente. Orașul Galveston din Texas a avut de mai multe ori de suferit din cauza unor asemenea fenomene. În 1900, timp de 18 ore, locuitorii acestui oraș au fost terorizați de un uragan violent, care sufla cu o viteză de peste 200 km. pe oră și care a „comasat" valurile uriașe ale mării, aruncîndu-le asupra orașului. Marile pierderi provocate atunci, au pus în gardă pe locuitori, care și-au reconstruit orașul cu cîțiva metri mai sus deasupra nivelului mării. În noiembrie 1960, mii de oameni din regiunile apusene ale Americii de sud au rămas fără adăpost din cauza unor valuri de aproape 50 de metri provocate de puternice cutremure. Valurile, care puteau fi văzute de la aproape 10 km. distanță, spre groaza locuitorilor, au pricinuit mari distrugeri.

Nici Europa n-a fost cruțată de asemenea valuri nefaste, firește, de mai mică amploare. Astfel, de la fluxul uriaș provocat de cutremurul de la Lisabona din 1775, care s-a soldat cu 50.000 de victime, cel mai serios s-a produs în 1932 pe Riviera franceză, unde atrăgătorul oraș St. Maxime arăta ca după un bombardament, din cauza ravagiilor făcute de valuri.

Dar în afară de latura tragică a acestor fenomene, s-au produs și situații de-a dreptul curioase. Astfel, în timpul uraganului din 1915, care a bîntuit pe coastele Indiilor de vest, un val uriaș a tîrît un vapor englez, pe o distanță de mai bine de jumătate de kilometru, pe uscat, abandonîndu-l acolo, iar un alt vas a fost aruncat pe o șină de cale ferată, la un kilometru în interiorul uscatului. Locuitorii din insula St. Thomas din aceeași regiune, au rămas uluiți cînd, în urma unor valuri uriașe din timpul nopții, au găsit, a doua zi, pe străzile orașului, vaporul „Manona Gaella", pe care-l văzuseră în ajun ancorînd în rada portului.

Pot fi oare asemenea fenomene ale naturii prevăzute din timp spre a se lua măsuri de apărare a populației ? Iată o problemă căreia știința poate să-i dea răspuns.

D. GH.

Stare de asediu în Guatemala

Era un meci oficial de fotbal. Jucau două echipe cunoscute și stadionul central din orașul Ciudad de Guatemala era arhiplin. Intîlnirea, care suscita un mare interes, se transmitea și la posturile de radio. Pe teren jucătorii se luptau aprig pentru minge și crainicul abia prididea să relateze fazele partidei. Furat de dîrzenia jocului, el nu observa că de locul pe care-l avea rezervat se apropiau încet mai mulți tineri care încurajau frenetic una din formații. Brusc, tinerii s-au repezit la el și l-au imobilizat. Unul din ei i-a smuls microfonul din mînă și imediat în eter răsună o lozincă : „Moarte președintelui Ydigoras !" Sutelor de mii de ascultători guatemalezi li s-a adresat apoi, în cîteva minute, un vibrant apel la răsturnarea regimului dictatorial din țară, la alungarea lui Ydigoras Fuentes, omul monopolurilor nord-americane, stăpîne, de fapt, în Guatemala.

Au intervenit cîțiva polițiști. S-au operat arestări și crainicul și-a reluat transmisia. Dar glasul patrioților guatemalezi care, cu riscul libertății și chiar al vieții, au săvîrșit acțiunea de pe stadion nu mai putea fi adus înapoi. Plecat pe calea undelor, el vestise în întreaga țară că forțele populare patriotice sînt active nu numai în munți, de unde duc lupta de guerilă, dar chiar și în capitala Guatemalei.

Episodul de mai sus nu reprezintă ceva neobișnuit în viața Guatemalei de astăzi. Opoziția puternică împotriva actualului regim se manifestă în cele mai diverse feluri : demonstrații de masă, greve de protest, petiții, azvîrlirea de pietre în geamurile clădirilor oficiale, ambuscade în munți, capturarea de camioane cu alimente și conducerea lor spre taberele partizanilor. În ultima săptămînă, acțiunile antiguvernamentale au crescut și mai mult în amploare. În noaptea de 23 spre 24 martie, partizanii au tăiat toate legăturile telegrafice și telefonice dintre capitala țării și regiunile nord-estice și au dus lupte violente cu forțele armate guvernamentale. Autoritățile au fost nevoite să recunoască existența, în regiunile muntoase, a două puternice detașamente de partizani. În Guatemala a fost instituită, din nou, starea de asediu.

Revanșa „monstrului verde"

Zbuciumată a fost istoria ultimilor ani în Guatemala, această mică țară din America centrală cu aproape 3.800.000 locuitori, țară a cărei economie se bazează exclusiv pe cafea, banane și bumbac ! Curînd după cel de-al doilea război mondial a fost adoptată o nouă constituție care acorda drept de vot și celor ce nu știu carte — 75 la sută din populație. Au fost adoptate unele măsuri care loveau în interesele marilor monopoluri. Printr-o lege a reformei agrare, guvernul Arbens, sprijinit de masele populare a expropiat, la 17 iunie 1952, întinse terenuri necultivate ale societății americane „United Fruit". Între februarie și august 1953, în ciuda protestelor Departamentului de stat al S.U.A., au fost expropiate alte plantații ale lui „United Fruit" iar la 8 octombrie, în același an, a fost naționalizată compania „International Railway of Central America".

Politica dusă de guvernul Arbens, conformă cu interesele poporului guatemalez, a stîrnit mînia „monstrului verde" (cum i se mai spune lui „United Fruit") și a altor monopoluri. Mînie și teamă, căci exemplul Guatemalei ar fi putut fi molipsitor și ar fi pus astfel în primejdie imensele profituri pe care monopolurile nord-americane le storc din exploatarea țărilor Americii latine.

Monopolurile au hotărît să-și ia revanșa. Au organizat pur și simplu o armată de mercenari, înarmați cu arme din S.U.A., și la 18 iunie 1954 au dezlănțuit o invazie din Honduras. Puterile occidentale s-au opus în Consiliul de Securitate ajutorării autorităților legale guatemaleze. La 27 iunie, guvernul Arbens a fost răsturnat. S-a format guvernul lui Castillo Armas, care a condus armata de mercenari, iar una din măsurile luate de noile autorități a fost restituirea către „United Fruit Co" a tuturor terenurilor expropriate de guvernul Arbens.

O scurtă cronologie

Au urmat represiuni sîngeroase. Mii de patrioți au fost executați în închisori și lagăre de concentrare. Drepturile democratice acordate de regimul lui Arbens au fost anulate. S-a intensificat teroarea, iar poporul a început lupta împotriva dictatorului.

Iată cîteva date semnificative :

1956 — 24 iunie. Mari demonstrații antiguvernamentale. Sînt suspendate drepturile constituționale.

26 iunie. Guvernul e silit să declare stare de asediu.

1957 — 1 mai. Sindicatele protestează împotriva politicii economice a guvernului și prezintă o listă de revendicări, amenințînd cu greva generală.

25 iunie. Este descoperit un complot antiguvernamental. Asociația studenților guatemalezi prezintă un memoriu, cerînd democratizarea vieții publice în Guatemala.

26 iulie. Dictatorul Castillo Armas este asasinat în palatul prezidențial de unul din oamenii săi de pază. Se instituie, din nou, stare de asediu.

20 octombrie. Generalul Ydigoras Fuentes, cunoscut pentru relațiile sale cu „United Fruit Co" este înfrînt în alegeri.

Pînă la urmă, prin numeroase manevre, Ydigoras Fuentes ajunge totuși la putere și promovează o politică și mai fățiș în favoarea monopolurilor nord-americane. El personal se îmbogățește cu 74 de milioane dolari pe care, după cum scria ziarul brazilian „Ultima Hora", îi depune la bănci din New York, Rio de Janeiro, Ottawa și Zürich. Cît privește situația din țară, același ziar scrie : „Satele sînt niște ruine jalnice, lipsite de canalizare, lumină, școli, spitale. La orașe, cartierele mizeriei cresc zi de zi, oamenii pierind pur și simplu de foame". În timp ce veniturile realizate de „United Fruit Co" depășesc cu mult 40.000.000 dolari.

Iată alte date cronologice.

1960 — iulie. Au loc mari mitinguri și demonstrații antiguvernamentale. Cadrele didactice declară grevă generală.

20 octombrie — Manifestații antiguvernamentale de protest împotriva sprijinului dat de Fuentes politicii anticubane a S.U.A.

13 noiembrie — Revoltă nereușită organizată de un grup de ofițeri. Răsculații au avut sub control orașele Zacapa, Gudan și Puerta Barrios. Din nou stare de asediu.

1961 — 11 iulie și 8 decembrie. Mari demonstrații populare antiguvernamentale.

1962 — 25 ianuarie. Este asasinat șeful poliției secrete, Gonzales. Dictatorul Ydigoras Fuentes instituie stare de asediu. Simțindu-se în nesiguranță el prelungește la 15 februarie starea de asediu. Cu toate acestea, au loc mari demonstrații care se soldează cu ciocniri armate.

16 martie — Unitățile de partizani care luptă în munți acționează chiar în capitala țării. Trei partide burgheze de opoziție cer demiterea lui Ydigoras.

În tot cursul anului 1962 au loc mari demonstrații antiguvernamentale și ciocniri armate cu poliția și armata dictatorului. La 25 noiembrie se revoltă aviația militară dar revolta e pînă la urmă înăbușită în sînge.

Recunoașteri

Cu cîtva timp în urmă, Ydigoras a dat în judecată revista burgheză americană „Time". De ce ? Pentru că această publicație a scris că „toți cei ce intenționează să investească capitaluri în Guatemala trebuie să-l cumpere mai întîi pe președintele țării". Revista scria despre „barbaria, tirania, grosolănia" și alte asemenea calități ale președintelui guatemalez. Un alt ziar american, „New York Times", a publicat un articol în care arată că „Guatemala este de fapt o țară împărțită în două. De o parte se află capitala, cu clasele stăpînitoare și cu marii proprietari de pămînt..." Cealaltă parte a țării, arăta ziarul, este alcătuită din comunități care „trăiesc la fel ca în urmă cu sute de ani, analfabeți și cu o economie înapoiată... Guatemala este o țară săracă cu o conducere proastă și coruptă..."

Asemenea recunoașteri contrastează puternic cu afirmațiile unor personalități oficiale americane despre „democrația" din Guatemala, despre progresele ei.

Ultimul număr din „U.S. News and World Report" consacră un amplu articol al unui trimis special în Guatemala. „Urmăriți atent Guatemala — se spune în introducerea corespondentei. Autorul scrie despre lipsa de popularitate a lui Ydigoras, despre situația economică extrem de grea a țării, despre ineficacitatea „Aliantei pentru progres" inițiată de S.U.A.

...În Guatemala e din nou stare de asediu. „Casa Crema" — palatul prezidențial al lui Ydigoras Fuentes — e păzit de tancuri și mitraliere. În ciuda sprijinului ce-l are din partea monopolurilor americane dictatorul se teme de mînia poporului și de inevitabilul sfîrșit al regimului său.

U. VĂLUREANU

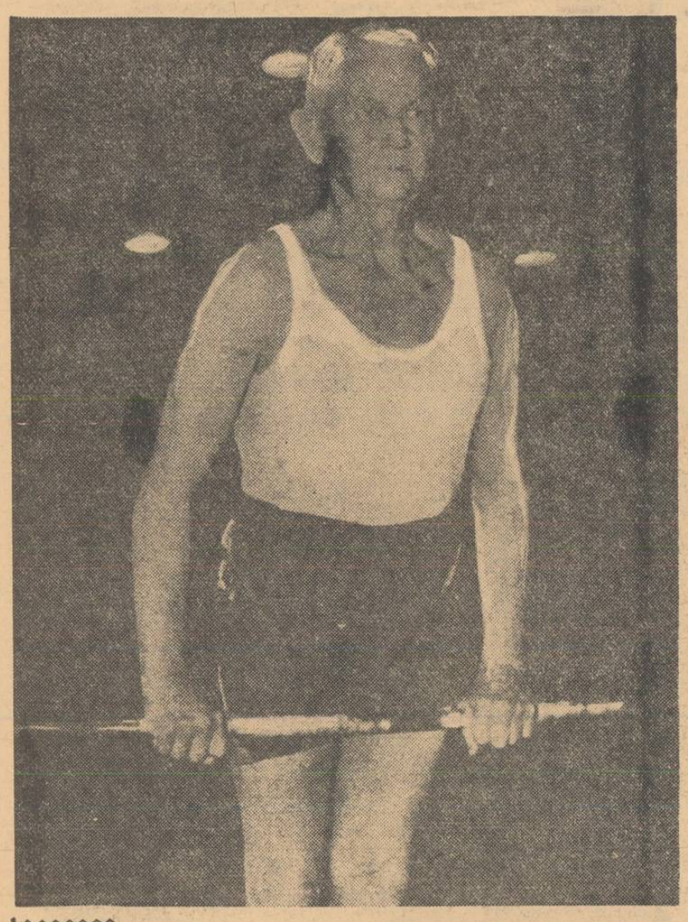

81 ŞI 2!

La Berlin a avut loc un mare concurs popular de gimnastică. „Eroii" acestei manifestări au fost bătrînul Hermann Stanislaus în vîrstă de 81 ani, cel mai în vîrstă participant şi Tania Wittmann în vîrstă de 2 ani, cea mai tînără participantă.

Pe mare şi în port în iarna aceasta

La sfîrşitul lunii februarie, în sala Clubului marinarilor şi muncitorilor din portul Constanţa, un conferenţiar vorbea despre „Omul, stăpîn al naturii". Temă largă şi generoasă, care a captat atenţia auditoriului. Şi poate că nimeni din cei prezenţi nu s-a gîndit că, alături de marile cuceriri ale minţii omeneşti, viaţa şi munca lor cotidiană, în această iarnă grea şi capricioasă, este exemplificarea cea mai apropiată şi mai concretă a temei conferenţiarului: „Omul, stăpîn al naturii".

Într-adevăr, iarna aceasta a fost foarte grea, în larg ca şi în port: geruri aspre de peste minus 20 grade, zăpadă viscolită şi furtuni cu vînt de forţa 8—9. Dar munca muncitorilor portuari şi a marinarilor nu s-a oprit nici o clipă. Pe mare şi în port ei au luptat cu natura dezlănţuită. Şi au învins-o.

Portul Constanţa a fost suprasolicitat. În afară de navele cu destinaţia Constanţa el a trebuit să adăpostească şi nave care aveau ca punct terminus alte porturi: Sulina, Tulcea, Galaţi, căci Dunărea îngheţată a silit aceste nave să-şi caute adăpost în portul maritim cel mai apropiat. Deci, tot Constanţa. Aici, încărcarea şi descărcarea navelor nu s-a oprit nici o clipă. Cînd furtuna bloca cu zăpadă accesul la dane, echipele permanente intrau în funcţiune şi deblocau drumul. Macaralele au fost menţinute tot timpul în funcţiune, gheaţa spartă în port, manevrele efectuate la timp. Cînd nava sovietică „Dobrusch", acostată la o dană, era ameninţată de-a fi zmulsă de furtună, remorcherul „Poarta Albă" cu oamenii lui a intervenit. Şi au menţinut nava la dană timp de 30 de ore, prin împingere sau, cum zic marinarii, prin manevră şi forţă „ţinînd contra" au opus forţei vîntului, forţa maşinilor remorcherului.

Aceeaşi manevră a fost folosită şi în cazul macaralei plutitoare „Agigea", care prinsă de furtună la danele din dreptul digului din larg, a fost menţinută în siguranţă de remorcherul „Tuzla" şi oamenii săi.

La 30 ianuarie aparatele meteorologice anunţau în zona portului Constanţa „vreme furtunoasă, vînt din Nord-Nord-Est de forţa 7-8 în rafale. Viscol şi ninsoare. Risacă în port. Valuri de gradul 6". Oamenii au hotărît să întîmpine furtuna. Pentru a evita zmulgerea navelor de la cheu, s-a hotărît să se dubleze legăturile navelor cu uscatul. Pilotinele şi remorcherele au lucrat zi şi noapte. Piloţii Mironescu Dumitru şi Ţicoloiu Octavian, împreună cu grupul de marinari-legători din tura lui Ilie Ştefan, au trecut de la navă la navă, au prins cu parîme groase şi cabluri de oţel vasele de cheiuri şi le-au pus în siguranţă.

Şi dacă în portul Constanţa activitatea n-a încetat nici o clipă, aceasta se datoreşte unor astfel de oameni şi altor sute ca ei, care prin munca şi curajul lor au învins stihiile naturii.

În larg, departe de patrie, marinarii plecaţi din Constanţa au dat dovadă de acelaşi eroism în lupta lor cu natura. Furtunile din iarna aceasta au cuprins nu numai aprigul nostru „Pontus Euxinus", dar şi relativ liniştita Mediterană, ba chiar şi Canalul de Suez.

La 25 ianuarie, nava „Timişoara" era după cinci zile de furtună în Arhipelagul grecesc. La „Capul Daro" furtuna risca să rupă legăturile care ţineau încărcătura pe punte, ameninţînd cu pagube greu calculabile. Nava trebuia neapărat pusă la adăpost. Comandantul hotărăşte să acosteze într-un golf din „Baia Karistos". Dar cum? Port nu era. Semnalizare de la ţărm, nu. Far luminos, nici atît. Şi nu mică a fost bucuria echipajului cînd la semnalele transmise prin radio se primeşte un mesaj de răspuns în limba romînă. Nava „Constanţa", adăpostită în acelaşi golf, se oferea să ajute la manevra „Timişoarei". Un reflector puternic aprins pe „Constanţa" foloseşte de far „Timişoarei" şi o conduce astfel la adăpost.

La Port-Said, vasul „Arad", după ce a navigat tot timpul pe furtună, a acostat la cheu, legat de două parîme şi două cabluri de sîrmă. Dar furtuna cuprinde şi portul. Bate un vînt puternic, care aducînd valuri de nisip saharian, întinde la maximum parîmele şi cablurile ce ţineau nava acostată. Se hotărăşte dublarea legăturilor. Nu se putea conta pe ajutorul celor din port din cauza numărului insuficient de remorchere. Şi atunci, marinarul Mihăilescu Dumitru se oferă voluntar: pleacă pe un cablu cu ajutorul unui scaun marinăresc pînă la ţărm. 50 de metri. 50 de metri în mîini, pe un vînt care te întoarce peste cap şi cu nisipul care-ţi biciuieşte obrajii şi-ţi intră în ochi. Tot echipajul îl urmăreşte cu încordare. A ajuns! Cu ajutorul unei bandule primeşte parîma de dublare pe care-o fixează la bâbă. Se întoarce la bord cu aceleaşi mijloace şi spune modest: „Mi-am făcut datoria".

Iată cîteva din întîmplările trăite pe mare şi în porturi de marinarii şi muncitorii portuari. Sînt întîmplări pe care ei de mult le socotesc obişnuite, dar care pot oricînd figura în planul tematic al unei noi conferinţe: „Omul, stăpîn al naturii".

Costache PÎRVULESCU

FABRICA DE PUI DE LA STUPINI

(Urmare din pag. 1)

Explicaţia acestui amalgam de lucruri atît de diferite l-am aflat de la gazdă. Fiind vorba de o unitate a unei staţiuni experimentale, aici, pe lîngă sarcinile obişnuite de producţie, se execută şi cercetări. Cîteva din ele: Pe un lot de pui s-a experimentat felul cum aceştia se dezvoltă în raport cu furajele combinate. S-a constatat cu acest prilej că o asemenea alimentaţie dă rezultate bune dacă e însoţită de o doză de lapte. Alte experimente urmăresc în paralel ritmul de creştere a două rase diferite de păsări, rezistenţa puilor la unele metode noi de creştere intensivă, sexarea păsărilor după caractere exterioare şi multe altele. Rodul acestor cercetări se va reflecta în dezvoltarea creşterii păsărilor în toate gospodăriile din regiune.

Pornim apoi să vizităm „maternitatea". Ciudată maternitate! Unul după altul, un şir de dulapuri cît nişte frigidere adăpostesc ouăle fecundate. Din unele din ele răzbate un energic piuit, semn că o nouă generaţie de puişori începe să-şi cearâ dreptul la viaţă. Într-o cameră alăturată, cei mai „bătrîni", în vîrstă de... o zi (sau maximum două) îşi aşteaptă, nu prea cuminţi, în nişte cutii din carton găurite, dreptul de a porni la drum spre sectoarele avicole ale unor gospodării colective. E de ajuns să deschizi una din cutii ca zeci de cioculeţe să te înterpeleze obraznic şi zgomotos. Tehnicianul Laura Vlad şi operatorul Viorica Mustetea se îngrijesc aici ca primul drum al acestor tinere viejuitoare să fie cît mai confortabil şi lipsit de primejdii.

Aflăm de la şeful incubaţiei că în acest an iarna aspră (la Stupini s-au înregistrat şi temperaturi de minus 36 grade) a cam întîrziat acţiunea de „fabricare"a puilor. Capacitatea integrală a incubatoarelor, 95.000 ouă, a început a fi folosită abia din luna martie.

— Nu e nimic, pînă la urmă ne scoatem noi pîrleala, ne asigură tov. Vlad. Avem oameni buni, pricepuţi şi muncitori şi sperăm că totul va merge „ca pe roate". De la înfiinţarea incubatorului cu 14 ani în urmă, şi pînă în prezent, aici s-au născut circa 2.600.000 pui.

Iată-ne acum la creşă. Drept să vă spun, aceşti pui de trei săptămîni cu care am făcut cunoştinţă în creşa M.-3 sînt de-a dreptul răsfăţaţi. I-am găsit făcînd... plaje la lumina strălucitoare a unor lămpi infraroşii, adăpîndu-se, ca nişte copii veritabili, cu lapte degresat. Mofturoşi la mîncare nu acceptă decît un amestec din diferite concentrate în care intră porumb, morcovi, lapte acru, drojdie de bere. Nu e de mirare că în atari condiţii viteza lor de creştere e de 10—15 grame pe zi. Catinca Teacă, responsabila acestei creşe cunoaşte în amănunţime ce are de făcut. Doar are în spate atîţia ani de experienţă. Pe care a completat-o recent cu cunoştinţele obţinute la cursurile agrozootehnice. Deşi a trecut de mult vîrsta tinereţii nu s-a dat înapoi de la învăţătură, fiind printre cei mai sîrguincioşi şcolari.

— Vedeţi dv., ne spune, cu puii e la fel ca şi cu copiii. Nu mai merge să-i creştem cum am apucat din bătrîni. Dacă facem treaba după cum scrie la carte obţinem rezultate la care nici nu visam în trecut.

Am văzut de altfel „pe viu" că această comparaţie nu e lipsită de temei. În hala pentru creşterea industrială a păsărilor pe care am vizitat-o apoi, l-am întîlnit pe Mihai Teacă, unul dintre cei mai buni îngrijitori de aici. Destoinic băiat. Şi voinic, bine făcut. L-o fi crescut maică-sa „cum scrie la carte"...

Aici, în sectorul crescătorie, se terminaseră „domeniile" tovarăşului Ion Vlad şi începuseră cele ale inginerului zootehnist Oscar Krestel. Cu mîndrie abia stăpînită, inginerul ne arată hala cea nouă, construită anul trecut, cu o capacitate de 5000 găini pe serie.

— Asemenea hale pentru creşterea extensivă industrială sînt cele mai potrivite pentru a fi construite în gospodăriile colective, ne spune el. De altfel, cea construită la noi e un fel de „model" în acest scop. O hală de asemenea dimensiuni, în care păsările se cresc după metode ştiinţifice, asigură aviculturii rentabilitatea necesară. Numeroşi crescători de păsări din gospodăriile colective ale regiunii ne vizitează adesea. Au avut loc şi cîteva schimburi de experienţă organizate, care au dat, se pare, rezultate bune. De asemenea, unele îngrijitoare de păsări din regiune s-au specializat, în două serii consecutive, la noi.

Aflăm apoi cîteva din aspectele cele mai interesante din metodele de muncă ale crescătorilor de păsări. Am vorbit la început de o fabrică de pui. Hala pe care am vizitat-o e o fabrică de alt tip: de ouă. Aici se cresc găini din rasa Leghorn, ouătoare de frunte; dovadă producţia medie de 178 ouă de cap de găină. Faptul că au fost despărţite de exemplarele masculine ale speciei nu pare să le deranjeze prea mult, iar pentru crescători reprezintă o importantă sursă de economii de furaje.

— Pentru găini însă noi nu facem economii la hrană, ne mai spune tov. Krestel. Cu cît hrana e mai abundentă, cu atît preţul de cost al unui ou e mai redus. De aceea noi asigurăm găinilor o furajare bogată din care nu lipsesc concentratele, zerul de lapte, morcovul siloz. Adăpători automate asigură păsărilor posibilităţi permanente de a-şi astîmpăra setea.

După cum se vede, aceste gureşe producătoare de ouă trăiesc la Stupini ca în sînul lui Abraham. Păcat (pentru ele) că această existenţă e cam scurtă căci după un an de huzureală bietele găini se transformă într-o delicioasă... friptură la tavă. De unde se vede că totuşi nu e cine ştie ce scofală să te naşti găină...

Paul MARIAN

LA CEA MAI MARE ÎNĂLŢIME

Voi descrie în cele ce urmează o construcţie care a fost ridicată în cel mai înalt punct al ţării, voi prezenta cititorilor „Magazinului" cîteva aspecte despre munca ce se desfăşoară acolo. Această cea mai înaltă aşezare din ţara noastră se află pe Vîrful Omul, din masivul Munţilor Bucegi, şi anume la o altitudine de 2.507 m iar locatarii ei sînt cei cîţiva oameni care formează colectivul de muncă al staţiei meteorologice.

Dar dacă în trecut staţia meteorologică de pe Vîrful Omul era instalată în mansarda cabanei turistice, azi staţia dispune de o clădire proprie, spaţioasă şi cu maximum de confort, iar din punct de vedere al cercetărilor ştiinţifice este amenajată la nivelul tehnicii meteorologice actuale.

Prin grija statului nostru popular, pînă şi sus, în mijlocul norilor, s-a făcut o construcţie modernă, asigurîndu-se celor ce muncesc aici o viaţă nelipsită de nimic.

Clădirea este impunătoare, din piatră şi ciment, solidă, putînd rezista vînturilor năpraznice, gheţurilor şi ceţurilor. În interior, domneşte o căldură plăcută, în care confortul este demn de admiraţie — căci, să nu uităm, ne aflăm departe de orice localitate, la mare înălţime. Constructorii au prevăzut dormitoare, sufragerie, baie şi o uzină electrică care furnizează curentul necesar iluminării şi aparatelor. În imensitatea munţilor, în singurătate, pe un timp dezlănţuit, aici te afli la adăpost, în siguranţă, — nu-ţi lipseşte nimic.

„Cei cinci" de pe Omul

În cele ce urmează, voi încerca să vă prezint pe cei cinci salariaţi de la staţia meteo Vîrful Omul, precum şi unele aspecte din munca şi felul lor de trai. Cei cinci sînt: şeful staţiei, tov. Pădureanu Constantin, care a stat pe Vîrful Omul nu mai puţin de 14 ani, meteorologii Orăşanu Constantin, Trandafir Nicolae, Neagu Radu şi mecanicul Gheauş Gheorghe.

În această iarnă, de altfel destul de aspră, am fost detaşat şi eu la staţia metro Vîrful Omul pe timp de o lună, deci tocmai în perioada cea mai grea a anului, astfel că impresiile culese sînt suficiente pentru a descrie viaţa meterologilor de aici.

Oră de oră, zi şi noapte, conform programului de lucru, meteorologul de serviciu trebuie să iasă afară, să înregistreze diferite elemente meteo, să culeagă datele pe care le furnizează aparatele instalate pe platformă. Restul timpului el urmăreşte îndeaproape toate fenomenele meteorologice ce se produc. Ori pentru a ieşi afară, meteorologul trebuie să se lupte cu nămeţi, cu vîntul, cu viforul.

Imediat ce deschizi uşa, te afli în faţa unui munte de zăpadă, care acoperă uşa pe trei sferturi şi pe care trebuie să-l escaladezi. Pentru aceasta, te urci binişor pe un scaun înalt, apoi, pe brînci, reuşeşti să te strecori afară. Aici te ia în primire vijelia, zăpada pătrunde în cizme, în buzunarele scurtei de blană, pe sub guler, iar gerul se înfige în obraz ca nii de ace. De la clădire pînă la aparate nu sînt decît 30-40 m. Meteorologul care execută serviciul trebuie să cunoască perfect orientarea aparatelor faţă de clădire şi astfel, prin bezna aceasta „albă de vifor", să nu nimerească pe cornişa de zăpadă care se întinde înşelătoare deasupra prăpastiei. Au fost vînturi cărora nu le rezistă decît stîncile. Dar meteorologul este obligat să le măsoare viteza, pentru care trebuie să le stea împotrivă cu anemometrul în mînă. Aceasta se execută de orice meteorolog de la Vîrful Omul, căci asta îi este misiunea, chiar dacă deseori este culcat de vînt în zăpadă. Cu curaj, cu sînge rece, ziua şi noaptea, meterologii din acest creştet de munte îşi îndeplinesc cu conştiinciozitate îndatoririle.

Un vînt de 160—180 km/oră, care a suflat în ziua de 4-5 februarie a.c. purtînd zăpada ca pe un şuvoi de apă de nu-ţi mai vedeai vîrful cismelor, în acelaşi timp şi o ceaţă groasă, făceau la prima vedere, imposibilă orice ieşire în afara clădirii. Dar ora de observaţie este obligatorie, în orice condiţii, aşa că am ieşit totuşi, înaintînd pas cu pas, fără a vedea unde pun piciorul, atent şi încordat la maximum, pentru a nu fi trîntit sau tîrît de vînt în prăpastia ce se afla doar la circa 30 m. Călcam prin nămeţi de 3-4 m, sau pe porţiuni de stîncă goală, în direcţia aparatelor. După citirea aparatelor, pe acelaşi traseu, înapoi la clădire, unde pentru orientare un coleg semnaliza în uşă, cu lanterna. Aceste plimbări din oră în oră, care pe timp liniştit sînt uşoare, în situaţia descrisă mai sus te obosesc enorm, căci vîntul îţi taie respiraţia, te supune unor eforturi maxime. Din cauza presiunii atmosferice scăzute, organismul este supus repede oboselii. Un astfel de vînt suflă aici zile în şir şi de abia după ce se mai domoleşte, meteorologii, umăr la umăr, străpung cu lopeţile un tunel în zăpadă ca să poată circula mai cu uşurinţă şi curăţă ferestrele astupate de chiciură.

Din cauza vîntului şi a ceţii se depune o chiciură groasă şi compactă, care blochează sau deteriorează aparatele. În astfel de cazuri, înfruntînd vîntul şi gerul, meteorologii purced imediat la repararea lor sau la montarea aparatelor de rezervă. De remarcat că aici chiciura atinge dimensiuni care merg chiar pînă la 1 m. Desigur că obiectele expuse suportă cu greu această masă enormă de gheaţă, cu deosebire atunci cînd prin mărirea suprafeţei trebuie să reziste suprasolicitărilor cauzate de vînturile puternice. De aceea, aici orice obiect expus vînturilor şi ceţii este mai solid construit şi mai bine fixat şi ancorat.

Răsplată binemeritată

După zile şi săptămîni, vremea se schimbă brusc şi, ca o răsplată binemeritată, meteorologii se pot bucura de vremea frumoasă, liniştită, dar care din păcate nu ţine prea mult. După încordarea la care au fost supuşi, vin cîteva ceasuri sau cîteva zile de destindere. Iar priveliştile care se ivesc ca prin farmec la destrămarea ceţurilor, te copleşesc. Nu cred că ar putea fi ceva mai frumos, mai feeric, ca panorama ce se desfăşoară în faţa ochilor meteorologilor de pe Vîrful Omul, în zilele senine ce urmează celor de viforniţă. Măreţia munţilor, claritatea depărtărilor, albul imaculat, îmbrăcămintea fantastică de chiciură şi zăpadă, soarele orbitor, totul pare de domeniul fantasticului, orice colţ apare feeric decorat, încît nu pot fi găsite cuvinte pentru a fi descrise

În astfel de zile meteorologii de pe Vîrful Omul gospodăresc pe afară, fac plimbări prin împrejurimi, iar unii din ei, celor cărora le vine rîndul, coboară la familiile lor în localităţile de pe Valea Prahovei.

Gospodăria acestei staţii meteorologice este făcută de meteorologi. Ei îşi pregătesc mîncarea la aragaz, îşi spală rufele la maşina de spălat rufe, fac curăţenia interiorului clădirii. Apa necesară gătitului şi spălatului este obţinută prin topirea chiciurei.

Pentru munca ce se duce aici în condiţii speciale, meteorologii primesc alimente care le asigură 5.200 calorii pe zi, 1,1/2 litri apă minerală, echipament special, precum şi o îndemnizaţie de mare altitudine. Pentru a face viaţa mai plăcută, meteorologilor li s-a pus la dispoziţie o bibliotecă, un aparat de radio, iar în ultimul timp staţia a fost dotată şi cu un televizor.

Este demn de remarcat că fiecare meteorolog de pe Vîrful Omul are o plăcută senzaţie de mîndrie amestecată cu mulţumire, că el este acela care înfruntă cu curaj cele mai cumplite dezlănţuiri ale naturii ce se produc în ţara noastră, că se află într-un loc unde condiţiile de trai şi muncă sînt oarecum asemănătoare cu cele ale diverselor expediţii ştiinţifice din Antarctica, Himalaia, etc. Mîndru este atunci cînd, de aici, cuprinde cu privirea depărtările, aproape peste întreaga ţară şi se simte cu adevărat omul de azi, stăpînul naturii. Mîndru este el de tehnica modernă care a pătruns pînă aici, în mijlocul norilor şi mulţumit este că contribuie şi el, prin munca sa, la progresul cuceririlor ştiinţei.

Nicolae MOLLA
observator meteorolog — Cimpulung Muscel

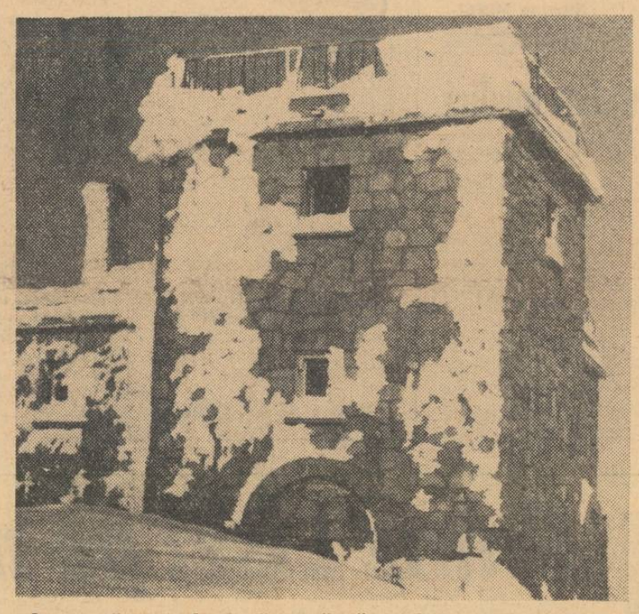

In această cetate de piatră, adevărată stavilă în calea cumplitelor vînturi ale înălţimilor, îşi desfăşoară activitatea — în excelente condiţii de confort — lucrătorii Observatorului meteorologic de pe Vîrful Omul.

Dansul viorilor

(Urmare din pag. 1)

cuitorii acestui oraş folosesc în ultima vreme un vocabular de specialitate puţin obişnuit. Terminologia marinărească a sporturilor nautice e însuşită de oameni de diferite vîrste. Copiii tăietorilor de lemne şi ai meşterilor tîmplari vorbesc la şcoală despre caiace, canoie, yole olimpice, şalupe, schifuri, ca nişte adevăraţi amatori de sporturi nautice. Secretul? Ei văd aceste ambarcaţiuni la construcţia cărora participă deocamdată părinţii lor, cu mult înainte ca ele să fie lansate la apă, să spintece cu prova valurile. Mulţi dintre ei visează să devină constructori navali. Şi maistrul Vasile Varga, în etate de aproape 54 de ani, a visat în copilărie să devină constructor de bărci. „Prin anul 1932 — îşi deapănă el amintirile — cînd lucram la Reghin într-un atelier particular, aflat pe locul fabricii de astăzi, am făcut cîteva planuri de machete îndrăzneţe. Mă gîndeam că sportul pe apă are viitor în ţara noastră. Dar patronul atelierului mi-a rîs în nas şi mi-a zis: bărcile nu aduc venituri — şi planurile mele au rămas doar pe hîrtie".

Abia după actul istoric al naţionalizării, Vasile Varga şi-a văzut visul împlinit. De la primul tip de bărci „GIG" de 2 plus 1 sau barca de agrement „Universal 5" construită în anul 1948, constructorii de ambarcaţiuni de la Combinatul pentru industrializarea lemnului condus de meşterul Vasile Varga, au produs pînă acum circa 70 de tipuri de bărci. De la caiac, canoie, bărci de canotaj academic sau cu vele şi pînă la şalupe cu motor. Dar în familia lui Vasile Varga mai sînt şi alţi constructori vestiţi de ambarcaţiuni. Tot Reghinul vorbeşte despre Ladislau, fiul mai mare, care a învăţat de la tatăl său construcţia caiacelor. A devenit încercătorul de ambarcaţiuni din întreprindere iar nu de mult campion republican în echipajul de 8 + 1.

În ultimul timp constructorii spun că fiul îl corectează chiar şi pe tatăl său la construirea ambarcaţiunilor. Nu de mult a încercat schifuL După ce a controlat dispunerea furcheţilor, el a constatat că nu sînt bine puşi la punct. L-a sfătuit chiar pe bătrîn să rotunjească mai mult furchetul, să-i facă o înclinaţie mai mare pentru ca rama să nu scape în apă pe timpul atacului şi degajării ei.

Deşi bătrînul constructor e un om modest şi vorbeşte doar despre meritele colectivului său de muncă, oamenii de la Reghin şi iubitorii sporturilor nautice îl consideră ca pe unul din cei mai buni creatori de ambarcaţiuni din ţară.

Şi au de ce. Pe adresa lui sosesc zeci de scrisori de mulţumire. Răsfoim noianul de plicuri sosite în ultimul timp. Alături de scrisoarea dublului campion olimpic Leon Rotman, care a cîştigat medalia olimpică cu canoia simplă construită la Reghin, expediată din Australia în anul 1956, citesc rînduri emoţionante trimise din Elveţia în noiembrie anul trecut, de către componenţii lotului nostru republican. Aceştia îi mulţumesc bătrînului nostru constructor pentru remorca construită la Reghin, care foloseşte pentru deplasarea unei garnituri de 8 schifuri. Tot în anul trecut, cu schifuL de 4 plus 1 rame construit de acelaşi meşter, lotul nostru feminin a cîştigat la Berlin campionatul european.

De la Olimpiada care a avut loc în Australia acum şapte ani, ambarcaţiunile româneşti se perfecţionează continuu. Noile tipuri de caiace şi canoe, ale căror linii şi soluţii, cum ar fi „spargevalul monobloc" din furnir presat, s-au îmbunătăţit simţitor făcînd din ele ambarcaţiuni celebre, sînt cunoscute în toată lumea. Chiar în ziua vizitei la secţia de construcţii de ambarcaţiuni, a sosit o nouă comandă din străinătate. La plecarea din atelier aflu încă o noutate. Inginerul Costian Porumboiu a terminat de curînd proiectul unei noi ambarcaţiuni sportive. Este vorba de barca de agrement din ţesătură de fibră de sticlă şi răşină sintetică. E transparentă şi uşoară, rezistentă la agenţii fizici. În plus, nu trebuie protejată şi vopsită.

★

Ne despărţim cu greu de vestiţii modelatori ai lemnului din oraşelul de la poalele Gurghiului. Dansul viorilor, xilofonul românesc şi ambarcaţiunile celebre ale constructorilor ne mai stăruie în minte.

Viorel LUPU

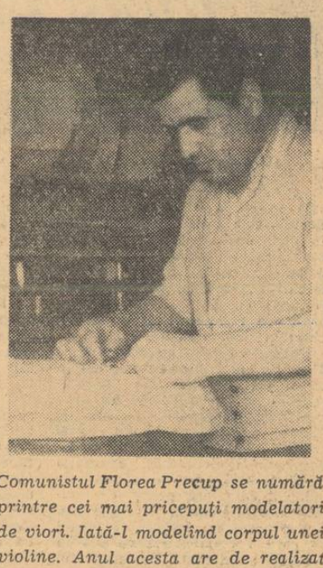

Comunistul Florea Precup se numără printre cei mai pricepuţi modelatori de viori. Iată-l modelînd corpul unei violine. Anul acesta are de realizat un plan îndrăzneţ: să se înscrie la Facultatea de industrializare a lemnului.

Din aceşti buşteni de molid tăiaţi în parchetele forestiere din valea Gurghiului, iscusiţii meşteri vor scoate în curînd o nouă serie de instrumente muzicale. În clişeu: Muncitorii de la depozitul de buşteni fac sortarea dimensională şi calitativă a lemnului de rezonanţă.

Ambarcaţiuni la poalele muntelui

Cu toate că Dunărea şi Marea Neagră sînt situate departe de Reghin, lo-

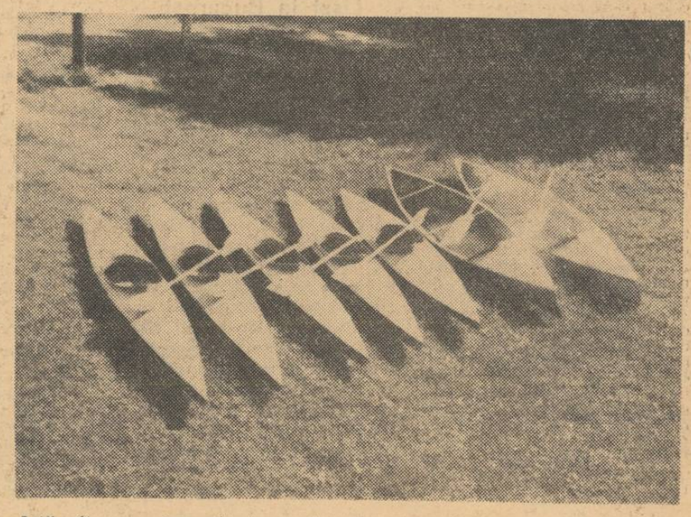

Iată cîteva ambarcaţiuni sportive devenite celebre, rod al muncii constructorilor din secţia maistrului Vasile Varga.

PE TEME COTIDIENE (10)

CHESTIONAR

Cu obișnuitul său cinism, Oscar Wilde susține că femeile se căsătoresc din curiozitate, iar bărbații în speranța că se vor odihni. După care adaugă: și unele și ceilalți sînt dezamăgiți.

Cînd mi-am permis să viu în redacție cu acest citat din literatura clasică engleză, colegii mei au zîmbit în tăcere și aprobativ. Reacția colegelor a fost mai puțin favorabilă și mult mai puțin tăcută. Într-o impresionantă unanimitate ele au făcut pe seama lui Wilde și a mea tot felul de comentarii dezagreabile, dintre care cel mai inocent a fost că lui îi lipsește simțul umorului și că mie îmi lipsește bunul simț.

Trebuie să știți că, în redacția noastră, femeile constituie față de noi un sex nu numai opus, ci și contradictoriu. Vîrful lor de atac — ca să mă exprim în termeni fotbalistici — este Ileana. Ea împarte bărbații în două categorii: soțul ei și ceilalți. Primul pare să fi colectat într-însul atîtea calități, încît nouă, celorlalți, nu ne-a mai rămas altceva de făcut decît să ne distribuim, în mod mai mult sau mai puțin echitabil, defectele.

La o oră după discuția sus menționată, Ileana s-a prezentat în fața mea cu o foaie de hîrtie bătută la mașină și mi-a spus:

— Te rog să citești acest chestionar și să răspunzi cu sinceritate, prin DA sau NU, la fiecare întrebare. Asta îți va permite să-ți faci o idee despre ceea ce valorezi ca soț.

Iată chestionarul Ilenei:

1. Într-o duminică în care nu ieșiți în oraș și nu primiți musafiri, acceptă ideea că merită să te bărbierești numai de dragul ei?

2. Cînd relatezi prietenilor împrejurările în care te-ai căsătorit, mărturisești — oricît de puțin haz ți s-ar părea că are asta — că nu ea „a pus mîna pe tine", ci că tu ești cel care ai insistat pentru a o lua de soție?

3. Negăsind un lucru la locul lui, îți trece prin minte că s-ar putea ca nu numai ea, ci și tu să fii de vină?

4. Cînd te afli împreună cu alți trei bărbați care își bîrfesc cu entuziasm soțiile, ai curajul să înfrunți zîmbetul lor ironic și să afirmi despre ea că e ireproșabilă?

5. Te abții să povestești pentru a 35-a oară o anecdotă atunci cînd printre ascultători este și ea, care a mai auzit-o de 34 de ori pînă acum?

6. În loc să oftezi invidios cînd un celibatar se laudă cu ultimele sale cuceriri, îți spui în gînd că nici o femeie, absolut nici una nu se compară cu ea?

7. Atunci cînd luați masa împreună, admiți că s-ar putea ca o conversație cu ea să fie mai interesantă chiar decît lectura reportajului despre ultimul meci dintre „Steaua" și „Petrolul"?

8. Cînd ți se întîmplă să ai un guturai, recunoști că nu e absolut obligatoriu ca ea să abandoneze orice altă preocupare și să ți se consacre ție, ca și cum ai fi un invalid 100 la sută?

9. Ții seama, atunci cînd abordezi acest subiect, că o coincidență inevitabilă face ca persoana care e soacra ta să fie totodată și mama ei?

10. Ești de acord că 14 lei metrul de stambă pentru o rochie a ei nu reprezintă o cheltuială mult mai nesăbuită decît 250 lei metrul de stofă pentru un costum al tău?

— Dacă numărul da-urilor e sub 4, mi-a spus în continuare Ileana, nevastă-ta ar face carieră ca mucenică. Dacă e între 5—7, ești un soț ca toți ceilalți — greu suportabil. La 8 începi să te respect, la 9 să te admir...

— Și dacă răspund da la toate întrebările?

— Ești cel mai mincinos bărbat pe care l-am cunoscut vreodată.

Nicolae MINEI

„Asistent" cibernetic pentru medici

Este vorba de mașina electronică „Minsk 1", care va deveni în curînd un bun asistent pentru neuropatologi și pentru neurochirurgi.

La Institutul de medicină experimentală al Academiei de Științe a U.R.S.S. s-a alcătuit pentru această mașină un program de diagnosticare a bolilor sistemului nervos central. Mașina are sarcina de a determina importanța fiecărui simptom și de a stabili rolul său precis în boala respectivă.

„Minsk-1" va funcționa după principiul cercetării precedentului clinic. „Memoria" sa va primi arhivele cazurilor clinice tratate în mod corespunzător și drept răspuns la întrebarea pusă, va găsi pe cîmp precedentul cel mai asemănător cu cazul cercetat. Diagnosticul determinat astfel, cu ajutorul operațiilor matematice, garantează rezultate în mod absolut obiective.

CU BICICLETA

— Vasilică, pedalezi prea repede!...

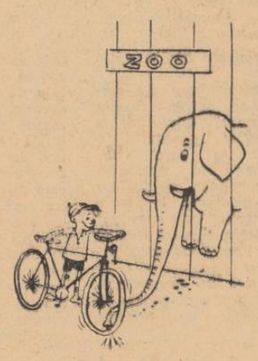

Fără cuvinte...

Fără cuvinte...

Fără cuvinte...

Desene de Gh. CHIRIAC

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN"

Faustino și-a rezemat bicicleta lîngă gard și a alergat prin tăpșan spre casă, strîngînd găinile care-și căutau grăunțele în iarba acoperită cu brumă.

— Mamă, mamă! — strigă el, dar nu primi nici un răspuns.

În bucătărie, deși fusese foc în sobă, se făcuse frig ca afară, căci ușa rămăsese deschisă. Faustino ocoli casa și o văzu pe maică-sa fărîmînd niște bețe și niște crengi, pe care tot ea le strînsese la stăvilar.

— Mi-am găsit de lucru, mamă — spuse Faustino.

Mama îmbătrînise de-a binelea. Doi fii îi fuseseră uciși în război, al treilea, partizan, fusese executat de nemți; bărbatul îi pierise în timpul bombardamentelor, pe vremea cînd se apropiau aliații, pe care îi așteptaseră atîta. Din pricina lacrimilor vărsate, avea întotdeauna ochii roșii, pleoapele îi erau umflate de plîns. Aproape niciodată nu înțelegea de prima dată ce i se spunea. Adresîndu-i-te, trebuia să-i repeți cel puțin de două ori unul și același lucru.

Acum însă, în sfîrșit, totul se va schimba. Șomerul Faustino, cel care, acum doi ani, fusese dat afară din fabrică nu se știe prea bine pentru ce, — s-ar putea și pentru faptul că era fratele partizanului mort sau pentru că era comunist, — a găsit în sfîrșit de lucru la o altă fabrică. Ce-i drept, noua fabrică e mai departe de casă decît aceea la care a lucrat înainte. Acum însă, va trebui să meargă în fiecare zi zece kilometri la dus și zece înapoi. Orice ar fi, el a devenit din nou om, muncitor. Sîmbătă va putea să spună: „Iată banii, mamă". Iar peste cîtva timp, după ce-și vor achita datoriile, cînd nu vor mai depinde de nimeni, se va gîndi și la căsătorie, doar a împlinit treizeci de ani. Îi plăcea mult Cecilia, fata băcanului din colț; frumoasă fată, harnică. Va fi o bună ajutoare la gospodărie. Toate acestea Faustino i le spunea maică-si și ea, de data aceasta, înțelegea totul, dintr-odată. Înțelesese în primul rînd că Faustino nu mai e șomer și că, dacă totul va merge bine, de acum înainte sărăcia va pleca și ea din casa lor. Tăiară împreună lemnele și Faustino le duse în bucătărie. Focul din sobă se stinsese, însă acum, chiar cu ușa deschisă, în odaie tot era destul de cald. Faustino vorbea despre fabrică, care, zicea el, e așezată totuși aproape de oraș; despre postul bun pe care-l va primi — s-ar putea să fie chiar maistrul atelierului

— Principalul, îi spuse el mamei sale, este să muncești mînă în mînă cu tovarășii tăi și să-ți aperi drepturile fără înfumurare.

În dimineața următoare, pînă se bărbieri cu multă migală, de parcă s-ar fi gătit pentru serată, mama îi călcă vestonul decolorat, vechi, spălat și cîrpit cu petice pestrițe din același material, dar care încă nu-și pierduse prima culoare. Faustino se bărbierise la lumînare, iar cînd începuse să se lumineze, era deja gata. Îi era tare teamă să nu întîrzie, de aceea nici nu putu să mănînce liniștit bucăt'ca de pîine.

— La fabrică este și o cantină, nu-mi trebuie nimic, îi spuse el mamei sale și se aruncă pe bicicletă.

Trecu pe stradă fără să întîlnească ființe de om. Cătunul încă mai dormea, numai băcănia se deschisese. Faustino opri și vru să vadă dacă nu s-a sculat cumva Cecilia. În băcănie însă nu era decît tatăl ei, care aranja niște saci și niște cutii. Strecurîndu-se prin ușa întredeschisă, Faustino își suflă în mîini și tropăind să se încălzească puțin, spuse vesel:

— Bună ziua, Brunone. E un ger afară de să-l ia naiba! Dă-mi un păhărel cu vin. Ți-l plătesc sîmbătă.

Băcanul îl privi cu mirare. Faustino nu venea niciodată să bea un păhărel.

— Mi-am găsit de lucru, — adăugă el. De doi ani de cînd alerg și, acum, în sfîrșit am intrat la fabrica S. B.

— Paharul o să ți-l umplu, — spuse Brunone, dar locul tău de muncă nu-mi place!

Îi turnă vin lui Faustino și umplu și el un pahar. Bău și, după aceea repetă, ștergîndu-și mustățile:

— Locul pe care ți l-ai găsit nu-i tocmai bun. S. B. e un loc periculos, iar stăpînii sînt niște ticăloși.

— Mie mi se pare totuși un loc potrivit, răspunse Faustino, golind paharul pînă la fund. Am să primesc o mie de lire pe zi, poate și mai mult. Și, apoi, eu sînt specialist, sînt bun pentru orice loc. Pot deveni chiar conducător șef, dacă, bineînțeles, voi izbuti.

La despărțire trînti ușa, se urcă pe bicicletă și-i strigă lui Brunone:

— La revedere, salutări Ceciliei!

Făcu un zig-zag pe stradă, căci roata din față îi alunecase pe gheață, apoi restabilindu-și echilibrul, alergă spre fabrică, apăsînd din toate puterile pe pedale. Tot drumul se mustra pe sine că e tîrziu, va întîrzia și gonea din toate puterile.

În sat nu auzise nimeni explozia, cu toate că, multă vreme după aceea, în ziare se scria că ea a fost receptată pe o rază de cincisprezece kilometri. Faptul se explica prin aceea că oamenii se aflau la treburile lor și, obișnuiți din vreme în vreme să tot audă explodînd în jurul satului minele rămase pe cîmp din vremea războiului, n-au dat nici o atenție bubuiturii. Mai tîrziu însă a apărut în piață un om, fără palton și fără haină. Cămașa îi era ruptă și avea fața murdărită de funingine. De-abia se ținea pe bicicletă și apropiindu-se de băcănie nu descălecă, ci căzu de pe ea ca un vălătuc, apoi, împleticindu-se, urcă treptele și se prăbuși aproape fără cunoștință la prima masă întîlnită în cale.

Se auziră strigăte alarmate, se adunară vecinii și peste o clipă, în prăvălie și în bodegă, anexa ei, nu mai rămăsese loc nici să strecori un ac.

— Ce este? Ce s-a întîmplat?

Brunone, cu un pahar de coniac în mînă, își făcu loc prin mulțimea celor care împresuraseră omul cu cămașa ruptă și strigă:

— Liniște, vă rog! Și, dați-vă puțin la o parte; omul nici nu poate să răsufle din pricina voastră!

Într-adevăr, omul respira cu greutate și cu întreruperi, horcăind; buzele i se uscaseră.

— Așta-i Alfonso Malvista, spuse o femeie). Lucrează la S. B.

Pe urmă mai veni în fugă un bătrîn, strigînd cît îl ținea gura:

— Nenorocire, oameni buni! Nenorocire! Eram pe cîmp și, deodată, am auzit o detunătură.

Brunone turnă în gura lui Alfonso picături de coniac și strigă după Cecilia să-i aducă apă rece. Alfonso își scuturâ tot corpul, înghiți apa, apoi își sălta capul greu ca o banită.

Cineva îi pusese pe frunte o compresă rece, dar el o aruncă și acoperindu-și fața cu mîinile, spuse, plîngînd de durere și de furie:

— Dacă ați fi văzut!... Numai dacă ați fi văzut!... Noi eram la antrepozite. Cineva glumea. Apoi totul a zburat în aer!... Fum și miros de ars... Nu pot să înțeleg cum de-am scăpat teafăr. Doar eram alături de ei!... Nimeni n-a scăpat cu viață... Am văzut cu ochii mei...

Pe urmă tăcu. Oamenii din jur așteptau cu respirația întretăiată.

— Șase trupuri... i-au acoperit cu cearșafuri, să nu se vadă...

Și iar tăcu, de parcă i-ar fi fost groază că vorbea singur. Îl apucă pe Brunone de mînă și bîiguind ceva, nu mai putu să-și potolească lacrimile, care-i lăsau șiruri albe, luminoase, pe fața pîrlită și înnegrită de scrum.

— Din satul nostru patru... Bidjo, Riziero, Elizeo... Anunțați familiile să meargă acolo...

În prăvălie și în mulțimea care se înghesuise pe stradă, se auzeau glasuri alarmate, nerăbdătoare:

— Ce spune? Mai tare! Spune mai tare!

Dar Brunone strigă:

— Aveți răbdare... Și, întorcîndu-se către fiică-sa, care stătea în urma lui cu un ulcior în mînă, adăugă:

— Și tu, taci din gură! Cecilia, de altfel, nu era în stare să vorbească și... nici să plîngă. Glasul tătălui ei o trezi din încremenire.

— Dar Faustino? întrebă ea. — Acolo a fost și Faustino! Faustino, fiul bătrînei Assunta. Azi a plecat pentru prima dată la muncă...

Alfonso, luînd paharul cu coniac din mîna băcanului, îl sorbi dintr-o înghițitură.

— Assunta? Assunta, nu? Ea nu trebuie să meargă. Din Faustino al ei n-a mai rămas nimic. Nimic.

În românește de I. BABIN

EXPLOZIA

O povestire de Renata Vigano (Italia)

Pe urmă mai veni în fugă un bătrîn, strigînd cît îl ținea gura:

— Nenorocire, oameni buni! Nenorocire! Eram pe cîmp și, deodată, am auzit o detunătură.

Brunone turnă în gura lui Alfonso picături de coniac și strigă după Cecilia să-i aducă apă rece. Alfonso își scuturâ tot corpul, înghiți apa, apoi își sălta capul greu ca o banită.

Cineva îi pusese pe frunte o compresă rece, dar el o aruncă și acoperindu-și fața cu mîinile, spuse, plîngînd de durere și de furie:

— Dacă ați fi văzut!... Numai dacă ați fi văzut!... Noi eram la antrepozite. Cineva glumea. Apoi totul a zburat în aer!... Fum și miros de ars... Nu pot să înțeleg cum de-am scăpat teafăr. Doar eram alături de ei!... Nimeni n-a scăpat cu viață... Am văzut cu ochii mei...

Pe urmă tăcu. Oamenii din jur așteptau cu respirația întretăiată.

— Șase trupuri... i-au acoperit cu cearșafuri, să nu se vadă...

Și iar tăcu, de parcă i-ar fi fost groază că vorbea singur. Îl apucă pe Brunone de mînă și bîiguind ceva, nu mai putu să-și potolească lacrimile, care-i lăsau șiruri albe, luminoase, pe fața pîrlită și înnegrită de scrum.

— Din satul nostru patru... Bidjo, Riziero, Elizeo... Anunțați familiile să meargă acolo...

În prăvălie și în mulțimea care se înghesuise pe stradă, se auzeau glasuri alarmate, nerăbdătoare:

— Ce spune? Mai tare! Spune mai tare!

Dar Brunone strigă:

— Aveți răbdare... Și, întorcîndu-se către fiică-sa, care stătea în urma lui cu un ulcior în mînă, adăugă:

— Și tu, taci din gură! Cecilia, de altfel, nu era în stare să vorbească și... nici să plîngă. Glasul tătălui ei o trezi din încremenire.

— Dar Faustino? întrebă ea. — Acolo a fost și Faustino! Faustino, fiul bătrînei Assunta. Azi a plecat pentru prima dată la muncă...

Alfonso, luînd paharul cu coniac din mîna băcanului, îl sorbi dintr-o înghițitură.

— Assunta? Assunta, nu? Ea nu trebuie să meargă. Din Faustino al ei n-a mai rămas nimic. Nimic.

În românește de I. BABIN

Săptămîna la televiziune

În programul de SÎMBĂTĂ 30 MARTIE a intervenit o modificare. Programul se va desfășura în felul următor; 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Jocuri pionierești. **19.45 „SCRISOAREA TATIANEI".** Scenetă de **VLADIMIR DIHOVICINII.** Distribuția: Nikolaj Nikolaevici **(Ion Punea)**; Tatiana Dimitrievna **(Silvia Popovici)**; Tatiana Lvovna **(Rodica Tapalagă)**; Tatiana Nikiforovna **(Elena Ioachim)**; Tatiana Mihailovna **(Lucia Mara)**; Evgheni Zaharovici **(Ștefan Tapalagă)**; Evgheni Vladimirovici **(Lazăr Vrabie).** Regia: **Sorin Grigorescu. 20.20 „IMPRESII DIN AMERICA LATINĂ"** cu **Nestor Ignat, Mircea Rădulescu** și **George Ionescu. 21.00** Filmul documentar: **„CAMPIONATUL DE PATINAJ VITEZĂ". 21.15** Actualitatea cinematografică. **21.35 MELODII DE DRAGOSTE.** Își dau concursul: **Zenaida Pally,** artistă a poporului, **Angela Moldovan, Valentin Teodorian,** artiști emeriți, **Vasile Micu** și **Nicușor Predescu.** În încheiere: **Buletin de știri.**

31 MARTIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar ● UN BĂIEȚEL, O PAIAȚĂ ȘI O MAIMUȚĂ"** — scenetă de păpuși de **Alecu Popovici,** în interpretarea Teatrului de păpuși „Țăndărică" ● **Telejurnalul pionierilor** ● **TENIS DE MASĂ** — transmisiune de la centrul de antrenament de la Stadionul Republicii ● **„Căpitanul Val-Virtej și cele 7 + 1 minuni ale lumii"** (reluare). **10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: ● **Telejurnalul satelor.** ● **Sfatul agronomului:** „Îngrijirea semănăturilor de toamnă", de prof. Eremia Staicu, membru corespondent al Academiei R.P.R. ● **De vorbă cu fruntașii în creșterea animalelor.** ● **Dicționar tehnic:** Culturi intercalate. ● **Pentru mecanizatori:** Demonstrație de reglare a semănătorii de porumb, de Stelian Trandafir, șef de laborator la I.C.M.E.A. ● **De la un meridian la altul.** ● **Muzică populară românească.** Cîntă **orchestra „Mugurelul"** a Casei de cultură a studenților din București. Dirijor: **Cicerone Limberea. 18.30 „OPERETA SAU ESTRADA?"** Emisiune muzical-distractivă. Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. În distribuție: **Virginica Romanovski, Silly Popescu, Ion Dacian, H. Nicolaide** și compozitorul **Elly Roman,** artiști emeriți, **Constanța Cimpeanu, Roxana Matei, Adela Mărculescu, Aida Moga, Cleopatra Melidoneanu, Valy Niculescu-Bugarin, Maria Pietraru, Lucia Roic, Ruxandra Ștefănescu, Ion Bogza, Tony Buiacici, Horia Căciulescu, Norocel Dimitriu, George Hazgan,** compozitorul **George Grigoriu, Luigi Ionescu, Bimbo Mărculescu, Anton Negoițescu, Mircea Nemeș, George Oprina, Gică Petrescu, Nae Roman, Nicolae Țăranu,** Dansează: **Cristina Dan** și **Victor Vlase.** Conducerea muzicală: **Viorel Doboș** și **Sile Dinicu.** Coregrafia: **Adriana Dumitrescu.** În jurul orei **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Partea a doua a emisiunii „Opereta sau Estrada!" **20.45** Filmul artistic: **„CAVALERII TEUTONI"** — o producție a studiourilor din R.P. Polonă (seria I). În încheiere: **Buletin de știri.**

1 APRILIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Știință și tehnică pentru elevi: **„Începuturile mecanicii moderne".** Transmisiune de la Muzeul tehnic București (III). **19.50** Filmul artistic: **CAVALERII TEUTONI"** (seria a II-a). **21.20 „FILE DIN OPERE"** cu **Teodora Lucaciu, Elena Cernei, Octav Enigărescu,** artiști emeriți, **Ion Piso. 22.00 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri.**

2 APRILIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE „CONSTRUCȚII MODERNE DE UTILAJ PETROLIER" (I) de inginer **Ion Chivăran,** director tehnic la Uzinele de utilaj petrolier Tîrgoviște. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Pentru copii: **„RAȚUȘCA CEA URÎTĂ"** — povestire de **H. Ch. Andersen.** Desenează: **Iurie Darie. 19.35** Transmisiune de la Teatrul de Stat de Operetă: **„Întîlnire cu dragostea"** de **NICOLAE KIRCULESCU,** artist emerit. Libretul: **Bogdan Căuș, Mihai Maximilian, Nicu Kanner, Florica Kirculescu** în colaborare cu **Nicușor Constantinescu.** Distribuția: Dan **(Nicolae Țăranu);** Marghit **(Cleopatra Melidoneanu);** prietenul **(George Hazgan);** Ioana **(Constanța Cimpeanu);** Ady **(Toni Buiacici);** Esmeralda **(Valy Niculescu-Bugarin);** Valer **(Silviu Gurău);** Elena **(Silly Vasiliu);** primașul **(Viorel Chicideanu);** Istvan **(George Cronner);** Erji **(Dia Panaitescu);** concurenta **(Marica Munteanu);** examinatorul **(Nicu Stănescu);** Suzy **(Mariana Terplan);** Ghiury **(Ion Dinu);** întîiul pescar amator **(Gheorghe Pufulete);** al doilea pescar amator **(Cristian Friedlovski);** un copil **(Călin Atanasescu).** Decoruri și costume: **N. Lebas.** Conducerea muzicală **Mircea Ionescu.** Direcția de scenă: **Nicușor Constantinescu,** artist emerit În pauze: **emisiune de știință:** ciclul **„Despre atom"** — **(II) „Surprizele microcosmosului"** de **Ion Minzatu. — ȘAH.** În încheiere: **Buletin de știri.**

3 APRILIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI. Din cuprins: ● **Telejurnalul săptămînii.** ● **Industria electrotehnică la nivelul cerințelor actuale.** ● **Inovații și inovatori.** ● **Organizarea locului de muncă — factor principal în îndeplinirea sarcinilor de plan.** ● **Munca de cercetare în sprijinul producției.** ● **Ce purtăm în sezonul de vară.** ● **Tineri soliști de muzică ușoară. 19.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: ● **Vești de pe ogoare.** ● **Tribuna colectiviștilor:** Condiții asemănătoare, rezultate diferite. ● **Programul de vară al căminului cultural din comuna Țigănești,** regiunea București. ● Curte curată, casă curată. ● **Muzică bănățeană.** Cîntă o formație condusă de **Moise Belmustață.** Soliști: **Aurelia Fătu-Rădulțu, Dumitru Constantin.** Sfaturi pentru telespectatori. În încheiere: **Buletin de știri.**

4 APRILIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE „FABRICAREA ANVELOPELOR" de ing. **Ion Pria,** din Ministerul Industriei Petrolului și Chimiei. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Emisiune pentru tineretul școlar: **„A venit primăvara". 19.40 Mozaic de scurt metraje. 20.40 Muzeul regional de artă plastică Craiova.** În iurul orei **21.00** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii: **CONCERTUL ORCHESTREI SIMFONICE A RADIOTELEVIZIUNII** (partea a II-a). Dirijor: **Carol Litvin.** Solistă: soprana **Arta Florescu,** artistă emerită. În program: Trei cîntece pentru voce și orchestră „Faunul și ciobănița" de **Igor Stravinski; „Poemul extazului"** de **Aleksandr Skriabin.** În încheiere: **Buletin de știri.**

6 APRILIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru pionieri și școlari: **„O aventură pe Planeta Albastră"** — scenetă muzical-coregrafică în interpretarea ansamblului artistic al Casei pionierilor din Sibiu. **19.35** Romanțe cu **Adriana Codreanu** și **Constantin Cocriș.** Acompaniază o formație instrumentală condusă de **Mihai Florescu. 20.20 ÎN FAȚA HARȚII. 20.30** Filmul artistic **„BALADA HUSARILOR"** — o producție a studiourilor „Mosfilm". Scenariul: A. Gladkov cu participarea lui E. Riazanov. Regia: Eldar Riazanov. Imaginea: Leonid Krainenkov. Muzica: T. Hrennikov. Interpreți principali: Larisa Golubkina, Iuri Iakoviev, Igor Ilinski, Nikolai Kriucikov, Viktor Koltov, Antoni Hodrski, Tatiana Smiga. **22.05** Muzică **ușoară instrumentală** cu orchestra condusă de **Sile Vișan.** În încheiere: **Buletin de știri.**

Franz Liszt pe meleagurile noastre

(Urmare din pag. 1)

La Arad a cîntat de două ori în sala festivă a hotelului „Crucea Roșie", sală care s-a păstrat pînă în zilele noastre. În fața hotelului, orchestra militară a cîntat o serenadă, un cor bărbătesc, diferite imnuri și, în fine, programul s-a încheiat cu o producție a unei orchestre populare, care-l aștepta chiar în camera sa de la hotel.

Concertele care au avut loc la 8 și 10 noiembrie au cuprins același program pe care-l prezentase și la Timișoara. Și la Arad s-au repetat scenele cu ode și poezii împărțite publicului, ca și cronicile elogioase din care se desprinde uimirea și admirația fără margini. Nu avea nici un moment de răgaz, pentru că invitațiile și festivitățile îl copleșeau. E interesant de reținut că pianul pe care a cîntat Liszt se află în prezent în muzeul Teatrului din Arad, purtînd o inscripție care fixează acest moment.

La 17 noiembrie a cîntat pentru a treia oară la Timișoara, de data aceasta în scop de binefacere, în cadrul unui program la care s-a produs și violonistul timișorean Mihail Jáborsky. Din rețeta concertelor, Liszt a dat pentru săraci 300 de fiorini, pentru Asociația muzicanților din Timișoara 200 de fiorini, pentru fundarea unei școli 100 de fiorini, împărțind între săracii orașului încă 100 de fiorini.

Compune „Rapsodia română"

...Sosit la Sibiu, instalat la hotelul Împăratul Romanilor, o delegație a asociației Musikverein din localitate s-a dus să-i ureze, simplu și fără pompă, „bun venit". Liszt a primit delegația cu multă răceală. La concertul din 20 noiembrie 1846 în Sala redutelor, pe estradă se aflau două piane Erard (la care Liszt cînta succesiv), care stîrniseră curiozitatea publicului. Programul cuprindea fantezii din opere, o poloneză (fără indicația numelui compozitorului), *Andante cu variațiuni* de Beethoven, o mazurcă de Chopin și improvizații pe melodii ungurești.

Aici, la Sibiu, a început să-și adune elementele folclorice pentru *Rapsodia română*, în care tema de horă poartă denumirea de Hermannstädter — adică „de la Sibiu". *Rapsodia română* a fost găsită în muzeul de la Weimar într-o copie întocmită de compozitorul Raff în vederea imprimării. Această copie a fost descoperită de muzicologul romîn Octavian Beu, care în urma unor investigații minuțioase a dat mai tîrziu și de original. *Rapsodia română* a fost cîntată pentru prima oară la noi în țară de Aurelia Cionca în concertul din 17 decembrie 1931, folosind copia manuscrisului. La descoperirea relativ recentă a rapsodiei a contribuit în mare parte și îndemnul compozitorului Béla Bartók, care i-a atras atenția muzicologului O. Beu, într-o scrisoare din 5 noiembrie 1930, asupra existenței acestei lucrări într-un „volum colectiv" în care se aflau și alte cincisprezece rapsodii, în versiunea inițială, la muzeul „Liszt" din Weimar. Rapsodia este o lucrare finisată din punctul de vedere al formei muzicale și al conținutului melodic. Casa de editură „Universal" din Viena a editat-o în 1936. Carnetul de schițe pe care Liszt l-a completat în turneul făcut în Țările Române, arată preocuparea sa pentru folclor, notînd o serie de melodii caracteristice, atît din regiunile ardelene, cît și din Principate.

Liszt la București

...De la Cluj, Liszt plecase la București în tovărășia lui Bethlen și Teleky, într-un cortegiu de patru trăsuri, fiecare cu cîte opt cai împodobiți, cortegiu de un pitoresc deosebit. Cele opt zile ale călătoriei rămîn în amintirea lui Liszt ca deosebit de plăcute. Atunci a avut prilejul să cunoască mai multă muzică populară românească. În răstimpurile în care pune lăutarii nostri să-i cînte, luînd cu atenție note în carnetul său, Liszt a găsit în cîntarea lăutarilor „o mare vină muzicală" și „melodii foarte fericite", pe care mai tîrziu le-a întrebuințat chiar în rapsodiile ungare. La București a locuit la printul Mihail Ghica, tatăl scriitoarei Dora d'Istria, fiind găzduit cu ospitalitatea românească, ce putea să satisfacă chiar pe un artist atît de răsfățat ca Liszt. În scrierile sale se reflectă sentimentele de simpatie pentru romîni, amintind adesea de admirabila ospitalitate de care a avut parte.

Dă cel dintîi concert la 22 decembrie 1846, în sala Momolo. Cîntă fantezii din opere, o mazurcă de Chopin, *Invitație la vals* de Weber și melodii ungurești. Acest program rămîne, cu foarte mici schimbări, același la toate concertele ce le dă în Țările Române. „Trei sute de persoane din societatea înaltă au primit artistul în aplauze și fizionomia-i inspirată s-a animat în cercul adoratorilor... de la cel dintîi debut — ar fi zis cineva că sufletul cel mare al artistului s-a vărsat în toată sala și inimile auditorilor au devenit clavirul, în care vibrau, ca prin electrism, sunetele clavirului ce se încorporase cu artistul".

În aceeași cronică entuziastă, Cezar Bolliac nu se sfiește să spună: „Gîndește însă, domnule Liszt, că toți aceia ce te pot gusta sînt numai aste trei sute de persoane ce pot plăti cîte doi galbeni (40 lei aur — N. A.) pentru o mulțumire de un ceas...".

La Iași, în casele lui Alecu Balș

...De la București, Liszt pleacă la Iași, întovărășit de Guido de Karácsony, trecînd prin Focșani la 11 ianuarie 1847. La Iași a fost găzduit în casa vistiernicului Alecu Balș, în ale cărui saloane s-au cîntat întîia oară, în public, doinele culese de Vasile Alecsandri și unde tinerimea începuse a se aduna în fiecare lună „ca să petreacă seara în convorbiri și citiri literare". Aici a cunoscut Liszt pe Gheorghe Asachi și pe Costache Negri și în cadrul acestei societăți luminate a găsit multă înțelegere pentru noile sale idei despre muzică, în general, și despre folclor. La 18 ianuarie, saloanele lui Alecu Balș se transformară în sală de concert. Al doilea concert, de la 21 ianuarie, și al treilea, de la 24 ianuarie, (dat în sala Teatrului nou în scop de binefacere pentru sărăcii orașului), au programe asemănătoare: ele conțin *Uvertura moldavă* de Flechtenmacher, în afară de repertoriul obișnuit al lui Liszt.

Teatrul nou, în care a dat ultimul concert, fusese inaugurat abia cu cîteva săptămîni mai devreme. „Albina Românească" face o detaliată descriere a sălii în care a cîntat Liszt, sală „împodobită cu coloane albe, înaurite și cu arabeste de cel mai bun gust".

Liszt s-a interesat de folclorul nostru și de creațiile compozitorilor din vremea aceea. În cadrul celui de-al treilea concert de la Iași apare și Alexandru Flechtenmacher ca dirijor al orchestrei Teatrului Național, care a executat *Uvertura națională* de Iosif Herffner, capelmaistru al muzicii stabului și propria sa compoziție, *Uvertura moldavă*. „Albina Românească" relatează atît apariția compozitorului pe scenă, fiind primit „cu o ploaie de flori și de cununi", cît și succesul compoziției lui Flechtenmacher, pe care publicul „a cerut-o a se suna încă o dată". Liszt „au învrednicit de laude pe junele nostru compatriot"...

„Spre încheiere, domnul Liszt a făcut improvizații briliante pe tema horei și a *Uverturii moldave* și prin asta a dat o mărturisire solenelă a recunoștintei sale pentru primirea cea însemnată care i s-a făcut atît în public, cum și în particular, de societatea publicului nostru".

Este interesant de relevat nivelul muzical pe care Liszt îl presupunea la publicul întîlnit în diferite turnee. Iucru demonstrat de programele manifestațiilor sale. Iată, spre pildă, programul celui de-al doilea concert de la Iași: 1. *Uvertura la Wilhelm Tell*; 2. *Invitație la vals* de Weber; 3. *Fantezie* pe motive din *Somnambula*; 4. *Serenadă*; 5. *Regele ielelor*; 6. *Galopul cromatic*. Un asemenea program presupune desigur un public amator de muzică, dar cu o cultură muzicală nu prea dezvoltată, care să-i permită să asculte și să guste lucrări de o factură mai complexă.

Din nou — în anul 1879

...După 33 de ani de la prima călătorie, a revenit în anul 1879 la Cluj, împreună cu pianistul Géza Zichy, unul din elevii săi favoriți. Acesta nu avea decît o singură mînă, mîna stîngă, iar Liszt scrisese special cîteva lucrări pentru mîna stîngă. De data aceasta nu mai sosea în diligență, Clujul era legat de restul Europei prin drum de fier. Fabricantul de piane Bösendorfer din Viena aducea la Cluj piane, pe care Liszt urma să cînte și pe care le vindea apoi cu mare ușurință.

Cînd s-a răspîndit vestea că cei doi pianiști vor sosi în localitate, biletele pentru concertele anunțate s-au vîndut cu o repeziciune uimitoare. La 10 martie 1879 îl așteptau în gară localnicii, cu flori, cu corurile tradiționale. Erau strînse la gară toate asociațiile ce aveau cea mai vagă legătură cu muzica, școlile, toți actorii de la teatru și de la operă, toți muzicanții din oraș. Era o înghesuială și un entuziasm care depășeau pe acelea pe care le întîmpinase prima oară cînd venise la Cluj.

În după-amiaza aceleiași zile, Liszt s-a plimbat pe jos prin oraș. Din relatările pe care le-a făcut presa, se pare că înfățișarea sa era foarte vioaie și nimeni nu i-ar fi dat cei 68 de ani pe care-i purta cu atîta tinerete. Seara, la teatru, a fost recunoscut de public și ovaționat, iar după spectacol, populația orașului, împreună cu taraful lui **Lajos Pongrácz,** i-a pregătit o serenadă, la care s-au alăturat și 120 de coriști amatori. Toate publicațiile ardelene erau preocupate de figura lui Liszt și biografia sa ocupa coloane întregi.

Primul concert s-a dat în Sala redutei, care avea abia 500 de locuri. Programul era variat, dar Liszt nu figura, fiindcă întregul repertoriu trebuia să fie susținut de Géza Zichy și de alți amatori de muzică din Cluj. S-a executat un cvartet de coarde de Robert Volkmann, compozitor și profesor la Conservatorul din Budapesta, după care unii muzicieni din Cluj au cîntat lieduri, iar în urmă pianistul Zichy a interpretat o seamă de lucrări de Beethoven, transpuse de Liszt numai